

Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut

Työllisyys, työttömyys ja syrjäytymisriski

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja
Työ ja yrittäjyys
22/2016

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

RITA ASPLUND – PEKKA VANHALA

Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut

Työllisyys, työttömyys ja syrjäytymisriski

Tekijät Författare Authors Rita Asplund Pekka Vanhala	Julkaisu-aika Publiceringstid Date Toukokuu 2016 Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut – Työllisyys, työttömyys ja syrjäytymisriski	
Tiivistelmä Referat Abstract Tämä tutkimus perustuu työ- ja elinkeinoministeriön tarjouspyyntöön (TEM/687/13.01.01/2015) suorittaa Tutkimus korkeasti koulutettujen työttömyydestä ja työvoimapalveluista. Käsillä olevassa, suoritetun tutkimuksen pohjalta laaditussa raportissa pyritään kuvaamaan korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemaa sekä tunnistamaan siinä vuosituhanen vaihteen jälkeen tapahtuneita yleisiä muutoksia ja mahdollisia merkittäviä käännekohtia. Erityistä huomiota kiinnitetään, aineistojen sallimissa rajoissa, työttömyyden esiintyvyyteen, toistuvuuteen ja keston sekä työvoimapalvelujen käyttöön ja merkitykseen tässä yhteydessä. Lisäksi työttömyyden rinnalle nostetaan korkeasti koulutettujen syrjäytymisriskiä ja siinä havaittavat muutokset. Kaikissa näissä ulottuvuuksissa vertaillaan eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulututkinnon suorittaneita keskenään. Lisäksi yritetään tilastollisten mallien avulla selvittää, missä määrin keskeisimmät erot ovat yhteydessä korkeasti koulutettujen valikoituihin henkilökohtaisiin taustatekijöihin (sukupuoli, ikä, maantieteellinen sijainti, tutkinnon suorittamisesta kulunut aika), työttömyyden ominaispiirteisiin ja työvoimapalvelujen käyttöön. Tutkimuksessa on hyödynnetty kahta yksilötason tilastoaineistoa. Tutkimuksen perusaineistona on käytetty Tilastokeskuksen tutkimuslaboratorion kautta tutkijoiden käytössä olevaa niin sanottu FLEED-aineistoa, joka on yhdistetty työnantaja–työntekijäaineisto. Tarkasteluajanjaksoksi on tämän aineiston osalta valittu vuodet 2000–2012. Tutkimusta varten aineisto on rajattu 18–64-vuotiaisiin korkeasti koulutettuihin. Toinen tutkimuksessa käytetty aineisto on työ- ja elinkeinoministeriön tutkimuksen käyttöön tuotettu yksilötason aineisto. Tämä aineisto on poimittu työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineistosta. Se kattaa kaikki korkeasti koulutetut, jotka ovat olleet työttömiä jossain vaiheessa ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015. Tutkimuksen keskeisimpiin havaintoihin kuuluvat muun muassa seuraavat. Korkeakoulutuksen suorittaneiden määrän voimakkaasta kasvusta huolimatta korkeakoulutettujen koulutustason ja toisaalta koulutusalan mukaisessa jakaumassa on tapahtunut vain pieniä muutoksia. Työllisyystilanne ja sen kehitys yli ajan vaihtelee merkittävästi niin eri koulutustasoilta kuin myös eri koulutusaloilta valmistuneiden kesken: toisilla työllisyys on parantunut, toisilla ei. Lisäksi työura on monilla muuttunut epävarmemmaksi samalla, kun työttömyyden kasvun merkkejä on havaittavissa korkeakoulutettujen kaikilla tasoilla ja aloilla. Toinen huolestuttava ilmiö on se, että tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevia korkeakoulutettuja on huomattava määrä. Joissakin korkeakoulutettujen ryhmissä niiden määrä on itse asiassa jatkuvasti ylittänyt työttömien määrän. Silmiinpistävä tulos on myös se, että korkeakoulutettujen työttömyyden jälkeiset polut näyttävät korkeakoulutettujen eri koulutusryhmissä perusmuodoltaan hyvin samanlaisilta. Työttömyydestä korkeakoulutetut siirtyvät siis pitkin samoja tyypillisiä polkuja riippumatta siitä, miltä tasolta tai alalta tutkinto on suoritettu. Koulutustasojen ja -alojen välisiä eroja näkyy ensisijaisesti siinä, että erityyppiset polut esiintyvät eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden keskuudessa hyvinkin eri suhteessa. Lisäksi tämä peruskuva on säilynyt likimain ennallaan aina vuosituhanen vaihteesta lähtien. Tulos on hätkähdyttävä jo sen takia, että työttömien määrät ja osuudet liikkuvat korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla ja koulutusaloilla varsin eri tasoilla ja ovat myös kehittyneet eri tavoin yli ajan. Tulokset osoittavat niin ikään, että työttömyyden katkaiseminen on monen korkeakoulutetun kohdalla haastavaa. Lisäksi uudelleen työllistymisessä on nähtävissä kasvavia eroja koulutusalojen välillä. Tästä huolimatta aktiivitoimien kohdentaminen yli koulutustasojen ja koulutusalojen tuntuu tapahtuvan varsin mekaanisesti. Kaiken kaikkiaan, työttömyyden pitkäkestoinen riski näyttää riippuvan niin korkeakoulutuksen tasosta kuin myös sen alasta. Toisin sanoen, koulutusvalinnoilla on merkitystä. TEM:n yhdyshenkilö: Konserniohjausyksikkö/Heikki Räisänen, puh. 029 504 7118	
Asiasanat Nyckelord Key words korkeasti koulutetut, koulutustaso, koulutusala, työllisyys, työttömyys, syrjäytymisriski, työvoimapalvelut	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554 ISBN 978-952-327-113-5	Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562 ISBN 978-952-327-114-2
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 445	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish Hinta Pris Price
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Lönnerberg Print & Promo

Saatteeksi

Korkeasti koulutettujen työmarkkina-asema on muuttunut viime vuosina. Tämä johtuu koulutusmäärien ja eri alojen välisten työmarkkinatilanteiden muutoksista. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden työttömyys on ollut viime vuosina kasvussa.

Miten korkeasti koulutettujen työllisyyden ja työttömyyden dynamiikka toimii? Mikä on työvoimapolvelujen rooli tässä? Onko koulutus edelleen hyvä suoja työttömyyttä vastaan? Työ- ja elinkeinoministeriö päätti korkeasti koulutettuja edustavien työmarkkinajärjestöjen kanssa keskusteltuaan toteuttaa aihepiiristä tutkimuksen.

Laajaa mielenkiintoa herättäneen tarjouskilpailun voitti Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA.

Käsilä olevan tutkimusraportin ”Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut” ovat laatineet Rita Asplund ja Pekka Vanhala ETLAsta. Raportti sisältää runsaasti uutta ja yksityiskohtaista tietoa eri koulutustasojen ja -alojen korkeasti koulutetuista, heidän työllisyydestään, työttömyydestään ja työmarkkinoiden ulkopuolella olostaan. Keskeinen analyysimenetelmä on polkuanalyysi, jossa samoja henkilöitä ja heidän työmarkkinatilojaan seurataan useamman vuoden ajan. Raportti hyödyntää taidokkaasti ja systemaattisesti sekä Tilastokeskuksen että työ- ja elinkeinoministeriön yksilötasoisia dataa.

Tutkimuksen ohjausryhmään ovat kuuluneet Heikki Räisänen puheenjohtajana sekä jäsenenä Ahti Avikainen ja Ari-Pekka Leminen, kaikki työ- ja elinkeinoministeriöstä. Edelleen jäsenenä ovat toimineet Mikko Hyttinen SITRAsta, Heikki Taulu Akavasta, Mika Väisänen Opetusalan ammattijärjestö OAJ:stä sekä Aila Tähtitanner Insinööriliitosta. Ohjausryhmä on kokoontunut viisi kertaa.

Esitän parhaat kiitokseni innovatiivisen tutkimuksen tekijöille ja ohjausryhmän jäsenille asiantuntevasta tuesta hankkeelle sekä Laila Riekkiselle käsikirjoituksen läpikäynnistä.

Työ- ja elinkeinoministeriössä
toukokuussa 2016

HEIKKI RÄISÄNEN
tutkimusjohtaja, työvoimapolitiikan dosentti

Sisältö

Saatteeksi	5
1 Johdanto	9
1.1 Tutkimuksen tausta, tavoitteet ja tehtävä.....	9
1.2 Tutkimuksessa käytetyt tilastoaineistot.....	10
1.3 Tutkimuksen rakenne ja sisältö.....	13
2 Yleiskuvaus eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulutetuista	15
2.1 Korkeakoulutettujen määrät ja osuudet koulutusasteittain ja -aloittain.....	15
2.2 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja sen kehitys.....	20
2.3 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja sukupuoli.....	33
2.4 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja ikä.....	35
2.5 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja tutkinnon ikä.....	39
2.6 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja maantieteellinen sijainti.....	42
3 Eri koulutusasteen suorittaneiden korkeakoulutettujen yksilölliset työurat	45
3.1 Työurien tarkastelussa käytetty menetelmä.....	46
3.2 Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työurat.....	48
3.2 Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet.....	58
3.3 Tutkijakoulutusasteen suorittaneet.....	68
4 Eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen yksilölliset työurat	78
4.1 Koulutusaloittaiset työllisyysurat ja niiden kehitys.....	80
4.2 Koulutusaloittaiset ei-työllisyyspolut ja niiden kehitys.....	110
4.3 Urapolkujen yhteys suoritettuna korkeakoulututkinnon tasoon ja alaan.....	118
5 Työttömät ja syrjäytymisvaarassa olevat korkeakoulutetut	148
5.1 Työttömyys- ja syrjäytymisriskipolkujen muoto eri tutkintoasteilla.....	148
5.2 Työttömyys- ja syrjäytymisriskipolkujen muoto eri koulutusaloilla.....	160
5.3 Koulutustasojen ja -alojen väliset erot vs. muita taustatekijöitä.....	179

6	Työttömyyden toistuvuus ja kesto.....	185
6.1	Korkeakoulutettujen työttömyyden toistuvuus ja kesto eri koulutustasoilla.....	185
6.2	Korkeakoulutettujen työttömyyden toistuvuus ja kesto eri koulutusaloilla	211
7	Työvoimapalvelujen käyttö ja aktiivitoimiin osallistuminen.....	239
7.1	Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt eri tutkintoasteilla.....	239
7.2	Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt eri koulutusaloilla	247
7.3	Työvoimapalvelujen käyttö yleisesti ja toimittain.....	260
7.4	Työttömyys ja työvoimapalvelut: mikä on asteen ja alan merkitys?	272
8	Keskeisimmät havainnot ja päätelmät.....	280
	Lukuihin 2, 4–7 liittyvät liitteet	294

1 Johdanto

Johdantoluvussa annetaan yleiskuva käsillä olevan raportin taustasta, tavoitteista, tehtävästä ja rakenteesta. Lisäksi kuvataan raportissa esitettyjen tuloksien ja päätelmien taustalla olevia aineistoja. Aineistokuvausten yhteydessä tuodaan niin ikään esille analyysejä varten tehdyt aineistojen rajaukset, mutta myös aineistoihin liittyvien rajoitusten vaikutus tehtyjen tarkastelujen laajuuteen.

1.1 Tutkimuksen tausta, tavoitteet ja tehtävä

Tämä tutkimus perustuu työ- ja elinkeinoministeriön tarjouspyyntöön (TEM/687/13.01.01/2015) suorittaa *Tutkimus korkeasti koulutettujen työttömyydestä ja työvoimapalveluista*. Tarjouspyynnön mukaisesti tutkimuksen tavoitteena on ollut tarkastella korkeasti koulutettujen henkilöiden työmarkkina-asemaa, erityisesti työttömyyttä ja työvoimapalvelujen käyttöä.

Tutkimushanketta perustellaan ministeriön tarjouspyynnössä seuraavasti: ”Tutkimushanke on motivoitu siksi, että väestön koulutustaso on noussut ja aiempaa useammalla on kolmannen asteen tutkinto. Samaan aikaan korkeasti koulutettujen työmarkkinoilla on tapahtunut monia muutoksia. Joillakin koulutusaloilla työttömyys on muodostunut selvästi toisia koulutusaloja yleisemmäksi ongelmaksi. On olennaista hankkia tarkempaa lisätietoa siitä, millä koulutusaloilla työttömyys on yleisintä ja missä se on kasvanut nopeasti. Korkeasti koulutetuilla työttömyys saattaa helposti pitkittyä.”

Tutkimuksen tavoite ja tehtävä on tarjouspyynnössä siksi muotoiltu pyrkimykseksi luoda yleiskuva korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemasta ja tästä edetä tarkempaan koulutusaloikohtaiseen tarkasteluun sekä, lopuksi, liittää erilaisia työttömyyden piirteitä, kuten työttömyyden toisto ja kesto, ja työvoimapalvelujen käyttöä toisiinsa. Tutkimuksen kohderyhmäksi määritellään alemman ja ylemmän korkeakoulusteen sekä tutkijakoulusteen suorittaneet henkilöt. Erikseen mainitaan vastavalmistuneet. Henkilöiden taustalla mahdollisesti vaikuttavista tekijöistä nostetaan esille eritoten sukupuoleen liittyvät, ikäryhmittäiset sekä alueelliset näkökohdat.

Tätä taustaa vasten tutkimuksen tarkastelukehikon keskeisimmiksi erityispiirteiksi nousevat seuraavat:

- Korkeasti koulutettuja tarkastellaan *yleistasolla* ja erityisesti *yksilötasolla*. Yleisellä tasolla tehdyt analyysit antavat yleiskuvan korkeasti koulutettujen keskimääräisestä tilasta. Yksilötasolla suoritettavat analyysit kertovat puolestaan korkeasti koulutettujen yksilöllisistä työurista eli työmarkkina-asemasta eri vuosina ja siinä tapahtuneista muutoksista. Yksilötasolla tehtyjen tarkastelujen voidaan siksi sanoa heijastavan korkeakoulutettujen keskimääräisen

tilan ympärillä esiintyvää hajontaa eli sitä, missä määrin ja millä tavoin korkeasti koulutettujen ryhmässä esiintyy keskiarvoa poikkeavia yksilöllisiä kokemuksia. Tutkimusrintamalla onkin enenevässä määrin korostettu, että keskimääräisen kuvan tuottaminen ei riitä nykypäivän työmarkkinailmiöiden kuvaamiseksi ja ymmärtämiseksi.

- Korkeasti koulutetun *työmarkkina-asema* määritellään työllisyyden, työttömyyden ja työvoiman ulkopuolella olemisen pohjalta.¹ Työttömyyden suhteuttaminen sekä työllisyyteen että työvoiman ulkopuolella olemiseen on tärkeää jo itse työttömyysongelman ja sen muutoksen merkityksen hahmottamiseksi. Työttömyyden rinnalle nousee etenkin syrjäytymisriskin laajuus ja kehitys eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen ryhmässä.
- Ajan suhteen hyödynnetään sekä *poikkileikkaus-* että *pitkittäistietoa*. Tuloksia on siis tuotettu ja päätelmiä tehty sekä yksittäisten vuosien pohjalta (kertoo keskimääräisestä tilasta yksittäisinä vuosina) että ketjutettujen vuosien pohjalta (kertoo samojen henkilöiden tilanteen kehityksestä ja muutoksesta tietyllä havaintoajanjaksolla).
- Korkeasti koulutetut eritellään sekä suoritettuna tutkinnon *koulutustason* että sen *koulutusalan* mukaan. Tutkinnon koulutustaso viittaa henkilön korkeimpaan suoritettuun tutkintoon joko alemman korkeakouluasteen, ylemmän korkeakouluasteen tai tutkijakoulutusasteen tasolla. Nämä kolme tasoa vastaa virallisen koulutusluokituksen asteita 6, 7 ja 8. Koulutusalojen jako seuraa niin ikään virallisen koulutusluokituksen ryhmittelyä. Koulutusalat jaetaan yhteensä kahdeksaan ryhmään: kasvatustieteellinen ala (ml. opettajankoulutus), humanistinen ala (ml. taidealat), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala, luonnontieteellinen ala, tekniikan ala, maa- ja metsätalouden ala, terveys- ja sosiaaliala sekä palvelualat.
- Korkeakoulutuksen suorittaneiden *henkilökohtaisista taustatekijöistä* kiinnitetään tarkasteluissa erityistä huomiota henkilön ikään, sukupuoleen ja maantieteelliseen sijaintiin (asuinpaikkaan) sekä tutkinnon suorittamisvuoteen eli siihen, montako vuotta on kulunut henkilön valmistumisesta. Käytettyjen aineistojen sallimissa rajoissa on myös pyritty ottamaan huomioon korkeasti koulutetun ammatti sekä siinä mahdollisesti tapahtuneet muutokset. Erityisen mielenkiintoista tässä yhteydessä ovat ammatinvaihdon, työttömyysriskin ja uudelleen työllistymisen kytkennät.

1.2 Tutkimuksessa käytetyt tilastoaineistot

Tutkimuksessa on hyödynnetty kahta yksilötason tilastoaineistoa, joita alun perin pyrittiin yhdistämään tutkimustuloksien monipuolistamiseksi. Tutkimuksen perusaineistoksi on, alla tarkemmin esitetyistä syistä, muodostunut

¹ Tutkimuksessa käytettyyn työmarkkina-aseman määrittelyyn palataan seuraavassa luvussa (luku 2).

Tilastokeskuksen tutkimuslaboratorion kautta tutkijoiden käytössä oleva laaja niin sanottu FLEED-aineistoa, joka on yhdistetty työnantaja-työntekijäaineisto. Toinen tutkimuksessa käytetty aineisto on työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoinen aineisto. Seuraavassa näitä kahta aineistoa kuvataan ja kommentoidaan hieman yksityiskohtaisemmin.

Tilastokeskuksen yhdistetty työnantaja-työntekijäaineisto (Finnish Linked Employer-Employee FLEED)²

Aineisto sisältää periaatteessa Suomen koko 15-70-vuotiaan väestön ja kaikki Suomen yritykset. Vuosien varrella tähän aineistopohjaan on liitetty merkittävä määrä yksilötason tietoja muista rekistereistä, muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön työnvälityksen tietojärjestelmästä. Tästä seuraa tämän tutkimuksen kannalta varsin tärkeä havainto: työttömät on tutkimuksessa hyödynnetyissä aineistoissa määritelty täysin samalla tavalla.

Tällä hetkellä FLEED-aineisto ulottuu vuodesta 1988 vuoteen 2012 asti (tammi-kuussa 2016 vuoteen 2013). Tutkimuksen kohteena ollessa korkeasti koulutettujen viime aikojen työmarkkinakokemukset erityisesti työttömyyden muodossa tämä on eittämättä aineistossa huomion arvoinen rajoite sen monipuolisesta sisällöstä huolimatta. Toisaalta aineisto mahdollistaa tarkastelujakson pidentämisen ajassa taaksepäin. Tämä on myös korkeasti koulutettujen työttömyystarkastelujen kannalta keskeistä, koska Suomen työmarkkinoiden rakennemuutoksen tiedetään olleen varsin merkittävä etenkin vuosituhannen vaihteen jälkeen. Tarkasteluajanjaksoksi on tämän aineiston osalta siksi valittu vuodet 2000-2012.

FLEED-aineisto kattaa kaikki Suomessa asuvat korkeasti koulutetut eli edustaa tässä mielessä korkeasti koulutettujen kokonaisaineistoa. Tutkimusta varten aineisto on rajattu 18-64-vuotiaisiin korkeasti koulutettuihin. Seuraavan luvun alussa on kuvattu sekä tämän ikäryhmän korkeakoulutettujen lukumäärän ja väestösuuden kehitystä havaintoajanjaksolla että korkeakoulutettujen eri tutkintoasteiden ja koulutusalojen jakaumien muutosta yli tarkasteluvuosien.

Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimuksen käyttöön tuotettu yksilötason aineisto

Tämä aineisto on poimittu työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineistosta. Se kattaa kaikki korkeasti koulutetut, jotka ovat olleet työttömiä jossain vaiheessa ajanjaksolla 1.1.2010-30.4.2015. Aineistoa voidaan pitää pitkäaikaisaineistona siinä mielessä, että henkilöitä voidaan aineistossa seurata aina, kun he ovat työttömyyden tai lomautuksen takia rekisteröitynä työnvälityksen tietojärjestelmässä.

Aineistoon kuuluu yhteensä 214 821 korkeasti koulutettua, joiden koulutus-taso on siis joko 6, 7 tai 8. Sisällöltään aineisto koostuu 70 muuttujasta, jotka voidaan periaatteessa jakaa neljään pääluokkaan. Ensimmäinen luokka antaa tietoa

2 http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/me_kuvaus_henkilo.html

korkeasti koulutetun taustasta: iästä (31.12.2014), sukupuolesta, asuinkunnasta (viimeisin asuinkunta), ELY-keskuksesta, ammatista (nykyinen ammatti), työvoimakoulutuksen hakuammattista (ensimmäinen ja toinen), suoritetusta tutkinnosta ja sen suorittamispäivämäärästä sekä mahdollisesta toisesta koulutuksesta ja tämän tutkinnon suorittamispäivämäärästä.

Aineiston toinen muuttujapääluokka kuvaa korkeasti koulutettujen työttömyys- ja lomautusjaksojen määrää ja kestoja havaintoajanjaksolla: alkaneiden työttömyys- tai lomautusjaksojen lukumäärä sekä kolmen viimeisimmän työttömyys- tai lomautusjakson alkamis- ja päättymispäivämäärä. Työttömyys- tai lomautusjakson päättymisen syy käy ilmi viimeisimmän työttömyys- tai lomautusjakson osalta ehdolla, että jakso on päättynyt ennen havaintoajanjakson loppua. Lomautusjakso pystyy tutkimuksen toteutuksen aikana toimitetun lisätiedon avulla erottamaan työttömyysjaksoista.

Kolmas pääluokka aineiston muuttujaluettelossa kertoo henkilön työllisyydestä ja työllisyyden muutoksesta (muutospäivämäärä ja syy).³ Nämä tiedot kattavat peräti kuusi viimeisintä tilaa ja tilan muutosta. Tämä rakenne tekee tietosisällöstä äärimmäisen kiinnostavan, koska sen avulla pystyy havainnollistamaan työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityjen tilan dynamiikkaa. Aineiston tältä osin sisältämien epäselvyyksien takia sitä ei ole kuitenkaan pystytty tutkimuksessa hyödyntämään. Suurin epävarmuuden aiheuttaja on alkuperäisten yksilötason tietojen nähtävästi virheellinen yhdistäminen varsin monen henkilön kohdalla: näiden henkilöiden työllisyyskoodien sekä työllisyyskoodien muutosten päivämäärien ja syiden yhdistäminen tuotti hyvin sekavan tuntuisia ketjutuksia, joissa koodit ja koodien muutokset asettuivat epäloogiseen ja välillä selvästi virheelliseen järjestykseen. Lisää tukea tälle epäilylle antoi tietojen vertailu esimerkinomaiseen poimintaan alkuperäisestä aineistosta. Pelkän työllisyyskoodin käyttö ei myöskään onnistunut, koska se oli liian monen henkilön kohdalla tyhjä. Tämän tiedon avulla olisi muutoin ollut mahdollista pidentää FLEED-aineiston vuoteen 2012 päättyviä, työttömiä koskevia aikasarjoja.

Neljäs ja viimeinen pääluokka koskee henkilön työvoimapalvelujen käyttöä. Aineiston sisältämä tieto rajoittuu työvoimapalvelujen osalta aina viimeisimpään, ml. sen alkamis- ja päättymispäivämäärä. Niinpä löytyy tietoa henkilön havaintoajanjakson viimeisimmästä työvoimakoulutuksesta (ja tavoiteammattista), valmennuksesta (ja tavoiteammattista), työllistämisestä, vuorotteluvapaasijaisuudesta, omaehtoisesta opiskelusta, kuntouttavasta työtoiminnasta, työkokeilusta sekä koulutuskokeilusta. Lisäksi sisältyy tietoa työtarjousten lukumäärästä sekä viimeisimmän työtarjoituksen päivämäärästä ja viimeisimmän suunnitelman päivämäärästä.

3 Tässä yhteydessä työllisyys viittaa niin sanottuun työllisyyskoodiin, joka erittelee seuraavat tilat: työllistetty, työssä yleisillä työmarkkinoilla, työtön, lomautettu, lyhennetyllä työviikolla, työvoiman ulkopuolella, työttömyyseläkkeellä, työllistymistä edistävässä palvelussa, koulutuksessa.

1.3 Tutkimuksen rakenne ja sisältö

Käsillä olevassa, suoritetun tutkimuksen pohjalta laaditussa raportissa pyritään siis kuvaamaan korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemaa sekä tunnistamaan siinä vuosituhannen vaihteen jälkeen tapahtuneita yleisiä muutoksia ja mahdollisia merkittäviä käännekohtia. Erityistä huomiota kiinnitetään, aineistojen sallimissa rajoissa, työttömyyden esiintyvyyteen, toistuvuuteen ja kestoon sekä työvoimapalvelujen käyttöön ja merkitykseen tässä yhteydessä. Lisäksi työttömyyden rinnalle nostetaan korkeasti koulutettujen syrjäytymisriski ja siinä havaittavat muutokset.

Kaikissa näissä ulottuvuuksissa vertaillaan eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulututkinnon suorittaneita keskenään. Lisäksi yritetään tilastollisten mallien avulla selvittää, missä määrin keskeisimmät erot ovat yhteydessä korkeasti koulutettujen valikoituihin henkilökohtaisiin taustatekijöihin, työttömyyttä tai syrjäytymistä edeltävään työuraan, työttömyyden ominaispiirteisiin ja työvoimapalvelujen käyttöön. Tämä raportin sisällön yleishahmotelma myös perustelee sen rakennetta: johdantoluvun ohella raportti koostuu seitsemästä luvusta. Seuraavassa näiden lukujen sisältöä kuvataan yleisluontoisella tasolla.

Luvussa 2 annetaan tiivis yleiskuva 18-64-vuotiaiden korkeasti koulutettujen määrrien ja osuuksien muutoksista vuosituhannen vaihteen jälkeen. Lisäksi kuvataan korkeakoulutettujen työmarkkina-aseman yleistä kehitystä. Kuvauksissa korkeakoulutetut eritellään koulutustason ja koulutusalan mukaan. Luvun loppuosassa korkeakoulutettujen työmarkkina-asemassa esiintyviä eroja ja niissä tapahtuneita muutoksia eritellään neljän perustaustatekijän suhteen: sukupuoli, ikä, korkeimman tutkinnon suorittamisesta kulunut aika sekä maantieteellinen sijainti (asuinpaikka). Tulokset perustuvat kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen yhdistettyyn työnantaja-työntekijä-aineistoon, FLEEDiin.

Luvuissa 3 ja 4 tarkastelun painopiste siirtyy korkeasti koulutettujen työmarkkina-aseman kehityksen yleiskuvauksesta korkeakoulutettujen yksilöllisten työurien hahmottamiseen ja vertailemiseen. Kahden luvun tarkastelukohteeksi nostetaan siis yksittäisten korkeasti koulutettujen todellisuudessa kokemat työmarkkina-aseman muutokset. Näiden yksilöllisten työurien pohjalta pyritään tunnistamaan niin sanottuja tyypillisiä urapolkuja. Korkeasti koulutettujen tyypillisiä työuria raportoidaan luvussa 3 korkeimman suoritetun tutkintoasteen mukaan. Luvussa 4 puolestaan tarkastellaan eri koulutusalojen tutkinnon suorittaneiden korkeakoulutettujen tyypillisiä työuria. Tarkasteluissa pyritään niin ikään osoittamaan, missä määrin urapolkujen erilaisuus on yhteydessä korkeakoulutettujen välisiin eroihin sukupuolen, iän, valmistumisajan (korkeimman tutkinnon suorittamisajankohdan) ja maantieteellisen sijainnin (asuinpaikan) suhteen. Kahden luvun laskelmat perustuvat kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen FLEED-aineistoon ja kattavat kaikki Suomessa asuvat, 18-64-vuotiaat korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Luvussa 5 syvennetään korkeakoulutettujen työttömyyttä koskevia tarkasteluja. Lisäksi työttömien rinnalle nostetaan syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja

seuranneet korkeakoulutetut. Lopuksi pyritään tilastollisen mallin avulla havainnollistamaan, mitkä taustatekijät näyttävät vaikuttavan kaikkein eniten siihen, minkälaiseksi työttömän tai työvoiman ulkopuolella (tuntemattomassa toiminnassa) olevan korkeakoulutetun työmarkkina-asema tyypillisesti muuttuu viiden vuoden sisällä. Ensisijaisesti haetaan vastausta kysymykseen: Mikä on viime kädessä koulutustason ja -alan merkitys tässä yhteydessä? Paitsi korkeakoulutetun henkilökohdattaiset perusominaisuudet, kuten sukupuoli ja ikä, nostetaan lisäksi esille etenkin työttömän työllistymisen kannalta potentiaalisesti tärkeää tekijää: mahdollinen ammatinvaihto ja osallistuminen välittömään työllistymiseen avoimille työmarkkinoille tähtääviin aktiivitoimiin. Myös tämän luvun tarkastelut pohjautuvat Tilastokeskuksen FLEED-aineistoon. Havaintojoukko rajoittuu edelleen 18–64-vuotiaisiin korkeakoulutettuihin.

Luvussa 6 korkeakoulutettujen työttömyyttä tarkastellaan työttömyysjaksojen toistuvuuden ja keston suhteen. Tarkastelut tehdään eri koulutusasteiden ja toisaalta eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneille. Edellisistä luvuista poiketen, esitetyt tulokset perustuvat kokonaisuudessaan työ- ja elinkeinoministeriön tämän tutkimuksen käyttöön tuotettuun yksilötason aineistoon. Kuten yllä todettiin, aineisto on muodostettu poimimalla työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineistosta kaikki korkeasti koulutetut, joilla on ollut työttömyys voimassa jossain vaiheessa ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015. Aineisto mahdollistaa siten korkeakoulutettujen työttömyyskokemusten analysoinnin tiettyjen ulottuvuuksien osalta aina vuoden 2015 alkupuoliskoon asti. Lisäksi aineistoon on liitetty vastaavaa työttömyystietoa alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneiden osalta, mikä sallii korkeakoulutettujen työttömien ja tämän hieman alemman koulutusasteen työttömien tilanteen vertailun.

Luvussa 7 liitetään edellisen luvun tarkastelukehikkoon työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineiston tiedot työttömien korkeakoulutettujen työvoimapaalvelujen käytöstä ja aktiivitoimiin osallistumisesta. Mielenkiintoiseksi kysymykseksi tässä yhteydessä nousee eritoten se, miten aktiivitoimiin osallistuminen on mahdollisesti yhteydessä työttömyyden toistuvuuteen ja keston, mutta etenkin sen päättymisen syyhyn. Toisaalta tarkastelu pystyy tältä osin antamaan enintään viitteellisiä havaintoja, koska aineiston aktiivitoimia kuvaava tietopohja on jokaisen aktiivitoimen osalta rajattu viimeisimpään kertaan, jolloin henkilö on havaintoajan jaksolla sentyyppiseen toimenpiteeseen mahdollisesti osallistunut.

Lukuun 8 on koottu keskeisimmät havainnot. Luvussa pyritään myös pohtimaan, minkä tyyppisiä päätelmiä pystyy saatujen tuloksien pohjalta tekemään korkeasti koulutettujen haasteista lähitulevaisuuden työmarkkinoilla.

2 Yleiskuvaus eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulutetuista

Tässä luvussa annetaan yleiskuva korkeakoulutettujen määrien ja osuuksien muutoksista vuosituhannen vaihteen jälkeen. Lisäksi kuvataan korkeakoulutettujen työmarkkina-aseman yleistä kehitystä. Kuvauksissa korkeakoulutetut eritellään koulutustason ja koulutusalan mukaan. Lopuksi korkeakoulutettujen työmarkkina-asemassa esiintyviä eroja ja niissä tapahtuneita muutoksia yli ajan eritellään neljän perustaustatekijän suhteen: sukupuoli, ikä, korkeimman tutkinnon suorittamisesta kulunut aika sekä maantieteellinen sijainti (asuinpaikka). Tarkastelun kohteena ovat kaikki 18–64-vuotiaat Suomessa asuvat korkeakoulutetut. Korkeakoulutettujen yleistilanteen kuvaukset perustuvat kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen FLEED-aineistoon.

2.1 Korkeakoulutettujen määrät ja osuudet koulutusasteittain ja -aloittain

Suomessa asuvien 18–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen kokonaismäärä kasvoi tasaista vauhtia vuosituhannen alun noin 420 000:sta yli 730 000:een vuonna 2012. Ikäluokan koko väestöön eli kaikkiin 18–64-vuotiaisiin suhteutettuna korkeasti koulutettujen osuus nousi kahdessatoista vuodessa noin 13 %:sta yli 22 %:iin.

Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmä on kasvanut kaikkein suurimmaksi

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä on eri koulutustasoilla kasvanut hie- man eri tahtia. Tämä eritahtinen kasvuvauhti on ajoittain näkynyt suhteellisen suu- rina muutoksina eri tutkintoasteilta valmistuneiden korkeakoulutettujen osuuksissa. Alemmalta korkeakouluasteelta korkeimman tutkintonsa suorittaneita oli vuonna 2000 vajaat 190 000, mikä vastasi noin 45 % kaikista samanikäisistä kor- keakoulutetuista ja noin 6 % ikäluokan koko väestöstä. Vuoteen 2012 mennessä, koulutusryhmään kuuluvien määrä oli noussut lähes 380 000:een kattaen kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista noin 52 % ja koko ikäluokasta lähes 12 % (tämän raportin liiteosan kuvat A2.1, A2.2 ja A2.3).

Vuosituhanen alussa ylemmältä korkeakouluasteelta korkeimman tutkintonsa suorittaneita oli noin 20 000 enemmän (yhteensä siis noin 210 000) kuin alemmalta korkeakouluasteelta korkeimman tutkintonsa suorittaneita. Koulutusryhmä kat- toi puolet kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista ja noin 6 % koko ikäluo- kasta. Vuoteen 2012 mennessä koulutusryhmän koko oli kasvanut noin 320 000:een

eli selvästi hitaammin kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrä. Tämän kehityksen myötä koulutusryhmän osuus koko 18-64-vuotiaasta väestöstä nousi vajaan 10 %:iin samalla, kun sen osuus kaikista tämänikäisistä korkeakoulutetuista laski noin 44 %:iin.

Vuonna 2000 18-64-vuotiaita tutkijakoulutusasteen suorittaneita oli yhteensä noin 21 000. Vuonna 2012 heitä oli 10 000 enemmän eli noin 31 000. Koulutusryhmän osuus kaikista samanikäisistä korkeakoulutetuista laski aavistuksen verran (noin 5 %:sta reiluun 4 %:iin). Sen osuus ikäluokan koko väestöstä kasvoi puolestaan reilusta puolesta prosentista noin prosenttiin.

Korkeakoulutettujen koulutusalan mukaisessa jakaumassa pieniä muutoksia

Koulutusalat on tämän raportin kaikissa tarkasteluissa jaettu kahdeksaan ryhmään: kasvatustieteellinen ala, humanistinen ala, kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala, luonnontieteellinen ala, tekniikan ala, maa- ja metsätalouden ala, terveys- ja sosiaaliala sekä palvelualat. Kaupallisen, yhteiskuntatieteellisen tai tekniikan korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrät ja osuudet ovat säilyneet koulutusalojen suurimpina.

Kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneita oli vuonna 2012 noin 187 000 verrattuna noin 101 000:een vuosituhaten vaihteessa. Samanaikaisesti niiden osuus koko 18-64-vuotiaasta väestöstä kasvoi reilusta 3 %:sta lähes 6 %:iin. Näiltä aloilta valmistuneiden osuus kaikista tämänikäisistä korkeakoulutetuista säilyi sen sijaan likimain ennallaan. Tekniikan alalta valmistuneiden kehitys on ollut hyvin samankaltainen, joskin tältä alalta valmistuneiden, 18-64-vuotiaiden korkeakoulutettujen lukumäärä oli jo lähtökohtaisesti eli vuonna 2000 hie- man suurempi (noin 114 000) kuin kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneiden.

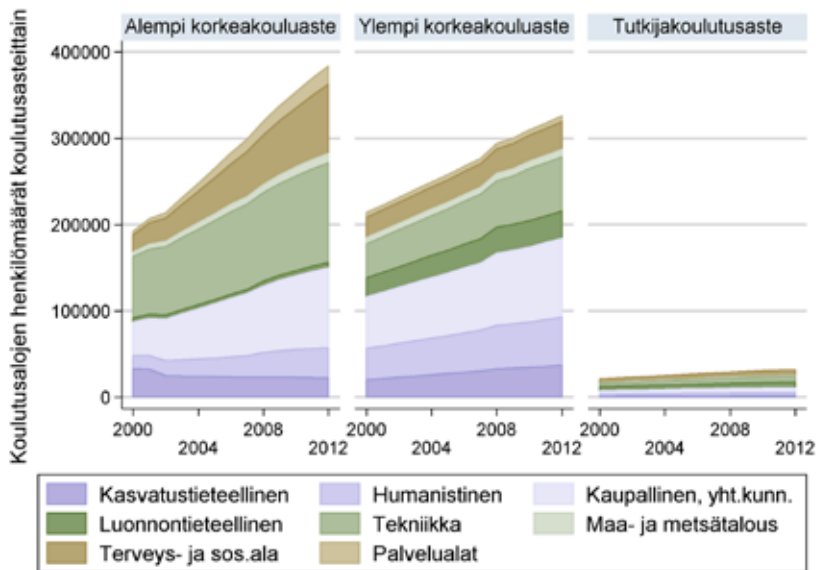
Kolmanneksi suurimmaksi ryhmäksi ovat nousseet terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet korkeakoulutetut: niiden määrä on ajanjaksolla yli kaksinkertaistunut (vuoden 2000 noin 47 000:sta vuoden 2012 noin 119 000:een). Samanaikaisesti ryhmän osuus ikäluokan kaikista korkeakoulutetuista kasvoi noin 11 %:sta yli 16 %:iin. Ikäluokan koko väestöön suhteutettu osuus nousi puolestaan noin 1,5 %:sta lähes 3,6 %:iin. Muilta koulutusaloilta valmistuneiden määrät ja osuudet ovat säilyneet pienempinä tai hyvin pieninä (ks. tämän raportin liiteosion kuvat A2.4, A2.5 ja A2.6).

Eri koulutustasoilla hallitsevat eri koulutusalat, muutos keskittyy alemmalle korkeakouluasteelle

Koulutustasojen ja -alojen yhdistäminen tuottaa kuvion 2.1 osoittaman tilanteen. Paitsi kolmelta tutkintoasteelta valmistuneiden korkeakoulutettujen määrien varsin eritahtista kasvua yli vuosien, kuvio havainnollistaa ennen kaikkea sitä, että eri koulutusaloilta valmistuneita on kolmella korkeakoulutustasolla hyvin vaihtelevasti. Esimerkiksi humanistiselta sekä maa- ja metsätalouden aloilta valmistuneita

on paljon enemmän ylemmän kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä. Vastaavasti tekniikan alalta ja myöhempinä vuosina myös terveys- ja sosiaalialalta valmistuneita on puolestaan huomattavasti enemmän alemman kuin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä.

Kuvio 2.1 Korkeakoulutettujen henkilömäärät koulutusasteittain ja -aloittain vuosina 2000–2012

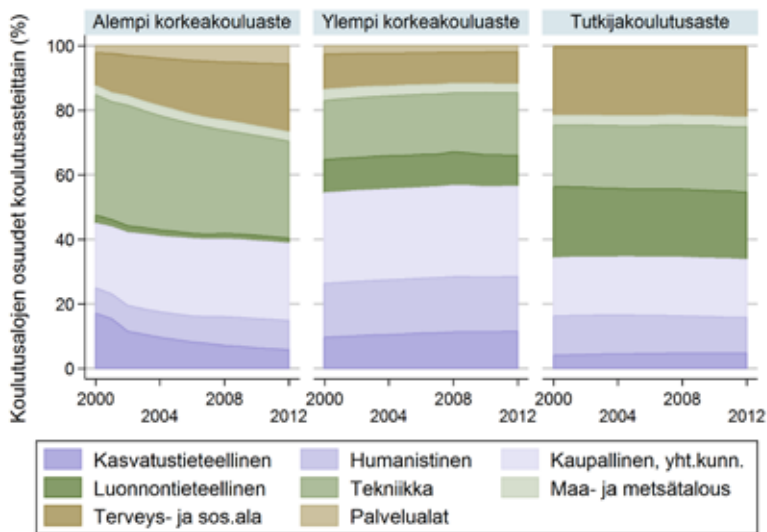
Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden kokonaismäärän lasku vuosituhaten alkuvuosina johtuu osittain Tilastokeskuksen tekemästä tilastointimuutoksesta vuosien 2001 ja 2002 välillä. Vuonna 2002 siirrettiin varsin suuri määrä 6. asteen tutkinnon suorittaneiksi ilmoitetuista korkeakoulutetuista 5. asteen tutkinnon suorittaneiden ryhmään. Tämä muutos koski eritoten kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneita, joista noin 6 500 joutui tällaisen korjauksen kohteeksi. Vastaavanlaisen koulutustason korjauksen kohteeksi joutui terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneista noin 4 000 henkilöä mutta muilta koulutusaloilta valmistuneista huomattavasti vähemmän, vain muutamia kymmeniä henkilöitä.

Kuviosta käy niin ikään ilmi, että eri koulutusaloilta valmistuneiden määrä on kolmella tutkintoasteella kehittynyt varsin eri tavoin. Myös samaa koulutusalaa edustavien korkeakoulutettujen määrän muutos on usein ollut varsin erilainen eri koulutustasoilla.

Näiden havaintojen taustalla ovat ensisijaisesti alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmän raju kasvu ja siinä samanaikaisesti tapahtuneet koulutusaloittaiset muutokset. Erityisen voimakkaasti ovat kasvaneet alemman kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon ja toisaalta alemman terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden määrät. Sanomattakin on selvää, että eri koulutusaloilta valmistuneiden määrien erilainen kehitys on myös heijastunut merkittäväällä tavalla koulutusryhmän eri koulutusalojen suhteellisen osuuden kehitykseen vuosituhaten alun jälkeen (kuvio 2.2, taulukko 2.1).

Vastaavaa koulutusalojen välistä muutosta ei ole nähtävissä ylemmältä korkeakouluasteelta eikä myöskään tutkijakoulutusasteelta valmistuneiden ryhmässä: eri koulutusaloilta valmistuneiden määrät ovat näillä koulutustasoilla kehittyneet varsin samaa tahtia tosin sillä erolla, että ylemmällä korkeakouluasteella kasvu on ollut selvästi nopeampaa kuin tutkijakoulutusasteella. Eri koulutusaloilta valmistuneiden määrien tasaisesta kehityksestä johtuen myös niiden suhteelliset osuudet ovat muuttuneet hyvin vähän yli havaintovuosien (kuvio 2.2, taulukko 2.1).

Kuvio 2.2 Eri koulutustasoilta valmistuneiden korkeakoulutettujen jakauma (%) koulutusaloittain vuosina 2000–2012

Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta, ks. kuvion 2.1 alaviite.

Taulukko 2.1 Yhteenvedo eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen henkilömääristä ja osuuksista (%) vuosina 2000 ja 2012

Koulutusala	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkija-koulutusaste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	32 310	21 750	20 360	36 810	840	1 440
- osuus koulutusasteesta, %	17.0	5.7	9.6	11.5	4.0	4.6
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	7.6	3.0	4.8	5.0	0.2	0.2
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	1.0	0.7	0.6	1.1	0.0	0.0
<i>Humanistinen</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	14 860	34 150	35 830	54 670	2 560	3 490
- osuus koulutusasteesta, %	7.8	9.0	16.8	17.0	12.2	11.2
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	3.5	4.7	8.5	7.5	0.6	0.5
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	0.5	1.0	1.1	1.6	0.1	0.1
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	38 170	91 220	59 510	89 990	3 780	5 610
- osuus koulutusasteesta, %	20.1	24.1	28.0	28.0	18.0	18.0
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	9.0	12.5	14.0	12.3	0.9	0.8
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	1.2	2.7	1.8	2.7	0.1	0.2
<i>Luonnontieteellinen</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	4 780	5 970	21 930	30 920	4 620	6 500
- osuus koulutusasteesta, %	2.5	1.6	10.3	9.6	22.0	20.8
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	1.1	0.8	5.2	4.2	1.1	0.9
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	0.1	0.2	0.7	0.9	0.1	0.2
<i>Tekniikka</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	70 880	113 490	39 260	62 120	4 020	6 330
- osuus koulutusasteesta, %	37.4	29.9	18.4	19.3	19.1	20.3
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	16.7	15.5	9.3	8.5	0.9	0.9
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	2.2	3.4	1.2	1.9	0.1	0.2
<i>Maa- ja metsätalous</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	5 260	10 960	7 060	8 490	650	940
- osuus koulutusasteesta, %	2.8	2.9	3.3	2.6	3.1	3.0
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	1.2	1.5	1.7	1.2	0.2	0.1
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	0.2	0.3	0.2	0.3	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	19 450	80 050	23 390	31 800	4 420	6 750
- osuus koulutusasteesta, %	10.3	21.1	11.0	9.9	21.1	21.6
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	4.6	10.9	5.5	4.3	1.0	0.9
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	0.6	2.4	0.7	1.0	0.1	0.2
<i>Palvelualat</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	4 040	21 420	5 550	6 570	90	150
- osuus koulutusasteesta, %	2.1	5.7	2.6	2.0	0.4	0.5
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	1.0	2.9	1.3	0.9	0.0	0.0
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	0.1	0.6	0.2	0.2	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>						
- henkilömäärä, 18–64 v.	189 760	379 000	212 880	321 360	20 980	31 200
- osuus koulutusasteesta, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- osuus 18–64 v. korkeakoulutetuista, %	44.8	51.8	50.3	43.9	5.0	4.3
- osuus 18–64 v. väestöstä, %	5.8	11.4	6.5	9.7	0.6	0.9

Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta, ks. kuvion 2.1 alaviite.

2.2 Korkeakoulutettujen työmarkkina-aseman kehitys

Korkeakoulutettujen yleistilanteen tarkastelussa siirrytään seuraavaksi selvittämään, missä määrin ja miten eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema on mahdollisesti muuttunut vuosituhannen vaihteen jälkeen. Korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemassa tapahtuneiden muutosten selvittäminen on perusteltua ainakin kahdesta syystä: yhtäältä tiloustilanteessa on esiintynyt selkeää vaihtelua ja toisaalta työmarkkinoiden rakennemuutos on voimistunut.

Korkeakoulutetun työmarkkina-aseman määrittely perustuu Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston sisältämään indikaattoriin, joka tunnistaa yksilön pääasiallisen toiminnan vuoden viimeisellä viikolla. Työssäkäyntitilasto muodostaa FLEED-aineiston perustan. Yksilön pääasiallisen toiminnan määrittelyssä Tilastokeskus noudattaa YK:n työjärjestön ILO:n suosittamaa hierarkkista toimintoluokitusta: yksilöiden pääasiallisen toiminnan määräytyminen perustuu luokittelutapaan, jossa eri vaihtoehdot on asetettu tärkeysjärjestykseen. ILO:n toimintoluokituksen päätavoitteena on määritellä työvoima eli työlliset ja työttömät. Siksi päättelyjärjestys etenee pääpiirteittäin seuraavasti: työtön (työnhakijarekisterin työtön työnhakija), varusmies tai siviilipalvelusmies, palkansaaja tai yrittäjä (työsuhdetiedon pohjalta), opiskelija (opiskelutietojen pohjalta), eläkeläinen (eläketietojen pohjalta), muu (jäännösr ryhmä, joka sisältää näiden rekisterien ulkopuolella olevat). Yksityiskohtaisemman kuvauksen tarjoaa alla oleva tietolaatikko.

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston pääasiallisen toiminnan muodostaminen

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Nämä ryhmät voidaan edelleen jakaa alaryhmiin. Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Pääasiallisen toiminnan mukainen luokitus on seuraava:

Työvoima

- työlliset
- työttömät.

Työvoiman ulkopuolella olevat

- 0-14-vuotiaat
- opiskelijat, koululaiset
- eläkeläiset
- varusmiehet, siviilipalvelusmiehet
- muut työvoiman ulkopuolella olevat.

Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin. Työvoimaan kuuluvuus on pääasiallisen toiminnan päättelyssä asetettu ensisijalle. Työvoiman sisällä taas on työttömien päättely tehty ennen työllisten päättelyä. Työlliseen työvoimaan luetaan 18-74-vuotiaat (vuoteen 2004 saakka 15-74-vuotiaat) henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisien tietoihin. Siksi myös apurahalla olevat sisällytetään työllisten joukkoon. Työttömään työvoimaan luetaan vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä olleet 15-74-vuotiaat henkilöt. Tieto on saatu työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisteristä.

Tieto opiskelusta on saatu muun muassa Tilastokeskuksen opiskelijarekisteristä ja Valtion opintotukikeskuksen opintotukirekisteristä. Vuoden viimeisellä viikolla työvoimakoulutuksessa olevat lasketaan myös opiskelijoiksi. Eläkeläisiksi katsotaan kaikki ne, jotka Kansaneläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tietojen mukaan saavat eläkettä (pl. perhe-eläke, osa-aikaeläke), eivätkä ole ansiotyössä. Myös kaikki yli 74-vuotiaat on päätelty eläkeläisiksi. Osa henkilöistä on päätelty eläkeläisiksi myös eläketulon perusteella.

Ryhmä "muut työvoiman ulkopuolella olevat" muodostuu henkilöistä, jotka ovat työvoiman ulkopuolella eivätkä myöskään kuulu seuraaviin ryhmiin: 0-14-vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet tai eläkeläiset.

Lähde: Tilastokeskus. <http://www.tilastokeskus.fi/til/tyokay/kas.html>

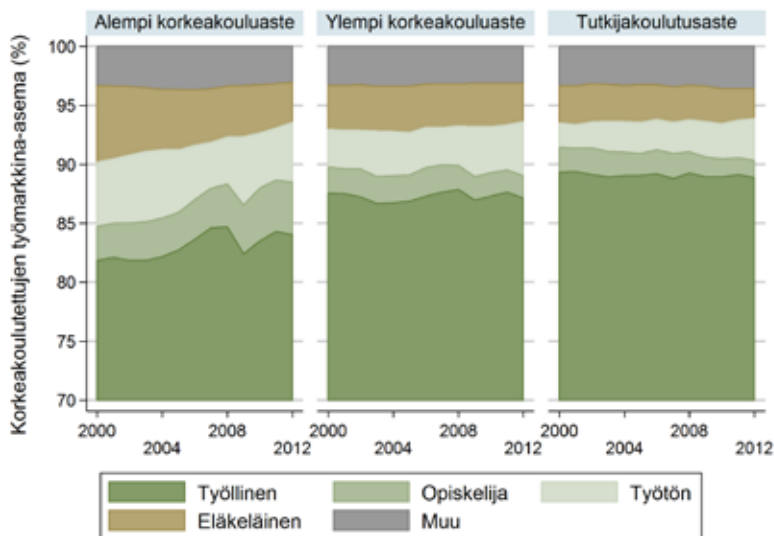
Työttömyyden kasvun merkkejä kaikilla koulutustasoilla

Kuvio 2.3 havainnollistaa eri koulutustasoilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-aseman kehitystä vuosina 2000-2012. Kuvion pohjalta voi tehdä muun muassa seuraavat havainnot. Työllisten osuus on kaikkina havaintovuosina ollut suurin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla (noin 89 %) ja toiseksi suurin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla (noin 87 %). Kummankin koulutusryhmän kohdalla työllisten osuuden kehitys näyttäisi olevan lievässä laskussa.

Työllisten osuus on alemman korkeakouluasteen suorittaneilla selvästi alhaisempi huolimatta sen kasvusta kohti havaintoajanjakson loppua (84 % vuonna 2012). Koulutusryhmän alhaisempi työllisten osuus näyttää vain osittain selittyvän alemman korkeakouluasteen suorittaneiden suuremmalla opintojen jatkamisen

todennäköisyydellä. Rinnalla vaikuttaa kahteen muuhun koulutusryhmään verrattuna selkeästi suurempana säilynyt työttömien osuus, joskin etenkin ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden työttömien osuus näyttäisi olevan nopeasti lähestymässä alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneiden osuutta. Työttömien osuus on pysynyt kaikkein pienimpänä tutkijakoulutusasteen suorittaneilla siitä huolimatta, että osuus on havaintoajanjaksolla kasvanut merkittävästi.

Kuvio 2.3 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

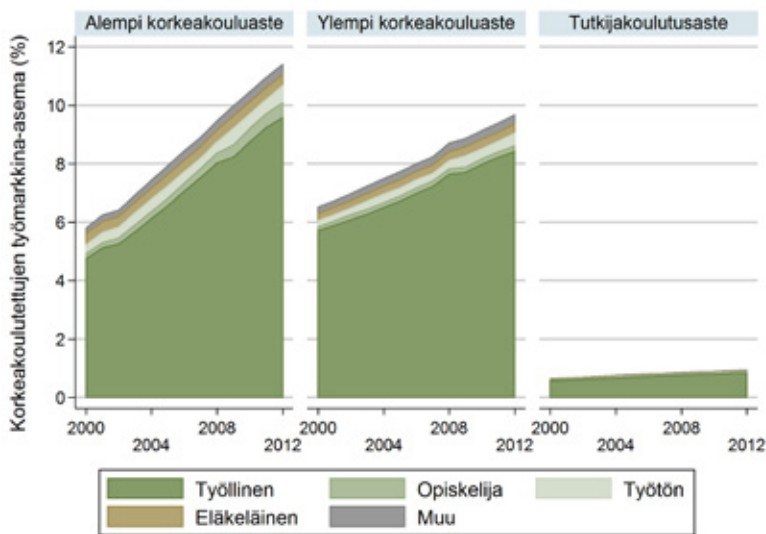
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 70 %:n osuudesta. Alemman korkeakouluasteen korkeimpana tutkintona suorittaneita oli vuonna 2000 yhteensä 189 760 ja vuonna 2012 yhteensä 379 000. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita oli 212 880 vuonna 2000 ja 321 360 vuonna 2012. Tutkijakoulutusasteen suorittaneita oli 20 980 vuonna 2000 ja 31 200 vuonna 2012.

Eläkkeellä olevien 18–64-vuotiaiden osuus on kaikkein pienin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Havaintoajanjaksolla osuus on supistunut entisestään. Kahdella alemmalla korkeakouluasteella kehitys on ollut hyvin samankaltainen: eläkkeellä olevien osuus on kaventunut sekä alemmalta että ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmässä. Kummassakin koulutusryhmässä 18–64-vuotiaiden eläkeläisten osuus on havaintoajanjaksolla itse asiassa alentunut likimain samalle tasolle kuin missä tutkijakoulutusasteen suorittaneiden vastaava osuus liikkui vuosittu-hannen alussa.

Muista (tuntemattomista) syistä työvoiman ulkopuolella olevien osuus on yllättävän samansuuruinen kaikilla kolmella koulutustasolla. Osuuden kehityssuunta näyttää sen sijaan olevan erilainen: lievästi pienenevä alemman korkeakouluasteen suorittaneilla, muuttumaton ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla ja selvästi kasvava tutkijakoulutusasteen suorittaneilla.

Kuviossa 2.4 eri koulutustasoilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema on puolestaan suhteutettu koko 18–64-vuotiaiseen väestöön, jolloin ylin käyrä osoittaa koulutusasteelta valmistuneiden osuuden ikäluokan koko väestöstä. Näin esitettynä eri työmarkkina-asemien suhteellinen merkitys korkeakoulutettujen kolmella koulutustasolla nousee ehkä vielä selkeämmin esille kuin kuviossa 2.3. Eri osuuksissa havaintoajanjaksolla tapahtuneet muutokset eivät ole sitä vastoin yhtä helposti tunnistettavissa kuviossa 2.4 kuin edellisessä kuviossa.

Kuvio 2.4 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen osuus (%) koko 18–64-vuotiaasta väestöstä vuosina 2000–2012

Kolmen kuvan ylin käyrä samalla osoittaa ko. korkeakouluasteen suorittaneiden osuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Työttömien osuus kasvussa, mutta työvoiman ulkopuolella olevien osuus silti usein suurempi

Seuraavaksi sama harjoitelma toteutetaan erikseen kahdeksalle koulutusosalalle, jolloin kaikki koulutusosalalta valmistuneet korkeakoulutetut jaetaan lisäksi kolmeen koulutustasoon korkeakoulutetun korkeimman suoritettun tutkinnon pohjalta. Tulokset on esitetty kokonaisuudessaan kuvioissa 2.5a–2.5h. Valikoituja tunnuslukuja havaintoajanjakson alku- ja loppuvuoden osalta on puolestaan kerätty taulukoihin 2.2a–2.2c työllisten, työttömien ja tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevien kohdalla. Vastaavat tiedot opiskelijoina jatkaneista ja toisaalta eläkkeelle siirtyneistä löytyvät tämän raportin liiteosan taulukoista A2.1a ja A2.1b.

Raportin liiteosaan on niin ikään sisällytetty edellistä kuviota (kuvio 2.4) vastaavat koulutusalaakohtaiset kuviot (A2.7a–A2.7h). Niissä siis kuvataan jokaisen koulutusalan kohdalla sen eri koulutustasoilta valmistuneiden tilannetta suhteutettuna

koko 18–64-vuotiaaseen väestöön. Tässä luvussa piirretyn kokonaiskuvion täydentämiseksi on raportin liiteosassa (taulukot A2.2a, A2.2b ja A2.2c) myös nostettu esille ne korkeasti koulutettujen ammatit, jotka voidaan jokaisen koulutusaste- ja -alayhdistelmän osalta tunnistaa sen tyypillisimmäksi ja toiseksi tyypillisimmäksi ammattiksi vuonna 2000 ja toisaalta vuonna 2012.

Pääpiirteittäin koulutusaloista tietoa välittävät kuvat ja taulukot kertovat seuraavan. Työllisten osuus on kaikilla kolmella koulutusasteella kaikkein korkein terveys- ja sosiaali-alalta valmistuneiden ryhmässä. Lisäksi koulutusalan työllisyystilanne on havaintoajanjaksoilla parantunut entisestään. Erityisen voimakas on ollut alemmalla korkeakouluasteella valmistuneiden työllisyysosuuden kasvu.

Muita koulutusaloja korkeampi työllisten osuus on havaittavissa myös tekniikan ja kasvatustieteiden alalta valmistuneiden ryhmässä, joskin osuus näyttää kummankin koulutusalan kohdalla olevan lievässä laskussa. Toinen kahta koulutusalaa yhdistävä tekijä on se, että työllisten osuus on alhaisempi (tekniikan ala) tai paljon alhaisempi (kasvatustieteellinen ala) alemman korkeakouluasteen kuin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla. Tosin kasvatustieteiden alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden huomattavasti pienempi työllisyyden osuus näyttää ensisijaisesti selittyvän poikkeuksellisen suurella 18–64-vuotiaiden eläkkeelle siirtyneiden osuudella.

Kaikista alhaisimmat työllisyyden osuudet havaitaan humanistiselta ja myös luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmässä. Nämä kaksi koulutusalaa eroavat kuitenkin toisistaan siinä, että työllisten osuus on ollut kasvussa humanistiselta alalta valmistuneilla mutta pikemmin laskussa luonnontieteelliseltä alalta valmistuneilla.

Työttömien osuus tyypillisesti pienenee, kun siirrytään korkeasti koulutettujen tutkintoasteilla ylöspäin. Tämä koskee etenkin humanistisen tutkinnon suorittaneita. Muihin koulutusaloihin verrattuna työttömien osuus on tästä huolimatta pysynyt kaikilla kolmella koulutusasteella kaikkein suurimpana humanistiselta alalta valmistuneiden ryhmässä.

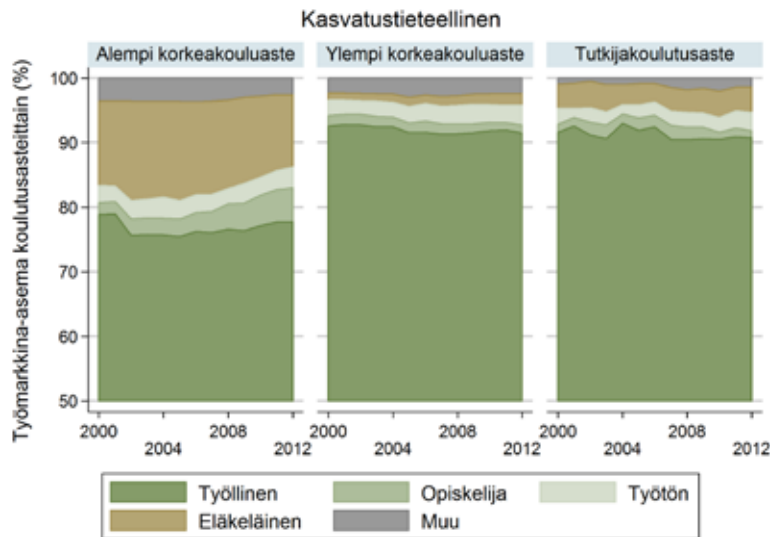
Kaikille koulutusaloille yhteistä on toisaalta myös se, että työttömien osuus alkoi selvästi kasvaa kohti tarkasteluajanjakson loppua. Työttömien osuuden kasvua näkyy korkeakoulutusalojen kaikilla kolmella tutkintoasteella.

Tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevien osuus osoittaa melkoista vaihtelua sekä koulutusalojen välillä että koulutusalojen sisällä yli kolmen koulutusasteen. Silmiinpistävää on erityisesti se, että usealle koulutusalalle on ominaista koulutusasteen mukaan kasvava osuus. Toisin sanoen, työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien osuus on monella koulutusalalla suurin tutkijakouluasteen suorittaneilla. Tämä pätee tekniikan, luonnontieteiden sekä maa- ja metsätalouden aloilta valmistuneiden kohdalla. Kehitys yli koulutusasteiden on päinvastainen ainoastaan kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla. Terveys- ja sosiaali-alalta sekä palvelualoilta valmistuneilla työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien osuus on puolestaan kaikkein pienin ylemmällä korkeakoulutusasteella.

Humanistiselta, kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmissä ei ole sitä vatsoin nähtävissä selkää eroa kolmen koulutustason välillä: tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevien osuus on likimain samansuuruisen kaikilla kolmella koulutustasolla.

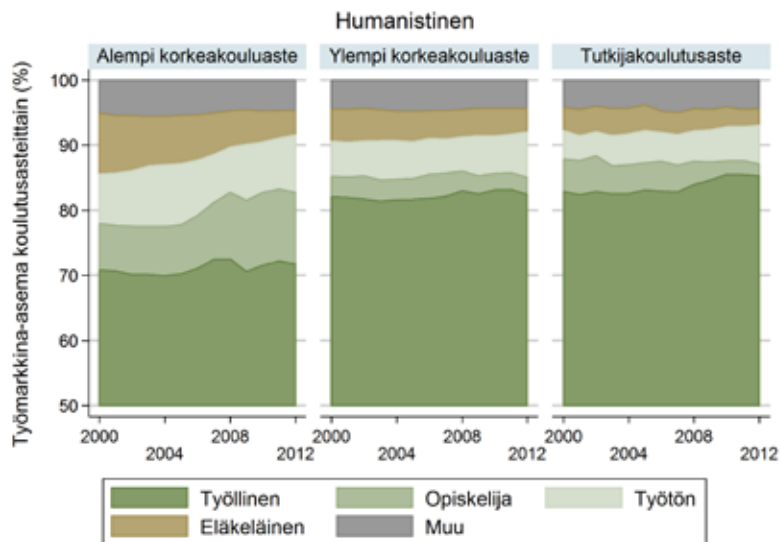
Ajallisesti osuus on kaikilla koulutusaloilla enimmäkseen pysynyt lähes muuttumattomana tai ollut lievässä kasvussa. Tärkein havainto tältä osin lienee kuitenkin se, että työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien osuus on havaintoajanjaksolla usein ollut suurempi kuin työttömien osuus. Tämä havainto koskee kaikkia koulutustasoja ja erityisesti tutkijakoulutusastetta.

Kuvio 2.5a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

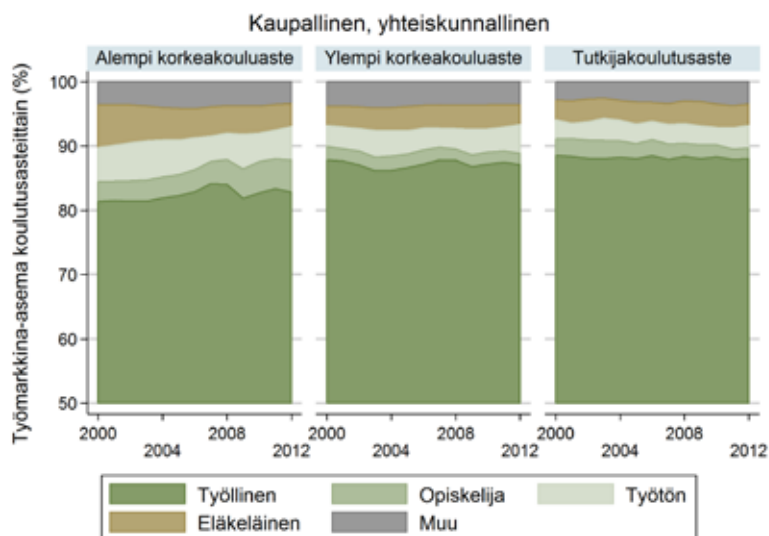
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 32 310 vuonna 2000 ja 21 750 vuonna 2012. Osa koulutusalan tältä koulutustasolta valmistuneiden kokonaismäärän laskusta johtuu vuonna 2002 tilastoaineistoon tehdystä korjauksesta, ks. kuvion 2.1 alaviite. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteen suorittaneita oli 20 360 vuonna 2000 ja 36 810 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 840 vuonna 2000 ja 1 440 vuonna 2012.

Kuvio 2.5b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

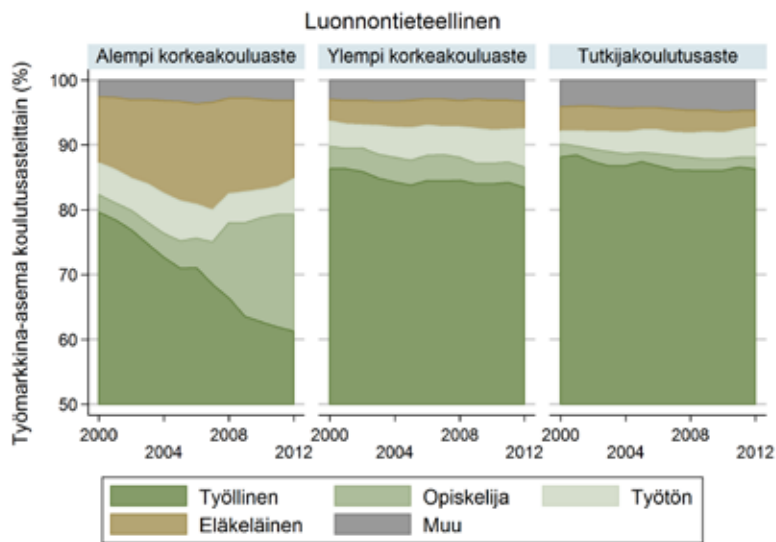
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 14 860 vuonna 2000 ja 34 150 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteen suorittaneita oli 35 830 vuonna 2000 ja 54 670 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 2 560 vuonna 2000 ja 3 490 vuonna 2012.

Kuvio 2.5c Kaupallisen tai yhteiskunnallisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

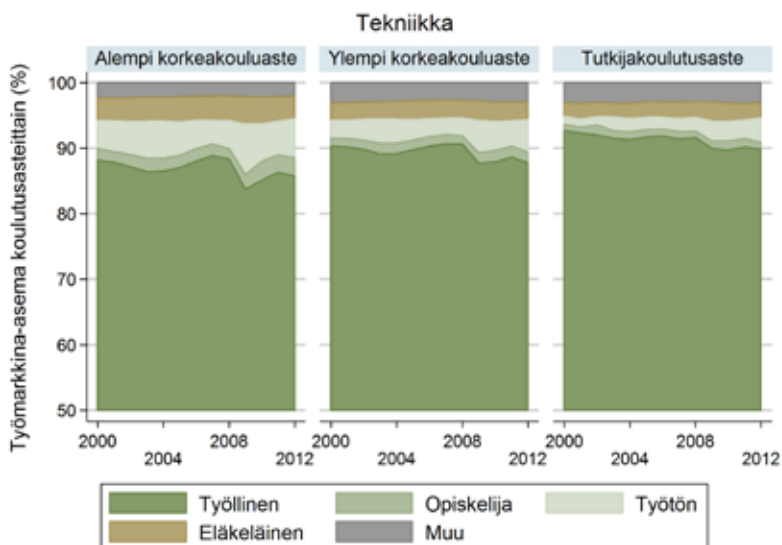
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 38 170 vuonna 2000 ja 91 220 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteen suorittaneita oli 59 510 vuonna 2000 ja 89 990 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 3 780 vuonna 2000 ja 5 610 vuonna 2012.

Kuvio 2.5d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

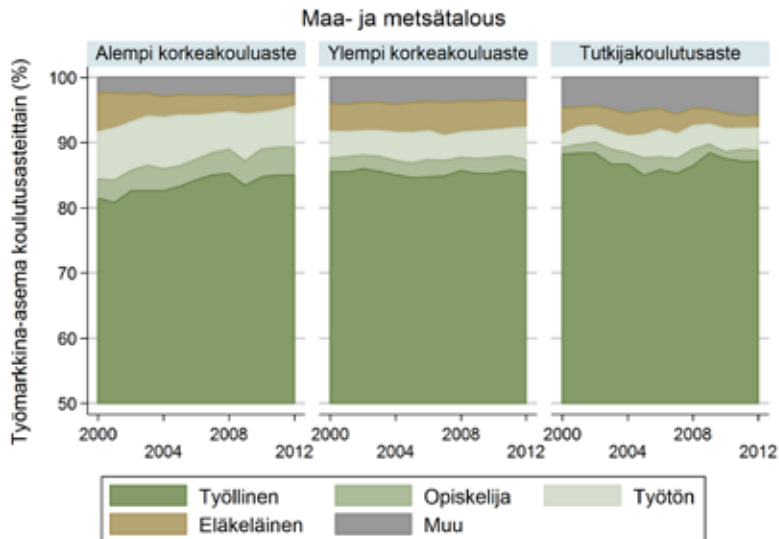
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 4 780 vuonna 2000 ja 5 970 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteeseen suorittaneita oli 21 930 vuonna 2000 ja 30 920 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteeseen suorittaneita 4 620 vuonna 2000 ja 6 500 vuonna 2012.

Kuvio 2.5e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

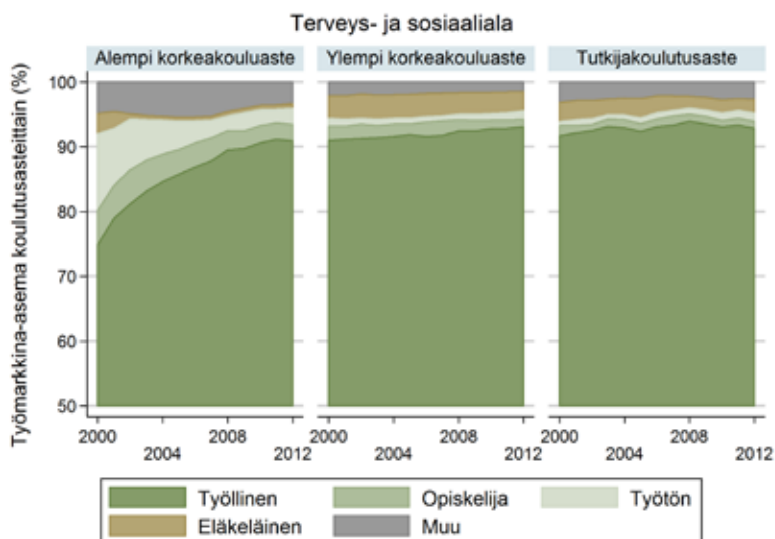
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteeseen suorittaneita oli 70 880 vuonna 2000 ja 113 490 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteeseen suorittaneita oli 39 260 vuonna 2000 ja 62 120 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteeseen suorittaneita 4 020 vuonna 2000 ja 6 330 vuonna 2012.

Kuvio 2.5f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

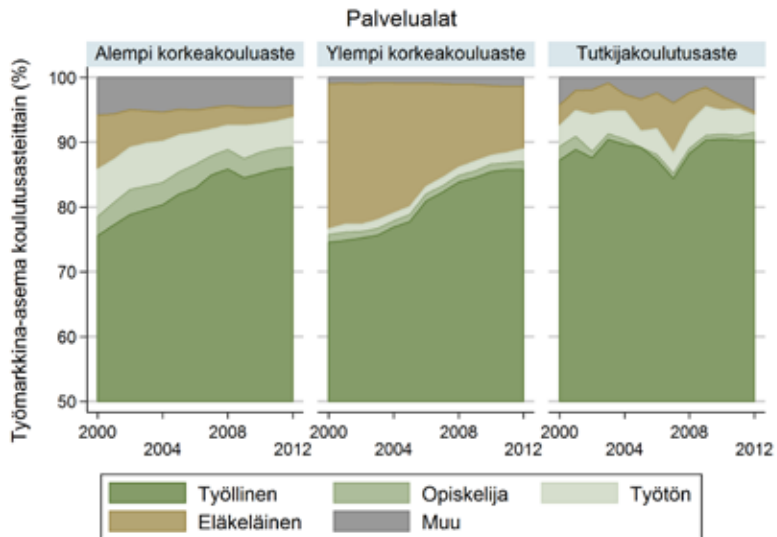
Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 5 260 vuonna 2000 ja 10 960 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteeseen suorittaneita oli 7 060 vuonna 2000 ja 8 490 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 650 vuonna 2000 ja 940 vuonna 2012.

Kuvio 2.5g Terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema koulutus-asteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina 2000–2012

Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 19 450 vuonna 2000 ja 80 050 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteeseen suorittaneita oli 23 390 vuonna 2000 ja 31 800 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 4 420 vuonna 2000 ja 6 750 vuonna 2012.

Kuvio 2.5h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-
 asema koulutusasteittain: viiden päätoiminnan mukainen jakauma (%) vuosina
 2000–2012

Huom! Pystyakselin asteikko alkaa 50 %:n osuudesta. Koulutusalan alemman korkeakouluasteen suorittaneita oli 4 040 vuonna 2000 ja 21 420 vuonna 2012. Koulutusalan ylempään korkeakouluasteen suorittaneita oli 5 550 vuonna 2000 ja 6 570 vuonna 2012, ja sen tutkijakoulutusasteen suorittaneita 90 vuonna 2000 ja 150 vuonna 2012.

Taulukko 2.2a Valikoituja tunnuslukuja eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työllisyydestä vuosina 2000 ja 2012

KOULUTUSALAN TYÖLLISTEN OSUUS	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkija-koulutusaste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>	25 470	16 910	18 840	33 680	770	1 300
- koulutusasteen työllisistä, %	16.4	5.3	10.1	12.0	4.1	4.7
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	7.1	2.7	5.2	5.4	0.2	0.2
- kaikista työllisistä, %	1.2	0.7	0.9	1.4	0.0	0.1
<i>Humanistinen</i>	10 530	24 510	29 410	45 060	2 130	2 970
- koulutusasteen työllisistä, %	6.8	7.7	15.8	16.1	11.3	10.7
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	2.9	3.9	8.2	7.2	0.6	0.5
- kaikista työllisistä, %	0.5	1.1	1.3	1.9	0.1	0.1
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>	31 070	75 570	52 280	78 400	3 350	4 940
- koulutusasteen työllisistä, %	20.0	23.7	28.1	28.0	17.9	17.8
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	8.6	12.1	14.5	12.5	0.9	0.8
- kaikista työllisistä, %	1.4	3.2	2.4	3.4	0.2	0.2
<i>Luonnontieteellinen</i>	3 800	3 650	18 940	25 790	4 070	5 600
- koulutusasteen työllisistä, %	2.4	1.1	10.2	9.2	21.7	20.2
- korkeakoulutetuista työllisistä, %	1.1	0.6	5.3	4.1	1.1	0.9
- kaikista työllisistä, %	0.2	0.2	0.9	1.1	0.2	0.2
<i>Tekniikka</i>	62 540	97 320	35 470	54 540	3 720	5 690
- koulutusasteen työllisistä, %	40.3	30.6	19.0	19.5	19.9	20.5
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	17.4	15.5	9.8	8.7	1.0	0.9
- kaikista työllisistä, %	2.8	4.2	1.6	2.3	0.2	0.2
<i>Maa- ja metsätalous</i>	4 280	9 320	6 040	7 250	570	820
- koulutusasteen työllisistä, %	2.8	2.9	3.2	2.6	3.0	2.9
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	1.2	1.5	1.7	1.2	0.2	0.1
- kaikista työllisistä, %	0.2	0.4	0.3	0.3	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>	14 560	72 800	21 280	29 610	4 060	6 270
- koulutusasteen työllisistä, %	9.4	22.9	11.4	10.6	21.6	22.6
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	4.0	11.6	5.9	4.7	1.1	1.0
- kaikista työllisistä, %	0.7	3.1	1.0	1.3	0.2	0.3
<i>Palvelualat</i>	3 060	18 450	4 130	5 630	80	140
- koulutusasteen työllisistä, %	2.0	5.8	2.2	2.0	0.4	0.5
- korkeasti koulutetuista työllisistä, %	0.8	2.9	1.1	0.9	0.0	0.0
- kaikista työllisistä, %	0.1	0.8	0.2	0.2	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>	155 300	318 530	186 390	279 960	18 750	27 730
- koulutusasteen työllisistä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- korkeastikoulutetuista työllisistä, %	43.1	50.9	51.7	44.7	5.2	4.4
- kaikista työllisistä, %	7.0	13.7	8.4	12.0	0.8	1.2

Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta, ks. kuvion 2.1 alaviite.

Taulukko 2.2b Valikoituja tunnuslukuja eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyydestä vuosina 2000 ja 2012

KOULUTUSALAN TYÖTTÖMIEN OSUUS	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkija- koulutusaste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>	870	700	500	1 120	20	40
- koulutusasteen työttömistä, %	8.4	3.6	7.3	7.6	4.9	3.7
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	4.9	2.0	2.8	3.2	0.1	0.1
- kaikista työttömistä, %	0.3	0.3	0.2	0.4	0.0	0.0
<i>Humanistinen</i>	1 130	3 020	1 920	3 820	110	210
- koulutusasteen työttömistä, %	10.9	15.7	27.9	25.8	25.9	18.6
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	6.4	8.6	10.9	10.9	0.6	0.6
- kaikista työttömistä, %	0.4	1.1	0.6	1.4	0.0	0.1
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>	2 030	4 720	1 940	3 990	110	200
- koulutusasteen työttömistä, %	19.7	24.5	28.2	27.0	25.9	17.7
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	11.5	13.4	11.0	11.4	0.6	0.6
- kaikista työttömistä, %	0.6	1.7	0.6	1.4	0.0	0.1
<i>Luonnontieteellinen</i>	230	330	870	1 840	90	300
- koulutusasteen työttömistä, %	2.3	1.7	12.6	12.5	21.0	27.1
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	1.3	0.9	4.9	5.2	0.5	0.9
- kaikista työttömistä, %	0.1	0.1	0.3	0.7	0.0	0.1
<i>Tekniikka</i>	3 080	6 820	1 030	3 060	50	240
- koulutusasteen työttömistä, %	29.8	35.5	14.9	20.7	12.1	21.6
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	17.4	19.4	5.8	8.7	0.3	0.7
- kaikista työttömistä, %	1.0	2.4	0.3	1.1	0.0	0.1
<i>Maa- ja metsätalous</i>	380	680	290	420	10	30
- koulutusasteen työttömistä, %	3.7	3.5	4.2	2.9	3.0	2.9
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	2.2	1.9	1.7	1.2	0.1	0.1
- kaikista työttömistä, %	0.1	0.2	0.1	0.2	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>	2 310	1 980	290	410	30	90
- koulutusasteen työttömistä, %	22.3	10.3	4.2	2.8	6.3	8.0
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	13.1	5.6	1.6	1.2	0.2	0.3
- kaikista työttömistä, %	0.7	0.7	0.1	0.1	0.0	0.0
<i>Palvelualat</i>	300	970	50	130	0	0
- koulutusasteen työttömistä, %	2.9	5.0	0.7	0.9	0.7	0.4
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	1.7	2.8	0.3	0.4	0.0	0.0
- kaikista työttömistä, %	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>	10 320	19 220	6 880	14 790	430	1 110
- koulutusasteen työttömistä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- korkeasti koulutetuista työttömistä, %	58.5	54.7	39.0	42.1	2.4	3.2
- kaikista työttömistä, %	3.3	6.9	2.2	5.3	0.1	0.4

Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta, ks. kuvion 2.1 alaviite.

Taulukko 2.2c Valikoituja tunnuslukuja eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen ”muusta” eli tuntemattomasta toiminnasta vuosina 2000 ja 2012

KOULUTUSALAN MUUSSA TOIMINNASSA OLEVIEN (MTO) OSUUS	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkija- koulutusaste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>	1 140	570	470	880	10	20
- koulutusasteen MTO:sta, %	18.1	4.9	6.8	8.6	1.1	1.8
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	8.2	2.5	3.4	3.8	0.1	0.1
- kaikista MTO:sta, %	0.7	0.3	0.3	0.5	0.0	0.0
<i>Humanistinen</i>	760	1 590	1 580	2 390	110	150
- koulutusasteen MTO:sta, %	12.0	13.7	22.6	23.6	15.2	13.7
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	5.4	7.0	11.3	10.5	0.8	0.7
- kaikista MTO:sta, %	0.5	1.0	1.0	1.5	0.1	0.1
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>	1 360	3 110	2 270	3 190	110	190
- koulutusasteen MTO:sta, %	21.5	26.9	32.4	31.5	15.2	17.4
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	9.7	13.6	16.2	14.0	0.8	0.8
- kaikista MTO:sta, %	0.9	1.9	1.4	1.9	0.1	0.1
<i>Luonnontieteellinen</i>	120	180	650	1 010	190	310
- koulutusasteen MTO:sta, %	1.9	1.6	9.4	9.9	26.8	27.8
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	0.9	0.8	4.7	4.4	1.3	1.3
- kaikista MTO:sta, %	0.1	0.1	0.4	0.6	0.1	0.2
<i>Tekniikka</i>	1 640	2 290	1 210	1 810	120	190
- koulutusasteen MTO:sta, %	25.9	19.8	17.3	17.9	17.0	17.5
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	11.7	10.0	8.6	7.9	0.9	0.8
- kaikista MTO:sta, %	1.0	1.4	0.8	1.1	0.1	0.1
<i>Maa- ja metsätalous</i>	130	270	280	300	30	50
- koulutusasteen MTO:sta, %	2.0	2.3	4.0	3.0	4.3	4.8
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	0.9	1.2	2.0	1.3	0.2	0.2
- kaikista MTO:sta, %	0.1	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>	940	2 650	480	470	140	180
- koulutusasteen MTO:sta, %	14.9	22.9	6.9	4.6	19.7	16.4
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	6.7	11.6	3.4	2.0	1.0	0.8
- kaikista MTO:sta, %	0.6	1.6	0.3	0.3	0.1	0.1
<i>Palvelualat</i>	230	930	50	90	0	10
- koulutusasteen MTO:sta, %	3.7	8.0	0.8	0.9	0.6	0.7
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	1.7	4.1	0.4	0.4	0.0	0.0
- kaikista MTO:sta, %	0.1	0.6	0.0	0.1	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>	6 320	11 590	6 990	10 140	700	1 110
- koulutusasteen MTO:sta, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- korkeasti koulutetuista MTO:sta, %	45.1	50.7	49.9	44.4	5.0	4.8
- kaikista MTO:sta, %	4.0	7.1	4.5	6.2	0.4	0.7

Kasvatustieteellisen alan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta, ks. kuvion 2.1 alaviite.

2.3 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja sukupuoli

Tässä alaluvussa selvitetään, missä määrin korkeasti koulutettujen työmarkkina-asema on yleisesti katsoen muuttunut sukupuolinäkökulmasta tarkasteltuna. Kysymys on aiheellinen jo sen takia, että naisten osuus kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista on kasvanut melkoisesti vuosituhanen vaihteen jälkeen: vajaasta 49 %:sta vuonna 2000 noin 56 %:iin vuonna 2012.

Vuosituhanen alussa naisia ja miehiä oli likimain saman verran alemman ja ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmissä. Vuoteen 2012 mennessä naisten osuus oli kasvanut kaikkein suurimmaksi (noin 57 %) alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä. Ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneista naisten osuus oli vain aavistuksen verran pienempi (vajaat 57 %). Tutkijakoulutusasteella naisten osuus oli sitä vastoin edelleen vuonna 2012 miesten osuutta alhaisempi (45,1 % verrattuna 33,4 %:iin vuonna 2000). Toisaalta naisten osuus on nousut nopeimmin juuri tällä koulutustasolla (lähes 12 %-yksikköä).

Koulutusalat ovat koko havaintoajanjakson ajalta jakautuneet selkeästi mies- ja naisvaltaisiin aloihin, joskin miesvaltaisten alojen määrä on vuosituhanen vaihteen jälkeen kutistunut entisestään. Vuoden 2012 tilanne näytti seuraavalta. Kaikkein naisvaltaisimmat koulutusalat olivat terveys- ja sosiaaliala noin 84 %:n naisten osuudella ja kasvatustieteellinen ala noin 80 %:n osuudella. Kolmannella sijalla tuli humanistinen ala (noin 74 %) ja neljännellä sijalla puolestaan kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (runsaat 62 %). Viides koulutusala, josta valmistuneista korkeakoulutetuista naiset olivat enemmistön, on palvelualat (vajaat 60 %). Vain kolmen koulutusalan osalta naisten osuus koulutusosalta valmistuneista oli edelleen vuonna 2012 alle puolet: luonnontieteellinen ala (vajaat 49 %), maa- ja metsätalouden ala (46,5 %) sekä tekniikan ala (noin 17 %).

Vuosituhanen alkuun verrattuna naisten osuus eri koulutusaloilta valmistuneista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista on muuttunut lähinnä siinä, että naisten osuus on kasvanut kaikilla koulutusaloilla. Naisvaltaisilla koulutusaloilla on tapahtunut sekä pientä että suurempaa naisten osuuden kasvua (humanistisen alan kohdalla noin prosenttiyksikön verran, terveys- ja sosiaalialalla sen sijaan noin 10 %-yksiköllä). Vastaavasti naisten osuus on kasvanut varsin eri tahtia myös miesvaltaisilla aloilla: alle 5 %-yksikköä tekniikan alalla mutta yli 11 %-yksikköä maa- ja metsätalouden alalla. Rajuin muutos on tapahtunut palvelualoilta valmistuneiden kohdalla, joiden ryhmässä naisten osuus yli kaksinkertaistui ajanjaksolla 2000–2012 (noin 24 %:sta lähes 60 %:iin). Mutta tästä vaihtelevasta kasvusta huolimatta koulutusalojen naisosuuden mukaisessa järjestyksessä on tapahtunut enintään yhden sijan siirtymisiä eli kauttaaltaan hyvin pieniä muutoksia.

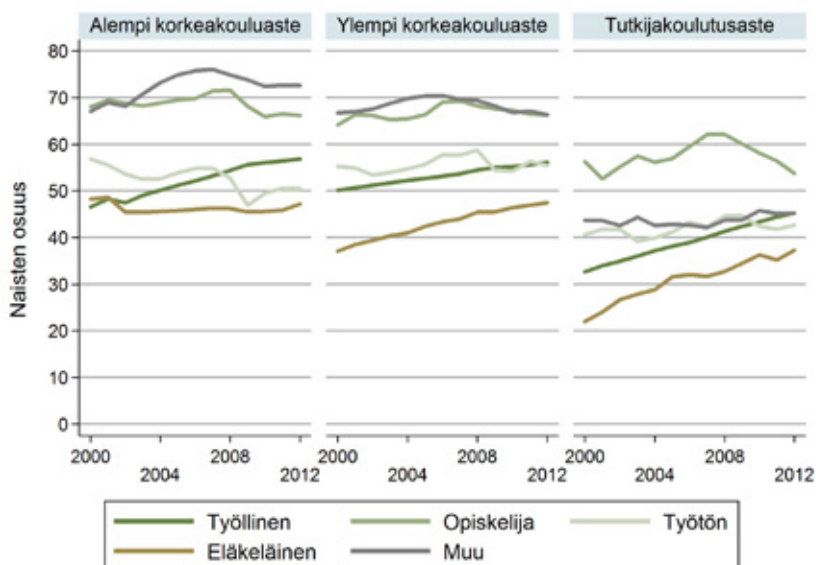
Seuraavassa tarkastellaan, missä määrin korkeasti koulutettujen naisosuuden muutos on heijastunut heidän osuuteensa eri työmarkkina-asemissa olevista korkeakoulutetuista. Toisin sanoen kysytään, miten on kehittynyt naisten osuus

työllisistä, opiskelijoina jatkaneista, työttömistä, eläkkeelle siirtyneistä sekä työvoiman ulkopuolella muista (tuntemattomista) syistä olleista korkeakoulutetuista.

Korkeakoulutettujen sukupuolijakauman muutos näkyvä selkeimmin työllisyydessä

Koulutusasteittain tarkasteltuna eri työmarkkina-asemissa olevien korkeakoulutettujen sukupuolen mukainen jakauma on muuttunut varsin paljon vuosituhaten vaihteen jälkeen. Muutosta on tapahtunut kaikilla kolmella koulutustasolla ja erityisesti työllisten kohdalla. Eniten naisten osuus työllisistä korkeakoulutetuista on noussut alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmässä: noin 46,5 %:sta vuonna 2000 lähes 57 %:iin vuonna 2012 (kuvio 2.6). Miltei yhtä korkealle tasolle on kasvanut naisten osuus niistä työllisistä, joiden korkein tutkinto on ylemmältä korkeakouluasteelta. Tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä naisten osuus työllisistä jää edelleen reippaasti alle 50 %:n.

Kuvio 2.6 Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista korkeakoulutetuista vuosina 2000–2012, koulutusasteittain tarkasteltuna

Alemman korkeakouluasteen suorittaneita (18–64-vuotiaita) työllisiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 yhteensä 72 280 (83 020) ja vuonna 2012 181 010 (137 520). Opiskelijoina jatkavia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 3 750 (1 760) ja vuonna 2012 11 160 (5 690). Työttömiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 5 870 (4 450) ja vuonna 2012 9 710 (9 510). Eläkkeellä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 5 950 (6 370) ja vuonna 2012 6 050 (6 760). Työvoiman ulkopuolella muista (tuntemattomista) syistä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 4 240 (2 080) ja vuonna 2012 8 410 (3 180).

Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita (18–64-vuotiaita) työllisiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 yhteensä 93 480 (92 910) ja vuonna 2012 157 320 (122 630). Opiskelijoina jatkavia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 3 020 (1 690) ja vuonna 2012 4 060 (2 060). Työttömiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 3 800 (3 080) ja vuonna 2012 8 210 (6 580). Eläkkeellä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 2 940 (4 980) ja vuonna 2012 4 920 (5 440). Työvoiman ulkopuolella muista (tuntemattomista) syistä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 4 670 (2 320) ja vuonna 2012 6 730 (3 410).

Tutkijakoulutusasteen suorittaneita (18–64-vuotiaita) työllisiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 yhteensä 6 130 (12 620) ja vuonna 2012 12 540 (15 190). Opiskelijoina jatkavia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 250 (200) ja vuonna 2012 240 (210). Työttömiä naisia (miehiä) oli vuonna 2000 170 (250) ja vuonna 2012 470 (640). Eläkkeellä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 150 (510) ja vuonna 2012 300 (500). Työvoiman ulkopuolella muista (tuntemattomista) syistä olevia naisia (miehiä) oli vuonna 2000 310 (400) ja vuonna 2012 500 (610).

Työttömien osuudessa tasoittuvaan sukupuolijakaumaan viittaavaa kehitystä

Muiden työmarkkina-asemien kohdalla naisten osuuden muutos on ollut vaatimatompaa, lukuun ottamatta eläkkeellä olevia 18–64-vuotiaita korkeakoulutettuja. Kuten kuviosta 2.6 käy ilmi, naisten eläkeläisosuus on havaintoajanjaksolla kasvanut nopeasti sekä ylemmältä korkeakouluasteelta että tutkijakoulutusasteelta valmistuneiden ryhmissä. Mutta tästä kehityksestä huolimatta, eläkkeellä olevien 18–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen ryhmä on säilynyt miesvaltaisena kaikilla kolmella koulutustasolla.

Opiskelijoina jatkaneista korkeakoulutetuista suuri enemmistö on koko havaintojakson ajan ollut naisia, joskin naisten osuus näyttää tältä osin olleen lievässä laskussa. Työttömistä korkeakoulutetuista naiset ovat enemmistössä alemmalta ja ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmissä, mutta muodostavat vähemmistön tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Työttömien osuuden osalta kehitys viittaa hitaasti tasoittuvaan sukupuolijakaumaan.

Naisten osuus työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevista on vahvistunut entisestään

Työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien korkeakoulutettujen ryhmässä naisten osuus on havaintoajanjaksolla vahvistunut entisestään. Alemman korkeakouluasteen korkeimpana tutkintona suorittaneista valtaosa tähän ryhmään kuuluneista oli naisia: vuonna 2012 enää joka neljäs oli mies. Ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmässä vastaava suhde oli 2:1 eli kolmesta työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olleesta kaksi oli naisia. Samanaikaisesti miesten enemmistö tässä työmarkkina-asemassa olevista tutkijakoulutusasteen suorittaneista on kaventunut. Silmiinpistävää tässä yhteydessä on etenkin se, että naisten osuus työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olleista korkeakoulutetuista oli vuonna 2012 samaa luokkaa (sekä ylemmällä korkeakouluasteella että tutkijakoulutusasteella) tai selvästi suurempi (alemmalla korkeakouluasteella) kuin heidän osuutensa työllisistä (kuvio 2.6).

Jos koulutustason mukaiseen tarkasteluun liitetään koulutusala, sukupuolijakaumaan ja siinä havaintoajanjaksolla tapahtuneisiin muutoksiin liittyvä kokonaiskuva tarkentuu merkittävästi. Samalla kuvioiden määrä kuitenkin kasvaa melkoisesti (yhteensä 16 kuviota). Nämä kuviot on siksi sisällytetty raportin liiteosaan (kuviot A2.8–A2.15) ilman, että niitä kommentoidaan tässä sen enempää.

2.4 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja ikä

Sukupuolijakauman jälkeen siirrytään pohtimaan, missä määrin korkeasti koulutettujen ikäjakauman muutokset ovat heijastuneet eri-ikäisten osuuteen eri työmarkkina-asemissa olevista korkeakoulutetuista. Tällöin korkeakoulutetut

jaetaan neljään ikäluokkaan: 18-34-vuotiaat, 35-44-vuotiaat, 45-54-vuotiaat sekä 55-64-vuotiaat.

Korkeakoulutettujen ikärakenteessa vuosituhaten vaihteen jälkeen tapahtuneet muutokset keskittyvät kahteen ikäluokkaan: 18-34-vuotiaiden osuus on kasvanut (30 %:sta vuonna 2000 36 %:iin vuonna 2012) ja 45-54-vuotiaiden osuus vastavasti kaventunut (26 %:sta 20 %:iin). Kahden muun ikäluokan osalta on nähtävissä enintään hyvin pieniä muutoksia: 35-44-vuotiaiden osuus on pysynyt noin 28 %:ssa ja 55-64-vuotiaiden osuus alle 16 %:n.

Kun korkeasti koulutettujen ikärakenne ja siinä tapahtuneet muutokset eritellään korkeimman suoritetun tutkinnon koulutustason ja toisaalta sen koulutusalan mukaan, saadaan taulukon 2.3 osoittamat tulokset. Taulukosta käy ilmi, että koulutustasoinen tarkasteltuna nuorimman (18-34-vuotiaiden) ikäluokan osuuden kasvu on rajoittunut alemman korkeakouluasteen suorittaneisiin. Vuonna 2012 ikäluokka kattoi 46 % tähän koulutusryhmään kuuluvista. Taulukko myös osoittaa, että nuorimman ikäluokan osuus on kasvanut kaikilla koulutusaloilla paitsi kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmässä, jossa se oli vuonna 2012 itse asiassa kaikkein pienin (vajaat 24 %). Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista ikäluokan osuus on puolestaan suurin.

Nuorimpaan ikäluokkaan verrattuna kehitys on ollut vastakkainen 44-54-vuotiaiden kohdalla. Toisin sanoen, ikäryhmän suhteellinen osuus alemman korkeakouluasteen suorittaneista on alentunut melkoisesti samalla, kun sen osuus kahdelta ylemmältä koulutustasolta valmistuneista on hieman vahvistunut. Koulutusaloittain eriteltynä ikäluokan osuus on pienentynyt kaikilla aloilla paitsi kasvatustieteelliseltä sekä maa- ja metsätalouden alalta valmistuneiden ryhmässä.

Hyvin tasaisesti yli koulutusasteiden ja -alojen sijoittuvat puolestaan 35-45-vuotiaat korkeasti koulutetut. Lisäksi ikäluokan sekä koulutusasteittainen että koulutusaloittainen jakauma on havaintoajanjaksolla tasoittunut entisestään. Myös 55-64-vuotiaat korkeakoulutetut jakautuvat suhteellisen tasaisesti yli koulutustasojen ja -alojen. Mutta tämän ikäluokan kohdalla jakauma on muuttunut epätasaisemmaksi eli koulutustasojen ja -alojen osuuksien väliset erot näyttävät pikemmin laajentuneen kuin kaventuneen.

Taulukko 2.3 Eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen iän mukainen jakauma (%) vuosina 2000 ja 2012

Koulutustaso ja -ala	Ikäryhmä							
	18–34		35–44		45–54		55–64	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012	2000	2012
Alempi korkeakouluaste	30,9	46,0	23,3	25,5	28,4	15,0	17,4	13,6
Ylempi korkeakouluaste	31,2	26,6	32,2	30,7	24,0	25,5	12,6	17,2
Tutkijakoulutusaste	13,8	9,7	31,4	30,7	33,3	32,5	21,5	27,2
Kasvatustieteellinen ala	27,5	23,7	31,5	29,6	23,4	28,6	17,7	18,0
Humanistinen ala	26,0	35,8	27,5	27,8	27,3	20,2	19,2	16,2
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen ala	30,3	37,4	25,2	28,4	29,0	18,3	15,5	15,9
Luonnontieteellinen ala	26,4	29,4	25,4	28,5	32,0	19,9	16,2	22,3
Tekniikan ala	31,4	33,3	30,5	27,6	26,5	21,6	11,6	17,4
Maa- ja metsätalouden ala	29,6	31,0	32,9	28,1	22,0	24,7	15,5	16,2
Terveys- ja sosiaali-ala	37,5	43,6	27,3	27,7	21,5	18,2	13,7	10,6
Palvelualat	31,1	50,1	24,8	24,7	22,6	15,6	21,5	8,8

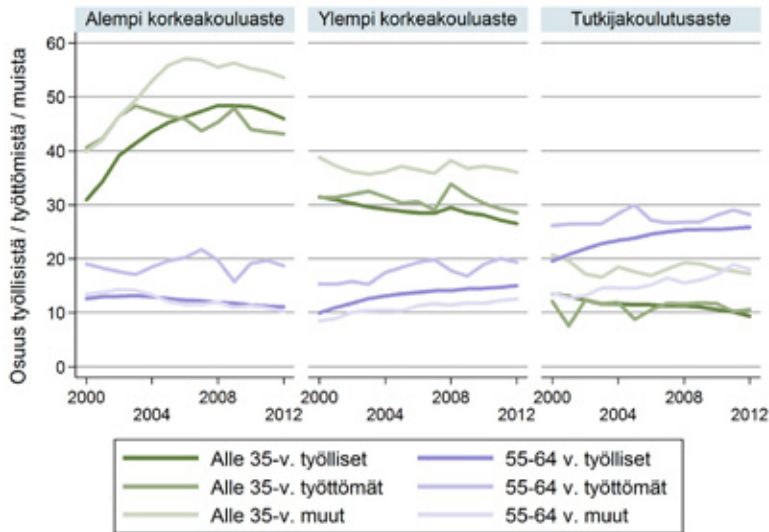
Missä määrin nämä korkeakoulutettujen ikäjakaumassa tapahtuneet muutokset ovat näkyneet eri työmarkkina-asemissa olevien korkeakoulutettujen ikärakenteiden muutoksena? Toisin sanoen, miten on kehittynyt eri ikäryhmien ja erityisesti nuorimman ikäluokan osuus eritoten työllisistä, työttömistä ja työvoiman ulkopuolella muista (tuntemattomista) syistä olevista korkeakoulutetuista?

Seuraavassa etsitään vastauksia näihin kysymyksiin kolmelta korkeakoulutustasolta valmistuneiden osalta. Koulutusalan liittäminen ikäluokkakohtaisiin tarkasteluihin täydentää kuvaa keskeisellä tavalla mutta yhteensä 32 kuvion (jokaiselle koulutusosalalle neljä ikäluokkakohtaista kuviota) liittäminen tähän kohtaan laajentaisi tekstiä kohtuuttomasti. Nämä kuviot on siksi esitetty pelkästään tämän raportin liiteosassa (kuviot A2.17–A2.24) ilman niiden tarkempaa pohtimista.

Nuorimman ikäluokan osuus työllisistä on laskussa, vanhimman ikäluokan osuus kasvussa

Alle 35-vuotiaiden osuus työllisistä korkeakoulutetuista on suurin alemman korkeakouluasteen ja pienin tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä (kuvio 2.7). Kehitykseltään 18–34-vuotiaiden työllisyysosuus on ollut aleneva. Alemmalla korkeakouluasteella osuuden lasku alkoi vasta vuoden 2008 jälkeen, johon asti se oli kasvanut hyvinkin nopeaa tahtia (lähes 50 %:n osuuteen). Kahdella ylemmällä korkeakouluasteella ikäluokan osuus koulutusryhmän työllisistä on koko havaintojakson ajan pienentynyt tasaista tahtia (ylemmällä korkeakouluasteella noin 27 %:iin, tutkijakoulutusasteella alle 10 %:iin).

Kuvio 2.7 Eri-ikäisten osuus (%) eri työmarkkina-asemassa olevista korkeakoulutetuista vuosina 2000–2012, koulutusasteittain tarkasteltuna

Kuvio pohjautuu tämän raportin liiteosan kuvioissa A2.16a–A2.16c esitettyihin ikäluokittaisiin osuuksiin eri koulutustasoilla.

Vanhimman ikäryhmän työllisyysosuuden taso ja kehitys näyttävät hyvin erilaiselta: osuus on suurin ja kasvava tutkijakoulutusasteen suorittaneilla, pienempi mutta kasvava ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneilla ja entisestään pienenevä alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneilla.

Keskimmäisten ikäluokkien työllisten osuudessa ei ole kahdella ylemmällä koulutustasolla tapahtunut kuin pieniä muutoksia. Alemmalla korkeakouluasteella 35–44-vuotiaiden osuus koulutusryhmän työllisistä on kasvanut ja 45–54-vuotiaiden osuus kaventunut (tämän raportin liiteosan kuvio A2.16a).

Työttömien ikäjakaumassa pieniä muutoksia

Eri ikäluokkien osuus kolmelta koulutusasteelta valmistuneista työttömistä on vaihdellut yli vuosien, mutta mitään selkeää kehityssuuntaa ei ole havaittavissa (tämän raportin liiteosan kuvio A2.16b). Nuorimman ikäluokan työttömien osuus on säilynyt kaikkein suurimpana alemman ja ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmissä. Toisaalta ero muihin ikäluokkiin on huomattavasti suurempi alemman kuin ylemmän korkeakouluasteen tasolla.

Tutkijakoulutusasteen suorittaneista työttömistä nuorin ikäluokka kattaa hyvin pienen osuuden samalla, kun muut ikäluokat ovat hyvin tasaisesti edustettuina. Sama ikäluokkien tasainen jakauma toistuu alemman korkeakouluasteen suorittaneilla työttömillä kuitenkin sillä erolla, että nuorimman ikäluokan osuus on jatkuvasti ylittänyt 40 %:n. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista työttömistä

ikäluokkien osuudet sen sijaan pienenevät iän myötä, eli vanhimman ikäluokan osuus on tässä koulutusryhmässä kaikkein pienin ja itse asiassa suurin piirtein samaa luokkaa kuin alemmalla korkeakoulutasolla (ks. kuvio 2.7).

Työvoiman ulkopuolella olevista kasvava osuus on nuoria ja ikääntyviä

Työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien korkeakoulutettujen ikärakenteessa on vuosina 2000–2012 tapahtunut kaksi merkittävämpää muutosta. Ensinnäkin nuorimmat korkeakoulutetut kattavat yhä suuremman osan tässä työmarkkina-asemassa olevista alemman korkeakouluasteen suorittaneista: alle 35-vuotiaiden osuus oli vuoteen 2006 mennessä kasvanut lähes 60 %:iin ja lievästi alenevasta suunnasta huolimatta osuus oli 57 %:n luokkaa vielä vuonna 2012 (kuvio 2.7). Yhdessä 35–44-vuotiaiden vastaavan osuuden kanssa, osuus nousi vuoden 2012 osalta lähes 80 %:iin (tämän raportin liiteosan kuvio A2.16c). Kahden vanhimman ikäluokan kohdalla osuus oli kummankin osalta kutistunut noin 10 %:iin.

Toinen silmiinpistävä piirre on se, että ylemmän korkeakouluasteen tai tutkijakoulutusasteen suorittaneilla tässä työmarkkina-asemassa olevien ikärakenteen muutos on keskittynyt vanhimpaan eli 55–64-vuotiaiden ikäluokkaan. Tosin ikäluokan osuus näillä koulutustasoilla työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevista korkeakoulutetuista oli kaikkein pienin edelleen vuonna 2012, mutta samalla ikäluokka oli ainoa, jonka osuus oli havaintoajanjaksolla kasvanut (kuvio 2.7).

2.5 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja tutkinnon ikä

Työmarkkina-asemaan ja siinä tapahtuviin muutoksiin saattaa henkilön fyysisen iän rinnalla, tai yhdessä sen kanssa, vaikuttaa keskeisellä tavalla myös korkeakoulututkinnon suorittamisesta kulunut aika eli niin sanotusti suoritettujen korkeakoulututkinnon ikä. Erityistä mielenkiintoa herättää vastavalmistuneiden työelämässä menestyminen. Joskin useimmilla vastavalmistuneilla työelämään siirtyminen onnistuu varsin vaivattomasti, toisilla työmarkkinoilla asettuminen vie aikaa tai epäonnistuu.

Seuraavassa tarkastellaan ensisijaisesti vastavalmistuneiden osuuden kehitystä eri työmarkkina-asemassa olevien korkeakoulutettujen ryhmissä. Kuten kahdessa edellisessä alaluvussa, tarkastelu rajoittuu tässä eri koulutustasoilta valmistuneisiin korkeakoulutettuihin. Koska korkeakoulutetut jaetaan neljään luokkaan myös valmistumisesta kuluneen ajan suhteen, koulutusalan liittäminen tuottaa tässäkin tapauksessa yhteensä 32 koulutusalaakohtaista kuviota (jokaisen koulutusalan osalta neljä tutkinnon suorittamisesta kulunutta aikaa osoittavaa kuviota). Nämä kuviot on esitetty raportin liiteosassa (kuviot A2.26–A2.33).

Seuraavassa korkeakoulutetut jaetaan siis neljään luokkaan riippuen valmistumisesta kuluneesta ajasta: alle 2 vuotta, 2–5 vuotta, 6–10 vuotta ja vähintään 11 vuotta.

Pienellä osalla korkeakoulutetuista tieto puuttuu. Tämä koskee erityisesti ei-työllisiä korkeakoulutettuja.

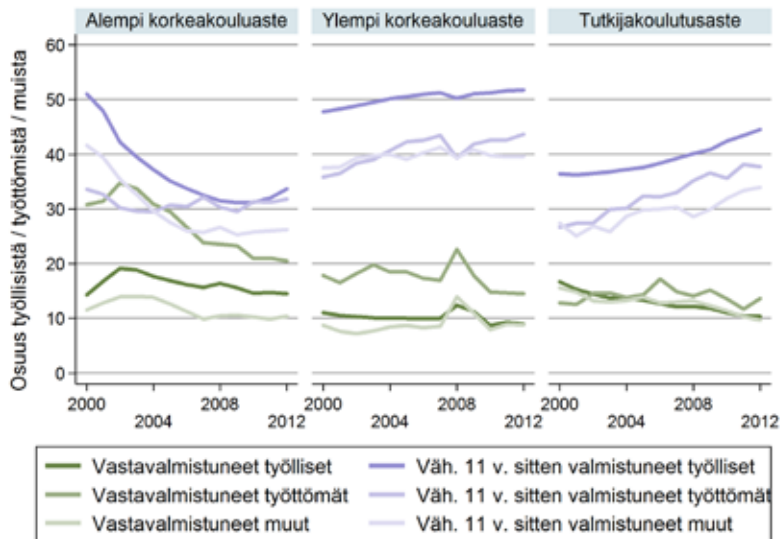
Vastavalmistuneiden (valmistumisesta on kulunut vähemmän kuin kaksi vuotta) osuus kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista oli 13,2 % vuonna 2000. Vuoteen 2012 mennessä osuus oli laskenut 12,6 %:iin. Vastavalmistuneiden osuus on suurin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä (15,7 % vuonna 2012). Koulutustaso on lisäksi ainoa, jolla vastavalmistuneiden osuus on kasvanut. Vuoden 2000 osuuteen verrattuna (15,1 %) muutos on kuitenkin ollut hyvin pieni. Ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmässä vastavalmistuneiden osuus oli vuoteen 2012 mennessä alentunut noin 9 %:iin (verrattuna 11,3 %:iin vuonna 2000). Tutkijakoulutusasteella muutos on ollut vieläkin suurempi: 10,5 %:n osuus vuonna 2012 verrattuna 16,7 %:iin vuonna 2000.

Myös koulutusalat erottuvat selkeästi toisistaan vastavalmistuneiden korkeakoulutettujen osuuden tason ja kehityksen suhteen. Niiden osuus kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista on vuosien 2000–2012 välillä kasvanut parin prosenttiyksikön verran, mutta tästä kehityksestä huolimatta osuus oli edelleen vuonna 2012 koulutusalojen pienin (9,7 %). Alle prosenttiyksikön verran on kasvanut vastavalmistuneiden osuus humanistisen (14,1 % vuonna 2012), luonnontieteellisen (11,7 %) ja palvelualojen (15,7 %) korkeakoulututkinnon suorittaneista. Suurimmilta koulutusaloilta valmistuneista vastavalmistuneiden osuus on sitä vastoin alentunut: kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneista vuoden 2000 14 %:sta vuoden 2012 12,7 %:iin, tekniikan tutkinnon suorittaneista vuoden 2000 11 %:sta vuoden 2012 9,9 %:iin ja terveystieteellisen tutkinnon suorittaneista vuoden 2000 25 %:sta vuoden 2012 16,8 %:iin.

Vastavalmistuneiden osuus työllisistä on pienentynyt entisestään

Vastavalmistuneiden osuus kolmen koulutustason työllisistä on pysynyt pienenä ja on havaintoajanjaksolla pienentynyt entisestään (kuvio 2.8). Heidän osuutensa alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneista työllisistä kasvoi lähemmäksi 20 % vuosituhannen alkuvuosina mutta on sen jälkeen osoittanut laskevaa suuntaa (noin 15 %:n osuus vuonna 2012). Ylemmällä korkeakouluasteella heidän osuutensa koulutusryhmän työllisistä pieneni noin 9 %:iin vuoteen 2012 mennessä (verrattuna noin 11 %:iin vuonna 2000). Vastaava kehitys tutkijakoulutusasteella oli noin 17 %:sta vuonna 2000 noin 10 %:iin vuonna 2012.

Kuvio 2.8 Tutkinnon iän mukaiset osuudet (%) eri työmarkkina-ase-massa olevista korkeakoulutetuista vuosina 2000–2012, koulutusasteittain tarkasteltuna

Kuvio pohjautuu tämän raportin liiteosan kuvioissa A2.25–A2.25c esitettyihin, tutkinnon suorittamisesta kuluneen ajan pohjalta laskettuihin osuuksiin eri koulutustasoilla.

Suurimman osuuden kolmen koulutustason työllisistä kattavat ne korkeakoulutetut, joiden valmistumisesta on kulunut vähintään 11 vuotta (kuvio 2.8). Lisäksi heidän osuutensa on kasvanut kahdella ylemmällä tasolla: noin 48 %:sta (2000) lähes 52 %:iin (2012) ylempältä korkeakouluasteelta valmistuneista työllisistä, ja 36 %:sta (2000) yli 44 %:iin (2012) tutkijakoulutusasteelta valmistuneista työllisistä. Kahden väliin jäävän luokan osuuksissa on näillä kahdella koulutustasolla tapahtunut hyvin pieniä muutoksia (tämän raportin liiteosan kuvio A2.25a).

Alemmalla korkeakouluasteella on muiden kuin vastavalmistuneiden osuus koulutusryhmän työllisistä kehittynyt hyvin eri tavoin kuin tätä ylemmällä koulutustasoilla. Niillä, joiden valmistumisesta on kulunut vähintään 11 vuotta, osuus on supistunut lähes 20 %-yksikköä mutta oli silti kaikkein suurin myös vuonna 2012 (noin 34 %). Samanaikaisesti olivat kahden keskimmäisen luokan osuudet kasvaneet melkoisesti: kummankin osuus koulutusryhmän työllisistä oli vuonna 2012 noin 24–26 %:n luokkaa (tämän raportin liiteosan kuvio A2.25a).

Enintään joka viides työtön on vastikään valmistunut

Vastavalmistuneiden osuus työttömistä korkeakoulutetuista on alentunut merkittävästi alemmalla korkeakouluasteella (kuvio 2.8). Kohti havaintojakson loppua osuus oli asettunut 20 %:n tasolle, kun se oli korkeimmillaan (vuonna 2002) lähes 35 %. Samanaikaisesti on vähintään kaksi mutta enintään kymmenen vuotta sitten

valmistuneiden osuus koulutusryhmän työttömistä kasvanut suurin piirtein saman verran (tämän raportin liiteosan kuvio A2.25b). Ylemmällä korkeakouluasteella vastavalmistuneiden osuus koulutusryhmän työttömistä on enimmäkseen pysynyt 20 %:n alapuolella ja tutkijakoulutusasteella 15 %:n alapuolella.

Yli kymmenen vuotta sitten valmistuneiden osuus eri koulutustasojen työttömistä on kaikilla kolmella tutkintoasteella kaikkein suurin. Kahdella ylemmällä koulutustasolla osuus on havaintoajanjaksolla kasvanut entisestään: ylemmällä korkeakouluasteella lähes 44 %:iin (2012) ja tutkijakoulutusasteella lähes 38 %:iin (kuvio 2.8). Alemman korkeakouluasteen työttömistä heidän osuutensa on sen sijaan pysynyt likimain muuttumattomana (noin 30 %:n luokkaa).

Pieni osa vastavalmistuneista on työvoiman ulkopuolella

Kuten käy ilmi kuvioista 2.8, vuonna 2012 enää noin 10 % työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olleista korkeakoulutetuista oli vastikään valmistunut. Tämä pätee kaikilla kolmella koulutustasolla.

Samanaikaisesti on vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus kasvanut merkittävästi kahdella ylemmällä koulutustasolla: ylemmällä korkeakouluasteella noin 40 %:iin ja tutkijakoulutusasteella 34 %:iin (kuvio 2.8). Näillä kahdella koulutustasolla vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus oli siis vuonna 2012 suurin piirtein yhtä suuri työttömistä kuin työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olleista.

Työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien korkeakoulutettujen tutkinnon iän mukainen ryhmittely näyttää siis kolmella koulutustasolla tuottavan eri osuuksien kehityksen suhteen hyvin samankaltaisen kuvion kuin työttömien vastaava ryhmittely (vrt. tämän raportin liiteosan kuvat A2.25b ja A2.25c). Näkyvin ero on siinä, että työttömien tutkinnon iän mukaisessa luokittelussa ovat sekä vastavalmistuneiden että vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuudet suuremmat ja kahden keskimmäisen luokan (valmistunut 2–5 tai 6–10 vuotta sitten) osuudet vastaavasti pienemmät.

2.6 Korkeakoulutettujen työmarkkina-asema ja maantieteellinen sijainti

Viimeisenä taustatekijänä tarkastellaan korkeakoulutetun asuinpaikkaa karkealla maantieteellisellä luokituksella mitattuna. Käytetty mittari jakaa Suomen neljään laajaan alueeseen: Etelä-, Länsi-, Itä- ja Pohjois-Suomeen.

Kuten arvattavissa on, suuri enemmistö korkeakoulutetuista asuu Etelä-Suomessa (49 % vuonna 2012). Tämä pätee niin kaikilla koulutusasteilla kuin myös kaikilla koulutusaloilla (taulukko 2.4). Vastaavasti pienin osuus korkeakoulutetuista sijoittuu Itä-Suomen alueelle. Myös tämä pätee kaikkien koulutusasteiden ja koulutusalojen kohdalla. Lisäksi näissä osuuksissa on havaintoajanjaksolla tapahtunut hyvin pieniä muutoksia, jos ollenkaan.

Taulukko 2.4 Eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) vuosina 2000 ja 2012

Koulutustaso ja -ala	Maantieteellinen sijainti							
	Etelä-Suomi		Länsi-Suomi		Itä-Suomi		Pohjois-Suomi	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012	2000	2012
Alempi korkeakouluaste	45,9	45,1	33,8	34,4	9,1	9,0	11,3	11,5
Ylempi korkeakouluaste	54,2	53,1	29,4	30,5	7,3	6,9	9,1	9,6
Tutkijakoulutusaste	53,6	52,1	29,3	30,2	7,4	8,3	9,7	9,5
Kasvatustieteellinen ala	38,4	39,3	36,5	36,7	10,8	9,9	14,4	14,2
Humanistinen ala	52,2	52,8	31,2	31,0	8,3	7,6	8,4	8,6
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen ala	59,3	56,7	28,2	29,4	6,1	6,3	6,4	7,6
Luonnontieteellinen ala	48,2	45,9	30,2	31,7	9,4	9,7	12,2	12,8
Tekniikan ala	52,0	48,0	32,4	34,6	5,9	6,3	9,7	11,1
Maa- ja metsätalouden ala	48,2	46,4	27,0	28,9	14,1	13,8	10,7	10,9
Terveys- ja sosiaali-ala	42,1	41,5	31,7	34,2	11,7	11,0	14,5	13,2
Palvelualat	48,7	48,1	33,5	32,5	8,5	9,1	9,3	10,4

Myös tässä maantieteelliseen jakaumaan keskittyvässä alaluvussa tarkastelun kohteeksi otetaan pelkästään eri koulutustasoilta valmistuneet korkeakoulutetut. Kuviot on esitetty tämän raportin liiteosassa (kuviot A2.34a, A2.34b ja A2.34c). Koulutusalanäkökulman liittäminen tuottaa neliluokkaisen maantieteellisen jaotteen takia yhteensä 32 kuviota. Myös nämä kuviot on sisällytetty raportin liiteosaan (kuviot A2.35–A2.42).

Työllisten osuuksissa ei juurikaan muutoksia

Työllisten korkeakoulutettujen jakaumassa yli neljän maantieteellisen alueen ei ole juurikaan tapahtunut muutoksia vuosituhannen vaihteen jälkeen. Etelä-Suomen osuus kahden ylemmän korkeakouluasteen työllisistä on säilynyt noin 53 %:n tasolla ja alemman korkeakouluasteen työllisistä noin 46 %:n tasolla.

Työttömien osuuksissa ei selkeää trendiä

Myöskään työttömien osuuksissa ei ole nähtävissä selkeitä siirtymiä neljän maantieteellisen alueen välillä. Toisin sanoen, alueiden suhteelliset osuudet kolmen koulutustason työttömistä ovat säilyneet likimain muuttumattomina. Niinpä Etelä-Suomen osuus työttömistä korkeakoulutetuista on alemmalla korkeakouluasteella suunnilleen samaa luokkaa kuin Länsi-Suomen (vajaat 40 %). Etelä-Suomen osuus työttömistä kuitenkin nousee koulutustason mukaan: ylemmän korkeakouluasteen työttömistä osuus on yleensä liikkunut hieman 50 %:n alapuolella, tutkijakoulutusasteen työttömistä hieman 50 %:n yläpuolella.

Työvoiman ulkopuolella olevien osuuksissa vain pieniä muutoksia

Etelä-Suomen alue on selkeästi yliedustettuna työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevien korkeakoulutettujen ryhmässä. Kahdella ylemmällä korkeakouluasteella Etelä-Suomen osuus on noin 60 % ja alemmalla korkeakouluasteella lähes 50 %, joskin alueen osuus on kaikilla kolmella koulutustasolla hieman alhaisempi havaintojakson lopussa kuin sen alussa. Muutos näyttää tapahtuneen ensisijaisesti Länsi-Suomen alueen kustannuksella, jonka osuus on kasvanut aavistuksen verran kaikilla koulutustasoilla.

3 Eri koulutusasteen suorittaneiden korkeakoulutettujen yksilölliset työurat

Edellisessä luvussa tarkasteltiin yleisellä tasolla korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemaa ja siinä vuosituhannen vaihteen jälkeen tapahtuneita muutoksia. Osoitettiin, miltä korkeakoulutettujen työmarkkina-asema on eri vuosina keskimäärin näyttänyt ja mihin suuntaan se on vuosien varrella kehittynyt.

Tämä tarkastelu kuvasi siis korkeasti koulutettujen yleistilannetta ja sen kehitystä. Korkeasti koulutettujen yksilöllisiä työuria eli yksittäisten korkeakoulutettujen todellisuudessa kokemia työmarkkina-aseman muutoksia vuodesta toiseen tällainen yleistarkastelu ei sitä vastoin pysty havainnollistamaan. Kuitenkin tämä on vähintään yhtä tärkeä taustatieto, kun halutaan muodostaa kokonaiskuva korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemasta ja sen muutoksista esimerkiksi työttömyyden tai syrjäytymisriskin suhteen.

Tässä luvussa luodaan jokaiselle korkeasti koulutetulle oma yksilöllinen työurapolku. Koska näitä yksilöllisiä työuria on monenmuotoisia, pyritään niiden pohjalta tunnistamaan niin sanottuja *tyypillisiä* urapolkuja. Lisäksi verrataan tältä osin kolmea viisivuotista jaksoa keskenään: 2000–2004, 2004–2008 ja 2008–2012. Tämä siksi, että taloudellinen kehitys on näillä kolmella tarkasteluajanjaksolla ollut varsin erilainen. Näin ollen yksilöllisiä työuria koskevien tuloksien vertailu yli kolmen ajanjakson samalla antaa käsityksen talous- ja työmarkkinatilanteen muutosten mahdollisesta heijastumisesta korkeakoulutettujen työuraan.

Korkeasti koulutettujen tyypillisiä työuria raportoidaan tässä luvussa korkeimman suoritettun tutkintoasteen mukaan. Vasta seuraavassa luvussa (luku 4) tunnistetaan ja vertaillaan eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen tyypillisiä työuria. Luvussa 4 yritetään niin ikään havainnollistaa, missä määrin taust ominaisuuksiltaan erilaiset korkeakoulutetut näyttävät seuraavan erityyppisiä työurapolkuja. Tarkemmin sanottuna, pyritään selvittämään, ovatko sukupuoli, ikä, valmistumisaika (korkeimman tutkinnon suorittamisajankohta) sekä maantieteellinen sijainti (asuinpaikka) mahdollisesti yhteydessä korkeasti koulutetun todennäköisyyteen seurata tiettyä urapolkua. Kummankin luvun laskelmat perustuvat samaan laajaan yksilötason aineistoon kuin edellisen luvun tarkastelut eli Tilastokeskuksen yhdistettyyn työnantaja-työntekijä-aineistoon, FLEEDiin. Kuten jo aiemmin todettiin, havaintoaineistoon kuuluvat kaikki Suomessa asuvat, 18–64-vuotiaat korkeakoulututkinnon suorittaneet.

Kaiken kaikkiaan, tämän asetelman tavoitteena on asettaa korkeasti koulutettujen kokema työttömyys heidän työuraansa laajemmin kuvaavaan kehikoon. Aloitetaan kuitenkin selostamalla yksilöllisten työurien muodostamisessa ja

analyysissa käytettyjä menetelmiä sekä ohjeistamalla menetelmän antamien tuloksien tulkinnessa.

3.1 Työurien tarkastelussa käytetty menetelmä¹

Seuraavassa kuvataan pääpiirteittäin korkeasti koulutettujen yksilöllisiä työuria tarkasteltavassa analyysissa sovelletun menetelmän perusidea. Analyysin tavoitteena on siis luonnehtia, miten korkeakoulutettujen työmarkkina-asema on muuttunut viidessä vuodessa kolmen eri ajanjakson osalta. Lähtötilanne kertoo korkeasti koulutettujen työmarkkina-asemasta vuonna 2000, 2004 sekä 2008. Jokaisen ryhmän kohdalla seurataan siihen kuuluvien yksilöiden työmarkkina-aseman kehitystä neljä vuotta ajassa eteenpäin eli vuoteen 2004, 2008 sekä 2012 asti. Jokaisen vuoden osalta tunnistetaan henkilön työmarkkina-asema eli todetaan, onko hän työssä, opiskelemassa, työtön, eläkkeellä vai kokonaan jossain muussa, näiden perusrekisterien kattamattomassa tilassa (tuntematon työmarkkina-asema). Nämä viisi toisistaan selkeästi erottuvaa työmarkkina-asemaa vastaavat edellisessä luvussa käytettyä luokittelua. Myös niiden määritelmä on täysin sama.

Yksilöllisten työurien *muutosten* identifioimiseksi ja analysoimiseksi jokaiselle korkeakoulutetulle muodostetaan 'jono', joka kuvaa hänen työmarkkina-asemaansa kunakin tarkasteluvuonna. Viidelle vaihtoehtoiselle työmarkkina-asemalle annetaan seuraavat arvot: työllinen = 1, opiskelija = 2, työtön = 3, eläkeläinen = 4 ja muussa tilassa = 5. Niinpä esimerkiksi koko tarkastelujakson 2000–2004 eli kaikkien näiden viiden havaintovuoden ajan työllisenä pysyneen korkeakoulutetun jono (urapolku) olisi muotoa 1,1,1,1,1. Heti vuoden 2000 jälkeen työllisyydestä työttömyyteen siirtyneen korkeakoulutetun jono olisi puolestaan muotoa 1,3,3,3,3 ja tuntemattomaan tilaan siirtyneen jono vastaavasti muotoa 1,5,5,5,5.

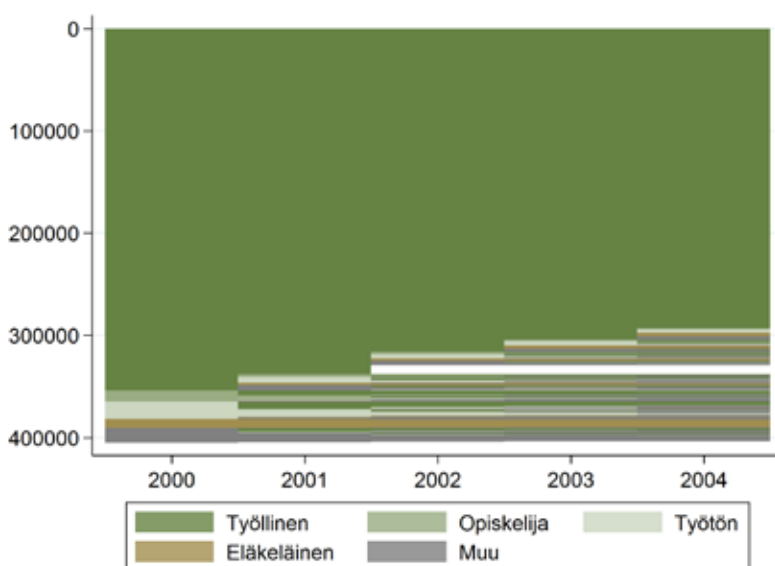
Näitä jonoja tai urapolkuja täytyy jotenkin pystyä vertailemaan ja luokittelemaan, jotta niitä voitaisiin havainnollistaa ja analysoida mielekkäällä tavalla. Mahdollisia jonoja eli viiden työmarkkina-aseman yhdistelmiä on tässä tapauksessa yhteensä $5^5 = 3125$, joten yksittäin niitä on mahdotonta tarkastella. Tosin monen korkeakoulutetun jono näyttää varsin samankaltaiselta. Toisin sanoen, he ovat seuranneet hyvin samanlaisia urapolkuja. Vastaavasti on jonoja eli työmarkkina-asemien yhdistelmiä, joita tosielämässä ei ole seurannut yksikään korkeasti koulutettu. Käytännössä erilaisia jonoja on siis selvästi vähemmän kuin 3125. Mutta tästä huolimatta vaihtoehtoisten jonojen lukumäärä jää niin suureksi, että jonkinlainen järkevä luokittelu niille tarvitaan.

Luokittelun tarvetta havainnollistaa kuvio 3.1, joka kuvaa kaikkien vuoden 2000 korkeakoulutettujen yksilölliset urapolut neljä vuotta ajassa eteenpäin eli vuoteen

¹ Menetelmä (niin sanottujen sekvenssi- ja klusterianalyysien yhdistelmä) on selostettu hieman yksityiskohtaisemmin esimerkiksi julkaisussa Asplund, R., A. Kauhanen ja P. Vanhala, Murtuvat ammattirakenteet. ETLA, Sarja B268, Helsinki 2015. Raportti sisältää myös viitteitä alan kansainväliseen kirjallisuuteen.

2004 asti. Niinpä kuvioon on kerätty yhteensä 404 412:n (pystyakseli) korkeakoulutetun yksilölliset urapolut ajanjaksolta 2000–2004 (vaaka-akseli). Kuvion ylälaitaan sijoittuvat ne korkeakoulutetut, jotka olivat työllisinä kaikkina viitenä havaintovuonna. Kuvion alimpaan osaan sijoittuvat puolestaan ne korkeakoulutetut, jotka olivat jossain muussa tilassa kaikkina näinä vuosina. Näiden kahden äärimmäisyyden väliin mahtuu hyvinkin monenmuotoisia yksilöllisiä urapolkuja, joille on ominaista joko tietyssä työmarkkina-asemassa pysyminen (esimerkiksi työttömänä) tai vilkas siirtyminen työmarkkina-asemasta toiseen.

Kuvio 3.1 Korkeasti koulutettujen yksilölliset urapolut ajanjaksolla 2000–2004 viidellä vaihtoehtoisella työmarkkina-asemalla kuvattuna

Kuvion lähtökohta on kaikki vuonna 2000 Suomessa asuvat, 18–64-vuotiaat korkeakoulutetut. Pystyakseli osoittaa, kuinka monen korkeasti koulutetun yksilöllistä urapolkua kuvio havainnollistaa (yhteensä 404 412 korkeakoulutettua). Vaaka-akseli kuvaa puolestaan urapolkujen kattaman ajanjakson (2000–2004). Käytetty analyysimenetelmä rakentaa kuvion siten, että sen ylälaitaan sijoittuvat ne korkeakoulutetut, jotka kaikkina näinä vuosina olivat työllisinä. Vastaavasti kuvion alimpaan osaan sijoittuvat ne korkeakoulutetut, jotka viettivät kaikki viisi vuotta tilassa, jota ei pystytä käytettyjen perusrekisterien pohjalta tunnistamaan. Viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman yhdistelmät mahdollistavat peräti 3 125 erilaista urapolkua. Käytännössä niitä on kuitenkin huomattavasti vähemmän; kuviossa yhteensä 1 633.

Kuvio 3.1 osoittaa, että korkeasti koulutettujen urapolut näyttävät enimmäkseen varsin samankaltaisilta, vaikka niiden joukkoon mahtuu myös hyvin erilaisia urapolkuja. Todellisuudessa vaihtoehtoisten urapolkujen lukumäärä jää siis selvästi pienemmäksi (1 633) kuin niiden potentiaalinen lukumäärä (3 125). Koska moni korkeasti koulutettu seuraa hyvin samanmuotoisia urapolkuja, tavoitteena onkin luokitella kaikki yksilölliset urapolut pieneen määrään ryhmiä, jotka kuvaavat korkeasti koulutettujen niin kutsuttuja *tyypillisiä* urapolkuja.

Korkeasti koulutettujen yksilöllisten jonojen luokittelu tyypillisiin urapolkuryhmiin tehdään niin sanotun klusterianalyysin avulla. Tämän menetelmän tavoitteena

on jakaa pieneen määrään ryhmiä ne yksilölliset urapolut, jotka ovat keskenään mahdollisimman samankaltaisia samalla, kun ryhmien väliset urapolkuerot muodostuvat mahdollisimman suuriksi. Tällä menetelmällä saadaan siis urapolkujen kirjoa vähennyttyä huomattavasti ja niitä voidaan luonnehtia helposti tulkittavalla tavalla. Pystytään kätevästi identifioimaan ja havainnollistamaan korkeasti koulutettujen tyypillisiä urapolkuja tietyn havaintoajanjakson osalta.

Tyypillisten urapolkuryhmien määräksi valitaan tässä tarkastelussa viisi: työllisyyspolkujen ryhmä, opiskelupolkujen ryhmä, työttömyyspolkujen ryhmä, eläkepolkujen ryhmä sekä muun toiminnan eli syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen ryhmä. Tämä ryhmittely on selkä ja helppo tulkita. Ryhmittelyn ehkä näkyvin varjopuoli on se, että ryhmien pienen määrän (yhteensä viisi) takia vaikeasti sijoittuvat yksilölliset urapolut saattavat tulla luokitetuksi eri ryhmiin varsin satunnaisella tavalla. Toisaalta näitä selkeästi poikkeavia urapolkuja on suhteellisen vähän.

3.2 Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työurat

Seuraavassa eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneiden urapolkuja kuvataan ja vertaillaan siis kolmen havaintojakson osalta: 2000–2004, 2004–2008 sekä 2008–2012. Korkeakoulutetut jaetaan tällöin kolmeen koulutusryhmään riippuen siitä, mikä oli henkilön korkein suoritettu tutkinto havaintojakson lähtövuonna: alempi korkeakoulututkinto (aste 6), ylempi korkeakoulututkinto (aste 7) tai tohtorikoulutus (aste 8). Tarkasteltavien korkeakoulutettujen kokonaishenkilömäärät koulutusasteittain ja tarkastelujaksoittain on esitetty taulukossa 3.1.

Taulukko 3.1 Korkeakoulutettujen kokonaishenkilömäärät koulutusasteittaisissa työuratarkasteluissa

Havaintoajanjakson lähtövuonna korkein suoritettu tutkintoaste	Tarkasteltavien korkeakoulutettujen henkilömäärä		
	2000–2004	2004–2008	2008–2012
Alemman korkeakouluasteen tutkinto	179 212	233 013	298 386
Ylemmän korkeakouluasteen tutkinto	205 524	236 000	273 162
Tohtorikoulutusasteen tutkinto	19 676	22 887	25 673

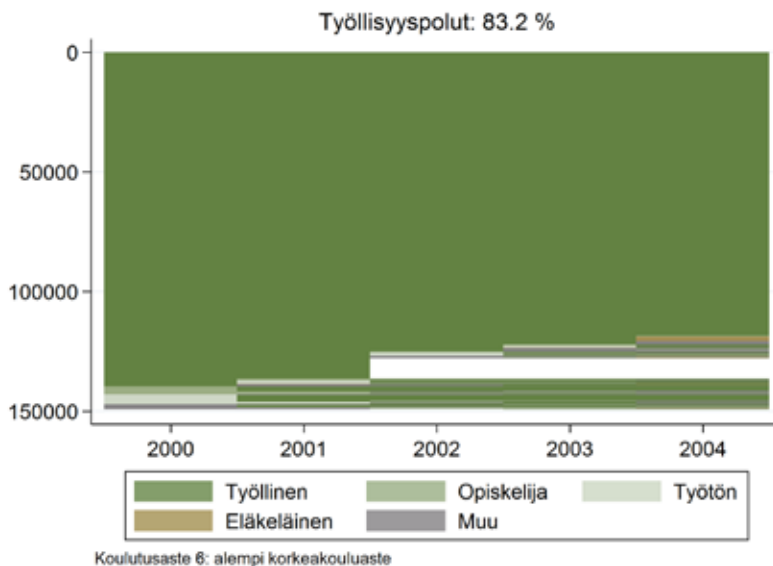
Työuratarkasteluja varten kaikki korkeakoulutetut, joiden korkein suoritettu tutkinto tarkasteluajanjakson lähtövuonna (2000, 2004 tai 2008) oli alempi korkeakoulututkinto, luokitellaan viiteen ryhmään perustuen heidän urapolkunsa kehitykseen seuraavan neljän vuoden ajan (vuoteen 2004, 2008 tai 2012 asti): joko työllisyyspolkujen, opiskelupolkujen, työttömyyspolkujen, eläkepolkujen tai syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen ryhmään. Toisin sanoen, riippuen alemman korkeakoulututkinnon suorittaneen hallitsevimasta työmarkkina-asemasta näinä vuosina, hänet sijoitetaan edellä kuvatun klusterianalyysin avulla yhteen viidestä

urapolkuryhmästä. Sana 'hallitsevin' on tässä kehikossa keskeinen, sillä osa korkeakoulutetuista on urapolullaan kokenut erityyppisiä tilapäisiä katkoksia eli väliaikaisia siirtymiä johonkin muuhun kuin urapolkua hallitsevaan työmarkkina-asemaan. Korkeakoulutettu on esimerkiksi työllisyysurallaan saattanut olla tilapäisesti työtön tai kokonaan työvoiman ulkopuolella.

Valtaosa on seurannut työllisyyspolkuja

Kuvio 3.2a osoittaa, että valtaosaa (noin 83 %) alemman korkeakouluasteen suorittaneiden urapoluista havaintoajanjaksolla 2000–2004 voidaan luonnehtia työllisyyspoluiksi: yli neljällä viidestä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneesta hallitsevin työmarkkina-asema oli 'työllinen'. Lisäksi kuviosta käy ilmi, että katkeamaton työllisyyspolku oli vuosituhannen alkuvuosina selvästi tyypillisin tilanne: vakaata työllisyyspolkua seurasi kaksi kolmasosaa (noin 118 500 henkilöä) alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista. Työllisyyspolkuryhmään sijoittuneisiin suhteutettuna osuus nousi noin 80 %:iin.

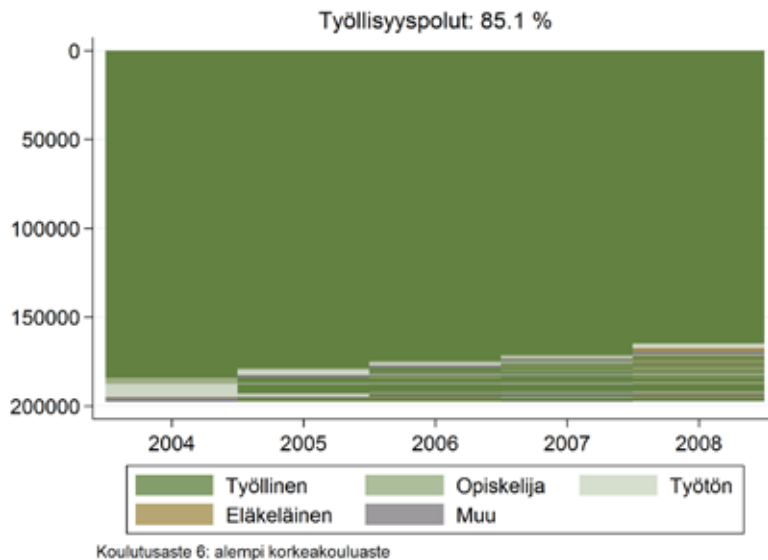
Kuvio 3.2a Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Yli 83 % (lähes 150 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 179 212, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 120 000:llä (noin 66 %) oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema oli enimmäkseen työllinen. Itse asiassa 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna on ollut työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (4 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.2a). Kuvion alalaidassa selkeästi erottuva valkoinen alue tarkoittaa, että henkilö ei enää asunut Suomessa tai oli kuollut. Koska tämä tilan muutos näyttää keskittyvän vuoteen 2002, selitys on kuitenkin tässä tapauksessa ensisijaisesti johdettavissa vuonna 2002 tehtyyn tilastokorjaukseen, jonka myötä noin 10 000 korkeakoulutetun koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi (vrt. kuvion 2.1 alaviite).

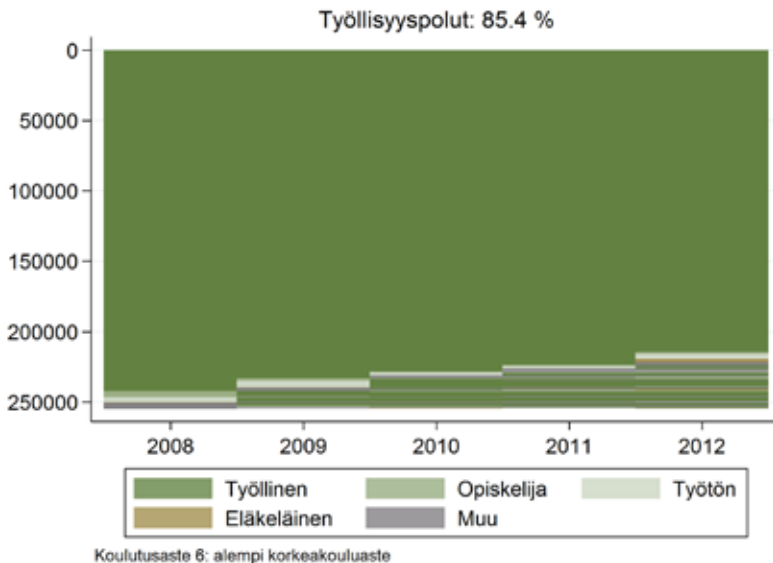
Vastaava kuvaus työllisyyspolkuja ajanjaksoilla 2004–2008 ja 2008–2012 seuranneille, alemman korkeakoulututkinnon suorittaneille on esitetty kuvioissa 3.2b ja 3.2c. Kolmen ajanjakson vertailu osoittaa, että työllisyyspolkuryhmään sijoittuneiden sekä suhteellinen että absoluuttinen määrä on kasvanut: osuus parilla prosenttiyksiköllä ja lukumäärä noin 105 000 henkilöllä. Samanaikaisesti on niin sanottujen katkeamattomien työllisyyspolkujen osuus vahvistunut merkittävästi.

Kuvio 3.2b Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Noin 85 % (lähes 200 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 233 013, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 165 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on pääosin ollut työllinen: lähes 96 % kuvioista edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna on ollut työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä ollut hyvin pieni (noin 4 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.2b).

Kuvio 3.2c Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Runsaat 85 % (yli 250 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 298 386, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 215 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: yli 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna on ollut työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä ollut hyvin pieni (alle 4 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.2c).

Kaiken kaikkiaan, tulokset siis viittaavat siihen, että alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisyystilanne on parantunut entisestään vuosituhaten vaihteen jälkeen siitä huolimatta, että tutkintoasteen suorittaneiden määrä on samanaikaisesti kasvanut merkittävästi (vrt. taulukko 3.1). Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden kysyntä suomalaisilla työmarkkinoilla on säilynyt hyvänä.

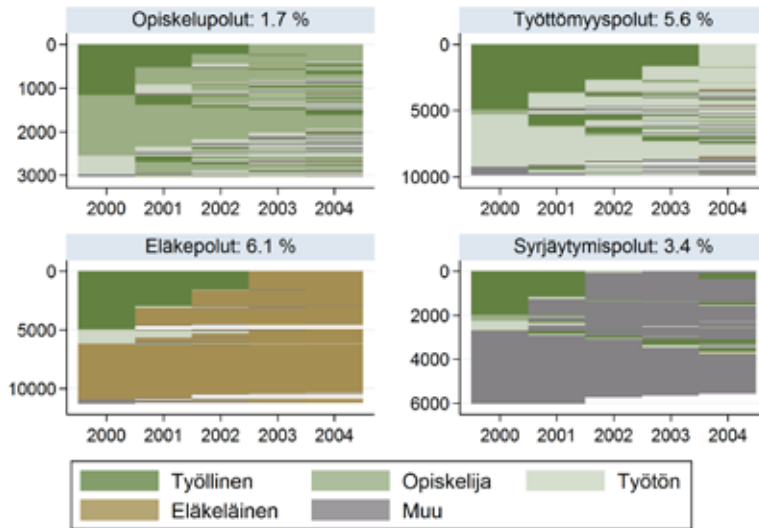
Riskipolkuja seuranneiden lukumäärä on ollut kasvussa

Työllisyyspolkuryhmän jälkeen tarkastelun kohteeksi otetaan ne alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet, joiden urapolkuja voidaan luonnehtia muiksi kuin työllisyyspoluiksi eli joko opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymisriskipoluiksi. Niiden osuus oli havaintoajanjaksolla 2000–2004 lähes 17 % (vajaat 30 000 henkilöä). Havaintojaksolla 2004–2008 ja 2008–2012 vastaava osuus oli hieman pienempi (alle 15 %), mutta lukumäärä selvästi suurempi (viimeisellä ajanjaksolla yli 48 000).

Vuosituhaten alun tarkastelujaksolle (2000–2004) muodostetut neljä ei-työllisyyspolkuryhmää on esitetty kuviossa 3.3a. Neljän vaihtohtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä eri urapolkuryhmissä on puolestaan havainnollistettu taulukossa 3.2a. Vastaavat tiedot kahdelle myöhemmälle tarkasteluajanjaksolle on

esitetty kuviossa 3.3b ja taulukossa 3.2b (ajanjaksolle 2004–2008) ja toisaalta kuviossa 3.3c ja taulukossa 3.2c (ajanjaksolle 2008–2012).

Kuvio 3.3a Aiemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäyty-misriskipolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 6: alempi korkeakouluaste

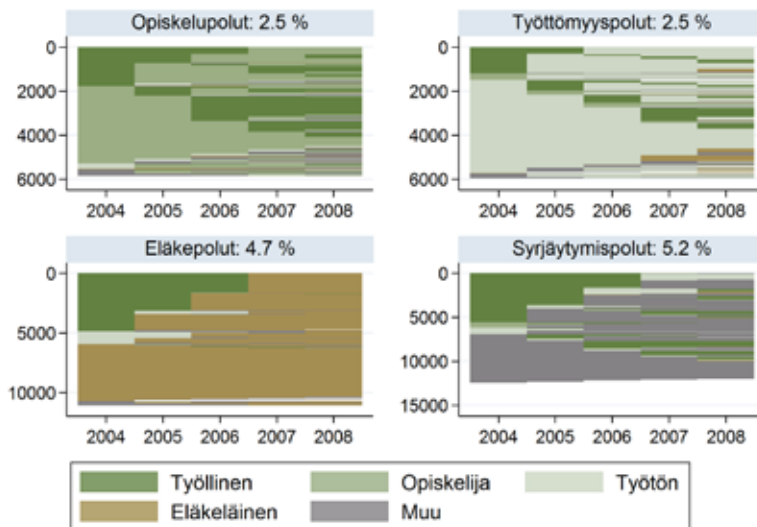
Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,7 % (noin 3 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutusasto vuonna 2000 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 179 212, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 5,6 % (noin 10 000), eläkepolkuja seuranneille 6,1 % (noin 11 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 3,4 % (lähes 6 000). Neljään ei-työllisyyspolkuryhmään sijoittuu siis lähes 17 % (yli 29 000) ajanjakson lähtövuoden alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista. Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (2,2 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kolmasosa eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuneista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,5 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista). Katkenneita urapolkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä (vrt. taulukko 3.2a).

Taulukko 3.2a Aiemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden
kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina- asemien esiintyvyys (%)					Kaikki aiemman korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	95,9	24,9	37,2	19,1	17,8	84,1
Opiskelija	1,1	57,5	4,3	0,6	2,0	2,2
Työtön	1,4	13,0	52,8	4,5	4,4	4,8
Eläkkeellä	0,3	0,4	1,0	74,3	0,2	4,9
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	1,2	4,1	4,7	1,4	75,6	4,0
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.3a neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.1a. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2000–2004 eri havaintovuosina on pääosin (95,9 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 53 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun (tuntemattoman) tilan jaksoja (yhteensä 10 %:n verran).

Kuvio 3.3b Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymisriskiryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 6: alempi korkeakouluaste

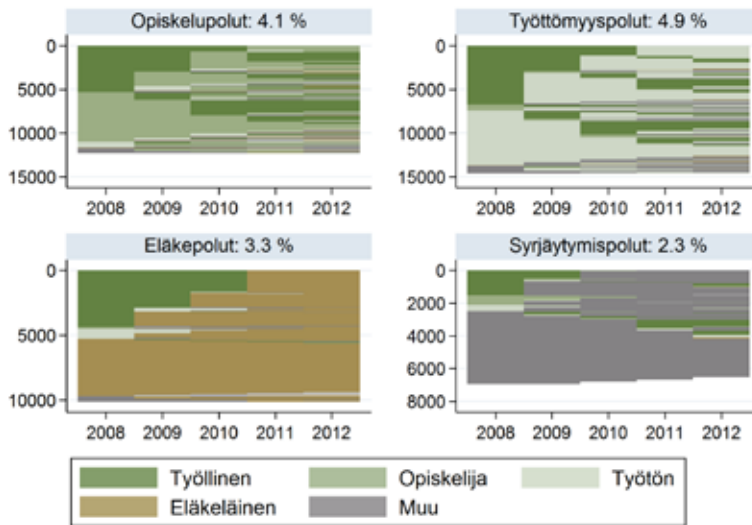
Opiskelupolkuun sijoittuu 2,5 % (lähies 6 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 233 013, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 2,5 % (noin 6 000), eläkepolkuja seuranneille 4,7 % (noin 11 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 5,2 % (reilut 12 000). Neljään ei-työllisyyspolkuun sijoittuu siis noin 15 % (noin 33 000) ajanjakson lähtövuoden alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista. Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,7 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmannes eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Kolmessa muussa urapolkuryhmässä esiintyy selvästi vähemmän katkeamattomia polkuja: opiskelupolkuun sijoittuneista 0,2 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 7 % opiskelupolkuun sijoittuneista, työttömyyspolkuryhmässä 0,4 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % työttömyyspolkuun sijoittuneista sekä syrjäytymisriskipolkuun sijoittuneista 0,9 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 16 % syrjäytymispolkuun sijoittuneista. Vähiten katkenneita urapolkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eläkepolkuryhmässä (vrt. taulukko 3.2b).

Taulukko 3.2b Aiemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina- asemien esiintyvyys (%)					Kaikki aiemman korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	95,9	34,3	16,7	19,5	32,3	85,4
Opiskelija	0,9	55,5	5,5	0,3	2,9	2,5
Työtön	2,0	4,9	70,9	4,2	10,3	4,4
Eläkkeellä	0,3	1,2	3,2	74,1	0,7	3,8
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,9	4,1	3,8	1,8	53,9	3,9
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.3b neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.1b. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2004–2008 eri havaintovuosina on pääosin (95,9 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt lähes 71 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun (tuntemattoman) tilan jaksoja (yhteensä 12,5 %:n verran).

Kuvio 3.3c Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäyty- misriskipolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 6: alempi korkeakouluaste

Opiskelupolkuun sijoittuu 4,1 % (noin 12 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutusaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto (yhteensä 298 386, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 4,9 % (lähes 15 000), eläkepolkuja seuranneille 3,3 % (noin 10 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 2,3 % (lähes 7 000). Neljään ei-työllisyyspolkuun sijoittuu siis vajaan 15 % (yli 48 000) ajanjakson lähtövuoden alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista. Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,3 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmannes eläkepolkuun sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,8 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolkuun sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkuja on opiskelupolkuun sijoittuneista (0,2 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 5 % opiskelupolkuun sijoittuneista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % alemman korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 7 % työttömyyspolkuun sijoittuneista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuissa (vrt. taulukko 3.2c).

Taulukko 3.2c Aiemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittunei-
den kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%)					Kaikki aiemman korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	96,3	41,5	33,1	19,6	13,2	86,5
Opiskelija	0,7	46,5	4,1	0,5	4,3	2,8
Työtön	1,5	7,8	56,2	3,8	3,4	4,5
Eläkkeellä	0,3	0,6	0,8	74,0	0,3	2,8
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	1,2	3,6	5,8	2,1	78,8	3,4
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.3c neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.1c. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2008–2012 eri havaintovuosina on pääosin (96,3 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 56 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun (tuntemattoman) tilan jaksoja (yhteensä 11,7 %:n verran).

Kolmen kuvion ja toisaalta kolmen taulukon pohjalta voidaan aiemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta tehdä muun muassa seuraavat havainnot:

- Työttömyyspolkuja seuranneiden osuus oli korkeimmillaan vuosituhaten alun havaintojaksolla (5,6 %), aleni keskimmaisella havaintojaksolla (2,5 %) mutta kääntyi nousuun finanssi- ja talouskriisin alkuvuodet kattavalla jaksolla (4,9 %). Määrällisesti työttömyyspolkuja seuranneita oli kuitenkin huomattavasti enemmän viimeisellä (lähes 15 000) kuin ensimmäisellä havaintojaksolla (noin 10 000). Edelleen, työttömyyspoluissa näyttää vuosina 2008–2012 esiintyneen enemmän työttömyyden ja muun (tuntemattoman) toiminnan jaksoja sekä vähemmän työllisyysjaksoja kuin vuosituhaten alun työttömyyspoluissa.
- Syrjäytymispolkuja seuranneiden osuus on pitkälti kehittynyt vastakkaisella tavalla: se oli korkeimmillaan (5,2 %) vuosien 2004–2008 havaintojaksolla, jolloin siihen kuului reilut 12 000 aiemman korkeakoulututkinnon suorittanutta. Kahdella muulla havaintojaksolla lukumäärä oli noin puolet tästä. Työttömyyspolut ja syrjäytymisriskiä kasvattavat polut näyttävät siis pitkälti toimineen vaihtoehdoisina polkuina. Päätelmää tukee muun toiminnan jaksojen esiintyvyys työttömyyspolkuja seuranneilla ja toisaalta työttömyysjaksojen esiintyvyys syrjäytymispolkuja seuranneilla (taulukot 3.2a, b ja c).
- Eläkepoluille siirtyneiden osuus on miltei puolittunut (6 %:sta noin 3 %:iin) mutta määrällisesti ei ole tapahtunut suurempia muutoksia (10 000–11 000 henkilöä) yli kolmen havaintoajanjakson.

- Opiskelupolkuja seuranneiden osuus on enemmän kuin kaksinkertaistunut ja lukumäärä nelinkertaistunut.

3.2 Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet

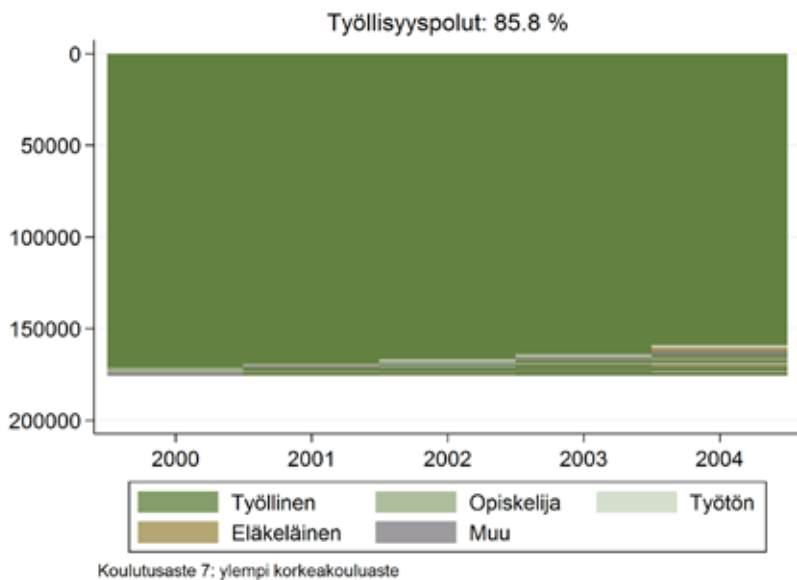
Seuraavaksi tehdään kaikille korkeakoulutetuille, joiden korkein tutkintoaste tarkastelujakson lähtövuonna oli ylempi korkeakoulututkinto, samat laskelmat kuin edellä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneille. Seurantajaksolla havaitun urapolun pohjalta ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet luokitellaan siis yhteen viidestä vaihtoehtoisesta urapolkuryhmästä: joko työllisyys-, opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkujen ryhmään.

Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus polkuryhmistä ylivertaisesti suurin, mutta aleneva

Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista on vielä korkeampi kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Osittain, mutta ei lähestulkoon kokonaan, tämä selittyy sillä, että opiskelupolkuja seuranneita on ollut enemmän alemman kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden keskuudessa.

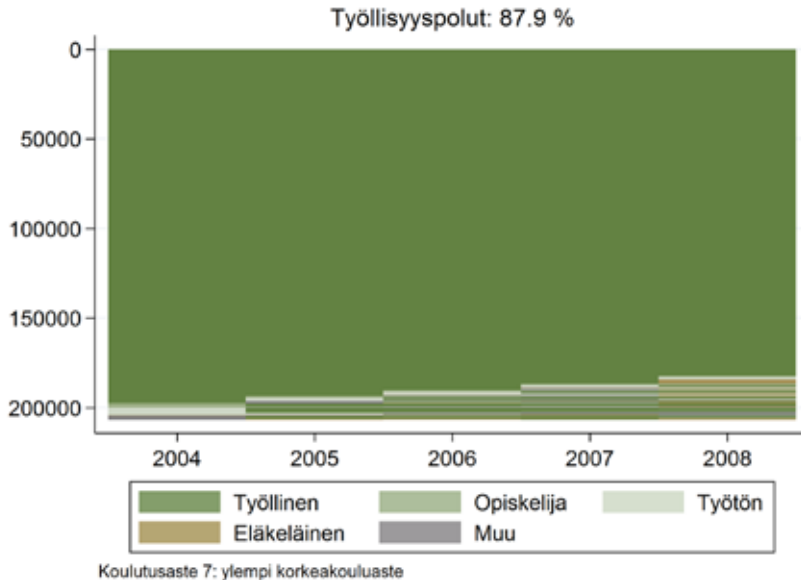
Mutta päinvastoin kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla, ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden vahvistuva työllisyystilanne näyttää katkenneen finanssikriisin alkuvuosina: työllisyyspolkuja seuranneiden 88 % lähestyvä osuus ajanjaksolla 2004–2008 oli vuodet 2008–2012 kattavalla ajanjaksolla kääntynyt yli puolitoista prosenttiyksikköä pienemmäksi (vrt. kuviot 3.4a, 3.4b ja 3.4c). Katkeamattoman työllisyyspolun seuranneiden osuus ei näytä sen sijaan juuri muuttuneen: ajanjaksolla 2000–2004 noin 77 % (158 777 henkilöä) ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista oli ollut kaikkina havaintovuosina töissä. Ajanjaksolla 2004–2008 vastaava osuus oli lähestulkoon sama (182 229 henkilöä) ja myös ajanjaksolla 2008–2012 (211 352 henkilöä), joskin likimain muuttumattoman prosenttiosuuden taustalla oleva henkilömäärä nousi tasaisesti. Kehitys tuntuu siksi viittaavan siihen, että koulutusryhmän työllisyyspolkuja seuranneiden vahvistuva osuus havaintojaksolla 2004–2008 selittyikin ensisijaisesti katkonaisten työllisyyspolkujen kasvulla. Finanssikriisin myötä näyttävät etenkin tällaiset työllisyyspolut muuttuneen muun tyyppisiksi poluiksi, eli työllisyyden tilalle nousi polkujen hallitsevaksi toiminnaksi opiskelu, työttömyys, eläkkeelle siirtyminen tai työvoiman ulkopuolella jostain muusta syystä oleminen.

Kuvio 3.4a Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

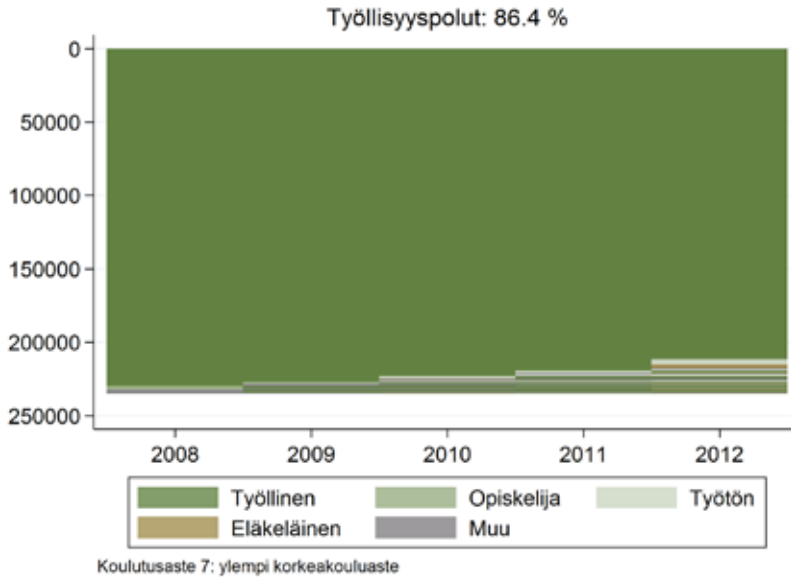
Lähes 86 % (noin 175 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2000 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 205 524, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 160 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97,5 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyyttä oli työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (alle 3 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.3a).

Kuvio 3.4b Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Lähes 88 % (yli 200 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2004 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 236 000, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis "työllinen". Heistä noin 180 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: noin 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyyttä oli työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (noin 3 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.3b).

Kuvio 3.4c Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Runsaat 86 % (yli 230 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2008 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 273 162, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis "työllinen". Heidstä noin 210 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asemansa on enimmäkseen ollut työllinen: lähes 98 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyyttä työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (noin 2 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.3c).

Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyystilanne ei siis näytä kehittyneen yhtä suotuisasti kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden. Heidän lukumääränsä on kasvanut vuosituhaten vaihteen jälkeen, mutta selvästi hitaammin kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden (vrt. taulukko 3.1). Tästä huolimatta ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyystilanne tuntuu finanssikriisin myötä muuttuneen selvästi epävarmemmaksi kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyysnäkömät. Tähän palataan jäljempänä useassa yhteydessä.

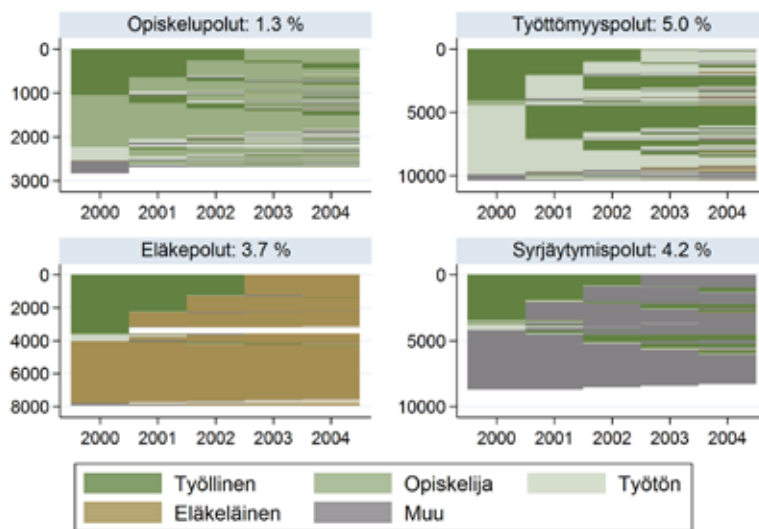
Riskipolkuja seuranneiden määrä on kaksinkertaistunut

Seuraavaksi siirrytään tarkastelemaan niitä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita, joiden urapolkuja voidaan luonnehtia muun tyyppisiksi kuin työllisyyspoluiksi. Näiden muiden polkuryhmien yhteen laskettu osuus ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista oli vuosituhaten alun seurantajaksolla noin 14 % (noin 30 000 henkilöä). Keskimmaisella havaintoajanjaksolla osuus oli hieman pienempi (noin 12 %), mutta henkilömäärä sama (noin 30 000). Viimeisellä havaintojaksolla osuus oli kääntynyt pieneen nousuun (13,6 %). Samanaikaisesti lukumäärä oli

kasvanut yli 38 000 henkilöön, mikä oli noin 6 000 henkilöä vähemmän kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä.

Vuosituhanne alun seurantajaksolle (2000–2004) muodostetut neljä ei-työllisyyspolkuryhmää on esitetty kuviossa 3.5a. Viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä näissä polkuryhmissä on puolestaan havainnollistettu taulukossa 3.3a. Vastaavat tiedot kahdelle myöhemmälle havaintoajanjaksolle on esitetty kuviossa 3.5b ja taulukossa 3.3b (2004–2008) sekä kuviossa 3.5c ja taulukossa 3.3c (2008–2012).

Kuvio 3.5a Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 7: ylempi korkeakouluaste

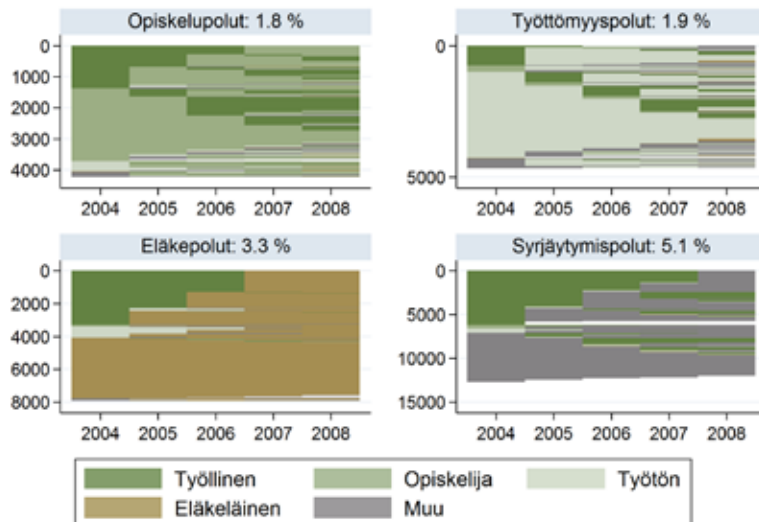
Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,3 % (noin 2 800 henkilöä, pysty akselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2000 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 205 524, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkujensa seuranneille 5,0 % (noin 10 000), eläkepolkujensa seuranneille 3,7 % (lähes 8 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkujensa seuranneille 4,2 % (noin 8 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintoajanjakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,6 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkujensa esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,1 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkujensa on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuneista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,3 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 6 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista). Katkenneita urapolkujensa eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä (vrt. alla oleva taulukko 3.3a).

Taulukko 3.3a Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden
kohdalla

Työmarkkina-asema tietynä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina- asemien esiintyvyys (%)					Kaikki ylemmän korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	97,8	26,2	44,7	20,5	26,1	88,4
Opiskelija	0,8	59,0	3,8	0,8	2,3	1,8
Työtön	0,5	9,0	46,0	1,7	3,3	3,1
Eläkkeellä	0,2	0,5	1,5	76,0	0,4	3,1
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,7	5,3	4,0	1,0	67,9	3,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkua seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.5a neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.3a. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkua seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2000–2004 eri havaintovuosina on pääosin (97,8 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkua seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 46 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 9,3 %:n verran).

Kuvio 3.5b Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 7: ylempi korkeakouluaste

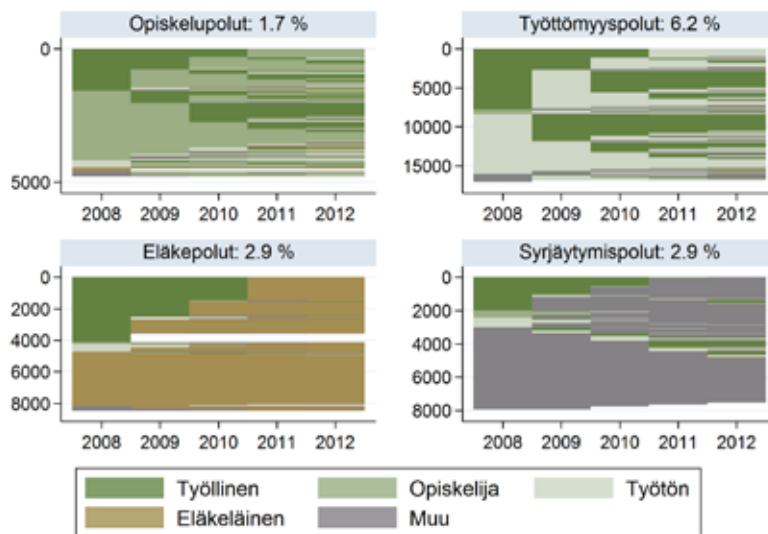
Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,8 % (noin 4 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2004 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 236 000, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuranneille 1,9 % (vajaat 5 000), eläkepolkua seuranneille 3,3 % (noin 8 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkua seuranneille 5,1 % (noin 12 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,4 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Kolmessa muussa urapolkuryhmässä esiintyy huomattavasti vähemmän katkeamattomia polkua: opiskelupolkuryhmässä 0,2 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuneista, työttömyyspolkuryhmässä 0,3 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 16 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista sekä syrjäytymispolkuryhmässä 1 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli niin ikään vajaa viidesosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista. Vähiten katkenneita urapolkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetasta toiseen esiintyy siis eläkepolkuryhmässä (vrt. alla oleva taulukko 3.3b).

Taulukko 3.3b Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina- asemien esiintyvyys (%)					Kaikki ylemmän korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	96,9	32,4	17,0	18,9	37,3	88,6
Opiskelija	0,7	57,9	4,6	0,9	2,3	1,9
Työtön	1,6	5,7	69,4	4,3	3,1	3,2
Eläkkeellä	0,3	0,5	1,1	75,1	0,7	2,8
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,5	3,4	8,0	0,9	56,6	3,5
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.5b neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.3b. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2004–2008 eri havaintovuosina on pääosin (96,9 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt lähes 70 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 13,7 %:n verran).

Kuvio 3.5c Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 7: ylempi korkeakouluaste

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,7 % (vajaat 5 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2008 oli ylempi korkeakoulututkinto (yhteensä 273 162, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuranneille 6,2 % (noin 17 000), eläkepolkua seuranneille 2,9 % (noin 8 000) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkua seuranneille 2,9 % (lähes 8 000). Katkeamattoman polun kokoneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,1 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmannes eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli kolmannes syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkua on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 7 % opiskelupolkuryhmään sijoittuneista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 6 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista). Katkenneita polkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä (vrt. alla oleva taulukko 3.3c).

Taulukko 3.3c Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työmarkkina-
asemien esiintyvyys (%) vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perus-
teella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden
kohdalla

Työmarkkina-asema tietynä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina- asemien esiintyvyys (%)					Kaikki ylemmän korkea- koulu- asteen suorittaneet
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäyty- mispolut	
Työllinen	97,8	34,9	47,8	22,1	15,5	89,1
Opiskelija	0,5	54,3	3,0	0,6	3,7	1,7
Työtön	0,6	6,2	44,8	3,1	6,5	3,7
Eläkkeellä	0,3	1,5	0,4	72,5	0,2	2,4
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,8	3,0	4,0	1,8	74,2	3,1
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkua seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.5c neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.3c. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkua seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2008–2012 eri havaintovuosina on pääosin (97,8 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkua seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 45 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja, vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 7,4 %:n verran).

Kolmen kuvion ja toisaalta kolmen taulukon pohjalta voidaan ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden osalta tehdä muun muassa seuraavat havainnot:

- Työttömyyspolkua seuranneiden osuus oli alimmillaan (1,9 %) keskimmäisellä seurantajaksoilla (eli työllisyyspolkua seuranneiden osuuden ollessa korkeimmillaan). Se oli alhainen verrattuna sekä vuosituhaten alun (5 %) että finanssi- ja talouskriisin alkuvuodet (6,2 %) kattavan havaintojakson vastaavaan osuuteen. Ajanjakson 2008–2012 tulos oli puolestaan selvästi synkempi kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla sekä osuuden (6,2 % verrattuna 4,9 %:iin) että lukumäärän (noin 17 000 verrattuna lähes 15 000 henkilöön) suhteen. Toisaalta ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työttömyyspolut näyttävät koostuneen pääosin työttömyys- ja työllisyysjaksoista. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden työttömyyspolut tuntuvat sitä vastoin sisältäneen suhteellisen paljon myös muun tilan jaksoja.
- Kuten alemman korkeakouluasteen suorittaneiden kohdalla, syrjäytymisriskiä kasvattavia polkua seuranneiden osuus on pitkälti kehittynyt vastakkaisella tavalla: se oli korkeimmillaan (noin 5 %) vuosien 2004–2008 seurantajaksoilla, jolloin polkuryhmään sijoittui noin 12 000 ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta eli likimain saman verran kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä. Myös ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla, syrjäytymispolkua seuranneiden osuus ja henkilömäärä olivat kahdella muulla havaintojaksolla selvästi pienemmät (mutta alemman korkeakoulututkinnon

suorittaneiden vastaavia lukemia suuremmat). Tästä huolimatta näyttää kummankin koulutusryhmän kohdalla pätevän sama yleishavainto: työttömyys- ja syrjäytymispolut ovat usein toimineet vaihtoehtoisina polkuina.

- Eläkepolkuja seuranneiden osuus on pienentynyt yli kolmen havaintojakson (vajaasta 4 %:sta noin 3 %:iin), mutta lukumäärä on pysynyt lähes ennallaan (noin 8 000 henkilöä). Kehitys on siis ollut pitkälti samanlainen kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla, mutta ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuudet ja henkilömäärät ovat kauttaaltaan olleet alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuksia ja henkilömääriä alhaisempia.
- Opiskelupolkuja seuranneiden osuus on noussut lievästi, mutta on silti pysynyt alle kahden prosentin. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneisiin verrattuna muutokset ovat olleet varsin vaatimattomat.

Yleisvaikutelmaksi eittämättä jää, että neljän ei-työllisyyspolkuryhmän kehitys yli kolmen havaintojakson on alemman ja ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla ollut varsin samankaltainen. Eroja havainnoidaan lähinnä osuuksien ja henkilömäärien tasoissa.

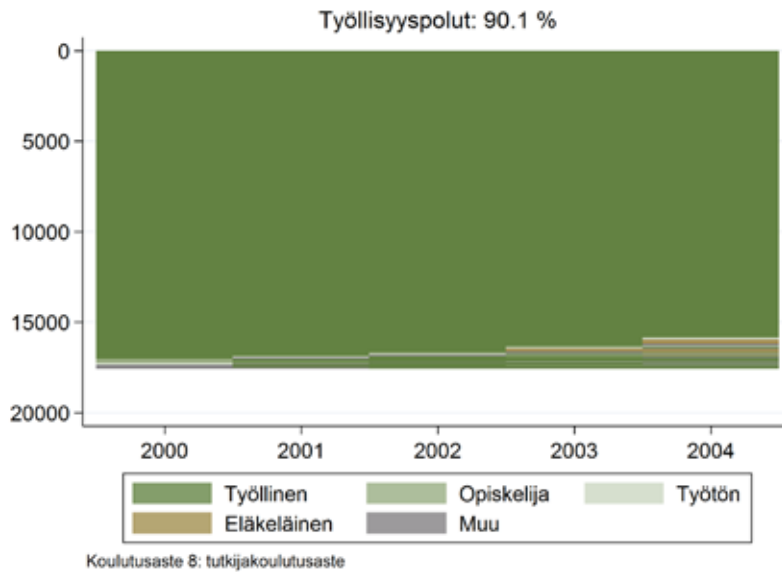
3.3 Tutkijakoulutusasteen suorittaneet

Lopuksi edelliset laskelmat toistetaan tutkijakoulutusasteen suorittaneille. Havaintoajanjaksolla seuratus urapolun pohjalta heidät luokitellaan siis yhteen viidestä vaihtoehtoisesta urapolkuryhmästä: joko työllisyys-, opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen ryhmään.

Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on kolmesta koulutusryhmästä suurin ja kasvava

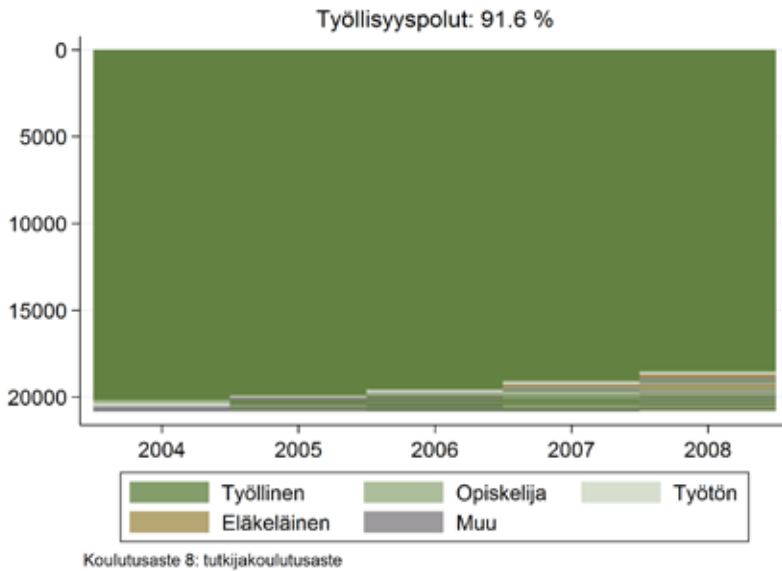
Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus tutkijakoulutusasteen suorittaneista oli 90 % ajanjaksolla 2000–2004 ja lähes 92 % ajanjaksoilla 2004–2008 ja 2008–2012 (kuviot 3.6a, 3.6b ja 3.6c). Kolmesta koulutusryhmästä työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on siis ollut ylivoimaisesti suurin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Katkeamattoman työllisyyspolun kokeneiden osuus on niin ikään säilynyt huomattavan suurena: ajanjaksolla 2000–2004 noin 80 % (noin 15 800 henkilöä) tutkijakoulutusasteen suorittaneista oli ollut kaikkina vuosina työllisinä. Seurantajaksoilla 2004–2008 vastaava osuus oli noin 81 % (noin 18 500 henkilöä) ja ajanjaksolla 2008–2012 edelleen noin 81 % (lähes 20 800 henkilöä). Toisaalta, tilapäisesti katkenneiden työllisyyspolkujen taustalla on kasvavassa määrin ollut työttömyysjakso (vrt. jäljempänä olevat taulukot 3.4a, 3.4b ja 3.4c).

Kuvio 3.6a Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapol-
hukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

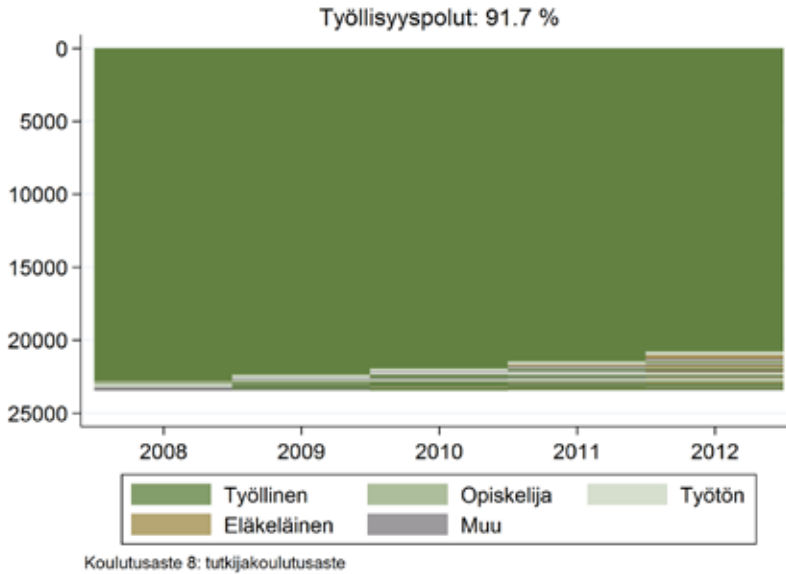
Noin 90 % (noin 17 500 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2000 oli tohtorikoulutus (yhteensä 19 676, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 16 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97,5 % kuvioista edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (alle 3 %, ks. jäljempänä oleva taulukko 3.4a).

Kuvio 3.6b Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapol-
hukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Lähes 92 % (noin 21 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2004 oli tohtorikoulutus (yhteensä 22 887, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 18 500:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: noin 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (noin 3 %). Näistä muista työmarkkina-asemista työttömyys on selkeästi yleisin (vrt. jäljempänä oleva taulukko 3.4b).

Kuvio 3.6c Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkuhehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Lähes 92 % (yli 23 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2008 oli tohtorikoulutus (yhteensä 25 673, taulukko 3.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 21 000:llä oli katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä vuonna. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: noin 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuryhmässä hyvin pieni (noin 2 %). Näistä muista työmarkkina-asemista työttömyys on selkeästi yleisin (vrt. jäljempänä oleva taulukko 3.4c).

Yleisesti ottaen, tohtoritutkinnon suorittaneiden työllisyystilanne on siis säilynyt erinomaisen hyvänä viiden vuoden työllisyyspoluilla mitattuna. Toisaalta tilapäisesti katkenneiden työllisyyspolkujen taustalla on yhä useammin ollut työttömyysjakso myös tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla.

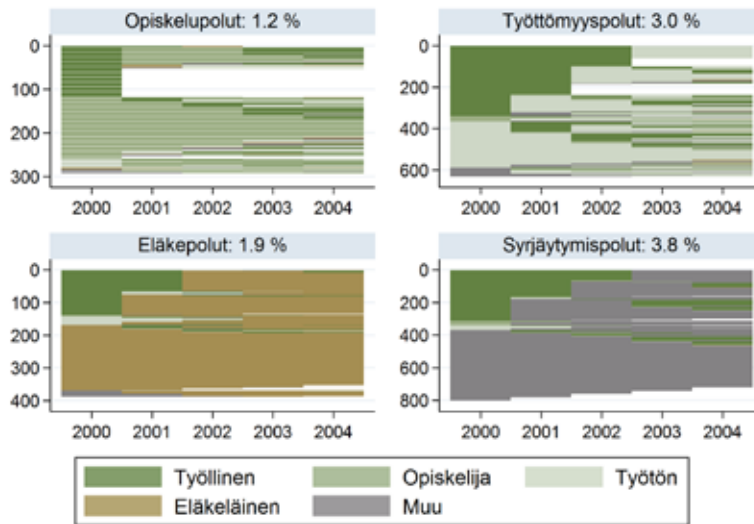
Työttömyyspolkujen luonne on muuttunut varsin ratkaisevasti

Seuraavaksi tarkastellaan niitä tutkijakoulutusasteen suorittaneita, joiden urapolkuja voidaan luonnehtia muun tyyppisiksi kuin työllisyyspoluiksi. Näiden ei-työllisyyspolkuryhmien yhteen laskettu osuus tutkijakoulutusasteen suorittaneista oli vuosituhannen alun seurantajaksolla noin 10 %. Kahdella myöhemmällä havaintoajanjaksolla se oli aavistuksen verran pienempi eli vajaat 9 %. Lukumääräisesti muita kuin työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmä on noussut noin 2 100:sta vuosituhannen alussa noin 2 200:aan finanssi- ja talouskriisin alkuvuodet kattavalla havaintoajaksolla. Muutos on siis ollut varsin pieni sekä osuudella että henkilömäärällä mitattuna.

Vuosituhannen alun seurantajaksolle (2000–2004) muodostetut neljä ei-työllisyyspolkuryhmää on esitetty kuviossa 3.7a. Viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä näissä polkuryhmissä on puolestaan havainnollistettu taulukossa 3.4a.

Vastaavat tiedot kahdelle myöhemmälle seurantajaksolle on esitetty kuviossa 3.7b ja taulukossa 3.4b (2004–2008) sekä kuviossa 3.7c ja taulukossa 3.4c (2008–2012).

Kuvio 3.7a Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 8: tutkijakoulutusaste

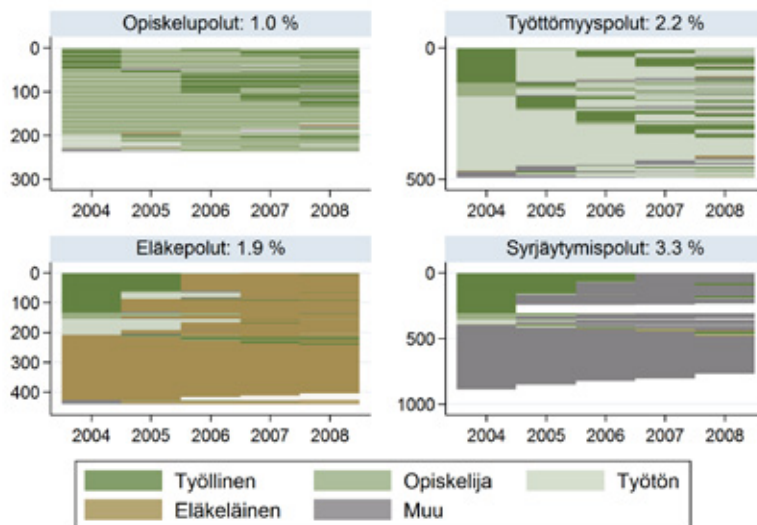
Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,2 % (vajaat 300 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2000 oli tohtorikoulutus (yhteensä 19 676, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 3,0 % (runsaat 600), eläkepolkuja seuranneille 1,9 % (vajaat 400) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 3,8 % (noin 800). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,8 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,3 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli 14 % opiskelupolkuryhmään sijoittuneista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,3 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista). Katkenneita urapolkuja eli toistuvia siirtojä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä (vrt. alla oleva taulukko 3.4a). Kaikissa neljässä polkuryhmässä selkeästi erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

Taulukko 3.4a Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%) vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%)					Kaikki tutkijakoulutusasteen suorittaneet
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	97,5	25,9	38,1	14,3	22,0	90,4
Opiskelija	0,8	60,7	4,5	0,3	1,3	1,6
Työtön	0,5	6,6	51,1	3,2	2,3	2,2
Eläkkeellä	0,6	2,6	0,6	80,2	0,1	2,1
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,7	4,3	5,7	2,0	74,3	3,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkua seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvion 3.7a neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.6a. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkua seuranneiden työmarkkina-asemaajanjakson 2000–2004 eri havaintovuosina on pääosin (97,5 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkua seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 51 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja (noin 38 %:n verran), vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 10,8 %).

Kuvio 3.7b Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapol-
hukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispol-
kuryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 8: tutkijakoulutusaste

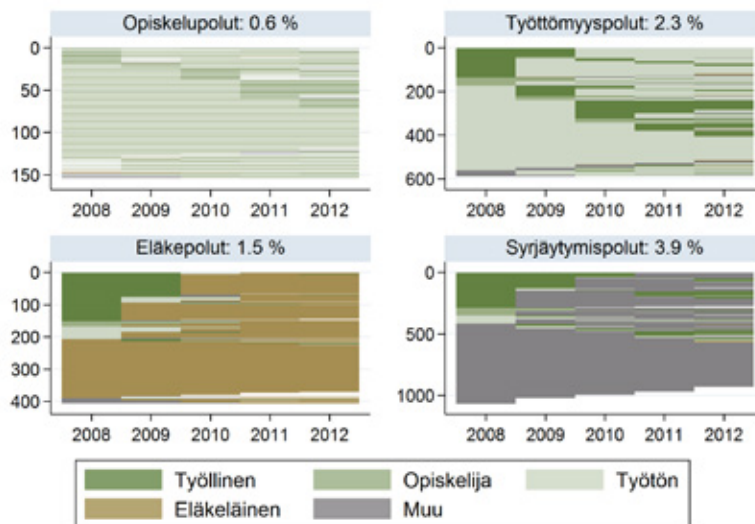
Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,0 % (noin 240 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2004 oli tohtorikoulutus (yhteensä 22 887, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 2,2 % (noin 500), eläkepolkuja seuranneille 1,9 % (noin 450) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 3,3 % (noin 800). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-
asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,7 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli reilu kolmasosa eläkepolkuryhmään sijoittuneista). Syrjäytymispolkuryhmässä katkeamattomia polkuja on 1,2 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneista. Kahdessa muussa urapolkuryhmässä esiintyy selvästi vähemmän katkeamattomia polkuja: opiskelupolkuryhmässä 0,2 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin 16 % opiskelupolkuryhmään sijoittuneista, ja työttömyyspolkuryhmässä 0,3 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin 13 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuneista. Vähiten katkenneita urapolkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-
asemasta toiseen esiintyy siis eläkepolkuryhmässä (vrt. alla oleva taulukko 3.4b). Etenkin syrjäytymispolkuryhmässä selkeästi erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

Taulukko 3.4b Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%) vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%)					Kaikki tutkijakoulutusasteen suorittaneet
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytmisspolut	
Työllinen	96,9	23,8	22,9	12,8	17,2	90,3
Opiskelija	0,7	66,8	5,6	2,5	2,8	1,6
Työtön	1,0	5,8	64,1	6,8	2,4	2,6
Eläkkeellä	0,5	1,0	0,7	76,5	1,2	2,0
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,9	2,7	6,7	1,4	76,5	3,5
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asemat esiintyvät kuvion 3.7b neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.6b. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2004–2008 eri havaintovuosina on pääosin (96,9 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt noin 64 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja (noin 23 %:n verran), vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 13 %).

Kuvio 3.7c Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolku-ryhmään sijoittuneet

Koulutusaste 8: tutkijakoulutusaste

Opiskelupolku-ryhmään sijoittuu 0,6 % (noin 150 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein koulutustaso vuonna 2008 oli tohtorikoulutus (yhteensä 25 673, taulukko 3.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuranneille 2,3 % (lähes 600), eläkepolkuja seuranneille 1,5 % (noin 400) ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneille 3,9 % (yli 1 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,6 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli reilu kolmasosa eläkepolku-ryhmään sijoittuneista). Toiseksi eniten katkeamattomia polkuja esiintyy syrjäytymispolku-ryhmässä (1,4 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolku-ryhmään sijoittuneista) ja opiskelupolku-ryhmässä (0,2 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli vajaa kolmasosa opiskelupolku-ryhmään sijoittuneista). Vähiten katkeamattomia polkuja esiintyy työttömyyspolku-ryhmässä (0,4 % tutkijakoulutusasteen suorittaneista eli noin 18 % työttömyyspolku-ryhmään sijoittuneista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis selvästi eniten työttömyyspolku-ryhmissä (vrt. alla oleva taulukko 3.4c). Etenkin syrjäytymispolku-ryhmässä selkeästi erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

Taulukko 3.4c Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%) vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden kohdalla

Työmarkkina-asema tiettyinä vuonna	Polkuryhmä, eri työmarkkina-asemien esiintyvyys (%)					Kaikki tutkijakoulutusasteen suorittaneet
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytmis- polut	
Työllinen	97,2	15,4	21,6	13,2	17,0	90,5
Opiskelija	0,7	76,3	5,9	1,9	2,5	1,3
Työtön	1,2	4,9	68,5	4,6	4,7	3,0
Eläkkeellä	0,5	1,1	0,6	77,6	0,2	1,7
Muussa toiminnassa (tuntemattomassa)	0,5	2,4	3,4	2,8	75,5	3,5
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri urapolkuja seuranneiden keskuudessa. Toisin sanoen, taulukko osoittaa, missä määrin eri työmarkkina-asemat esiintyvät kuvion 3.7c neljässä urapolkukuvassa. Työllisyyspolut-sarake viittaa kuvioon 3.6c. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden työmarkkina-asema ajanjakson 2008–2012 eri havaintovuosina on pääosin (97,2 prosenttisesti) ollut 'työllinen', kuten edellä jo todettiin. Työttömyyspolkuja seuranneilla puolestaan työttömyysjaksoja on esiintynyt 68,5 %:n verran ja niiden rinnalla ensisijaisesti työllisyysjaksoja (21,6 %:n verran), vähemmässä määrin opiskelu-, eläke- tai muun tilan jaksoja (yhteensä 9,9 %).

Kolmen kuvion ja toisaalta kolmen taulukon pohjalta voidaan tutkijakoulutusasteen suorittaneiden osalta tehdä muun muassa seuraavat havainnot:

- Työttömyyspolkuja seuranneiden osuus on kolmella havaintoajanjaksolla noussut enintään 3 %:iin (2000–2004). Määrällisesti työttömyyspolkuja seuranneita on tällä koulutustasolla ollut noin 500–600 henkilöä. Työttömyyspolkujen luonne näyttää sen sijaan muuttuneen varsin ratkaisevalla tavalla: yli kolmen seurantajakson on havaittavissa sekä yksittäisten työttömyysjaksojen että katkeamattomien työttömyyspolkujen selvää kasvua.
- Neljästä ei-työllisyyspolkuryhmästä tutkijakoulutusasteen suorittaneita on ylivoimaisesti eniten syrjäytymispolkuryhmässä. Polkuryhmän osuus oli kaikkein pienin (3,3 %) seurantajaksoilla 2004–2008, mutta lukumäärältään se oli tästä huolimatta yhtä suuri kuin vuosituhaten alussa (noin 800 henkilöä). Viimeisellä seurantajaksoilla olivat nousseet sekä osuus (3,9 %) että lukumäärä (yli 1 000 henkilöä). Lisäksi katkeamattomien syrjäytymispolkujen osuus on pysynyt suhteellisen suurena: noin kolmasosa polkuryhmään sijoittuneista tohtorikouluetuista on koko seurantajakson ollut työvoiman ulkopuolella tuntemattomassa toiminnassa.
- Eläkepolkuja seuranneiden osuus on yltenyt enintään 1,9 %:iin. Määrällisesti tällaisia polkuja on kolmella havaintojaksolla seurannut noin 400 tutkijakoulutusasteen suorittanutta.
- Opiskelupolkuja seuranneita esiintyy jossain määrin myös tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Toisin sanoen, myös tällä koulutustasolla on yksilöitä, joiden seurantajakson hallitseva työmarkkina-asema on ollut 'opiskelija'. Tosin niiden osuus on ollut pieni: 1,2 % vuosituhaten alussa ja noin puolet tästä seurantajaksoilla 2008–2012. Myös niiden lukumäärä on puolittunut: vajaasta 300:sta noin 150:een.

4 Eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen yksilölliset työurat

Tässä luvussa käännetään edellisen luvun laskelmat toisin päin siinä mielessä, että tarkastelujen perustaksi valitaan koulutusala koulutustason sijasta. Koulutusalojen jako on sama kuin tämän raportin muissa luvuissa: kasvatustieteellinen, humanistinen, kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen, luonnontieteellinen, tekniikka, maaja metsätalous, terveys- ja sosiaali- sekä palvelualat.

Kuten todettiin luvussa 2, eri koulutusalojen vahvuus vaihtelee melkoisesti korkeakoulutettujen kolmen tutkintoasteen välillä. Lisäksi eri koulutusalojen merkitys kolmella koulustasolla on muuttunut yli vuosien. Näin on tapahtunut etenkin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä. Nämä tutkintoasteiden väliset erot ja niissä tapahtunut kehitys yli vuosien ovat oletettavasti heijastuneet eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työurapolkuihin. Missä määrin ja millä tavoin selvitetään tässä luvussa.

Tarkasteluissa käytetään samaa lähestymistapaa ja yksilötason aineistoa (FLEED) kuin edellisessä luvussa. Toisin sanoen, kaikki 18–64-vuotiaat korkeasti koulutetut luokitellaan kahdeksaan koulutusalaryhmään riippuen siitä, mitä koulutusalaan henkilön korkein tutkinto edustaa seurantajakson lähtövuonna. Jokaiselle korkeakoulutetulle luodaan yksilöllinen urapolku ja kaikkien näiden polkujen pohjalta tunnistetaan jokaisen koulutusalan kohdalla niin sanotut tyypilliset urapolut. Kuten edellisessä luvussa, nämä tyypilliset urapolut havainnollistavat työllisyyspolkuja, opiskelupolkuja, työttömyyspolkuja, eläkepolkuja sekä syrjäytymistä kasvattavia eli muusta (tuntemattomasta) toiminnasta koostuvia polkuja. Näitä koulutusalakoh- taisia polkuja vertaillaan kolmen viisivuotisjakson osalta: 2000–2004, 2004–2008 ja 2008–2012. Tarkasteltavien korkeakoulutettujen kokonaismäärä koulutusaloittain ja havaintojaksoittain on esitetty taulukossa 4.1.

Taulukko 4.1 18–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen kokonaismäärät koulutusaloittaisissa urapolkutarkasteluissa

Seurantajakson lähtövuonna suoritetun korkeimman korkeakoulututkinnon koulutusala	Tarkasteltavien korkeakoulutettujen lukumäärät		
	2000–2004	2004–2008	2008–2012
Kasvatustieteellinen	49 848	47 094	52 684
Humanistinen	49 908	60 341	75 331
Kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen	97 359	125 103	152 992
Luonnontieteellinen	29 975	33 041	37 860
Tekniikka	110 741	132 432	151 251
Maa- ja metsätalous	12 227	14 759	17 452
Terveys- ja sosiaali-ala	45 266	64 948	88 667
Palvelualat	9 088	14 182	20 984

Kuten taulukosta käy ilmi, korkeakoulututkinnon suorittaneita oli vuosituhaten alussa eniten tekniikan alalta ja toiseksi eniten kaupallisilta ja yhteiskuntatieteellisiltä aloilta. Viimeisellä seurantajaksolla näiden alojen järjestys oli päinvastainen. Muiden alojen korkeakoulututkinnon suorittaneita on huomattavasti vähemmän. Kaikille koulutusaloille yhteistä on kuitenkin se, että alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden lukumäärä on kasvanut tasaista tahtia. Tosin kasvatustieteellisen alan kohdalla näkyy selkeästi eläkkeelle siirtyneiden suuren määrän vaikutus 2000-luvun alkupuoliskolla, kuten myös vuosien 2001/02 kohdalla tehty tilastokorjaus, jonka myötä noin 6 500 koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi. Vastaava korjaus muiden koulutusalojen osalta koski huomattavasti pienempää henkilömäärää: useimmiten muutamia kymmeniä henkilöitä paitsi terveys- ja sosiaali-alaalta valmistuneet, joista tällaisen korjauksen kohteena oli noin 4 000 henkilöä (ks. luku 2).

Edellisestä luvusta poiketen, tämä luku ei ole rakennettu koulutusryhmittäin eli tässä tapauksessa koulutusaloittain, vaan lähtökohdaksi on valittu erittely työllisyyspolkuja seuranneet vastaan muita kuin työllisyyspolkuja seuranneet. Tämä rakenne helpottaa tuloksien laajan määrän hallintaa (kahdeksan koulutusala, viisi vaihtoehtoista urapolkuryhmää, kolme havaintojaksoa). Samalla korostuu koulutusalojen välinen vertailu verrattuna esitystapaan, jossa käsiteltäisiin kahdeksaa koulutusala erikseen omina kokonaisuuksinaan.

Luvun päätteeksi tarkastellaan, missä laajuudessa korkeakoulutettujen perusominaisuudet ovat olleet yhteydessä siihen, mille urapolulle he ovat suuntautuneet. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, mikä on korkeimman suoritetun tutkinnon tason ja alan merkitys tässä yhteydessä. Toisin sanoen, säilyvätkö edellisen ja tämän luvun korkeakoulutettujen työmarkkina-asemaan liittyvien kuvauksien osoittamat erot? Vai onko mahdollisesti niin, että koulutustasojen ja -alojen väliset erot pikemmin heijastavat korkeakoulutettujen muissa perusominaisuuksissa, kuten sukupuollessa ja iässä, esiintyviä eroja?

4.1 Koulutusaloittaiset työllisyysurat ja niiden kehitys

Aloitetaan tarkastelemalla ja vertailemalla eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisyyspolkuja vuosituhannen alkuvuosina eli seurantajak-solla 2000–2004. Tämän jälkeen sama harjoitelma toistetaan seurantajak-solle 2004–2008 muodostetuille työllisyyspoluille, ja lopuksi ajanjaksolla 2008–2012 työllisyys-polkuja seuranneille. Tällöin pääpaino on siinä, miten kahdeksan koulutusalan väli-set erot työllisyyspolkuja seuranneiden korkeakoulutettujen osalta ovat kehitty-neet yli vuosien.

4.1.1 Vuosituhannen alun (2000–2004) työllisyyspolut

Kuvion 4.1a mukaan Suomessa asui vuonna 2000 lähes 45 000 18–64-vuotiaista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittanutta, joiden työuraa seurantajak-solla 2000–2004 voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Toisin sanoen, heidän työmarkkina-ase-mansa oli kaikkina tai lähes kaikkina näinä vuosina 'työllinen'. Kuvio niin ikään ker-too, että he edustivat noin 88 % kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista, joi-den korkein tutkinto vuonna 2000 oli kasvatustieteelliseltä alalta.

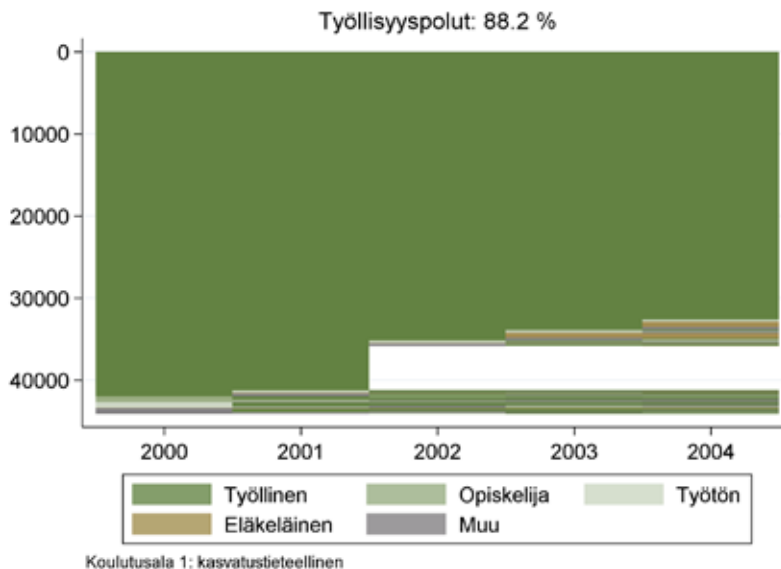
Vastaava kuvaus seitsemään muuhun koulutusalaryhmään sijoittuville on esi-tetty kuvioissa 4.1b–4.1h. Nämä kuviot osoittavat, että työllisyyspolkuja seurannei-den osuus ajanjaksolla 2000–2004 oli korkeampi kuin kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla pelkästään tekniikan alan tai terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulutut-kinnon suorittaneilla. Näiden koulutusalojen tutkinnon suorittaneista noin yhdek-sän kymmenestä seurasi työllisyyspoluiksi luonnehdittavia urapolkuja. Kääntäen, muita kuin työllisyyspolkuja seurattiin kaikkein vähiten näiltä kolmelta koulutus-alalta valmistuneiden ryhmissä.

Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli puolestaan koulutusalojen alhaisin humanistisen alan (82 %) ja palvelualojen (vajaa 80 %) korkeakoulututkinnon suo-rittaneilla. Toisin sanoen, muun tyyppisiä polkuja seurattiin kaikkein eniten näiden kahden koulutusalan tutkinnon suorittaneiden keskuudessa. Samalla tulokset siten viittaavat siihen, että työllisyyspolkuja seuranneiden osuus ei ole suorassa yhtey-dessä koulutusalan suuruuteen eli koulutusosalta valmistuneiden korkeakoulutet-tujen määrään.

Kuviot niin ikään havainnollistavat, että koulutusalasta riippumatta työura on suurimmalla osalla ollut hyvin vakaa eli korkeakoulutetun työmarkkina-asema on seurantajakson kaikkina vuosina ollut 'työllinen'. Silti kahdeksan koulutusalan välillä on tältä osin nähtävissä mielenkiintoista vaihtelua: vakaita työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli vuosituhannen alussa kaikkein suurin tekniikan sekä maa- ja metsätalouden aloilta valmistuneilla korkeakoulutetuilla ja vastaavasti pienin kasvatustieteellisen alan tai terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinnon suoritta-neiden ryhmissä (kuvioden alaviitteet antavat näistä osuuksista tarkempaa tietoa).

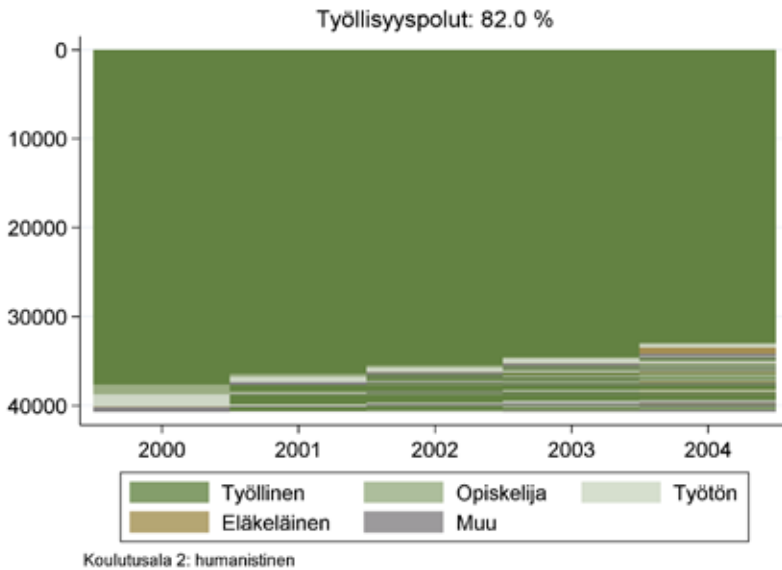
Toisaalta tämä havainto näyttää ainakin osittain liittyvän edellä todettuun tilastokorjaukseen eikä yksinomaan siihen, että kahden viimeksi mainitun koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittaneiden maasta muutto (tai kuolleisuus) olisi vuosituhaten alussa ollut poikkeuksellisen yleistä muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna.

Kuvio 4.1a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

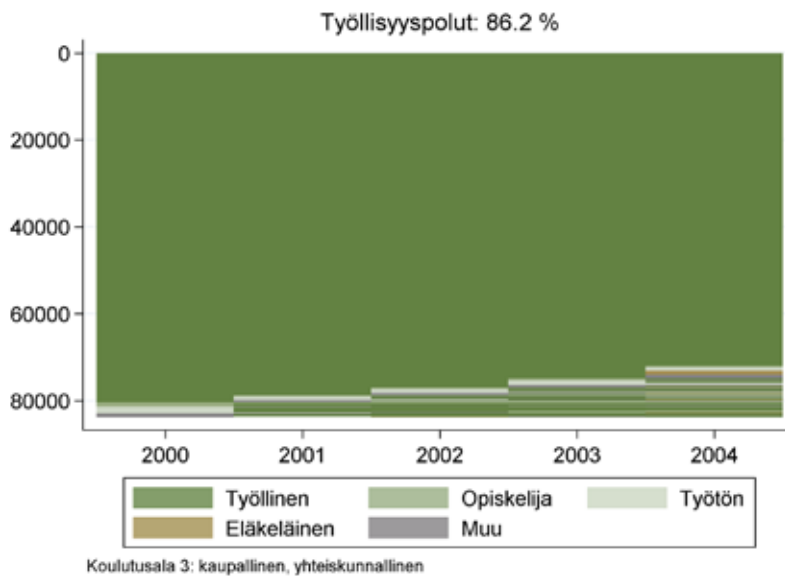
Yli 88 % (lähes 45 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli kasvatustieteelliseltä alalta (yhteensä 49 848, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 33 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä ollut hyvin pieni (4,2 %, ks. taulukko 4.2). Kuvion alalaidassa selkeästi erottuva valkoinen alue tarkoittaa määritelmällisesti, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut. Koska tämä tilan muutos näyttää keskittyvän vuoteen 2002, selitys on kuitenkin tässä tapauksessa ensisijaisesti johdettavissa vuonna 2002 tehtyyn tilastokorjaukseen, jonka myötä noin 6 500 koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi.

Kuvio 4.1b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

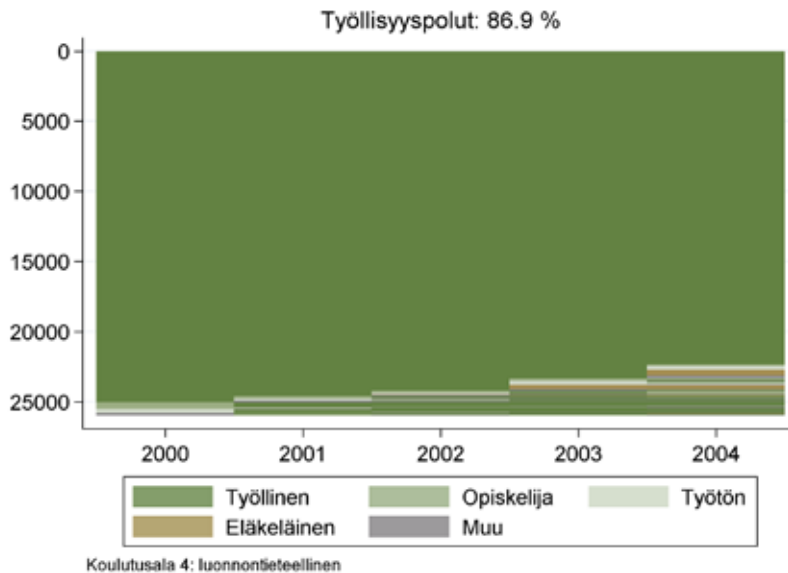
Noin 82 % (runsas 40 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli humaniselta alalta (yhteensä 49 908, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 33 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (5,4 %, ks. taulukko 4.2).

Kuvio 4.1c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

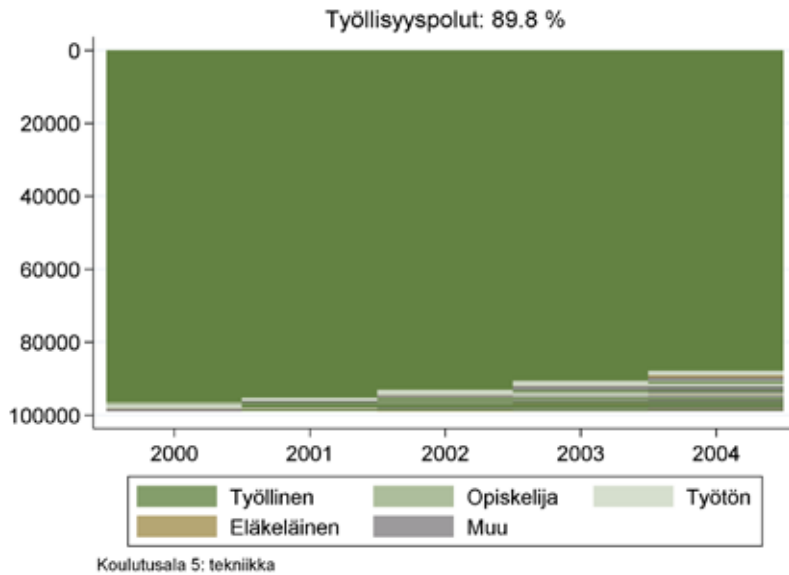
Noin 86 % (runsas 83 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 97 359, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 72 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna on työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3,4 %, ks. taulukko 4.2).

Kuvio 4.1d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

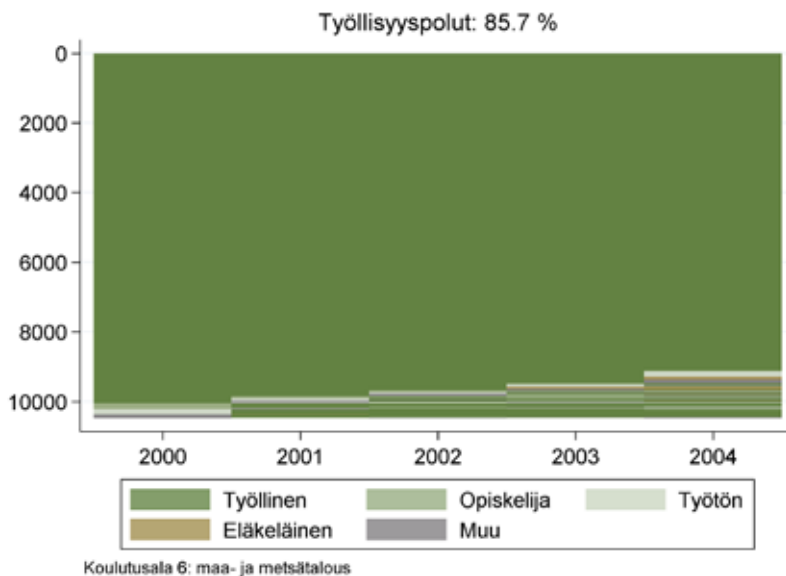
Lähes 87 % (noin 26 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 29 975, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 22 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3,6 %, ks. taulukko 4.2).

Kuvio 4.1e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

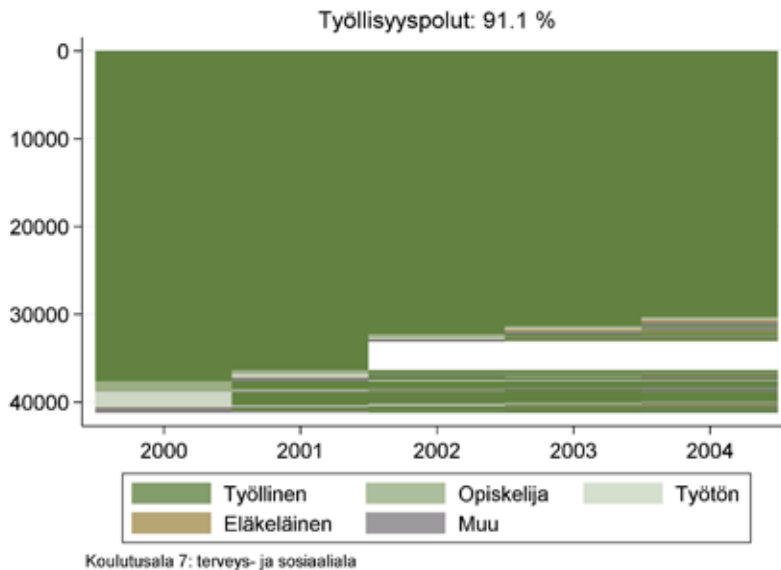
Lähes 90 % (vajaan 100 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli tekniikan alalta (yhteensä 110 741, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 88 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3 %, ks. taulukko 4.2).

Kuvio 4.1f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

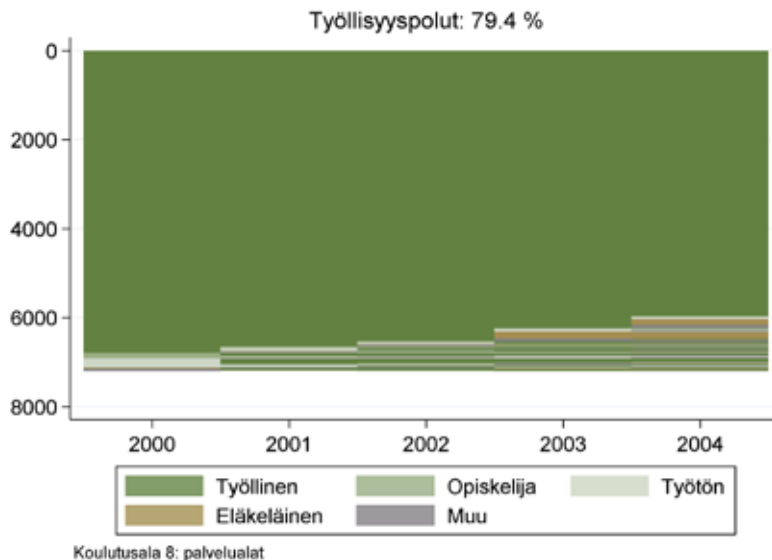
Lähes 86 % (yli 10 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 12 227, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 9 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3,1 %, ks. taulukko 4.2).

Kuvio 4.1g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Noin 91 % (yli 41 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 45 266, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 30 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (5,1 %, ks. taulukko 4.2). Kuvion alalaidassa selkeästi erottuva valkoinen alue tarkoittaa määritelmällisesti, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut. Koska tämä tilan muutos näyttää keskittyvän vuoteen 2002, selitys on kuitenkin tässä tapauksessa ensisijaisesti johdettavissa vuonna 2002 tehtyyn tilastokorjaukseen, jonka myötä noin 4000 koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi.

Kuvio 4.1h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Vajaat 80 % (noin 7 200 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli palvelualoilta (yhteensä 9 088, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2004 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 6 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (5,1 %, ks. taulukko 4.2).

Toinen tapa vertailla eri koulutusalojen korkeakoulutettujen työllisyyspolkujen luonnetta on laskea, missä määrin työllisyyspolkujen seuranneiden työmarkkina-asema viitenä seurantavuotena on ollut 'työllinen' ja missä määrin puolestaan 'opiskelija', 'työtön', 'eläkeläinen' tai 'muu' (eli syrjäytymisvaarassa oleva). Tällöin ajatuksesta on yksinkertaisesti havainnollistava, missä suhteessa nämä viisi työmarkkina-asemaa ylipäänsä esiintyvät koulutusalan työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä. Eri työmarkkina-asemien yleisyyttä esittävät prosenttiluvut on kahdeksalle koulutusosalalle kerätty taulukkoon 4.2.

Taulukko 4.2 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyys (%) vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneilla

Koulutusala	Työmarkkina-asema tietyssä vuonna					Yhteensä
	Työllinen	Opiskelija	Työtön	Eläkkeellä	Muu	
Kasvatustieteellinen	95.8	1.0	1.1	1.1	1.0	100.0
Humanistinen	94.6	1.4	2.7	0.4	1.0	100.0
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	96.6	0.8	1.6	0.3	0.7	100.0
Luonnontieteellinen	96.4	1.1	1.1	0.8	0.6	100.0
Tekniikka	97.0	0.4	1.7	0.2	0.7	100.0
Maa- ja metsätalous	96.9	1.0	1.0	0.4	0.7	100.0
Terveys- ja sosiaali-ala	94.9	1.9	1.7	0.4	1.2	100.0
Palvelualat	94.8	1.0	1.9	1.4	0.9	100.0
Kaikki koulutusalat	96.1	0.9	1.7	0.4	0.8	100.0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri koulutusalojen työllisyyspolkuja seuranneilla korkeakoulutetuilla. Toisin sanoen, se kertoo, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvioiden 4.1a–4.1h työllisyyspolkukuvassa. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden, kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema eri havaintovuosina ajanjaksolla 2000–2004 on ollut pääosin (95,8-prosenttisesti) 'työllinen'.

Taulukko osoittaa muun muassa sen, että työllisyyspoluiksi tunnistetut urapolut koostuivat vuosituhaten alussa enimmäkseen työllisyysjaksoista. Koulutusalojen välillä esiintyy tältä osin varsin vähän vaihtelua: humanistisen alan vajaasta 95 %:sta tekniikan alan 97 %:iin. Toisaalta tämän vaihtelun taustalla näyttää esiintyneen hyvinkin erilaisia syitä. Niinpä kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneiden työllisyyspolut katkesivat keskimääräistä useammin opiskeluihin tai muuhun (tuntemattomaan) toimintaan mutta eritoten eläkkeelle siirtymisen takia. Myös luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden työllisyyspolkuihin mahtui seurantajaksolla keskimääräistä enemmän eläkkeelle siirtymisiä. Erityisen usein eläkkeelle siirtyminen oli työllisyyspolkujen katkeamisen syynä palvelualojen tutkinnon suorittaneilla.

Humanistisen alan tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa havaitaan puolestaan suhteellisen paljon työttömyysjaksoja, mutta myös muista syistä johtuvia katkoksia. Terveys- ja sosiaali-alaan tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa esiintyi vuosituhaten alussa sitä vastoin keskimääräistä enemmän opiskeluun liittyviä katkoksia, mutta myös muusta (tuntemattomasta) toiminnasta johtuvia katkoksia. Kaikissa muissa tapauksissa opiskelusta, työttömyydestä, eläkkeelle siirtymisestä tai muusta toiminnasta aiheutuvia työurien katkoksia on esiintynyt selvästi harvemmin.

4.1.2 Finanssikriisiä edeltävien vuosien (2004–2008) työllisyyspolut

Tässä alaluvussa pääpaino siirretään kolmesta seurantajaksosta keskimmaiselle eli havainnoidaan vuoden 2004 korkeakoulutettujen työllisyyspolkuja neljä vuotta ajassa eteenpäin. Niinpä kuvion 4.2a mukaan Suomessa asui vuonna 2004 noin 42 000 18–64-vuotiasta kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittanutta, joiden työuraa ajanjaksolla 2004–2008 voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Toisin sanoen, heidän työmarkkina-asemansa oli kaikkina tai miltei kaikkina näinä vuosina 'työllinen'. Kuvio niin ikään osoittaa, että he edustivat noin 90 % kaikista tämän ikäisistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto vuonna 2004 oli kasvatustieteelliseltä alalta. Vuosituhannen alkuun verrattuna, työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli tällä ajanjaksolla olennaisesti korkeampi, kuten oli myös kaikkina havaintovuosina työllisinä pysyneiden osuus. Koulutusalan työllisyystilanne näytti siis selvästi parantuneen.

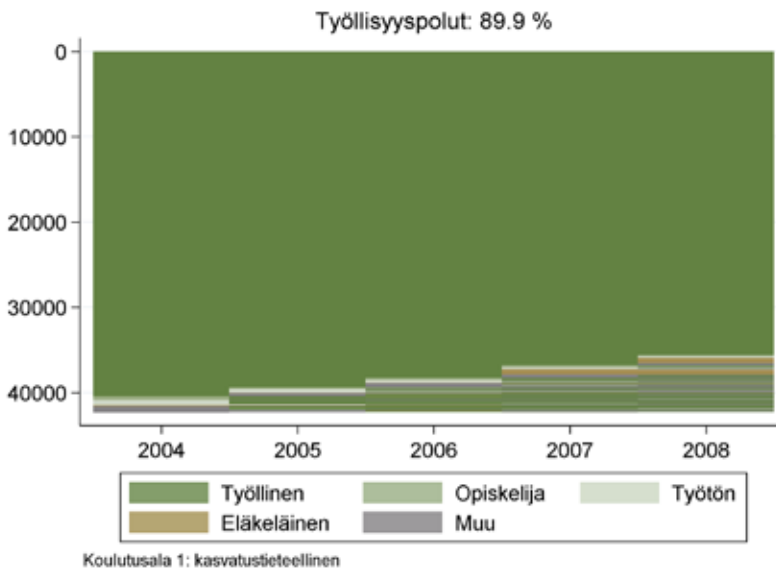
Vastaava kuvaus muiden koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneille on esitetty kuvioissa 4.2b–4.2h. Kuvioden pohjalta voidaan todeta, että koulutusalojen järjestys työllisyyspolkuja seuranneiden osuudella mitattuna oli sama seurantajaksoilla 2004–2008 kuin vuosituhannen alussa: kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneita korkeampia työllisyyspolkuja seuranneiden osuuksia esiintyi edelleen pelkästään tekniikan alalta sekä terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden korkeakoulutettujen ryhmissä. Tekniikan alalla työllisyyspolkuja seuranneiden osuus liikkui kummallakin seurantajaksoilla likimain samalla tasolla. Terveys- ja sosiaalialalla osuus oli kasvanut entisestään. Samanaikaisesti kolmen koulutusalan vertailu osoittaa, ettei työllisyyspolkuja seuranneiden osuuden kehitys ole välttämättä yhteydessä koulutusosalta valmistuneiden määrään: sekä tekniikan alalta että terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden korkeakoulutettujen kokonaismäärä oli kasvanut vuosien 2000–2004 välillä samalla, kun kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneiden kokonaismäärä oli pudonnut varsin reippaasti (vrt. taulukko 4.1).

Työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli myös ajanjaksolla 2004–2008 koulutusalojen alhaisin humanistisen alan (78,6 %) ja palvelualojen (82,8 %) korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Sen sijaan osuuden kehitys oli kahden koulutusalan osalta ollut erilainen: työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli pienentynyt humanistiselta alalta valmistuneilla mutta vahvistunut palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Kummankin koulutusalan 18–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen määrä kasvoi vuodesta 2000 vuoteen 2004 (taulukko 4.1).

Muista koulutusaloista todettakoon, että työllisyyspolkuja seuranneiden osuus kasvoi kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen kuin myös maa- ja metsätalouden alan tutkinnon suorittaneiden ryhmissä. Myös näiden koulutusalojen työllisyystilanne parani siis, vaikka koulutusalan tutkinnon suorittaneiden lukumäärä oli kasvussa (taulukko 4.1). Luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden työllisyystilanne näytti sen sijaan heikentyneen vuosituhannen alkuun verrattuna, joskin

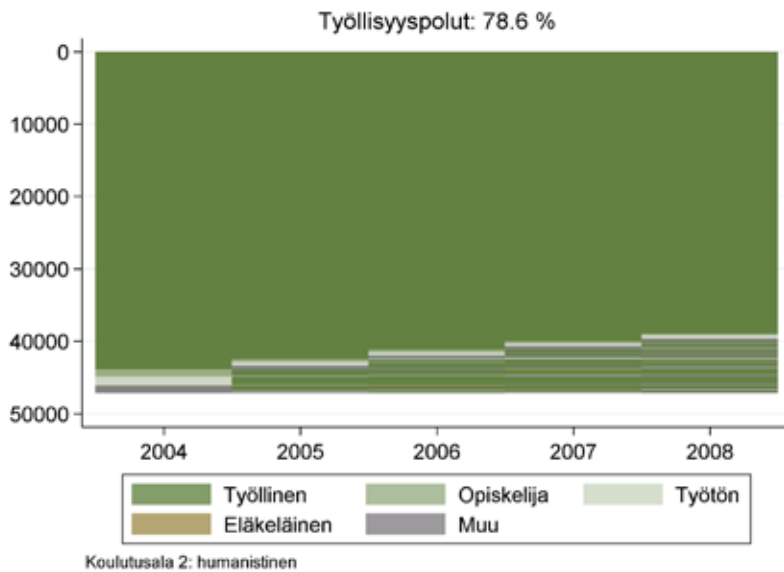
työllisyyspolkuja seuranneiden määrä oli pysynyt lähes muuttumattomana. Toisin sanoen, koulutusalaalta valmistuneista korkeakoulutetuista kasvava osa seurasi muita kuin työllisyyspolkuja.

Kuvio 4.2a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

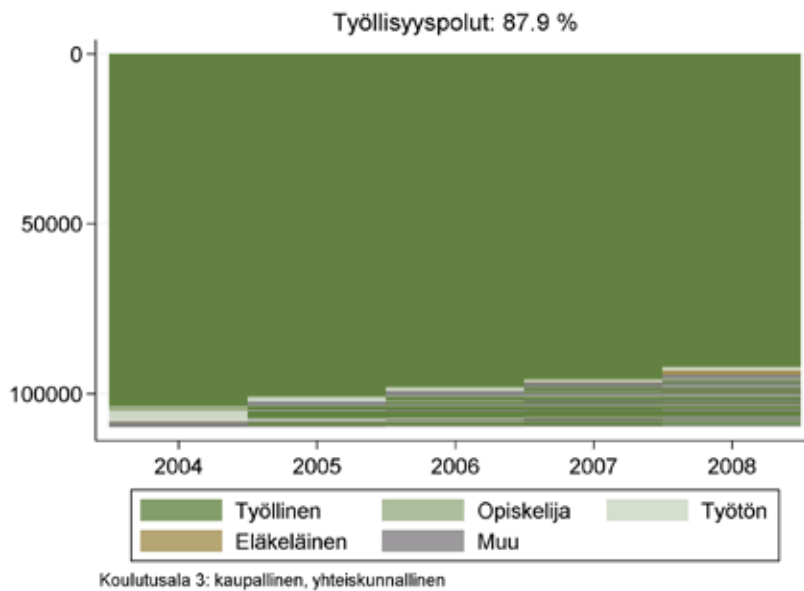
Noin 90 % (noin 42 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteelliseltä alalta (yhteensä 47 094, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 36 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuvioista edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,6 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

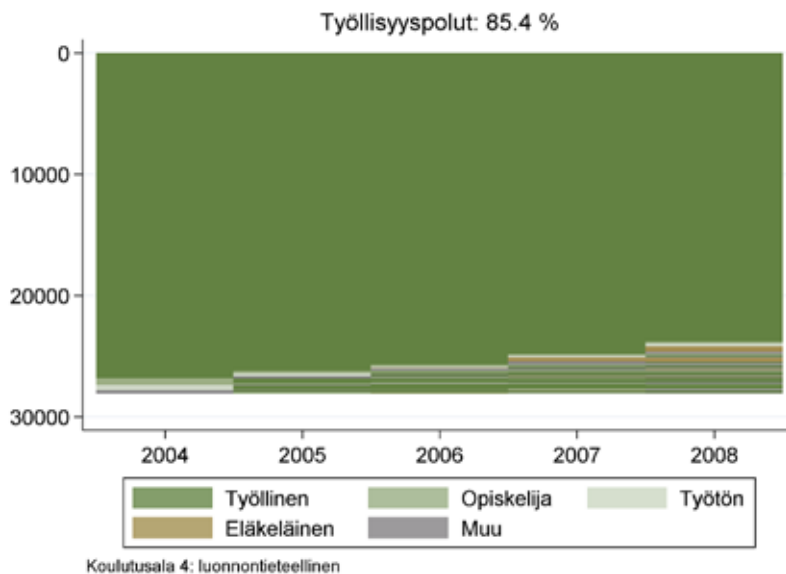
Vajaat 79 % (noin 47 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli humanistiselta alalta (yhteensä 60 341, taulukko 4.1), koki seurantajakson urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 39 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,5 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

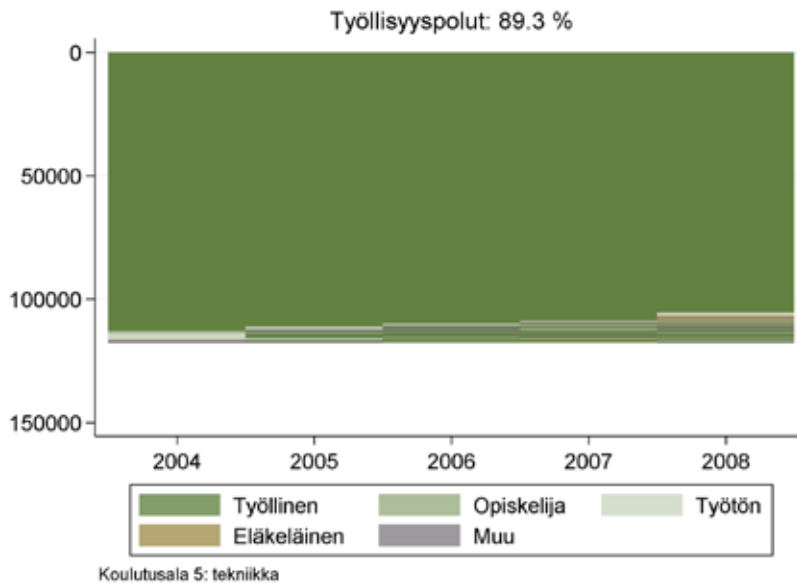
Noin 88 % (noin 110 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 125 103, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 91 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,3 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

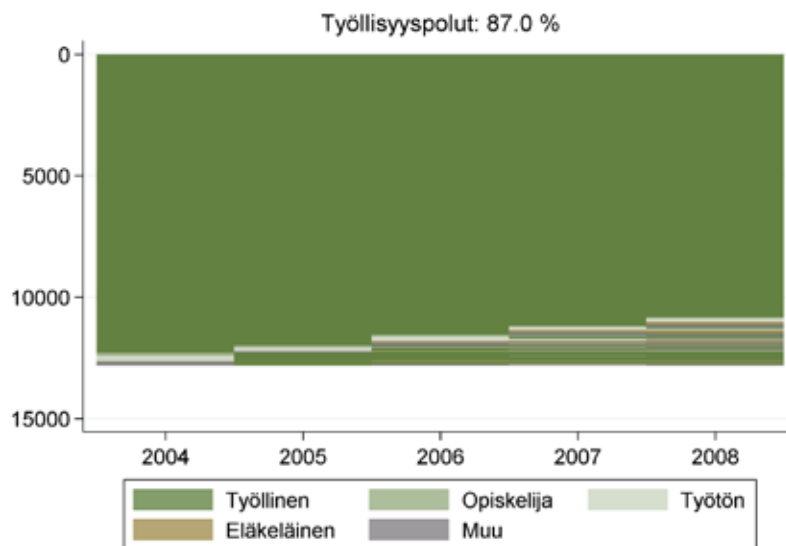
Vajaat 86 % (noin 28 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 33 041, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 24 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

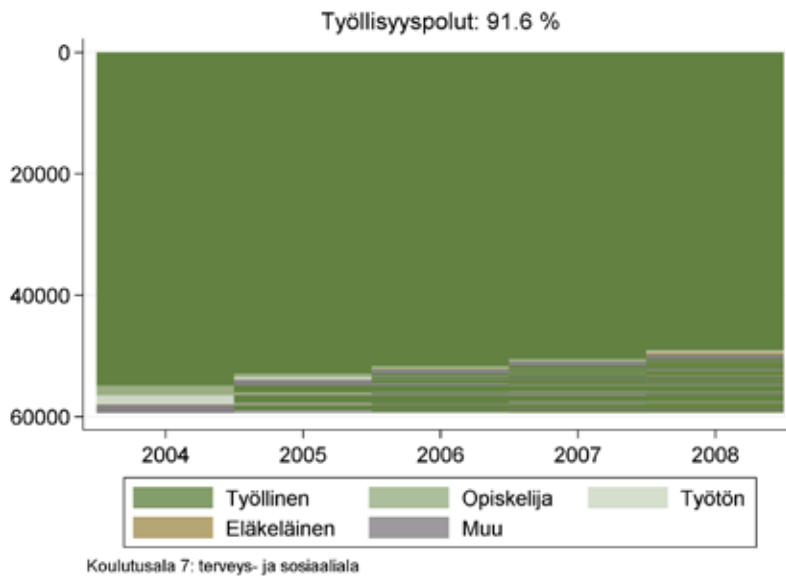
Yli 89 % (noin 118 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli tekniikan alalta (yhteensä 132 432, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 105 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 98 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (2,5 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

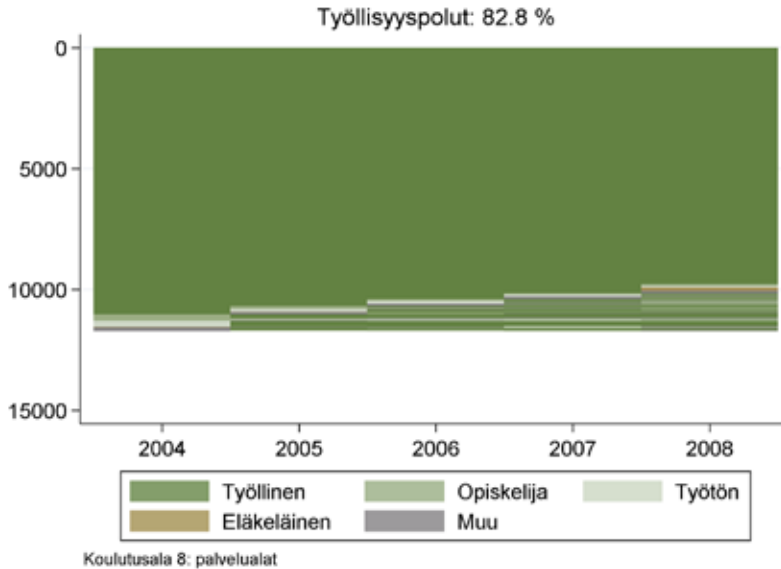
Noin 87 % (yli 12 500 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 14 759, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 11 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,2 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Lähes 92 % (vajaat 60 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 64 948, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 50 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,5 %, ks. taulukko 4.3).

Kuvio 4.2h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Vajaat 82 % (noin 12 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli palvelualoilta (yhteensä 14 182, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2008 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 10 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4 %, ks. taulukko 4.3).

Kuviot myös havainnollistavat, että ilman katkoksia jatkuneet työllisyyspolut ovat kaikilla koulutusaloilla olleet kaikkein tyypillisin tilanne. Toisaalta, tältä osin esiintyy koulutusalojen välistä vaihtelua myös seurantajaksolla 2004–2008, joskin selvästi vähemmän kuin vuosituhanen alussa (ks. kuvioiden alaviitteet). Näiden katkeamattomien työllisyyspolkujen osuus on säilynyt kaikkein suurimpana tekniikan sekä maa- ja metsätalouden alan työllisyyspolkuja seuranneilla korkeakoulutetuilla.

Taulukossa 4.3 on puolestaan havainnollistettu eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työllisyyspolkujen yleisluonnetta. Taulukko on rakennettu samalla tavalla kuin taulukko 4.2 edellä. Se pyrkii siis osoittamaan, missä suhteessa eri koulutusalojen työllisyyspoluilla on yleisesti ottaen esiintynyt muita työmarkkina-asemia kuin 'työllinen'.

Taulukko 4.3 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyys (%) vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneilla

Koulutusala	Työmarkkina-asema tietyinä vuonna					Yhteensä
	Työllinen	Opiskelija	Työtön	Eläkkeellä	Muu	
Kasvatustieteellinen	95.4	0.8	1.4	1.0	1.4	100.0
Humanistinen	95.5	1.1	1.5	0.1	1.8	100.0
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	96.2	0.8	1.1	0.3	1.6	100.0
Luonnontieteellinen	96.1	1.1	1.1	0.9	0.9	100.0
Tekniikka	97.5	0.4	1.2	0.2	0.6	100.0
Maa- ja metsätalous	95.8	0.6	1.8	0.8	1.0	100.0
Terveys- ja sosiaali-ala	95.5	1.7	0.9	0.2	1.8	100.0
Palvelualat	95.9	1.4	1.5	0.3	0.9	100.0
Kaikki koulutusalat	96.3	0.9	1.2	0.4	1.3	100.0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri koulutusalojen työllisyyspolkuja seuranneilla korkeakouluetuilla. Toisin sanoen, se kertoo, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvioiden 4.2a–4.2h työllisyyspolkukuvassa. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden, kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema eri havaintovuosina ajanjaksolla 2004–2008 on ollut pääosin (95,4-prosenttisesti) 'työllinen'.

Taulukon mukaan koulutusalojen työllisyysjaksojen kokonaisuuksissa esiintyy havaintojaksolla 2004–2008 enää hyvin pientä vaihtelua (95,4 %:sta 97,5 %:iin). Toisaalta tämän vaihtelun taustalla näyttää edelleen olevan monta eri syytä. Lisäksi nämä syyt ovat eri koulutusalojen osalta monesti samat kuin vuosituhaten alussa. Niinpä eläkkeelle siirtymisiä esiintyi myös tällä seurantajaksoilla kaikkein eniten kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa. Myös luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden työllisyyspoluissa esiintyi tälläkin seurantajaksoilla verrattain paljon eläkkeelle siirtymisiä. Humanistisen alan tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa havaitaan puolestaan edelleen suhteellisen paljon sekä työttömyysjaksoja että muuhun (tuntemattomaan) toimintaan siirtymisestä aiheutuvia työllisyysuran katkoksia. Terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneiden työllisyyspolkujen katkoksien taustalla oli myös tällä ajanjaksolla muita koulutusaloja useammin opiskeluun tai muuhun (tuntemattomaan) toimintaan siirtyminen. Palvelualojen tutkinnon suorittaneiden kohdalla työllisyyspolkuja olivat tällä seurantajaksoilla keskimääräistä useammin katkaisseet ensisijaisesti opiskelu- ja työttömyysjaksot eikä eläkkeelle siirtyminen kuten vuosituhaten alussa.

Vuosituhaten alun seurantajaksoon verrattuna uusia ilmiöitä olivat muusta (tuntemattomasta) toiminnasta johtuvien katkoksien yleistyminen kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa ja toisaalta työttömyydestä tai eläkkeelle siirtymisestä johtuvien katkoksien yleistyminen maa- ja metsätalouden tutkinnon suorittaneiden työllisyyspoluissa. Ainoastaan tekniikan alalta valmistuneiden työllisyyspoluissa asettuu neljän muun työmarkkina-aseman

esiintyvyys koulutusalojen keskiarvon tasolle tai sen alapuolelle. Kaikkien muiden koulutusalojen kohdalla erottuu siis vähintään yksi työmarkkina-asema (opiskelija, työtön, eläkeläinen, muu), joka on keskimääräistä useammin katkaissut koulutusosalta valmistuneiden työllisyyspolut. Samalla juuri tämä ei-työllinen toiminta usein kielii siitä, mikä muu polku on koulutusosalta valmistuneilla ollut työllisyyspolkujen rinnalla kaikkein tyypillisin. Muihin kuin työllisyyspolkuihin palataan jäljempänä alaluvussa 4.2.

4.1.3 Finanssi- ja talouskriisin alkuvuosien (2008–2012) työllisyyspolut

Lopuksi otetaan tarkastelun kohteeksi viimeinen kolmesta seurantajaksosta eli seurataan vuoden 2008 korkeakoulutettujen työllisyyspolkuja neljä vuotta ajassa eteenpäin. Kuvion 4.3a mukaan Suomessa asui vuonna 2008 noin 47 000 18–64-vuotiaista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittanutta, joiden työuraa ajanjaksolla 2008–2012 voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Toisin sanoen, heidän työmarkkina-asemansa oli kaikkina tai miltei kaikkina näinä vuosina 'työllinen'. Lisäksi kuvio osoittaa, että he edustivat noin 90 % kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto vuonna 2008 oli kasvatustieteelliseltä alalta. Kahteen edelliseen havaintojaksoon verrattuna, työllisyyspolkuja seuranneiden osuus oli vahvistunut entisestään: muutos oli pari prosenttiyksikköä vuosituhannen alkuun verrattuna. Koulutusalan työllisyystilanne työllisyyspolkuja seuranneiden osuudella mitattuna on siis parantunut tasaisesti siitä riippumatta, että sen korkeakoulututkinnon suorittaneiden lukumäärässä on tapahtunut varsin suuria heilahteluja (vrt. taulukko 4.1). Myös niin sanottuja katkeamattomia työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on jatkanut kasvuaan, joskin selvästi hitaammin kuin ennen finanssikriisin alkua.

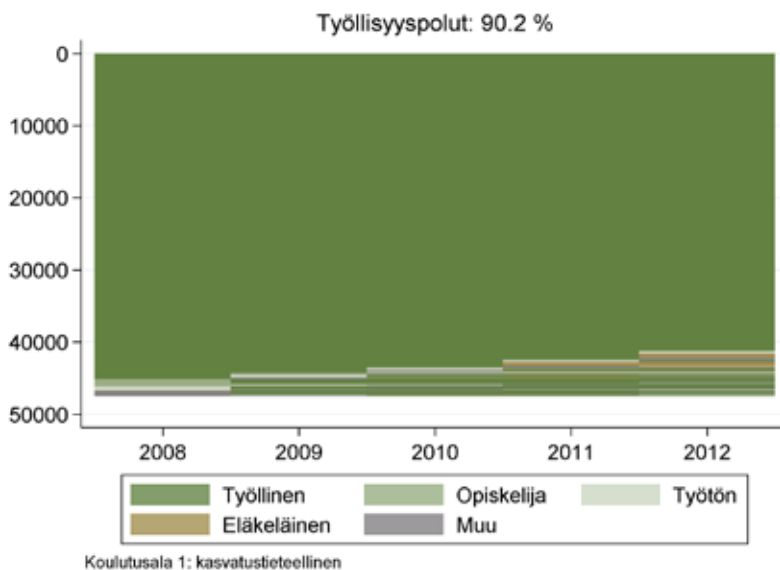
Vastaava kuvaus muiden koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneille on esitetty kuvioissa 4.3b–4.3h. Koulutusalojen vertailu osoittaa, että niiden järjestys työllisyyspolkuja seuranneiden osuudella mitattuna on kolmella seurantajaksolla säilynyt likimain ennallaan. Myös tällä viimeisellä seurantajaksolla on työllisyyspolkuja seuranneiden osuus ollut suurempi kuin kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla ainoastaan tekniikan alan sekä terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmissä. Kummankin koulutusalan työllisyystilanne on jatkuvasti parantunut alan tutkinnon suorittaneiden suhteellisen voimakkaasta kasvusta huolimatta (taulukko 4.1). Sen sijaan katkeamattomia työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on tällä viimeisellä seurantajaksolla kehittynyt kahden koulutusalan osalta varsin eri tavoin: terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneilla ilman katkoksia jatkuneiden työllisyyspolkujen osuus on noussut entisestään (noin 90 %:iin, mikä on koulutusaloista korkein), kun vastaava osuus tekniikan alan ryhmässä on kääntynyt laskuun. Tekniikan alan kohdalla työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on siis jatkanut kasvuaan, mutta ajanjaksolla 2008–2012 niissä on

esiintynyt selvästi enemmän katkoksia kuin kahdella aikaisemmalla seurantajak-solla (vrt. taulukko 4.4).

Myös muiden koulutusalojen kohdalla on nähtävissä työllisyyspolkuja seuran-neiden osuuden kasvua, joskin kolmeen edelliseen koulutusalaan verrattuna sel-västi alhaisemmalta lähtötasolta. Kasvava kehityssuunta koski seurantajaksolla 2008–2012 myös humanistiselta alalta valmistuneita: työllisyyspolkuja seuran-neiden osuus oli kääntynyt nousuun ja pysähtynyt hieman vuosituhatosen alun vastaa-van osuuden yläpuolelle. Muihin koulutusaloihin verrattuna työllisyyspolkuja seu-ranneiden osuus jäi tästä myönteisestä kehityksestä huolimatta kuitenkin edelleen varsin alhaiseksi (vrt. myös taulukko 4.4).

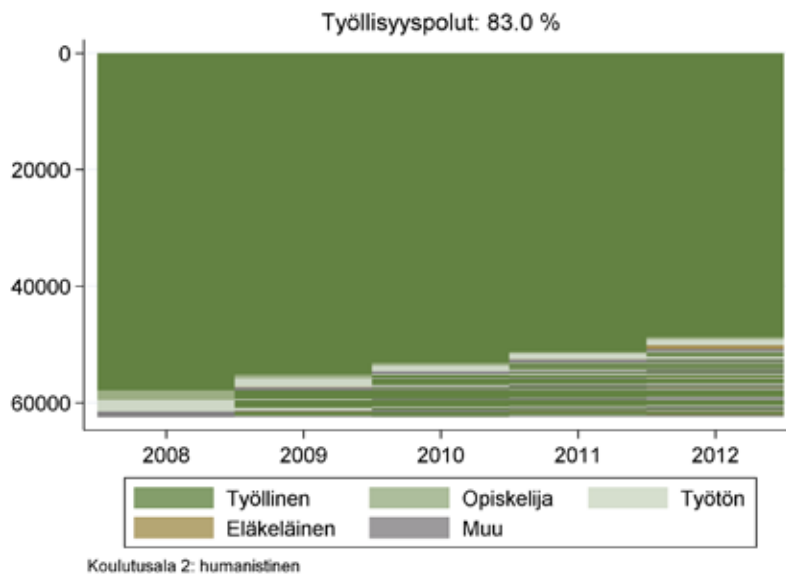
Samanaikaisesti oli luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden työllisyyspolkuja seuranneiden osuus pudonnut samalle alhaiselle tasolle kuin humanistiselta alalta valmistuneilla. Mutta tästä kehityksestä huolimatta, katkeamattomien työllisyys-polkujen osuus oli luonnontieteiden tutkinnon suorittaneilla säilynyt lähes ennallaan, kun se oli humanistisen alan tutkinnon suorittaneilla laskenut suhteellisen alhaiselle tasolle (alle 80 %:n työllisyyspolkuja seuranneista). Tämä näyttäisi viittaa-van siihen, että humanistisen alan tutkinnon suorittaneiden parantunut työllisyysti-lanne selittyi ensisijaisesti katkonaisten työllisyyspolkujen kasvulla.

Kuvio 4.3a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

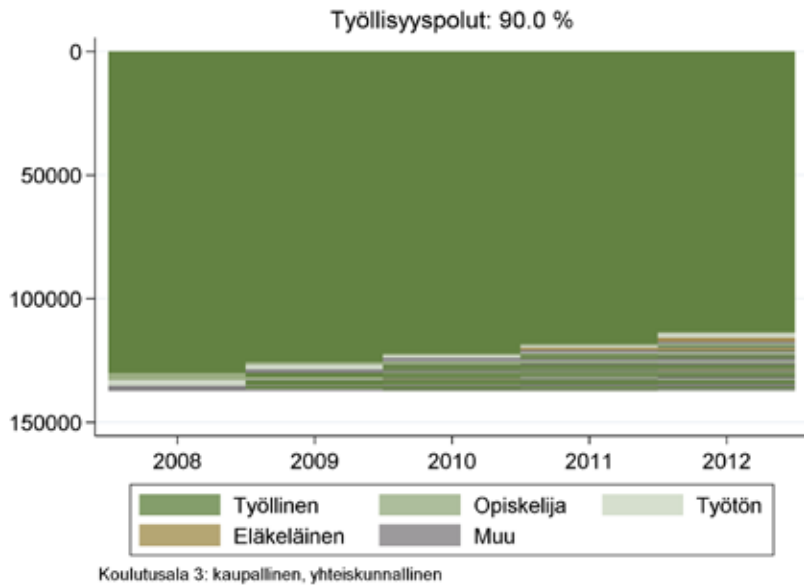
Yli 90 % (yli 47 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kasvatustieteelliseltä alalta (yhteensä 52 684, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 41 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3,5 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

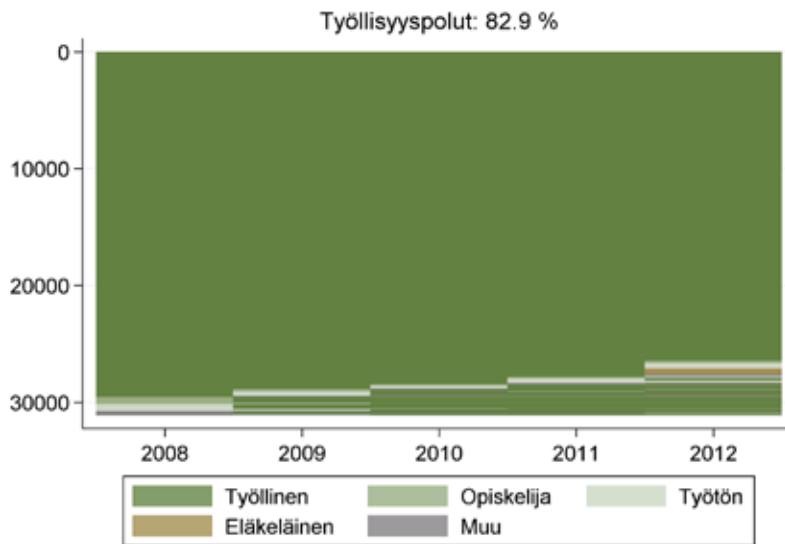
83 % (yli 62 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli humanistiselta alalta (yhteensä 75 331, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 49 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 94 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (6 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkin-
non suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyysspolkuryhmään sijoittuneet

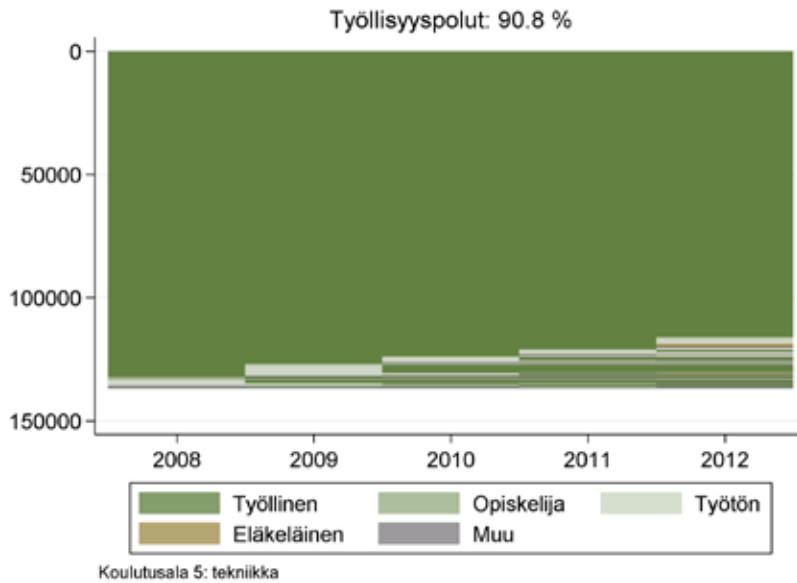
90 % (runsas 137 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 152 992, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 115 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,8 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

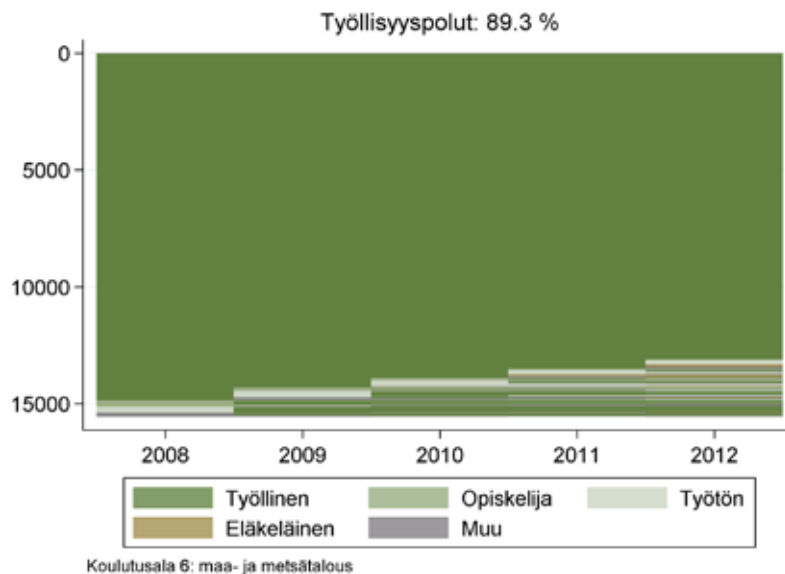
Vajaat 83 % (noin 31 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 37 860, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 26 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3,5 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

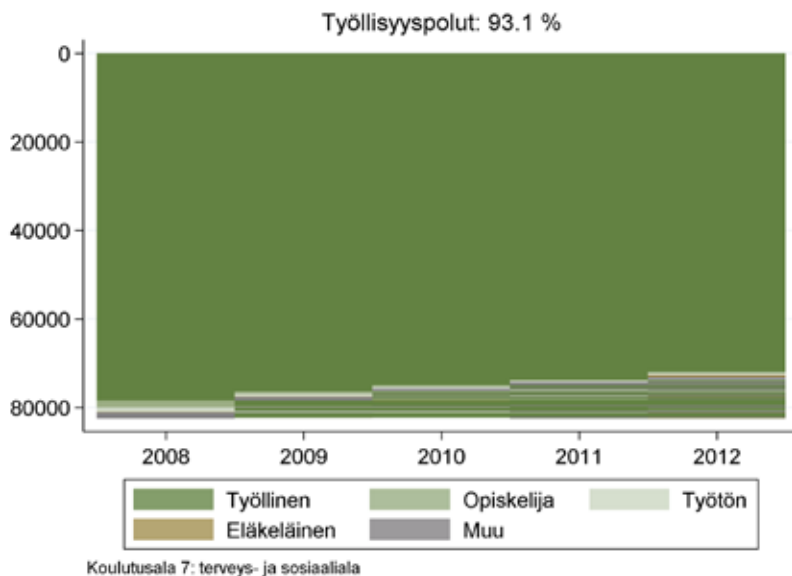
Lähes 91 % (lähes 137 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli tekniikan alalta (yhteensä 151 251, taulukko 4.1), koki ajanjaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 116 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkenutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

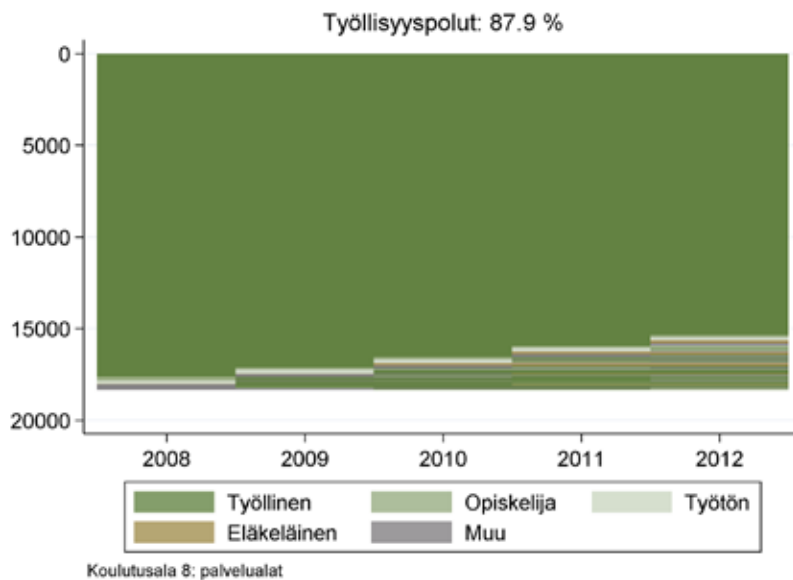
Runsaat 89 % (yli 15 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 17 452, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä yli 13 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 95 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (5,5 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Noin 93 % (runsas 80 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 88 667, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä lähes 72 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 97 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkuja seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (3 %, ks. taulukko 4.4).

Kuvio 4.3h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneet

Lähes 88 % (noin 18 000 henkilöä, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli palvelualoilta (yhteensä 20 984, taulukko 4.1), koki seurantajaksolla urapolun, jota voi luonnehtia työllisyyspoluksi. Hallitsevin työmarkkina-asema vuoteen 2012 asti oli siis 'työllinen'. Heistä noin 15 000:lla oli niin sanottu katkeamaton työllisyyspolku eli heidän työmarkkina-asemansa oli työllinen kaikkina viitenä havaintovuotena. Myös tilapäisesti katkennutta työllisyyspolkua kokeneiden työmarkkina-asema on enimmäkseen ollut työllinen: 96 % kuviosta edustaa työssä olemista (henkilön työmarkkina-asema ko. vuonna oli työllinen) eli neljän muun työmarkkina-aseman esiintyvyys on työllisyyspolkujen seuranneiden ryhmässä hyvin pieni (4,5 %, ks. taulukko 4.4).

Eri koulutusalojen korkeakoulutettujen työllisyyspolkujen yleisluonnetta seurantajaksolla 2008–2012 on kuvattu taulukossa 4.4. Yllä esitettyihin kuvioihin verrattuna, taulukko kertoo siis yleisemmällä tasolla, missä määrin työllisyyspolkujen seuranneiden työmarkkina-asema viitenä havaintovuotena on eri koulutusaloilla ollut 'työllinen' ja missä määrin puolestaan ei-työllinen eli joko 'opiskelija', 'työtön', 'eläkeläinen' tai 'muu'. Toisin sanoen, taulukkoon kerättyjen prosenttilukujen avulla yritetään havainnollistaa, mistä eri koulutusalojen työllisyyspoluissa esiintyneet katkokset ovat ensisijaisesti johtuneet. Taulukon rakenne on siten täysin sama kuin edellisten vastaavien taulukoiden (taulukot 4.2 ja 4.3).

Taulukko 4.4 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyys (%) vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella työllisyyspolkuryhmään sijoittuneilla

Koulutusala	Työmarkkina-asema tietyssä vuonna					Yhteensä
	Työllinen	Opiskelija	Työtön	Eläkkeellä	Muu	
Kasvatustieteellinen	96.5	1.0	0.9	0.8	0.7	100.0
Humanistinen	94.0	1.4	3.1	0.3	1.2	100.0
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	95.2	1.4	1.5	0.5	1.4	100.0
Luonnontieteellinen	96.5	1.0	1.6	0.3	0.6	100.0
Tekniikka	96.0	0.7	2.5	0.2	0.6	100.0
Maa- ja metsätalous	95.5	1.4	2.0	0.4	0.8	100.0
Terveys- ja sosiaali-ala	97.0	0.9	0.8	0.2	1.0	100.0
Palvelualat	95.5	0.9	1.5	0.8	1.2	100.0
Kaikki koulutusalat	95.8	1.1	1.8	0.4	1.0	100.0

Taulukko havainnollistaa viiden vaihtoehdoisen työmarkkina-aseman esiintyvyyttä (%) eri koulutusalojen työllisyyspolkuja seuranneilla korkeakoulutetuilla. Toisin sanoen, se kertoo, missä määrin eri työmarkkina-asetat esiintyvät kuvioiden 4.3a–4.3h työllisyyspolkukuvassa. Niinpä esimerkiksi työllisyyspolkuja seuranneiden, kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden työmarkkina-asema eri havaintovuosina ajanjaksolla 2008–2012 on ollut pääosin (96,5-prosenttisesti) 'työllinen'.

Työllisyysjaksojen kokonaisuusvaihtelu koulutusalojen välillä on säilynyt pienenä, joskin osuuksien tasot ovat liikkuneet hieman alaspäin. Myös näin tarkasteltuna tulokset siis viittaavat työllisyystilanteen heikkenemiseen, tai ainakin sen vahvistumisen hidastumiseen tai pysähtymiseen. Kuten todettiin yllä, eri koulutusalat ovat tältä osin monesti kokeneet varsin erilaisen tilanteen.

Taulukko näyttää myös viittaavan siihen, että katkonaisten työllisyyspolkujen taustalla olevat syyt ovat edelliseen seurantajaksoon verrattuna eriytyneet vielä voimakkaammin koulutusalan mukaan. Toisin sanoen, tietty työmarkkina-asema on entistä selkeämmin noussut koulutusosalta valmistuneiden katkonaisten työllisyyspolkujen tärkeimmäksi syyksi. Niinpä opiskelun aloittamisesta johtuvat työllisyyspolkujen katkokset olivat seurantajaksolla 2008–2012 huomattavan yleisiä niillä korkeakoulutetuilla, joiden korkein tutkinto oli humanistiselta, kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä, tai maa- ja metsätalouden alalta. Eläkkeelle siirtyminen oli puolestaan keskimääräistä yleisempi syy työllisyyspolkujen katkeamiselle ennen kaikkea kasvatustieteiden ja palvelualojen tutkinnon suorittaneilla. Työttömyysjaksoista aiheutuvia katkoksia korkeakoulutettujen työllisyyspoluissa on nähtävissä etenkin humanistiselta ja tekniikan alalta valmistuneiden kohdalla. Muusta (tuntemattomasta) toiminnasta johtuvia työllisyyspolkujen katkoksia esiintyi puolestaan keskimääräistä selvästi useammin eritoten kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmässä.

Toisaalta taulukko 4.4 osoittaa myös sen, että joidenkin koulutusalojen katkonaisten työllisyyspolkujen taustalla on tyypillisesti enemmän kuin yksi, alalla

keskimääräistä useammin esiintyvä syy. Kuten edellisillä seurantajaksoilla, tämä koskee erityisesti humanistiselta alalta valmistuneita, mutta kasvavassa määrin myös kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneita. Pienemmistä koulutusaloista, vastaava tilanne esiintyy lähinnä maa- ja metsätalouden sekä palvelualojen tutkinnon suorittaneiden kohdalla.

4.2 Koulutusaloittaiset ei-työllisyyspolut ja niiden kehitys

Ne koulutusaloilta valmistuneet korkeakoulutetut, jotka eivät seurantajakson urakehityksensä perusteella tule luokitelluksi työllisyyspolkuryhmään, jakautuvat neljän muun polkuryhmän kesken. Toisin sanoen, käytetyn klusterimenetelmän pohjalta he tulevat sijoitetuksi joko opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymisriskiä kasvattavaan polkuryhmään. Heidän lopullinen sijoituksensa riippuu siitä, missä työmarkkina-asemassa he ovat seurantajaksolla enimmäkseen olleet. Koska työllisyyspoluille määritellyt vaihtoehtoisia polkuja on rajoitetusti (yhteensä neljä), näistä peruspoluista selkeästi poikkeavat polut tulevat niin ikään luokitelluksi aina johonkin niistä. Toisaalta tällaisia polkuja esiintyy varsin vähän.

Kuten yllä kävi ilmi, työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on vahvistunut yli kolmen seurantajakson miltei kaikkien koulutusalojen osalta. Poikkeuksen tästä kehityksestä muodostavat humanistisen alan sekä luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden ryhmät. Vastaavasti oli muita kuin työllisyyspolkuja seuranneiden osuus kutistunut enintään kymmeneen prosenttiin niin kasvatustieteiden, kaupallisen tai yhteiskuntatieteiden, tekniikan sekä terveys- ja sosiaali-alan tutkinnon suorittaneilla. Maa- ja metsätalouden alan sekä palvelualojen tutkinnon suorittaneilla vastaava osuus jäi aavistuksen verran suuremmaksi (11–12 %). Humanistisen tai luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneilla osuus oli sitä vastoin noin 17 %:n luokkaa.

Näiden muita kuin työllisyyspolkuja seuranneiden prosenttiosuuksien taakse kätkeytyy noin 66 000 korkeakoulututkinnon suorittanutta. Kahdella aiemmalla seurantajaksolla vastaavat prosenttiosuudet olivat suuremmat (paitsi luonnontieteellisen alan kohdalla) mutta henkilömäärät silti pienemmät: yhteensä noin 52 000 henkilöä seurantajaksolla 2000–2004 ja noin 63 000 seurantajaksolla 2004–2008. Korkeakoulutettujen kokonaismäärän nousun myötä on siis kasvanut myös muita kuin työllisyyspolkuja seuraavien määrä, joskin kasvuvauhti näyttää vaihdellen yli vuosien.

Toisaalta on tässä yhteydessä pidettävä mielessä, että eri koulutusalojen tutkinnon suorittaneiden määrä vaihtelee merkittävästi (vrt. taulukko 4.1). Kahdeksalle koulutusosalalle laskettujen polkuryhmäosuuksien taustalla on siksi hyvinkin erisuuruisia korkeakoulutettujen määriä. Näin ollen sama prosenttiosuus kahdella koulutusosalalla yleensä koskettaa hyvinkin eri määrää korkeakoulutettuja. Kääntäen, vaikka kahdella koulutusosalalla on sama määrä tiettyyn polkuryhmään sijoittuvia

korkeakoulutettuja, koulutusalan kaikista korkeakoulutetuista laskettu osuus muodostuu yleensä varsin erisuuruiseksi.

Lisäksi on muistettava, että muiden kuin työllisyyspolkujen joukkoon kuuluvat sekä opiskelupolut että eläkepolut, jotka tyypillisesti edustavat alkavia ja toisaalta päättyviä tai jo päättyneitä työllisyyspolkuja. Jos opiskelupolkuja seuraavien osuus vaihtelee merkittävästi koulutusalojen välillä ja on mahdollisesti myös kehittynyt eri tavoin yli ajan, tämä väistämättä heijastuu koulutusalojen välisiin eroihin työllisyyspolkuja seuraavien osuuksissa ja osuuksien kehityksessä. Siksi aloitetaan kartoittamalla lyhyesti opiskelupolkuja eri koulutusaloilla seuranneet korkeakoulutetut.

Koska havaintojoukko kattaa kaikki 18–64-vuotiaat, on selvää, että osa koulutusosalta valmistuneista korkeakoulutetuista ehtii seurantajaksolla siirtyä eläkkeelle. Opiskelupolkuja seuranneiden jälkeen tarkastellaan siksi, niin ikään lyhyesti, eläkepoluille vaihtaneita. Vasta tämän jälkeen siirrytään selvittämään ja vertailemaan, missä määrin eri koulutusalojen korkeakoulutetut ovat seuranneet riskipolkuina pidettäviä vaihtoehtoja eli työttömyyspolkuja ja syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja.

Seuraavat polkuryhmittäiset tarkastelut ja vertailut perustuvat eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneille muodostettuihin opiskelu-, työttömyys-, eläke- ja syrjäytymispolkukuvioihin, joita on esitetty keskitetysti tämän luvun lopussa (kuviot 4.4a–4.6h). Tähän esitysratkaisuun on päädytty sen takia, että neljää muuta (kuin työllisyyspolkuja edustavaa) polkuryhmää havainnollistavat kuvat on jokaisen koulutusalan ja seurantajakson osalta yhdistetty samaan kuvioon.

4.2.1 Opiskelupolkuja seuraavat korkeakoulutetut eri koulutusaloilla

Osa eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneista on kolmen seurantajakson osalta tunnistettu seuranneen opiskelupolkuja. Heidän työmarkkina-asemansa seurantajakson kattamilla vuosilla on siis jatkuvasti tai pääosin ollut 'opiskelija'. Kuten viiden vaihtoehtoisen työmarkkina-aseman virallisen määrittelyn yhteydessä todettiin luvussa 2, opiskelijaksi luetaan myös ne henkilöt, jotka osallistuvat työvoimakoulutukseen.

Nämä opiskelupolkuja seuranneiden osuudet eri koulutusaloilla ja seurantajaksosilla on taulukossa 4.5 esitetty kahdella eri tavalla. Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on järjestetty koulutusalan työllisyyspolkuja seuranneiden osuuksien mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelupolkuosuudet kolmella seurantajaksolla ilmestyvät taulukon ylimmälle riville (työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on kauttaaltaan ollut kaikkein suurin juuri tältä koulutusosalta valmistuneilla). Vastakkaisesta syystä sijoittuvat humanistisen ja luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden kolmen seurantajakson opiskelupolkuosuudet taulukon viimeisille riveille.

näiden kuvailevien tarkastelujen perusteella mahdotonta tehdä luotettavia päätelmiä tämän ilmiön syy-seuraus-suhteesta.

Sekä prosenttiosuudeltaan että lukumäärältään opiskelupolkuja seuranneita korkeakoulutettuja on ollut kaikkein eniten humanistisella alalla. Lisäksi ero muihin koulutusaloihin on tältä osin kasvanut rajusti yli kolmen seurantajakson. Prosenttiosuudella mitattuna opiskelupolkuryhmässä yliedustettuina ovat niin ikään luonnontieteelliseltä alalta korkeakoulututkintonsa suorittaneet (3,7 %:n osuus seurantajaksoilla 2008–2012 verrattuna 1,8 %:n osuuteen kaikkien koulutusalojen osalta). Lukumääräisesti ala on sijoittunut koulutusaloista vasta neljännelle sijalle kahden suurimman koulutusalan jälkeen. Sen sijaan viimeisellä seurantajaksoilla jatkoi opiskelijoina yhtä monta luonnontieteelliseltä alalta kuin tekniikan alalta valmistuneita korkeakoulutettuja (yhteensä 1 430 henkilöä).

4.2.2 Eläkepolkuja seuraavat korkeakoulutetut eri koulutusaloilla

Tarkastelun kohteeksi otetaan seuraavaksi ne korkeakoulututkinnon suorittaneet, jotka ovat omalla koulutusallallaan tulleet luokitelluksi eläkepolkuja seuranneiksi. Toisin sanoen, heidän työmarkkina-asemansa seurantajakson kattamilla vuosilla on jatkuvasti tai pääosin ollut 'eläkeläinen'.

Kuten opiskelupolkuja seuranneiden kohdalla, myös eläkepolkuja seuranneiden osuudet eri koulutusaloilla ja havaintojaksoilla on taulukossa 4.6 esitetty kahdella eri tavalla. Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on edelleen järjestetty koulutusalan työllisyyspolkuja seuranneiden osuuksien mukaan, eli koulutusalojen järjestys on tältä osin sama kuin taulukon 4.5 vasemmalla puolella. Toisin sanoen, taulukon ylimmälle riville tulevat terveystieteiden ja sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkinnon suorittaneiden eläkepolkuosuudet kolmelta seurantajaksoilta. Sen alimmille riveille tulevat puolestaan humanistisen tai luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden kolmen havaintojakson eläkepolkuosuudet.

Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys perustuu sitä vastoin niiden viimeisellä (2008–2012) seurantajaksoilla eläkepolkuryhmään sijoittuneiden korkeakoulutettujen lukumäärään. Tämän luokittelutavan myötä tekniikan ala nousee taulukon ylimmälle riville. Toiselle sijalle nousee toinen suuri koulutusalaryhmä eli kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala.

Taulukko 4.6 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: urapolkukehityksensä perusteella eläkepolkuryhmään sijoittuneiden osuudet (%) ja määrät seurantajaksittain

Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012	Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012
Terveys- ja sosiaali-ala	2,0	1,7	1,4	Tekniikka	3 490	3 840	4 840
Tekniikka	3,1	2,9	2,9	Kaupallinen,			
Kasvatustieteellinen	5,4	5,0	3,7	yhteiskuntatieteellinen	4 370	4 930	3 930
Kaupallinen,				Humanistinen	2 700	3 670	2 560
yhteiskuntatieteellinen	4,4	3,9	2,4	Kasvatustieteellinen	2 600	2 350	1 950
Maa- ja metsätalous	3,1	2,3	2,1	Luonnontieteellinen	1 100	1 340	1 600
Palvelualat	14,5	8,4	3,4	Terveys- ja sosiaali-ala	1 050	1 130	1 270
Luonnontieteellinen	3,6	4,0	4,2	Palvelualat	1 330	1 210	720
Humanistinen	5,4	6,0	3,4	Maa- ja metsätalous	390	360	370
Kaikki koulutusalat	4,2	3,8	2,9	Kaikki koulutusalat	17 020	18 830	17 260

Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on laitettu laskevaan suuruusjärjestykseen koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittaneiden, työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuuksien pohjalta. Työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuus on kauttaaltaan ollut korkein terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys perustuu puolestaan eläkepolkuja ajanjaksolla 2008–2012 seuranneiden korkeakoulutettujen lukumäärään. Tällä seurantajaksolla eniten eläkepolkuja seuranneita oli tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Eläkepolkuja seuranneita korkeakoulutettuja oli yhteensä yli 17 000 eli noin 2,9 % seurantajakson kaikista korkeakoulutetuista. Seurantajaksolla 2004–2008 eläkepolkuryhmään kuului yhteensä noin 18 800 korkeakoulutettua (noin 3,8 % seurantajakson korkeakoulutetuista) ja seurantajaksolla 2000–2004 noin 17 000 korkeakoulutettua (noin 4,2 % seurantajakson korkeakoulutetuista). Terveys- ja sosiaalialalta ja erityisesti kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden seurantajakson 2000–2004 osuuteen on vaikuttanut vuosien 2001–2002 välillä tehty tilastokorjaus, jonka myötä varsin monen koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso muutettiin 6. asteesta 5. asteeksi (vrt. kuviot 4.4a ja 4.4g).

Koulutusosalta valmistuneiden työllisyys- ja eläkepolkuosuuksien välillä ei ole havaittavissa mitään selkeää yhteyttä: eläkepolkuja seuranneiden keskimääräisen osuuden ylittäviä koulutusaloja löytyy niin suurempia kuin pienempiä työllisyyspolkuosuuksia edustavien koulutusalojen joukosta. Yhteistä koulutusaloille näyttää sen sijaan olevan se, että eläkepolkuja seuraavien osuus on pudonnut yli kolmen seurantajakson. Joidenkin koulutusalojen kohdalla muutos on ollut raju (esimerkiksi palvelualat), toisten taas varsin lievä (esimerkiksi tekniikan ala). Tosin poikkeuksia esiintyy myös tästä kehityksestä. Niinpä luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista tasaisesti kasvava osa on seurannut eläkepolkuja. Viimeisellä seurantajaksolla koulutusalan eläkepolkuosuus oli itse asiassa koulutusalojen korkein.

Kun koulutusalat järjestetään eläkepolkuja ajanjaksolla 2008–2012 seuranneiden henkilömäärän mukaan, niiden järjestys vastaa koulutusalan tutkinnon suorittaneiden kokonaismäärän mukaista järjestystä. Toisin sanoen, eläkepolkuja seuraavia on sitä enemmän mitä suurempi on koulutusosalta valmistuneiden 18–64-vuotiaiden populaatio. Toisaalta löytyy poikkeuksia myös tästä säännöstä: terveys- ja sosiaaliala, joka lukumääräisesti edustaa varsin suurta koulutusalaa mutta jonka eläkepolkuja seuranneiden osuus on kolmella ajanjaksolla jatkuvasti ollut koulutusalojen pienin.

4.2.3 Työttömyyspolkuja seuraavat korkeakoulutetut eri koulutusaloilla

Lopuksi siirrytään tarkastelemaan ensimmäistä kahdesta niin sanotusta riskipolku-ryhmästä eli työttömyyspolkuryhmään sijoittuvia. Nämä korkeasti koulutetut henkilöt ovat siis omalla koulutusallallaan tulleet luokitelluksi työttömyyspolkuja seuranneiksi, koska heidän työmarkkina-asemansa seurantajakson kattamilla vuosilla on jatkuvasti tai pääosin ollut 'työtön'.

Taulukko 4.7 on rakennettu samalla tavalla kuin kahdet edelliset vastaavat taulukot. Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on siis jälleen kerran järjestetty työllisyyspolkuja seuranneiden osuukien mukaan eli taulukon ylimmälle riville tulevat terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyspolkuosuudet kolmelta seurantajaksolta. Alimmille riveille sijoittuvat puolestaan humanistisen tai luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden kolmen seurantajakson työttömyyspolkuosuudet.

Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys perustuu tässä tapauksessa niiden viimeisellä (2008–2012) seurantajaksolla työttömyyspolkuryhmään sijoittuneiden korkeakoulutettujen lukumäärään. Taulukon kärkeen nousee tämän luokittelutavan myötä kaksi suurinta koulutusalaa: tekniikan ala sekä kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala.

Taulukko 4.7 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: urapolkukehityksensä perusteella työttömyyspolkuryhmään sijoittuneiden osuudet (%) ja määrät seurantajaksottain

Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012	Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012
Terveys- ja sosiaali-ala	2,0	2,3	1,1	Kaupallinen,			
Tekniikka	3,1	3,6	3,2	yhteiskuntatieteellinen	2 500	4 050	5 980
Kasvatustieteellinen	1,6	1,5	3,5	Tekniikka	3 500	4 880	4 940
Kaupallinen,				Humanistinen	2 100	4 280	3 090
yhteiskuntatieteellinen	2,6	3,2	3,9	Luonnontieteellinen	1 200	1 700	2 450
Maa- ja metsätalous	6,5	4,5	4,4	Kasvatustieteellinen	840	730	1 870
Palvelualat	1,9	5,3	3,1	Terveys- ja sosiaali-ala	840	1 490	990
Luonnontieteellinen	3,7	5,1	5,8	Maa- ja metsätalous	800	660	770
Humanistinen	4,2	7,0	4,1	Palvelualat	170	770	650
Kaikki koulutusalat	3,0	3,8	3,5	Kaikki koulutusalat	11 940	18 550	20 750

Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on laitettu laskevaan suuruusjärjestykseen koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittaneiden, työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuuksien pohjalta. Työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuus on kauttaaltaan ollut korkein terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys perustuu puolestaan työttömyyspolkuja ajanjaksolla 2008–2012 seuranneiden korkeakoulutettujen lukumäärään. Tällä seurantajaksolla eniten työttömyyspolkuja seuranneita oli kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Työttömyyspolkuja seuranneita korkeakoulutettuja oli yhteensä yli 20 700 eli noin 3,5 % havaintojakson kaikista korkeakoulutetuista. Seurantajaksolla 2004–2008 työttömyyspolkuryhmään kuului yhteensä yli 18 500 korkeakoulutettua (noin 3,8 % seurantajakson korkeakoulutetuista) ja seurantajaksolla 2000–2004 lähes 12 000 korkeakoulutettua (noin 3 % seurantajakson korkeakoulutetuista). Terveys- ja sosiaali-alalta ja erityisesti kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden seurantajakson 2000–2004 osuuteen on vaikuttanut vuosien 2001–2002 välillä tehty tilastokorjaus, jonka myötä varsin monen koulutusalan valmistuneen koulutustaso muutettiin 6. asteesta 5. asteeksi (vrt. kuviot 4.4a ja 4.4g).

Taulukko 4.7 viittaa jonkinasteiseen yhteyteen työllisyys- ja työttömyyspolkuja seuraavien osuuksien välillä. Mutta riippumatta siitä, millä tavalla yrittää kytkeä näiden kahden polkuryhmäosuuden koulutusaloittaisen järjestyksen toisiinsa, niin jatkuvasti joku koulutusala näyttää sotkevan tämän riippuvuuden. Selkeimmän poikkeuksen muodostavat palvelualojen tutkinnon suorittaneet, joiden ryhmässä sekä työllisyys- että työttömyyspolkuja seuraavien osuus on enimmäkseen säilynyt suhteellisen alhaisena. Tärkeä selitys tälle ilmiölle näyttää olleen eritoten se, että suhteellisen suuri osa palvelualoilta valmistuneista on kolmella seurantajaksolla seurannut eläkepolkuja (vrt. taulukko 4.6).

Mutta vaikka palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet muodostavat tältä osin selkeän poikkeuksen, yleisvaikutelmaksi silti jää, että työttömyyspolkuja seurataan keskimääräistä useammin pienemmiltä koulutusaloilta valmistuneiden ryhmässä. Tosin lukumääräisesti työttömyyspolkuja seuraavia on niissä tietysti huomattavasti vähemmän kuin suurilta koulutusaloilta valmistuneiden ryhmässä. Seurantajaksolla 2008–2012 työttömyyspolkuryhmään sijoittui lähes 5 000 tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittanutta. Vastaava lukumäärä kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneilla oli vielä korkeampi (lähes 6 000 henkilöä). Nämä henkilömäärät myös selittävät, miksi juuri nämä kaksi koulutusala ottavat johdon, kun taulukon oikealla puolella käytetään koulutusalojen järjestämisessä niiden työttömyyspolkuja seuranneiden korkeakoulutettujen lukumääriä.

Toinen tapa vertailla eri koulutusalojen työttömyyspolkuryhmiin sijoittuvien tilannetta on ottaa lähtökohdaksi niin sanottuja katkeamattomia työttömyyspolkuja seuranneiden osuudet. Tosin kaikille koulutusaloille ovat ominaisia varsin katkonaiset työttömyyspolut seurantajaksosta riippumatta, kuten myös tämän luvun lopussa olevat kuviot osoittavat. Mutta tietynasteista koulutusalojen välistä vaihtelua on silti havaittavissa myös tältä osin: seurantajakson kaikkina havaintovuosina työttömänä olleita korkeakoulutettuja esiintyy selvästi suuremmassa määrin humanistisen tai tekniikan alan tutkinnon suorittaneiden ryhmässä kuin esimerkiksi terveys- ja sosiaalialalta tai palvelualoilta tutkinnon suorittaneilla. Toisaalta myöskään näin vertailtuna koulutusalojen välillä ei näytä esiintyvän systemaattisia eroja: pitkittyneitä työttömyyspolkuja näkyy niin sellaisten koulutusalojen kohdalla, joiden työttömyyspolkuja seuranneiden osuus tai lukumäärä on ollut suhteellisen suuri, kuin myös sellaisilla koulutusaloilla, joille on ominaista keskimääräistä pienempi työttömyyspolkuja seuranneiden osuus tai lukumäärä. Korkeakoulutettujen työttömyyteen palataan jäljempänä luvuissa 5, 6 ja 7.

4.2.4 Syrjäytymispolkuja seuraavat korkeakoulutetut eri koulutusaloilla

Toinen kahdesta riskipolkuryhmästä muodostuu syrjäytymisriskiä kasvattavaan polkuryhmään sijoittuvista. Näiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema on seurantajakson kattamilla vuosilla jatkuvasti tai pääosin ollut 'muu' eli tuntematon,

mistä syystä he ovat omalla koulutusallallaan tulleet luokitelluksi syrjäytymispolkuja seuranneiksi.

Taulukko 4.9 on rakennettu samalla tavalla kuin kolme edellistä vastaavaa taulukkoa. Sen vasemmalla puolella koulutusalat on järjestetty työllisyyspolkuja seuranneiden osuuksien mukaan tarkoittaen, että taulukon ylimmälle riville tulevat terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden syrjäytymispolkuosuudet kolmelta seurantajaksolta. Alimmille riveille sijoittuvat näin ollen edelleen humanistisen tai luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneiden kolmen seurantajakson vastaavat osuudet.

Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys havainnollistaa puolestaan niiden viimeisellä (2008–2012) seurantajaksolla syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden korkeakoulutettujen lukumäärää. Taulukon kärkeen nousee myös tämän luokittelutavan myötä kaksi suurinta koulutusalaa: tekniikan ala sekä kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala.

Taulukko 4.9 Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: urapolkukehityksensä perusteella syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneiden osuudet (%) ja määrät seurantajakoittain

Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012	Koulutusala	2000–2004	2004–2008	2008–2012
Terveys- ja sosiaaliala	3,9	3,7	3,1	Kaupallinen,			
Tekniikka	2,9	2,6	2,1	yhteiskuntatieteellinen	5 070	4 010	4 060
Kasvatustieteellinen	4,1	2,4	1,8	Tekniikka	3 400	3 570	3 250
Kaupallinen,				Humanistinen	2 660	2 290	3 160
yhteiskuntatieteellinen	5,0	3,2	2,6	Terveys- ja sosiaaliala	1 720	2 400	2 800
Maa- ja metsätalous	3,7	3,4	2,7	Luonnontieteellinen	990	1 150	1 310
Palvelualat	3,4	2,5	3,6	Kasvatustieteellinen	1 980	1 120	950
Luonnontieteellinen	3,3	3,2	3,3	Palvelualat	310	370	850
Humanistinen	5,2	3,7	4,1	Maa- ja metsätalous	470	510	490
Kaikki koulutusalat	4,1	3,1	2,8	Kaikki koulutusalat	16 590	15 410	16 860

Taulukon vasemmalla puolella koulutusalat on laitettu laskevaan suuruusjärjestykseen koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittaneiden, työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuuksien pohjalta. Työllisyyspolkuihin sijoittuneiden osuus on kauttaaltaan ollut korkein terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Taulukon oikealla puolella koulutusalojen järjestys perustuu puolestaan syrjäytymispolkuja ajanjaksolla 2008–2012 seuranneiden korkeakoulutettujen lukumäärään. Tällä seurantajaksolla eniten syrjäytymispolkuja seuranneita oli kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Syrjäytymispolkuja seuranneita korkeakoulutettuja oli seurantajaksolla 2008–2012 yhteensä yli 16 800 eli noin 2,8 % seurantajakson kaikista korkeakoulutetuista. Seurantajaksolla 2004–2008 syrjäytymispolkuryhmään kuului yhteensä yli 15 400 korkeakoulutettua (noin 3,1 % seurantajakson korkeakoulutetuista) ja seurantajaksolla 2000–2004 lähes 16 600 korkeakoulutettua (noin 4,1 % seurantajakson korkeakoulutetuista). Terveys- ja sosiaalialalta ja erityisesti kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden seurantajakson 2000–2004 osuuteen on vaikuttanut vuosien 2001–2002 välillä tehty tilastokorjaus, jonka myötä varsin monen koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso muutettiin 6. asteesta 5. asteeksi (vrt. kuviot 4.4a ja 4.4g).

Taulukon 4.9 pohjalta tehtävät päätelmät ovat samansuuntaiset kuin työttömyyspolkuja seuraavien kohdalla: työllisyys- ja syrjäytymispolkuja seuraavien osuuksien välillä näyttää esiintyvän jonkinasteista riippuvuutta mutta tarkastelutavasta riippumatta havaittavan kytkennän sotkee jatkuvasti vähintään yksi koulutusala.

Tällä kertaa selkeimmän poikkeuksen muodostavat terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneet, eivätkä niinkään palvelualojen tutkinnon suorittaneet kuten työttömyyspolkuryhmien vertailussa. Terveys- ja sosiaalialalle on itse asiassa jatkuvasti ollut ominaista suhteellisen suuri syrjäytymisriskipolkuja seuraavien osuus koulutusalan korkeasta työllisyyspolkuosuudesta huolimatta. Samanaikaisesti sen työttömyyspolkuja seuraavien osuus on kauttaaltaan liikkunut hyvin matalalla tasolla (vrt. taulukko 4.7).

Mutta vaikka syrjäytymispolkuja seuraavia on usealla pienellä ja keskisuurella koulutusosalalla keskimääräistä enemmän osuudella mitattuna, suuret koulutusalat nousevat myös syrjäytymisriskipolkujen suhteen koulutusalojen kärkeen, kun mitapuuna käytetään syrjäytymispolkuja seuraavien henkilömäärää. Niinpä syrjäytymispolkuryhmään sijoittui seurantajaksoilla 2008–2012 noin 4 000 kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittanutta. Jos tähän lisätään koulutusalan työttömyyspolkuja seuranneet, nousee lukumäärä yli 10 000 henkilöön. Vastaava laskuharjoitelma tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneille antaa yhteensä lähes 8 200 henkilöä (lähes 3 300 syrjäytymispolkuja seurannutta ja lähes 5 000 työttömyyspolkuja seurannutta). Humanistiselta alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen kohdalla päästään lähes 6 300 henkilöön (noin 3 200 + 3 100) ja luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen osalta lähes 3 000 henkilöön (noin 1 300 + 2 500). Kaiken kaikkiaan on siis kyse suhteellisen suurista lukumääristä, vaikka osuudet ehkä monesti tuntuvat varsin vaatimattomilta.

Syrjäytymispolkuja seuraavien korkeakoulutettujen tilanne näyttää vähintään yhtä huolestuttavalta, kun tarkastelun lähtökohdaksi otetaan niin sanottuja katkeamattomia syrjäytymisriskipolkuja seuranneiden osuudet eri koulutusaloilla. Katkeamattomiin työttömyyspolkuihin verrattuna, pitkittyneitä syrjäytymispolkuja seuranneiden osuudet ovat huomattavan suuret: yli koko seurantajakson jatkuneiden syrjäytymispolkujen osuus kaikista syrjäytymispoluista on harvalla koulutusosalalla alittanut 25 %:n, kuten myös tämän luvun lopussa olevat kuviot osoittavat. Toisin sanoen, useimmilla koulutusaloilla muuhun (tuntemattomaan) toimintaan siirtyminen tarkoittaa korkeakoulutetun kohdalla, että tilanne helposti muodostuu varsin pitkäkestoiseksi. Esimerkiksi kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneilla noin kaksi viidestä syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneesta on seurannut yli koko havaintojakson venyvää syrjäytymispolkua. Syrjäytymispolkuihin liittyvään varsin voimakkaaseen niin sanottuun tilariippuvuuteen palataan tämän raportin seuraavassa luvussa (luku 5).

4.3 Urapolkujen yhteys suoritettun korkeakoulututkinnon tasoon ja alaen

Tämän luvun viimeisessä osassa selvitetään, missä määrin edellä havaitut koulutusalojen väliset erot ja toisaalta luvussa 3 esille nostetut koulutustasojen väliset erot liittyvät viime kädessä suoritettun tutkinnon asteeseen ja alaen. Toisin sanoen,

heijastavatko nämä eri koulutustasojen ja -alojen tyypillisissä urapoluissa erottuvat piirteet mahdollisesti eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden muissa keskeisissä taustatekijöissä esiintyviä eroja pikemmin kuin tehdyistä koulutusvalinnoista johtuvia eroja?

Tätä pyritään valaisemaan hyödyntämällä tilastollista menetelmää, joka havainnollistaa, missä määrin eri taustatekijät ovat yhteydessä korkeakoulutetun todennäköisyyteen seurata vaihtoehtoisia urapolkuja. Tässä asetelmassa pääkysymykseksi nousee se, säilyvätkö kolmen tutkintoasteen ja toisaalta kahdeksan koulutusalan edellä havaitut erot myös sen jälkeen, kun on otettu huomioon muita korkeakoulutettujen perusominaisuuksissa esiintyviä eroja.

Käytettyyn tilastolliseen malliin (multinomiaalinen logistinen regressiomalli, multinomial logit) liitetään paitsi korkeimman suoritettun tutkinnon koulutustaso ja koulutusala myös tietoa korkeakoulutetun sukupuolesta, iästä, asuinpaikasta (maantieteellinen sijainti) ja tutkinnon valmistumisvuodesta. Näistä kaikista taustatekijöistä on esitetty sekä koulutusasteittaisia että koulutusaloittaisia jakaumia tämän raportin liiteosassa (taulukot A4.1a–A4.11c).

Analyysit tehdään erikseen kolmelle seurantajaksole. Mallilaskelmien tuottamat tulokset siitä, miten voimakkaasti eri taustatekijät kytkeytyvät korkeakoulutettujen todennäköisyyteen päätyä vaihtoehtoisille urapoluille on esitetty kokonaisuudessaan tämän raportin liiteosan taulukoissa A4.12a–A4.12c. Seuraavassa nämä tulokset esitetään tiivistetyssä muodossa pääpainon ollessa koulutustason ja toisaalta koulutusalan merkityksessä tässä yhteydessä.

Kolmea seurantajaksoa koskevat tulokset koulutustason suhteen on esitetty taulukossa 4.10. Kuten tuloksista käy ilmi, suoritettun tutkinnon taso on selkeästi yhteydessä korkeakoulutetun todennäköisyyteen seurata vaihtoehtoisia urapolkuja. Voimakkuudeltaan kytkentä on kuitenkin suhteellisen lievä (enintään vajaan seitsemän prosenttiyksikön tasoa). Toisaalta kolmen seurantajakson vertailu osoittaa, että koulutustasojen väliset erot ovat kasvaneet yli ajan kaikkien urapolkuvaihtoehtojen suhteen lukuun ottamatta eläkepolkuja, joiden osalta tilanne on säilynyt miltei ennallaan.

Yleistäen, tulokset kertovat seuraavan. Todennäköisyys, että korkeakoulutettu seuraa työllisyyspolkua, kasvaa koulutustason mukaan eli on kaikkein suurin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Tulos on siis sopusoinnussa sen aiemmin tehdyn havainnon kanssa, että työllisyyspolkuja seuranneiden osuus on tutkijakoulutusasteella kaikkein suurin.

Taulukko 4.10 Korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja: koulutustasojen väliset erot kolmen seurantajakson osalta valikoitujen henkilökohtaisten ominaisuuksien huomioon ottamisen jälkeen

Koulutustaso / seurantajakso	Urapolku				
	työllisyys	opiskelu	työttömyys	eläke	syрjäytymisriski
Seurantajakso 2000–2004:					
<i>Alempi korkeakouluaste, vertailuryhmä</i>					
Ylempi korkeakouluaste	+1,5	-0,5	-0,5	-1,0	+0,5
Tutkijakoulutusaste	+5,1	-0,3	-2,8	-3,7	+1,8
Seurantajakso 2004–2008:					
<i>Alempi korkeakouluaste, vertailuryhmä</i>					
Ylempi korkeakouluaste	+2,5	-0,7	-0,8	-1,2	0
Tutkijakoulutusaste	+5,4	-1,3	-0,9	-3,1	0
Seurantajakso 2008–2012:					
<i>Alempi korkeakouluaste, vertailuryhmä</i>					
Ylempi korkeakouluaste	+1,9	-2,4	+1,0	-1,0	+0,5
Tutkijakoulutusaste	+6,7	-3,4	-3,1	-2,7	+2,6

Taulukossa esitetyt tulokset on muunnettu liitetaulukkojen A4.12a–A4.12c tuloksien pohjalta. Positiivinen luku osoittaa kuinka monta %-yksikköä suurempi on koulutustason tutkinnon suorittaneen korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja vertailuryhmän koulutustasolta valmistuneisiin korkeakoulutettuihin verrattuna. Negatiivisen luvun tulkinta on vastakkainen. Nolla-arvo tarkoittaa, että koulutustason todennäköisyys ei poikkea tilastollisesti merkittävästi vertailuryhmän vastaavasta todennäköisyydestä.

Opiskelupolkuja seuraamisen todennäköisyys puolestaan alenee koulutusasteen mukaan eli on korkein alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Sama tulos pätee työttömyys- ja eläkepolkujen kohdalla. Ainoan poikkeuksen muodostavat ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet siinä, että heillä oli viimeisellä seurantajaksoilla kahta muuta korkeakoulutettujen ryhmää hieman suurempi riski seurata työttömyyspolkuja. Tulos tukee siten aiemmin tehtyä havaintoa siitä, että ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyystilanne oli finanssi- ja talouskriisin alkuvuosina muuttunut muita korkeakoulutettuja heikommaksi.

Syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen osalta tilanne on käänteinen eli tällaisten polkujen seuraamisen todennäköisyys kasvaa tutkintotason mukaan. Toisin sanoen, tutkijakoulutusasteen suorittaneilla on ollut muita korkeakoulutettuja suurempi todennäköisyys päätyä syrjäytymisriskiä kasvattaville poluille. Korkeakoulutettujen muissa perusominaisuuksissa esiintyvien erojen huomioon ottaminen ei siis muuta tätä jo aiemmin luvussa 3 tehtyä havaintoa eli että syrjäytymispolulle päättymisen riski on kolmesta koulutusryhmästä suurin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla.

Taulukko 4.11 sisältää vastaavat tiedot koulutusalojen osalta. Taulukon sisältämien tuloksien välittämä yleisvaikutelma on, että koulutusalojen väliset erot tältä osin ovat muuttuneet hyvin vähän yli kolmen seurantajakson. Lisäksi tilastollisen mallin antamat tulokset tukevat myös koulutusalojen suhteen kuvauksellisten harjoitelmien pohjalta tehtyjä havaintoja koskien eri aloilta valmistuneiden

korkeakoulutettujen todennäköisyyttä seurata vaihtoehtoisia urapolkuja. Tulokset antavat niin ikään tukea havainnolle, että koulutusala on koulutustasoa suurempi merkitys.

Taulukon esittämistä tuloksista silmiinpistävimmät ovat seuraavat. Työllisyyspolkua seuraamisen todennäköisyys on terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneilla koulutusalojen suurin. Vastaavasti on heidän todennäköisyytensä päätyä työttömyyspolulle kaikkein pienin. Työllisyystilanne on kaikkina seurantajaksoina ollut heikoin humanistisen tai luonnontieteellisen alan tutkinnon suorittaneilla. Seurantajaksolla 2008-2012 ero terveys- ja sosiaalialalta valmistuneisiin oli luonnontieteelliseltä alalta valmistuneilla yli 12 %-yksikköä ja humanistiselta alalta valmistuneilla runsaat 13 %-yksikköä. Kummallakin koulutusryhmällä on vastaavasti ollut suurin todennäköisyys jatkaa opintoja. Humanistiselta alalta valmistuneilla on niin ikään ollut muilta koulutusaloilta valmistuneita suurempi todennäköisyys päätyä työttömyyspolulle. Seurantajaksolla 2008-2012 ero terveys- ja sosiaalialalta valmistuneisiin oli yli 7 %-yksikköä.

Taulukko 4.11 Korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja: koulutusalojen väliset erot kolmen seurantajakson osalta valikoitujen henkilökohtaisten ominaisuuksien huomioon ottamisen jälkeen

Koulutustaso / seurantajakso	Urapolku				
	työllisyys	opiskelu	työttömyys	eläke	syrjäytymisriski
Seurantajakso 2000–2004:					
<i>Tekniikan ala, vertailuryhmä</i>					
Terveys- ja sosiaali-ala	+2,9	0	-2,8	0	-0,5
Kasvatustieteellinen ala	+1,1	-0,2	-2,5	+2,1	-0,4
Kaupallinen, yhteiskuntat. ala	-2,4	+0,4	+0,3	+1,1	+0,5
Maa- ja metsätalouden ala	-2,9	+0,5	+1,7	+0,6	0
Luonnontieteellinen ala	-4,0	+1,4	+1,1	+1,2	0
Humanistinen ala	-7,5	+1,7	+3,1	+1,7	+1,0
Palvelualat	-8,5	0	-1,5	+10,1	0
Seurantajakso 2004–2008:					
<i>Tekniikan ala, vertailuryhmä</i>					
Terveys- ja sosiaali-ala	+1,3	0	-1,3	+0,6	-0,4
Kasvatustieteellinen ala	-0,6	0	-0,9	+2,6	-1,2
Kaupallinen, yhteiskuntat. ala	-2,1	+0,4	+0,3	+0,9	+0,5
Maa- ja metsätalouden ala	-3,4	+1,0	+1,1	+0,9	0
Luonnontieteellinen ala	-5,4	+2,4	+1,2	+1,5	0
Humanistinen ala	-7,6	+2,2	+2,3	+1,7	+1,4
Palvelualat	-6,6	0	-0,5	+6,8	0
Seurantajakso 2008–2012:					
<i>Tekniikan ala, vertailuryhmä</i>					
Terveys- ja sosiaali-ala	+5,6	-1,0	-4,5	0	-0,3
Kasvatustieteellinen ala	+1,2	0	-2,6	+2,0	-0,6
Kaupallinen, yhteiskuntat. ala	-0,8	+0,4	+0,8	+0,7	+0,5
Maa- ja metsätalouden ala	-2,1	+1,0	0	0	+0,5
Luonnontieteellinen ala	-6,6	+3,7	+0,8	+1,4	+0,6
Humanistinen ala	-7,9	+3,0	+2,6	+1,3	+1,0
Palvelualat	-1,8	0	-2,6	+4,1	+0,6

Taulukossa esitetyt tulokset on muunnettu liitetaulukkojen A4.12a–A4.12c tuloksien pohjalta. Positiivinen luku osoittaa kuinka monta %-yksikköä suurempi on koulutusalan tutkinnon suorittaneen korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja vertailuryhmän koulutusalaalta valmistuneisiin korkeakoulutettuihin verrattuna. Negatiivisen luvun tulkinta on vastakkainen. Nolla-arvo tarkoittaa, että koulutusalan todennäköisyys ei poikkea tilastollisesti merkitsevästi vertailuryhmän vastaavasta todennäköisyydestä.

Todettakoon vielä lopuksi, että syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen seuraamisen todennäköisyydessä esiintyy eri koulutusaloilta valmistuneiden välillä hyvin pientä vaihtelua. Toisin sanoen, tällaisten polkujen seuraaminen ei liity ensisijaisesti korkeakoulutetun koulutustaustaan tasolla ja alalla mitattuna, eikä itse asiassa myöskään tutkinnon iällä eli tutkinnon suorittamisesta kuluneella ajalla mitattuna.

Kuten tämän raportin liitetaulukot A4.12a–A4.12c osoittavat, tutkinnon iän kytkeä korkeakoulutetun todennäköisyyteen seurata vaihtoehtoisia urapolkuja on

kaiken kaikkiaan säilynyt varsin heikkona. Ainoa merkittävä poikkeus on havaittavissa seurantajakson 2008–2012 suhteen, jolloin vastavalmistuneilla oli muita pienempi todennäköisyys seurata työllisyyspolkuja ja vastaavasti suurempi riski päätyä työttömyyspolulle.

Myös sukupuolen yhteys eri urapolkujen seuraamisen todennäköisyyteen on kauttaaltaan ollut pieni. Aiemmin todettu peruskuva on kuitenkin edelleen nähtävissä. Yhtäältä naisilla on miehiä suurempi todennäköisyys sekä jatkaa opiskelupolulla että siirtyä syrjäytymisriskipolulle. Kolmen muun urapolun suhteen tilanne on käänteinen. Toisaalta naisten miehiä hieman pienempi todennäköisyys päätyä työttömyyspolulle oli hävinnyt seurantajaksolle 2008–2012 tultaessa.

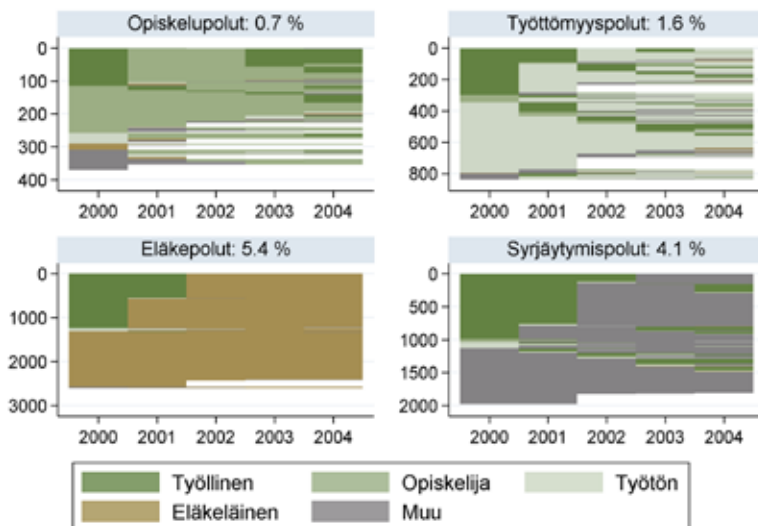
Iän suhteen tarkasteltuna näkyvimmit erot esiintyvät 55–64-vuotiaiden kohdalla: ikäryhmään kuuluvilla korkeakoulutetuilla on nuorempiin ikäryhmiin verrattuna huomattavasti pienempi todennäköisyys seurata työllisyyspolkuja ja vastaavasti paljon suurempi todennäköisyys siirtyä eläkepolulle. Maantieteellinen sijainti tuottaa niin ikään ennestään tutun yleiskuvan: työllisyyspolkujen seuraaminen on hieman todennäköisempää ja työttömyyspolkujen seuraaminen vähemmän todennäköisempää Etelä-Suomessa asuvilla korkeakoulutetuilla. Toisaalta on syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen seuraaminen yleisempää Etelä-Suomessa asuvilla korkeakoulutetuilla ja opiskelupolkujen seuraaminen puolestaan hieman yleisempää muualla Suomessa asuvilla korkeakoulutetuilla.

Kaiken kaikkiaan, mallilaskelmien antamat tulokset viittaavat siihen, että korkeakoulutetun koulutustausta on huomioon otetuista taustatekijöistä keskeisin. Tällöin ei ole kuitenkaan välttämättä ensisijaisesti kyse korkeakoulutetun suorittaman tutkinnon asteesta vaan sen alasta. Tähän kytkentään palataan tämän raportin luvuissa 5 ja 7.

Lukuun 4.2 liittyvät polkuryhmäkuvat

Vuosituhaten alun (2000–2004) tilanne: muut kuin työllisyyspolut eri koulutusaloilla

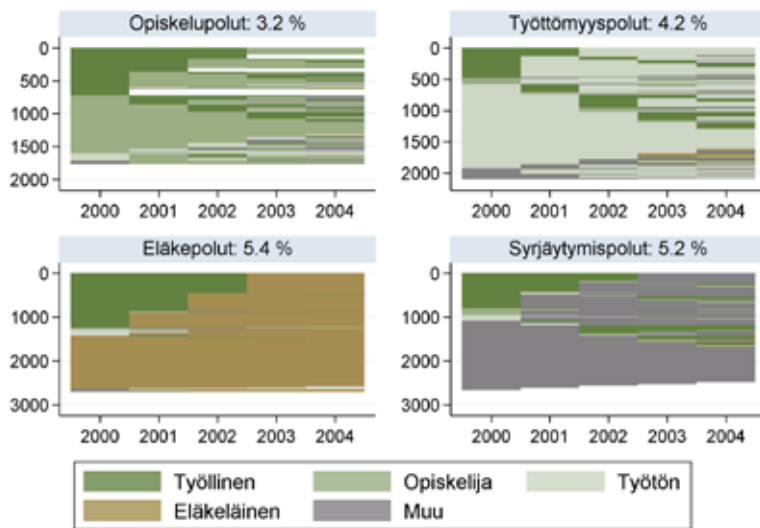
Kuvio 4.4a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 1: kasvatustieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,7 % (noin 370, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2000 oli kasvatustieteelliseltä alalta (yhteensä 49 848, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 1,6 % (yli 800), eläkepolkuja seuraaville 5,4 % (noin 2 600) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 4,1 % (lähes 2 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (2,1 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,6 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,2 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Etenkin opiskelu- ja työttömyyspolkukuvissa mutta osittain myös eläke- ja syrjäytymispolkukuvissa selkeästi erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat määrällisesti, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut. Kuten työllisyyspolkujen kohdalla, tämä tilan muutos näyttää keskittyvän vuoteen 2002 ja on siksi ensisijaisesti selitettävissä vuonna 2002 tehdyllä tilastokorjauksella, jonka myötä noin 6 500 koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi.

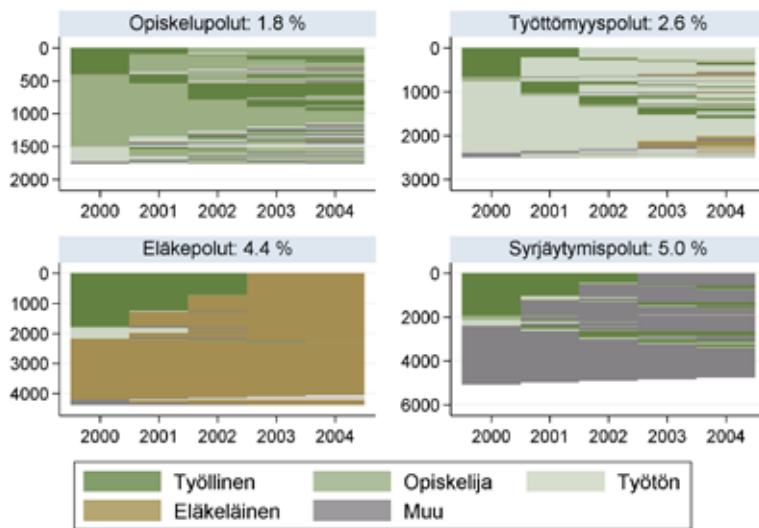
Kuvio 4.4b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 2: humanistinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 3,2 % (noin 1 800, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli humanistiselta alalta (yhteensä 49 908, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 4,2 % (noin 2 100), eläkepolkuja seuraaville 5,4 % (noin 2 700) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 5,2 % (lähes 2 700). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (2,1 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,6 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Opiskelupolkukuvan yläaidassa selkeästi erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

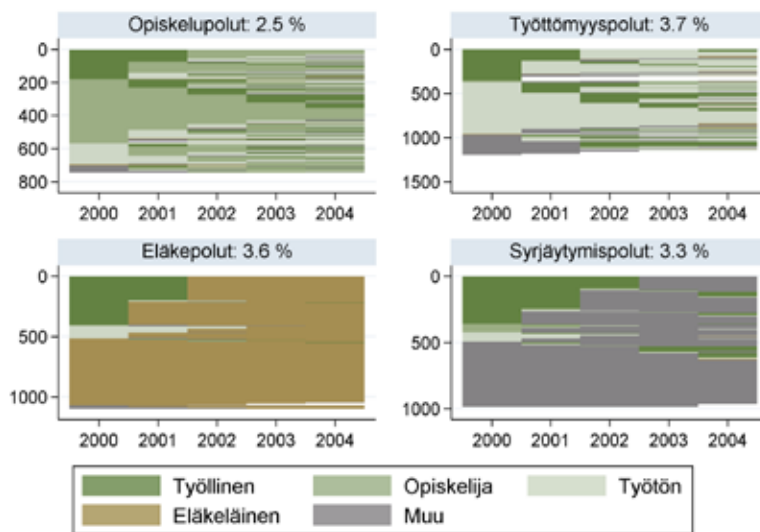
Kuvio 4.4c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 3: kaupallinen, yhteiskunnallinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,8 % (lähes 1 800, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 97 359, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 2,6 % (noin 2 500), eläkepolkuja seuraaville 4,4 % (lähes 4 400) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 5,0 % (noin 5 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,8 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,4 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 16 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirteitä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

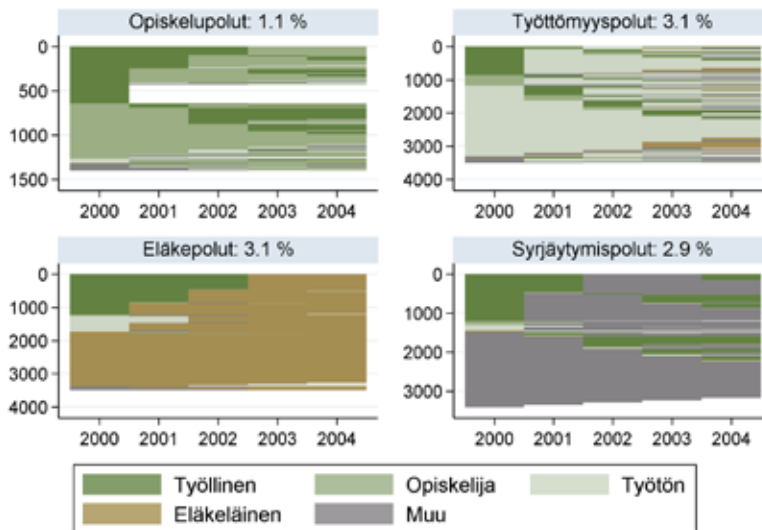
Kuvio 4.4d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 4: luonnontieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 2,5 % (noin 750, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2000 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 29 975, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 3,7 % (noin 1 200), eläkepolkuja seuraaville 3,6 % (noin 1 100) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,3 % (lähies 1 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetmassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,7 luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa puolet eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,1 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,5 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetmasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Työttömyyspolkukuvan yläalaidassa ja jossain määrin myös sen alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

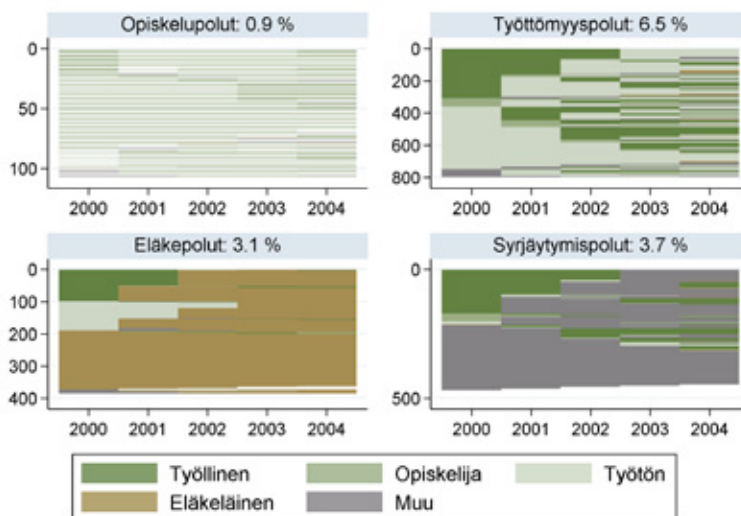
Kuvio 4.4e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 5: tekniikka

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,1 % (noin 1 400, pysty akselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli tekniikan alalta (yhteensä 110 741, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 3,1 % (noin 3 500), eläkepolkuja seuraaville 3,1 % (noin 3 500) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,9 % (lähies 3 400). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina- asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,3 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,8 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,5 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 16 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina- asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Opiskelupolkukuvan yläalaidassa ja jossain määrin myös syrjäytymispolkuryhmän alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

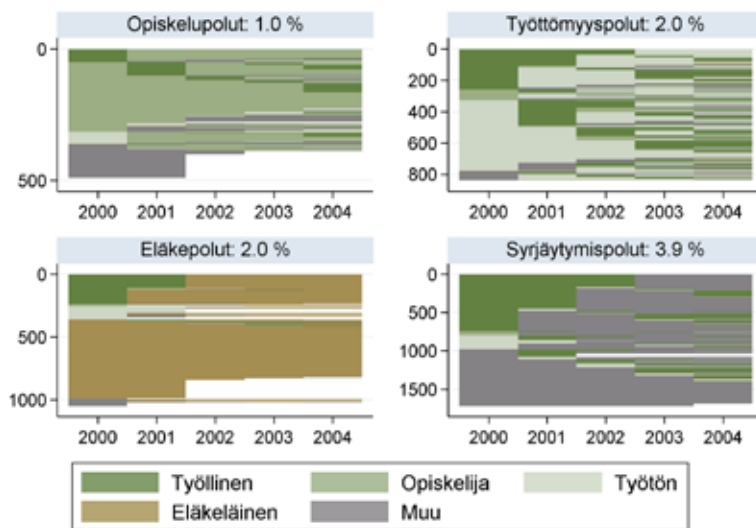
Kuvio 4.4f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 6: maa- ja metsätalous

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,9 % (noin 110, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2000 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 12 227, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 6,5 % (lähes 800), eläkepolkuja seuraaville 3,1 % (noin 380) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,7 % (noin 470). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,3 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,1 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 15 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 7 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Syrjäytymispolkuryhmän alaladassa erottu valkoinen alue tarkoittaa, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

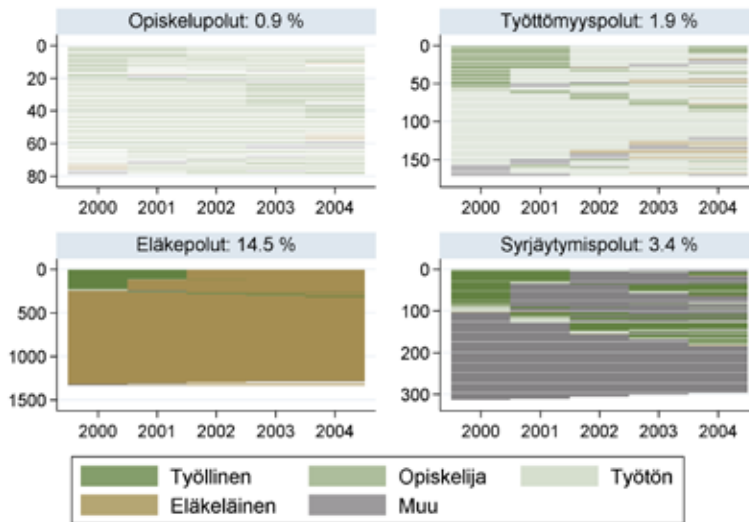
Kuvio 4.4g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 7: terveys- ja sosiaaliala

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,0 % (lähes 500, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 45 266, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 2,0 % (yli 800), eläkepolkua seuraaville 2,0 % (yli 1 000) ja syrjäytymispolkua seuraaville 3,9 % (noin 1 700). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,9 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,6 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 17 % syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkua on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 13 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 3,5 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Eläkepolkuryhmän kuvassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat määritelmällisesti, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut. Selitys on kuitenkin myös tässä tapauksessa ensisijaisesti johdettavissa vuonna 2002 tehtyyn tilastokorjaukseen, jonka myötä noin 4000 koulutusalaalta valmistuneen koulutustaso vaihtui 6. asteesta 5. asteeksi. Sama ilmiö esiintyy myös opiskelupolkuryhmän kuvassa, mutta sitä edeltää muu toiminta kuin opiskelu. Jos opiskelupolkua seuraavien osuudesta vähentää tämän neljään vaihtoehtoiseen polkuun nähtävästi vaikeasti sijoittuvan 'rästiryhmän', opiskelupolkua seuraavien osuus pienenee 0,8 %:iin.

Kuvio 4.4h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2000–2004 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

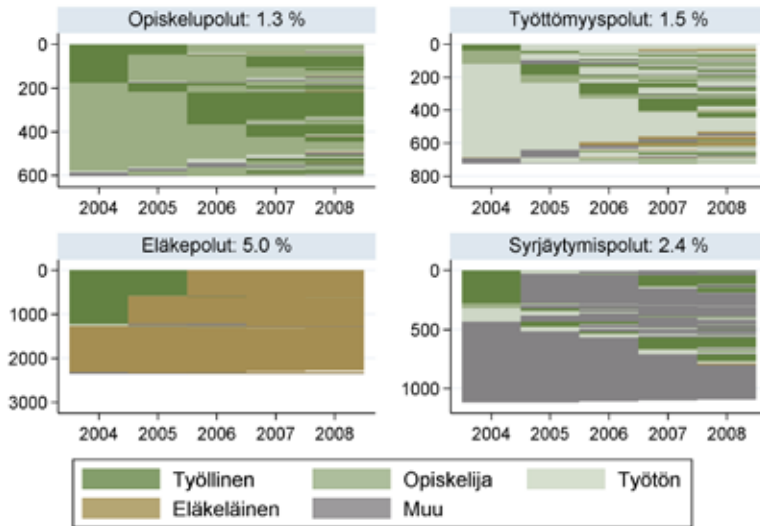

Koulutusala 8: palvelualat

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,9 % (noin 80, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2000 oli palvelualoilta (yhteensä 9 088, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 1,9 % (noin 170), eläkepolkua seuraaville 14,5 % (yli 1 300) ja syrjäytymispolkua seuraaville 3,4 % (yli 300). Katkeamattoman polun kokoneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (10,5 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli yli 70 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,2 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkua on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli viidesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

Finanssikriisiä edeltävien vuosien (2004–2008) tilanne: muut kuin työllisyyspolut eri koulutusaloilla

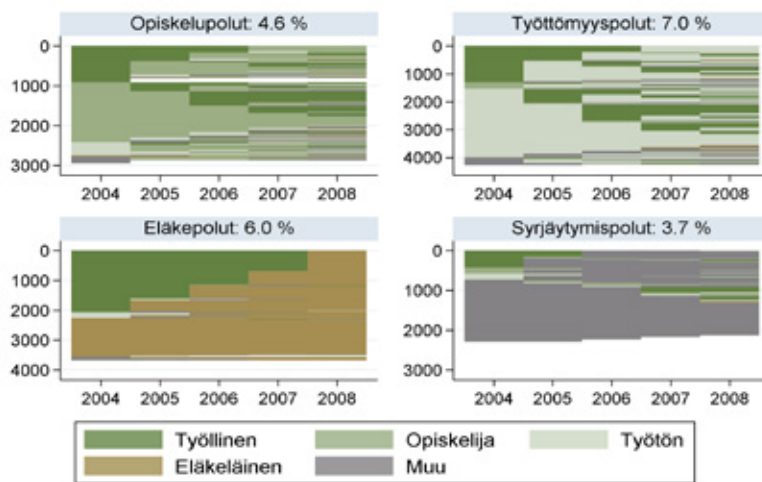
Kuvio 4.5a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 1: kasvatustieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,3 % (noin 600, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteelliseltä alalta (yhteensä 47 094, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 1,5 % (noin 700), eläkepolkuja seuraaville 5,0 % (noin 2 300) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,4 % (noin 1 100). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (2 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,6 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 7 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista. Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

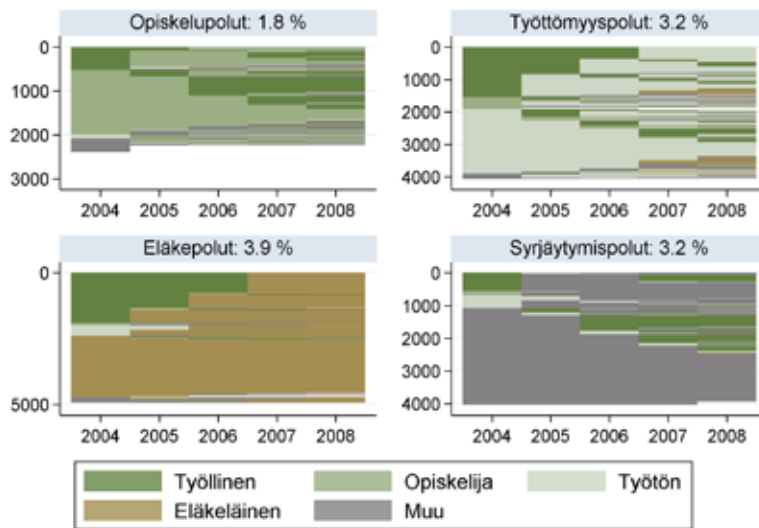
Kuvio 4.5b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 2: humanistinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 4,6 % (lähes 3 000, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli humanistiselta alalta (yhteensä 60 341, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 7,0 % (yli 4 200), eläkepolkuja seuraaville 6,0 % (noin 3 700) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,7 % (lähes 2 300). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,9 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,6 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

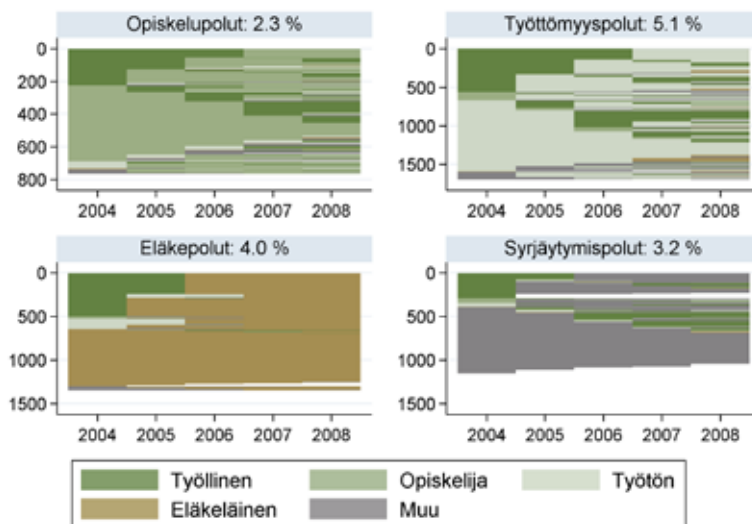
Kuvio 4.5c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 3: kaupallinen, yhteiskunnallinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,8 % (lähes 2 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 125 103, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkujensa seuraaville 3,2 % (noin 4 000), eläkepolkujensa seuraaville 3,9 % (lähes 5 000) ja syrjäytymispolkujensa seuraaville 3,2 % (noin 4 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,5 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkujensa esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,2 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli reilu kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkujensa esiintyy opiskelupolkuryhmässä (0,2 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,3 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkujensa esiintyy siinä eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

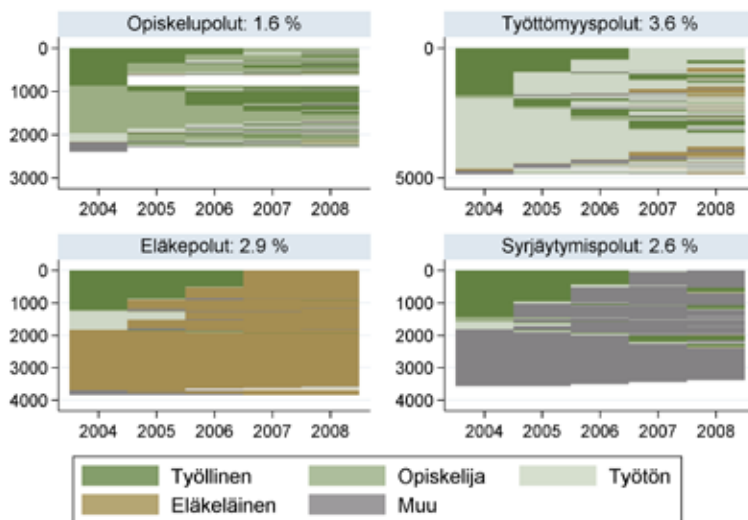
Kuvio 4.5d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 4: luonnontieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 2,3 % (noin 760, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2004 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 33 041, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 5,1 % (lähies 1 700), eläkepolkuja seuraaville 4,0 % (noin 1 300) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,2 % (noin 1 100). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetmassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,7 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,1 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,5 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetmasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Syrjäytymispolkukuvan ylläiladassa ja myös sen alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

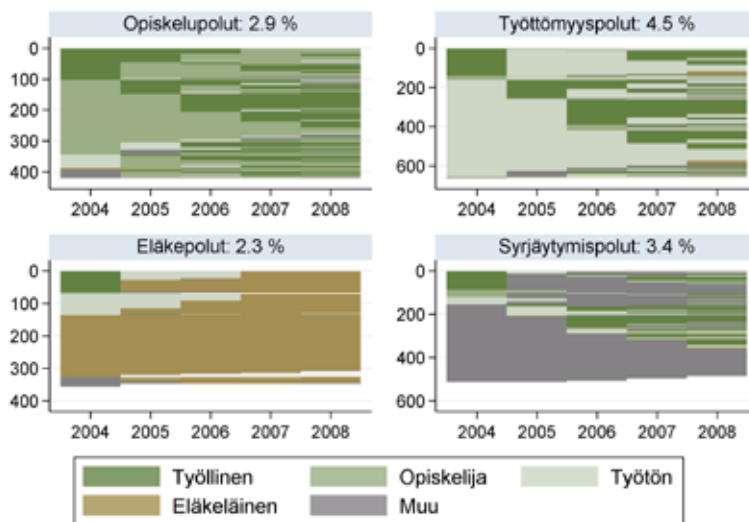
Kuvio 4.5e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 5: tekniikka

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,6 % (noin 2 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli tekniikan alalta (yhteensä 132 432, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 3,6 % (lähes 4 900), eläkepolkuja seuraaville 2,9 % (noin 3 800) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,6 % (noin 3 500). Katkeamattoman polun kokoneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,2 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,7 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 6 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Opiskelupolukuvan yläalaidassa ja jossain määrin myös syrjäytymispolkuryhmän alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

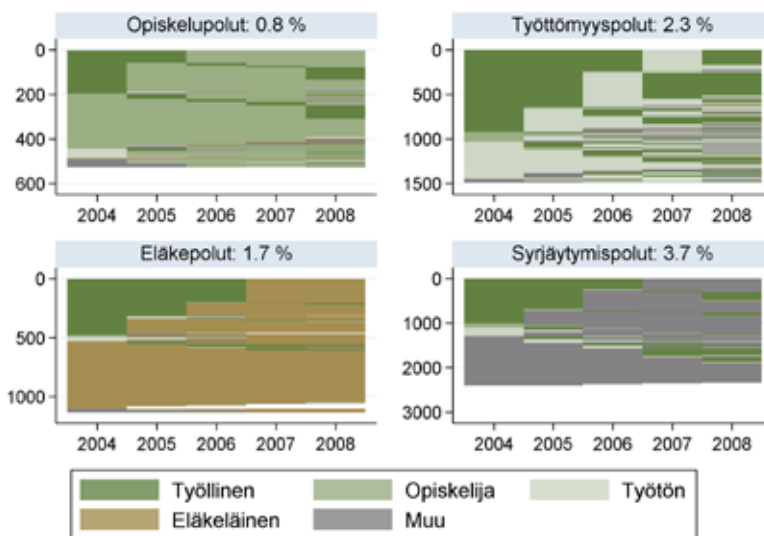
Kuvio 4.5f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 6: maa- ja metsätalous

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 2,9 % (yli 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 14 759, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 4,5 % (noin 660), eläkepolkua seuraaville 2,3 % (noin 350) ja syrjäytymispolkua seuraaville 3,4 % (noin 500). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,1 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa puolet eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,9 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkua on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 5 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Eläke- ja syrjäytymispolkuryhmien alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

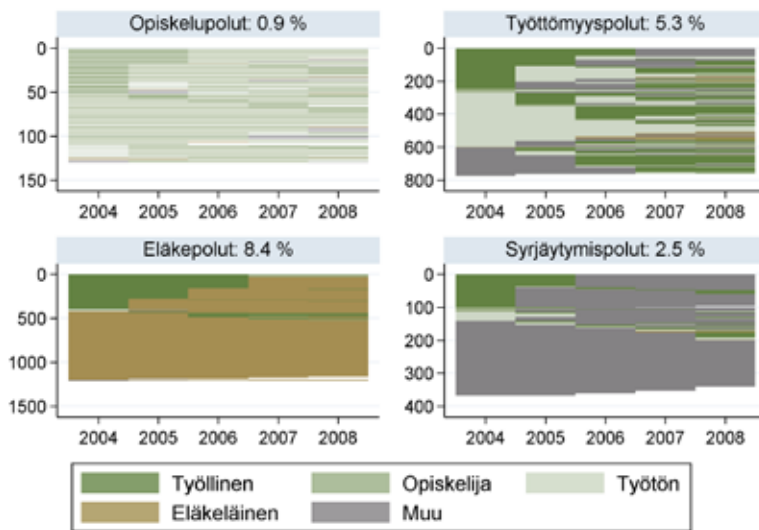
Kuvio 4.5g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 7: terveys- ja sosiaaliala

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,8 % (noin 500, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 64 948, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 2,3 % (lähes 1 500), eläkepolkuja seuraaville 1,7 % (yli 1 100) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,7 % (noin 2 400). Katkeamattoman polun kokoneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,7 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,7 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa viidesosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 2 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Lähinnä eläkepolkuryhmän kuvassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

Kuvio 4.5h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2004–2008 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

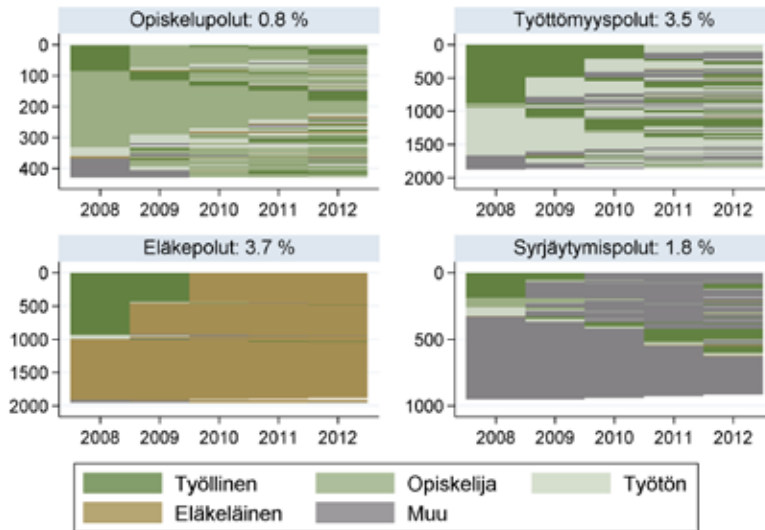

Koulutusaia 8: palveluajat

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,9 % (noin 130, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli palvelualoilta (yhteensä 14 182, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 5,3 % (lähes 800), eläkepolkuja seuraaville 8,5 % (yli 1 200) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,5 % (lähes 370). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (4,5 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu puolet eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,2 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 4 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

Finanssi- ja talouskriisin alkuvuosien (2008–2012) tilanne: muut kuin työllisyyspolut eri koulutusaloilla

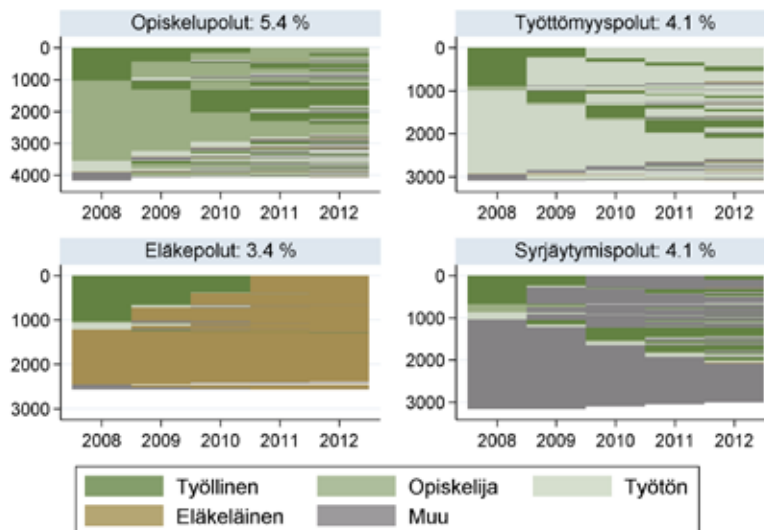
Kuvio 4.6a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 1: kasvatustieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,8 % (noin 420, pysty akselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto vuonna 2008 oli kasvatustieteen alalta (yhteensä 52 684, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 3,5 % (yli 1 800), eläkepolkuja seuraaville 3,7 % (lähes 2 000) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 1,8 % (yli 900). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,6 % kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,5 % kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,2 % kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 6 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

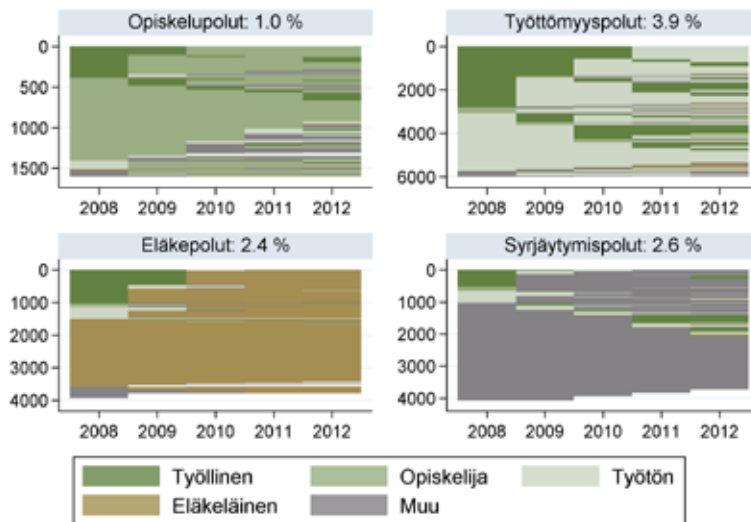
Kuvio 4.6b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 2: humanistinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 5,4 % (yli 4 000, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli humanistiselta alalta (yhteensä 75 331, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 4,1 % (noin 3 000), eläkepolkua seuraaville 3,4 % (noin 2 500) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 4,1 % (yli 3 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,2 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,4 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,6 % humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtojä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

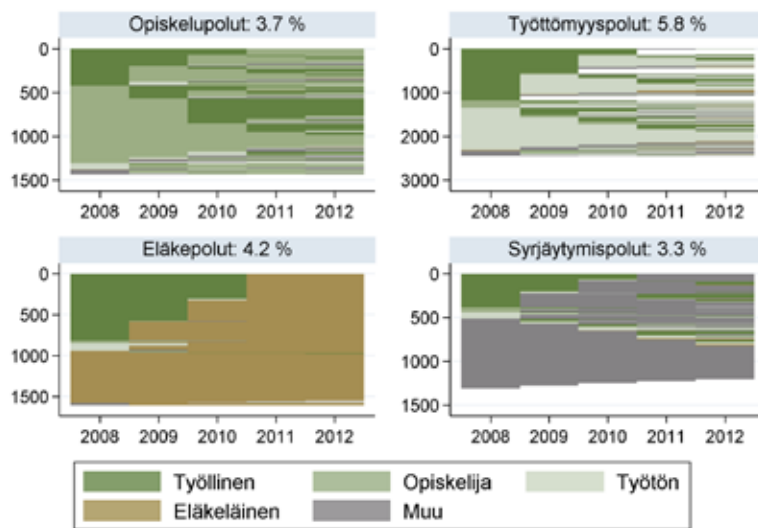
Kuvio 4.6c Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 3: kaupallinen, yhteiskunnallinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,0 % (noin 1 600, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta (yhteensä 152 992, taulukko 4.1). Vastaaavat luvut ovat työttömyyspolkujua seuraaville 3,9 % (lähes 6 000), eläkepolkujua seuraaville 2,4 % (noin 4 000) ja syrjäytymispolkujua seuraaville 2,6 % (noin 4 000). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,2 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli vajaa puolet eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkujua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1,1 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli noin 40 % syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkujua on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli noin 15 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkujua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

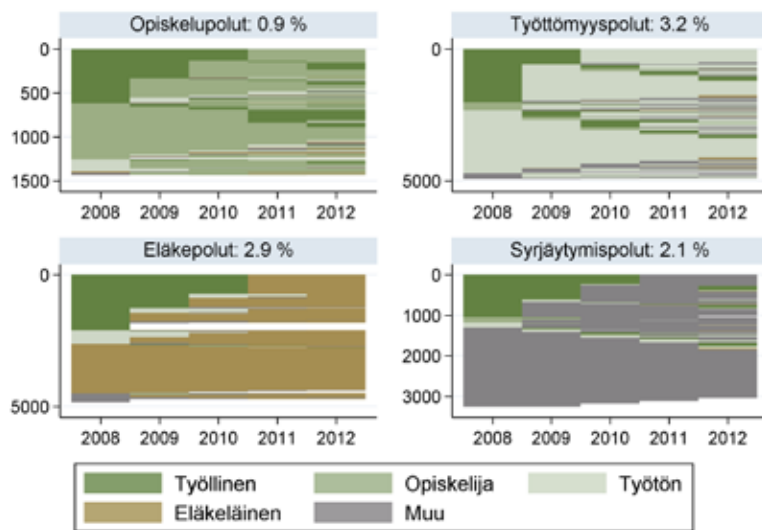
Kuvio 4.6d Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 4: luonnontieteellinen

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 3,7 % (noin 1 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli luonnontieteelliseltä alalta (yhteensä 37 860, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 5,8 % (yli 2 400), eläkepolkuja seuraaville 4,2 % (noin 1 600) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,3 % (noin 1 300). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asetuksessa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1,5 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmasosa eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (1 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,3 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,6 % luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asetmasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Työttömyyspolkukuvan yläalidassa ja syrjäytymispolun alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

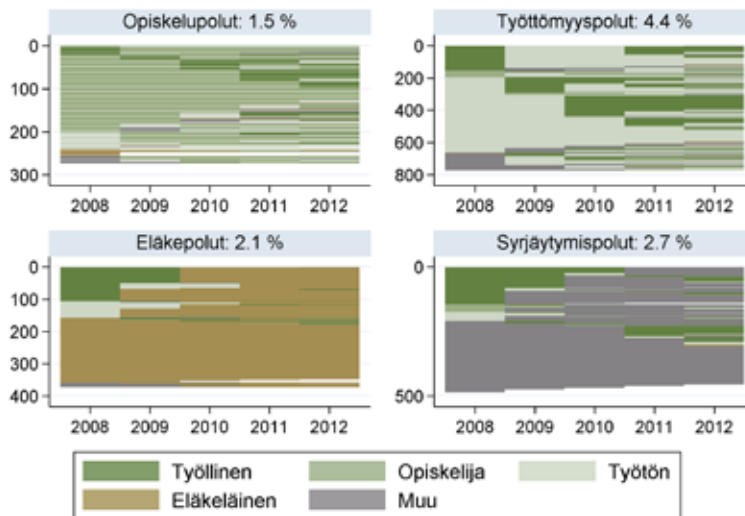
Kuvio 4.6e Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 5: tekniikka

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 0,9 % (noin 1 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli tekniikan alalta (yhteensä 151 251, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 3,2 % (lähes 5 000), eläkepolkua seuraaville 2,9 % (noin 4 800) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,1 % (noin 3 200). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,8 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli reilu kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,5 % tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 15 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Syrjäytymispolkuryhmän alalaidassa erottuva valkoinen alue tarkoittaa, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

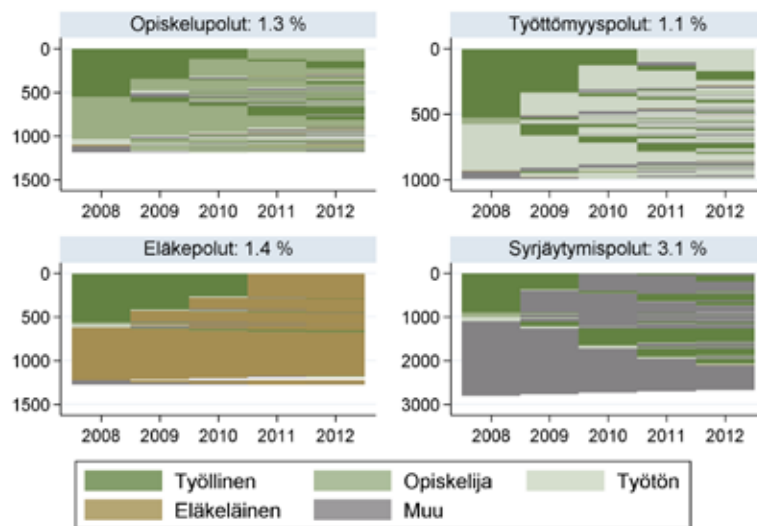
Kuvio 4.6f Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 6: maa- ja metsätalous

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,5 % (noin 270, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkinto-aste vuonna 2008 oli maa- ja metsätalouden alalta (yhteensä 17 452, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 4,4 % (noin 780), eläkepolkuja seuraaville 2,1 % (noin 370) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 2,7 % (lähies 500). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (1 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa puolet eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,9 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa kolmasosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,2 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli kymmenesosa opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,4 % maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli alle kymmenesosa työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Syrjäytymispolkuryhmän alalaidassa erottu valkoinen alue tarkoittaa, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

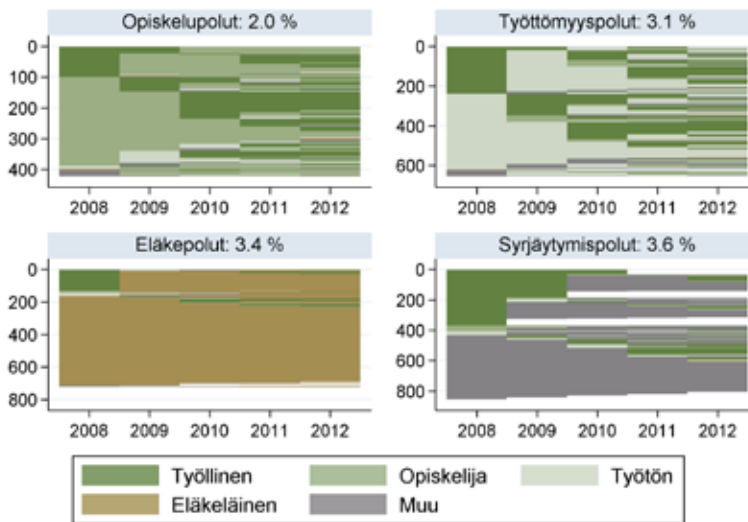
Kuvio 4.6g Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolku-kehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 7: terveys- ja sosiaaliala

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 1,3 % (lähes 1 200, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli terveys- ja sosiaalialalta (yhteensä 88 667, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkua seuraaville 1,1 % (lähes 1 000), eläkepolkua seuraaville 1,4 % (yli 1 200) ja syrjäytymispolkua seuraaville 3,1 % (noin 2 800). Katkeamattoman polun kokoneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (0,6 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 40 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten "ehjiä" polkua esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,6 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin viidesosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkua on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 7 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,1 % terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneista eli noin 5 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkua eli toistuvia siirtymiä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä. Eläke- ja syrjäytymispolkukuvien alalaidassa erottuvat valkoiset alueet tarkoittavat, että henkilö ei enää asu Suomessa tai on kuollut.

Kuvio 4.6h Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuosien 2008–2012 urapolkukehityksensä perusteella opiskelu-, työttömyys-, eläke- tai syrjäytymispolkuryhmään sijoittuneet

Koulutusala 8: palvelualat

Opiskelupolkuryhmään sijoittuu 2,0 % (yli 400, pystyakselin asteikko) niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli palvelualoilta (yhteensä 20 984, taulukko 4.1). Vastaavat luvut ovat työttömyyspolkuja seuraaville 3,1 % (noin 650), eläkepolkuja seuraaville 3,4 % (noin 700) ja syrjäytymispolkuja seuraaville 3,6 % (noin 800). Katkeamattoman polun kokeneita eli havaintojakson kaikkina vuosina samassa työmarkkina-asemassa pysyneitä on eniten eläkepolkuryhmässä (2,2 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli yli 60 % eläkepolkuryhmään sijoittuvista). Toiseksi eniten 'ehjiä' polkuja esiintyy syrjäytymispolkuryhmässä (0,9 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli vajaa neljäsosa syrjäytymispolkuryhmään sijoittuvista). Vähiten ehjiä polkuja on opiskelupolkuryhmässä (0,1 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 5 % opiskelupolkuryhmään sijoittuvista) sekä työttömyyspolkuryhmässä (0,1 % palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneista eli 6 % työttömyyspolkuryhmään sijoittuvista). Katkenneita polkuja eli toistuvia siirteitä työmarkkina-asemasta toiseen esiintyy siis eniten opiskelu- ja työttömyyspolkuryhmissä.

5 Työttömät ja syrjäytymisvaarassa olevat korkeakoulutetut

Tässä luvussa syvennetään korkeakoulutettujen työttömyyttä koskevia tarkasteluja. Lisäksi työttömien rinnalle nostetaan tunnistamattomassa (muussa) toiminnassa olleet eli syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneet korkeakoulutetut. Tähän löytyy yksinkertainen syy: edellisten lukujen tarkastelut osoittavat, että muussa (eli Tilastokeskuksen perusrekisterien tunnistamattomassa) tilassa olevia korkeakoulutettuja on monesti ollut jopa vähintään yhtä paljon kuin heitä on ollut työttömyysrekisterissä työttöminä työnhakijoina.

Lopuksi yritetään tilastollisen mallin avulla havainnollistaa sitä, mitkä taustatekijät näyttävät tyypillisesti vaikuttaneen kaikkein eniten työttömän tai muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevan korkeakoulutetun työmarkkina-aseman muuttamiseen viiden vuoden sisällä. Paitsi korkeakoulutetun henkilökohtaiset perusominaisuudet, kuten sukupuoli ja ikä, nostetaan tässä yhteydessä esille työttömän työllistymisen kannalta potentiaalisesti tärkeä tekijä: työttömän mahdollinen osallistuminen välittömään työllistymiseen avoimille työmarkkinoille tähtääviin aktiivitoimiin eli ammatilliseen työvoimakoulutukseen ja työllisyysuella työllistämiseen (aktiivitoimiin palataan tämän raportin luvussa 7 eri aineiston ja eri lähestymisnäkökulman muodossa.) Perimmäinen kysymys, johon tässä haetaan vastausta on siis: Mikä on loppujen lopuksi tutkintoasteen ja toisaalta koulutusalan merkitys tässä yhteydessä?

Tämän luvun tarkastelut pohjautuvat edellisten lukujen työttömyys- ja syrjäytymispolkuja seuraavien korkeakoulutettujen analyysiin, ja niissä myös hyödynnetään samaa yksilötason rekisteriaineistoa eli Tilastokeskuksen niin sanottua FLEED-aineistoa. Havaintojoukko rajoittuu edelleen 18–64-vuotiaisiin.

5.1 Työttömyys- ja syrjäytymisriskipolkujen muoto eri tutkintoasteilla

Kahdessa edellisessä luvussa tarkasteltiin korkeakoulutettujen urapolkuja tunnistamalla viisi tyypillistä polkua erikseen kolmelle tutkintoasteelle ja kahdeksalle koulutusosalalle. Näistä viidestä polkuryhmästä yhteen sijoittuivat työttömyyspolkuja seuranneet korkeakoulutetut. Toisin sanoen, tähän polkuryhmään sijoittuvat korkeakoulutetut olivat seurantajaksolla kokeneet huomattavan paljon työttömyyttä. Toiseen polkuryhmään sijoittuivat puolestaan ne korkeakoulutetut, joiden seurantajakson toiminta oli valtaosin muodostunut muussa eli tuntemattomassa tilassa olemisesta.

Tulokset osoittivat muun muassa sen, että niin työttömyyspolkuja kuin syrjäytymispolkuja seuranneiden korkeakoulutettujen osuus vaihtelee merkittävästi sekä tutkintoasteiden että koulutusalojen välillä. Lisäksi nämä taso- ja alakohtaiset osuudet ovat muuttuneet varsin eri tavoin yli kolmen havaintoajanjakson. Edelleen todettiin, että työttömyyspolkuja seuranneiden osuudet ja osuuksien kehitys yli ajan antavat vain osittaisen kuvan korkeakoulutettujen työttömyystilanneesta, koska osuuksien taustalla saattavat olla hyvin erisuuret työttömien lukumäärät. Valaisevan esimerkin antavat tekniikan alan tutkinnon suorittaneiden, muihin koulutusaloihin verrattuna suhteellisen alhainen työttömyyspolkuja seuranneiden osuus: noin 3,2 % havaintovuosina 2008–2012. Tämän prosenttiluvun taakse kuitenkin piiloutuu lähes 5 000 tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittanutta. Luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden työttömyyspolkuja seuranneiden osuuden todettiin puolestaan olevan varsin korkea (noin 5,8 %) samalla, kun sen takana oleva henkilömäärä rajoittui noin 1 300:een. Syrjäytymispolkuja seuranneilla korkeakoulutetuilla tilanne on vastaavanlainen.

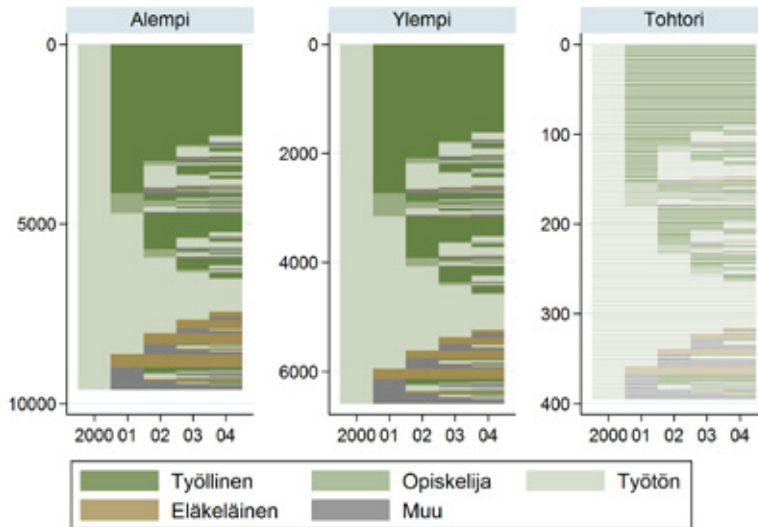
5.1.1 Työttömyyden jälkeisten polkujen muodossa enintään pieniä muutoksia

Eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyspolkujen muodosta todettiin edellisissä luvuissa, että työttömyyspolut ovat tyypillisesti olleet varsin katkonaisia ja että niihin näyttää sisältyneen vaihteleva määrä työllisyyden jaksoja. Seuraavassa korkeakoulutettujen työttömyyspolkujen muotoa analysoidaan hieman yksityiskohtaisemmin.

Työttömyyden jälkeisten polkujen muoto toistuu eri tutkintoasteilla
Työttömyyspolkujen muodon yksityiskohtaisemmissa tarkasteluissa otetaan lähtökohdaksi kaikki ne korkeakoulutetut, joiden lähtövuoden työmarkkina-asema oli työtön. Lähtövuosiksi valitaan samat vuodet kuin kahdessa edellisessä luvussa: 2000, 2004 ja 2008. Tätä työttömien joukkoa seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan henkilön työmarkkina-asema eli pääasiallinen toiminta. Kun tämä joukko ryhmitellään korkeakoulutetun lähtövuoden korkeimman tutkinnon mukaan, muodostuvat kolmen tutkintoasteen ja kolmen seurantajakson korkeakoulutetuille kuvioissa 5.1a–5.1c havainnollistetut yksilölliset polut.

Kuvio 5.1a osoittaa, että vuosituhannen vaihteessa työttömien osuus oli korkein (lähes 6 %) alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä ja alin (noin kolmanneksen tästä) tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Työttöminä työnhakijoina oli vuonna 2000 yhteensä lähes 17 000 korkeakoulutettua.

Kuvio 5.1a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen korkeasti koulutettujen tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2004 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön (5.8, 3.3 ja 2.0 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Lähes 10 000 (pystyakselin asteikko) eli 5,8 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli yli 6 500 eli 3,3 % vuonna 2000 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli lähes 400 työtöntä, mikä vastaa 2,0 % koulutusryhmään vuonna 2000 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2000 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on noin 9 % (noin 900 henkilöä) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, lähes 10 % (noin 640) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 13 % (noin 50) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Kuviossa 5.1a silmiinpistävää on eritoten se, että sama peruskuva toistuu kaikilla kolmella tutkintoasteella. Tulos on hätkähdyttävä, ei pelkästään sen takia, että näillä työttömillä on eriasteinen korkeakoulututkinto, vaan myös siksi, että työttömien lukumäärä ja osuus ovat kolmella koulutustasolla varsin erisuuruiset.

Karkeasti ottaen, lähes puolet lähtövuoden työttömistä oli seuraavana vuonna työllisinä. Heistä enemmistö näyttää onnistuneen pysymään työelämässä. Loput siirtyivät takaisin työttömyyteen joko tilapäisesti tai pidemmäksi ajaksi. Pieni osa työttömistä päätyi opiskelijaksi lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi. Toisilla opiskelu jäi lyhyeksi, koska he siirtyivät työelämään; toisilla taas, koska he palasivat työttömyyteen. Pitkälti sama peruskuvio toistuu niillä, joiden lähtövuoden työttömyys pitkeyti, joskin niiden osuus on selvästi pienempi.

Näiden työelämään ja opiskeluun suuntautuneiden työttömien alapuolelle sijoittuvat ne korkeakoulutetut, joiden työmarkkina-asema oli työtön seuranta-jakson kaikkina vuosina. Tällaisia 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuranneita oli määrällisesti vähiten (noin 50) mutta osuudeltaan eniten (noin 13 %)

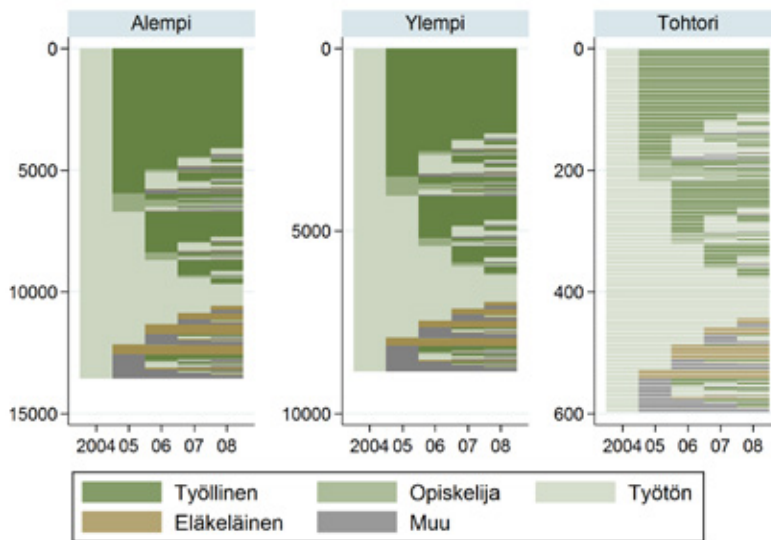
tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Alemmalla korkeakouluasteella vastaavat luvut olivat noin 900 ja 9 %, ylemmällä korkeakouluasteella puolestaan noin 640 ja lähes 10 %. Vuosituhannen alussa työttömyys pitkittyi siis noin 1 600 korkeakoulutetun kohdalla.

Kolmen kuvan alalaitaan tulevat luokitetuksi ne korkeakoulutetut, joiden työttömyys ennemmin tai myöhemmin vaihtui eläkepoluksi tai syrjäytymisriskiä lisääväksi poluksi. Tosin myös syrjäytymispoluissa erottuu jossain määrin siirtymistä työelämään, jopa pysyvämmällä pohjalla, mutta myös työttömyyteen paluuta.

Työttömyyden jälkeisten polkujen muoto toistuu myös yli ajan

Yhtä hätkähdyttävää kuin saman peruskuvan toistuminen kaikilla kolmella tutkintoasteella on se, että kuvioista 5.1a ilmenevä yleiskuva ei juuri muutu, kun harjoitelmia toistetaan niille korkeakoulutetuille, joiden työmarkkina-asema oli työtön vuonna 2004 (kuvio 5.1b) tai vuonna 2008 (kuvio 5.1c). Toisin sanoen, työttömien korkeakoulutettujen lukumäärästä, osuudesta ja tutkintoasteesta riippumatta, työttömyyden jälkeisten polkujen muodostama peruskuva näyttää säilyneen likimain ennallaan.

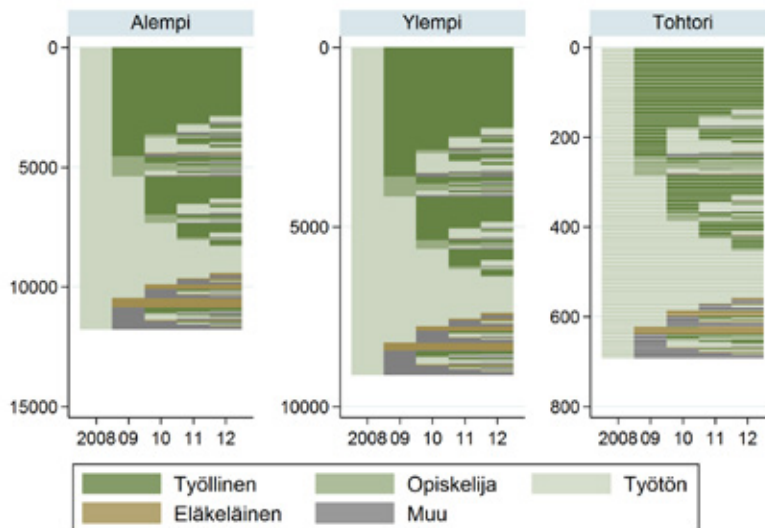
Kuvio 5.1b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2008 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön (6,0, 3,8 ja 2,6 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Lähes 14 000 (pysty akselin asteikko) eli 6,0 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli lähes 9 000 eli 3,8 % vuonna 2004 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli lähes 600 työtöntä, mikä vastaa 2,6 % koulutusryhmään vuonna 2004 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2004 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnustetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on alle 7 % (noin 880) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, yli 8 % (noin 740) tarkasteluryhmään kuuluvista ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 11 % (noin 70) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Kuvio 5.1c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2012 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön (4,1, 3,3 ja 2,6 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Lähes 12 000 (pystyakselin asteikko) eli 4,1 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylempällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli yli 9 000 eli 3,3 % vuonna 2008 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli lähes 700 työtöntä, mikä vastaa 2,6 % koulutusryhmään vuonna 2008 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2008 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on noin 9 % (noin 1 100) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, yli 11 % (noin 1 020) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 15 % (noin 100) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Todettakoon myös kolmen edellisen kuvion pohjalta, että korkeakoulutettujen työttömyystilanne on heikentynyt vuosituuhannen alun jälkeen. Tämä ilmenee muun muassa työttömien työnhakijoiden määrän kasvuna, mutta eritoten se näkyy siinä, että työttömyys näyttää pitkittyneen yhä useammalla korkeakoulutetulla. Muutos on ollut erityisen näkyvä tutkijakoulutusasteen suorittaneilla.

Työttömyyden katkaiseminen haastavaa etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla

Tutkijakoulutusasteen suorittaneiden muita korkeakoulutettuja haastavampi tilanne työttömyyden iskiessä on havaittavissa myös taulukoissa 5.1a-5.1c. Taulukot valaisevat yllä esitettyjä kuvioita selkeämmin, missä työmarkkina-asemassa työtön korkeakoulutettu on ollut neljän vuoden päästä. Niinpä taulukko 5.1a kertoo, kuinka monen, vuonna 2000 työttömänä työnhakijana olleen korkeakoulutetun kohdalla työmarkkina-asema oli neljän vuoden päästä työllinen, opiskelija, eläkeläinen tai muu (tuntematon), ja kuinka monella työttömyys oli toistunut tai jatkunut.

Taulukko 5.1a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 työttöminä työnhakijoina olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2000					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	50,4	4 840	49,0	3 230	45,6	180
Opiskelija	4,4	420	4,4	290	5,8	20
Työtön	24,4	2 340	28,6	1 890	31,4	120
Eläkeläinen	13,2	1 270	10,3	680	9,6	40
Muu (tuntematon)	7,5	720	7,6	500	7,6	30
Yhteensä	100	9 600	100	6 590	100	400

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.1a havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Taulukko 5.1b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä työnhakijoina olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2004					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	59,1	8 000	56,2	4 970	45,7	270
Opiskelija	4,0	540	4,2	370	5,4	30
Työtön	19,0	2 570	22,6	1 990	29,3	180
Eläkeläinen	11,0	1 500	9,4	830	10,9	70
Muu (tuntematon)	6,9	940	7,6	670	8,7	50
Yhteensä	100	13 540	100	8 840	100	600

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.1b havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Taulukko 5.1c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä työnhakijoina olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Työtön vuonna 2008					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	53,5	6 300	53,1	4 840	45,2	310
Opiskelija	5,4	640	4,6	420	6,1	40
Työtön	26,0	3 070	28,6	2 610	34,0	240
Eläkeläinen	8,4	990	6,7	610	7,1	50
Muu (tuntematon)	6,7	790	7,1	650	7,7	50
Yhteensä	100	11 780	100	9 130	100	690

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.1c havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kolmen taulukon mukaan työttömän korkeakoulutetun todennäköisin työmarkkina-asema neljän vuoden päästä on työllinen. Alemman tai ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla osuus on vaihdellut yli seurantajaksojen, mutta oli edelleen finanssi-kriisin alkuvuosina korkeampi kuin vuosituhannen alussa. Työttömien tutkijakoulutusasteen suorittaneiden todennäköisyys olla työelämässä neljä vuotta myöhemmin ei ole sitä vastoin muuttunut yli seurantajaksojen: osuus on sitkeästi ollut 45 %:n luokkaa eli selvästi alhaisempi kuin muilla korkeakoulutetuilla. Vastaavasti riski palata työttömyyteen tai jatkaa työttömyydessä on ollut olennaisesti suurempi. Lisäksi tutkijakoulutusasteen suorittaneilla työttömillä näyttää olleen hieman suurempi todennäköisyys päätyä muuhun toimintaan tai, hieman yllättävää, siirtyä opiskelijaksi. Toisaalta on muistettava, että opiskelijaksi luetaan myös ne henkilöt, jotka ovat työvoimakoulutuksessa.

Lopuksi voidaan vielä todeta, että yllä tehdyt havainnot eivät muutu, jos harjoitelma toistetaan lähtien vastakkaisesta suunnasta: tunnistetaan ne korkeakoulutetut, joiden työmarkkina-asema oli työtön joko vuonna 2004, 2008 tai 2012, ja seurataan heitä neljä vuotta ajassa taaksepäin. Myös näin tarkasteltuna toistuu sama perusk kuva kaikkien kolmen tutkintoasteen työttömillä riippumatta työttömien osuudesta, lukumäärästä ja tarkasteluajankohdasta. Nämä kuviot ja niihin liittyvät taulukot on esitetty raportin liiteosiossa (kuviot A5.1a-A5.1c ja taulukot A5.1a-A5.1c).

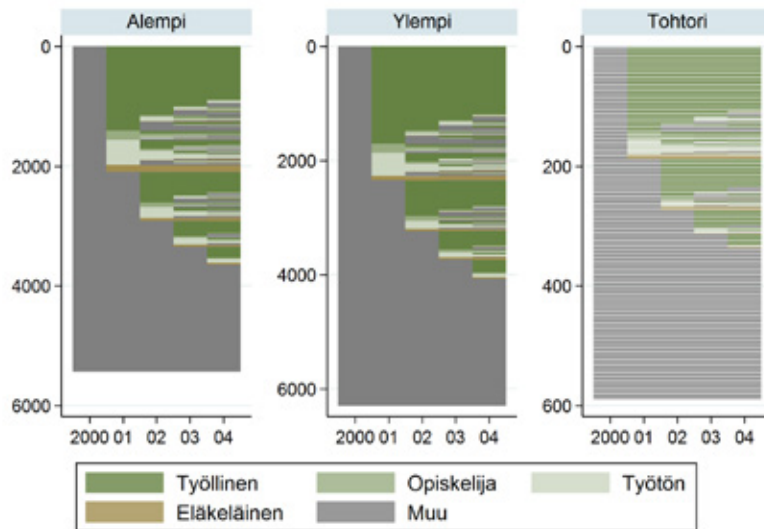
5.1.2 Syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuraavien määrä kasvussa

Edellisissä luvuissa kävi ilmi, että syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuraavia korkeakoulutettuja on huomattavan paljon. Monesti niiden osuus ja lukumäärä yltyvät vähintään samalle tasolle kuin työttömien korkeakoulutettujen. Tosin syrjäytymispolkuryhmään sijoittuu korkeakoulutettuja hyvinkin eri syistä, joista kaikki eivät välttämättä kieli varsinaisesta syrjäytymisriskistä. Toisaalta huomion arvoista on myös se, että tämä muu eli tuntematon tila näyttää monella korkeakoulutetulla usein jatkuvan useana peräkkäisenä vuotena. Tämä näyttäisi viittaavan siihen, ettei taustalla ole ensisijaisesti tilapäinen jättäytyminen opiskelusta tai kokonaan työvoiman ulkopuolelle.

Työvoiman ulkopuolella oleminen näyttää helposti pikhittävän

Samana yleisvaikutelman pikhittävistä jaksoista työvoiman ulkopuolella välittävät kuviot 5.2a-5.2c, jotka havainnollistavat tietynä vuonna muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden korkeakoulutettujen polkuja neljä vuotta ajassa eteenpäin. Kuviot on siis rakennettu täsmälleen samalla tavalla kuin työttömien korkeakoulutettujen kuviot yllä, mutta työttömyyden sijasta lähtövuoden työmarkkina-asema on muu (tuntematon) toiminta.

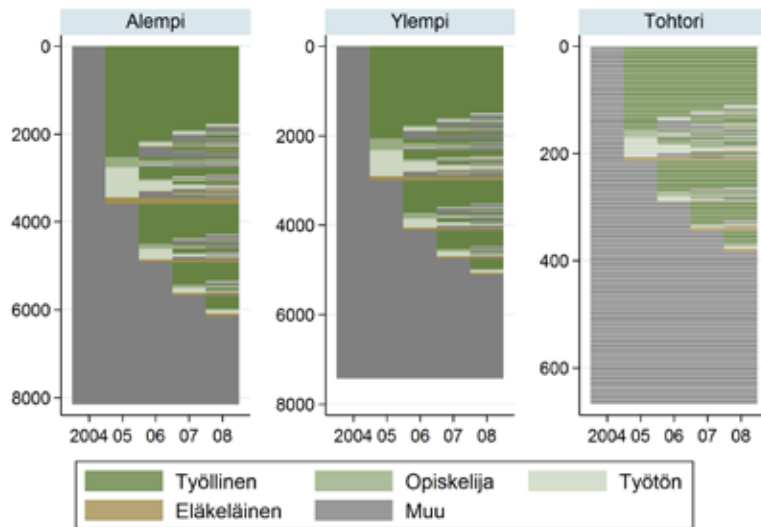
Kuvio 5.2a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2004 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu (3.3, 3.1 ja 2.7 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Yli 5 400 (pystyakselin asteikko) eli 3,3 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli noin 6 300 eli 3,1 % vuonna 2000 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli lähes 600 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 2,7 % koulutusryhmään vuonna 2000 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2000 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 31 % (noin 1 680) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, lähes 33 % (noin 2 070) tarkasteluryhmään kuuluvista ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 41 % (noin 240) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

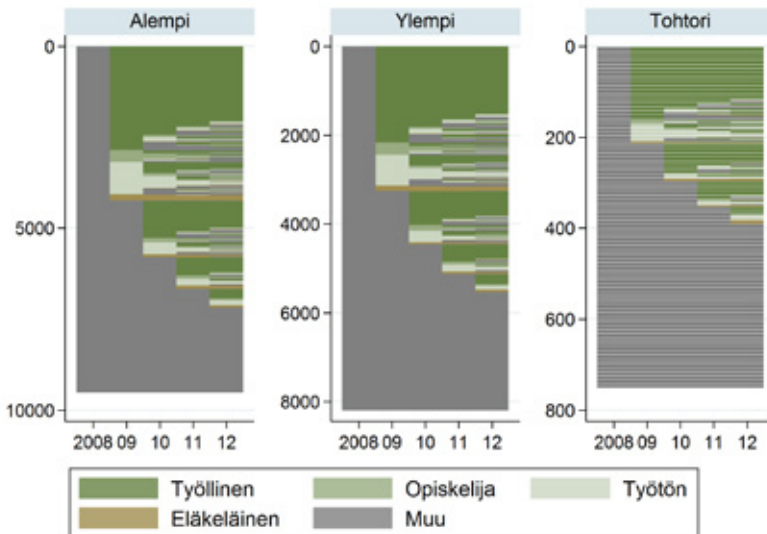
Kuvio 5.2b Eriasteisen korkeakoulututkinon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2008 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu (3,6, 3,1 ja 2,7 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Yli 8 100 (pystyakselin asteikko) eli 3,6 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli yli 7 400 eli 3,1 % vuonna 2004 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli lähes 670 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 2,7 % koulutusryhmään vuonna 2004 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2004 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on alle 24 % (noin 1 900) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, lähes 30 % (noin 2 200) tarkasteluryhmään kuuluvista ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 41 % (noin 280) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Kuvio 5.2c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden tutkintoasteittaiset urapolut vuoteen 2012 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu (3,3, 3,0 ja 2,8 % koulutusasteittaisista havainnoista)

Noin 9 500 (pystyakselin asteikko) eli 3,3 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli lähes 8 200 eli 3,0 % vuonna 2008 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 750 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 2,8 % koulutusryhmään vuonna 2008 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2008 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkua seuraavien osuus on noin 24 % (noin 2 300) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, yli 32 % (noin 2 600) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 48 % (noin 360) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Kolmen kuvion pohjalta voidaan tehdä muun muassa seuraavat havainnot. Kuten edellisten työttömyyspolkujen kohdalla, sama peruskuva toistuu kaikilla kolmella tutkintoasteella. Ja aivan kuten työttömyyden kohdalla, tämä peruskuva säilyy likimain muuttumattomana yli kolmen seurantajakson. Lisäksi peruskuva on osittain samanmuotoinen kuin työttömyydellä alkavien polkujen peruskuva:

- Huomattava osa poistuu miltei välittömästi tästä muusta, tuntemattomasta tilasta: tyypillisesti työlliseksi, mutta monesti myös työttömäksi; selvästi vähemmässä määrin opiskelijaksi tai eläkeläiseksi.
- Enemmistöllä työelämään siirtyneistä työura näyttää vakaalta; selvästi pienemmällä osalla työllisyys vaihtuu takaisin muuksi toiminnaksi tai muuttuu työttömyydeksi.
- Muusta toiminnasta työttömyyteen siirtyneistä, osa onnistuu jatkamaan työelämään, kun taas toisilla työttömyysjakson jälkeinen kehitys on selvästi epäsuotuisampi: he joko jatkavat työttömyysputkessa tai vetäytyvät uudestaan työvoiman ulkopuolelle.

- Nämä kaikkein tyypillisimmät polut toistuvat riippumatta siitä, kuinka nopeasti korkeakoulutettu siirtyy muusta toiminnasta pois: välittömästi tai vasta parin vuoden päästä. Toisaalta kuviot osoittavat myös sen, että muusta (tuntemattomasta) toiminnasta pois siirtyminen muuttuu sitä epätodennäköisemmäksi, mitä pidemmäksi siinä tilassa oleminen venyy.

Näiden havaintojen lisäksi merkille pantavaa on eritoten se, että huomattava osa seurantajakson lähtövuonna muussa toiminnassa olleista korkeakoulutetuista havainnoidaan tässä tilassa kaikkina tarkasteluvuosina. Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla tällaisten 'katkeamattomien' syrjäytymispolkujen osuus on jatkuvasti ollut kaikkein suurin. Esimerkiksi niistä tutkijakoulutusasteen suorittaneista, jotka olivat seurantajaksolla 2008–2012 lähtökohtaisesti muussa toiminnassa, lähes 50 %:lla pääasiallinen toiminta oli kaikkina havaintovuosina muu eli tuntematon. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla vastaava osuus oli runsaat 32 % ja alemman korkeakouluasteen suorittaneilla noin 24 %.

Huomion arvoinen asia on myös se, että katkeamattomia syrjäytymispolkuja seuranneiden osuus on noussut pelkästään tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Määrällisesti tarkasteltuna tällaisia polkuja seuranneita korkeakoulutettuja on sen sijaan kaikilla kolmella koulutustasolla tullut jatkuvasti lisää. Finanssikriisin alkuvuosina pitkittyviä syrjäytymispolkuja seuranneita korkeakoulutettuja oli yhteensä yli 5 200 verrattuna noin 4 000:een vuosituhannen alussa. Eniten heitä esiintyi ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä.

Syrjäytymisriski kasvaa tutkintoasteen mukaan

Seurantajakson lähtövuonna muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen todennäköisyys pysyä tässä tilassa tai palata siihen on siis huomattavan suuri. Lisäksi se näyttää selvästi kasvaneen tutkintoasteen mukaan. Tämä käy ilmi myös taulukoissa 5.2a–5.2c, jotka havainnollistavat muussa toiminnassa olevien korkeasti koulutettujen jakaumaa yli viiden työmarkkina-aseman neljä vuotta myöhemmin.

Taulukko 5.2a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2000					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	40,6	2 200	43,3	2 720	39,6	230
Opiskelija	2,7	150	2,6	160	1,4	10
Työtön	9,2	500	7,1	450	5,9	40
Eläkeläinen	5,2	280	3,5	220	3,2	20
Muu (tuntematon)	42,2	2 290	43,5	2 740	49,9	290
Yhteensä	100	5 430	100	6 290	100	590

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.2a havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Taulukko 5.2b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2004					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	52,7	4 290	47,5	3 530	39,4	260
Opiskelija	3,4	270	3,5	260	3,5	20
Työtön	6,4	520	6,4	480	5,0	30
Eläkeläinen	5,3	430	3,7	270	4,5	30
Muu (tuntematon)	32,3	2 630	39,0	2 890	47,7	320
Yhteensä	100	8 150	100	7 430	100	670

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.2b havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Taulukko 5.2c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Muussa toiminnassa vuonna 2008					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	49,9	4 740	44,0	3 600	33,8	250
Opiskelija	4,4	420	3,7	300	2,0	20
Työtön	9,0	850	8,8	720	6,9	50
Eläkeläinen	5,0	470	3,8	310	3,5	30
Muu (tuntematon)	31,8	3 020	39,7	3 250	53,8	400
Yhteensä	100	9 500	100	8 190	100	750

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.2c havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneista korkeakoulutetuista tehdyt havainnot ovat siis monilta osin hyvin samankaltaisia kuin työttömyyspolkuja seuranneiden kohdalla. Näistä havainnoista merkittävin on ehkä se, että niin sanottujen katkeamattomien työttömyys- ja syrjäytymispolkujen seuraaminen on todennäköisempää ylemmän korkeakoulututkinnon ja eritoten tohtorikoulutusasteen suorittaneilla kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla.

Myös muussa toiminnassa olleiden korkeakoulutettujen osalta voidaan lopuksi todeta, että tulokset eivät muutu, vaikka harjoitelma toistetaan lähtien vastakkaisesta suunnasta. Toisin sanoen, päätelmät pätevät myös siinä tapauksessa, että muussa toiminnassa olevia korkeakoulutettuja seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin, eikä eteenpäin kuten yllä. Edelleen toistuu sama peruskuva kaikilla kolmella tutkintoasteella riippumatta muun toiminnan ryhmään kuuluvien osuudesta, lukumäärästä tai seurantajaksoista. Nämä kuviot ja niihin liittyvät taulukot on esitetty tämän raportin liiteosassa (kuviot A5.2a–A5.2c ja taulukot A5.2a–A5.2c).

5.2 Työttömyys- ja syrjäytymisriskipolkujen muoto eri koulutusaloilla

Tässä alaluvussa toistetaan eri tutkintoasteille tehdyt työttömyys- ja syrjäytymisriskitarkastelut erikseen kahdeksalle koulutusosalalle. Ensin vertaillaan eri koulutusaloilta valmistuneiden työttömien työnhakijoiden polkuja neljä vuotta ajassa eteenpäin kolmen seurantajakson osalta. Tämän jälkeen tehdään sama harjoitelma niille eri koulutusalojen korkeakoulutetuille, joiden työmarkkina-asema on seurantajakson lähtövuonna tuntematon (muu).

5.2.1 Lähtövuonna työttömänä olleiden poluissa suuria koulutusaloittaisia eroja

Edellisen alaluvun tarkasteluissa, lähtövuonna työttömänä olleet korkeakoulutetut jaettiin korkeimman suoritettun tutkinnon pohjalta kolmeen koulutustasoryhmään. Tässä samat korkeakoulutetut jaetaan kahdeksaan ryhmään suoritettun tutkinnon koulutusalan pohjalta.

Sama peruskuva, mutta erimuotoisten polkujen esiintyvyydessä suuria eroja

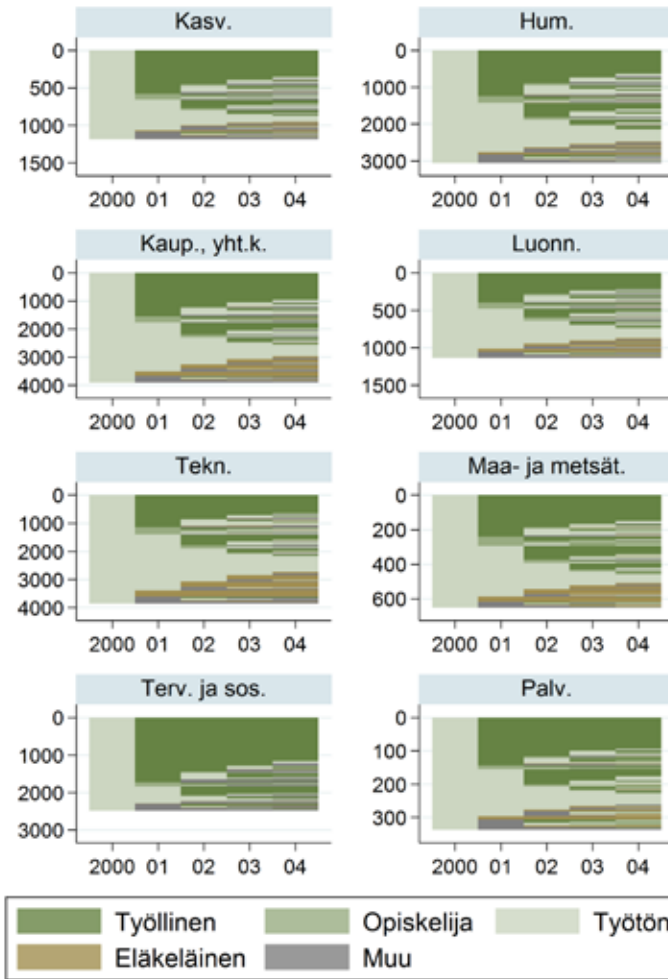
Kuvioon 5.3a on kerätty koulutusaloittaiset polut vuosituhatennen alkuun sijoittuvan seurantajakson osalta. Tutkintoasteiden tarkasteluissa esille noussut peruskuva toistuu periaatteessa kaikilla koulutusaloilla, mutta peruskuvassa tunnistettujen tyyppillisten polkujen esiintyvyydessä ilmenee kahdeksan koulutusalan välillä varsin merkittäviä eroja. Niistä keskeisimmät ovat:

- Työelämään välittömästi ja ilmeisen pysyvästi siirtyneiden työttömien osuus on erityisen suuri terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden ryhmässä ja

suhteellisen pieni etenkin luonnontieteellisen ja tekniikan alan työttömillä. Terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet korkeakoulutetut siirtyivät siis kaikkein todennäköisimmin ja myös kaikkein nopeimmin työttömyydestä takaisin työelämään.

- Työvoiman ulkopuolelle johtavaa työttömyyttä esiintyi hyvin vähän terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden työttömien kohdalla ja kaikkein eniten tekniikan alan työttömillä. Toisaalta kahdeksan koulutusala erottuu toisistaan myös sen suhteen, tarkoittaako työvoiman ulkopuolelle siirtyminen ensisijaisesti eläkkeelle siirtymistä vai muista (tuntemattomista) syistä työvoiman ulkopuolelle siirtymistä. Eläkkeelle siirtyminen näytti vuosituhannen alussa olevan monilla koulutusaloilla ylivoimaisesti tärkeämpi syy työvoiman ulkopuolelle siirtymiselle.
- Terveys- ja sosiaalialalta ja toisaalta tekniikan alalta valmistuneet työttömät edustavat koulutusalojen ääripäitä myös jatkuvan työttömyyden suhteen: edellisessä ryhmässä pitkittyvää työttömyyttä kokeneita oli äärimmäisen vähän, jälkimmäisessä sitä vastoin kaikkein eniten.

Kuvio 5.3a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2004 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön

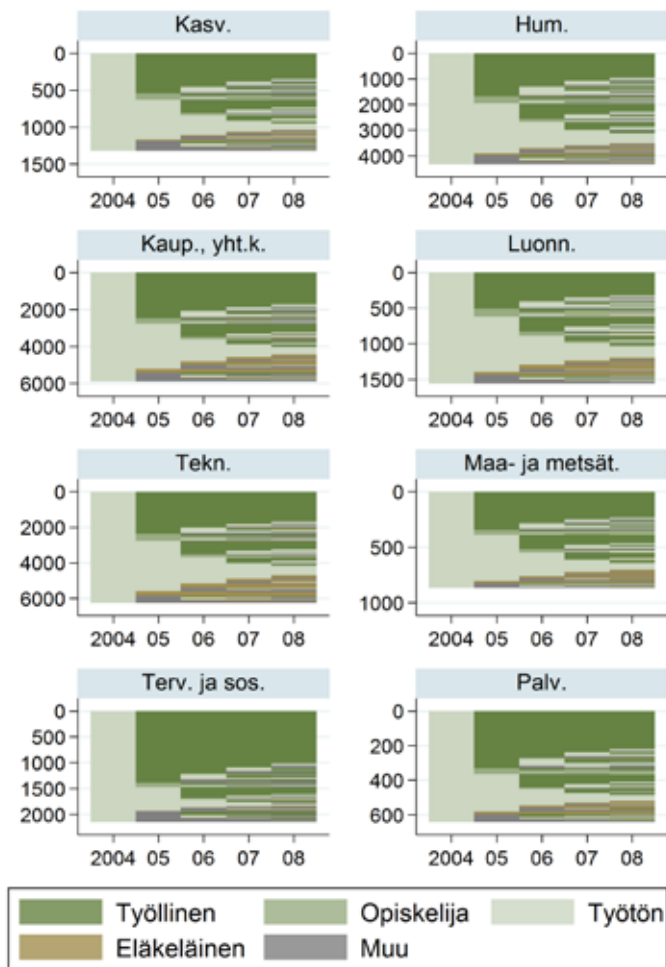
Lähes 1 200 (pystyakselin asteikko) eli 2,7 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (3 050 henkilöä; 6,2 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (3 900; 4,1 %), luonnontieteellinen ala (1 100; 3,9 %), tekniikan ala (3 800; 3,5 %), maa- ja metsätalouden ala (650; 5,4 %), terveys- ja sosiaaliala (2 500; 6,0 %), palvelualat (340; 3,8 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2000 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on alle 7 % (noin 80) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (10,4 %; 320), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (10,5 %; 410), luonnontieteellinen ala (12 %; 140), tekniikan ala (14,3 %; 550), maa- ja metsätalouden ala (8,2 %; 50), terveys- ja sosiaaliala (1,1 %; 30), palvelualat (9,8 %; 30).

Koulutusaloittaiset erot säilyneet ennallaan yli ajan

Kuviota 5.3a vastaavat koulutusaloittaiset polut on kahdelle myöhemmälle seurantajaksoille esitetty alla kuviossa 5.3b havaintojaksolle 2004–2008 ja kuviossa 5.3c ajanjaksolle 2008–2012. Kolmen seurantajakson vertailu osoittaa muun muassa sen, että työttömien määrä on kahdeksalla koulutusosalalla kasvanut varsin eri tahtia ja välillä myös eri suuntaan. Tästä huolimatta, lähtövuonna työttömänä olleiden korkeakoulutettujen koulutusaloittaisissa peruskuvissa näyttää tapahtuneen vain rajallisia muutoksia: edellä esille nostetut koulutusalojen väliset keskeisimmät erot ovat säilyneet likimain ennallaan.

Kuvioiden ja niiden alaviitteiden pohjalta voidaan tehdä myös se havainto, että jatkuvassa tai toistuvassa työttömyydessä olevien koulutusaloittaisissa osuuksissa on esiintynyt varsin paljon vaihtelua yli seurantajaksojen. Määrällisesti tarkasteltuna, työttömyysputkessa liikkuvia korkeakoulutettuja on sen sijaan kaikilla koulutusaloilla tullut jatkuvasti lisää. Seurantajaksoilla 2008–2012 niitä oli yli 700 tekniikan alalta valmistuneiden ryhmässä verrattuna 40–50:een terveys- ja sosiaaalialalta sekä palvelualoilta valmistuneiden ryhmissä. Kahdeksalla koulutusosalalla oli finanssi- ja talouskriisin alkuvuosina yhteensä yli 2 200 pitkittyvässä työttömyydessä ollutta korkeakoulutettua. Vuosituhannen alun seurantajaksoilla vastaava henkilömäärä oli noin 1 600.

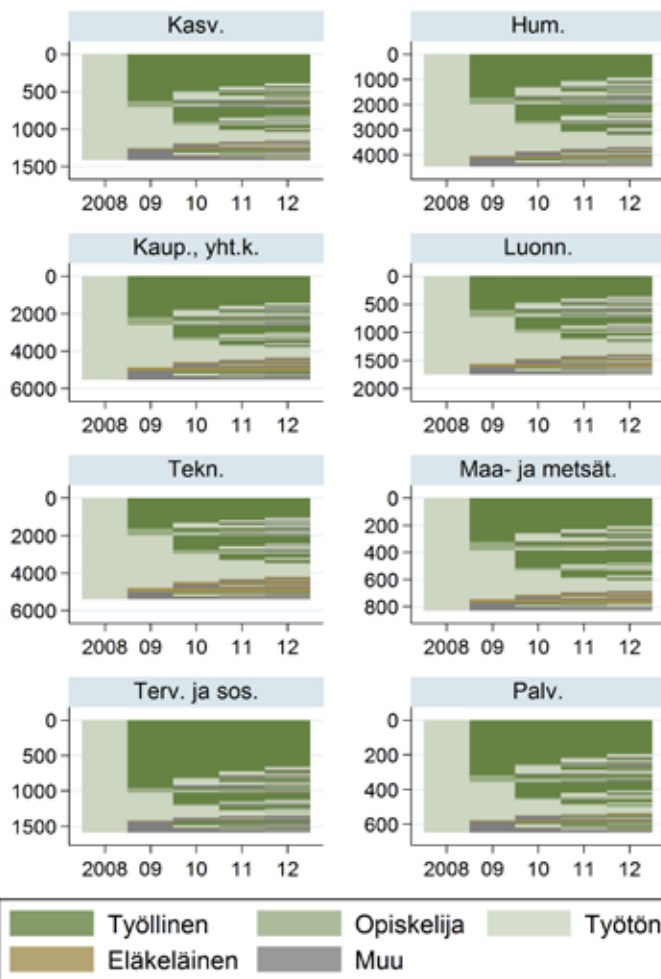
Kuvio 5.3b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2008 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön

Lähes 1 320 (pystyakselin asteikko) eli 2,8 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (4 320 henkilöä; 7,3 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (5 900; 4,8 %), luonnontieteellinen ala (1 550; 4,8 %), tekniikan ala (6 240; 4,8 %), maa- ja metsätalouden ala (870; 5,9 %), terveys- ja sosiaaliala (2 140; 3,3 %), palvelualat (640; 4,6 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2004 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 6,5 % (noin 90) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (9 %; 390), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (6,8 %; 400), luonnontieteellinen ala (10,4 %; 160), tekniikan ala (8,4 %; 520), maa- ja metsätalouden ala (6,7 %; 60), terveys- ja sosiaaliala (1,6 %; 40), palvelualat (5,3 %; 30).

Kuvio 5.3c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2012 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: työtön

Noin 1 410 (pystyakselin asteikko) eli 2,7 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (4 450 henkilöä; 6 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (5 540; 3,7 %), luonnontieteellinen ala (1 750; 4,7 %), tekniikan ala (5 390; 3,6 %), maa- ja metsätalouden ala (830; 4,8 %), terveys- ja sosiaaliala (1 590; 1,8 %), palvelualat (650; 3,1 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2008 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 7,8 % (noin 110) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (10,6 %; 470), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (9,8 %; 540), luonnontieteellinen ala (12,3 %; 220), tekniikan ala (13,6 %; 730), maa- ja metsätalouden ala (8,8 %; 70), terveys- ja sosiaaliala (3,3 %; 50), palvelualat (6,2 %; 40).

Uudelleentyöllistymisessä kasvavia eroja koulutusalojen välillä

Pelkkien kuvioiden pohjalta on kuitenkin varsin hankalaa muodostaa kokonaiskäsitys eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien lähivuosien menestymisestä työmarkkinoilla. Seuraavat taulukot välittävät tästä hieman tarkemman kuvan. Kuten edellisissä tutkintoasteittaisissa tarkasteluissa, pääpaino on lähtövuonna työttömänä olleen korkeakoulutetun työmarkkina-asemassa neljä vuotta myöhemmin. Kahdeksan koulutusalan vertailu tältä osin on rakennettu niin, että koulutusalat on jaettu kahteen ryhmään riippuen niiltä valmistuneiden työttömien lukumäärästä. Niinpä taulukot 5.3a–5.3c kattavat ne koulutusalat, joilla työttömien lukumäärä on suurin. Taulukot 5.4a–5.4c puolestaan sisältävät ne koulutusalat, joilla työttömien lukumäärä on selvästi pienempi. Sanomattakin on selvää, että tämä jako samalla heijastaa eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden kokonaismäärää.

Vuosituhanneen alun tilannetta kuvaavat taulukot (5.3a ja 5.4a) osoittavat, että lähtövuonna työttömänä olleen korkeakoulutetun todennäköisyys olla työllinen neljä vuotta myöhemmin on olennaisesti pienempi suurilta koulutusaloilta valmistuneilla. Vuonna 2000 työttöminä olleista, tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneista vain runsas kolmannes oli työelämässä vuonna 2004. Terveys- ja sosiaaalialalla vastaava osuus oli peräti 76 %. Työttömyyden suhteen kahden koulutusalan tilanne oli päinvastainen: todennäköisyys olla työtön myös neljä vuotta myöhemmin oli suurin (33 %) tekniikan alalta valmistuneilla ja pienin (8 %) terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneilla. Vastaavaa koulutusalojen kahtiajakoa ei ole sitä vastoin nähtävissä työvoiman ulkopuolelle siirtymisen kohdalla. Eläkkeelle siirtymisen todennäköisyys määräytyy ensisijaisesti koulutusosalta valmistuneiden ikärakenteen mukaan, jolloin ratkaisevassa asemassa on koulutusalan 55–64-vuotiaiden osuus. Muista (tuntemattomista) syistä työttömyydestä työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyys vaihtelee sen sijaan varsin vähän koulutusalojen välillä ja oli vuosituhanneen alussa enimmillään 10 %:n luokkaa (kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneilla).

Työttömien uudelleentyöllistymisen todennäköisyys oli kaikilla koulutusaloilla huomattavasti korkeampi seurantajaksolla 2004–2008 verrattuna vuosituhanneen alun tilanteeseen (taulukot 5.3b ja 5.4b). Ainoan poikkeuksen muodostivat terveys- ja sosiaaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet siinä mielessä, että niiden jo ennestään silmiinpistävän korkea todennäköisyys siirtyä työttömyydestä työelämään säilyi ennallaan. Mutta kohonneesta uudelleentyöllistymisen todennäköisyydestä huolimatta, koulutusalojen yllä todettu kahtiajako työllisyyden ja työttömyyden suhteen näytti jatkuvan, joskin kahden koulutusalaluokan väliset erot olivat kaventuneet vuosituhanneen alun tilanteeseen verrattuna.

Viimeisellä seurantajaksolla (2008–2012) työelämään paluun mahdollisuudet olivat selvästi huonontuneet seurantajaksoon 2004–2008 verrattuna, mutta olivat kuitenkin edelleen paremmat kuin vuosituhanneen alussa. Samanaikaisesti muuttuivat koulutusalojen väliset erot, joskin aikaisempien seurantajaksojen osalta tunnistettu koulutusalojen kahtiajako oli edelleen nähtävissä. Kaikkein heikoimmiksi

olivat muuttuneet tekniikan, humanististen ja luonnontieteiden aloilta valmistuneiden työttömien mahdollisuudet siirtyä takaisin työelämään: lähes joka kolmas heistä oli työtön myös neljä vuotta myöhemmin.

Taulukko 5.3a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2000							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	46,9	1 830	37,1	1 430	47,9	1 460	42,7	490
Opiskelija	4,1	160	3,7	140	5,0	150	6,7	80
Työtön	27,2	1 060	33,1	1 270	30,7	930	30,3	350
Eläkeläinen	15,0	580	20,0	770	7,8	240	12,1	140
Muu (tuntematon)	6,8	260	6,2	240	8,6	260	8,2	90
Yhteensä	100	3 900	100	3 850	100	3 050	100	1 140

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.3b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2004							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	57,4	3 390	53,4	3 330	56,0	2 420	49,2	760
Opiskelija	3,5	210	3,6	220	5,0	220	5,9	90
Työtön	19,4	1 140	22,0	1 370	25,3	1 090	26,3	410
Eläkeläinen	12,1	710	15,1	940	6,6	280	11,8	180
Muu (tuntematon)	7,6	450	6,0	370	7,1	310	6,9	110
Yhteensä	100	5 900	100	6 240	100	4 320	100	1 550

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.3c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Työtön vuonna 2008							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	54,6	3 020	47,3	2 550	51,4	2 290	47,6	830
Opiskelija	5,0	280	4,6	250	5,8	260	5,9	100
Työtön	25,0	1 380	30,8	1 660	30,7	1 370	31,1	540
Eläkeläinen	8,7	290	11,6	620	4,7	210	7,7	130
Muu (tuntematon)	6,7	370	5,8	310	7,4	330	7,7	130
Yhteensä	100	5 540	100	5 390	100	4 450	100	1 750

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.4a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2000							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaaliala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	54,5	650	76,4	1 900	51,5	340	50,5	170
Opiskelija	4,6	60	4,5	110	3,5	20	5,3	20
Työtön	23,8	280	8,1	200	24,9	160	27,9	90
Eläkeläinen	7,1	80	1,7	40	15,4	100	10,4	40
Muu (tuntematon)	10,0	120	9,3	230	4,6	30	5,9	20
Yhteensä	100	1 190	100	2 490	100	650	100	340

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.4b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2004							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaali-ala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	59,0	780	76,4	1 640	59,8	520	63,7	410
Opiskelija	4,8	60	3,1	70	5,1	40	4,5	30
Työtön	20,6	270	8,9	190	19,2	170	15,8	100
Eläkeläinen	6,8	90	2,3	50	9,7	80	7,5	50
Muu (tuntematon)	9,0	120	9,2	200	6,3	60	8,6	60
Yhteensä	100	1 320	100	2 140	100	870	100	640

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.4c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Työtön vuonna 2008							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaali-ala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	58,0	820	68,9	1 090	54,5	450	61,6	400
Opiskelija	4,2	60	4,5	70	6,2	50	5,1	30
Työtön	24,8	350	15,7	250	26,0	220	21,8	140
Eläkeläinen	4,7	70	2,5	40	6,9	60	4,5	30
Muu (tuntematon)	8,4	120	8,3	130	6,5	50	7,0	50
Yhteensä	100	1 410	100	1 590	100	830	100	650

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.3c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Kuten tutkintoasteittaisessa tarkastelussa, voidaan myös tässä yhteydessä lopuksi todeta, että koulutusalojen välisistä eroista tehdyt havainnot toistuvat, jos harjoitella suoritetaan vastakkaisesta suunnasta lähtien. Toisin sanoen, myös siinä tapauksessa, että työttömiä korkeakoulutettuja seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin, erottuvat koulutusalat toisistaan yllä kuvatulla tavalla. Nämä kuviot ja niihin liittyvät taulukot on esitetty tämän raportin liiteosiossa (kuviot A5.3a-A5.3c sekä taulukot A5.3a-A5.3c ja A5.4a-A5.4c).

5.2.2 Työvoiman ulkopuolelta siirtymisessä merkittäviä eroja koulutusalojen välillä

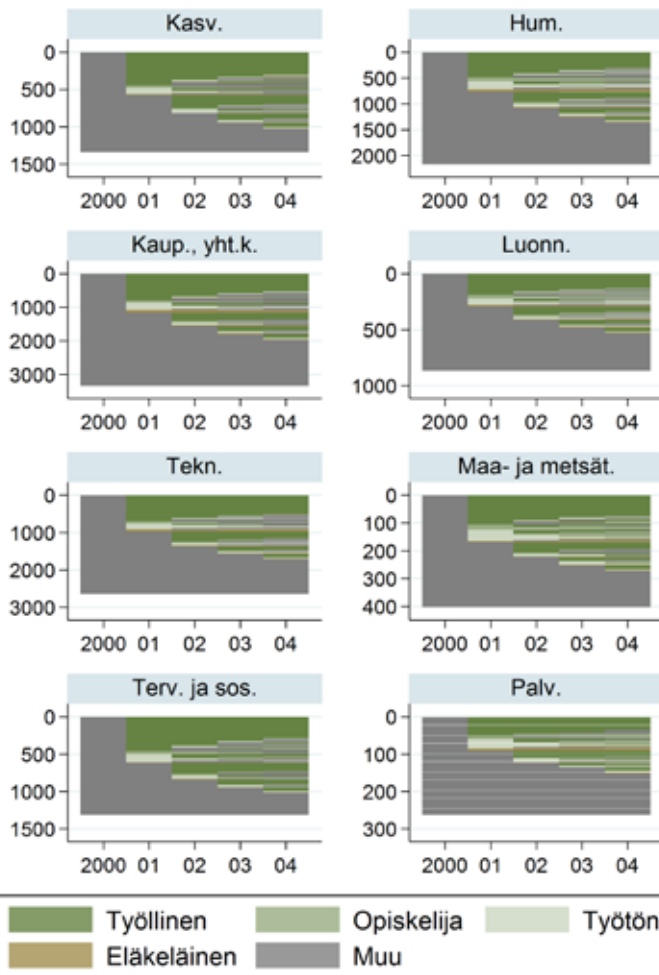
Lopuksi nostetaan tarkastelun kohteeksi eri koulutusaloilta valmistuneet korkeakoulutetut, joiden lähtövuoden työmarkkina-asema oli muu eli tuntematon. Myös tässä tapauksessa kohdejoukko on sama kuin edellisen alaluvun vastaavissa tutkintoasteittaisissa tarkasteluissa, mutta kuvioissa 5.4a–5.4c nämä korkeakoulutetut on nyt jaettu kahdeksaan ryhmään korkeimman tutkintonsa koulutusalan pohjalta.

Sama peruskuva, mutta työvoiman ulkopuolella jatkavien osuuksissa ja määrissä suuria eroja

Kuvio 5.4a, joka havainnollistaa vuosituhannen alun tilannetta tältä osin, piirtää saman peruskuvan kaikille kahdeksalle koulutusosalalle. Sen sijaan esiintyy koulutusalojen välillä varsin merkittäviä eroja tyyppillisten polkujen esiintyvyydessä. Toisilta koulutusaloilta valmistuneista varteenotettava osa jatkoi välittömästi työelämään ja yleensä myös pysyi työllisenä, kuten etenkin terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneiden ryhmässä. Toisilta koulutusaloilta valmistuneista puolestaan työvoiman ulkopuolelta työelämään siirtyminen oli ylipäänsä varsin vähäistä, kuten palvelualoilta valmistuneiden ryhmässä. Myös työvoiman ulkopuolelta jossain vaiheessa työttömyyteen siirtyneitä oli joillakin koulutusaloilla selvästi enemmän (maa- ja metsätalouseläältä valmistuneet) kuin toisilla koulutusaloilla (tekniikan alalta valmistuneet).

Suurimmat koulutusalojen väliset erot näyttävät kuitenkin liittyvän ensisijaisesti työvoiman ulkopuolella pysymisen pitkittymiseen. Yli koko seurantajakson jatkuvaa, muussa toiminnassa olemista esiintyi vähiten terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneiden ryhmässä (noin viidenneksellä työmarkkina-asema oli muu toiminta seurantajakson kaikkina vuosina). Tilanne oli sekä osuudeltaan että henkilömäärältään hyvin samanlainen kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla. Muilla koulutusaloilla syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuranneiden osuus oli vähintään 30 %:n luokkaa, ja palvelualoilta valmistuneilla yli 40 %.

Kuvio 5.4a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2004 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu

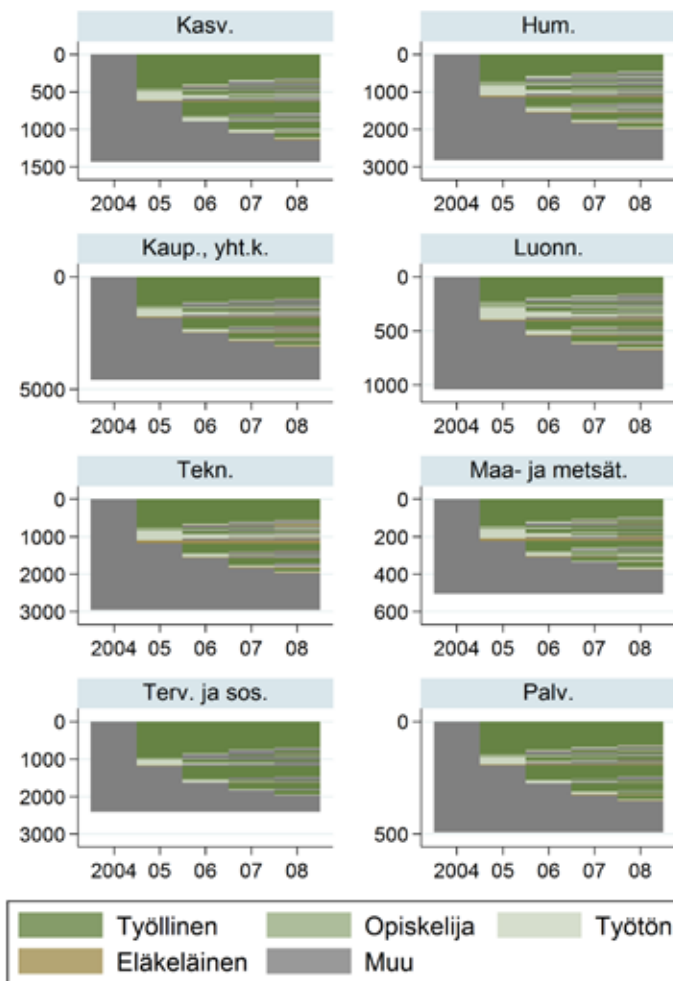
Lähes 1 350 (pystyakselin asteikko) eli 3 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2000 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2 160 henkilöä; 4,3 %), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (3 320; 3,4 %), luonnontieteellinen ala (870; 2,9 %), tekniikan ala (2 640; 2,4 %), maa- ja metsätalouden ala (400; 3,3 %), terveys- ja sosiaaliala (1 310; 3,2 %), palvelualat (260; 2,9 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2000 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkua seuraavien osuus on 21,2 % (noin 280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (34,5 %; 750), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (38,2 %; 1270), luonnontieteellinen ala (37,3 %; 320), tekniikan ala (32,7 %; 860), maa- ja metsätalouden ala (29,9 %; 120), terveys- ja sosiaaliala (20,9 %; 270), palvelualat (40,7 %; 110).

Työvoiman ulkopuolella pysyvien määrä kasvussa

Muussa eli tuntemattomassa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä on kasvanut tasaista tahtia kaikilla koulutusaloilla. Tästä huolimatta eri koulutusalojen peruskuvassa on tapahtunut hämmästyttävän pieniä muutoksia (kuviot 5.4b ja 5.4c). Toisin sanoen, myös koulutusalojen väliset erot ovat tältä osin säilyneet likimain muuttumattomina eri aloilta valmistuneiden henkilömäärien kasvusta huolimatta.

Viimeisellä seurantajaksolla (2008-2012) työvoiman ulkopuolella kaikkina havaintovuosina olleiden osuus oli kaikkein korkein (lähes 40 %) tekniikan alalta valmistuneiden ryhmässä. Määrällisesti tämä vastaa 1 170 tekniikan alalta valmistunutta korkeakoulutettua. Tätä korkeampi henkilömäärä esiintyi pelkästään kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneiden ryhmässä (noin 1 600 eli lähes kolmannes niistä alalta valmistuneista, joiden työmarkkina-asema vuonna 2008 oli tuntematon). Yhdessä muiden koulutusalojen vastaavien henkilömäärien kanssa, työvoiman ulkopuolella seurantajakson kaikkina havaintovuosina pysyi yhteensä lähes 5 300 korkeakoulutettua verrattuna vajaaseen 4 000:een vuositu-
hannen alussa. Ainoastaan kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneiden ryhmässä ei ole tältä osin juurikaan tapahtunut muutoksia yli ajan: sekä osuus että henkilö-
määrä ovat pysyneet suhteellisen pieninä ja muuttumattomina.

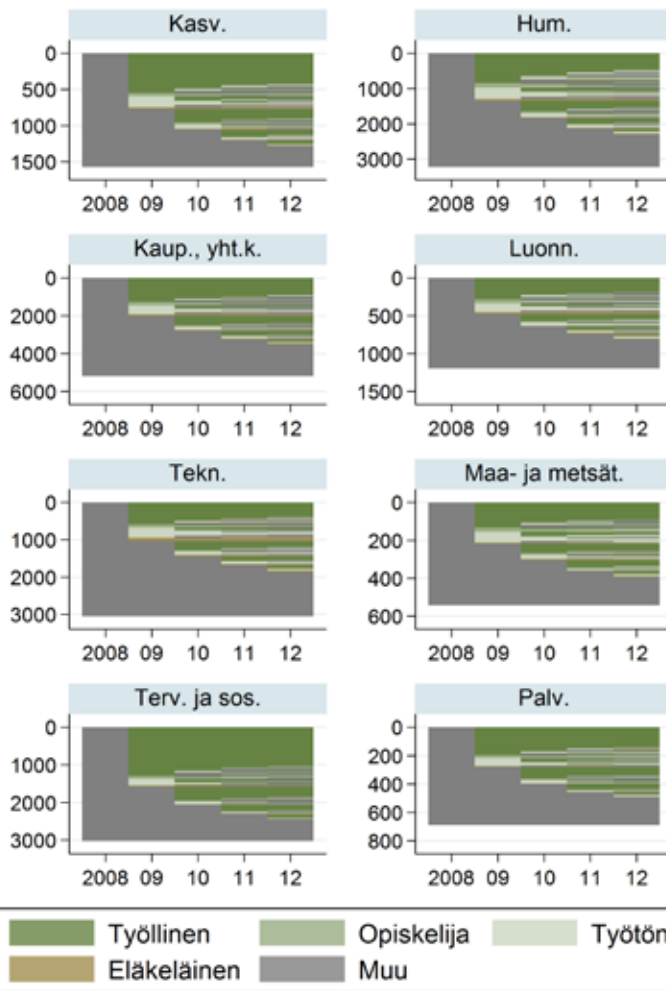
Kuvio 5.4b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2008 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu

Lähes 1 440 (pystyakselin asteikko) eli 3,0 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2 830 henkilöä; 4,7 %), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (4 590; 3,7 %), luonnontieteellinen ala (1 040; 3,2 %), tekniikan ala (2 950; 2,2 %), maa- ja metsätalouden ala (500; 3,4 %), terveys- ja sosiaaliala (2 410; 3,7 %), palvelualat (490; 3,5 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 19,5 % (noin 280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (28,1 %; 800), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (30,2 %; 1 380), luonnontieteellinen ala (33,3 %; 350), tekniikan ala (31,4 %; 930), maa- ja metsätalouden ala (23,8 %; 120), terveys- ja sosiaaliala (17,4 %; 420), palvelualat (26,4 %; 130).

Kuvio 5.4c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuoteen 2012 asti

Asema ensimmäisenä vuonna: muu

Lähes 1 570 (pystyakselin asteikko) eli 3,0 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (3 210 henkilöä; 4,3 %), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (5 180; 3,4 %), luonnontieteellinen ala (1 190; 3,2 %), tekniikan ala (3 040; 2,0 %), maa- ja metsätalouden ala (540; 3,1 %), terveys- ja sosiaaliala (3 020; 3,4 %), palvelualat (690; 3,4 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa eteenpäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 18,1 % (noin 280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden alan korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (28,3 %; 910), kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala (31,7 %; 1 640), luonnontieteellinen ala (32 %; 380), tekniikan ala (38,5 %; 1 170), maa- ja metsätalouden ala (27,3 %; 150), terveys- ja sosiaaliala (18,7 %; 560), palvelualat (28,3 %; 200).

Työvoiman ulkopuolella pysymisen riski suurin tekniikan alalla

Seuraavat taulukot täsmentävät edellisten kuvioiden välittämää koulutusosalakoh-
taista kokonaiskuvaa. Tarkasteluasetelma on sama kuin edellä, työttömiä korkea-
koulutettuja koskevilla tarkasteluissa: selvitetään lähtövuonna työvoiman ulko-
puolella tuntemattomassa toiminnassa olleiden korkeakoulutettujen työmarkkina-
asema neljä vuotta myöhemmin. Kahdeksan koulutusalan vertailua on myös tässä
yritetty helpottaa jakamalla koulutusalat kahteen ryhmään riippuen koulutusalan
työvoiman ulkopuolella olevien korkeakoulutettujen lukumäärästä.

Taulukkoihin 5.5a–5.5c on siten sisällytetty ne koulutusalat, joilla työvoiman ulko-
puolella olevien määrä on suurin. Taulukot 5.6a–5.6c puolestaan sisältävät ne koulu-
tusalat, joilla työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärä on selvästi pienempi. Vas-
taaviin työttömyyttä tarkasteleviin taulukkoihin verrattuna, koulutusalojen jako
on sama paitsi kahden koulutusalan osalta: terveys- ja sosiaaliala on tässä asetel-
massa noussut korkeiden henkilömäärien koulutusalaryhmään ja luonnontieteelli-
nen ala on puolestaan siirtynyt alhaisempien henkilömäärien koulutusalaryhmään.
Näiden kahden koulutusalan osalta tilanne on siis päinvastainen, kun tehdään kou-
lutusaloittaisia vertailuja työttömistä ja toisaalta työvoiman ulkopuolella olevista
korkeakoulutetuista.

Taulukot 5.5a ja 5.6a, jotka havainnollistavat vuosituhanen alun tilannetta, eivät
paljasta kahden koulutusalaryhmän kohdalla samankaltaista kahtiajakoa kuin yllä
työttömyyteen keskittyvissä polkutarkasteluissa. Työvoiman ulkopuolella seuran-
tajakson lähtövuonna olleiden todennäköisyys siirtyä työelämään neljän vuoden
sisällä vaihtelee melkoisesti koulutusalojen välillä. Vuosituhannen alussa työlliseksi
siirtymisen todennäköisyys oli korkein terveys- ja sosiaalialalta (noin 55 %) sekä kas-
vatustieteelliseltä alalta (noin 54 %) valmistuneilla. Muiden koulutusalojen osalta
osuus ylsi enintään noin 42 %:iin ja palvelualoilta valmistuneilla vain noin 32 %:iin.

Vastaavasti työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä jatkaneiden tai tähän
tilaan palanneiden osuus oli kaikkein suurin (lähes 53 %) nimenomaan palvelualoilta
valmistuneilla, ja pienin (noin 33 %) terveys- ja sosiaalialalta sekä kasvatustieteel-
lisellä alalta valmistuneilla. Muilta koulutusaloilta valmistuneiden kohdalla osuus
liikkui 41 ja 49 %:n välillä, eli useimmissa tapauksissa ylitti reippaasti työelämään
siirtyneiden osuuden. Työvoiman ulkopuolelta työttömiksi työnhakijoiksi siirtynei-
den osuus alitti 10 %:n tason kaikilla koulutusaloilla. Vuosituhannen alussa työvoi-
man ulkopuolelta eläkkeelle siirtyneiden osuus oli enimmillään 5 %:n luokkaa.

Seurantajaksolla 2004–2008 työlliseksi siirtymisen todennäköisyys kasvoi ja sekä
työvoiman ulkopuolella olemisen että työttömäksi siirtymisen riski väheni (taulu-
kot 5.5b ja 5.6b). Kehitys oli siten hyvin samankaltainen kuin seurantajakson läh-
tövuonna työttömänä olleiden korkeakoulutettujen kohdalla. Toisaalta muutokset
liikkuivat sellaisissa rajoissa, etteivät koulutusalojen väliset erot juuri muuttuneet.

Viimeisellä seurantajaksolla työvoiman ulkopuolelta työlliseksi siirtymisen
todennäköisyys näytti hieman heikentyneen, mutta pysyi silti selvästi korkeammalla
tasolla kuin vuosituhanen alussa (taulukot 5.5c ja 5.6c). Tästä esiintyy kuitenkin

kaksi poikkeusta: kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneet, joista aiempaa suurempi osa siirtyi työelämään, ja toisaalta tekniikan alalta valmistuneet, joiden kohdalla työelämän ulkopuolelta työlliseksi siirtymisen todennäköisyys oli muuttunut koulutusaloista kaikkein pienimmäksi (noin 33 %).

Samanaikaisesti oli työvoiman ulkopuolelta työttömäksi työnhakijaksi siirtymisen todennäköisyys kasvanut kaikilla koulutusaloilla. Osuus ylitti 10 %:n tason tekniikan, humanistisen, luonnontieteellisen sekä maa- ja metsätalouden aloilta valmistuneilla. Työvoiman ulkopuolella jatkamisen tai tähän tilaan palaamisen todennäköisyydessä oli sitä vastoin tapahtunut hyvin pieniä muutoksia verrattuna seuranta-jaksoon 2004–2008. Ainoan selkeän poikkeuksen muodostivat tekniikan alalta valmistuneet, joilla tämä osuus oli kasvanut noin 45 %:iin, kun se muilla koulutusaloilla alitti 40 %:n tai jopa 30 %:n.

Taulukko 5.5a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2000							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaali-ala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	37,2	1 240	41,0	1 080	37,6	810	55,1	720
Opiskelija	2,2	70	2,5	70	2,9	60	3,4	40
Työtön	6,7	220	8,5	220	9,2	200	6,5	90
Eläkeläinen	5,4	180	4,7	130	4,7	100	1,7	20
Muu (tuntematon)	48,5	1 610	43,3	1 140	45,7	990	33,4	440
Yhteensä	100	3 320	100	2 640	100	2 160	100	1 310

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.5b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2004							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaali-ala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	47,7	2 190	42,9	1 270	44,5	1 260	67,1	1 620
Opiskelija	3,0	140	2,6	80	5,1	140	2,7	70
Työtön	5,6	260	7,4	220	8,2	230	3,5	80
Eläkeläinen	5,3	240	6,3	190	4,6	130	1,3	30
Muu (tuntematon)	38,4	1 760	40,8	1 210	37,7	1 060	25,4	610
Yhteensä	100	4 590	100	2 950	100	2 830	100	2 410

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.5c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Muussa toiminnassa vuonna 2008							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaali-ala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	43,9	2 270	33,3	1 010	43,0	1 380	65,3	1 970
Opiskelija	4,0	210	3,6	110	4,4	140	2,6	80
Työtön	8,4	440	10,2	310	11,2	360	4,6	140
Eläkeläinen	4,9	250	7,8	240	4,2	140	1,7	50
Muu (tuntematon)	38,8	2 010	45,2	1 380	37,1	1 190	25,7	780
Yhteensä	100	5 180	100	3 040	100	3 210	100	3 020

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.6a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2000 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2004), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2000							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	53,9	720	38,2	330	42,3	170	32,3	90
Opiskelija	2,3	30	3,2	30	2,2	10	1,5	5
Työtön	7,9	110	9,6	80	9,7	40	9,5	30
Eläkeläinen	2,5	30	3,8	30	4,2	20	4,2	10
Muu (tuntematon)	33,3	450	45,2	390	41,5	170	52,5	140
Yhteensä	100	1 340	100	870	100	400	100	260

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.6b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2008), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2004							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	56,4	810	41,9	440	49,4	250	53,6	260
Opiskelija	3,9	60	4,5	50	3,8	20	1,8	10
Työtön	6,8	100	6,8	70	8,7	40	5,3	30
Eläkeläinen	3,4	50	5,2	50	4,8	20	3,3	20
Muu (tuntematon)	29,4	420	41,5	430	33,3	170	36,1	180
Yhteensä	100	1 430	100	1 040	100	500	100	490

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko 5.6c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin (vuonna 2012), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2012	Muussa toiminnassa vuonna 2008							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	57,8	910	38,7	460	45,0	240	50,5	350
Opiskelija	3,7	60	7,0	80	5,2	30	4,8	30
Työtön	9,1	140	10,1	120	12,2	70	6,7	50
Eläkeläinen	3,0	50	4,7	60	3,5	20	1,7	10
Muu (tuntematon)	26,5	420	39,5	470	34,1	190	36,3	250
Yhteensä	100	1 570	100	1 190	100	540	100	690

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion 5.4c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Todetaan vielä lopuksi, että koulutusalojen välisistä eroista tehdyt päähavainnot pitävät paikkaansa myös, kun harjoitelma tehdään lähtien vastakkaisesta suunnasta. Koulutusalat erottuvat siis toisistaan yllä kuvatulla tavalla siinäkin tapauksessa, että työvoiman ulkopuolella olevia korkeakoulutettuja seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin. Nämä kuviot ja niihin liittyvät taulukot on esitetty tämän raportin liiteosiossa (kuviot A5.4a-A5.4c sekä taulukot A5.5a-A5.5c ja A5.6a-A5.6c).

5.3 Koulutustasojen ja -alojen väliset erot vs. muita taustatekijöitä

Luvun viimeisessä osassa kysytään, missä määrin edellä esille nostetut koulutustasojen ja koulutusalojen väliset erot liittyvät viime kädessä suoritettua tutkinnon asteeseen ja alaan. Toisin sanoen, missä laajuudessa havaitut erot heijastavat pikemmin eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden muissa keskeisissä taustatekijöissä esiintyviä eroja. Seuraavassa tätä pyritään valaisemaan hyödyntämällä samaa tilastollista menetelmää kuin edellisessä luvussa. Tarkemmin sanottuna, selvityksen kohteena on, säilyvätkö kolmen tutkintoasteen ja toisaalta kahdeksan koulutusalan taulukoissa 5.1-5.6 ilmenneet pääerot myös sen jälkeen, kun on otettu huomioon valikoitu määrä korkeakoulutettujen välisiä muita eroja.

Tilastollisessa niin sanotussa multinomiaalisessa logit-mallissa huomioidaan aluksi paitsi korkeimman suoritettua tutkinnon koulutustaso ja koulutusala myös korkeakoulutettua taustaominaisuudet sukupuolen ja iän muodossa sekä tutkinnon valmistumisvuoden ja maantieteellisen sijainnin (asuinpaikan) suhteen. Koska analyysissä on yhdistetty kolmen seurantajakson kaikki havainnot, tilastomalliin

on niin ikään lisätty seurantajakson tunnistava indikaattori, joka siis ilmaisee, erotuuko kolme seurantajaksoa tältä osin selkeästi toisistaan.

Vasta tämän harjoitelman jälkeen tätä perusmallia täydennetään kahdella muuntyyppisellä tiedolla. Yhtäältä yritetään selvittää, mikä on työllistymiseen mahdollisesti liittyneen ammatinvaihdon merkitys tässä yhteydessä. Toisaalta yritetään havainnollistaa, missä määrin työttömän mahdollinen tuella työllistäminen tai ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuminen on yhteydessä korkeakoulutetun työelämään siirtymiseen. Juuri näiden kahden aktiivitoimen huomioimista voidaan perustella ensisijaisesti sillä, että molemmat tähtäävät niihin osallistuvien välittömään työllistämiseen avoimille työmarkkinoille.

5.3.1 Henkilökohtaisten taustatekijöiden rinnalla vaikuttaa ensisijaisesti koulutusala

Tilastollisen mallin antamat tulokset tukevat keskeisiltä osin kuvauksellisten harjoitelmien pohjalta tehtyjä havaintoja koskien koulutustasojen ja -alojen yhteyttä työttömien ja toisaalta työvoiman ulkopuolella olevien korkeakoulutettujen todennäköisyyteen olla neljän vuoden päästä työllinen, työtön tai työvoiman ulkopuolella tunnistamattomassa toiminnassa. Mallilaskelmien tuottamat tulokset koskien työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien korkeakoulutettujen todennäköisyyttä päätyä neljän vuoden sisällä vaihtoehtoisiin työmarkkina-asemiin on esitetty tämän raportin liiteosion taulukoissa A5.7 ja A5.8. Seuraavassa nämä tulokset esitetään tiivistetyssä muodossa.

Työttömän työllistyminen riippuu osittain myös koulutusalasta

Korkeakoulutettujen henkilökohtaisissa perusominaisuuksissa esiintyvien erojen huomioon ottamisen jälkeenkin, tietyiltä koulutusaloilta valmistuneiden todennäköisyys siirtyä työttömyydestä työelämään näyttää edelleen selvästi paremmalta tai heikommalta kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla. Niinpä taulukko 5.7 osoittaa, että terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet työttömäksi joutuneet työllistyvät muilta aloilta valmistuneita todennäköisemmin, ja vastaavasti pysyvät työttömyydessä tai palaavat työttömyyteen muihin koulutusaloihin verrattuna selvästi epätodennäköisemmin. Humanistisen tai luonnontieteellisen tutkinnon suorittaneilla tilanne on päinvastainen: muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna niiden todennäköisyys jatkaa työttömyydessä tai palata työttömyyteen on suurempi ja työelämään siirtyminen epätodennäköisempää. Muiden koulutusalojen välillä ei esiinny tilastollisesti merkitseviä eroja. Kolmen tutkintoasteen väliset erot ovat kauttaaltaan pienet tai olemattomat.

Ammatilliseen työvoimakoulutukseen tai työllistämistoimiin osallistumisen huomioon ottaminen mallissa pienentää tutkintoasteiden välisiä eroja entisestään. Toisin sanoen, näiden aktiivitoimien avulla on pystytty vähentämään eri korkeakoulutasoilta valmistuneiden työttömien välisiä eroja työllistymismahdollisuuksien

suhteen (taulukko A5.9 tämän raportin liiteosassa). Eri koulutusalojen väliset erot tältä osin säilyvät sitä vastoin ennallaan tai peräti laajenevat. Vastaavansuuntaisiin tuloksiin päädytään myös jäljempänä, luvussa 7.

Taulukko 5.7 Työttömän korkeakoulutetun todennäköinen työmarkkina-asema neljän vuoden päästä: koulustason ja koulutusalojen väliset erot henkilökohtaisten perusominaisuuksien huomioon ottamisen jälkeen

Koulustaso, koulutusala	Lähtövuonna työtön, työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin:				
	työllinen	opiskelija	työtön	eläkeläinen	muu
<i>Alempi korkeakouluaste, vertailuryhmä</i>					
Ylempi korkeakouluaste	+2,4	0	0	-1,4	0
Tutkijakoulustaste	+2,4	0	0	-3,8	0
<i>Muut koulutusalat, vertailuryhmä</i>					
Humanistinen ala	-6,3	0	+6,5	-1,5	0
Luonnontieteellinen ala	-6,9	+2,1	+3,7	0	0
Terveys- ja sosiaali-ala	+6,6	-1,3	-7,8	0	+2,7
Havaintojen määrä	61 174	61 174	61 174	61 174	61 174

Taulukossa esitetyt tulokset on muunnettu liitetaulukon A5.7 tuloksien pohjalta. Positiivinen luku osoittaa kuinka monta %-yksikköä suurempi on koulustason tai koulutusalan tutkinnon suorittaneen, lähtökohtaisesti työttömän korkeakoulutetun todennäköisyys olla vaihtoehtoisissa työmarkkina-asemissa neljä vuotta myöhemmin vertailuryhmän koulustasolta tai -alalta valmistuneisiin työttömiin verrattuna. Negatiivisen luvun tulkinta on vastakkainen. Nolla-arvo tarkoittaa, että koulustason tai -alan todennäköisyys ei poikkea tilastollisesti merkitsevästi vertailuryhmän vastaavasta todennäköisyydestä. Koulutusalojen osalta vertailuryhmäksi on taulukossa laitettu kaikki muut koulutusalat, koska muiden kuin kolmen esille nostetun koulutusalan välillä ei esiinny tilastollisesti merkitseviä eroja 99 %:n merkitsevyytensä.

Työttömien korkeakoulutettujen perusominaisuuksissa esiintyvien erojen yhteys lähivuosien työmarkkina-asemaan ei tuota yllätyksiä. Naisilla on miehiä suurempi todennäköisyys siirtyä työttömyydestä työelämään tai tunnistamattomaan toimintaan työvoiman ulkopuolelle, mutta pienempi todennäköisyys jatkaa työttömänä tai palata työttömyyteen. Vastaavansuuntaisia havaintoja tehtiin myös edellisissä luvuissa.

Edelleen, työlliseksi siirtymisen todennäköisyys heikkenee tutkinnon suorittamisesta kuluneen ajan myötä, mutta vielä voimakkaammin iän suhteen. Vastaavasti työttömänä pysymisen tai työttömyyteen palaamisen riski on suurin 45-vuotiailla ja tätä vanhemmilla työttömillä. Tutkinnon suorittamisesta kulunut aika ei näytä sitä vastoin olevan ainakaan suorassa yhteydessä työttömän korkeakoulutetun työttömänä pysymiseen tai työttömyyteen palaamiseen. Tutkinnon ikä näyttää pikemmin kasvattavan työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyyttä.

Käytetty karkea maantieteellinen jako piirtää tutun kuvan: työttömyydestä työelämään siirtyminen näyttäisi onnistuvan aavistuksen verran helpommin Etelä-Suomessa kuin muualla Suomessa. Mutta Etelä-Suomessa siirrytään myös työvoiman ulkopuolelle tuntemattomaan toimintaan selvästi todennäköisemmin kuin Suomen muilla alueilla. Työttömyydessä jatkamisen tai työttömyyteen palaamisen todennäköisyys on sitä vastoin Etelä-Suomessa paljon epätodennäköisempää.

Kolmen seurantajakson osalta tulokset vahvistavat aiemmin esille nostettuja eroja: työttömillä korkeakoulutetuilla oli vuosituhannen alussa kaikkein heikoimmat ja seurantajaksolla 2004–2008 kaikkein parhaimmat mahdollisuudet siirtyä takaisin työelämään. Finanssikriisin alkuvuodet kattava seurantajakso sijoittuu tältä osin kahden muun seurantajakson väliin, mutta työttömyydessä jatkamisen tai työttömyyteen palaamisen riskin osalta kolmen seurantajakson kärkeen. Työttömyydestä tuntemattomaan toimintaan työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyydessä ei näytä esiintyvän merkittäviä eroja kolmen seurantajakson välillä.

Kaiken kaikkiaan, tulokset näyttävät siis viittaavan siihen, että muutamaa koulutusala lukuun ottamatta koulutustasojen ja -alojen välillä havaitut erot todennäköisyydessä siirtyä työttömyydestä työelämään ja toisaalta jatkaa työttömyydessä heijastavat paljolti työttömien korkeakoulutettujen eroja eritoten iän mutta myös sukupuolen, tutkinnon suorittamisesta kuluneen ajan sekä maantieteellisen sijainnin suhteen.

Työvoiman ulkopuolelta siirtyminen riippuu merkittävästi sekä koulutustasosta että -alasta

Työvoiman ulkopuolelta muihin työmarkkina-asemiin ja erityisesti työlliseksi siirtyminen riippuu sitä vastoin usein olennaisella tavalla korkeakoulutetun suorittaman tutkinnon asteesta ja alasta, kuten taulukossa 5.8 esitetyt tulokset hyvin osoittavat. Lisäksi yhteys on monesti voimakkaampi kuin työttömien korkeakoulutettujen kohdalla. Myös koulutustasojen ja -alojen väliset erot ovat tyypillisesti huomattavasti suuremmat.

Taulukko 5.8 Työvoiman ulkopuolella tuntemattomista syistä olevan korkeakoulutetun todennäköinen työmarkkina-asema neljän vuoden päästä: koulutustasojen ja koulutusalojen väliset erot henkilökohtaisten perusominaisuuksien huomioon ottamisen jälkeen

Koulutustaso, koulutusala	Lähtövuonna muussa toiminnassa, työmarkkina-asema neljä vuotta myöhemmin:				
	työllinen	opiskelija	työtön	eläkeläinen	muu
<i>Alempi korkeakouluaste, vertailuryhmä</i>					
Ylempi korkeakouluaste	0	0	-1,1	-1,3	+2,6
Tutkijakoulutusaste	-3,2	-1,4	-3,4	-2,2	+10,1
<i>Tekninen ala, maa- ja metsä-talousala, vertailuryhmä</i>					
Luonnontieteellinen ala	-5,0	+2,0	0	0	0
Humanistinen ala	-4,9	0	0	0	+3,0
Kaupallinen, yhteiskuntat. ala	-2,9	0	0	0	+3,8
Palvelualat	0	0	0	0	+6,7
Kasvatustieteellinen ala	+6,4	-1,2	0	0	-4,1
Terveys- ja sosiaialia	+8,1	-1,7	-3,7	0	0
Havaintojen määrä	46 995	46 995	46 995	46 995	46 995

Taulukossa esitetyt tulokset on muunnettu liitetaulukon A5.8 tuloksien pohjalta. Positiivinen luku osoittaa kuinka monta %-yksikköä suurempi on koulutustason tai -alan tutkinnon suorittaneen, työvoiman ulkopuolella olevan korkeakoulutetun todennäköisyys olla vaihtoehtoisissa työmarkkina-asemissa neljä vuotta myöhemmin vertailuryhmän koulutustasolta tai -alalta valmistuneisiin, työvoiman ulkopuolella oleviin verrattuna. Negatiivisen luvun tulkinta on vastakkainen. Nolla-arvo tarkoittaa, että koulutustason tai -alan todennäköisyys ei poikkea tilastollisesti merkitsevästi vertailuryhmän vastaavasta todennäköisyydestä. Koulutusalojen osalta vertailuryhmäksi on taulukossa laitettu tekniikan ala ja maa- ja metsätalouden ala, koska näiden kahden koulutusalan välillä ei esiinny tilastollisesti merkitseviä eroja 99 %:n merkitsevyystasolla.

Koulutusalojen suhteen voidaan taulukon pohjalta todeta, että terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneilla on muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna selkeästi paremmat mahdollisuudet työllistyä myös siinä tapauksessa, että on jostain syystä ollut työvoiman ulkopuolella. Samaa koskee kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneita. Vastaavasti humanistisen tai luonnontieteellisen tutkinnon suorittaneilla on myös tässä tilanteessa muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna selkeästi heikommat mahdollisuudet siirtyä työelämään. Lisäksi tämä näyttää jossain määrin pätevän myös kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneiden kohdalla. Palvelualoilta valmistuneet erottuvat puolestaan siinä, että heidän riskinsä jatkaa työvoiman ulkopuolella tai siirtyä takaisin tähän tilanteeseen on koulutusaloilta kaikkein suurin.

Koulutustasoon liittyvissä tuloksissa silmiinpistävää on ennen kaikkea tutkijakoulutusasteen suorittaneiden huomattavan suuri todennäköisyys pysyä työvoiman ulkopuolella tai siirtyä takaisin työvoiman ulkopuolelle. Lisäksi niillä näyttää olevan alempiin korkeakoulutusoihin verrattuna jossain määrin pienempi todennäköisyys siirtyä työvoiman ulkopuolelta niin työttömyyteen kuin myös työelämään.

Lähtövuonna työvoiman ulkopuolella olevien korkeakoulutettujen muiden taustatekijöiden osalta tulokset ovat pitkälti samansuuntaisia kuin lähtövuonna

työttömänä olevien korkeakoulutettujen kohdalla. Toisin sanoen, iän mukana pienenee työelämään siirtymisen todennäköisyys samalla, kun todennäköisyys siirtyä työvoiman ulkopuolelta työttömyyteen tai eläkkeelle kasvaa. Iäkkäämmillä on niin ikään selvästi suurempi todennäköisyys pysyä työvoiman ulkopuolella. Tutkimuksen suorittamisesta kulunut aika tuottaa samantyyppisiä eroja, mutta kuten työttömien kohdalla tutkimuksen iän rooli on heikompi kuin korkeakoulutetun fyysisen iän merkitys.

Myös sukupuolen vaikutus on hyvin samankaltainen siinä mielessä, että työvoiman ulkopuolella olevilla naisilla on vastaavassa tilanteessa oleviin miehiin verrattuna selkeästi pienempi todennäköisyys jatkaa työvoiman ulkopuolella tai palata tähän tilaan. Sama asetelma havaittiin yllä työttömien korkeakoulutettujen kohdalla: miehillä on naisia suurempi todennäköisyys jatkaa työttömyydessä tai palata työttömyyteen.

6 Työttömyyden toistuvuus ja kesto

Korkeakoulutettujen työttömyyttä tarkastellaan tässä luvussa työttömyysjaksojen toistuvuuden ja keston suhteen, erikseen eri tutkintoasteilla ja toisaalta eri koulutusaloilla. Edellisistä luvuista poiketen, esitettävät tulokset perustuvat kokonaisuudessaan työ- ja elinkeinoministeriön tämän tutkimuksen käyttöön tuotettuun yksilötason aineistoon. Kuten selostettiin käsillä olevan raportin johdannossa, aineisto on muodostettu poimimalla työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineistosta kaikki korkeasti koulutetut, joilla on ollut työttömyys voimassa jossain vaiheessa ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015. Aineisto mahdollistaa siten korkeakoulutettujen työttömyyskokemusten analysoinnin tiettyjen ulottuvuuksien osalta aina vuoden 2015 alkupuoliskoon asti. Lisäksi siihen on liitetty vastaavaa työttömyystietoa alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneiden osalta, mikä sallii korkeasti koulutettujen työttömien ja tämän hieman alemman koulutusasteen työttömien tilanteen vertailun. Aineistoon on niin ikään sisällytetty jossain määrin tietoa korkeasti koulutettujen työttömien erityyppisiin aktiivitoimiin osallistumisesta. Tähän palataan seuraavassa luvussa (luku 7).

6.1 Korkeakoulutettujen työttömyyden toistuvuus ja kesto eri koulutustasoilla

Tämän tutkimuksen käyttöön tuotettu, työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisesta aineistosta muodostettu osa-aineisto sisältää yhteensä 210 233 korkeasti koulutettua, joiden korkeimman tutkinnon koulutustaso on joko alempi korkeakouluaste (aste 6), ylempi korkeakouluaste (aste 7) tai tutkijakoulutusaste (aste 8). Jokaisen henkilön kohdalla on tietoa hänen kolmesta viimeisimmästä työttömyys- tai lomautusjaksostaan 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana jakson alkamis- ja päättymispäivämäärän muodossa. Tätä tietopohjaa hyödyntäen analysoidaan tässä aluvussa eri tutkintoasteilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyyden toistuvuutta ja kestoa. Luvussa 6.2 näitä havaintoja täydennetään eri koulutusaloilta valmistuneiden työttömyyden toistuvuudesta ja kestosta kertovilla tuloksilla.

6.1.1 Työttömyyden toistuvuus eri tutkintoasteilla

Aineiston runsaat 200 000 työtöntä työnhakijaa (ml. lomautetut) jakautuu kolmelle tutkintoasteelle seuraavasti: 117 063 alemman korkeakouluasteen suorittanutta, 87 812 ylempään korkeakouluasteen suorittanutta ja 5 358 tutkijakoulutusasteen suorittanutta. Korkeasti koulutetuista työttömistä työnhakijoista, alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneiden osuus on siis havaintoajanjaksolla ollut selvästi

suurempi (56 %) kuin ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden osuus (42 %). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita on aineistossa vajaan kolmen prosentin verran.

Yhteistä näille korkeasti koulutetuille on, että heidät on 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana rekisteröity työttömäksi työnhakijaksi (tai lomautetuksi) vähintään yhden, mahdollisesti useamman kerran. Kuten yllä todettiin, aineistossa on hieman tarkempaa tietoa ainoastaan kolmesta viimeisimmästä työttömyys- tai lomautusjaksoista. Toki henkilö on havaintoajanjaksolla saattanut kokea pelkästään yhden työttömyys- tai lomautusjakson, mahdollisesti kaksi tai tasan kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Mutta jos niitä on ollut enemmän kuin kolme, aineistossa ei ole näistä 'ylimenevistä' jaksoista annettu tarkempaa tietoa.

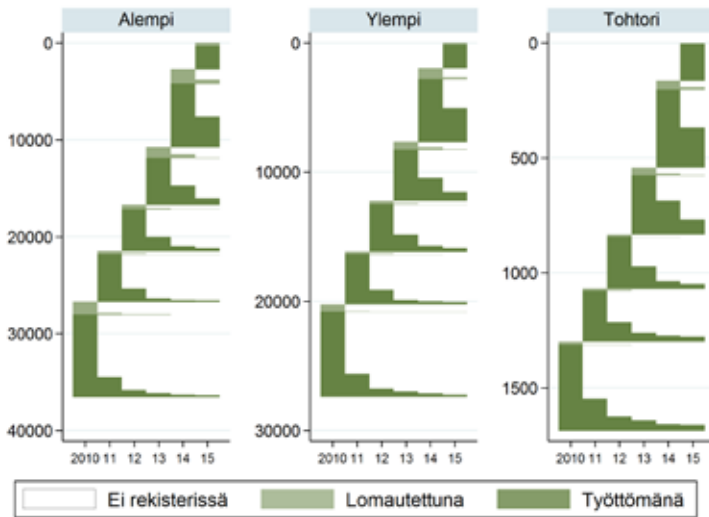
Aineistoon sisällytetyn, työttömyys- ja lomautusjaksojen kokonaislukumäärästä kertovan tunnusluvun pohjalta voi päätellä, että havaintoajanjaksolla enemmän kuin kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita korkeasti koulutettuja on melko paljon, yli 17 % kaikista havainnoista. Tämä osuus on itse asiassa lähes yhtä suuri kuin ajanjaksolla tasan kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus (noin 20 %).

Alla perehdytään yksityiskohtaisemmin työttömyyden toistuvuuteen eli siihen, montako työttömyysjaksoa jokainen aineistoon kuuluva korkeasti koulutettu on kokenut 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana. Eritoten pyritään havainnollistamaan sitä, miten korkeakoulutettujen työttömyysjaksot ovat vuositasolla jakautuneet. Samalla tämä antaa ensimmäisen, joskin hyvin karkean käsityksen työttömyysjaksojen 'etäisyydestä' toisiinsa eli siitä, miten tiheästi ne ovat ajallisesti seuranneet toisiaan. Kuvaus siten välittää alustavan tuntuman eri tutkintoasteilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen kestosta. Kestoon palataan tarkemmin jäljempänä (alaluvussa 6.1.2).

Vajalla kolmanneksella työttömyys tai lomautus on rajoittunut yhteen jaksoon

Kolmen tutkintoasteen korkeakoulutetut on kuvioissa 6.1a–6.1d jaettu neljään ryhmään sen pohjalta, montako työttömyys- tai lomautusjaksoa he ovat havaintoajanjaksolla kaiken kaikkiaan kokeneet. Ensimmäiseen kuvioon (6.1a) tulevat kaikki korkeakoulutetut, joilla on ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015 ollut vain yksi työttömyys- tai lomautusjakso (yhteensä noin 65 600 henkilöä eli vajaa kolmannes kaikista tällä ajanjaksolla työttömyyttä tai lomautusta kokeneista korkeakoulutetuista). Kuvio myös osoittaa mihin vuoteen työttömyys- tai lomautusjakso on osunut (jakson alkamispäivämäärällä mitattuna). Kuviot 6.1b–6.1d antavat vastaavan tiedon niistä korkeakoulutetuista, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi, kolme tai vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa.

Kuvio 6.1a Korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden työttömyys- tai lomautusjakson 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet, koulutusasteittain tarkasteltuna

Aineiston 117 063:sta alemman korkeakouluasteen suorittaneista 31 % (36 530, pystyakselin asteikko) on havaintojaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson. Pelkästään yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli eniten vuosina 2010 (9 800) ja 2014 (8 050) ja vähiten vuosina 2012 (4 730) ja 4/2015 (2 700) jakson alkamispäivämäärällä mitattuna. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita on aineistossa yhteensä 87 812, ja heistä 31 % (27 380) on kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson. Vain yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli eniten vuosina 2010 (7 160) ja 2014 (5 690) ja vähiten vuosina 2012 (3 940) ja 4/2015 (1 952). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita on aineistossa yhteensä 5 358, ja heistä 1 685 (31 %) on kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson. Vain yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli eniten vuosina 2010 (390) ja 2014 (380), vähiten vuosina 2011 (230) ja 4/2015 (160). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 13,3 % alemman korkeakouluasteen, 8,1 % ylemmän korkeakouluasteen ja 3,6 % tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä.

Kuvio osoittaa, että pelkästään yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli määrällisesti eniten alemman korkeakouluasteen (runsas 36 500), toiseksi eniten ylemmän korkeakouluasteen (vajaat 27 400) ja vähiten tutkijakoulutusasteen (vajaat 1 700) suorittaneiden ryhmässä. Sen sijaan kolmen koulutustason välillä ei esiinny eroja, jos yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneet suhteutetaan koulutusryhmän kaikkiin ajanjaksolla työttömyyttä tai lomautuksia kokeneisiin: kaikilla kolmella koulutustasolla yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneiden osuus oli 31 %:n luokkaa eli vajaa kolmannes.

Lisäksi kuviosta käy ilmi, että yhden työttömyysjakson kokeneita oli eniten vuonna 2010 ja toiseksi eniten vuonna 2014. Tämä pätee kaikkien kolmen koulutustason kohdalla. Muina havaintovuosina vain yhden työttömyysjakson kokeneita oli selvästi vähemmän.

Kolmanneksi kuvio havainnollistaa, että toisilla työttömyysjakso on keskittynyt tiettyyn vuoteen, joskin se on tietysti saattanut vaihdella merkittävästi keston suhteen. Toisilla puolestaan työttömyys on venynyt yli kahden vuoden, joskin myös näissä tapauksissa voi olla kyse hyvin eripituisista työttömyysjaksoista: joidenkin

työttömyys on saattanut alkaa juuri ennen vuoden vaihdetta, toisten jo aiemmin sinä vuonna. Toisaalta korkeasti koulutettujen joukkoon näyttää kuuluvan myös niitä, joiden työttömyysjakso on pitkittänyt yli usean vuoden, mutta tulos voi yhtä hyvin johtua tietojärjestelmään tehdyistä virheellisistä merkinnöistä.

Neljäntenä, kuvio osoittaa missä määrin yksittäiset jaksot ovat olleet lomautuksia. Kaiken kaikkiaan, yhden lomautusjakson kokeneiden osuus on ollut suurin alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä (noin 13 %:lla aineistossa havaittu jakso liittyi lomautukseen eikä työttömyyteen). Osuus oli noin 8 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla, mutta vähemmän kuin puolet tästä (alle 4 %) tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Eniten yhden jakson lomautettuna olleita esiintyi kaikilla koulutustasoilla vuonna 2014. Harvalla lomautus on pitkittänyt yli kahden vuoden, vielä harvemmallalla yli kolmen tai neljän vuoden. Toisaalta myös nämä poikkeuksellisen pitkät yksittäiset lomautusjaksot saattavat selittyä aineiston virhemerkinnöillä.

Työttömyys uusiutui monella eritoten vuoden 2014 aikana

Myös kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden määrä oli havaintoajanjaksoilla suurin alemman korkeakouluasteen (noin 36 300), toiseksi suurin ylemmän korkeakouluasteen (lähes 27 900) ja pienin tutkijakoulutusasteen (1 840) suorittaneiden ryhmässä. Yhteensä kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita korkeakoulutettuja oli siis noin 66 000 eli vain hiukan enemmän kuin yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita.

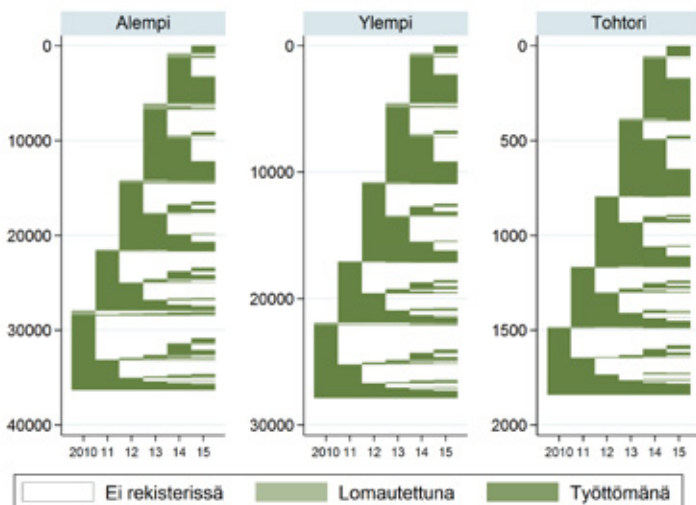
Tarkemmin sanottuna, sekä määrällisesti että suhteellisesti kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita oli kaikilla kolmella koulutustasolla lähes saman verran kuin yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita. Niinpä kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus koulutusryhmän kaikista havaintojaksolla työttömyyttä tai lomautuksia kokeneista oli alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä noin 31 %, ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä noin 32 % ja tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä noin 34 %. Toisin sanoen, havaintoajanjakson työttömistä ja lomautetuista korkeasti koulutetuista lähes kaksi kolmesta oli ollut enintään kahdesti joko työttömänä tai lomautettuna.

Kuviossa 6.1b edellinen tarkastelu toistetaan niille korkeakoulutetuille, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Yleisesti katsoen, kuvio on perusmuodoltaan hyvin samanlainen kuin yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneille saatu kuvio (6.1a). Yhteistä kahdelle kuviolle on eritoten se, että eri koulutustasojen työttömien välillä ei juuri esiinny eroja: sama yleiskuva toistuu kaikkien kolmen korkeakouluasteen kohdalla. Mutta kuvion 6b pohjalta voi myös tehdä monta mielenkiintoista lisähavaintoa, jotka niin ikään näyttävät koskevan kaikkia kolmea koulutusryhmää.

Edellisen kuvion pohjalta todettiin, että yhden työttömyysjakson kokeneita oli kolmella koulutustasolla kaikkein eniten vuonna 2010 ja toiseksi eniten vuonna 2014, mutta muina havaintovuosina selvästi vähemmän. Kaksi työttömyysjaksoa

kokeneilla tilanne on pitkälti päinvastainen: ensimmäisen työttömyysjakson alkamisia oli eniten vuosina 2012 ja 2013 (ks. kuvion alaviite). Tosin tämä pätee vain osittain alemman korkeakouluasteen suorittaneiden kohdalla: koulutusryhmän työttömistä ensimmäinen työttömyysjakso oli monella alkanut jo vuonna 2010.

Kuvio 6.1b Korkeakoulututkinnon suorittaneet: kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet, koulutusasteittain tarkasteltuna

Aineiston 117 063:sta alemman korkeakouluasteen suorittaneista 31 % (36 290, pystyakselin asteikko) on havaintojaksolla kokenut kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten ensimmäisen (eli kahden jakson tapauksessa toiseksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla vuosina 2010 (8 360 henkilöä) ja 2013 (8 060) ja vähiten vuosina 2014 (5 300) ja 4/2015 (790). Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita on aineistossa yhteensä 87 812 ja heistä 32 % (27 860) on kokenut kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla vuosina 2012 (6 290) ja 2013 (6 210) ja vähiten vuosina 2014 (3 950) ja 4/2015 (610). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita on puolestaan 5 358, ja heistä 1 840 (34 %) on kokenut kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla vuosina 2013 (410) ja 2012 (370), vähiten vuosina 2011 (320) ja 4/2015 (54). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 5,7 % alemman korkeakouluasteen, 3,4 % ylemmän korkeakouluasteen ja 2 % tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä.

Muut keskeisimmät havainnot voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Kahdet työttömyysjaksot ovat tyypillisesti keskittyneet samalle vuodelle tai kahdelle peräkkäiselle vuodelle. Kuvion pohjalta voi mahdollisesti myös päätellä, että edellinen ilmiö oli yleisempi havaintojakson alussa samalla, kun jälkimmäinen alkoi yleistyä vuoden 2011 jälkeen.
- Kolmas tyypillinen ajallinen jaksotus on, että työttömyys on toistunut vasta yhden tai muutaman vuoden päästä. Erityisesti vuosi 2014 näytti monelle korkeasti koulutetulle olleen tällainen työttömyyden uusiutumisen vuosi.
- Vuoden 2015 neljän ensimmäisen kuukauden työttömyysluvut viittaavat puolestaan siihen, että monen korkeasti koulutetun vuonna 2013 ja erityisesti vuonna 2014 alkanut työttömyys on jatkunut vuoden 2015 puolella. Toisaalta

kuvion pohjalta voi myös päätellä, että varsin moni korkeasti koulutettu on kokenut havaintoajanjakson toisen työttömyysjaksonsa vasta vuoden 2015 alussa. Lisäksi kuvio osoittaa, että jotkut korkeakoulutetut ovat kokeneet työttömyyttä ensimmäistä kertaa havaintoajanjaksolla (ainakin vuoden 2009 jälkeen) vasta vuoden 2015 alkukuukausina ja näiden neljän kuukauden sisällä peräti kahdesti.

- Kuvion pohjalta voi niin ikään päätellä, että lomautusjaksoja on esiintynyt huomattavasti vähemmän niillä korkeakoulutetuilla, joita on aineistossa havaittu kaksi kertaa verrattuna niihin, joita on havaittu vain kerran (ks. tarkemmin kuvion alaviite). Lomautuksia näyttää esiintyneen eniten havaintojakson loppupuoliskolla. Lomautuksille ominaista tuntuu olleen etenkin se, että lomautusjakso on monesti päättynyt tilapäiseen tai pitkittyvään työttömyyteen joko välittömästi tai vasta jonkun ajan päästä. Toisaalta myös kaksi lomautusjaksoa kokeneiden joukkoon mahtuu niitä, joiden kohdalla lomautusjaksoja voidaan pitää yksittäisinä, joskin toistuvina ilmiöinä muutoin varsin vakaalta tuntuvalla työuralla.

Vuoden 2015 alku oli haastava etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneille

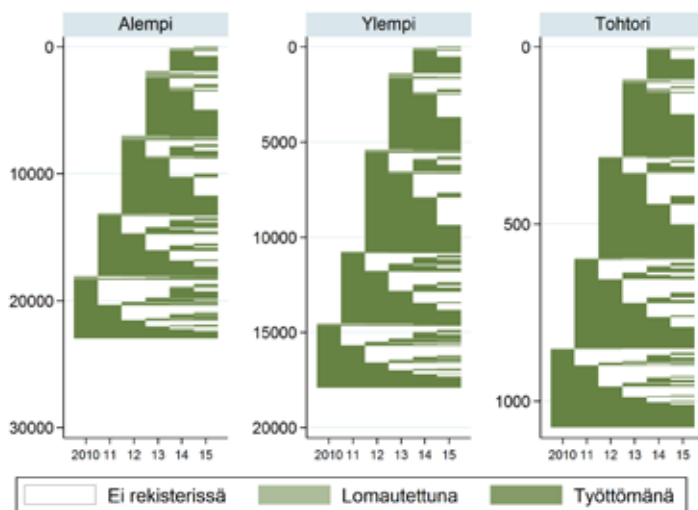
Kuviossa 6.1c tarkastellaan samaa perusasetelmaa hyödyntäen niitä korkeasti koulutettuja, joiden työttömyys- tai lomautusjaksojen lukumäärä 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana oli tasan kolme. Kuvio on keskeisiltä osin hyvin samannäköinen kuin edelliset kuviot kuitenkin sillä erolla, että 'portaat' ovat leveämmät ja 'portaittaiset nousut' matalammat. Tämä kuvion yleisluonteinen muutos on luonteva seuraus siitä, että vaihtoehtoisia ajallisia yhdistelmiä on huomattavasti enemmän työttömyys- ja lomautusjaksojen ollessa kahden sijasta yhteensä kolme. Todennäköisesti kolmen jakson työttömyys myös venyy kahta jaksoa helpommin yli useamman peräkkäisen vuoden. Mutta näistä seikoista huolimatta, koulutustasojen välillä havaitaan tässäkin tapauksessa enintään hyvin pieniä eroja: edelleen toistuu likimain sama peruskuva kaikilla kolmella korkeakouluasteella.

Kuten kuviossa käy ilmi, työttömyys- tai lomautusjaksoja kokeneiden lukumäärällä mitattuna kolmen koulutusryhmän järjestys säilyy samana kuin kahdessa edellisessä kuviossa: kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita oli eniten alemman korkeakouluasteen (lähes 23 000), toiseksi eniten ylemmän korkeakouluasteen (vajaat 17 900) ja vähiten tutkijakoulutusasteen (1 070) suorittaneiden ryhmässä. Yhteensä heitä oli siis lähes 42 000. Kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus on kaikissa kolmessa koulutusryhmässä noin 20 % eli viidennes koulutusryhmän kaikista havaintoajanjaksolla työttömyyttä tai lomautusta kokeneista.

Sekä alemman että ylemmän korkeakouluasteen ryhmässä ensimmäisen (eli kolmen jakson tapauksessa kolmanneksi viimeisimmän) työttömyysjakson alkamisia oli eniten vuosina 2012 ja 2013, tutkijakoulutusasteen ryhmässä sitä vastoin vuosina 2011 ja 2012 (ks. kuvion alaviite). Kahden edellisen kuvion vastaaviin tuloksiin

yhdistettynä tämä havainto viittaa siihen, että työttömyyden toistuminen oli selvästi yleisempää vuosina 2011–2013 kuin vuosina 2010 ja 2014.

Kuvio 6.1c Korkeakoulututkinnon suorittaneet: kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet, koulutusasteittain tarkasteltuna

Aineiston 117 063:sta alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 20 % (22 970, pystyakselin asteikko) on havaintojaksolla kokenut yhteensä kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Ensimmäisen (eli kolmen jakson tapauksessa kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla eniten vuosina 2012 (6 100 henkilöä) ja 2013 (5 110) ja vähiten vuosina 2014 (1 780) ja 4/2015 (120). Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita on yhteensä 87 812 ja heistä 20 % (17 890) on kokenut tasan kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla vuosina 2012 (5 360) ja 2013 (4 010), vähiten vuosina 2014 (1 320) ja 4/2015 (60). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita on puolestaan 5 358, ja heistä 1 070 (20 %) on kokenut kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia oli havaintojaksolla vuosina 2012 (290) ja 2011 (260), vähiten vuosina 2014 (90) ja 4/2015 (2). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 6,2 % alemman korkeakouluasteen, 3,3 % ylemmän korkeakouluasteen ja 1,4 % tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä.

Muita kuvioon 6.1c liittyviä keskeisiä havaintoja ovat muun muassa seuraavat:

- Harva korkeasti koulutettu on kokenut kaikki kolme työttömyysjaksoa saman vuoden aikana: työttömyysjaksot ovat tyypillisesti venyneet yli vähintään kaksi peräkkäistä vuotta, toistuneet peräkkäisinä vuosina tai uusiutuneet yhden tai muutaman vuoden päästä.
- Kuten kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden kohdalla, erityisesti vuosi 2014 näytti muodostuneen monelle korkeasti koulutetulle työttömyyden uusiutumisen vuodeksi.
- Vuoden 2015 neljän ensimmäisen kuukauden työttömyysluvut osoittavat, että monen korkeasti koulutetun työttömyys on venynyt vuoden 2015 puolelle tai toistunut vuoden 2015 ensimmäisinä kuukausina. Tämä näyttää pätevän etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla. Tähän suuntaan viittaavaa oli itse asiassa havaittavissa myös kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden

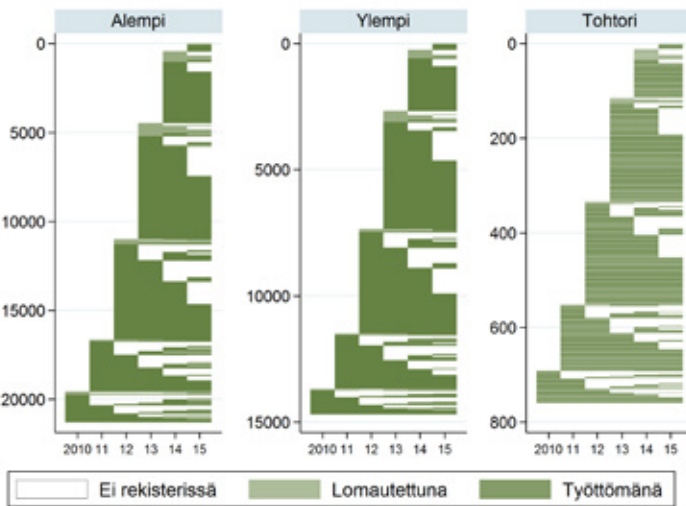
kuviossa, mutta ilmiö tulee vielä selkeämmin esille kolme työttömyysjaksoa kokeneiden kuviossa.

- Lomautusjaksoja on esiintynyt varsin vähän (ks. kuvion alaviite) ja itse asiassa likimain saman verran kuin niillä korkeakoulutetuilla, joita on aineistossa havaittu kaksi kertaa. Lisäksi lomautusjaksot ovat myös kolme kertaa aineistossa havaittujen osalta keskittyneet havaintojakson loppupuoliskon vuosiin. Edelleen, myöskään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden kohdalla ei ole helposti tunnistettavissa tyypillisiä lomautuksiin liittyviä polkuja: jotkut lomautusjaksot keskittyvät yhdelle vuodelle, toiset jaksottuvat eri, joskin usein peräkkäisille vuosille; jotkut päättyvät välittömästi tai vasta jonkun ajan päästä joko tilapäiseen tai pitkittyvään työttömyyteen; toiset edustavat pikemmin tilapäisiä katkoksia muutoin varsin vakaalla työuralla.

Usein toistuvaa työttömyyttä vasta vuoden 2011 jälkeen

Kuvioon 6.1d on sisällytetty kaikki korkeakoulutetut, jotka ovat havaintoajanjaksoilla kokeneet vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa. Tämä korkeakoulutettujen ryhmä eroaa aiemmin tarkastelluista ryhmistä paitsi sen suhteen, että työttömyys- tai lomautusjaksoja on ollut enemmän kuin kolme, niin myös siinä, että aineistoon sisältyvät alkamis- ja päättymispäivämäärät kattavat heidän osaltaan pelkästään kolme viimeisintä jaksoa. Niinpä myös kuvio 6.1d pystyy havainnollistamaan pelkästään kolmea viimeisintä työttömyys- tai lomautusjaksoa, vaikka tiedetään, että näitä ennen on havaintojaksolla esiintynyt vähintään yksi työttömyys- tai lomautusjakso. Mutta tästä tietosisällön rajoituksesta huolimatta kuvio selvästi osoittaa, että ryhmään kuuluvien korkeakoulutettujen työttömyyskokemukset näyttävät monilta osin varsin erilaisilta edellä tarkasteltuihin ryhmiin verrattuna. Kolmen koulutustason välillä ei sitä vastoin esiinny selkeitä eroja myöskään tässä ryhmässä.

Kuvio 6.1d Korkeakoulututkinnon suorittaneet: vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet, koulutusasteittain tarkasteltuna

Kuviossa on havainnollistettu korkeakoulutetun henkilön pelkästään kolme viimeistä työttömyys- tai lomautusjaksoa, koska havaintojakson aiempien työttömyys- tai lomautusjaksojen kohdalla ei ole tietoa niiden alkamis- ja päättymispäivämääristä. Aineiston 117 063:sta alemman korkeakouluasteen suorittaneesta 18 % (21 273, pystyakselin asteikko) on havaintojakson aikana kokenut vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten kolmanneksi viimeisimmän työttömyys- tai lomautusjakson alkamisajankohdat olivat havaintojakson vuosina 2013 (6 530 henkilöä) ja 2012 (5 650), vähiten vuosina 2010 (1 720) ja 4/2015 (440). Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneita on yhteensä 87 812 ja heistä 17 % (14 680) on kokenut vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten kolmanneksi viimeisimmän työttömyysjakson alkamisajankohdat olivat havaintojakson vuosina 2013 (4 670) ja 2012 (4 150), vähiten vuosina 2010 (1000) ja 4/2015 (240). Tutkijakouluasteen suorittaneita on puolestaan 5 358, ja heistä 760 (14 %) on kokenut vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten kolmanneksi viimeisimmän työttömyys- tai lomautusjakson alkamisajankohdat olivat havaintojakson vuosina 2013 (220) ja 2012 (220), vähiten vuosina 2010 (70) ja 4/2015 (10). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 10,1 % alemman korkeakouluasteen, 5,7 % ylemmän korkeakouluasteen ja 1,5 % tutkijakouluasteen suorittaneiden ryhmässä.

Määrällisesti vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita on vain hieman vähemmän kuin kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita: eniten alemman korkeakouluasteen (lähes 21 300), toiseksi eniten ylemmän korkeakouluasteen (vajaat 14 700) ja vähiten tutkijakouluasteen (760) suorittaneiden ryhmässä. Yhteensä heitä on siis yli 36 700. Koulutusryhmän kaikkiin havaintojakson aikana työttömyyttä tai lomautusta kokeneisiin suhteutettuna, heidän osuutensa oli 17–18 % alemmalla ja ylempällä korkeakouluasteella ja noin 14 % tutkijakouluasteella.

Kuvion pohjalta voi tehdä eritoten seuraavat havainnot:

- Havaintojakson aikana vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneista valtaosalla alkoi kolmanneksi viimeisin työttömyysjakso joko vuonna 2012 tai 2013 (ks. kuvion alaviite). Vuonna 2011 ja etenkin vuonna 2010 toistuvaa työttömyyttä kokevia korkeasti koulutettuja oli huomattavasti vähemmän. Tämä antaa lisä tukea yllä tehtyyn havaintoon, että työttömyyden toistuminen näyttää korkeasti koulutetuilla selvästi yleistyneen vuoden 2011 jälkeen.

- Harvemmin korkeasti koulutettu on kokenut havaintojakson kolme viimeisintä työttömyysjaksoa yhden tai kahden peräkkäisen vuoden aikana, mutta vuoden 2013 jälkeen näin näyttää käyneen yhä useammalle korkeakoulutetulle.
- Kuvion mukaan on myös niitä korkeasti koulutettuja, jotka ovat vuoden 2015 neljän ensimmäisen kuukauden aikana ehtineet kokea vähintään kolme työttömyysjaksoa.
- Lomautusjaksoja on alemman ja ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla esiintynyt hieman enemmän, mutta tutkijakoulutusasteen suorittaneilla likimain saman verran kuin niillä koulutusryhmään kuuluvilla, joita on aineistossa havaittu tasan kaksi tai kolme kertaa (ks. kuvion alaviite). Sen sijaan ei ole edelleenkään helppo tunnistaa tyypillisiä lomautuksien polkuja, vaan yhdistelmiä esiintyy varsin monenlaisia. Silmiinpistävää on kuitenkin se, että vähintään neljä työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneet ovat kohti havaintojakson loppua tältä osin muodostaneet yhä selkeämmin toisistaan erottuvat ryhmät: toistuvasti lomautettuina olleet korkeakoulutetut eivät ole juuriakaan kokeneet työttömyysjaksoja, ja päinvastoin.

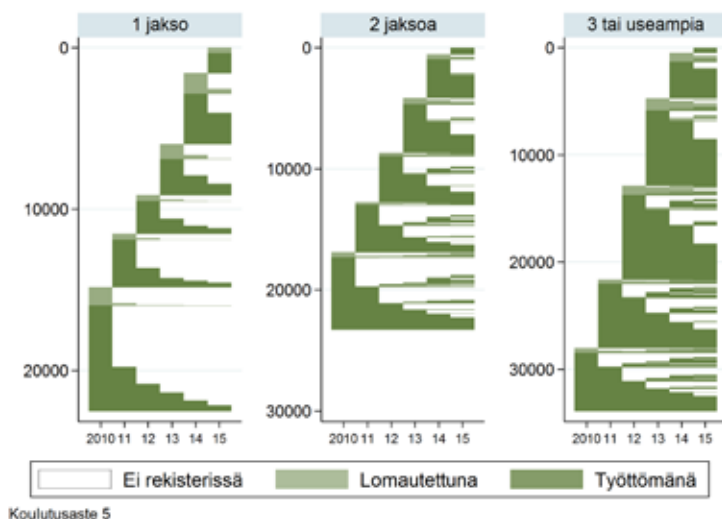
Korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen erityispiirteet kadonneet

Lopuksi selvitetään, eroavatko vähintään alemman korkeakouluasteen suorittaneiden työttömyys- ja lomautuskokemukset selkeästi alimman korkean asteen tutkinnon (aste 5) suorittaneiden vastaavista kokemuksista. Tähän kysymykseen vastaamiseksi on kuviossa 6.2 esitetty kolme kuvaa, jotka havainnollistavat yhden, kaksi sekä vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneiden alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneiden tilannetta.

Selkeimmät erot korkeakoulutettuihin verrattuna voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus on alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneiden ryhmässä hieman suurempi, ja yhden tai kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus vastaavasti hieman pienempi. Erot korkeakoulutettuihin ovat keskimäärin noin viiden prosenttiyksikön luokkaa.
- Alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneilla työttömyysjaksot tuntuvat myös helpommin pitkittyneen yli peräkkäisten vuosien, mutta tämä ero korkeakoulutettuihin nähden on pienentynyt ja lopuksi kadonnut kohti havaintojakson loppua. Erityisesti vuonna 2013 tai 2014 ensimmäisen työttömyysjaksonsa (ainakin vuoden 2009 jälkeen) kokeneiden osalta ei ole enää juuri havaittavissa eroja alimman korkean asteen tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden välillä.
- Pitkälti sama kehitys on havaittavissa lomautusjaksojen suhteen. Toisin sanoen, myös tältä osin ovat havaintojakson alussa esiintyvät erot kaventu- neet tai hävinneet koti havaintojakson loppua.

Kuvio 6.2 Alimman korkean asteen (aste 5) tutkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

Aineiston 79 660:stä alimman korkean asteen (aste 5) tutkinnon suorittaneista, 28 % (22 510, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 29 % (23 280) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 43 % (33 880) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (7 680) ja 2014 (4 390), vähiten vuosina 2012 (2 400) ja 4/2015 (1 590). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli toiseksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisajankohdaksi vuosina 2010 (6 380 henkilöä) ja 2013 (4 530), vähiten vuosina 2014 (3 590) ja 4/2015 (550). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten kolmanneksi viimeisimmän työttömyys- tai lomautusjakson alkamisajankohdaksi vuosina 2012 (8 750 henkilöä) ja 2013 (8 160), vähiten vuosina 2014 (4 250) ja 4/2015 (470). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 15 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 7 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 8 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

6.1.2 Työttömyyden kesto eri tutkintoasteilla

Jossain vaiheessa ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015 työnvälityksen tietojärjestelmässä rekisteröityinä olleet korkeasti koulutetut jaettiin yllä neljään ryhmään sen perusteella, montako työttömyys- tai lomautusjaksoa henkilö on tällä havaintojaksolla kokenut. Lisäksi todettiin, että työttömyyden tai lomautuksen alkamis- ja päättymispäivämäärä on tiedossa kolmen viimeisimmän jakson osalta. Tämän tiedon pohjalta pyrittiin edellisissä kuvioissa kohdistamaan korkeakoulutettujen työttömyys- ja lomautusjaksot eri havaintovuosille.

Toisaalta todettiin myös, että aineistosta puuttuu työttömyysjaksojen alkamis- tai päättymispäivämäärä osalta havaintoja. Päättymispäivämäärä puuttuu ensisijaisesti niiltä, joiden työttömyysjakso ei ole ehtinyt päättyä vuoden 2015 huhtikuun viimeiseen päivään mennessä. Näitä korkeakoulutettuja on aineistossa yhteensä 50 681, ja heistä lähes 40 % (19 326 henkilöä) on aloittanut havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjaksonsa vuoden 2014 puolella. Vastaavasti alkamispäivämäärä puuttuu niiltä, joiden työttömyys on alkanut ennen vuoden 2010 ensimmäistä päivää. Lisäksi aineistossa on korkeakoulutettuja, joilla on muita epäkelpoja

työttömyysjakson alku- ja/tai loppupäivämääriä. Näitä korkeakoulutettuja on yhteensä 30 991, ja heistä 7 202 (noin 23 %) on aloittanut viimeisimmän työttömyysjaksonsa vuoden 2014 puolella.

Kaikien kaikkiaan, varsin suurella osalla aineiston korkeakoulutetuista on siis työttömyysjaksoja, joiden kokonaiskestosta ei ole tietoa. Tämä koskee eritoten niitä, joiden työttömyys on alkanut vuoden 2015 alkukuukausina. Mutta yllä esitetyt lukumäärät myös osoittavat, että varteenotettava osa niistä työttömyysjaksoista, jotka olivat edelleen voimassa 30.4.2015, ovat alkaneet jo vuoden 2014 puolella. Nämä edustavat korkeakoulutettuja, joiden työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti yli neljä kuukautta.

Alla esitettävistä laskelmista on jouduttu poistamaan kaikki nämä havainnot. Työttömyysjaksojen keston suhteen tehdyissä laskelmissa ovat siis mukana pelkästään ne korkeakoulutetut, joiden kolmesta viimeisimmästä työttömyysjaksosta on tiedossa sekä alkamis- että päättymispäivämäärä. Tämä voimakas havaintojen karsinta todennäköisesti vaikuttaa työttömyysjaksojen kehosta esitettäviin tuloksiin, joskin vaihtoehtoisille ryhmille tehdyt koelaskelmat osoittavat, että yleispäätelmät koulutustasojen sisällä ja välillä esiintyvistä eroista säilyvät. Selvää kuitenkin on, että pitkittyvien työttömyysjaksojen määrä tulee aliarvioiduksi varsinkin kohti havaintoajanjakson loppua.

Kun työttömyyden keston analysointia varten eri koulutustasojen korkeakoulutetut jaetaan seuraavassa kolmeen luokkaan havaintojaksolla koettujen työttömyysjaksojen lukumäärän pohjalta, luokitus ei siis ole yhdenmukainen edellisen alaluvun vastaavan luokituksen kanssa: se kattaa huomattavasti suppeamman ja mahdollisesti samalla myös valikoidun joukon aineiston korkeakoulutetuista. Edelliseen alalukuun verrattuna laskelmista on niin ikään jätetty pois kaikki lomautusjaksot. Vaikka näiden korkeakoulutettujen lukumäärä on yhteensä 28 382 henkilöä (13,5 % kokonaisaineiston 210 233:sta korkeakoulutetusta), niiden pois jättäminen ei vaikuta ratkaisevalla tavalla työttömyysjaksojen kehosta tehtyihin laskelmiin: kuten edellisessä alaluvussa kävi ilmi, lomautetut korkeakoulutetut ovat havaintoajanjaksolla tyypillisesti muodostaneet oman ryhmän siinä mielessä, että he ovat harvemmin kokeneet myös työttömyysjaksoja.

Seuraavissa työttömyysjaksojen kestoja havainnollistavissa laskelmissa ei myöskään eritellä tasan kolme ja vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneita korkeakoulutettuja, vaan heitä tarkastellaan yhtenä ryhmänä. Tämä ratkaisu vähentää olennaisesti laskelmien määrää sekä yksinkertaistaa tuloksien esittämistä ja keskinäistä vertailua, joskin se samanaikaisesti saattaa piilottaa tärkeitä eroja työttömyyden keston suhteen tasan kolme ja vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneiden välillä.

Esitettävien laskelmien osalta todettakoon vielä lopuksi, että korkeasti koulutettujen työttömyysjaksojen oletetaan olevan järjestyksensä suhteen keskenään vertailukelpoisia. Toisin sanoen, korkeakoulutettujen ensimmäisen aineistossa havaitun työttömyysjakson ajatellaan tavallaan edustavan samaa lähtöasemaa. Pelkästään kerran havaintoajanjaksolla työttömäksi joutuneilla tämä ensimmäinen

työttömyysjakso vastaa samalla henkilön viimeisintä. Kaksi kertaa työttömänä olleiden kohdalla ensimmäinen työttömyysjakso viittaa puolestaan viimeisintä edeltävään työttömyysjaksoon, jne.

Tätä ajattelutapaa voidaan kieltämättä pitää varsin vahvana oletuksena ottaen huomioon, että aineistossa on työttömyysjaksojen lukumäärästä tietoa vain rajatulta ajanjaksolta ja niiden kestosta vain kolmen viimeisimmän jakson osalta. Niinpä havaintojakson alkuun sijoittuvien työttömyysjaksojen osalta ei tiedetä, onko jakso aidosti ensimmäinen vai onko henkilö mahdollisesti kokenut työttömyyttä esimerkiksi juuri ennen vuoden 2010 alkua. Yhtä lailla kolmanneksi viimeisin työttömyysjakso ei ole niinkään henkilön ensimmäinen, jos hän on havaintojaksolla kokenut enemmän kuin kolme työttömyysjaksoa.

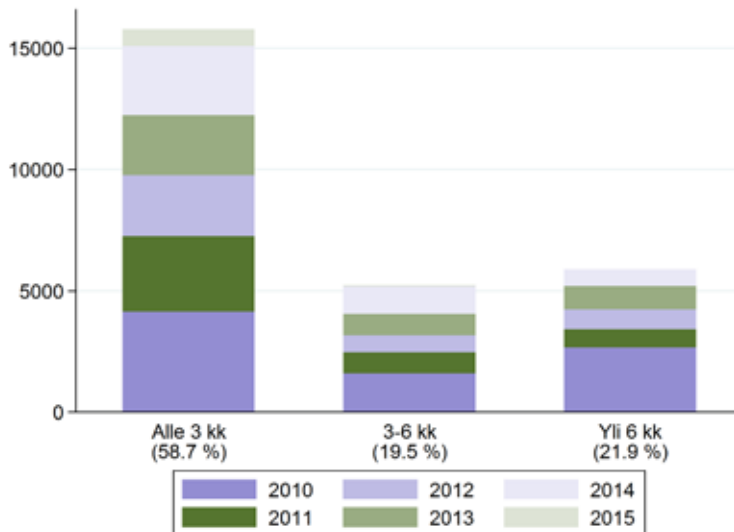
Mutta jos käytetty rakennelma toimii näistä rajoituksista huolimatta jokseenkin tyydyttävästi, se pystyy tuottamaan mielenkiintoista tietoa siitä, onko ensimmäisen työttömyysjakson kesto usein selvästi erilainen niillä, joiden työttömyys toistuu myöhemmin havaintojaksolla. Lisäksi lähestymistapa voi antaa ainakin viitteellistä tietoa siitä, kumpi seikka on voimakkaammin yhteydessä työttömyyden kesto: työttömyysjakson alkamisvuosi vai pikemmin sen järjestys henkilön työttömyyskokenemusten lähihistoriassa.

Havaintovuosina vain yhden työttömyysjakson kokeneet: pitkittävän työttömyyden riski kasvaa tutkintoasteen mukaan

Aloitetaan vertailemalla eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneita, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet vain yhden työttömyysjakson. Näiden yksittäisten työttömyysjaksojen keston vaihtelua on kuviossa 6.3a havainnollistettu alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osalta. Kuviossa keston ryhmittely noudattaa varsin perinteistä luokittelua: alle kolme kuukautta, enintään kuusi mutta vähintään kolme kuukautta, sekä yli kuusi kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja.

Kuvio 6.3a havainnollistaa alemman korkeakouluasteen suorittaneiden yksittäisten työttömyysjaksojen keston vaihtelua kahdella eri tavalla tarkasteltuna. Yhtäältä kuvio osoittaa sen, miltä näiden työttömyysjaksojen keston mukainen yleisjakauma on havaintoajanjaksolla näyttänyt. Lisäksi se kertoo, miten koulutusryhmän erikesitoiset työttömyysjaksot ovat jakautuneet yli havaintovuosien, eli missä suhteessa esimerkiksi alle kolme kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja on esiintynyt eri havaintovuosina.

Kuvio 6.3a Yhden työttömyysjakson kokeneet alemman korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle 3 kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli 6 kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 31 470 alemman korkeakouluasteen suorittanutta, jotka ovat havaintojaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 26 900), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Tämä henkilömäärän karsinta vaikuttaa eritoten vuonna 2014 alkaneiden ja vuoden 2015 puolella jatkuvien työttömyysjaksojen esiintyvyyteen. Kuvion pylväät osoittavat kuinka monen koulutusryhmään kuuluvan kohdalla (pystyakselin asteikko) työttömyysjakso on kestänyt alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta tai yli kuusi kuukautta. Pylväiden jako erivärisiin alueisiin havainnollistaa puolestaan, missä suhteessa eri havaintovuosina on esiintynyt ko. kestoisia työttömyysjaksoja. Jokaisen pylvään osalta eri vuosien osuudet summautuvat siten sataan prosenttiin.

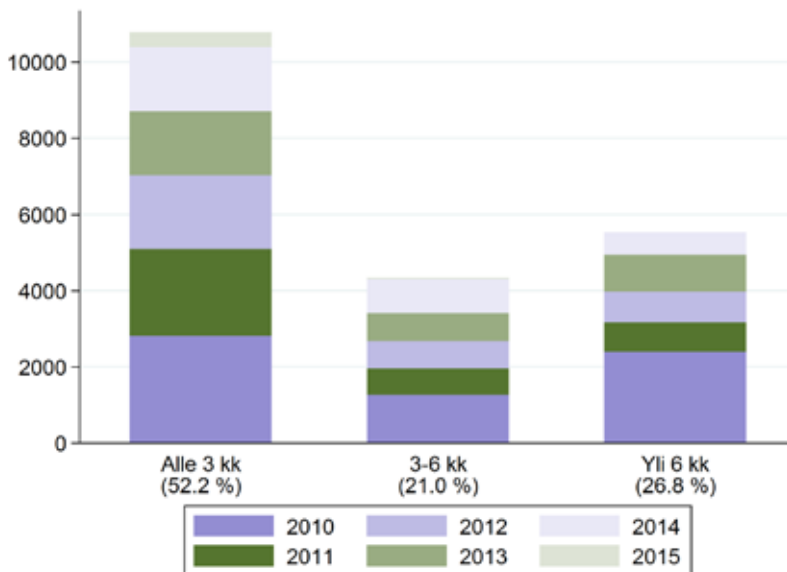
Kuvion pohjalta voi päätellä, että havaintoajanjaksolla vain yhden työttömyysjakson kokeneista, alemman korkeakouluasteen suorittaneista enemmistö (lähes 59 %) on ollut alle kolme kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä. Vajaalla viidenneksellä työttömyysjakso on kestänyt vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta. Runsaalla viidenneksellä työttömyysjakso on venynyt tätä pidemmäksi.

Alle kolmen kuukauden kestoiset työttömyysjaksot ovat koulutusryhmässä jakautuneet varsin tasaisesti yli havaintovuosien, joskin niitä oli selvästi eniten vuosina 2010 ja 2014. Sama pätee 3–6 kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osalta. Tulos ei ole sinänsä yllättävä ottaen huomioon, että yksittäisiä työttömyysjaksoja esiintyi kaikkein eniten juuri näinä vuosina (vrt. alaluku 6.1.1). Muihin havaintovuosien verrattuna vuodelle 2010 oli niin ikään ominaista suhteellisen paljon yli kuusi kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja. Vuoden 2010 jälkeen pitkittyviä työttömyysjaksoja on ollut huomattavasti vähemmän. Toisaalta on muistettava, että vuoden 2014 tilanne saattaa tältä osin olla aliarvioitu, kun laskelmista puuttuvat kaikki työttömyysjaksot, jotka olivat edelleen voimassa 30.4.2015. Alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden kohdalla aineistossa on yhteensä 1 900 vuoden

2014 puolella alkanutta työttömyysjaksoa, joista puuttuu päättymispäivämäärä ja jotka tästä syystä puuttuvat myös kestoja havainnollistavista laskelmista.

Seuraavaksi sama tarkastelu toistetaan ylemmän korkeakouluasteen suorittaneille, joiden työttömyysjaksot ovat havaintoajanjaksolla rajoittuneet vain yhteen. Kuten kuviossa 6.3b käy ilmi, näiden yksittäisten työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma on pääpiirteiltään samankaltainen kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Selkein ero on siinä, että alle kolmen kuukauden kestoisten työttömyysjaksojen osuus on hieman pienempi (noin 52 %) ja yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus vastaavasti korkeampi (lähes 27 %). Tulos tukeekin edellisissä luvuissa tehtyä päätelmää, että työttömyystilanne näyttää yleisesti ottaen vakavammalta ylemmän kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmän osalta.

Kuvio 6.3b Yhden työttömyysjakson kokeneet ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle 3 kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli 6 kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyyden eri havaintovuosina

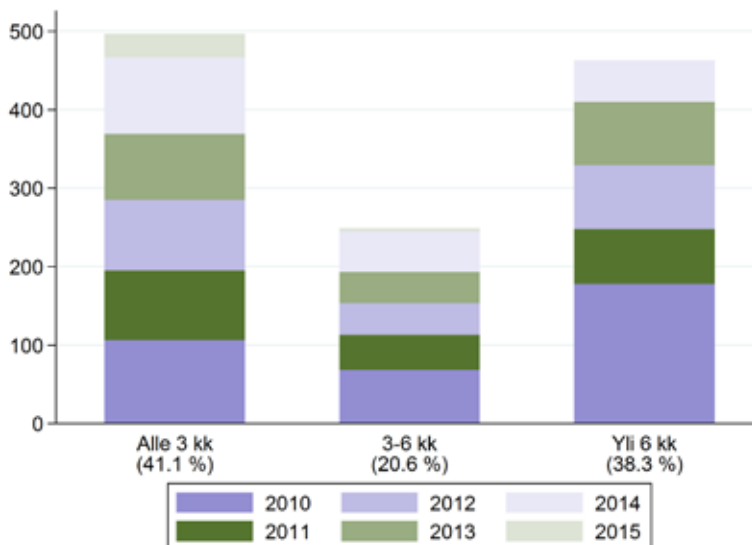
Aineistossa on yhteensä 24 770 ylemmän korkeakouluasteen suorittanutta, jotka ovat havaintojaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 20 640), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnoista, ks. kuvion 6.3a alaviite.

Erikestoisten työttömyysjaksojen jakauma yli havaintovuosien näyttää sen sijaan varsin samanlaiselta alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmissä. Toisin sanoen, alle kolme kuukautta ja toisaalta 3–6 kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja esiintyi eniten vuonna 2010 ja varsin yleisesti myös vuonna 2014. Koulutusryhmään kuuluvat kokivat vuonna 2010 myös suhteellisen paljon yli

kuusi kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja. Muina havaintovuosina näin pitkiä työttömyysjaksoja oli huomattavasti vähemmän siitä huolimatta, että vuoden 2014 tilanne on mitä ilmeisimmin aliarvioitu: vuoden 2014 puolella alkaneita ja yli seuraavan vuoden huhtikuun venyviä työttömyysjaksoja oli ylempään korkeakoulutasteen tutkinnon suorittaneiden ryhmässä yhteensä 1 690. Näitä ei ole kuvion 6.3b laskelmissa pystytty ottamaan huomioon, koska työttömyysjakson päättymispäivämäärä puuttuu.

Lopuksi sama tarkastelu tehdään havaintojaksolla yhden työttömyysjakson kokeneille tutkijakoulutusasteen suorittaneille. Myös tässä koulutusryhmässä suurin ero kahteen muuhun koulutusryhmään liittyy lyhyiden ja pitkien työttömyysjaksojen osuuksiin: alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus on noin 41 % ja yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus yli 38 %. Kahteen alempaan koulutusryhmään verrattuna tutkijakoulutusasteen suorittaneiden yksittäiset työttömyysjaksot ovat siis jääneet selvästi harvemmin lyhytkestoisiksi ja paljon todennäköisemmin venyneet suhteellisen pitkiksi. Sen sijaan 3–6 kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus on kolmella korkeakoulutasolla lähes samansuuruinen (19,5–21 %).

Kuvio 6.3c Yhden työttömyysjakson kokeneet tohtorikoulutusasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle 3 kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli 6 kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

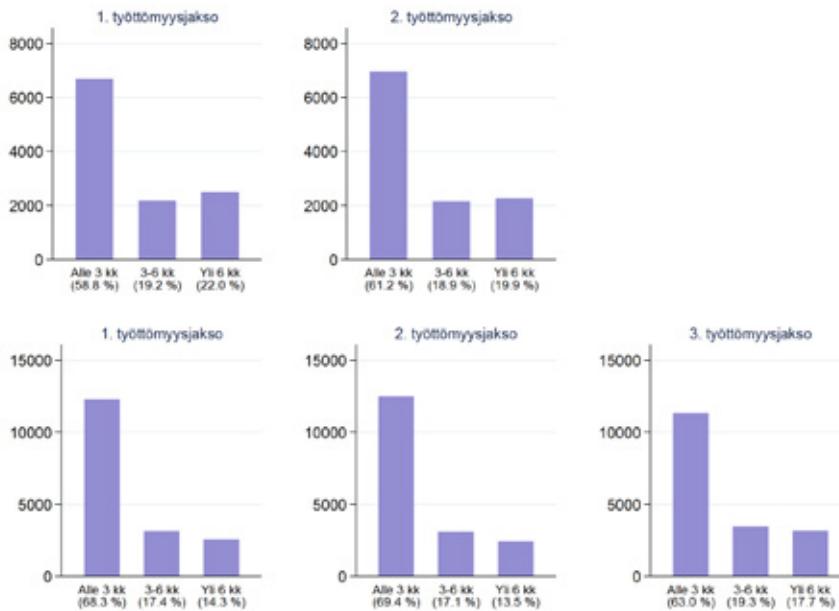
Aineistossa on yhteensä 1 575 tutkijakoulutusasteen suorittanutta, jotka ovat havaintojaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 1 210), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.3a alaviite.

Toisaalta erikestoisten työttömyysjaksojen jakauma yli havaintovuosien näyttäisi viittaavan siihen, että tutkijakoulutusasteen suorittaneiden epäedullinen asema työttömyysjakson kestolla mitattuna olisi hieman muuttunut kohti havaintojakson loppua. Loppupäätelmä saattaa kuitenkin olla harhainen, koska päättymispäivämäärä puuttuu 370 työttömyysjakson osalta. Näistä varsin huomattava määrä (yhteensä 140) oli alkanut vuoden 2014 puolella. Siksi yleisvaikutelmaksi eittämättä jää, että työttömyyden pitkittymisen riski kasvaa korkeakoulututkinnon asteen mukaan.

Toistuvuuden ja keston välillä riippuvuutta ainoastaan tutkijakoulutusasteen suorittaneilla

Seuraavaksi kysytään, esiintyykö työttömyysjaksojen keston ja niiden toistuvuuden välillä riippuvuutta siinä mielessä, että työttömyyden toistuminen tyypillisesti johtaisi työttömyysjaksojen pitenemiseen. Kysymystä yritetään valaista muutaman kuvauksellisen harjoitelman avulla. Aluksi luodaan erikseen kolmelle tutkintoasteelle kaksi kuvasarjaa: ensimmäinen valaisee työttömyysjaksojen keston mukaista vaihtelua niillä korkeakoulutetuilla, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa; toinen puolestaan niillä, joiden työttömyysjaksojen määrä on samalla ajanjaksolla ollut vähintään kolme. Kuvio 6.4a osoittaa, minkälaisen tuloksen tämä harjoitelma tuottaa alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden osalta.

Kuvio 6.4a Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alimman korkeakouluasteen suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 30 830 alemman korkeakouluasteen suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 11 370 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 37 210, joista alemmissa kuvissa on vastaavasti mukana 18 000 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

Havaintoajanjaksolla kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden, alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ensimmäisen työttömyysjakson keston mukainen jakauma on hyvin samankaltainen kuin niillä koulutusryhmään kuuluvilla, jotka havaintoajanjaksolla ovat kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson: lähes 59 %:lla työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta, vajaalla viidenneksellä 3–6 kuukautta ja runsaalla viidenneksellä yli kuusi kuukautta. Tähän verrattuna, havaintovuosina vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne näyttää selvästi edullisemmalta (kuvion alempi kuvasarja): alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus oli selvästi suurempi (noin 68 %) ja etenkin yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus selvästi alhaisempi (noin 14 %).

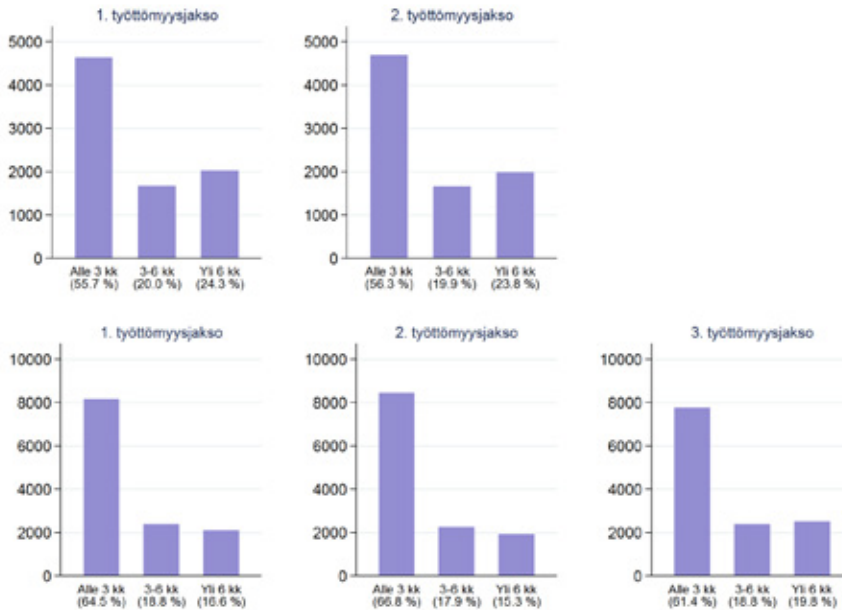
Kuvio myös osoittaa, että seuraavan työttömyysjakson kesto oli kummassakin ryhmässä usein lyhyempi kuin edellisen työttömyysjakson kesto: alle kolmen kuukauden kestoisten jaksojen osuus oli kasvanut lähinnä yli kuusi kuukautta kestäneiden jaksojen kustannuksella. Havaintoajanjaksolla vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden viimeisimmän jakson keston mukainen jakauma oli sen sijaan hieman epäsuotuisampi kahteen edelliseen työttömyysjaksoon verrattuna. Mutta verrattuna niihin, jotka olivat havaintoajanjaksolla kokeneet enintään kaksi

työttömyysjaksoa, keston mukainen vaihtelu oli edelleen selvästi myönteisempi: alle kolme kuukautta kestäneiden jaksojen osuus oli edelleen reilusti yli 60 % ja yli kuusi kuukautta kestäneiden jaksojen osuus alle 18 %.

Alemman korkeakouluasteen suorittaneille saadut tulokset näyttäisivät siten viittaavan siihen, että työttömyysjaksojen lukumäärän ja niiden keston välillä ei ole selkeää riippuvuutta. Yleisesti ottaen, työttömyys ei siis näytä pitenevän, vaikka työttömyysjaksoja kertyy enemmän. Usein työttömyyttä kokeneet, alemman korkeakouluasteen suorittaneet ovat tyypillisesti olleet vain lyhyitä jaksoja työnvälitysrekisterissä. Tällainen tilanne syntyy helposti eritoten niillä, joiden työsuhde on eri syistä määräaikaikainen.

Vastaava tarkastelu ylemmän korkeakouluasteen suorittaneille antaa hyvin samansuuntaisen tuloksen (kuvio 6.4b). Toisaalta alemman ja ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työttömyysjaksojen lukumäärän ja keston vertailu osoittaa myös sen, että ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työttömyys on keston suhteen epäedullisempi riippumatta työttömyysjaksojen lukumäärästä: alemman korkeakouluasteen suorittaneista suurempi osa on niin yhden, kahden kuin vähintään kolmen työttömyysjakson tapauksissa kokenut selvästi enemmän alle kolme kuukautta kestäneitä jaksoja. Vastaavasti ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista suurempi osa on kokenut 3–6 kuukautta ja eritoten yli kuusi kuukautta kestäneitä työttömyysjaksoja.

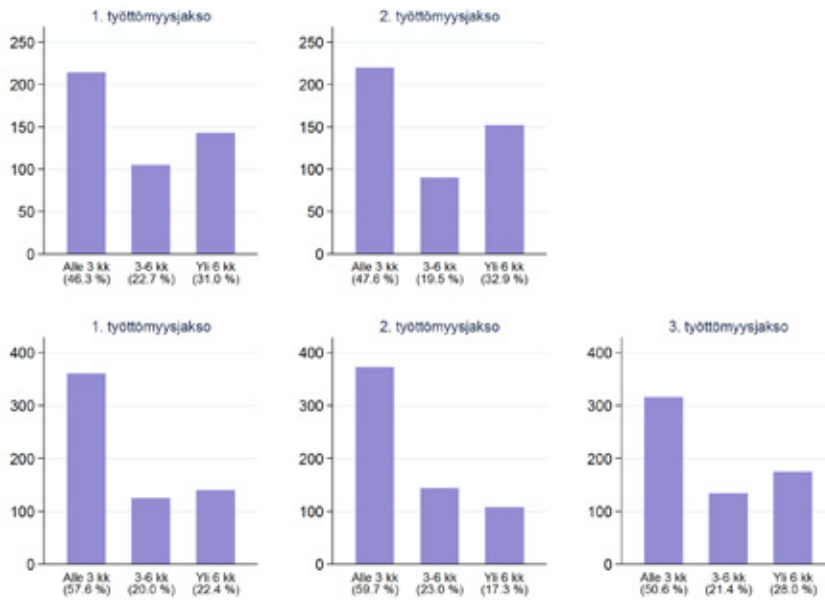
Kuvio 6.4b Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 24 510 ylemmän korkeakouluasteen suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemissä kuvissa mukana on 8 320 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 28 580, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 12 650 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

Tutkijakoulutusasteen suorittaneiden vastaavat tulokset on esitetty kuviossa 6.4c. Työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma osoittaa, että alle kolme kuukautta kestäneiden jaksojen osuus on kauttaaltaan ollut kaikkein pienin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla: tulos ei koske pelkästään havaintoajanjaksolla vain yhden työttömyysjakson kokeneita vaan kaikkia työttömyysjaksoja. Tutkijakoulutusasteen suorittaneiden työttömyyden kesto poikkeaa kahden alemman korkeakoulutason suorittaneiden tilanteesta myös siinä, että työttömyyden toistuminen on todennäköisesti vaikuttanut sen kestoön pidentävästi.

Kuvio 6.4c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet tutkijakoulutusasteen suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 1 690 tutkijakoulutusasteen suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksoilla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemissä kuvissa mukana on 460 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 1 670, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 630 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

Työttömyysjaksojen toistuvuuden ja keston välillä mahdollisesti esiintyvää riippuvuutta on yllä tarkasteltu vertailemalla peräkkäisten työttömyysjaksojen kestossa esiintyvää yleistä vaihtelua. Seuraavassa tätä mahdollista riippuvuutta lähestytään kytkemällä peräkkäisten työttömyysjaksojen kestot suuremmin toisiinsa. Näin on alemman korkeakouluasteen suorittaneiden kohdalla tehty taulukossa 6.1a.

Taulukko 6.1a Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alemman korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen kestojen kytkentä

Työttömyysjaksojen määrä	Jakson kesto	% -jakauma 1. jaksolla	% -jakauma 2. jaksolla			% -jakauma 3. jaksolla		
			alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk	alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	58.8	68.3	17.9	13.8			
	3–6 kk	19.2	56.1	21.7	22.2			
	yli 6 kk	22.0	46.5	18.9	34.5			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	68.3	75.7			71.8	16.7	11.5
		68.3		14.8		59.9	20.0	20.1
		68.3			9.5	48.9	22.7	28.4
	3–6 kk	17.4	60.1			59.7	21.0	19.3
		17.4		22.5		49.8	28.1	22.1
		17.4			17.3	46.1	25.0	28.9
	yli 6 kk	14.3	50.6			54.4	20.2	25.3
		14.3		21.7		47.1	23.5	29.4
		14.3			27.7	42.5	22.2	35.3
		14.3						

”%-jakauma 1. jaksolla” sarakkeen osuudet ovat samat kuin 1. työttömyysjakson osuudet kuviossa 6.4a. Osuudet siis kuvaavat havaintoajanjaksolla kaksi (kolme) työttömyysjaksoa kokeneiden toiseksi (kolmanneksi) viimeisimmän työttömyysjakson keston mukaista jakaamaa. ”%-jakauma 2. jaksolla” sarakkeen osuudet havainnollistavat ensimmäisellä jaksolla erikestoisen työttömyyden kokeneiden seuraavan työttömyysjakson keston vaihtelua. Esimerkiksi kaksi (kolme) työttömyysjaksoa kokeneista, vajaalla 59 %:lla (noin 68 %:lla) ensimmäinen jakso kesti alle kolme kuukautta. Näistä noin 68 %:lla (lähes 76 %:lla) myös toinen työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta. Näistä kolmannen kerran työttömäksi joutuneista lähes 72 %:lla työttömyys jäi edelleen lyhyeksi.

Lähtökohta on taulukossa sama kuin yllä kuviossa 6.4a: ensimmäistä jaksoa (taulukon 1. jakso) edustaa havaintoajanjaksolla kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden kohdalla toiseksi viimeinen jakso, ja vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden osalta kolmanneksi viimeinen jakso. Toisin sanoen, taulukon sarakkeen ”%-jakauma 1. jaksolla” keston mukaiset osuudet ovat samat kuin kuvion 6.4a vasemmanpuolisissa kuvissa (1. työttömyysjakso). Mutta sen sijaan, että peräkkäisten työttömyysjaksojen kestoja kohdellaan irrallisina tapahtumina, kuten kuviossa 6.4a, kestot on taulukossa 6.1a ketjutettu jaksojen keston mukaisissa tarkasteluissa käytetyn kolmijaon pohjalta.

Taulukon 6.1a perusteella voi tehdä muun muassa seuraavat havainnot. Alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus on kaikissa tilanteissa ollut ylivoimaisesti suurin. Toisaalta tämä osuus näyttää olleen sitä pienempi, mitä pidemmäksi edellinen työttömyysjakso on venynyt. Niinpä lyhyiden työttömyysjaksojen todennäköisyys on ollut kaikkein suurin niillä, joilla myös edellinen työttömyysjakso jäi lyhyeksi. Niinpä havaintoajanjaksolla kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla, ensimmäinen työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta lähes 59 %:n kohdalla. Heistä valtaosalla myös toinen työttömyysjakso jäi lyhyeksi (noin 68 %:lla 59 %:sta); alle 14 %:lla sen kesto ylitti kuuden kuukauden.

Tilanne toistuu vielä selkeämmin havaintoajanjaksolla vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneilla: niillä, joiden havaintoajanjakson kolmanneksi viimeinen

työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta (noin 68 %:lla), myös seuraava työttömyysjakso jäi valtaosalla (lähes 76 %:lla 68 %:sta) lyhyeksi, kuten jäi myös kolmas eli havaintojakson viimeinen työttömyysjakso (noin 72 %:lla 76 %:sta). Lisäksi taulukko osoittaa, että lähtökohtaisesti lyhyen työttömyysjakson kokeneiden riski joutua pitkäksi venyvälle työttömyydelle on vielä pienempi kuin kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla. Tämä havainto tukee siten koulutusryhmästä edellä tehtyä päätelmää, ettei työttömyysjaksojen lukumäärän ja niiden kestojen välillä näytä olevan selkeää riippuvuutta siinä mielessä, että työttömyysjaksojen kesto piteneisi niiden määrän mukaan.

Toisaalta on myös merkille pantavaa, että yli kuusi kuukautta kestäväällä työttömyydellä olleiden, alemman korkeakouluasteen suorittaneiden seuraavat työttömyysjaksot jäivät usein selvästi lyhyemmiksi (taulukon 6.1a alin osa). Noin puolella heistä seuraava työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta samalla, kun enintään kolmanneksella myös seuraava työttömyysjakso kesti yli kuusi kuukautta. Mutta samanaikaisesti on myös tässä asetelmassa nähtävissä jo yllä todettu havainto: mitä pidemmiksi aiemmat työttömyysjaksot ovat venyneet, sitä todennäköisemmin myös myöhemmät työttömyysjaksot jäävät pitkiksi.

Taulukko 6.1b esittää vastaavat tulokset ylemmän korkeakouluasteen suorittaneille. Havainnot ovat kauttaaltaan hyvin samantapaiset kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneilla tosin jälleen kerran sillä erolla, että lyhyiden työttömyysjaksojen osuudet ovat tyypillisesti hieman pienemmät ja pitkittyvien työttömyysjaksojen osuudet vastaavasti hieman suuremmat.

Taulukko 6.1b Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen kestojen kytkentä

Työttömyysjaksojen määrä	Jakson kesto	% -jakauma 1. jaksolla	% -jakauma 2. jaksolla			% -jakauma 3. jaksolla		
			alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk	alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	55.7	63.3	19.1	17.5			
	3–6 kk	20.0	52.9	23.0	24.1			
	yli 6 kk	24.3	43.0	19.1	37.9			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	64.5	72.9			69.8	16.6	13.6
		64.5		16.1		58.4	21.8	19.7
		64.5			11.0	51.1	21.3	27.6
	3–6 kk	18.8	59.4			59.1	21.0	19.9
		18.8		21.5		53.2	25.5	21.2
		18.8			19.1	45.7	21.5	32.7
	yli 6 kk	16.6	51.6			56.2	15.2	28.6
		16.6		21.1		48.5	22.1	29.3
		16.6			27.3	41.5	22.2	36.3

"%-jakauma 1. jaksolla" sarakkeen osuudet ovat samat kuin 1. työttömyysjakson osuudet kuviossa 6.4b. Taulukon tulkinnasta, ks. taulukon 6.1a alaviite.

Lopuksi taulukossa 6.1c, tarkastelun kohteena ovat kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet tutkijakoulutusasteen suorittaneet. Myös tämän taulukon tulokset tukevat tutkijakoulutusasteen suorittaneiden osalta yllä tehtyjä havaintoja. Erityisen selkeästi taulukko havainnollistaa koulutusryhmän alempia koulutusryhmiä suuremman todennäköisyyden siirtyä heti alkuun toistuvasti pitkittävän työttömyyden polulle: havaintoajanjaksolla vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden lyhytkestoisten jaksojen osuus ylittää harvoin 50 %:n tason (kuvion 6.1c alin osa). Todennäköisesti tilanne on todellisuudessa ollut vielä epäsuotuisampi, koska alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuutta on laskelmissa mitä ilmeisimmin yliarvioitu.

Taulukko 6.1c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet tutkijakoulutusasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen keston lytkentä

Työttömyysjaksojen määrä	Jakson kesto	% -jakauma 1. jaksolla	% -jakauma 2. jaksolla			% -jakauma 3. jaksolla		
			alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk	alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	46.3	53.3	20.1	26.6			
	3–6 kk	22.7	51.4	16.2	32.4			
	yli 6 kk	31.0	36.4	21.0	42.7			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	57.6	68.6			59.1	19.4	21.5
		57.6		18.3		45.5	22.7	31.8
		57.6			13.1	46.8	21.3	31.9
	3–6 kk	20.0	47.2			55.9	20.3	23.7
		20.0		29.6		37.8	32.4	29.7
		20.0			23.2	31.0	27.6	41.4
	yli 6 kk	22.4	47.9			46.3	22.4	31.3
		22.4		29.3		46.3	22.0	31.7
		22.4			22.9	37.5	15.6	46.9

"%-jakauma 1. jaksolla" sarakkeen osuudet ovat samat kuin 1. työttömyysjakson osuudet kuviossa 6.4c. Taulukon tulkinnasta, ks. taulukon 6.1a alaviite.

Työttömyysjaksot toistuvat lyhyen ajan sisällä kestosta riippumatta

Lopuksi tarkastellaan, miten tiheästi korkeakoulutettujen työttömyysjaksot ovat tyypillisesti seuranneet toisiaan. Tästä kertovat taulukot 6.2a–6.2c, jotka on laadittu vertailemalla edellisen työttömyysjakson päättymispäivämäärää seuraavan työttömyysjakson alkamispäivämäärään. Nämä työttömyysjaksojen väliset 'etäisyydet' on sen jälkeen ryhmitelty kolmeen luokkaan: seuraava työttömyysjakso on alkanut puolen vuoden sisällä, 6–12 kuukauden sisällä tai aikaisintaan vasta vuoden päästä.

Kuten taulukot osoittavat, kolmen korkeakoulutason välillä esiintyy tältä osin enintään hyvin pieniä eroja. Toisin sanoen, sama yleiskuva toistuu kaikkien kolmen koulutusryhmän kohdalla. Tämä yleiskuva voidaan kiteyttää seuraavasti. Työttömyysjakson kestosta riippumatta, työttömyys useimmiten toistuu puolen vuoden sisällä, ja vain harvoin vasta vuoden päästä tai vielä myöhemmin. Ja myös siinä

tapauksessa, että työttömyys on uusiutunut vasta vuoden päästä, niin seuraava työttömyysjakso alkaa yleensä jo puolen vuoden sisällä. Näin ollen tuloksen voidaan myös katsoa tukevan tämän luvun alussa esitettyjen kuvioiden pohjalta tehtyjä päätelmiä työttömyysjaksojen toistuvuudesta: työttömyysjaksot tyypillisesti keskittyvät samalle vuodelle tai kahdelle peräkkäiselle vuodelle.

Taulukko 6.2a Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alemmän korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen välillä kulunut aika

Työttömyysjaksojen määrä	1. jakson kesto	etäisyys 2. jaksolle			etäisyys 3. jaksolle		
		alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk	alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	55.7	18.5	25.8			
	3–6 kk	58.4	15.9	25.8			
	yli 6 kk	62.8	16.5	20.8			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	72.9			72.2	15.2	12.6
			16.6		55.3	34.3	10.4
				10.5	74.7	18.2	7.1
	3–6 kk	72.7			70.6	16.6	12.7
			16.0		53.4	35.7	10.8
				11.4	78.5	14.2	7.3
	yli 6 kk	79.1			72.1	15.5	12.4
			13.7		69.5	20.5	10.0
				7.2	79.9	13.1	7.0

Työttömyysjaksojen välillä kulunut aika (etäisyys) on mitattu vertailemalla edellisen työttömyysjakson päättymispäivämäärä seuraavan työttömyysjakson alkamispäivämäärään.

Taulukko 6.2b Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen välillä kulunut aika

Työttömyysjaksojen määrä	1. jakson kesto	etäisyys 2. jaksolle			etäisyys 3. jaksolle		
		alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk	alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	53.5	24.7	21.8			
	3–6 kk	60.0	18.5	21.4			
	yli 6 kk	63.5	16.9	19.6			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	70.0			69.7	19.6	10.7
			20.5		45.3	44.7	10.0
				9.4	67.8	23.1	9.2
	3–6 kk	73.7			71.9	16.9	11.2
			17.0		46.7	41.0	12.3
				9.3	71.5	22.6	5.9
	yli 6 kk	76.6			71.8	16.2	11.9
			16.5		65.4	24.5	10.2
				6.9	77.5	15.0	7.5

Työttömyysjaksojen välillä kulunut aika (etäisyys) on mitattu vertailemalla edellisen työttömyysjakson päättymispäivämäärä seuraavan työttömyysjakson alkamispäivämäärään.

Taulukko 6.2c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet tutkijakoulutusasteen suorittaneet: työttömyysjaksojen välillä kulunut aika

Työttömyysjaksojen määrä	1. jakson kesto	etäisyys 2. jaksolle			etäisyys 3. jaksolle		
		alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk	alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	58.2	22.7	19.1			
	3–6 kk	71.1	11.1	17.8			
	yli 6 kk	61.2	19.7	19.1			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	72.2			72.4	18.4	9.2
			19.3		54.1	37.7	8.2
				8.5	70.4	18.5	11.1
	3–6 kk	72.4			80.4	9.3	10.3
			16.4		63.6	31.8	4.5
				11.2	80.0	20.0	0.0
	yli 6 kk	78.3			70.1	20.4	9.5
			16.0		71.4	17.9	10.7
				5.7	80.0	20.0	0.0

Työttömyysjaksojen välillä kulunut aika (etäisyys) on mitattu vertailemalla edellisen työttömyysjakson päättymispäivämäärä seuraavan työttömyysjakson alkamispäivämäärään.

Erot alimman korkean asteen suorittaneisiin enimmäkseen vähäiset

Ennen kuin siirrytään tarkastelemaan työttömyysjaksojen toistuvuutta ja kestoja eri koulutusaloilta valmistuneilla korkeakoulutetuilla tehdään myös työttömyyden keston suhteen lyhyt vertailu kolmen korkeakouluasteen ja alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneiden välillä. Edellä todettiin, että erot työttömyyden toistuvuuden osalta ovat pitkälti tasoittuneet kohti havaintoajanjakson loppua, kun korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen toistuvuus on muuttunut yhä enemmän samanlaiseksi kuin alimman korkean asteen suorittaneilla. Tässä puolestaan kysytään, onko korkeakoulutettujen ja alimman korkean asteen suorittaneiden välillä esiintynyt havaintoajanjaksolla selkeitä eroja työttömyyden keston suhteen.

Alimman korkean asteen suorittaneita koskevia tuloksia on havainnollistettu tämän raportin lopussa olevassa liitteessä (kuviot A6.1 ja A6.2 sekä taulukot A6.1 ja A6.2). Tuloksien pohjalta voidaan tehdä eritoten seuraavat havainnot:

- Alimman korkean asteen suorittaneiden havaintoajanjaksolla kokemista työttömyysjaksoista noin 38 % on kestänyt yli kuusi kuukautta. Osuus on samansuuruinen kuin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla, mutta huomattavasti suurempi kuin alemman (noin 22 %) tai ylempään (vajaa 27 %) korkeakouluasteen suorittaneilla. Työttömyysjaksojen keston yleisjakauma näyttää siis olevan sekä alimman korkean asteen että tutkijakoulutusasteen suorittaneilla selvästi epäedullisempi kuin alemman tai ylempään korkeakouluasteen suorittaneilla.
- Erikestoisten työttömyysjaksojen vuosijakaumien osalta koulutusryhmien välillä ei sen sijaan esiinny selkeitä eroja: vuosi 2010 oli kaikkien kohdalla

havaintovuosista pahin, joskin vuoden 2014 tilanne saattaa olla aliarvioitu etenkin pitkittyvien työttömyysjaksojen osalta.

- Myöskään havaintoajanjaksolla kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden keston jakaumissa ei ole nähtävissä selkeitä eroja korkeakouluasteen ja alimman korkean asteen suorittaneiden välillä. Myös alimman korkean asteen suorittaneiden kohdalla nämä havaintoajanjaksolla eri määriä työttömyysjaksoja kokeneet ryhmät erottuvat selkeästi toisistaan siinä, että usein työttömyyttä kokeneet ovat tyypillisesti olleet lyhytkestoisilla työttömyysjaksoilla. Harvemmin työttömäksi joutuneet ovat puolestaan selvästi useammin kokeneet pidempikestoisia työttömyysjaksoja.
- Myös alimman korkean asteen suorittaneilla työttömyysjaksot ovat yleensä toistuneet jo puolen vuoden sisällä. Harvoin työttömyysjaksojen välillä on ehtinyt kulua yli 12 kuukautta.

6.2 Korkeakoulutettujen työttömyyden toistuvuus ja kesto eri koulutusaloilla

Koulutusaloittain tarkasteltuna työnvälityksen tietojärjestelmään sisältyvät korkeasti koulutetut jakautuvat seuraavasti. Eniten aineistossa on kaupallisen, yhteiskuntatieteellisen ja tekniikan alan korkeakoulutettuja: lähes puolet aineistoon kuuluvista on kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä (noin 23 %, 48 550 henkilöä) tai tekniikan (noin 23 %, 47 430) alalta valmistuneita. Kolmanneksi eniten on humanistisen tutkinnon suorittaneita (14 %, 30 370). Terveys- ja sosiaali-alan tutkinnon suorittaneiden osuus on noin 10 % (21 160). Muiden koulutusalojen osuus on selvästi pienempi: 7 % (14 250) kasvatustieteelliseltä alalta, 5 % (10 830) luonnontieteelliseltä alalta, 3 % (7 180) palvelualoilta ja 2 % (5 110) maa- ja metsätalouden alalta valmistuneilla. Noin 12 %:lla (25 360) koulutusala on jokin muu tai tuntematon.

Seuraavassa myös koulutusaloja tarkastellaan yksityiskohtaisemmin työttömyyden (ja osittain myös lomautuksien) toistuvuuden ja keston suhteen. Tällöin koulutusaloja ei kuitenkaan eritellä koulutustason mukaan, vaan tarkastelun kohteena ovat kaikki koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittaneet koulutustasosta riippumatta. Tällä ratkaisulla ei välttämättä menetetä keskeistä perustietoa, koska edelliset koulutustason mukaiset tulokset osoittivat, että korkeakoulutettujen välillä ei esiinny tältä osin kovin suuria eroja.

Myöskään ei eritellä havaintoajanjaksolla tasan kolme ja vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneita, vaan heitä käsitellään yhtenä ryhmänä. Myös tätä ratkaisua voidaan perustella viitaten edellä esitettyihin havaintoihin. Tosin tämä yhdistetty ryhmä muodostuu väistämättä varsin suureksi, koska kumpaankin luokkaan sijoituu kaikilla koulutusaloilla varteenotettava osa työnvälityksen tietojärjestelmään kuuluvista korkeakoulutetuista (taulukko 6.3). Tasan kolme työttömyysjaksoa sekä vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneiden yhteenlaskettu osuus on alimmillaan noin 35 % (tekniikan ala: 19,7 + 15,4 %) ja suurimmillaan noin 47 % (humanistinen

ala: 22,1 + 25,0 %). Kääntäen, toisilta koulutusaloilta valmistuneilla korkeasti koulutetuilla työttömyys- ja lomautusjaksojen lukumäärä on havaintoajanjaksolla tyypillisesti rajoittunut enintään kahteen, toisilta koulutusaloilta valmistuneilla jaksosen kokonaislukumäärä on sitä vastoin tällä ajanjaksolla usein noussut vähintään kolmeen.

Taulukko 6.3 Korkeakoulutettujen työttömyys- ja lomautusjaksojen jakauma (%) koulutusaloittain

Koulutusala	Henkilömäärä	Työttömyys- tai lomautusjaksojen lukumäärä havaintoajanjaksolla			
		1 jakso	2 jaksoa	3 jaksoa	vähintään 4
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	48 550	32.0	32.2	20.0	15.8
Tekniikka	47 430	31.8	33.0	19.7	15.4
Humanistinen	30 370	25.7	27.2	22.1	25.0
Terveys- ja sosiaali-ala	21 160	33.8	30.5	18.2	17.5
Kasvatustieteellinen	14 250	28.9	28.5	21.0	21.6
Luonnontieteellinen	10 830	29.0	31.1	20.9	18.9
Palvelualat	7 180	29.2	32.3	18.6	19.8
Maa- ja metsätalous	5 110	29.1	30.2	20.0	20.6
Muu / tuntematon ala	25 360	36.1	34.3	18.5	11.1
Kaikki koulutusalat	210 230	31.2	31.4	19.9	17.5

Kolmas yksinkertaistus koulutustasojen työttömyysjaksojen lukumäärän ja keston mukaisiin tarkasteluihin nähden on se, että kestoja koskevat laskelmat ovat koulutusalojen osalta rajattu yleisellä tasolla tehtäviin laskelmiin. Toisin sanoen, seuraavassa ei esitetä työttömyysjaksojen keston mukaisia ketjutuksia (ks. taulukot 6.1a–6.1c), koska yleistasolla tehdyt laskelmat näyttävät välittävän saman peruskuvan kuin työttömyysjaksojen kestojen ketjutuksiin pohjautuvat laskelmat, joskin eittämättä karkeammalla tasolla. Eri koulutustasoille ei myöskään toisteta työttömyysjaksojen välillä kuluneesta ajasta kertovia laskelmia (taulukot 6.2a–6.2c) siitä syystä, että tulokset osoittautuivat olevan hyvin samansuuntaisia kaikilla kolmella korkeakoulutuksen tasolla, ja itse asiassa myös alimman korkean asteen tasolla.

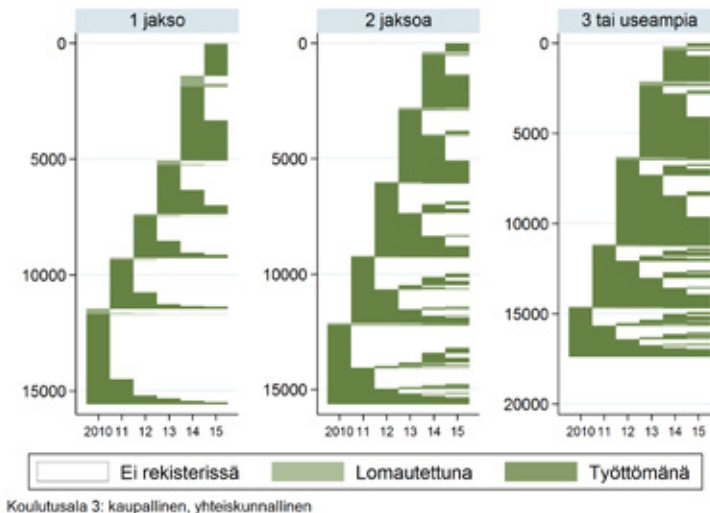
Eri koulutusaloilta valmistuneiden työttömyysjaksojen toistuvuutta ja kestoja 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana tarkastellaan seuraavaksi koulutusalojen työttömien kokonaismäärän mukaisessa järjestyksessä. Toisin sanoen, aloitetaan kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneista. Viimeisenä koulutusalanä käsitellään maa- ja metsätalouden alaa. Kokonaan huomiotta jätetään ne korkeakoulutetut, joiden koulutusala on aineistossa joku muu tai tuntematon.

6.2.1 Kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneet: yleiskuvaa vastaava tilanne

Työnvälityksen tietojärjestelmässä on 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana esiintynyt vähintään kerran yhteensä 48 550 kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittanutta. Tällä henkilömäärällä koulutusala kattaa lähes neljänneksen aineistoon kuuluvista korkeakoulutetuista.

Koulutusosalta valmistuneet korkeakoulutetut jakautuvat varsin tasaisesti työttömyys- ja lomautusjaksojen kokonaislukumäärän pohjalta muodostettuun kolmeen luokkaan: vajaa kolmannes on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, niin ikään vajaa kolmannes on kokenut työttömyyttä tai lomautusta kahdesti, ja runsas kolmannes on ollut vähintään kolme kertaa työttömänä tai lomautettuna.

Kuvio 6.5a Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

Aineiston 48 550:stä kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 32 % (15 560, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 32 % (15 620) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 36 % (17 370) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (4 110) ja 2014 (3 670), vähiten vuosina 2012 (1 900) ja 2015 (140). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2011 (3 500 henkilöä) ja 2013 (3 220), vähiten vuosina 2014 (2 390) ja 2015 (390). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2012 (4 870 henkilöä) ja 2013 (4 170), vähiten vuosina 2014 (1 940) ja 2015 (180). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 5,6 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 2,7 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 2,9 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Koska koulutusosalta valmistuneiden osuus on suhteellisen suuri, on tuskin yllättävää, että työttömyyden toistuvuus ja toistuvuuden kehitys yli havaintovuosien

toistavat pitkälti kaikille korkeakoulutetuille saadun yleiskuvan. Tämän yleiskuvan mukaisesti kuvio 6.5a osoittaa eritoten seuraavan:

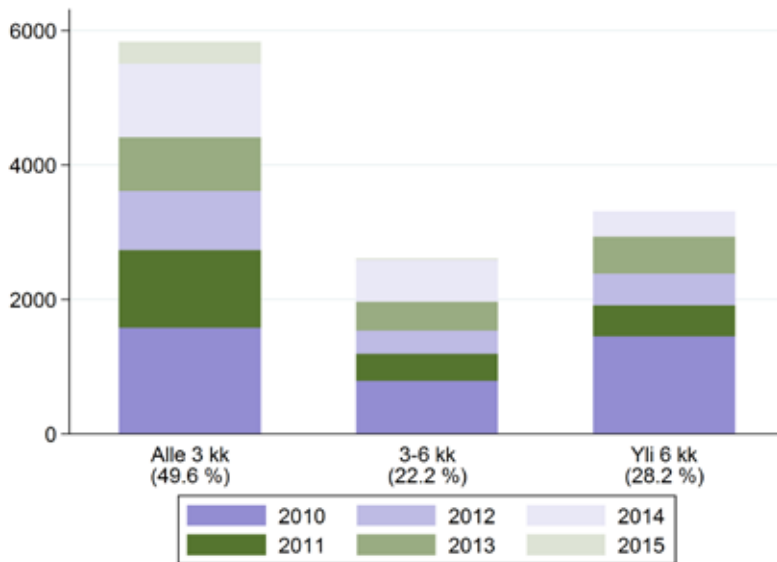
- Yhden työttömyysjakson kokeneita oli eniten vuonna 2010 ja toiseksi eniten vuonna 2014. Muina havaintovuosina vain yhden työttömyysjakson kokeneita oli selvästi vähemmän.
- Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneilla tilanne oli pitkälti päinvastainen eli kolmanneksi viimeisimmän työttömyysjakson alkamisia oli eniten havaintojakson väli vuosina ja etenkin vuosina 2012 ja 2013. Kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden kohdalla ensimmäisen työttömyysjakson alkamiset jakautuivat sitä vastoin varsin tasaisesti yli havaintovuosien, joskin niitä näyttää esiintyneen jonkin verran enemmän vuonna 2010 ja hieman vähemmän vuonna 2014.
- Kaikille kolmelle työttömyysjaksoluokalle on yhteistä se, että yli peräkkäisten vuosien venyvät työttömyysjaksot näyttävät yleistyneen yli havaintovuosien.
- Vuosi 2014 oli varsin monella koulutusalan korkeakoulutetulla paitsi havaintojakson ensimmäinen ja ainoa työttömyysvuosi, myös työttömyyden uusiutumisen vuosi.
- Samansuuntaisia havaintoja on tehtävissä vuoden 2015 neljän ensimmäisen kuukauden osalta: ensimmäistä kertaa (ainakin vuoden 2009 jälkeen) työttömyyttä kokeneita oli noina kuukausina ehtinyt kertyä suhteellisen suuri määrä samalla, kun työttömyys oli toistunut varsin monilla aiemmin havaintoajanjaksoilla työttömyyttä kokeneilla.
- Lomautuksia on esiintynyt ennen kaikkea vuoden 2014 aikana. Tyypillisesti on ollut kyse yhdestä lomautusjaksosta, harvemmin toistuvista lomautusjaksoista.

Kuvioissa 6.5b ja 6.5c koulutusosalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyysjaksoja on tarkasteltu hieman yksityiskohtaisemmin niiden keston suhteen. Kuten edellisissä kestoja koskevissa tarkasteluissa, tulisi myös tässä yhteydessä muistaa, että näissä kuvioissa ovat mukana vain ne korkeakoulutetut, joiden työttömyysjaksoille löytyy aineistossa sekä alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvioista on siis jouduttu jättämään pois kaikki ne, joiden havaintovuosien työttömyysjaksoista puuttuu jompikumpi päivämäärä. Tämä koskee ennen kaikkea niitä koulutusosalta valmistuneita, joiden työttömyys jatkui yli vuoden 2015 huhtikuun viimeisen päivän, kuin myös niitä, joiden työttömyys oli alkanut ennen vuoden 2010 tammi-kuun ensimmäistä päivää.

Kuvio 6.5b osoittaa havaintoajanjaksolla yhden kerran työttömänä olleiden koulutusalan korkeakoulutettujen osalta, että heistä noin puolella työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta. Suhteellisesti eniten näitä yksittäisiä varsin lyhytkestoisia työttömyysjaksoja esiintyi havaintoajanjakson alkuvuonna (2010) ja toiseksi eniten vuoden 2014 aikana. Havaintovuosien välinen jakauma on vastaavanlainen 3-6 kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen kohdalla, vaikkakin tämän pituisia yksittäisiä työttömyysjaksoja koki huomattavasti pienempi osa (noin 22 %) koulutusalan korkeakoulutetuista. Havaintoajanjaksolla yhden ainoan työttömyysjakson

kokeneiden keskuudessa esiintyi itse asiassa enemmän yli kuusi kuukautta kestäneitä jaksoja (noin 28 %). Toisaalta nämä pitkittyneet työttömyysjaksot näyttävät keskittyneen havaintoajanjakson alkuvuoteen, joskin niiden määrä on mitä ilmeisimmin aliarvioitu vuoden 2014 osalta.

Kuvio 6.5b Yhden työttömyysjakson kokeneet kaupallisen tai yhteishuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

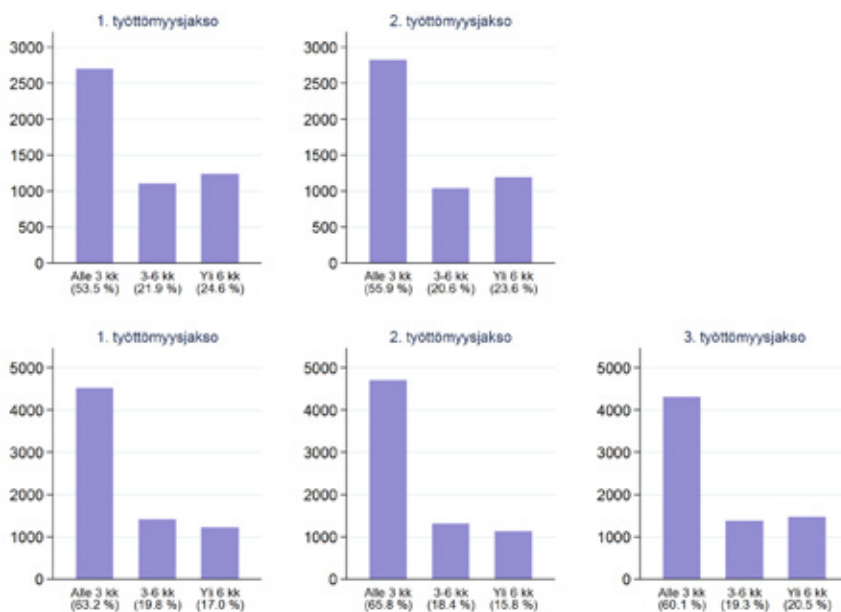
Aineistossa on yhteensä 14 390 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 11 750), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Tämä henkilömäärän karsinta vaikuttaa eritoten vuonna 2014 alkaneiden ja vuoden 2015 puolella jatkuvien työttömyysjaksojen esiintyvyyteen. Kuvion pylväät osoittavat kuinka monen koulutusalaan kuuluvan kohdalla (pysty akselin asteikko) työttömyysjakso on kestänyt alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta tai yli kuusi kuukautta. Pylväiden jako erivärisiin alueisiin havainnollistaa puolestaan, missä suhteessa eri havaintovuosina on esiintynyt ko. kestoisia työttömyysjaksoja. Jokaisen pylvään osalta eri vuosien osuudet summautuvat siten sataan prosenttiin.

Kuvion 6.5c ylempi kuvasarja havainnollistaa havaintoajanjaksolla tasan kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden keston mukaista jakaumaa, erikseen kahdelle jaksolle laskettuna. Kahden työttömyysjakson jakaumassa ei näytä keston suhteen tapahtuneen kuin hyvin pieniä muutoksia: jakauma toistuu miltei samanlaisena kummankin työttömyysjakson osalta. Yhden työttömyysjakson kokeneiden keston mukaiseen jakaumaan verrattuna tilanne näyttää selvästi edullisemmalta kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla: lyhyitä työttömyysjaksoja on esiintynyt enemmän ja pitkiä työttömyysjaksoja vastaavasti vähemmän. Toisaalta on otettava huomioon, että näissä laskelmissa on mukana, työttömyysjaksojen puuttuvasta alkamis- tai

päättymispäivämäärästä johtuen, vain runsas kolmannes kaikista koulutusalan korkeakoulutetuista, jotka olivat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa (ks. kuvion alaviite).

Kuvion 6.5c alempi kuvasarja osoittaa puolestaan, että useammin kuin kaksi kertaa havaintoajanjaksolla työttömänä olleiden työttömyysjaksot ovat enimmäkseen kestäneet alle kolme kuukautta. Toistuvasti työttömänä olleiden työttömyysjakso on harvemmin venynyt pitkäksi, joskin havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson keston mukainen jakauma näyttäisi viittaavan siihen, että alle kolme kuukautta kestävien työttömyysjaksojen osuus olisi laskussa. Lisää tukea tälle havainnolle antaa se, että laskelmat todennäköisesti aliarvioivat pitkittyvien työttömyysjaksojen osuutta nimenomaan viimeisimmän työttömyysjakson osalta.

Kuvio 6.5c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet haupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

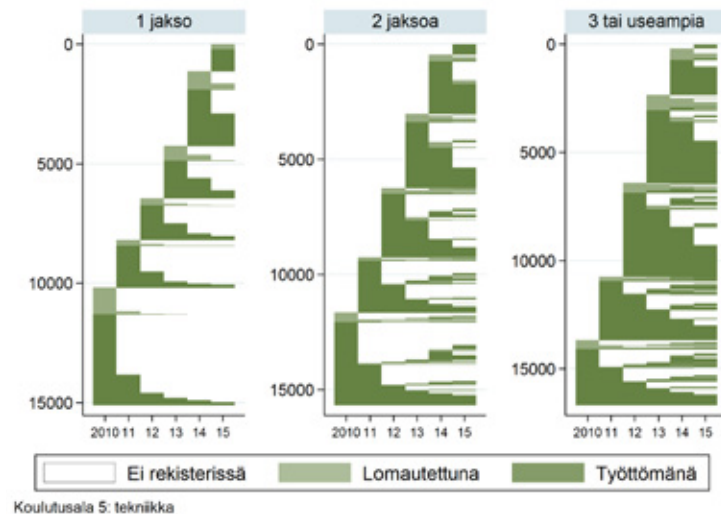
Aineistossa on yhteensä 14 130 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 5 050 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 15 650, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 7 160 henkilöä eli näiden aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

6.2.2 Tekniikan alalta valmistuneet: suhteellisen paljon lomautusjaksoja ja pitkittyviä työttömyysjaksoja

Tekniikan alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen osuus on aineistossa samaa luokkaa (noin 23 %) kuin kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden. Määrällisesti heitä on yhteensä 47 430. Toisin sanoen, näinkin moni tekniikan alalta valmistunut korkeakoulutettu on ollut vähintään kerran työttömänä tai lomautettuna 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana. Ja aivan kuten kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneet, he jakautuvat hyvin tasaisesti yhden, kahden tai vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson luokkiin: jokaiseen sijoittuu heistä noin kolmannes.

Tekniikan alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyys- ja lomautusjaksojen toistuvuudesta välittyvä yleiskuva on pääpiirteiltään hyvin samanlainen kuin kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan tutkinnon suorittaneilla (kuvio 6.6a). Selkeimmin koulutusalat erottuvat toisistaan siinä, että tekniikan alalta valmistuneet korkeakoulutetut ovat kokeneet selvästi enemmän lomautusjaksoja, sekä yksittäisiä että toistuvia, ja vastaavasti hieman vähemmän työttömyyttä.

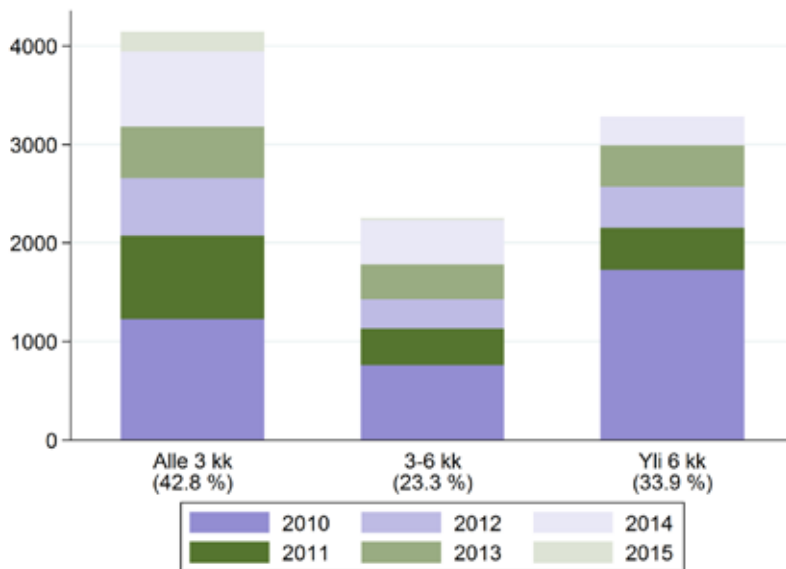
Kuvio 6.6a Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

Aineiston 47 430:stä tekniikan alalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 32 % (15 100, pystyakselin asteikko) on havaintojaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 33 % (15 670) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 35 % (16 670) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (4 910) ja 2014 (3 120), vähiten vuosina 2012 (1 730) ja 2015 (1 130). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyysjakson alkamisia vuosina 2010 (4 010 henkilöä) ja 2013 (3 220), vähiten vuosina 2011 (2 390) ja 2015 (450). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2012 (4 340 henkilöä) ja 2013 (4 060), vähiten vuosina 2014 (2 150) ja 2015 (190). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 22,8 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 10,5 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 14,3 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Kuvion 6.6b mukaan havaintoajanjaksolla yhden työttömyysjakson kokeneista runsas kolmannes on ollut yli kuusi kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä. Vastaavasti vain noin 43 %:lla tuo yksittäinen työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta. Sen sijaan 3–6 kuukautta kestäneitä yksittäisiä työttömyysjaksoja on likimain samaa luokkaa kuin kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneilla. Myös eri havaintovuosien vaikutus erikestoisten työttömyysjaksojen esiintyvyyteen on kahdelta koulutusosalta valmistuneilla korkeakoulutetuilla ollut hyvin samansuuntainen: erikestoisia yksittäisiä työttömyysjaksoja oli ylivoimaisesti eniten vuoden 2010 aikana ja toiseksi eniten vuonna 2014 (olettaen, että vuoden 2014 yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen määrää ja osuutta on laskelmassa todennäköisesti aliarvioitu).

Kuvio 6.6b Yhden työttömyysjakson kokeneet tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

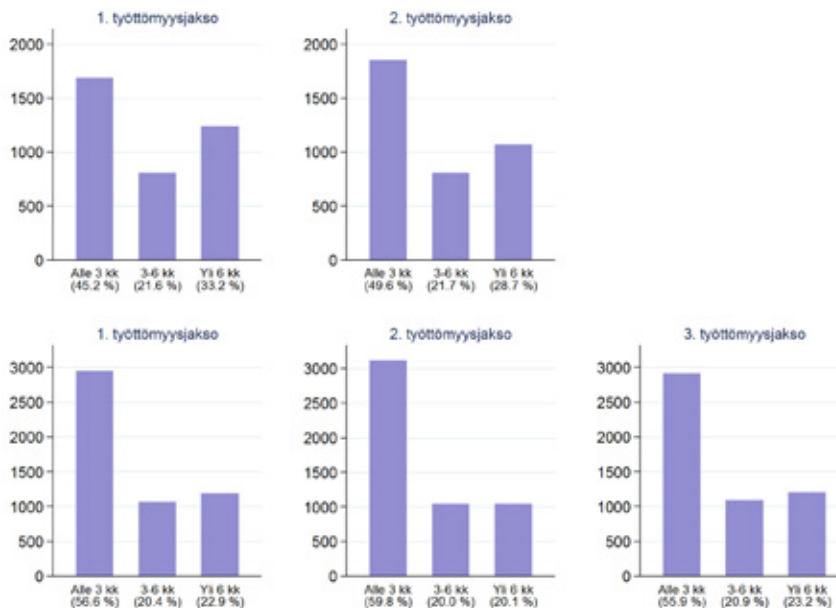
Aineistossa on yhteensä 11 820 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 9 680), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne on ollut suotuisampi siinä mielessä, että kummankin jakson osalta on alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus ollut selvästi suurempi kuin havaintoajanjaksolla vain yhden työttömyysjakson kokeneilla (kuvio 6.6c, ylempi kuvasarja). Vastaavasti on yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus ollut hieman alhaisempi, etenkin toisen

työttömyysjakson kohdalla. Toisaalta juuri tämä osuus saattaa olla laskelmassa aliarvioitu, kun siitä puuttuvat kaikki ne koulutusalan korkeakoulutetut, joiden työttömyysjaksojen kokonaiskestoa ei ole voitu laskea. Kuten on jo aiemmin todettu, näitä havaintoja on erityisen paljon havaintoajanjakson loppua kohti mentäessä.

Kuvion 6.6c alempi kuvasarja osoittaa puolestaan, että lyhyitä työttömyysjaksoja esiintyy kaikkein eniten niillä, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet vähintään kolme työttömyysjaksoa. Tätä pidempien työttömyysjaksojen osuus on heillä ollut enimmillään 23 %:n luokkaa, joskin myös tähän laskelmaan eittämättä liittyy aliarvioinnin riski etenkin havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson kohdalla.

Kuvio 6.6c Kahsi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet teknii-
han alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston
mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuu-
kautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

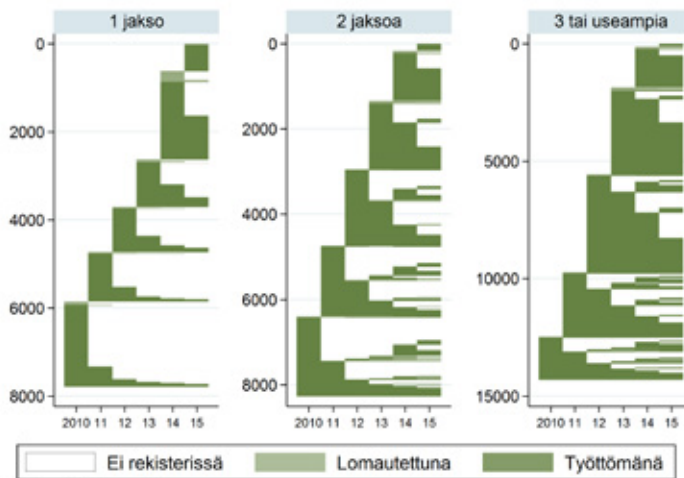
Aineistossa on yhteensä 11 800 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 3 730 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 12 150, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 5 210 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

6.2.3 Humanistiselta alalta valmistuneet: usein toistuva mutta yleensä lyhytkestoinen työttömyys

Humanistiselta alalta valmistuneita on työnvälityksen tietojärjestelmässä 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana esiintynyt yhteensä 30 370 korkeakoulutettua. Tällä henkilö määrällä koulutusala kattaa noin 14 % aineiston kaikista korkeakoulutetuista.

Runsas neljäsnes humanistiselta alalta valmistuneista on kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, ja toinen runsas neljäsnes kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Loput eli lähes puolet heistä on havaintoajanjaksolla ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kolme kertaa. Varteenotettava osa (yhteensä noin 14 300) aineiston humanistiselta alalta valmistuneista on siis kokenut toistuvaa työttömyyttä (lomautuksia on koulutusosalta valmistuneilla esiintynyt hyvin vähän, ks. kuvion 6.7a alaviite). Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden osuus (noin 47 %) on itse asiassa kahdeksasta koulutusalaryhmästä humanistiselta alalta valmistuneilla kaikkein suurin. Vastaavasti on yhden tai enintään kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus koulutusalojen kaikkein pienin (27 % kummassakin luokassa). Muilta osin koulutusosalta valmistuneiden työttömyyden toistuvuuden yleiskuva ei juuri poikkea muilta koulutusaloilta valmistuneiden vastaavasta tilanteesta.

Kuvio 6.7a Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

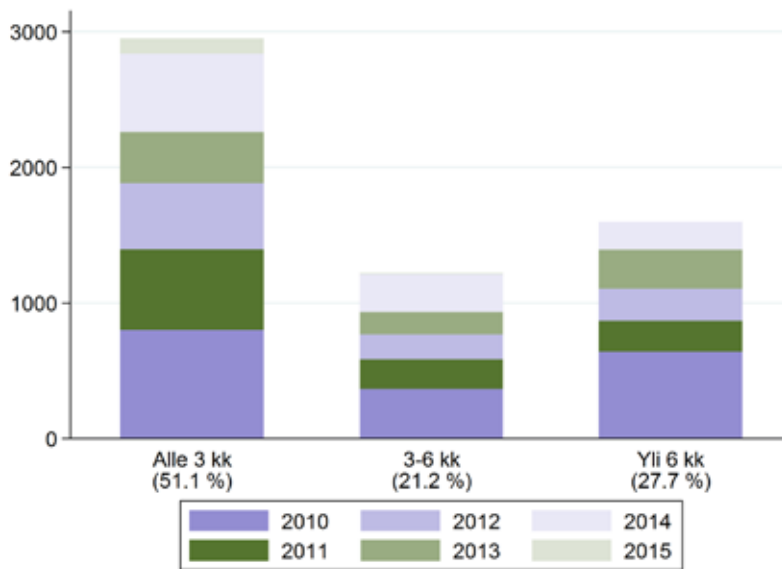
Koulutusala 2: humanistinen

Aineiston 30 370:stä humanistiselta alalta valmistuneesta korkeakouluetutusta 26 % (7 790, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 27 % (8 270) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 47 % (14 310) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2014 (2 010) ja 2010 (1 930), vähiten vuosina 2012 (1 030) ja 2015 (620). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2010 (1 870 henkilöä) ja 2012 (1 790), vähiten vuosina 2014 (1 180) ja 2015 (160). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2012 (4 180 henkilöä) ja 2013 (3 690), vähiten vuosina 2014 (1 740) ja 2015 (120). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 4 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 1,5 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 1,6 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Havaintoajanjaksolla vain yhden työttömyysjakson kokeneiden, humanistiselta alalta valmistuneiden työttömyyden kestoa on havainnollistettu kuviossa 6.7b. Kuten kuvioista käy ilmi, pienellä enemmistöllä (noin 51 %:lla) tämän havaintoajanjakson

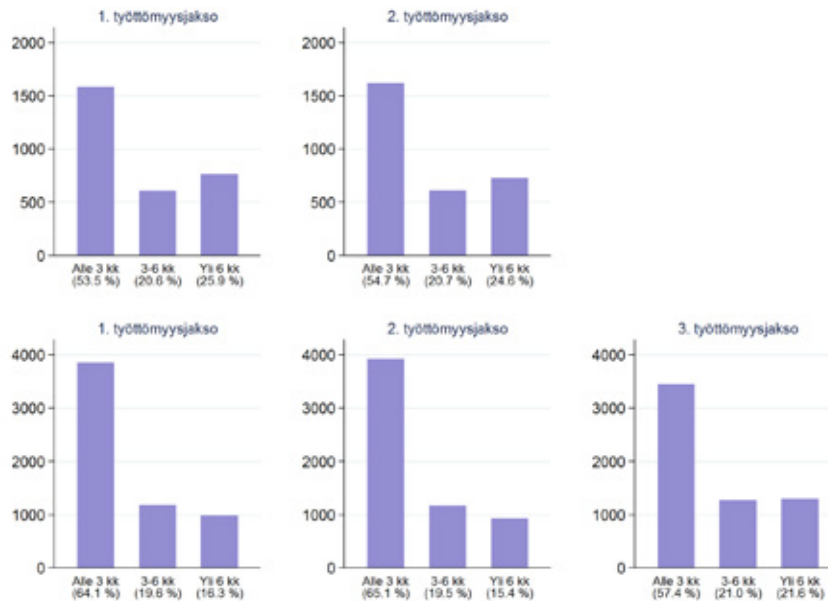
ainut työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta. Tällä osuudella koulutusala sijoittuu koulutusalojen alhaisimpien osuuksien ryhmään yhdessä muun muassa kaupallisen, yhteiskuntatieteellisen tai tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden kanssa. Muutoin koulutusalan yleiskuva on tältä osin hyvin samankaltainen kuin muilla koulutusaloilla: yksittäisistä työttömyysjaksoista yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus on suurempi kuin 3–6 kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen, ja havaintovuosista suurimman osuuden kattaa vuosi 2010, joskin havaintoajanjakson loppuvuosien tilannetta on todennäköisesti aliarvioitu pitkittyvien ja etenkin yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osalta.

Kuvio 6.7b Yhden työttömyysjakson kokeneet humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikertoisten jaksojen esiintyvyyttä eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 7 290 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 5 770), jolle aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kuvio 6.7c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 7 670 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemissä kuvissa mukana on 2 960 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 13 390, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 6 020 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

Kuvion 6.7c ylempi kuvasarja osoittaa puolestaan, että havaintoajanjaksolla kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne muistuttaa hyvin paljon yhden työttömyysjakson kokeneiden tilannetta, joskin lyhyiden jaksojen osuus on hieman suurempi ja pitkittyvien jaksojen osuus vastaavasti hieman pienempi. Lisäksi kuvasarjan pohjalta voi päätellä, että työttömyyden kesto on kummallakin jaksolla jakautunut miltei samalla tavalla.

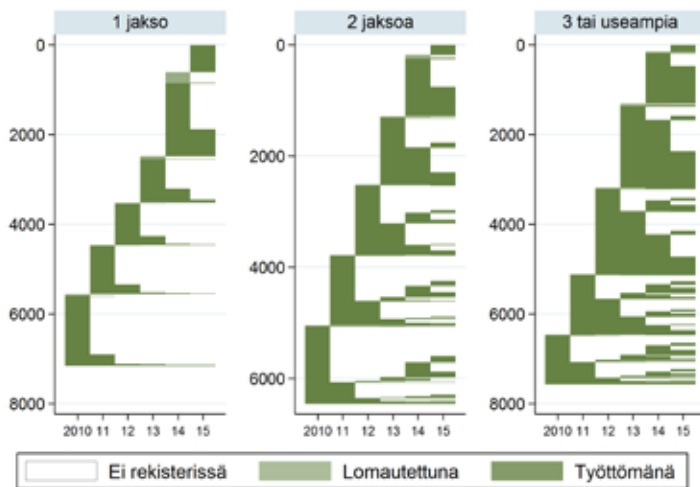
Enemmän kuin kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden työttömyys on tyypillisesti muodostunut suhteellisen lyhyeksi: vain runsaalla kolmasosalla työttömyysjakso kesti yli kolme kuukautta (kuvion 6.7c alempi kuvasarja). Havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson keston mukainen jakauma oli kuitenkin selvästi erilainen: lyhyiden jaksojen osuus oli pienentynyt ja pidempien jaksojen osuus kasvanut. Koska pitkittyvien työttömyysjaksojen osuus on viimeisimmän työttömyysjakson osalta todennäköisesti aliarvioitu, todellinen muutos on mitä ilmeisimmin ollut vielä suurempi. Myös kuvion 6.7c välittämä yleiskuva näyttää siis pääpiirteiltään hyvin samanlaiselta kuin muiden koulutusalojen kohdalla.

6.2.4 Terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet: lyhytkestoisia työttömyysjaksoja koulutusaloilta kaikkein eniten

Työttöminä tai lomautettuina vähintään kerran 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana olleita terveys- ja sosiaalialalta valmistuneita korkeakoulutettuja on työnvälityksen tietojärjestelmässä yhteensä 21 160 tarkoittaen, että likimain joka kymmenes aineiston korkeakoulutetuista oli suorittanut terveys- ja sosiaalialan tutkinnon. Noin kolmanneksella työttömyys tai lomautus oli havaintoajanjaksolla rajoittunut yhteen kertaan. Vajaa kolmannes oli kokenut kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Heistä hieman suurempi osa, reilu kolmannes, oli ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kolme kertaa.

Yleisesti ottaen, myös tältä koulutusosalta valmistuneiden työttömyyden toistuvuus muistuttaa työttömille korkeakoulutetuille muodostunutta yleiskuvaa (kuviot 6.8a). Niinpä yhden työttömyysjakson kokeneita oli eniten vuosina 2010 ja 2014. Lomautusjaksot keskittyivät puolestaan vain yhden jakson kokeneiden ryhmään ja nimenomaan vuoteen 2014. Kaksi työttömyysjaksoa kokeneita oli hieman enemmän havaintoajanjakson alussa. Vähintään kolme kertaa työttömäksi joutuneiden ryhmä puolestaan kasvoi poikkeuksellisen paljon vuosina 2012 ja 2013. Näitä koulutusalan toistuvasti työttöminä olleita oli huomattavasti vähemmän havaintoajanjakson alkuvuosina, joskin myös niillä työttömyys oli usein uusiutunut kohti havaintojakson loppua. Riippumatta työttömyysjaksojen lukumäärästä, yhteinen kehityssuunta näyttää siis olleen se, että työttömyysjaksojen peruskuva on muuttunut varsin 'hajotetusta' 'keskitetyimmäksi'. Toisin sanoen, työttömyysjaksot ovat entistä useammin venyneet yli peräkkäisten vuosien tai seuranneet toisiaan suhteellisen lyhyellä välillä.

Kuvio 6.8a Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

Koulutusala 7: terveys- ja sosiaaliala

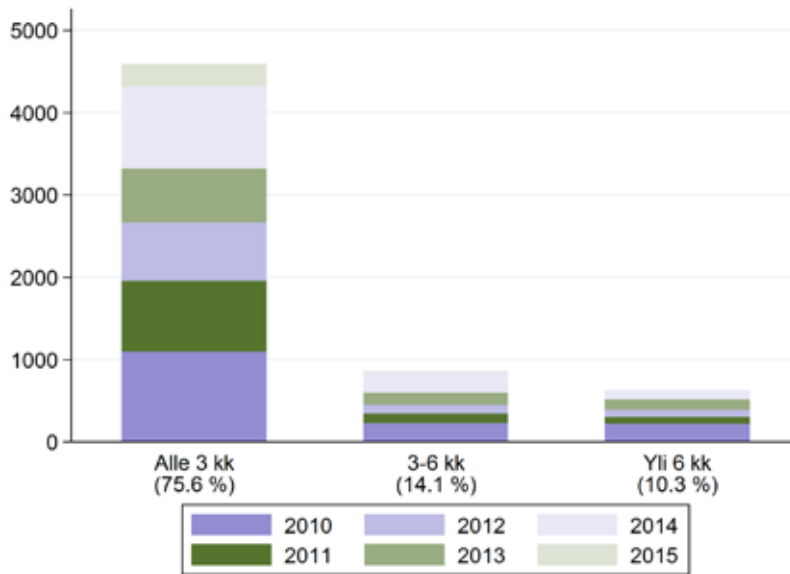
Aineiston 21 160:stä terveys- ja sosiaalialalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 34 % (7 150, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 30 % (6 450) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 36 % (7 560) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2014 (1 870) ja 2010 (1 600), vähiten vuosina 2012 (950) ja 2015 (610). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2010 (1 410 henkilöä) ja 2012 (1 260), vähiten vuosina 2014 (1 100) ja 2015 (180). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2012 (1 930 henkilöä) ja 2013 (1 880), vähiten vuosina 2010 (1 090) ja 2015 (150). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 3,3 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 1,1 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 1 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Työttömyysjaksojen keston suhteen, terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet korkeakoulutetut poikkeavat oleellisella tavalla tähän asti tarkasteltujen koulutusalojen korkeakoulutetuista: alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus oli noin 76 % sekä yhden että kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden kohdalla ja nousi 82–83 %:iin vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden osalta (kuviot 6.8b ja 6.8c). Näillä osuuksilla koulutusala nousee kahdeksan koulutusalaryhmän kärkeen. Yhdistettynä edellisen kuvion yhteydessä tehtyyn havaintoon, että työttömyysjaksot tuntuvat yhä useammin venyneen seuraavan vuoden puolelle, vuoden lopussa alkavat työttömyysjaksot näyttäisivät havaintoajanjaksolla yleistyneen.

Siitä huolimatta, että vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden viimeisimmän työttömyysjakson keston mukainen jakauma muodostuu kahta edellistä jaksoa hieman epäsuotuisammaksi (viimeisimmän työttömyysjakson osalta 75 % jaksoista kesti alle kolme kuukautta), koulutusala säilyttää kärkiasemansa myös sen jakson suhteen. Toisin sanoen, vaikka koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanut oli havaintoajanjaksolla ehtinyt kokea jo vähintään kaksi työttömyysjaksoa, myös seuraava työttömyysjakso jäi hyvin todennäköisesti lyhyeksi. Muilta osin kuvioiden 6.8b

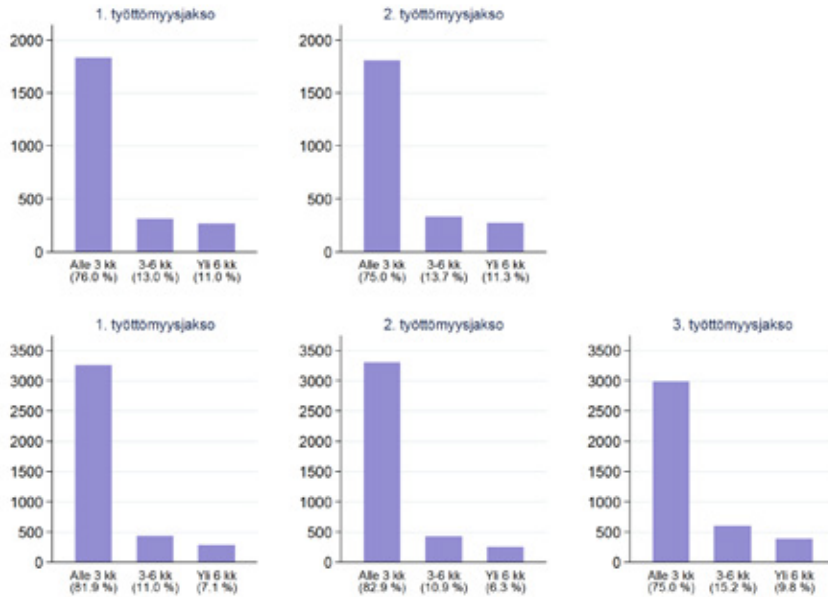
ja 6.8c välittämä yleiskuva ei juuri poikkea muiden koulutusalojen osalta tehdyistä havainnoista.

Kuvio 6.8b Yhden työttömyysjakson kokeneet terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 6 710 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 6 070), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kuvio 6.8c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta hestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 5 970 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 2 410 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 7 130, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 3 980 henkilöä, eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

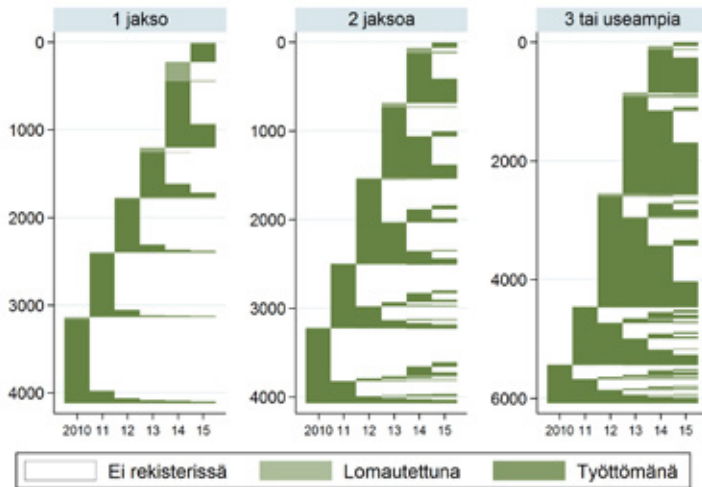
6.2.5 Kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneet: poikkeuksellisen monilla alkoi toistuvaa, joskin usein lyhytkestoista, työttömyyttä vuosina 2012 ja 2013

Työnvälityksen tietojärjestelmässä on vähintään kerran 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana esiintynyt yhteensä 14 250 kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittanutta. Noin 29 %:lla työttömyys tai lomautus rajoittui yhteen kertaan. Kuten muilta koulutusaloilta valmistuneiden kohdalla tällaisia yksittäisiä työttömyysjaksoja esiintyi eniten vuosina 2010 ja 2014. Vähiten niitä oli vuonna 2013 ja toiseksi vähiten vuonna 2012. Yksittäiset lomautusjaksot keskittyivät puolestaan vuoteen 2014.

Vastaavasti vuodet 2012 tai 2013 muodostuivat koulutusaloilta valmistuneille varsinaisiksi toistuvien työttömyysjaksojen vuosiksi: huomattavan monilla näinä vuosina työttömyyttä kokeneilla työttömyys ehti toistua vähintään kaksi kertaa ennen havaintoajanjakson loppua. Vuoden 2014 puolella tilanne oli usein toistuvien

työttömyysjaksojen osalta kuitenkin pitkälti palautunut havaintoajanjakson alun tilanteeseen.

Kuvio 6.9a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

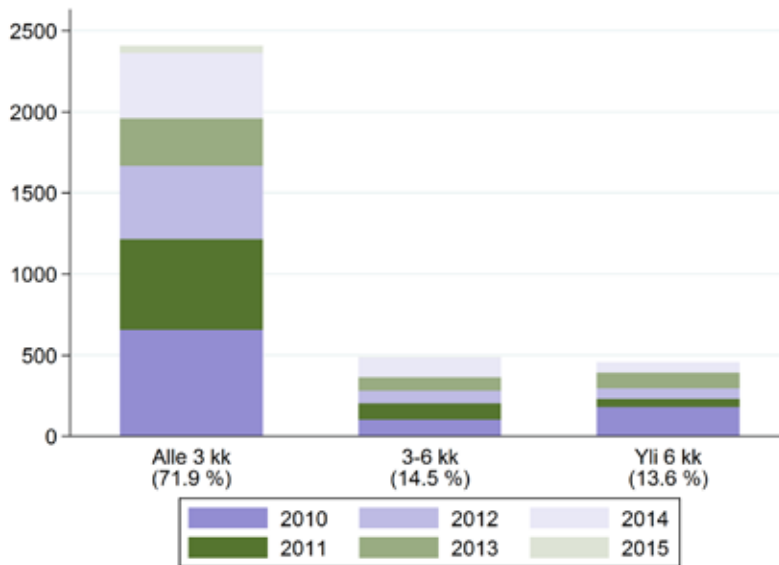

Koulutusala 1: kasvatustieteellinen

Aineiston 14 250:stä kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 29 % (4 110, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 29 % (4 070) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 43 % (6 070) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (980) ja 2014 (980), vähiten vuosina 2013 (570) ja 2015 (220). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2012 (960 henkilöä) ja 2010 sekä 2013 (850 molempina), vähiten vuosina 2014 (620) ja 2015 (60). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2012 (1 910 henkilöä) ja 2013 (1 700), vähiten vuosina 2010 (650) ja 2015 (60). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 3 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 1,1 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 1,2 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Kasvatustieteiden korkeakoulututkinon suorittaneiden työttömyysjaksot ovat enimmäkseen jääneet lyhyiksi riippumatta siitä kuinka usein työttömyys on havaintoajanjaksolla toistunut, joskaan tilanne ei ole ollut yhtä suotuisa kuin terveys- ja sosiaalialalta valmistuneilla. Kuten kuviosta 6.gb käy ilmi, havaintoajanjakson ainoa työttömyysjakso jäi lähes 72 %:lla lyhytkestoiseksi. Kuvio myös havainnollistaa yksittäisiä työttömyysjaksoja kokeneiden poikkeuksellisen pientä määrää vuonna 2013.

Kuvio 6.9b Yhden työttömyysjakson kokeneet kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

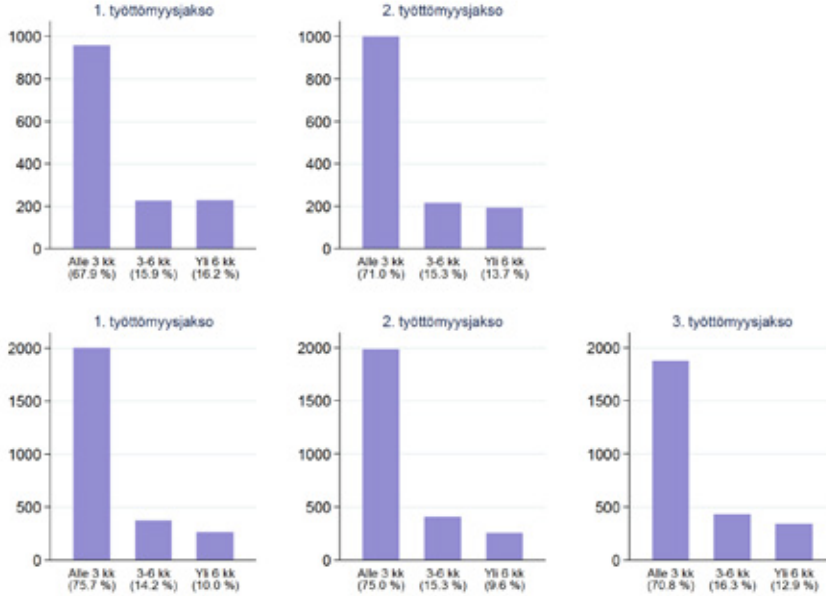

Aineistossa on yhteensä 3 760 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 3 350), jolle aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne on hieman poikkeava siinä mielessä, että alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus oli ensimmäisen työttömyysjakson osalta selvästi pienempi kuin havaintoajanjaksolla pelkästään yhden työttömyysjakson kokeneilla (kuvio 6.9c, ylempi kuvasarja). Muiden koulutusalojen kohdalla tilanne on ollut päinvastainen.

Useita työttömyysjaksoja kokeneilla, työttömyys jäi kaikkein todennäköisimmin lyhytkestoiseksi: sekä kolmanneksi että toiseksi viimeinen työttömyysjakso kesti useimmilla (noin 75 %:lla) alle kolme kuukautta (kuvio 6.9c, alempi kuvasarja). Ja vaikka lyhytkestoisten työttömyysjaksojen todennäköisyys oli toistuvasti työttömänä olleilla selvästi pienempi havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson osalta, edelleen valtaosalla myös tämä jakso kesti alle kolme kuukautta.

Kuvio 6.9c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet hasvatus-tieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta hestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 3 610 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 1 410 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 5 540, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 2 650 henkilöä, eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

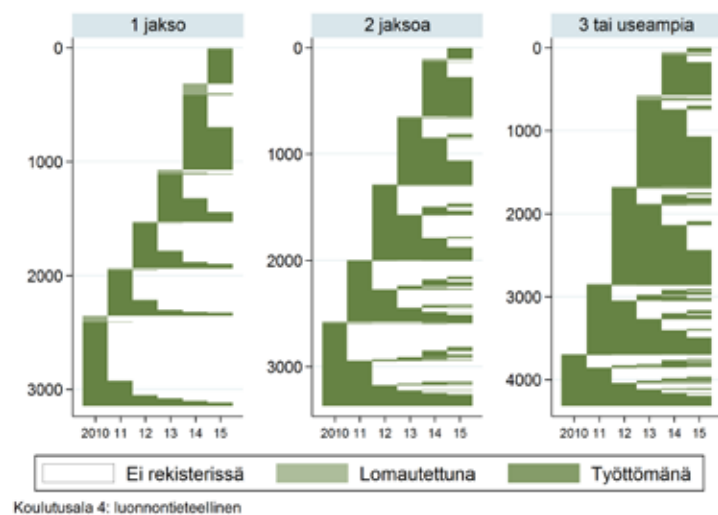
6.2.6 Luonnontieteelliseltä alalta valmistuneet: usein toistuvia ja usein myös pitkittyviä työttömyysjaksoja

Luonnontieteelliseltä alalta valmistuneita, vähintään kerran työnvälityksen tietojärjestelmässä 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana esiintyneitä on yhteensä 10 830. Tyyppillisin tilanne havaintoajanjaksolla on ollut vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa (noin 40 %). Tasan kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus on noin 31 %. Vain yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneiden osuus on vielä pienempi (noin 29 %). Vähintään kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneiden osuus on siis yli 70 %.

Eniten yhden tai kahden työttömyysjakson tapauksia esiintyi havaintoajanjakson alkuvuonna (2010). Vastaavasti toistuvaa työttömyyttä kokeneita oli tuolloin suhteellisen vähän. Tämän jälkeen tilanne alkoi muuttua ja työttömyyden toistuvuudesta tuli sääntö pikemmin kuin poikkeus. Vuonna 2014 ensimmäistä kertaa havaintoajanjaksolla työttömäksi joutuneiden osalta tilanne näyttää sitä vastoin erilaiselta: yksittäisiä työttömyysjaksoja kokeneita on taas varsin paljon toistuvia

työttömyysjaksoja kokeneisiin verrattuna. Toisaalta vuoden 2015 huhtikuun jälkeinen kehitys on saattanut muuttaa myös vuoden 2014 tilanteen. Kuten monen muun koulutusalan kohdalla, lomautuksien osuus on varsin pieni. Eniten niitä on esiintynyt vuoden 2014 aikana ja ne ovat enimmäkseen olleet yksittäisiä katkoksia koulutusalan korkeakoulutetun urapolulla.

Kuvio 6.10a Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

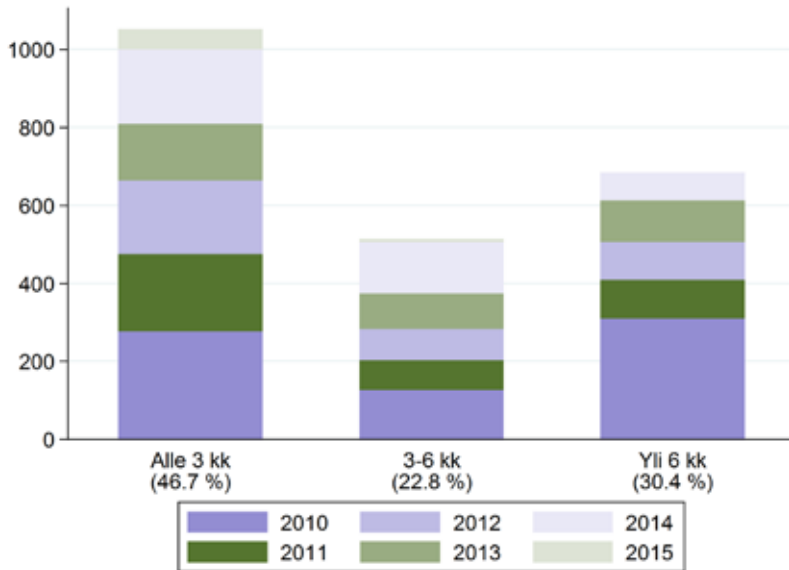
Aineiston 10 830:stä luonnontieteelliseltä alalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 29 % (3 140, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 31 % (3 370) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 40 % (4 310) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (790) ja 2014 (760), vähiten vuosina 2012 (410) ja 2015 (310). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2010 (790 henkilöä) ja 2012 (710), vähiten vuosina 2014 (540) ja 2015 (100). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisvuosina 2012 (1 170 henkilöä) ja 2013 (1 100), vähiten vuosina 2014 (520) ja 2015 (50). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 7,2 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 2,3 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 1,4 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Koulutusosalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyys on paitsi toistunut keskimääräistä useammin myös pitkittynyt useammin kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla. Ainoan poikkeuksen muodostavat tekniikan alalta valmistuneet, joiden alle kolmen kuukauden kestoisten työttömyysjaksojen osuus on ollut vielä alhaisempi kuin luonnontieteelliseltä alalta valmistuneilla.

Havaintoajanjaksolla pelkästään yhden työttömyysjakson kokeneista, koulutusalaalta valmistuneista vajaalla 47 %:lla työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta (kuvio 6.10b). Lähes kolmanneksella sen kesto ylitti kuuden kuukauden. Tosin näitä yksittäisiä, pitkittyviä työttömyysjaksoja näyttää esiintyneen kaikkein eniten vuonna 2010 ja kaikkein vähiten vuonna 2014. Kuten myös muiden koulutusalojen kohdalla, vuodelle 2014 laskettu pitkittyvien työttömyysjaksojen osuus saattaa

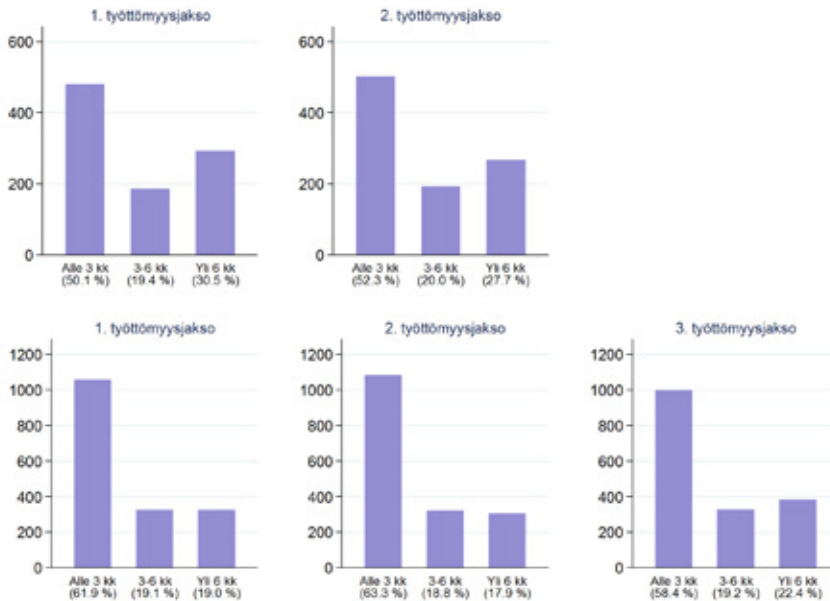
kuitenkin olla aliarvioitu ja lyhyiden kestojen osuus vastaavasti yliarvioitu. Tämä voidaan olettaa pätevän etenkin niiden koulutusalojen kohdalla, joiden lyhytkestoisten työttömyysjaksojen osuus muodostuu ylipäänsä suhteellisen pieneksi.

Kuvio 6.10b Yhden työttömyysjakson kokeneet luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 2 900 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 2 250), jolle aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kuvio 6.10c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 3 100 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylempissä kuvissa mukana on 960 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 3 930, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 1 710 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

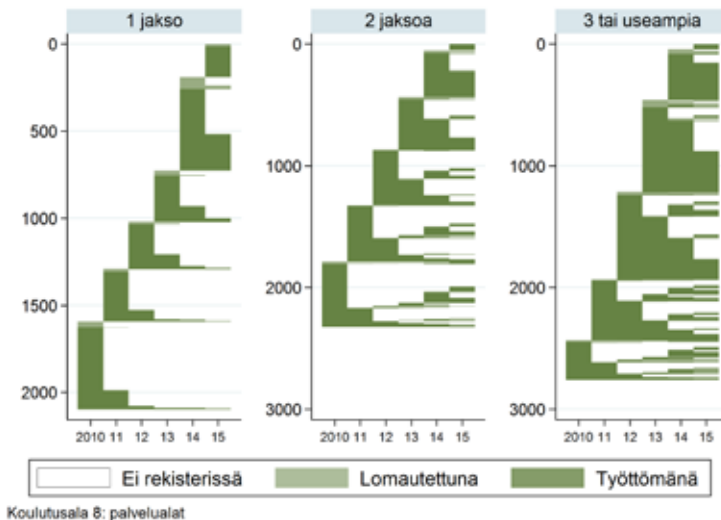
Kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla lyhytkestoisten työttömyysjaksojen osuus on hieman suurempi, etenkin toisen työttömyysjakson kohdalla. Mutta tästä huolimatta alle kolme kuukautta kestäneiden jaksojen osuus ylsi enintään noin 52 %:iin (kuvio 6.10c, ylempi kuvasarja). Lisäksi tämän osuuden kasvu näyttää tapahtuneen ensisijaisesti 3–6 kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuuden kustannuksella, koska samanaikaisesti tätä pidempien työttömyysjaksojen osuus pieneni vain rajallisesti.

Koulutusosalta valmistuneista tilanne on ollut suotuisin vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneilla: tässä ryhmässä lyhytkestoisten työttömyysjaksojen osuus liikkui hieman 60 %:n yläpuolella ja vastaavasti pitkittyvien jaksojen osuus jäi alle 20 %:n (kuvio 6.10c, alempi kuvasarja). Havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson keston mukainen jakauma oli sen sijaan jo selvästi epäedullisempi siinä, että lyhytkestoisten työttömyysjaksojen osuus oli selvästi alhaisempi ja nimenomaan yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus huomattavasti suurempi.

6.2.7 Palvelualoilta valmistuneet: usein toistuvia mutta yleensä lyhyitä työttömyysjaksoja

Palvelualoilta valmistuneita korkeakoulutettuja esiintyi työnvälityksen tietojärjestelmässä 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana yhteensä 7 180. Vähiten on yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita: osuus on noin 29 % eli samaa luokkaa kuin kahden edellisen koulutusalan kohdalla. Heistä aavistuksen verran suurempi osa (noin 32 %) on kokenut kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa. Tyypillisin tilanne myös palvelualoilta valmistuneilla on vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa (noin 38 %). Muilta osin palvelualoilta valmistuneiden työttömyys- ja lomautusjaksojen peruskuva on hyvin samanmuotoinen kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla (kuvio 6.11a).

Kuvio 6.11a Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

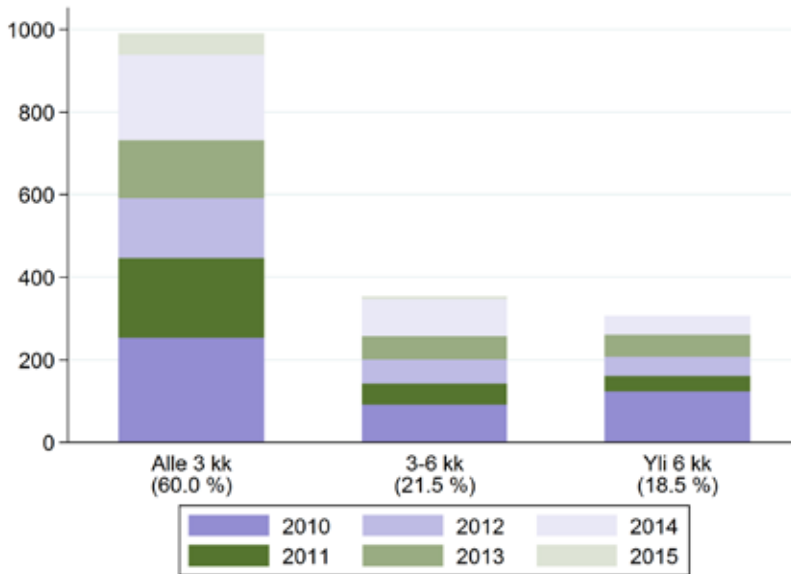
Aineiston 7 180:stä palvelualoilta valmistuneesta korkeakoulutetusta 29 % (2 100, pystyakselin asteikko) on havaintoajan jaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 32 % (2 320) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 38 % (2 760) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2014 (540) ja 2010 (500), vähiten vuosina 2012 (270) ja 2015 (190). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2010 (530 henkilöä) ja 2011 (460), vähiten vuosina 2014 (380) ja 2015 (50). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2013 (750 henkilöä) ja 2012 (720), vähiten vuosina 2010 (330) ja 2015 (40). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 6,4 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 3,9 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 4,6 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Havaintoajanjaksolla yhden työttömyysjakson kokeneista suuri enemmistö (noin 60 %) on ollut työttömänä alle kolme kuukautta (kuvio 6.11b). Lisäksi yli kuusi kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuus jäi hieman pienemmäksi kuin 3–6 kuukautta kestäneiden. Näin ollen yksittäisistä työttömyysjaksoista valtaosa on kesäntyt enintään kuusi kuukautta, joskin osuus on todennäköisesti yliarvioitu.

Kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne työttömyyden keston suhteen on hyvin samankaltainen kuin pelkästään yhden työttömyysjakson kokeneilla sillä pienellä erolla, että lyhyiden työttömyysjaksojen osuus on myös tältä koulutuslajalta valmistuneilla aavistuksen verran suurempi ja yli kuusi kuukautta kestäneiden jaksojen osuus vastaavasti hieman pienempi (kuvio 6.11c, ylempi kuvasarja).

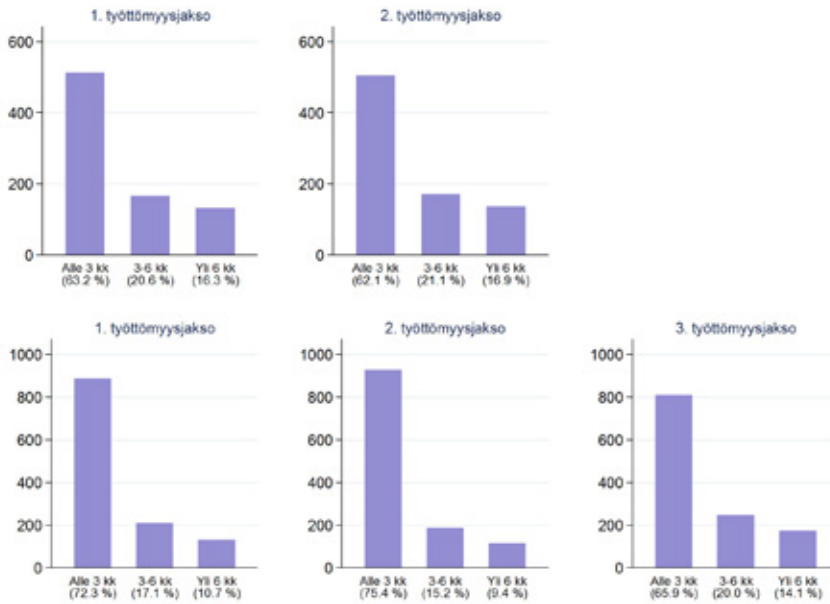
Sen sijaan vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden tilanne näyttää varsin erilaiselta: lyhyiden työttömyysjaksojen osuus nousee korkeimmillaan peräti 75 %:iin, joskin se viimeisellä jaksolla laskee noin 66 %:iin (kuvio 6.11c, alempi kuvasarja). Mutta aivan kuten kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden kohdalla, myös vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden alle kolme kuukautta kestäneiden työttömyysjaksojen osuuden muutokset heijastuvat sekä 3–6 kuukautta että yli kuusi kuukautta kestäneiden jaksojen osuuksiin, eikä pelkästään jälkimmäiseen kuten monien muiden koulutusalojen kohdalla.

Kuvio 6.11b Yhden työttömyysjakson kokeneet palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikseen eriteltynä eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 1 920 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 1 650), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulokinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kuvio 6.11c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet palvelu-alojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 2 060 tämän koulutusalan suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylempissä kuvissa mukana on 810 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 2 410, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 1 230 henkilöä, eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

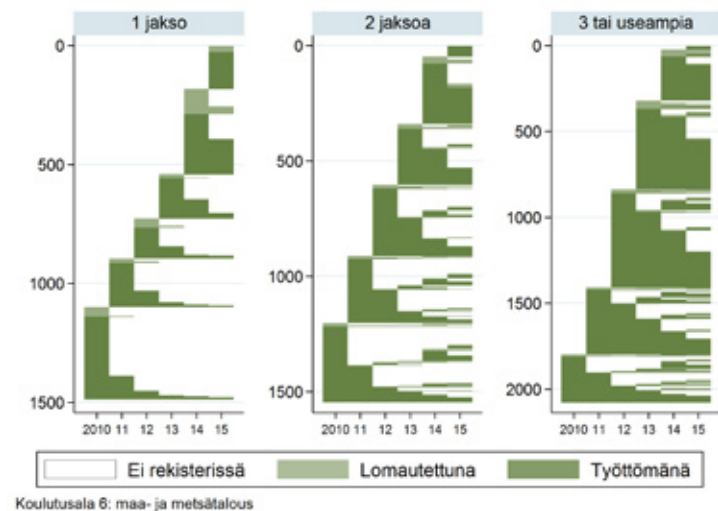
6.2.8 Maa- ja metsätalouden alalta valmistuneet: suhteellisen paljon lomautuksia sekä toistuvia ja myös pitkittyviä työttömyysjaksoja

Maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista 5 110 on havaittu vähintään kerran työnvälityksen tietojärjestelmässä 1.1.2010–30.4.2015 kattavalla ajanjaksolla. Näiden henkilöiden jakauma työttömyys- ja lomautusjaksojen lukumäärän pohjalta muodostettuihin ryhmiin on hyvin samankaltainen kuin edellisten koulutusalojen kohdalla: vähiten on yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita (29 %), hieman enemmän (30 %) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita ja eniten (41 %) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneita.

Muilta osin koulutusosalta valmistuneiden tilanne poikkeaa lähinnä siinä, että lomautusjaksoja on esiintynyt suhteellisen paljon, sekä yksittäisiä että toistuvia (kuvio 6.12a). Toisaalta niitä oli kaikkein eniten vuonna 2014 myös tältä koulutusosalta valmistuneilla. Silmiinpistävää on myös se, että yhden työttömyys- tai

lomautusjakson kokeneita oli vuoden 2015 neljän ensimmäisen kuukauden aikana ehtinyt kertyä enemmän kuin yhteensä vuoden 2012 aikana.

Kuvio 6.12a Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana kokeneet

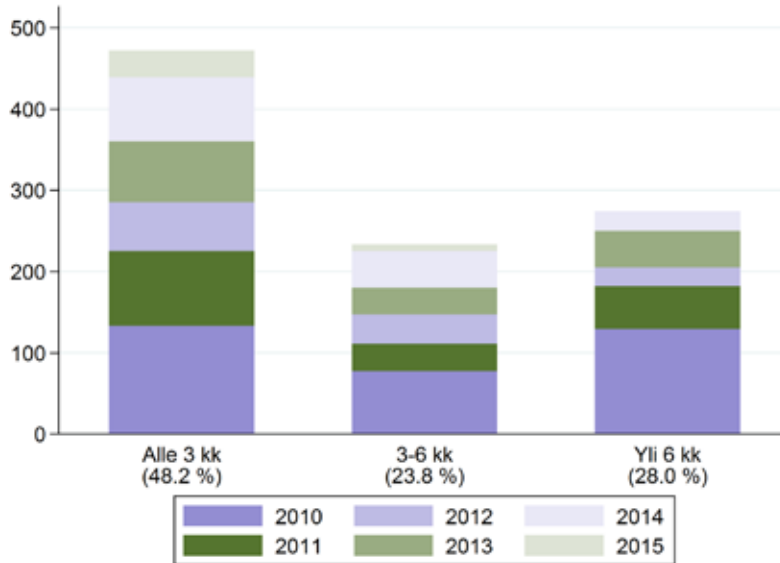

Aineiston 5 110:stä maa- ja metsätalouden alalta valmistuneesta korkeakoulutetusta 29 % (1 490, pystyakselin asteikko) on havaintoajanjaksolla kokenut yhden työttömyys- tai lomautusjakson, 30 % (1 550) kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa ja 41 % (2 080) vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa. Eniten yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneita oli vuosina 2010 (390) ja 2014 (360), vähiten vuosina 2015 (180) ja 2012 (170). Kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2010 (340 henkilöä) ja 2012 (310), vähiten vuosina 2013 (260) ja 2015 (50). Vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla oli eniten ensimmäisen (eli kolmanneksi viimeisimmän) työttömyys- tai lomautusjakson alkamisia vuosina 2012 (570 henkilöä) ja 2013 (520), vähiten vuosina 2010 (280) ja 2015 (20). Lomautusjaksojen osuus kuvion kaikista työttömyys- ja lomautusjaksoista on 10,6 % yhden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä, 4,7 % kahden työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä ja 4,3 % vähintään kolmen työttömyys- tai lomautusjakson ryhmässä.

Yhden työttömyysjakson kokeneista alle puolella työttömyys jäi lyhytkestoiseksi (kuvio 6.12b). Noin 28 %:lla työttömyysjakso kesti yli kuusi kuukautta, mutta todellisuudessa osuus oli ilmeisesti vielä suurempi. Kuvio myös heijastaa koulutusalaalta valmistuneiden heikentynyttä työttömyystilannetta vuoden 2015 alussa.

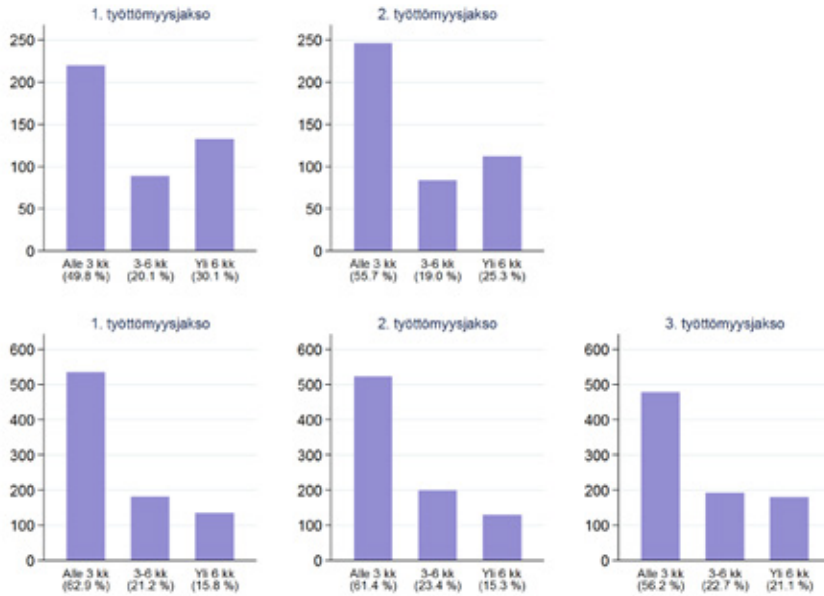
Vähintään kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla lyhytkestoisten työttömyysjaksojen osuus yltyi korkeimmillaan noin 63 %:iin (kuvio 6.12c). Pitkittyvien työttömyysjaksojen osuus pysyi sitkeästi suhteellisen korkealla tasolla etenkin tasan kaksi työttömyysjaksoa kokeneilla. Todellisuudessa osuus on mitä ilmeisimmin ollut vielä korkeampi, koska kestoja koskeviin laskelmiin oli mahdollista liittää pelkästään kolmasosa koulutusalan havaintoajanjaksolla kaksi työttömyysjaksoa kokeneista.

Kuvio 6.12b Yhden työttömyysjakson kokeneet maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikertoisten jaksojen esiintyvyys eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 1 240 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksoilla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 980), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Kuvion tulkinnan osalta, ks. kuvion 6.5b alaviite.

Kuvio 6.12c Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: eri työttömyysjaksosten keston jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä

Aineistossa on yhteensä 1 290 tämän koulutusalan korkeakoulututkinnon suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemissä kuvissa mukana on 440 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 1 780, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 850 henkilöä, eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

7 Työvoimapalvelujen käyttö ja aktiivitoimiin osallistuminen

Edellisessä luvussa tarkasteltiin eri koulutustasojen ja koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyysjaksojen toistuvuutta ja kestoja 1.1.2010–30.4.2015 välisenä aikana. Tässä luvussa jatketaan työnvälityksen tietojärjestelmän yksilötasoisien aineiston hyödyntämistä liittämällä tarkastelukehikkoon tietoa työttömien korkeakoulutettujen työvoimapalvelujen käytöstä ja aktiivitoimiin osallistumisesta. Tätä valaisevaa tietoa löytyy tätä tutkimusta varten muodostetussa aineistossa kahdessa hieman erilaisessa muodossa. Yhtäältä on tietoa henkilön viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syystä ehdolla, että työttömyys on ehtinyt päättyä havaintoajanjakson viimeiseen päivään mennessä (30.4.2015). Yhtenä päättymisen syynä voi olla aktiivitoimessa aloittaminen. Lisäksi aineistoon on erikseen sisällytetty tietoa erimuotoisiin aktiivitoimiin osallistumisen ajankohdista ja kestoista.

Tässä yhteydessä mielenkiintoiseksi kysymykseksi nousee eritoten se, miten aktiivitoimiin osallistuminen on mahdollisesti liittynyt työttömyyden toistuvuuteen ja keston, mutta etenkin sen päättymisen syhyyn. Toisaalta tarkastelu pystyy tältä osin antamaan enintään viitteellisiä havaintoja, koska käytössä olevan aineiston aktiivitoimia kuvaava tietopohja on jokaisen aktiivitoimen osalta rajattu viimeispäähän kertaan, jolloin henkilö on havaintoajanjaksolla sentyyppiseen toimenpiteeseen mahdollisesti osallistunut.

7.1 Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt eri tutkintoasteilla

Aloitetaan perehtymällä työttömyyden päättymisen syihin. Kuten yllä todettiin, aineisto sisältää tietoa korkeakoulutetun viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syystä siinä tapauksessa, että työttömyys on ehtinyt päättyä ennen havaintoajanjakson loppua (30.4.2015). Kääntäen, päättymisen syy puuttuu kaikilta niiltä korkeakoulutetuilta, joiden viimeisin työttömyysjakso oli voimassa vielä vuoden 2015 huhtikuun viimeisenä päivänä. Työttömyyden päättymisen syiden tarkastelusta on siksi jouduttu karsimaan pois kaikki nämä korkeakoulutetut. Lisäksi tarkastelusta on poistettu kaikki ne korkeakoulutetut, joiden työttömyysjaksojen alku- tai loppupäivämäärissä on epäselvyyksiä. Tämä siksi, että tarkastelujoukko olisi luvun alkutarkasteluista lähtien suoraan verrattavissa edellisen luvun työttömyysjaksojen kestoja koskevaan havaintojoukkoon. Toisin sanoen, kummasakin tarkastelukehikossa perusaineisto kattaa samat lähes 100 200 työtöntä korkeakoulutettua.

7.1.1 Työttömyyden päättymisen yleisin syy: saanut itse työtä

Korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen päättymisen syitä on aineistossa tunnistettu hyvinkin monenlaisia, mutta niiden esiintyvyydessä on merkittäviä eroja. Taulukon 7.1 mukaan viimeisimmän työttömyysjakson tyypillisin päättymisen syy työttömien korkeakoulutettujen kohdalla on se, että on itse onnistunut löytämään uuden työn. Toiseksi yleisin syy on, ettei ole uusinut työnhakuaan. Seitsemällä kymmenestä tutkijakoulutusasteen suorittaneesta viimeisin työttömyysjakso päättyi jomastakummasta syystä. Osuus oli hieman alhaisempi (noin 67 %) ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla ja alhaisin (noin 62 %) alemman korkeakouluasteen suorittaneilla. Kolmen koulutustason väliset erot tältä osin johtuvat siitä, että tutkijakoulutusasteen suorittaneet ovat muita korkeakoulutettuja selvästi useammin itse löytäneet uuden työpaikan. Ne korkeakoulutetut, jotka eivät ole uusineet työnhakuaan, muodostavat sitä vastoin kaikissa kolmessa koulutusryhmässä likimain samansuuruisen osuuden.

Taulukko 7.1 Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syy kaikilla korkeakoulutetuilla ja erikseen koulutustason mukaan, henkilöiden lukumäärät ja osuudet (%)

Päättymisen syy	Alemman korkeakouluasteen suorittaneet		Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet		Tutkijakoulutusasteen suorittaneet		Kaikki korkeakoulutetut	
	lukumäärä	%-osuus	lukumäärä	%-osuus	lukumäärä	%-osuus	lukumäärä	%-osuus
Saanut itse työtä	20 163	35.8	16 660	40.0	1 006	43.8	37 829	37.8
Ei ole uusinut työnhakuaan	14 809	26.3	11 363	27.3	613	26.7	26 785	26.7
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	7 957	14.1	4 514	10.8	150	6.5	12 621	12.6
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	3 760	6.7	2 605	6.3	162	7.1	6 527	6.5
Työllistetty	3 294	5.9	2 145	5.2	100	4.4	5 539	5.5
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1 334	2.4	1 025	2.5	61	2.7	2 420	2.4
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	403	0.7	337	0.8	20	0.9	760	0.8
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1 605	2.9	1 051	2.5	55	2.4	2 711	2.7
Aloittanut muun koulutuksen	1 411	2.5	756	1.8	35	1.5	2 202	2.2
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	282	0.5	167	0.4	450	0.4
Lomautus / lyh. työviikko päättynyt	177	0.3	75	0.2	254	0.3
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	54	0.1	41	0.1	5	0.2	100	0.1
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	42	0.1	33	0.1	4	0.2	79	0.1
Muu syy tai ei tietoa	977	1.7	843	2.0	82	3.6	1 902	1.9
Yhteensä	56 268	100.0	41 615	100.0	2 296	100.0	100 179	100.0

.. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän).

Muiden syiden yhteenlaskettu osuus jää siis kaikilla kolmella korkeakoulutuksen tasolla alle 40 %:n. Lisäksi näiden muiden syiden merkitys vaihtelee suuresti korkeakoulutettujen välillä. Esimerkiksi alemman korkeakouluasteen suorittaneilla noin 14 % havaintoajanjakson viimeisistä työttömyysjaksoista on päättynyt, koska

henkilö on tullut välitetyksi työhön yleisille työmarkkinoille. Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla vastaava osuus on yli puolet pienempi (6,5 %). Itse asiassa tätä hie-
man yleisempi ilmiö tutkijakoulutusasteelta valmistuneiden ryhmässä on ollut työ-
voiman ulkopuolelle siirtyminen (noin 7 %). Kahdessa muussa koulutusryhmässä
vastaava osuus oli aavistuksen verran pienempi. Henkilömäärällä mitattuna yli
6 500:n korkeakoulutetun viimeisin työttömyysjakso päättyi työvoiman ulkopuo-
lulle siirtymisellä.

Taulukon kolmen perinteisen aktiivitoimiryhmän (työllistetty, aloittanut työvoi-
makoulutuksen, aloittanut valmennuksen/kokeilun) osuus nousee tutkijakoulutus-
asteen suorittaneilla 8 %:iin. Osuus on alemman ja ylemmän korkeakouluasteen
suorittaneilla enintään prosenttiyksikön verran korkeampi. Kolmen koulutusryh-
män väliset erot ovat siis myös tältä osin hyvin pienet suhteellisilla osuuksilla mitat-
tuna. Näistä aktiivitoimista yleisin on se, että henkilö on työllistetty. Työvoimakoulu-
tuksen, valmennuksen tai kokeilun aloittaneiden osuus on selvästi pienempi ja kol-
messa koulutusryhmässä hyvin samaa luokkaa. Myöskään muun tyyppisen koulu-
tuksen aloittamisen osuuksissa ei esiinny kolmen tutkintoasteen välillä merkittäviä
eroja, joskin erot ovat määrällisesti varsin suuret.

Todettakoon vielä lopuksi, että tässä yhteydessä olisi ollut mielekäästä myös sel-
vittää, ovatko työttömyyden päättymisen syyt mahdollisesti vaihdelleet yli havain-
tovuosien. Toisin sanoen, onko esimerkiksi "Saanut itse työtä"-syy esiintynyt sel-
västi useammin jonain vuonna ja vastaavasti olennaisesti harvemmin jonain toi-
sena vuonna. Tähän vastaamiseen käytettävissä oleva aineisto ei kuitenkaan anna
mahdollisuutta, koska päättymisen syy liittyy korkeakoulutetun viimeiseen (pääty-
neeseen) työttömyysjaksoon. Kuten edellisen luvun tarkastelut osoittivat, moni kor-
keasti koulutettu koki havaintoajanjaksolla ensimmäistä kertaa työttömyyttä vasta
vuonna 2014. Lisäksi monilla korkeakoulutetuilla työttömyys uusiutui nimenomaan
vuoden 2014 aikana. Näin ollen voidaan olettaa, että taulukko 7.1 valaisee pääosin
vuoden 2014 tilannetta.

Vastaavat tulokset alimman korkean asteen suorittaneille on esitetty tämän
raportin liiteosassa (taulukko A7.1). Myös tässä koulutusryhmässä havaintoajan-
jakson viimeisimmän (päätyneen) työttömyysjakson on tyypillisimmin katkaissut
se, että henkilö on itse onnistunut löytämään uuden työn. Korkeakoulutettuihin ja
etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneisiin verrattuna osuus on kuitenkin sel-
västi alhaisempi (noin 31 %). "Ei ole usinut työnhakuaan"-selitys on myös alimman
korkean asteen suorittaneiden ryhmässä toiseksi yleisin työttömyysjakson pääty-
misen syy. Osuudeltaan se on likimain samaa luokkaa kuin korkeasti koulutettujen
kohdalla. Kolmanneksi tärkeimmäksi syyksi nousee se, että henkilö on siirtynyt työ-
voiman ulkopuolelle. Alimman korkean asteen suorittaneilla osuus on noin kaksin-
kertainen (lähes 13 %) korkeasti koulutettuihin verrattuna. Vastaavasti niiden työ-
hön yleisille työmarkkinoille välitettyjen osuus on pienempi (vajaa 9 %), joskin se
ylittää tutkijakoulutusasteen suorittaneiden vastaavan osuuden. Sekä työllistetty-
jen että kuntouttavan työtoiminnan aloittaneiden osuus on alimman korkean asteen

suorittaneiden ryhmässä hieman korkeampi, mutta muiden aktiivitoimien osalta likimain samaa luokkaa kuin korkeakoulutettujen ryhmässä. Selkeimmät erot alimman korkean asteen ja korkeakoulutusasteen tutkinnon suorittaneiden välillä liittyvät siis henkilön todennäköisyyteen löytää itse uusi työ tai vetäytyä kokonaan työvoiman ulkopuolelle. Sen sijaan esiintyy enintään pieniä eroja sen suhteen, miten todennäköisesti työttömyyden on katkaissut aktiivitoimessa aloittaminen.

7.1.2 Päätymisen syyn yhteys työttömyysjaksojen toistuvuuteen ja keston

Seuraavaksi yritetään havainnollistaa työttömyysjaksojen päätymisen syiden yhteyttä korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen toistuvuuteen eli lukumäärään ja toisaalta työttömyyden keston. Työttömyysjaksojen luokittelu toistuvuuden suhteen noudattaa samaa kolmijakoa kuin edellisessä luvussa: havaintoperiodilla yksi, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet. Työttömyysjakson keston suhteen lähtökohdaksi otetaan puolestaan viimeisimmän työttömyysjakson kesto, koska myös päätymisen syy liittyy (päättäneistä) työttömyysjaksoista viimeisimpään. Keston mukainen ryhmittely on kuitenkin sama kuin edellisessä luvussa: alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta sekä yli kuusi kuukautta kestäneet työttömyysjaksot.

Taulukko 7.2a osoittaa, kuinka alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneiden viimeisimmän työttömyysjakson päätymisen syyt jakautuvat kolmessa toistuvuutta ja kolmessa kestoja osoittavassa lohossa. Viimeisin sarake toistaa taulukon 7.1 henkilömäärätiedon.

Taulukko 7.2a Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	35.1	35.1	37.4	37.1	38.4	29.4	20 163
Ei ole uusinnut työnhakuaan	31.8	25.1	19.0	27.8	25.0	23.2	14 809
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	14.9	15.0	12.4	16.9	11.8	8.3	7 957
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	6.2	7.0	7.2	4.4	6.9	13.3	3 760
Työllistetty	4.2	6.6	7.9	4.7	5.5	9.6	3 294
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.8	2.3	3.2	1.7	3.9	3.1	1 334
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.7	1.6	0.6	0.7	1.2	403
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1.4	2.8	5.1	2.4	2.8	4.2	1 605
Aloittanut muun koulutuksen	2.1	2.7	2.9	2.1	2.9	3.3	1 411
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.4	1.2	0.3	0.3	1.2	282
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	177
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	54
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	42
Muu syy tai ei tietoa	1.8	1.8	1.5	1.5	1.7	2.5	977
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	26 897	11 368	18 003	34 077	10 848	11 343	56 268

Työttömyysjaksojen luokittelu toistuvuuden suhteen noudattaa samaa kolmijakoa kuin edellisessä luvussa: havaintoperiodilla yksi, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet. Työttömyysjakson kesto viittaa viimeisimpään (päättyneeseen) työttömyysjaksoon eli samaan jaksoon kuin päättymisen syyn osalta. Keston mukainen ryhmittely on sama kuin edellisessä luvussa: alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta sekä yli kuusi kuukautta kestäneet työttömyysjaksot. Viimeinen sarake toistaa koulutusryhmälle taulukossa 7.1 esitetyt kokonaishenkilömäärät.

Taulukon 7.2a pohjalta voidaan tehdä eritoten seuraavat havainnot:

- Alemman korkeakouluasteen suorittaneen todennäköisyys löytää itse uusi työpaikka, ei ole juuri vaihdellut sen mukaan, montako työttömyysjaksoa henkilö on havaintovuosina kokenut. Sen sijaan yli kuusi kuukautta kestäneet työttömyysjaksot ovat lyhytkestoisempia työttömyysjaksoja selvästi harvemmin päättyneet siihen, että henkilö on itse löytänyt uuden työn.
- Työnhakuaan uusimatta jättäminen on ollut keskimääräistä yleisempää niillä, jotka havaintoajanjaksolla ovat kokeneet vain yhden ja tyypillisesti lyhytkestoisen työttömyysjakson. Työnhakuaan uusimatta jättämisen taustalla oleva syy ei ilmene aineistossa, mutta todennäköisesti iso osa heistä on työllistynyt.
- Työhön yleisille työmarkkinoille ovat selvästi epätodennäköisemmin tulleet välitetyksi ne, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet vähintään kolme työttömyysjaksoa, ja erityisesti ne, joiden viimeisin työttömyysjakso on pitkittynyt.

- Työvoiman ulkopuolelle siirtyneiden osuus on ollut sitä suurempi, mitä pidemmäksi työttömyys on venynyt. Työttömyysjaksojen lukumäärä näyttää sitä vastoin olleen enintään lievästi yhteydessä työmarkkinoilta vetäytymiseen.
- Mitä pidempikestoinen työttömyys on ollut, sitä todennäköisemmin se on päätynyt aktiivitoimessa aloittamiseen. Sama pätee työttömyysjaksojen toistuvuuden osalta: mitä useammin henkilö on havaintoajanjaksolla ollut työttömänä, sitä todennäköisemmin viimeisin työttömyysjakso on päätynyt aktiivitoimiin siirtymiseen. Tämä yleiskuva toistuu taulukon jokaisen aktiivitoimen kohdalla.

Kahden seuraavan taulukon tietosisältö on samanlainen kuin taulukon 7.2a, mutta nyt tarkastelun kohteena ovat ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet (taulukko 7.2b) ja toisaalta tutkijakoulutusasteen suorittaneet (taulukko 7.2c). Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla toistuu sama peruskuva kuin alemman korkeakouluasteen suorittaneilla, joskin osuudet ja osuuksien väliset erot ovat kahden koulutusryhmän osalta usein erisuuruiset. Ainoa merkittävä poikkeus liittyy työttömyysjaksojen lukumäärän yhteyteen korkeakoulutetun todennäköisyyteen tulla välitetyksi työhön yleisille työmarkkinoille: alemman korkeakouluasteen suorittaneiden kohdalla tämän todennäköisyyden todettiin yllä olevan selvästi suurempi niillä, jotka olivat havaintoajanjaksolla kokeneet vähemmän kuin kolme työttömyysjaksoa. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla ei ole havaittavissa vastaavaa eroa.

Taulukko 7.2b Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät henkilömäärä
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3–6	yli 6	
Saanut itse työtä	40.3	40.2	39.4	41.6	42.9	34.0	16 660
Ei ole uusinnut työnhakuaan	32.5	26.0	19.7	29.4	25.9	23.7	11 363
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	11.0	10.3	10.9	12.9	9.4	7.2	4 514
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	5.5	6.9	7.0	4.0	5.9	11.8	2 605
Työllistetty	3.4	5.6	7.7	3.8	4.9	8.5	2 145
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.8	2.5	3.4	2.0	3.1	3.0	1 025
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.7	1.8	0.7	0.7	1.2	337
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	0.9	2.9	4.9	2.1	2.6	3.4	1 051
Aloittanut muun koulutuksen	1.5	2.2	2.2	1.5	2.0	2.4	756
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.3	0.9	0.3	0.3	0.8	167
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2	0.1	75
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	41
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	33
Muu syy tai ei tietoa	2.2	2.0	1.7	1.5	1.8	3.3	843
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	20 643	8 324	12 648	23 233	8 373	10 009	41 615

Selitykset: ks. taulukko 7.2a yllä.

Pääpiirteiltään sama peruskuva toistuu myös tutkijakoulutusasteen suorittaneilla, joskin kahdesta muusta koulutusryhmästä poikkeavia piirteitä esiintyy jonkin verran enemmän. Silmiinpistävin poikkeus liittyy siihen, että työhön yleisille työmarkkinoille on välitetty suhteellisesti vähiten pelkästään yhden työttömyysjakson kokeneita. Samanaikaisesti yhden työttömyysjakson kokeneilla on ollut vähintään kaksi työttömyysjaksoa kokeneita suurempi todennäköisyys siirtyä työvoiman ulkopuolelle.

Taulukko 7.2c Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät henkilömäärä
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3–6	yli 6	
Saanut itse työtä	42.8	45.2	44.7	45.6	45.9	40.3	1 006
Ei ole uusinnut työnhakuaan	31.3	25.8	18.6	27.8	28.8	24.1	613
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	6.1	6.9	7.1	7.7	6.1	5.2	150
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	7.6	5.8	6.9	4.9	5.5	10.8	162
Työllistetty	3.1	4.3	6.7	3.5	3.6	6.0	100
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.9	3.0	3.8	2.5	2.7	2.8	61
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.6	2.4	1.1	0.6	0.8	20
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1.3	2.2	4.6	1.8	2.1	3.3	55
Aloittanut muun koulutuksen	1.2	2.4	1.6	1.0	0.8	2.7	35
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.4	0.0	0.0	0.2	0.6	0.0	5
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.2	0.3	0.0	0.2	0.4	4
Muu syy tai ei tietoa	3.8	3.5	3.2	3.7	3.0	3.8	82
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	1 209	462	624	1 033	473	789	2 296

.. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän). Selitykset: ks. taulukko 7.2a yllä.

Vastaavan tarkastelun tulokset alimman korkean asteen suorittaneille on kerätty taulukoon A7.2 tämän raportin liiteosassa. Taulukon välittämä yleiskuva on hyvin samankaltainen kuin korkeasti koulutettujen kohdalla. Merkittävin ero liittyy työttömyyden keston ja aktiivitoimessa aloittamisen väliseen kytkentään. Korkeasti koulutettujen osalta todettiin yllä, että mitä pidempikestoinen työttömyys on ollut, sitä todennäköisemmin se näyttää päättyneen aktiivitoimeen siirtymiseen. Alimman korkean asteen suorittaneiden kohdalla yhteys on erilainen siinä mielessä, että aktiivitoimessa aloittaminen on ollut yleisempää 3–6 kuukautta työttömänä olleiden kuin yli kuusi kuukautta työttömänä olleiden kohdalla. Ainoan selkeän poikkeuksen muodostaa kuntouttavassa työtoiminnassa aloittaminen, joka on ollut tyypillisempi työttömyyden katkaisemisen syy pitkittyvällä työttömyydellä oleilla kuin enintään kuusi kuukautta kestävä työttömyyttä kokeneilla.

7.2 Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt eri koulutusaloilla

Tässä alaluvussa toistetaan kolmelle korkeakoulutuksen tasolle tehdyt tarkastellut koulutusaloittaisesta näkökulmasta katsottuna. Lähtökohta on tällöin sama kuin edellisessä luvussa. Ensinnäkin koulutusaloja ei jaeta koulutustason mukaan, vaan jokaista koulutusalaä käsitellään yhtenä kokonaisuutena ottamatta huomioon koulutusalaä valmistuneiden korkeakoulutettujen tutkinnon astetta. Toiseksi koulutusaloja tarkastellaan samassa järjestyksessä kuin edellisessä luvussa. Aloitetaan siis kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneista, koska heitä on aineistossa määrällisesti eniten. Vastaavasti viimeisenä koulutusalaä tarkastellaan maa- ja metsätalouden korkeakoulututkinnon suorittaneita, koska heitä on etenkin koulutusalaä pienuudesta johtuen aineistossa kaikkein vähiten.

7.2.1 Koulutusalojen välillä huomattavia eroja tiettyjen päättymisen syiden osalta

Havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syiden tarkastelua varten koulutusalaä jaetaan alustavasti kahteen ryhmään alalta valmistuneiden työttömien määrän pohjalta. Niinpä taulukko 7.3a osoittaa, missä määrin eri syyt ovat olleet tämän tietyn työttömyysjakson päättymisen taustalla niillä koulutusaloilla, joilta aineistossa on työttömiä korkeakoulutettuja kaikkein eniten. Taulukon 7.3b on kerätty vastaava tieto niiden koulutusalojen osalta, joiden työttömien määrä on aineistossa selvästi pienempi. Kahdeksan koulutusalaä kahtiajako tältä osin on siis sama kuin luvussa 6.

Kaikilla koulutusaloilla yleisimmäksi työttömyysjakson päättymisen syyksi nousee se, että korkeakoulutettu on onnistunut itse saamaan uuden työn. Osuus vaihtelee humanististen ja luonnontieteellisten alojen noin 37 %:sta kasvatustieteellisen alan noin 40 %:iin. Koulutusalojen väliset erot ovat siis tässä suhteessa hyvin pienet: koulutusalaä riippumatta työttömällä korkeakoulutetulla on ollut lähes sama todennäköisyys hankkia itse uusi työ. Myös toiseksi yleisin työttömyysjakson päättymisen syy (työtön ei ole uusinnut työnhakuaan) on kaikilla koulutusaloilla varsin samansuuruinen osuudella mitattuna.

Kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneiden osuuksissa ei ole myöskään nähtävissä kuin hyvin pientä vaihtelua koulutusalojen välillä. Sen sijaan yleisille työmarkkinoille työhön välitettyjen osuuksissa esiintyy huomattavasti enemmän koulutusalojen välistä vaihtelua. Osuus on poikkeuksellisen suuri (lähes 22 %) terveystieteellisen ja sosiaaliaä valmistuneilla ja silmiinpistävän pieni etenkin humanistisen alan tutkinnon suorittaneilla (noin 9 %). Merkille pantavaa on, että näille matalan osuuden koulutusaloilla näyttää olevan ominaista muita koulutusaloja hieman korkeampi työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneiden osuus.

Neljän yllä läpikäydyn syyn yhteenlaskettu osuus nousee peräti 90,5 %:iin terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden ryhmässä. Osuus on poikkeuksellisen korkea (noin 88 %) myös kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla. Kääntäen, muilta koulutusaloilta valmistuneisiin verrattuna näiden kahden koulutusalan korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen päättymisen syynä on selvästi harvemmin ollut jossain aktiivitoimessa aloittaminen. Karkeasti ottaen voi sanoa, että kahden koulutusalan työttömyysjaksoista vain joka kymmenes on päättynyt aktiivitoimeen siirtymisen myötä. Muiden koulutusalojen osalta vastaava suhde on noin kaksi kymmenestä. Samalla havainto osoittaa, ettei koulutusalojen erilainen tilanne tältä osin myötäile aineiston työttömien määrän pohjalta tehtyä koulutusalojen kahtiajakoa taulukoissa 7.3a ja 7.3b. Erimuotoisia aktiivitoimia on usein käytetty likimain samassa suhteessa niin suurilta kuin pienemmiltä koulutusaloilta valmistuneiden työttömyysjaksojen katkaisemiseksi.

Eri aktiivitoimien osalta voidaan puolestaan todeta, että havaintoajanjakson viimeisin työttömyysjakso on tekniikan alalta valmistuneilla kaikkein useimmin päätynyt työllistämiseen tai työvoimakoulutuksessa aloittamiseen. Tosin osuudella mitattu ero muilta koulutusaloilta valmistuneisiin nähden on enimmäkseen ollut pieni. Valmennuksen tai työkokeilun aloittaminen on kaikilla koulutusaloilla ollut varsin harvinainen työttömyysjakson päättymisen syy. Omaehtoiseen opiskeluun tai muuhun koulutukseen siirtyminen on katkaissut suhteellisesti eniten humanististen ja luonnontieteellisten alojen tutkinnon suorittaneiden työttömyysjaksoja. Muiden syiden kohdalla koulutusaloittaiset osuudet ovat yleensä pysyneet reippaasti alle yhden prosentin tason.

Taulukko 7.3a Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syy työttömien korkeakoulutettujen määrällä mitattuna neljän suurimman koulutusalan osalta, henkilöiden lukumäärät ja osuudet (%)

Päättymisen syy	Kaupallinen tai yhteiskunta-tieteellinen ala		Tekniikan ala		Humanistinen ala		Terveys- ja sosiaali-ala	
	luku-määrä	%-osuus	luku-määrä	%-osuus	luku-määrä	%-osuus	luku-määrä	%-osuus
Saanut itse työtä	8 988	37.5	7 311	39.3	5 491	37.2	4 739	38.0
Ei ole uusinnut työnhakuaan	5 795	24.2	4 531	24.3	3 880	26.3	3 027	24.3
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	3 170	13.2	2 054	11.0	1 358	9.2	2 702	21.7
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	1 605	6.7	1 146	6.2	1 072	7.3	805	6.5
Työllistetty	1 660	6.9	1 389	7.5	888	6.0	346	2.8
Aloittanut työvoimakoulutuksen	708	3.0	615	3.3	337	2.3	174	1.4
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	190	0.8	150	0.8	163	1.1	55	0.4
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	677	2.8	461	2.5	629	4.3	173	1.4
Aloittanut muun koulutuksen	512	2.1	320	1.7	459	3.1	191	1.5
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	119	0.5	123	0.7	93	0.6	17	0.1
Lomautus / lyh. työviikko päättynyt	46	0.2	84	0.5	39	0.3	24	0.2
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	25	0.1	14	0.1	20	0.1	8	0.1
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	13	0.1	32	0.2	7	0.0
Muu syy tai ei tietoa	451	1.9	386	2.1	316	2.1	200	1.6
Yhteensä	23 959	100.0	18 616	100.0	14 752	100.0	12 464	100.0

.. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän).

Taulukko 7.3b Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syy työttömien korkeakoulutettujen määrällä mitattuna neljän pienimmän koulutusalan osalta, henkilöiden lukumäärät ja osuudet (%)

Päättymisen syy	Kasvatus- tieteellinen ala		Luonnontieteellinen ala		Palvelualat		Maa- ja metsä- talouden ala	
	luku- määrä	%- osuus	luku- määrä	%- osuus	luku- määrä	%- osuus	luku- määrä	%- osuus
Saanut itse työtä	2 987	40.3	1 826	37.1	1 469	39.8	887	39.0
Ei ole uusinnut työnhakuaan	2 163	29.2	1 238	25.1	888	24.1	523	23.0
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	917	12.4	507	10.3	540	14.6	241	10.6
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	484	6.5	373	7.6	223	6.0	170	7.5
Työllistetty	187	2.5	272	5.5	193	5.2	146	6.4
Aloittanut työvoimakoulutuksen	147	2.0	141	2.9	54	1.5	73	3.2
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	71	1.0	43	0.9	15	0.4	19	0.8
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	170	2.3	210	4.3	105	2.8	71	3.1
Aloittanut muun koulutuksen	125	1.7	145	2.9	131	3.5	67	2.9
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	31	0.4	30	0.6	6	0.2	12	0.5
Lomautus / lyh. työviikko päättynyt	14	0.2	11	0.2	8	0.2	4	0.2
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	6	0.1	6	0.2	5	0.2
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	7	0.1	0	0.0
Muu syy tai ei tietoa	108	1.5	114	2.3	54	1.5	54	2.4
Yhteensä	7 408	100.0	4 923	100.0	3 692	100.0	2 273	100.0

.. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän).

7.2.2 Päättymisen syyn yhteys työttömyysjaksojen toistuvuuteen ja keston

Seuraavassa tarkastellaan myös koulutusalojen osalta, missä määrin viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syy on mahdollisesti yhteydessä havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärään ja toisaalta viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston. Alla esitetään erikseen jokaiselle koulutusosalalle näitä kytkentöjä havainnollistavia laskelmia.

Kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen ala: aktiivitoimissa suhteellisesti eniten toistuvaa ja pitkittyvää työttömyyttä kokeneita

Kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneiden työttömien tilannetta kuvaavat osuudet on kerätty taulukkoon 7.4a. Taulukon pohjalta voidaan todeta, että tilanne on ollut kaikkein heikoin havaintoajanjaksolla vähintään kolme työttömyysjaksoa sekä pitkittyvää työttömyyttä kokeneilla. Alan korkeakoulutuksen suorittaneista työttömistä niillä on ollut pienin todennäköisyys löytää itse uusi työpaikka, tulla välitetyksi työhön yleisille työmarkkinoille ja olla uusimatta työnhakuaan. Vastaavasti alan muita työttömiä suurempi osa heistä on osallistunut

erityyppisiin aktiivitoimiin, etenkin työllistämistöimiin, joskin myös työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyys on heillä ollut kaikkein suurin. Esimerkiksi niistä, joiden viimeisin työttömyysjakso kesti yli kuusi kuukautta, lähes 13 % siirtyi työvoiman ulkopuolelle. Lyhytkestoisen työttömyysjakson kokeneista vastaava osuus oli vain noin 4 %.

Taulukko 7.4a Kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät henkilömäärä
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3–6	yli 6	
Saanut itse työtä	39.2	36.0	35.7	39.1	40.7	31.3	8 988
Ei ole uusinnut työnhakuaan	28.6	23.4	17.6	24.8	23.8	23.2	5 795
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	13.2	14.4	12.5	15.8	11.8	9.0	3 170
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	6.2	7.0	7.3	4.2	6.2	12.6	1 605
Työllistetty	4.8	7.5	10.0	5.7	6.5	9.9	1 660
Aloittanut työvoimakoulutuksen	2.4	3.0	3.8	2.5	3.8	3.2	708
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.7	1.8	0.7	0.6	1.1	190
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1.2	2.7	5.6	2.9	2.3	3.1	677
Aloittanut muun koulutuksen	1.8	2.5	2.5	1.9	2.3	2.4	512
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.3	1.3	0.4	0.2	1.0	119
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.3	46
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1	25
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	13
Muu syy tai ei tietoa	2.0	2.0	1.5	1.6	1.6	2.6	451
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	11 753	5 050	7 156	12 957	5 033	5 969	23 959

Työttömyysjaksojen luokittelu toistuvuuden suhteen noudattaa samaa kolmijakoa kuin edellisessä luvussa: havaintoperiodilla yksi, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet. Työttömyysjakson kesto viittaa havaintoajanjakson viimeisimpään (päättyneeseen) työttömyysjaksoon eli samaan jaksoon kuin päättymisen syyn osalta. Keston mukainen ryhmittely on sama kuin edellisessä luvussa: alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta sekä yli kuusi kuukautta kestäneet työttömyysjaksot. Viimeinen sarake toistaa koulutuslalle taulukossa 7.3a esitetyt kokonaishenkilömäärät.

Tekniikan ala: pitkittävää työttömyyttä kokeneiden tilanne kaikkein heikoin

Tekniikan alalta valmistuneiden työttömien vastaavat tiedot on esitetty taulukossa 7.4b. Taulukon välittämä yleiskuva on hyvin samankaltainen kuin kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneilla työttömillä: toistuvaa ja/tai pitkittävää työttömyyttä kokeneilla on ollut kaikkein pienin todennäköisyys löytää itse uusi työpaikka, tulla välitetyksi työhön yleisille työmarkkinoille ja olla uusimatta

työnhakuaan. Selvästi yleisempi ilmiö on ollut myös työvoiman ulkopuolelle siirtyminen, mutta lähinnä vain pitkittyvää työttömyyttä kokeneilla. Tekniikan alalta valmistuneiden kohdalla työvoiman ulkopuolelle siirtyminen ei näytä olevan selvässä yhteydessä havaintoajanjaksolla koettujen työttömyysjaksojen lukumäärään.

Toistuvaa ja/tai pitkittyvää työttömyyttä kokeneet ovat myös tällä koulutusallalla osallistuneet muita todennäköisemmin erityyppisiin aktiivitoimiin. Näkyvin poikkeus tästä koskee työvoimakoulutuksessa aloittaneita: niillä, joiden viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson kesto rajoittui 3–6 kuukauteen, on ollut pitkittyvää työttömyyttä kokeneita hieman suurempi todennäköisyys osallistua työvoimakoulutukseen. Sama ilmiö oli itse asiassa havaittavissa myös kaupallisen tai yhteiskuntatieteellisen tutkinnon suorittaneiden kohdalla (taulukko 7.4a).

Taulukko 7.4b Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson heston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	41.4	38.1	36.2	42.0	43.0	32.1	7 311
Ei ole uusinnut työnhakuaan	28.4	23.2	17.6	24.7	24.2	23.9	4 531
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	11.2	11.4	10.5	12.8	11.6	7.7	2 054
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	6.0	6.5	6.2	3.3	4.6	11.8	1 146
Työllistetty	5.2	8.1	11.1	6.9	5.5	9.9	1 389
Aloittanut työvoimakoulutuksen	2.0	3.6	5.4	2.7	4.4	3.5	615
Aloittanut valmistuksen/kokeilun	0.2	0.8	2.0	0.8	0.7	1.0	150
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1.0	2.9	4.9	2.4	1.9	3.1	461
Aloittanut muun koulutuksen	1.6	2.1	1.7	1.5	1.9	2.0	320
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.6	1.7	0.6	0.5	0.8	123
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.5	0.4	0.4	0.6	0.3	0.3	84
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	14
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.2	0.1	0.2	0.1	0.0	0.4	32
Muu syy tai ei tietoa	2.1	2.2	2.0	1.6	1.5	3.3	386
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	9 675	3 732	5 209	8 905	4 149	5 562	18 616

Selitykset: ks. taulukko 7.4a yllä.

Humanistinen ala: toistuvasti lyhytkestoisempaa työttömyyttä kokeneet ovat todennäköisimmin itse löytäneet uuden työn

Taulukko 7.4c havainnollistaa humanistiselta alalta valmistuneiden työttömien tilannetta. Yleisesti ottaen, peruskuva on hyvin samannäköinen kuin kahden edellisen koulutusalan työttömien kohdalla. Tietyiltä osilta toistuvat niin ikään kahden

edellisen koulutusalan osalta todetut erityispiirteet. Kuten tekniikan alalta valmistuneilla, työvoiman ulkopuolelle siirtyminen ei näytä olevan selvässä yhteydessä havaintoajanjaksolla koettujen työttömyysjaksojen lukumäärään myöskään humanistiselta alalta valmistuneilla. Työvoimakoulutuksen suhteen voi puolestaan todeta, että tällaisessa aktiivitoimessa aloittaminen on myös tällä koulutusallalla ollut todennäköisempää niillä, joiden viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson kesto on rajoittunut 3–6 kuukauteen, kuin niillä, joiden työttömyys on kestänyt yli kuusi kuukautta.

Mutta samanaikaisesti humanistiselta alalta valmistuneiden työttömyyteen liit-
tyvissä kokemuksissa esiintyy myös kahden suurimman koulutusalan työttömien kokemuksista poikkeavia piirteitä. Näistä silmiinpistävin on se, että havaintoajan-
jaksolla toistuvasti lyhytkestoisilla työttömyysjaksoilla olleet ovat kaikkein todennä-
köisimmin itse löytäneet uuden työn. Tämä näyttäisi viittaavan määräaikaisiin työ-
sopimuksiin sekä apurahojen turvin työskentelemiseen.

Taulukko 7.4c Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyys- jaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyys- jakson kesto (kk)			Koulutus- ryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	34.2	37.3	40.1	39.9	38.2	30.4	5 491
Ei ole uusinut työnhakuaan	33.9	25.9	19.2	28.4	25.9	21.9	3 880
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	9.9	8.7	8.8	10.8	8.3	6.4	1 358
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	7.2	7.6	7.2	5.1	7.4	12.0	1 072
Työllistetty	4.1	6.4	7.7	4.6	5.6	9.5	888
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.9	2.3	2.7	1.7	3.3	2.7	337
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.4	1.1	1.8	0.9	0.9	1.7	163
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	2.3	4.3	6.2	3.4	4.2	6.1	629
Aloittanut muun koulutuksen	2.9	3.2	3.3	2.5	3.4	4.2	459
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.5	1.2	0.5	0.3	1.3	93
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.3	0.2	0.2	0.2	0.4	0.3	39
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.3	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	20
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	7
Muu syy tai ei tietoa	2.6	2.3	1.6	1.7	2.1	3.2	316
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	5 773	2 956	6 023	8 024	3 099	3 629	14 752

Selitykset: ks. taulukko 7.4a yllä.

Terveys- ja sosiaaliala: usein työttömyyttä kokeneet ovat kaikkein todennäköisimmin onnistuneet itse löytämään uuden työn

Myös terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyskuva on pääpiirteiltään hyvin samannäköinen kuin edellisten koulutusalojen kohdalla (taulukko 7.4d). Näihin samankaltaisuuksiin kuuluu myös se, että työvoimakoulutuksessa on aloittanut suhteellisesti enemmän niitä, joiden havaintoajanjakson viimeisin (päättynyt) työttömyysjakso kesti 3-6 kuukautta, kuin niitä, joilla työttömyys venyi tätä pidemmäksi.

Humanistiselta alalta valmistuneiden työttömien kanssa yhteinen piirre on puolestaan se, että havaintoajanjaksolla vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet ovat kaikkein todennäköisimmin onnistuneet itse löytämään uuden työn. Osuus on itse asiassa kahdeksan koulutusalan korkein (lähes 43 %). Toisaalta toistuvaa ja etenkin pitkittyvää työttömyyttä kokeneille on myös ollut ominaista muihin koulutusaloihin verrattuna suhteellisen suuri todennäköisyys siirtyä kokonaan työvoiman ulkopuolelle.

Taulukko 7.4d Terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät henkilömäärä
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3-6	yli 6	
Saanut itse työtä	34.8	38.6	42.6	38.4	39.3	33.4	4 739
Ei ole uusinnut työnhakuaan	28.3	22.8	19.1	24.5	24.5	22.3	3 027
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	24.3	21.7	17.7	25.0	13.2	9.3	2 702
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	5.5	7.0	7.6	4.8	9.0	14.7	805
Työllistetty	2.1	3.4	3.5	2.0	4.0	6.7	346
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.3	1.5	1.6	0.9	3.3	2.1	174
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.1	0.4	1.0	0.3	0.6	1.2	55
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	0.7	1.5	2.4	1.2	1.6	2.9	173
Aloittanut muun koulutuksen	1.2	1.5	2.1	1.2	1.9	3.5	191
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.0	0.1	0.4	0.1	0.2	0.6	17
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.2	0.1	0.3	0.2	0.1	0.3	24
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.3	8
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle
Muu syy tai ei tietoa	1.7	1.4	1.7	1.4	2.2	2.4	200
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	6 071	2 412	3 981	9 386	1 792	1 286	12 464

.. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän). Muiden selityksen osalta, ks. taulukko 7.4a yllä.

**Kasvatustieteellinen ala: etenkin pitkittyvää työttömyyttä
kokeneilla huomattava todennäköisyys vetäytyä työvoiman
ulkopuolelle**

Vaikka kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden työttömien peruskuva on työttömyysjaksojen lukumäärän, keston ja päättymisen syyn välisten riippuvuuksien osalta hyvin samanlainen kuin muiden koulutusalojen kohdalla, koulutusalan osalta on myös havaittavissa mielenkiintoisia poikkeamia. Näistä eittämättä tärkein on se, että työttömyysjaksojen päättymisen syy näyttää olevan huomattavasti voimakkaammin yhteydessä työttömyyden keston kuin työttömyysjaksojen kokonaislukumäärään (taulukko 7.4e).

Toisin sanoen, työttömyyden päättymisen vaihtoehtoisten syiden osuudet vaihtelevat paljon enemmän erikestoisia työttömyysjaksoja kokeneiden välillä kuin eri määrä työttömyysjaksoja kokeneiden välillä. Esimerkiksi koulutusosalta valmistuneella työttömällä on ollut likimain sama todennäköisyys löytää itse uusi työ riippumatta siitä, montako työttömyysjaksoa henkilö on havaintoajanjaksolla kokenut: itse uuden työn löytäneiden osuus on kaikissa kolmessa työttömyysjaksoryhmässä ollut 40 %:n luokkaa. Pitkittyvää työttömyyttä kokeneilla itse uuden työn löytäminen on sitä vastoin ollut huomattavasti epätodennäköisempää lyhyempikestoisia työttömyysjaksoja kokeneisiin verrattuna. Vastaavasti heistä on varteenotettavan suuri osa siirtynyt kokonaan työvoiman ulkopuolelle. Osuus on itse asiassa koulutusaloista suurin.

Taulukko 7.4e Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät henkilömäärä
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3–6	yli 6	
Saanut itse työtä	40.1	40.6	40.5	42.4	39.2	30.4	2 987
Ei ole uusinnut työnhakuaan	32.9	30.3	24.0	30.9	26.9	22.9	2 163
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	13.3	11.6	11.7	13.9	9.9	7.3	917
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	5.8	6.7	7.4	4.1	8.9	16.7	484
Työllistetty	2.0	2.3	3.3	1.7	2.9	6.5	187
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.8	1.3	2.6	1.3	3.6	3.5	147
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.6	2.0	0.7	0.7	2.5	71
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	0.7	2.5	4.2	1.9	3.1	3.6	170
Aloittanut muun koulutuksen	1.3	2.1	2.0	1.4	2.6	2.1	125
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.4	0.9	0.2	0.4	1.8	31
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.1	0.4	0.2	0.2	0.3	0.2	14
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
Muu syy tai ei tietoa	1.8	1.3	1.1	1.3	1.5	2.2	108
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	3 350	1 411	2 645	5 283	1 133	990	7 406

Viimeinen sarake toistaa koulutuslalle taulukossa 7.3b esitetyt kokonaishenkilömäärät. " tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän). Muiden selityksien osalta ks. taulukko 7.4a.

Luonnontieteellinen ala: toistuvaa ja lyhytkestoista työttömyyttä kokeneita välitetty työhön yleisille työmarkkinoille suhteellisesti eniten

Luonnontieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneet työttömät ovat havaintoajanjaksoilla useimmiten kokeneet samantyyppisiä perusrippuvuuksia työttömyyden toistuvuuden, keston ja päättymisen syiden välillä kuin muilta koulutusaloilta valmistuneet työttömät (taulukko 7.4f). Toisaalta luonnontieteellisen alan kohdalla näyttää myös esiintyvän joitain erityispiirteitä, jotka ovat vain osittain havaittavissa muiden koulutusalojen työttömillä.

Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän suhteen merkille pantavaa on etenkin se, että työhön yleisille työmarkkinoille on välitetty suhteellisesti eniten havaintoajanjaksoilla vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita. Osuus siis ylittää sekä yhden että tasan kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden vastaavan osuuden. Näin ollen ei ole ehkä yllättävää, ettei työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyys ole tällä koulutuslalla ollut suurin vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneilla: kolmesta työttömyysjaksoluokasta tämän arveluttavan sijan vievät luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmässä tasan kaksi työttömyysjaksoa kokeneet.

Havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson keston suhteen voidaan myös luonnontieteellisen alan kohdalla havaita, että työvoimakoulutuksessa on aloittanut suhteellisesti enemmän niitä, joiden työttömyys kesti 3–6 kuukautta, kuin niitä, joilla työttömyys jatkui yli kuusi kuukautta. Lisäksi taulukko osoittaa, että sama kuvio toistuu valmennuksen tai työkokeilun aloittaneiden osalta.

Taulukko 7.4f Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	38.2	37.1	35.7	40.3	39.0	29.5	1 826
Ei ole uusinnut työnhakuaan	30.2	24.6	18.9	26.6	23.6	23.6	1 238
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	10.2	9.1	11.1	11.9	10.2	7.3	507
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	6.9	9.3	7.5	5.3	6.8	12.5	373
Työllistetty	3.2	5.9	8.4	4.7	4.0	8.2	272
Aloittanut työvoimakoulutuksen	2.6	3.0	3.1	2.3	3.7	3.3	141
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.4	1.0	1.5	0.7	1.2	1.0	43
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	2.3	4.1	7.0	3.4	4.7	5.6	210
Aloittanut muun koulutuksen	2.9	2.9	3.0	2.6	2.8	3.7	145
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.3	0.3	1.2	0.3	0.4	1.4	30
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.2	0.1	0.3	0.2	0.4	0.1	11
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.2	0.0	0.1	0.1	0.4	0.0	6
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.1	0.2	0.1	0.0	0.1	0.4	7
Muu syy tai ei tietoa	2.2	2.4	2.4	1.5	2.9	3.4	114
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	2 251	960	1 712	2 554	1 034	1 335	4 923

Viimeinen sarake toistaa koulutuslalle taulukossa 7.3b esitetyt kokonaishenkilömäärät. Muiden selityksien osalta ks. taulukko 7.4a.

Palvelualat: humanistiselle alalle ja terveys- ja sosiaalialalle muodostettua yleiskuvaa muistuttava tilanne

Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneilla työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän ja keston yhteys työttömyyden päättymisen vaihtoehtoihin syihin on pitkälti samanmuotoinen kuin muilta koulutusaloilta valmistuneilla (taulukko 7.4g). Tämä koskee eritoten havaintoajanjakson viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson kestoja, jossa asetelmassa pitkittyvää työttömyyttä kokeneilla on myös tällä koulutuslalla ollut kaikkein heikoimmat työllistymismahdollisuudet. Vastaavasti he ovat lyhytkestoisempaa työttömyyttä kokeneita todennäköisemmin aloittaneet erityyppisissä aktiivitoimissa työttömyysjakson katkaisemiseksi. Toisaalta tähän peruskuvaan kuuluu myös palvelualojen kohdalla se erityispiirre, että 3–6 kuukautta

kestäneen työttömyysjakson kokeneilla on ollut pitkittyvällä työttömyydellä olleita suurempi todennäköisyys aloittaa työvoimakoulutuksessa.

Taulukko 7.4g Palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson heston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3-6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	39.9	36.5	41.8	41.3	39.9	34.0	1 469
Ei ole uusinnut työnhakuaan	28.4	25.9	17.0	24.7	24.3	21.4	888
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	15.0	16.5	12.9	16.4	12.3	10.7	540
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	5.0	5.9	7.5	4.2	7.4	11.3	223
Työllistetty	4.2	5.7	6.3	4.5	4.8	8.4	193
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.2	1.2	2.0	1.2	2.5	1.3	54
Aloittanut valmistuksen/kokeilun	0.1	0.5	0.8	0.3	0.6	0.6	15
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	2.0	2.5	4.2	2.2	3.5	4.5	105
Aloittanut muun koulutuksen	2.3	3.6	5.2	3.5	3.4	3.9	131
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.1	0.1	0.3	0.1	0.0	0.6	6
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.1	0.2	0.4	0.3	0.1	0.0	8
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.2	0.0	0.2	0.2	0.1	0.0	6
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
Muu syy tai ei tietoa	1.6	1.5	1.2	1.2	1.0	3.1	54
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	1 650	812	1 230	2 304	771	617	3 692

Viimeinen sarakke toistaa koulutuslalle taulukossa 7.3b esitetyt kokonaishenkilömäärät. Muiden selityksien osalta ks. taulukko 7.4a.

Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän suhteen palvelualojen korkeakoulututkinnon suorittaneille työttömille on puolestaan ollut ominaista etenkin se, että usein työttömyyttä kokeneet ovat kaikista useimmin itse löytäneet uuden työn. Toisaalta niiden todennäköisyys siirtyä kokonaan työvoiman ulkopuolelle tai aloittaa jossain aktiivitoimessa on tästä huolimatta ollut suurempi kuin enintään kaksi työttömyysjaksoa kokeneiden. Hyvin samanlainen työttömien tilanne oli nähtävissä sekä humanistisen alan että terveys- ja sosiaalialan tutkinnon suorittaneilla työttömillä. Tämä näyttäisi viittaavan vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden ryhmän jonkin asteiseen kahtiajakoon ja ehkä eritoten siihen, että tasan kolme ja toisaalta vähintään neljä työttömyysjaksoa kokeneet korkeakoulutetut edustavat erityisesti näillä kolmella koulutuslalla varsin erilaisia työttömien ryhmiä.

Maa- ja metsätalouden ala: pääpiirteiltään muiden koulutusalojen peruskuvaa noudattava tilanne

Viimeisenä koulutusalan tarkastellaan maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyspiirteiden riippuvuuksia (taulukko 7.4h). Koulutuslalle ominainen yleiskuva on peruspiirteiltään hyvin samannäköinen kuin muiden koulutusalojen. Mutta samanaikaisesti esille nousee varsin monta koulutusalan erityispiirrettä. Nämä liittyvät eritoten siihen, ettei eri luokkien välillä aina esiinny yhtä selkeitä eroja kuin muiden koulutusalojen kohdalla. Toisaalta tämä tulos voi ainakin osittain johtua siitä, että havaintojen määrä on tämän koulutusalan osalta kaikkein pienin.

Valaisevia esimerkkejä yllä mainitusta esiintyy etenkin työttömyysjakson päättymisen kolmen tärkeimmän syyn kohdalla. Työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän suhteen löytyy enintään hyvin pieniä eroja yhden, kaksi ja vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneiden todennäköisyydessä löytää itse uusi työ. Sama koskee työhön yleisille työmarkkinoille välitettyjen osuuksia. Työttömyyden keston suhteen voidaan puolestaan todeta, että vain alle kolmen kuukauden kestoista työttömyyttä kokeneilla on ollut selvästi suurempi todennäköisyys olla uusimatta työnhakuaan. Tätä pidempää työttömyyttä kokeneiden osuuksissa ei esiinny tältä osin kuin hyvin pientä eroa.

Taulukko 7.4h Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättyneen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	38.5	38.5	40.5	38.5	46.0	34.6	887
Ei ole uusinnut työnhakuaan	29.2	22.6	16.4	26.0	19.1	20.6	523
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	11.0	10.5	10.3	13.1	10.1	6.0	241
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	7.0	9.3	7.1	4.6	6.9	14.2	170
Työllistetty	5.3	5.7	8.2	5.8	5.7	8.5	146
Aloittanut työvoimakoulutuksen	2.2	2.7	4.6	2.8	3.7	3.7	73
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.1	1.4	1.4	0.8	1.2	0.5	19
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	0.7	3.4	5.8	2.5	2.4	5.2	71
Aloittanut muun koulutuksen	2.6	3.4	3.2	2.9	2.2	3.7	67
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.1	0.2	0.2	0.2	0.4	0.0	4
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.1	0.5	0.2	0.3	0.4	0.0	5
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle
Muu syy tai ei tietoa	3.0	1.8	2.0	2.4	2.0	2.7	54
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	979	439	843	1 191	507	563	2 261

Viimeinen sarake toistaa koulutuslalle taulukossa 7.3b esitetyt kokonaishenkilömäärät. " tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän). Muiden selityksien osalta ks. taulukko 7.4a.

7.3 Työvoimapalvelujen käyttö yleisesti ja toimittain

Kuten aiemmin jo todettiin, korkeasti koulutettujen aktiivitoimiin osallistumista koskeva tietopohja liittyy viimeiseen kertaan, jolloin henkilö on havaintoajanjaksoilla tällaiseen toimenpiteeseen mahdollisesti osallistunut. Jokaisen aktiivitoimen osalta työtöntä korkeakoulutettua voidaan siksi käytettävissä olevassa aineistossa havainnoida enintään kerran. Mikäli tämä viimeisin havainto työttömän jostain aktiivitoimesta osuu havaintoajanjakson viimeisimpään työttömyysjaksoon, henkilön työttömyyden voidaan tämän jakson osalta olettaa päättyneen juuri tässä aktiivitoimessa aloittamisen myötä. Tämä linkitys ei aineistossa kuitenkaan aina toimi, joten sitä ei pystytä tarkasteluissa hyödyntämään. Korkeakoulutettujen aktiivitoimiin osallistumista käsitellään siksi seuraavassa viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syystä erillisenä ilmiönä.

Aineiston tietosisältö koskien aktiivitoimiin osallistumista valaisee työvoimapalvelujen käyttöä monesta olennaisesta näkökulmasta. Aineistossa toimet eritellään seuraavasti: ammatillinen sekä valmentava työvoimakoulutus, työllistäminen, omaehtoinen opiskelu, kuntouttava työtoiminta, työkokeilu ja koulutuskokeilu. Jokaisen kohdalla annetaan alkamis- ja päättymispäivämäärä, mikä kertoo sekä toimen ajoituksesta että sen kestosta. Työvoimakoulutuksen osalta ilmoitetaan myös tavoiteammatti, työllistämisen kohdalla puolestaan laji. Lisäksi löytyy tietoa mahdollisesta vuorotteluvapaasijaisuudesta ja sen kestosta. Edelleen sisältyy tietoa työtarjousten lukumäärästä ja viimeisimmän työtarjouksen päivämäärästä. Viimeisimmän suunnitelman laadinnan päivämäärä käy niin ikään aineistossa ilmi.

7.3.1 Yleiskatsaus käyttöön ja osallistumiseen

Aluksi selvitetään, missä määrin korkeasti koulutetut ovat työttömyytensä aikana ylipäänsä olleet havaintoajanjaksolla viimeisintä kertaa yllä lueteltujen toimien kohteena. Tarkastelu tehdään myös tältä osin erikseen kolmelle koulutustasolle ja toisaalta kahdeksalle koulutusosalalle. Todettakoon kuitenkin jo tässä yhteydessä, että tarkastelussa huomiotta on jätetty koulutuskokeilussa olleet niiden pienen havaintomäärän (yhteensä vain 19 korkeakoulutettua) takia.

Ammatilliseen työvoimakoulutukseen on osallistuttu kaikkein eniten ja kaikilla kolmella koulutustasolla likimain samassa suhteessa

Taulukossa 7.5 on havainnollistettu työvoimapalvelujen käyttöä korkeakoulutettujen ryhmässä ja erikseen kolmella tutkintoasteella. Kuten yllä jo korostettiin, käytettävissä oleva aineisto ei salli näiden palvelujen kokonaiskäytön kuvaamista vaan taulukko kertoo, missä määrin korkeakoulutetut ovat viimeisintä kertaa havaintoajanjaksolla käyttäneet ko. palvelumuotoja.

Ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuminen on kaikilla kolmella korkeakoulutusasteella ollut kaikkein yleisin aktiivitoimi. Lisäksi taulukko osoittaa,

että ammatilliseen työvoimakoulutukseen on kaikilla koulutustasoilla osallistuttu suurin piirtein samassa suhteessa, mikä oli itse asiassa myös taulukon 7.1 tulos.

Toiseksi yleisin aktiivitoimi on ollut työllistäminen. Tämän toimen käyttö on kuitenkin ollut selvästi vähäisempää erityisesti tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla. Samantyyppinen koulutustasojen välinen kuilu näkyi taulukossa 7.1.

Taulukko 7.5 Korkeakoulutettujen työvoimapalvelujen käyttö eri tutkintoasteilla ja kokonaisuudessaan, henkilömäärät ja osuudet (%)

Työvoimapalvelu	Alemman korkeakouluasteen suorittaneet		Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet		Tutkijakoulutusasteen suorittaneet		Kaikki korkeakoulutetut	
	henkilömäärä	%- osuus	henkilömäärä	%- osuus	henkilömäärä	%- osuus	henkilömäärä	%- osuus
Ammatillinen työvoimakoulutus	9 164	16.3	6 758	16.2	360	15.7	16 282	16.3
Työllistäminen	9 021	16.0	5 678	13.6	242	10.5	14 941	14.9
Vuorotteluvapaasijaisuus	5 437	9.7	3 333	8.0	101	4.4	8 871	8.9
Omaehtoinen opiskelu	3 087	5.5	2 325	5.6	106	4.6	5 518	5.5
Valmentava työvoimakoulutus	3 036	5.4	1 766	4.2	77	3.4	4 879	4.9
Työkokeilu	1 664	3.0	1 127	2.7	62	2.7	2 853	2.8
Kuntouttava työtoiminta	253	0.4	115	0.3	7	0.3	375	0.4
Työtärjouksen saaneet	20 944	37.2	11 903	28.6	413	18.0	33 260	33.2
Suunnitelma tehty	39 844	70.8	29 456	70.8	1 627	70.9	70 927	70.8

Taulukosta käy ilmi, missä määrin työttömät korkeakoulutetut ovat havaintoajanjaksolla olleet viimeisintä kertaa lueteltujen työvoimapalvelujen kohteena.

Kolmanneksi yleisin toimenpide on vuorotteluvapaasijaisuus. Tällainen työllistymismahdollisuus avautui havaintoajanjaksolla yhteensä lähes 8 880:lle korkeasti koulutetulle. Taulukosta näkee, että sen käyttö on ollut paljon yleisempää alemman tai ylemmän korkeakouluasteen kuin tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Omaehtoista opiskelua oli vähintään kerran harrastanut viitisen prosenttia aineiston korkeakoulutetuista, joskin jälleen kerran vähiten tutkijakoulutusasteen suorittaneet. Valmentavaan työvoimakoulutukseen oli alemman korkeakouluasteen suorittaneista osallistunut lähes saman verran kuin omaehtoiseen opiskeluun. Kahdessa muussa koulutusryhmässä valmentavaan työvoimakoulutukseen oli osallistuttu selvästi harvemmin. Työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan osuudet ovat varsin pienet ja hyvin samaa luokkaa korkeakoulutettujen kaikilla kolmella koulutusasteella.

Havaintoajanjaksolla vähintään yhden työtärjouksen oli saanut reilu kolmannes alemman korkeakouluasteen suorittaneista. Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla vastaava osuus oli yli puolet pienempi. Suunnitelma oli kaikissa koulutusryhmässä laadittu lähes 71 %:lle havaintoajanjaksolla työttömyyttä kokeneista korkeakoulutetuista.

Alimman korkean asteen suorittaneille on kohdistettu suhteellisesti enemmän työvoimapalveluja

Tämän raportin liiteosassa (taulukko A7.3) on esitetty taulukkoa 7.5 vastaavat tiedot aineiston alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneille. Kahden taulukon vertailu osoittaa lähinnä kaksi asiaa. Ensinnäkin eri aktiivitoimien järjestys niihin osallistuneiden osuudella mitattuna on alimman korkean asteen ja korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneilla ollut täysin sama. Toisin sanoen, myös alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneiden ryhmässä on osallistuttu kaikkein eniten ammatilliseen työvoimakoulutukseen ja kaikkein vähiten kuntouttavaan työtoimintaan.

Lisäksi kahden taulukon vertailu paljastaa, että alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneille on tyypillisesti kohdistettu suhteellisesti enemmän työvoimapalveluja. Tämä koskee erimuotoisia aktiivitoimia yhtä lailla kuin laadittuja suunnitelmia. Ainoan poikkeuksen muodostavat vuorotteluvapaasijaisuudet, joiden osuus on ollut selvästi suurempi ylemmän ja erityisesti alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä kuin alimman korkean asteen suorittaneiden ryhmässä.

Työvoimapalvelujen häytössä suuria eroja koulutusalojen välillä

Taulukoissa 7.6a ja 7.6b on esitetty vastaavat laskelmat erikseen kahdeksalle koulutusosalalle. Ensimmäiseen taulukkoon on jälleen kerran kerätty ne neljä koulutusala, joiden osuus aineiston työttömistä on kaikkein suurin. Toiseen taulukkoon on puolestaan sijoitettu ne koulutusalat, joiden työttömien määrät ovat koulutusalojen pienimmät.

Havaintoajanjaksolla vähintään kerran ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuneiden osuus vaihtelee terveys- ja sosiaali-alan 8,5 %:sta tekniikan alan noin 25 %:iin. Aktiivitoimi on ollut yleisin kolmella koulutusosalalla (tekniikan, luonnontieteellisen sekä maa- ja metsätalouden ala). Toiseksi yleisin se on ollut neljällä koulutusosalalla (kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen, humanistinen ja kasvatustieteellinen ala sekä palvelualat). Terveys- ja sosiaali-alalla ammatillinen työvoimakoulutus tulee vasta kolmannella sijalla.

Taulukko 7.6a Korkeakoulutettujen työvoimapalvelujen häyttö neljällä suurimmalla koulutusosalalla työttömien korkeakoulutettujen määrällä mitattuna, henkilömäärät ja osuudet (%)

Työvoimapalvelu	Kaupallinen tai yhteiskunta-tieteellinen ala		Tekniikan ala		Humanistinen ala		Terveys- ja sosiaali-ala	
	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus
Ammatillinen työvoimakoulutus	4 377	18.3	4 693	25.2	2 177	14.8	1 061	8.5
Työllistäminen	4 464	18.6	2 877	15.5	2 745	18.6	1 221	9.8
Vuorotteluvapaasijaisuus	1 926	8.0	912	4.9	1 092	7.4	2 342	18.8
Omaehtoinen opiskelu	1 283	5.4	1 020	5.5	1 092	7.4	582	4.7
Valmentava työvoimakoulutus	1 403	5.9	1 228	6.6	804	5.5	343	2.8
Työkokeilu	793	3.3	491	2.6	568	3.9	240	1.9
Kuntouttava työtoiminta	92	0.4	93	0.5	72	0.5	31	0.2
Työtärjouksen saaneet	8 888	37.1	5 664	30.4	4 191	28.4	5 900	47.3
Suunnitelma tehty	18 199	76.0	14 231	76.4	11 147	75.6	7 385	59.3

Taulukosta käy ilmi, missä määrin koulutusalan työttömät korkeakoulutetut ovat havaintoajanjaksolla olleet viimeisintä kertaa luettujen työvoimapalvelujen kohteena.

Taulukko 7.6b Korkeakoulutettujen työvoimapalvelujen häyttö neljällä pienimmällä koulutusosalalla työttömien korkeakoulutettujen määrällä mitattuna, henkilömäärät ja osuudet (%)

Työvoimapalvelu	Kasvatustieteellinen ala		Luonnontieteellinen ala		Palvelualat		Maa- ja metsätalouden ala	
	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus
Ammatillinen työvoimakoulutus	747	10.1	932	18.9	459	12.4	416	18.3
Työllistäminen	625	8.4	663	13.5	533	14.4	405	17.8
Vuorotteluvapaasijaisuus	923	12.5	346	7.0	276	7.5	207	9.1
Omaehtoinen opiskelu	431	5.8	394	8.0	190	5.1	136	6.0
Valmentava työvoimakoulutus	167	2.3	245	5.0	200	5.4	141	6.2
Työkokeilu	196	2.6	186	3.8	82	2.2	71	3.1
Kuntouttava työtoiminta	27	0.4	24	0.5	5	0.1	16	0.7
Työtärjouksen saaneet	2 374	32.0	1 252	25.4	1 384	37.5	722	31.8
Suunnitelma tehty	4 546	61.4	3 670	74.5	2 704	73.2	1 721	75.7

Taulukosta käy ilmi, missä määrin koulutusalan työttömät korkeakoulutetut ovat havaintoajanjaksolla olleet viimeisintä kertaa luettujen työvoimapalvelujen kohteena.

Työllistäminen on ollut joko yleisin tai toiseksi yleisin toimenpide kaikilla koulutusaloilla lukuun ottamatta kasvatustieteellinen ala, jolla se nousee vasta kolmanneksi tärkeimmäksi aktiivitoimeksi. Näin ollen ei ole yllättävää, että myös työllistämistoimiin havaintoajanjaksolla vähintään kerran osallistuneiden osuus on vaihdellut aika lailla kahdeksan koulutusalan välillä (8,4 %-sta lähes 19 %:iin), mutta silti vähemmän kuin ammatillisen työvoimakoulutuksen kohdalla. Todettakoon myös, että ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuneiden osuuden ja työllistämistoimissa

olleiden osuuden välinen kuilu muodostuu varsin suureksi (noin 10 %-yksikköä) tekniikan alalla. Muilla koulutusaloilla kahden osuuden välinen ero on ollut selvästi pienempi ja usein peräti olematon.

Vuorotteluvapaasijaisuuksien osuus on eri koulutusaloilla tyypillisesti liikkunut 5–9 % välillä. Selkeän poikkeuksen tästä muodostavat terveys- ja sosiaaliaja sekä kasvatustieteellinen ala. Edellisen koulutusalan osalta osuus lähestyy 19 %, jälkimmäisen kohdalla se ylittää 12 %:n. Muiden aktiivitoimien osuudet nousevat eri koulutusaloilla enintään 8 %:n tasolle. Myös koulutusalojen väliset erot ovat näiden osalta huomattavasti pienemmät.

Työtarjoituksen saaneiden osuus on kaikilla koulutusaloilla, paitsi terveys- ja sosiaaliajalalla, enintään 37 %:n luokkaa. Kaikkein vähiten ovat työtarjoituksia saaneet luonnontieteelliseltä alalta valmistuneet työttömät. Suunnitelma on laadittu vähintään 73 %:lle koulutusalan työttömistä. Kasvatustieteelliseltä alalta ja etenkin terveys- ja sosiaaliajalalta valmistuneilla osuus on huomattavasti alhaisempi. Toisaalta juuri näille kahdelle koulutusosalalle on ominaista poikkeuksellisen suuri vuorotteluvapaasijaisuuksien osuus.

7.3.2 Vaihtoehtoisten työvoimajärjestelyjen yksityiskohtaisempi tarkastelu

Tässä alaluvussa perehdytään hieman yksityiskohtaisemmin eri työvoimajärjestelyjen käyttöön korkeasti koulutettujen ryhmässä. Itse tietopohja on kuitenkin edelleen sama kuin yllä eli se kertoo, milloin henkilö on havaintoajanjaksoilla ollut viimeisintä kertaa erimuotoisten työvoimajärjestelyjen kohteena.

Aiemmista tarkasteluista poiketen kuvaus tehdään pelkästään kolmelle koulutusasteelle. Tämä ratkaisu tulee yksinkertaisesti siitä, etteivät havainnot riitä vastaavanlaisen kuvauksen tekemiseen erikseen kahdeksalle koulutusasteelle. Koulutusasteen havaintojen pienen kokonaismäärän takia jätetty huomiotta myös tässä yhteydessä.

Ammatillinen työvoimakoulutus: pienenevät osallistujamäärät

Taulukko 7.7 osoittaa, miten ammatilliseen työvoimakoulutukseen vähintään kerran osallistuneet korkeakoulutetut ovat eri koulutusasteilla jakautuneet yli havaintovuosien. Reilulla neljänneksellä viimeisin ammatillisen työvoimakoulutuksen jakso sijoittui havaintoajanjakson alkuun eli vuoteen 2010. Osuus oli jo seuraavana vuonna huomattavasti pienempi. Aleneva trendi jatkui lievänä vuosina 2012 ja 2013, kunnes vuonna 2014 tapahtui kaikilla kolmella koulutusasteella osuuden seuraava rajumpi lasku. Kaiken kaikkiaan, henkilömäärien prosenttijakaumat ovat korkeakoulutettujen kolmella tutkintoasteella liikkuneet hämmästyttävän samalla tasolla.

Kolmen koulutusryhmän ammatillisen työvoimakoulutuksen keskimääräisessä kestoissa on esiintynyt selvästi enemmän vaihtelua, joskin yleistrendi on ollut samansuuntainen. Vuonna 2010 koulutusjakso oli keskimäärin pisin alemman

korkeakouluasteen suorittaneilla. Seuraavana vuonna keskimääräinen pituus oli alentunut kaikilla kolmella koulutustasolla, eniten alemman korkeakouluasteen suorittaneilla. Tästä seurasi, että koulutusjakso oli vuonna 2011 keskimäärin lähes samanpituisen kaikkien kolmen koulutusryhmän kohdalla. Vuosina 2012 ja 2013 ammatillisen työvoimakoulutuksen keskimääräinen kesto muuttui hieman pidemmäksi, erityisesti tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Vuonna 2014 alkaneista koulutusjaksoista tuli sitä vastoin havaintovuosien lyhyimmät. Näin ollen, vuosi 2014 erottui selkeästi edellisistä havaintovuosista kummankin mittarin suhteen: aloitaneiden pienellä osuudella ja koulutusjaksojen lyhyellä keskimääräisellä kestolla.

Taulukko 7.7 Ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuminen ja toimen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	2 552	1 770	1 702	1 650	1 334	156	9 164
%-jakauma	27.8	19.3	18.6	18.0	14.6	1.7	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	213	138	141	167	112	28	159
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	1 754	1 330	1 337	1 266	1 004	67	6 758
%-jakauma	26.0	19.7	19.8	18.7	14.9	1.0	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	166	133	141	163	116	35	146
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	94	74	68	65	57	..	360
%-jakauma	26.1	20.6	18.9	18.1	15.8	..	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	159	132	160	198	130	..	155

Taulukko kertoo, missä määrin eri koulutustasojen korkeakoulutetut ovat havaintoajanjaksolla olleet viimeisintä kertaa ko. työvoimapaikannuksen kohteena. Toimenpide on luokiteltu eri vuosille sen alkamispäivämäärän mukaan. Vuosi 2015 kattaa ensimmäiset neljä kuukautta. .. tarkoittaa, ettei tietoa ilmoiteta liian pienen havaintomäärän takia (3 havaintoa tai vähemmän).

Ammatillisen työvoimakoulutuksen osalta voidaan niin ikään todeta, että aineistossa ilmoitettu tavoiteammatti useimmissa tapauksissa poikkeaa työttömän työnhakijan ammatista. Useimmiten tavoiteammatti ei sijoitu edes samaan ammattiperheeseen, mikä viittaisi jonkinasteiseen työttömien koulutukselliseen liikkuvuuteen. Nämä havainnot pätevät korkeakoulutettujen kaikilla kolmella koulutustasolla.

Valmentava työvoimakoulutus: räjähdysmäinen lisäys vuonna 2014

Taulukko 7.8 havainnollistaa korkeakoulutettujen vastaavaa tilannetta valmentavan työvoimakoulutuksen osalta. Myös valmentavan työvoimakoulutuksen alkamis- ja päättyminen oli havaintoajanjaksolla suhteellisen paljon vuonna 2010. Toimenpiteen kesto oli niin ikään keskimäärin varsin pitkä etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneilla.

Vastaavasti tilanteen muutos vuonna 2011 oli kaikkein rajuin juuri tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla.

Taulukko 7.8 Valmentavan työvoimakoulutukseen osallistuminen ja toimen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	409	383	319	563	1 202	160	3 036
%-jakauma	13.5	12.6	10.5	18.5	39.6	5.3	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	15	17	14	30	12	10	17
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	265	218	189	288	723	83	1 766
%-jakauma	15.0	12.3	10.7	16.3	40.9	4.7	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	21	15	11	21	16	12	17
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	16	9	9	4	36	..	77
%-jakauma	20.8	11.7	11.7	5.2	46.8	..	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	20	9	11	10	14	..	14

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

Valmentavaan työvoimakoulutukseen osallistuminen vilkastui alemman ja ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneilla vuoden 2013 aikana ja suorastaan räjähti vuonna 2014, joskin keskimääräisen keston kustannuksella. Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla vastaava muutos lykkääntyi vuoteen 2014. Kaikkien kolmen koulutustason osalta voidaan siis todeta, että ammatillisen työvoimakoulutuksen alkamiset keskittyivät vuoteen 2010 ja valmentavan työvoimakoulutuksen alkamiset puolestaan vuoteen 2014.

Työllistäminen: jaksujen keskimääräinen pituus on ollut kasvussa

Havaintoajanjaksolla viimeisintä kertaa työllistämistoimenpiteen kohteena olleita oli kaikkein vähiten vuonna 2013. Sitä edellisellä vuonna (2012) niitä oli sitä vastoin kaikkein eniten. Kahden peräkkäisen vuoden välinen muutos oli kaikilla kolmella koulutustasolla varsin raju. Toisaalta tilanne oli vuonna 2014 miltei palautunut havaintoajanjakson alkuvuosien tasolle sekä alemman että ylempään korkeakouluasteen suorittaneilla. Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla työllistämistoimenpiteessä aloittaneiden osuus oli sitä vastoin samalla matalalla tasolla kuin vuonna 2013. Yhteinen kehityspiirre on ollut se, että työllistämiskausjaksujen keskimääräinen kesto näyttää pidentyneen kaikissa kolmessa koulutusryhmässä.

Taulukko 7.9 Työllistäminen ja sen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	1 797	1 910	1 991	1 051	1 693	579	9 021
%-jakauma	19.9	21.2	22.1	11.7	18.8	6.4	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	117	117	111	135	142	64	119
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	1 028	1 222	1 379	677	1 021	351	5 678
%-jakauma	18.1	21.5	24.3	11.9	18.0	6.2	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	129	118	112	134	150	63	123
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	44	66	63	26	26	17	242
%-jakauma	18.2	27.3	26.0	10.7	10.7	7.0	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	109	121	116	139	153	73	119

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

Toisaalta työllistäminen voi tapahtua hyvinkin monilla tavoilla. Niinpä eri koulutustason suorittaneiden korkeakoulutettujen työllistämistilanteen taustalla saattaa esiintyä merkittäviä eroja työllistämisen lajin osalta. Taulukon 7.10 mukaan näin ei kuitenkaan välttämättä ole: eri työllistämisen lajit ovat esiintyneet varsin samassa suhteessa kaikkien kolmen koulutusryhmän kohdalla.

Taulukko 7.10 Työllistämisen laji eri tutkintoasteilla, henkilömäärät ja osuudet (%)

Työllistämisen laji	Alemman korkeakouluasteen suorittaneet		Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet		Tutkijakoulutusasteen suorittaneet	
	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus
Palkkatuki	3 850	42.7	2 052	36.1	86	35.5
Työelämävalmennus	2 258	25.1	1 814	32.0	82	33.9
Starttiraha	1 438	16.0	1 070	18.8	46	19.0
Työllistäminen valtio/ely-keskus	504	5.6	424	7.5	21	8.7
Työharjoittelu	417	4.6	113	2.0	..	1.2
Oppisopimus	324	3.6	113	2.0	..	0.8
Muu	221	2.5	91	1.6	..	0.8
Yhteensä	9 012	100.0	5 677	100.0	242	100.0

Ks. taulukon 7.7 alaviite. Laskelma perustuu hieman supistettuun aineiston työllistämisen lajikoodin luokitteluun.

Vuorotteluvapaasijaisuus: kesto lyheni melkoisesti vuonna 2014

Vuorotteluvapaasijaisuuksien todettiin yllä olleen havaintoajanjaksolla korkeakoulutetuille kohdennetuista työvoimapalveluista kolmanneksi yleisin. Sekä alemman

että ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla (viimeisimmän) vuorottelupaasijaisuuden alkamiset olivat kasvussa alkujakson havaintovuosina, mutta kääntyivät laskuun havaintojakson loppuvuosina, erityisesti ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden kohdalla (taulukko 7.11). Tutkijakoulutusasteen suorittaneilla kehitys oli puolestaan hyvin aaltomainen johtuen osittain pienestä havaintomäärästä. Vuorottelupaasijaisuuksien keskimääräinen kesto liikkui vuosina 2010–2013 varsin samalla tasolla, mutta lyheni melkoisesti vuonna 2014 kaikkien kolmen koulutusryhmän osalta.

Taulukko 7.11 Vuorottelupaasijaisuuksien esiintyvyys ja keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	980	1 077	1 248	1 056	1 055	21	5 437
%-jakauma	18.0	19.8	23.0	19.4	19.4	0.4	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	200	219	205	204	154	85	196
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	672	758	789	616	485	13	3 333
%-jakauma	20.2	22.7	23.7	18.5	14.6	0.4	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	224	231	213	216	156	87	211
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	13	29	23	16	20	0	101
%-jakauma	12.9	28.7	22.8	15.8	19.8	0	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	231	205	181	228	137	0	193

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

Omaehtoinen opiskelu: alkamiset takaisin vuoden 2010 matalalle tasolle, kestossa rajua lasku

Omaehtoista opiskelua aloitettiin kasvavassa määrin havaintoajanjakson alkuvuosina. Alkamisista reilu neljännes sijoittui vuoteen 2012 (taulukko 7.12). Sen jälkeen kehitys kääntyi laskuun ja vuonna 2014 tilanne oli palautunut vuoden 2010 tasolle. Kaikissa kolmessa koulutusryhmässä on nähtävissä varsin samansuuruiset osuudet ja hyvin samanlainen osuuksien kehitys yli ajan. Toinen yhteinen piirre on se, että omaehtoisen opiskelun keskimääräinen kesto on havaintoajanjaksolla lyhentynyt melkoisesti: vuonna 2014 keskimääräinen kesto oli enää enintään 30 % vuoden 2010 keskimääräisestä kestosta.

Taulukko 7.12 Omaehtoiseen opiskeluun osallistuminen ja sen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	450	641	837	695	445	19	3 087
%-jakauma	14.6	20.8	27.1	22.5	14.4	0.6	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	522	402	304	244	141	53	318
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	352	471	613	553	314	22	2 325
%-jakauma	15.1	20.3	26.4	23.8	13.5	0.9	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	412	334	276	239	126	52	277
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	15	19	29	27	16	0	106
%-jakauma	14.2	17.9	27.4	25.5	15.1	0	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	406	323	273	207	123	0	261

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

Työkokeilu: räjähdysmäinen lisäys vuodesta 2013

Työkokeilun alkamisista on havaintoajanjakson alkuvuosiin verrattuna ollut ennätysellisen paljon vuosina 2013 ja 2014: alemman korkeakouluasteen suorittaneilla lähes 82 % tämän toimenpiteen alkamisista sijoittui näihin kahteen vuoteen vastaavan osuuden ollessa miltei 89 % tutkijakoulutusasteen suorittaneilla (taulukko 7.13). Samanaikaisesti työkokeilun keskimääräinen kesto on hieman pidentynyt.

Taulukko 7.13 Työkokeiluun osallistuminen ja toimen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	78	69	53	619	737	108	1 664
%-jakauma	4.7	4.1	3.2	37.2	44.3	6.5	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	55	62	56	75	68	47	68
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	47	40	22	437	509	72	1 127
%-jakauma	4.2	3.5	2.0	38.8	45.2	6.4	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	63	66	66	80	75	49	74
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	15	40	..	62
%-jakauma	24.2	64.5	..	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	74	72	..	70

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

Kuntouttava työtoiminta: aloittajien määrässä tasaista kasvua

Viimeisenä työvoimapalveluna käsitellään korkeakoulutettujen osallistumista kuntouttavaan työtoimintaan. Näiden toimien määrä on kaikilla kolmella koulutustasolla kasvanut tasaista tahtia (taulukko 7.14). Keskimääräisessä kestossa ei ole sitä vastoin tapahtunut suurempia muutoksia yli ajan.

Taulukko 7.14 Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen ja toimen keskimääräinen kesto eri havaintovuosina korkeakoulutettujen eri tutkintoasteilla

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä
<i>Alempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	29	38	49	51	69	17	253
%-jakauma	11.5	15.0	19.4	20.2	27.3	6.7	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	101	91	94	95	98	63	94
<i>Ylempi korkeakouluaste</i>							
henkilömäärä	12	18	18	26	37	4	115
%-jakauma	10.4	15.7	15.7	22.6	32.2	3.5	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	102	92	89	87	99	89	93
<i>Tutkijakoulutusaste</i>							
henkilömäärä	4	..	7
%-jakauma	57.1	..	100.0
keskimääräinen kesto (päivissä)	79	..	103

Ks. taulukon 7.7 alaviite.

7.3.3 Vaihtoehtoisten työvoimapalvelujen yhdistelmät

Yksittäisten työvoimapalvelujen tarkastelusta siirrytään seuraavaksi tunnistamaan työvoimapalvelujen yhdistelmiä eli ketjutuksia. Tosin tällaisen tiedon tuottamisen mahdollisuudet ovat käytettävissä olevan aineiston rakenteesta johtuen varsin rajalliset, kun tiedossa on pelkästään viimeisin kerta, jolloin korkeakoulutettu on mahdollisesti käyttänyt tiettyä työvoimapalvelua. Mutta tästä huolimatta taulukon 7.15 sisältämien lukujen voidaan olettaa välittävän ainakin suuntaa antavaa tietoa työvoimapalvelujen eri laajuisten yhdistelmien esiintyvyydestä.

Taulukko 7.15 Korkeakoulutettujen käyttämien työvoimapalvelujen eri laajuis-
ten yhdistelmien esiintyvyys havaintoajanjaksolla, henkilömäärät ja osuudet
(%)

Yhdistelmään kuuluvien toimien määrä	Alemman korkeakouluasteen suorittaneet		Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet		Tutkijakoulutusasteen suorittaneet		Kaikki korkeakoulutetut	
	luku-määrä	%- osuus	luku-määrä	%- osuus	luku-määrä	%- osuus	luku-määrä	%- osuus
Yksi toimenpide	17 737	31.5	11 911	28.6	499	21.7	30 147	30.1
Kaksi toimenpidettä	5 243	9.3	3 381	8.1	170	7.4	8 794	8.8
Kolme toimenpidettä	958	1.7	689	1.7	33	1.4	1 680	1.7
Neljä toimenpidettä	135	0.2	83	0.2	3	0.1	221	0.2
Viisi toimenpidettä	5	0.0	6	0.0	1	0.0	12	0.0
Yhteensä, toimenpiteissä olleet	24 078	42.8	16 070	38.6	706	30.7	40 854	40.8
Yhteensä, aineiston työttömiä	56 268		41 615		2 296		100 179	

Taulukon %-osuudet viittaavat osuuteen kaikista työttömistä koulutusasteittain.

Taulukko osoittaa, että havaintoajanjakson viimeisin toimenpide on useimmilla työvoimapalveluista käyttäneillä korkeakoulutetuilla rajoittunut pelkästään yhteen. Toki henkilö on havaintoajanjaksolla saattanut olla samassa toimenpiteessä myös aiemmin (tästä ei ole aineistossa tietoa), mutta muita kuin tätä tiettyä palvelua hän ei siis määritelmän mukaan ole havaintovuosina käyttänyt. Kahden eri toimenpiteen yhdistelmä on ollut huomattavasti harvinaisempi tilanne kaikilla kolmella koulutus-
tasolla. Enemmän kuin kahden toimenpiteen yhdistelmiä toki esiintyy, mutta niitä on ollut varsin vähän verrattuna sekä koulutusryhmän kaikkiin toimenpiteissä olleisiin että sen kaikkiin työttömiin.

Koska ammatillinen työvoimakoulutus ja työllistäminen ovat korkeakoulutetuille kohdistuneista työvoimapalveluista yleisimmät, selvitetään lopuksi, millä tavoin näitä kahta aktiivitoimea on tyypillisesti yhdistetty toisiinsa ja toisaalta muihin keskeisiin palvelumuotoihin. Taulukko 7.16 esittää tältä osin esimerkinomaisia laskelmia. Niinpä ammatillisessa työvoimakoulutuksessa vähintään kerran olleista korkeakoulutetuista (yhteensä 16 282, taulukko 7.5), noin 27 % oli havaintoajanjaksolla ollut vähintään yhden kerran myös työllistämistoimenpiteessä. Noin kolmella neljästä ammatillinen työvoimakoulutus oli edeltänyt työllistämisjaksoa. Toisin sanoen, runsaalla neljänneksellä ammatillisen työvoimakoulutuksen ja työllistämisjakson järjestys oli ollut käänteinen.

Ammatillista työvoimakoulutusta oli havaintoajanjaksolla yhdistetty muuntyyppiin aktiivitoimiin paljon harvemmin. Yhteistä näille muille toimille on kuitenkin se, että niihin on tyypillisemmin osallistuttu ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen kuin ennen sitä. Ainoan poikkeuksen muodostaa valmentava työvoimakoulutus, johon korkeakoulutetut ovat osallistuneet likimain yhtä usein ennen ammatillista työvoimakoulutusta kuin ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen.

Taulukko 7.16 Korkeakoulutettujen käyttämien työvoimapalvelujen yhdistelmät: esimerkinomaisia laskelmia ammatillisen työvoimakoulutuksen ja työllistämisen osalta

Yhdistelmän toinen toimenpide	Ammatillisessa työvoimakoulutuksessa olleet, joista toinen toimi...		Yhdistelmän toinen toimenpide	Työllistämistoimessa olleet, joista toinen toimi...	
	...on ollut, %-osuus	...on edeltänyt, %-osuus		...on ollut, %-osuus	...on edeltänyt, %-osuus
Työllistäminen	27,2	7,7	Ammat. työvoimakoulutus	29,6	20,3
Omaehtoinen opiskelu	9,0	2,5	Valment. työvoimakoulutus	7,4	4,7
Valmentava työvoimakoulutus	8,0	4,2	Omaehtoinen opiskelu	6,9	2,6
Työkokeilu	7,2	1,5	Vuorotteluvapaasijaisuus	6,1	1,4
Vuorotteluvapaasijaisuus	4,6	1,1	Työkokeilu	5,8	2,5
Kuntouttava työtoiminta	0,7	0,1	Kuntouttava työtoiminta	1,0	0,4

Ammatillisessa työvoimakoulutuksessa havaintoajanjaksolla viimeisintä kertaa oli yhteensä 16 282 korkeakoulutettua (taulukko 7.5). Näistä 27,2 % oli ollut työllistämistoimessa vähintään kerran, ja lähes 8 %:lla (eli noin 28 %:lla myös työllistämistoimessa olleista) työllistämisjakso oli edeltänyt ammatillisen työvoimakoulutuksen jaksoa. Työllistämistoimessa havaintoajanjaksolla viimeisintä kertaa oli yhteensä 14 941 korkeakoulutettua (taulukko 7.5). Näistä 29,6 % oli ollut ammatillisessa työvoimakoulutuksessa vähintään kerran, ja noin 20 %:lla (eli lähes 69 %:lla myös ammatillisessa työvoimakoulutuksessa olleista) ammatillinen työvoimakoulutus oli edeltänyt työllistämisjaksoa.

Taulukon oikeanpuolisessa osassa on työllistämiseksi esitetty vastaavalla tavalla lasketut tulokset. Kuten odotettavissa onkin, tyypillisin yhdistelmätoimenpide on ollut ammatillinen työvoimakoulutus, joka on useimmiten edeltänyt työllistämisjaksoa. Myös valmentava työvoimakoulutus on tyypillisemmin edeltänyt työllistämisjaksoa kuin tullut sen jälkeen. Muiden aktiivitoimien osalta havaitaan käänteinen tilanne myös työllistämisen suhteen. Toisin sanoen, nämä muut palvelumuodot ovat pikemmin tulleet työllistämisjakson jälkeen kuin ennen sitä.

7.4 Työttömyys ja työvoimapalvelut: mikä on asteen ja alan merkitys?

Lopuksi kysytään, miten voimakkaasti tutkintoaste ja toisaalta koulutusala on viime kädessä yhteydessä työttömyyden toistuvuuteen, kestoon ja päättymisen syyhyn, jos samanaikaisesti otetaan huomioon yleisimmät henkilökohtaiset taustatekijät, mukaan lukien henkilön työttömyyttä edeltävä ammattitieto. Entäs mitä tapahtuu, jos tähän tarkastelukehikkoon liitetään tietoa työvoimapalvelujen käytöstä? Toisin sanoen, säilyykö suoritettu tutkintoaste ja/tai koulutusala merkittävänä taustaominaisuutena, vai nouseeko koulutustaustan tilalle joku muu tekijä?

Laskelmien lähtökohtana on aiemmin tässä luvussa käytetty aineistopohja, joka siis kattaa 100 179 alkuperäisen aineiston 214 821:sta työttömästä tai lomautetusta korkeakoulutetusta. Myös tästä rajatusta aineistosta enemmistö (63,5 %) on naisia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna hieman yli puolet (noin 52 %) edustaa 18–34-vuotiaiden ikäluokkaa. Runsas neljännes (noin 27 %) kuuluu 35–44-vuotiaiden ikäryhmään.

Noin 13 % edustaa 45–54-vuotiaiden ikäluokkaa. Kaikkein pienin on 55–64-vuotiaiden osuus (noin 7,5 %). Korkeakoulutetuista kaksi viidestä asuu Etelä-Suomessa, noin kolmannes Länsi-Suomessa. Itä-Suomen osuus on pienin (runsaat 9 %) ja Pohjois-Suomen toiseksi pienin (noin 13 %).

Koulutustason ja -alan lisäksi laskelmiin liitetään myös korkeimman tutkinnon suorittamisesta kulunut aika. Noin neljänneksellä on enintään vuoden vanha tutkinto, niin ikään neljänneksellä vähintään 11 vuotta vanha tutkinto, ja runsaalla neljänneksellä 2–5 vuotta vanha tutkinto. Vajaalla viidesosalla tutkinnon suorittamisesta on kulut 6–10 vuotta. Noin viidellä prosentilla tieto puuttuu. Ammattitaitain tarkasteltuna erityisasiantuntijat kattavat korkeakoulutetuista yli puolet (noin 55 %). Yli viidenneksellä on asiantuntijan nimike. Toisin sanoen, kolmella neljästä työttömyyttä edeltävä ammattinimike oli joko asiantuntija tai erityisasiantuntija. Kolmanneksi suurimman ryhmän (noin 7 %:n osuudella) muodostavat toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät.

7.4.1 Työttömyysjaksojen lukumäärän yhteys koulutustaustaan

Aloitetaan selvittämällä, missä määrin korkeimman suoritettun korkeakoulututkinnon taso ja ala ovat yhteydessä korkeakoulutetun havaintoajanjaksolla kokemien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärään. Tällöin työttömyysjaksot luokitellaan samoihin kolmeen ryhmään kuin edellisissä tarkasteluissa: yksi, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa. Laskentakehikko on sama kuin edellisissä luvuissa: jokaiselle liitetyle taustatekijälle lasketaan tilastollisen (*multinomiaalinen logit*) mallin avulla, millä todennäköisyydellä taustatekijä kytkeytyy tarkasteltavaan ilmiöön eli tässä tapauksessa havaintoajanjaksolla koettujen työttömyysjaksojen lukumäärään. Tämä todennäköisyys esitetään suhteessa toiseen vastaavaan taustatekijään, joka siis toimii vertailuryhmänä. Mitä positiivisempi (negatiivisempi) on kyseessä olevalle taustatekijälle laskettu arvo, sitä suurempi (pienempi) on sen todennäköisyys olla yhteydessä tarkasteltavaan ilmiöön verrattuna laskelmassa käytettyyn vertailuryhmään. Nolla-arvo kertoo, ettei taustatekijän ja vertailuryhmänä käytetyn taustatekijän välillä esiinny tässä suhteessa tilastollisesti merkitsevää eroa: molemmat vaikuttavat likimain samalla todennäköisyydellä tarkasteltavaan ilmiöön.

Taulukkoon 2.17 on kerätty pelkästään koulutustasoja ja -aloja koskevat tulokset. Ne perustuvat tilastolliseen malliin, jossa on otettu huomioon kaikki yllä kuvattut henkilökohtaiset taustatekijät, mukaan lukien ammattitieto. Kaikkia laskelmissa huomioon otettuja taustatekijöitä koskevat tulokset on raportoitu kokonaisuudessaan taulukossa A7.4 tämän raportin liiteosassa.

Taulukon tulokset osoittavat, että koulutustaustan yhteys havaintoajanjakson työttömyysjaksojen lukumäärään ei katoa, vaikka otetaan huomioon korkeakoulutettujen väliset erot sukupuolen, iän, maantieteellisen sijainnin ja tutkinnon suorittamisesta kuluneen ajan suhteen. Myöskään ammattitieto ei hävitä koulutustaustan

ja työttömyysjaksojen lukumäärän välistä kytkentää, joskin se selvästi heikentää sitä. Näiden taustatekijöiden jälkeenkin, havaintovuosien työttömyysjaksojen lukumäärä on ylempään korkeakouluasteen ja erityisesti tutkijakoulutusasteen suorittaneilla alemman korkeakouluasteen suorittaneita todennäköisemmin rajoittunut vain yhteen. Vähintään kolmen työttömyysjakson kohdalla tilanne on ollut päinvastainen, eli alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla on ollut kaikkein suurin todennäköisyys olla havaintovuosina toistuvasti työttömänä. Toisaalta kolmen koulutusryhmän väliset erot eivät ole tältä osin olleet kovin suuret (alle viiden prosenttiyksikön luokkaa). Lisäksi näyttää siltä, että koulutustasojen välisiä eroja on onnistuttu vähentämään entisestään aktiivitoimiin osallistumisen myötä (taulukko A7.5 tämän raportin liiteosassa).

Taulukko 7.17 Suoritetun korkeakoulututkinnon tason ja alan yhteys (%-yksiköissä mitattuna) havaintoajanjaksolla koettujen (päättyneiden) työttömyysjaksojen lukumäärään

Koulutustaso ja koulutusala	Yhteys todennäköisyyteen, että on havaintoajanjaksolla kokenut eri määrän työttömyysjaksoja		
	yksi	kaksi	vähintään kolme
<i>Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)</i>			
Ylempi korkeakouluaste	+1,9	0	-2,0
Tutkijakoulutusaste	+3,3	0	-4,5
<i>Tekniikka (vertailuryhmä)</i>			
Kaupallinen, yhteiskuntatiet.	-2,2	+1,2	+1,0
Humanistinen	-10,7	0	+10,5
Terveys- ja sosiaaliala	0	0	+1,5
Kasvatustieteellinen	-4,2	0	+4,9
Luonnontieteellinen	-5,6	0	+6,1
Palvelualat	-4,3	+2,1	+2,2
Maa- ja metsätalous	-5,9	0	+6,3

Tilastollisessa laskelmassa on korkeakoulutetun koulutustason ja -asteen lisäksi otettu huomioon sukupuoli, ikä, maantieteellinen sijainti (asuinpaikka), tutkinnon suorittamisesta kulunut aika sekä ammatillinen ryhmä. Laskelmien tulokset on esitetty kokonaisuudessaan tämän raportin liiteosiossa (taulukko A7.4). Taulukossa esitetyt tilastolliset laskelmat perustuvat samaan rajattuun aineistoon kuin tämän luvun muut laskelmat, eli havaintojoukko kattaa yhteensä 100 179 alkuperäisen aineiston korkeakoulutetuista. Näistä 49 % on kokenut yhden työttömyysjakson, 20 % kaksi ja 31 % vähintään kolme työttömyysjaksoa. Kuten edellisten lukujen vastaavissa laskelmissa, tilastollisena mallina on käytetty niin sanottua multinomiaalista logit-mallia. Mallin avulla pystytään jokaiselle taustatekijälle laskemaan todennäköisyys, millä se kytkeytyy tarkasteltavaan ilmiöön verrattuna laskelmassa käytetyn vertailuryhmän vastaavaan todennäköisyyteen. Mitä positiivisempi (negatiivisempi) on taustatekijälle saatu arvo, sitä suuremmalla (pienemmällä) todennäköisyydellä se on yhteydessä tarkasteltavaan ilmiöön vertailuryhmään verrattuna. Nolla-arvo kertoo, ettei taustatekijän ja vertailuryhmän välillä esiinny tässä suhteessa tilastollisesti merkitsevää eroa.

Koulutusalojen osalta tulokset viittaavat puolestaan siihen, että työttömyysjaksojen lukumäärä on tekniikan alalta sekä terveys- ja sosiaalialalta valmistuneilla rajoittunut kaikkein todennäköisimmin vain yhteen. Kaikkein pienin on yhden työttömyysjakson todennäköisyys ollut humanistiselta alalta valmistuneilla, jotka ovat puolestaan havaintovuosina kaikkein todennäköisimmin kokeneet vähintään kolme

työttömyysjaksoa. Vähintään kolmen työttömyysjakson todennäköisyys nousee varsin korkealle tasolle myös luonnontieteelliseltä alalta sekä maa- ja metsätalouden alalta valmistuneilla. Kaiken kaikkiaan, tulokset siis osoittavat, että koulutusalojen väliset erot ovat huomattavasti suuremmat kuin koulutustasojen väliset erot myöskin jälkeen, kun laskelmassa on otettu huomioon korkeakoulutettujen yleisimmissä taustatekijöissä esiintyvät erot. Lisäksi aktiivitoimiin osallistumisen erot näyttävät kasvattaneen koulutusalojen välisiä erjoja tältä osin entisestään (taulukko A7.5 tämän raportin liiteosassa).

Muita kuin koulutukseen liittyviä taustatekijöitä koskevat tulokset voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Naisilla on ollut miehiä hieman suurempi todennäköisyys olla havaintoajanjaksolla vähintään kolme kertaa työttömänä. Yhden työttömyysjakson osalta tilanne on käänteinen.
- Nuorilla (18–34-vuotiailla) työttömyysjaksojen lukumäärä on kaikkein epätodennäköisimmin rajoittunut yhteen. Vastaavasti niillä on ollut muita ikäryhmiä suurempi todennäköisyys kokea vähintään kaksi työttömyysjaksoa. Yhden työttömyysjakson ovat kaikista todennäköisimmin kokeneet 35–44-vuotiaat ja toisaalta 55–64-vuotiaat korkeakoulutetut. Ikäryhmien väliset erot ovat kuitenkin kauttaaltaan varsin pienet (alle neljän prosenttiyksikön luokkaa).
- Vastavalmistuneet (enintään vuoden vanha tutkinto) erottuvat kaikista muista ryhmistä silmiinpistävästi suurella (yli 20 %-yksikön) todennäköisyydellä kokea yhden työttömyysjakson. Toisaalta niillä on ollut kaikkein pienin todennäköisyys joutua toistuvasti työttömäksi. Muiden tutkinnon iän suhteen muodostettujen luokkien välillä on enintään pieniä todennäköisyyden eroja.
- Maantieteellisen sijainnin osalta toistuvien työttömyysjaksojen todennäköisyys on ollut huomattavan suuri Pohjois-Suomessa ja erityisesti Itä-Suomessa asuvilla korkeakoulutetuilla.
- Toistuvien työttömyysjaksojen todennäköisyys on ollut pienin korkeakoulutetuilla, joiden työttömyyttä edeltävä ammattinimike on ollut johtaja, asiantuntija, erityisasiantuntija tai toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijä, ja vastaavasti suurempi teollisuus- tai palvelusektorin muun tyyppisissä ammateissa toimineilla.

Laskelmien pohjalta voidaan siten todeta, että tietyt taustatekijät ovat olleet muita tekijöitä selvästi voimakkaammin yhteydessä korkeakoulutettujen havaintoajanjaksolla kokemien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärään. Toistuvan työttömyyden todennäköisyyttä näyttävät lisänneen etenkin tietyiltä koulutusaloilta valmistuminen (erityisesti humanistinen ala), muualla kuin Etelä- tai Länsi-Suomessa asuminen sekä tietyissä työntekijätason ammateissa toimiminen. Muihin työttömiin korkeakoulutettuihin verrattuna työttömyysjaksojen yhteen ainoaan rajoittumisen todennäköisyyttä on puolestaan kasvattanut etenkin tuore tutkinto (vastavalmistunut).

7.4.2 Viimeisimmän työttömyysjakson keston yhteys koulutustaustaan

Jos työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sijasta tarkastellaan sitä, missä määrin korkeakoulutettujen valikoidut taustatekijät ovat olleet yhteydessä niiden havaintoajanjakson viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson keston, saadaan tulokseksi tämän raportin liiteosion taulukossa A7.6 esitetyt todennäköisyydet. Näistä on taulukkoon 7.8 kerätty koulutustasoa ja koulutusala koskevat arvot.

Taulukko 7.18 Suoritetun korkeakoulututkinnon tason ja alan yhteys havaintoajanjakson viimeisimmän (päättäneen) työttömyysjakson keston

Koulutustaso ja koulutusala	Yhteys todennäköisyyteen, että havaintoajanjakson viimeisin työttömyysjakso on kestänyt		
	alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk
<i>Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)</i>			
Ylempi korkeakouluaste	-1,3	0	+0,8
Tutkijakoulutusaste	-7,3	0	+6,0
<i>Tekniikka (vertailuryhmä)</i>			
Kaupallinen, yhteiskuntatiet.	+2,2	-1,3	-0,9
Humanistinen	+2,7	-1,2	-1,4
Terveys- ja sosiaaliala	+18,1	-6,5	-11,6
Kasvatustieteellinen	+18,7	-6,6	-12,2
Luonnontieteellinen	+3,2	-1,4	-1,9
Palvelualat	+5,6	0	-5,0
Maa- ja metsätalous	+2,3	0	0

Tilastollisessa laskelmassa on korkeakoulutetun koulutustason ja -asteen lisäksi otettu huomioon sukupuoli, ikä, maantieteellinen sijainti (asuinpaikka), korkeimman tutkinnon suorittamisesta kulunut aika sekä ammatillinen ryhmä. Laskelmien tulokset on esitetty kokonaisuudessaan tämän raportin liiteosassa (taulukko A7.6). Taulukossa esitetyt tilastolliset laskelmat perustuvat samaan rajattuun aineistoon kuin luvun muut laskelmat, eli havaintojoukko kattaa yhteensä 100 179 korkeakoulutettua. Näistä 58 %:lla havaintoajanjakson viimeisin (päättynyt) työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta, 20 %:lla 3–6 kuukautta ja 22 %:lla yli kuusi kuukautta. Muilta osin ks. taulukon 7.17 alaviite.

Koulutustason suhteen tulokset tukevat luvussa 6 tehtyjä havaintoja siitä, että tutkijakoulutusasteen suorittaneiden työttömyysjaksot ovat havaintoajanjaksolla venyneet kahta alemmää koulutusryhmää todennäköisemmin suhteellisen pitkiksi. Koulutusalan osalta silmiinpistävin tulos on se, että tekniikan alalta valmistuneilla havaintoajanjakson viimeisin (päättynyt) työttömyysjakso on kaikkein epätodennäköisimmin jäänyt lyhytkestoiseksi. Tosin ero on useimpiin muihin koulutusaloihin verrattuna varsin pieni (enintään kolmen prosenttiyksikön luokkaa). Toisaalta tilanne on kolmen koulutusalan osalta ollut selkeästi suotuisampi: palvelualat ja etenkin terveys- ja sosiaaliala sekä kasvatustieteellinen ala. Näiltä aloilta valmistuneilla havaintoajanjakson viimeinen työttömyysjakso on huomattavan paljon todennäköisemmin kestänyt alle kolme kuukautta, ja vastaavasti selvästi epätodennäköisemmin

jatkunut yli kuusi kuukautta. Työvoimapalvelujen käytön huomioon ottaminen ei muuta näitä päätelmiä (liiteosan taulukko A7.7).

Muilta osin tulokset kertovat muun muassa seuraavan:

- Naisilla havaintoajanjakson viimeisin työttömyysjakso on ollut miehiä paljon todennäköisemmin lyhytkestoinen. Yhdistettynä edellisiin laskelmiin, tämä viittaisi siihen, että naiset ovat miehiä useammin olleet toistuvasti lyhytkestoisilla työttömyysjaksoilla. Miehillä työttömyys on yleensä toistunut harvemmin, mutta on todennäköisemmin venynyt pidemmäksi. Tämä yleiskuva säilyy siis myös sen jälkeen, kun on otettu huomioon muun muassa sukupuolten voinjakautuminen yli koulutusalojen.
- Nuoret (18-34-vuotiaat) näyttävät kohdanneen varsin samanlaisen tilanteen kuin naiset: havaintoajanjakson viimeisin työttömyysjakso on muita ikäryhmiä selvästi todennäköisemmin jäänyt lyhytkestoiseksi. Toisaalta edelliset laskelmat viittasivat siihen, että työttömyysjaksojen lukumäärä on nuorilla kaikkein epätodennäköisimmin rajoittunut havaintoajanjaksolla vain yhteen. Vastaavasti 55-64-vuotiaiden tilanne muistuttaa miesten tilannetta: työttömyysjaksoja on havaintoajanjaksolla usein ollut vain yksi, mutta työttömyys on suurella todennäköisyydellä kestänyt yli kuusi kuukautta.
- Vastavalmistuneet (enintään vuoden vanha tutkinto) erottuvat paitsi silmiinpistävän suurella todennäköisyydellä kokea vain yksi työttömyysjakso myös siinä, että työttömyysjakso on usein jäänyt lyhytkestoiseksi.
- Maantieteellisen sijainnin osalta on havaittavissa sama peruskuva kuin sukupuolen ja iän suhteen: toistuvien työttömyysjaksojen todennäköisyys on ollut selvästi suurempi Pohjois-Suomessa ja erityisesti Itä-Suomessa asuvilla korkeakoulutetuilla, mutta samanaikaisesti on havaintojakson viimeisin työttömyysjakso Etelä-Suomessa asuvia korkeakoulutettuja todennäköisemmin kestänyt alle kolme kuukautta.
- Myös ammattiryhmien kohdalla erottuu pitkälti sama peruskuva: vain yhden työttömyysjakson kokeneilla työttömyys on paljon todennäköisemmin kestänyt yli kuusi kuukautta kuin jäänyt lyhytkestoiseksi. Työttömyyttä edeltävien ammattinimikkeiden osalta tämä yhden pitkittyvän työttömyysjakson todennäköisyys näyttää lisäksi kasvaneen siirryttäessä ammattihierarkiassa ylöspäin. Kaikkein suurin se on siis ollut hierarkian ylimmillä tasoilla ja eritoten niillä, jotka ennen työttömyyttä toimivat johtajatasolla.

7.4.3 Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyn yhteys koulutustaustaan

Lopuksi tarkastellaan, säilyykö koulutustaustan ja havaintoajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyn välinen yhteys myös sen jälkeen, kun laskelmissa on otettu huomioon muita korkeakoulutettujen välisiä eroja henkilökohtaisten

taustatekijöiden suhteen. Taulukkoon 7.19 kerätyt tulokset osoittavat, että koulutus-tasojen väliset keskeiset erot viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyn osalta eivät muutu. Tulos on pääpiirteiltään edelleen sama kuin taulukossa 7.1. Sama päätelmä pätee koulutusalojen kohdalla, kun taulukon 7.19 tuloksia vertaillaan tau-lukkojen 7.3a ja 7.3b osuuksiin.

Taulukko 7.19 Suoritetun korkeakoulututkinnon tason ja alan yhteys havain-toajanjakson viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyhyyn

Koulutustaso ja koulutusala	Yhteys todennäköisyyteen, että havaintoajanjakson viimeisin työttömyysjakso on päättynyt seuraavasti					
	saanut itse työtä	ei ole uusinnut työhakuaan	välitetty työhön yleisille työml:lle	siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	työllistetty, aloittanut työvoima-koulutuk-sen	muu aktiivitoimi
<i>Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)</i>						
Ylempi korkeakouluaste	+4.5	-0.9	-0.5	-0.7	-0.7	-0.9
Tutkijakoulutusaste	+9.5	-3.1	-4.3	0	-1.2	-1.3
<i>Tekniikka (vertailuryhmä)</i>						
Kaupallinen, yhteiskuntatiet.	-1.6	+1.0	0.7	0	0	0
Humanistinen	-2.5	+3.1	-2.9	0	-1.4	+1.7
Terveys- ja sosiaali-ala	0	+2.7	+4.8	0	-5.3	-2.1
Kasvatustieteellinen	0	+6.9	0	-0.8	-5.2	-0.7
Luonnontieteellinen	-4.9	+2.2	0	1	-1.2	+2
Palvelualat	+3.1	0	0	0	-3.4	-1.2
Maa- ja metsätalous	0	0	0	0	0	0

Tilastollisessa laskelmassa on korkeakoulutetun koulutustason ja -asteen lisäksi otettu huomioon sukupuoli, ikä, maan-tieteellinen sijainti (asuinpaikka), korkeimman tutkinnon suorittamisesta kulunut aika sekä ammatillinen ryhmä. Laskelman tulokset on esitetty kokonaisuudessaan tämän raportin liiteosassa (taulukko A7.8). Taulukossa esitetyt tilastolliset laskelmat perustuvat samaan rajattuun aineistoon kuin luvun muut laskelmat, eli havaintojoukko kattaa yhteensä 100 179 korkeakoulutettua. Muilta osin ks. taulukon 7.17 alaviite.

Muiden taustatekijöiden osalta voidaan todeta muun muassa seuraavaa (taulukko A7.8 tämän raportin liiteosassa):

- Naisilla, 18–34- ja erityisesti 55–64-vuotiailla sekä Itä-Suomessa asuvilla on ollut muita pienempi todennäköisyys löytää itse uusi työ. Sama koskee niitä, joiden tutkinnon suorittamisesta on kulunut vähintään 11 vuotta.
- Työhakuaan uusimatta jättämien on ollut todennäköisempää sekä miehillä, yli 45-vuotiailla että Etelä-Suomessa asuvilla. Tähän joukkoon ovat kuuluneet myös ne, joiden korkeakoulututkinto on vähintään 11 vuotta vanha.
- Työhön yleisille työmarkkinoille välittymisen todennäköisyys on ollut korkeampi paitsi naisilla myös alle 45-vuotiailla ja muualla kuin Etelä-Suomessa asu-villa. Todennäköisyys on niin ikään kasvanut tutkinnon tuoreuden mukaan.

- Etenkin miehet ja 45-54-vuotiaiden ikäluokkaan kuuluvat ovat muita epätodennäköisemmin siirtyneet työvoiman ulkopuolelle. Todennäköisyys vetäytyä työvoiman ulkopuolella on pienentynyt myös tutkinnon tuoreuden mukaan.
- Aktiivitoimissa aloittamisen todennäköisyys on vaihdellut hyvin vähän sukupuolen, iän ja maantieteellisen sijainnin mukaan. Epätodennäköisimmin ovat aloittaneet yli 55-vuotiaat korkeakoulutetut ja toisaalta ne korkeakoulutetut, joilla on ollut suhteellisen tuore tutkinto.

8 Keskeisimmät havainnot ja päätelmät

Tässä raportin viimeisessä luvussa pyritään tiivistämään edellisten lukujen keskeisimmät havainnot sekä tekemään niiden pohjalta korkeakoulutettujen työmarkkinatilanteesta päätelmiä lähivuosia ajatellen. Tosin käytössä olleet tutkimusaineistot asettavat jossain määrin rajoitteita nykyhetken ja siksi myös lähitulevaisuuden keskeisten haasteiden tunnistamiselle, kuten on tuotu esille raportin eri yhteyksissä. Toisaalta korkeasti koulutettujen työmarkkina-aseman muutokset näyttävät tapahtuvan varsin hitaasti. Näin ollen pidemmältä ajanjaksolta kerättyjen havaintojen voidaan olettaa valaisevan niin kehityssuunnan muutosta kuin myös vastaan tulevia mahdollisuuksia ja ongelmia.

Korkeakoulutettujen määrässä voimakas kasvu, eri tasojen ja alojen suhteissa pieniä muutoksia

Suomessa asuvien 18–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen kokonaismäärä on vuosituhannen vaihteen jälkeen kasvanut tasaista tahtia. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmä on kasvanut korkeakoulutettujen suurimmaksi samalla, kun ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmä on pudonnut toiselle sijalle. Suhteellisesti eniten on kuitenkin kasvanut tutkijakoulutusasteen suorittaneiden määrä. Ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneiden ryhmästä näyttää muodostuneen väliryhmä, joka kasvaa mutta kahta muuta koulutusryhmää selvästi hitaammin.

Korkeakoulutuksen suorittaneiden määrän voimakkaasta kasvusta huolimatta korkeakoulutettujen koulutusalan mukaisessa jakaumassa on tapahtunut vain pieniä muutoksia. Suurimpina koulutusaloina ovat säilyneet kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen ja tekniikan alat. Muilta koulutusaloilta valmistuneiden määrät ja osuudet ovat pysyneet pienempinä tai hyvin pieninä. Ainoa merkittävä muutos liittyy terveys- ja sosiaalialalta valmistuneisiin, joiden ryhmä on noussut korkeakoulutettujen kolmanneksi suurimmaksi koulutusalaksi.

Toinen eri koulutusaloilta valmistuneisiin liittyvä ominaispiirre on se, että eri koulutustasoilla hallitsevat eri koulutusalat. Myöskään tältä osin ei ole tapahtunut suurempia muutoksia vuosituhannen vaihteen jälkeen. Selkeimmät muutokset koskettavat alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita. Mutta muutokset näkyvät ensisijaisesti jo ennestään suurimpien koulutusalojen vahvistumisena. Tapahtuneen kehityksen ainoa uusi piirre on terveys- ja sosiaalialan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden voimakas kasvu, mikä myös selittää pääosan alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmän kasvusta.

Toisilla parantunut työllisyys, toisilla ei

Korkeakoulutettujen työllisyystilanne on jatkuvasti ollut kaikkein paras tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Toiselle sijalle nousevat ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden muita korkeakoulutettuja hieman alhaisempi työllisyyden taso selittyy osittain koulutusryhmän suuremmalla opintojen jatkamisen todennäköisyydellä.

Eri vuosien työllisten osuudella mitattuna työllisyys näyttää olevan lievässä laskussa sekä ylemmän korkeakouluasteen että tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyys on vaihdellut aika lailla mutta on yleisesti ottaen selvästi parantunut 2000-luvun alkupuoliskon jälkeen.

Työllisyystilanne ja sen kehitys yli ajan vaihtelee vähintään yhtä paljon eri koulutusaloilta valmistuneiden kesken. Työllisten osuus on kaikilla kolmella koulutustasolla kaikkein korkein terveystieteiden ja sosiaali- ja terveysalan valmistuneiden korkeakoulutettujen ryhmässä. Lisäksi koulutusalan työllisyystilanne on parantunut entisestään vuosituhannen vaihteen jälkeen. Erityisen voimakas on ollut koulutusalan alemmalta korkeakouluasteelta valmistuneiden työllisten osuuden kasvu.

Koulutusalojen alhaisimmat työllisten osuudet havaitaan puolestaan humanistiselta ja luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen ryhmässä. Nämä kaksi koulutusalaeroavat kuitenkin toisistaan siinä, että työllisten osuus on kasvanut humanistiselta alalta valmistuneilla mutta osoittanut laskevaa suuntaa luonnontieteellisen tutkinnon suorittaneilla.

Työura on monilla muuttunut epävarmemmaksi

Korkeakoulutettujen työllisyyden kehitys näyttää hieman toisenlaiselta työllisyyspolkuja¹ seuraavien kuin työllisten vuosittaisella osuudella mitattuna. Tosin myös näin mitattuna työllisyystilanne on ylivoimaisesti paras tutkijakoulutusasteen suorittaneilla. Mutta työllisten vuosittaisen osuuden osoittamasta kehityssuunnasta poiketen tutkijakoulutusasteelta valmistuneiden työllisyystilanne on säilynyt erinomaisen hyvänä työllisyyspolkuja seuraavien osuudella mitattuna. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyystilanne on näin mitattuna parantunut tasaisesti vuosituhannen vaihteen jälkeen siitä huolimatta, että koulutustasolta valmistuneiden määrä on samanaikaisesti kasvanut merkittävästi.

Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden niin ikään vahvistunut työllisyystilanne on sitä vastoin katkennut finanssikriisin alkuvuosina. Kehitys näyttää siten viittaavan siihen, että ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden työllisyysnäkökymät ovat muuttuneet selvästi epävarmemmaksi kuin muilla korkeasti koulutetuilla. Kysymys siitä, onko tämä syy vai seuraus 18–64-vuotiaiden ylempältä korkeakouluasteelta valmistuneiden kokonaismäärän hidastuvaan kasvuun, jää tässä vastausta vaille.

1 Työllisyyspolku tarkoittaa, että korkeakoulutetun hallitsevin työmarkkina-asema on seurantajaksolla ollut työllinen. Tarkempi erityyppisten polkujen määrittelmä annetaan tämän raportin luvussa 3.

Koulutusalojen välillä esiintyy huomattavaa vaihtelua myös työllisyyspolkuja seuraavien osuudella mitattuna. Lisäksi osuus on vuosituhanen vaihteen jälkeen kehittynyt eri koulutusaloilta valmistuneilla hieman eri tavoin. Mutta koulutusalojen järjestys tällä mittariasteikolla on tästä huolimatta säilynyt likimain ennallaan. Niinpä työllisyystilanne on vahvistunut entisestään terveys- ja sosiaalialan, tekniikan alan ja kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneilla. Tämä on puolestaan taannut sen, että kolmelta koulutusosalta valmistuneiden työllisyyspolkuja seuraavien osuudet ovat edelleen koulutusalojen korkeimmat.

Työllisyyspolkuja seuraavien osuuden kasvua on nähtävissä myös humanistiselta alalta valmistuneiden kohdalla, mutta tästä myönteisestä kehityksestä huolimatta osuus on muihin koulutusaloihin verrattuna edelleen varsin alhainen. Ainoa koulutusala, jolta valmistuneiden työllisyystilanne on huonontunut myös työllisyyspolkuja seuraavien osuudella mitattuna, on luonnontieteellinen ala: osuus on pudonnut samalle alhaiselle tasolle kuin humanistiselta alalta valmistuneiden ryhmässä.

Eri vuosina työllisiksi luokiteltujen korkeakoulutettujen osuus ja toisaalta niiden työllisyyspoluilla mitatun työllisyyden osuus näyttävät siis varsin monen koulutusryhmän kohdalla kehittyneen eri suuntaan. Kahden mittarin erilaisen kehityksen välillä ei ole kuitenkaan välttämättä ristiriita. Työllisyyspoluksi tulevat luokitelluksi myös sellaiset työurat, joihin sisältyy esimerkiksi opiskelusta tai työttömyydestä johtuvia tilapäisiä katkoksia. Näistä katkoksista huolimatta korkeakoulutetun pääasiallinen toiminta on työllinen. Kahden mittaustavan antamien tuloksien vertailu kielii työurien vakaudesta. Tarkemmin sanottuna, se tosiasia, että koulutusryhmän työllisyystilanne näyttää heikkenevää suuntaa työllisten vuosittaisella osuudella mitattuna mutta muuttumatonta tai peräti vahvistuvaa suuntaa työllisyyspolkuja seuranneiden osuudella mitattuna, kertoo yksinkertaisesti epävakaiden työurien yleistymisestä.

Samaan tulokseen päädytään tarkastelemalla yksityiskohtaisemmin korkeakoulutettujen työllisyyspolkujen luonnetta ja siinä tapahtuneita muutoksia yli ajan: ilman katkoksia jatkuneiden työllisyyspolkujen osuus on vuosituhanen vaihteen jälkeen tyypillisesti säilynyt muuttumattomana tai osoittanut lievää laskua. Toisin sanoen, korkeakoulutettujen vahvistuneen työllisyystilanteen taustalla on ensisijaisesti ollut katkonaisten työurien kasvu. Valaisevan esimerkin tästä antavat muun muassa tekniikan alalta valmistuneet korkeakoulutetut: työllisyyspolkuja seuraavien osuus on jatkanut kasvuaan, mutta niissä on esiintynyt yhä enemmän eritoten työttömyysjaksoista aiheutuvia katkoksia.

Työttömyyden kasvun merkkejä korkeakoulutettujen kaikilla tasoilla ja aloilla

Yleistäen, työttömyyden kasvun merkkejä on kolmenlaisia. Ensiksi työttömien korkeakoulutettujen vuositasolla mitatut määrät ja osuudet ovat kasvaneet. Tämä koskee niin ylempältä korkeakouluasteelta kuin myös tutkijakoulutusasteelta valmistuneita. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä työttömien osuus

on sitkeästi pysynyt kolmesta koulutusryhmästä suurimpana parantuneesta työllisyydestä huolimatta.

Työttömien osuuden kasvua on niin ikään havaittavissa kaikkien koulutusalojen kohdalla. Toisaalta työttömien osuus vaihtelee varsin merkittävästi eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen välillä. Kaikkein suurimpana työttömien osuus on pysynyt humanistisen alan tutkinnon suorittaneiden ryhmässä. Tilanne pätee koulutusalan kaikilla kolmella koulutustasolla.

Toiseksi, työttömyyspolkuja seuraavien korkeakoulutettujen määrä on kasvanut, joskaan niiden osuudessa ei ole aina tapahtunut yhtä selkeää kasvua johtuen muuntyyppisiä polkuja seuranneiden määrien usein vielä nopeammasta kasvusta. Lisäksi työttömyyspolkujen luonne on muuttunut siinä mielessä, että niissä esiintyy aiempaa vähemmän työttömyyden tilapäisesti tai pysyvästi katkaisevia työllisyysjaksoja ja vastaavasti entistä enemmän niin pitkittyvää tai toistuvaa työttömyyttä kuin myös työvoiman ulkopuolella tuntemattomassa toiminnassa olemisen jaksoja.

Useana peräkkäisenä vuotena työttömäksi luokiteltuja korkeakoulutettuja on niin ikään selvästi enemmän kuin vuosituhannen alussa. Tämä näyttää koskettavan erityisesti tutkijakoulutusasteen suorittaneita ja eri koulutusaloilta valmistuneista eritoten humanistisen tai tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneita.

Kolmanneksi, työttömyyden kasvun merkkejä on nähtävissä myös työllisyyspolkuja seuraavien korkeakoulutettujen kohdalla. Näkyvin muutos tältä osin on se, että työllisyysurat katkeavat tilapäisesti tai pidemmäksi ajaksi aiempaa useammin työttömyyden takia.

Työttömyyden jälkeiset polut toistuvat samanmuotoisina eri koulutustasoilla ja -aloilla, ja myös yli ajan

Korkeakoulutettujen työttömyyden jälkeiset polut näyttävät eri koulutustasoilla perusmuodoltaan hyvin samanlaisilta eli sama peruskuva toistuu korkeakoulutettujen kaikilla tutkintoasteilla. Työttömyydestä korkeakoulutetut siirtyvät siis pitkin samoja tyypillisiä polkuja riippumatta siitä, miltä tasolta tai alalta tutkinto on suoritettu. Lisäksi tämä peruskuva on säilynyt likimain ennallaan aina vuosituhannen vaihteesta lähtien. Tulos on hätkähdyttävä jo sen takia, että työttömien määrät ja osuudet liikkuvat korkeakoulutettujen kolmella tutkintoasteella varsin eri tasoilla ja ovat myös kehittyneet eri tavoin yli ajan.

Tutkintoasteille ominainen peruskuva on myös nähtävissä kaikilla koulutusaloilla. Sen sijaan peruskuvassa tunnistettavien tyypillisten työttömyyden jälkeisten polkujen esiintyvyydessä ilmenee koulutusalojen välillä varsin merkittäviä eroja. Niinpä työelämään välittömästi ja ilmeisen pysyvästi siirtyvien työttömien osuus erityisen suuri terveys- ja sosiaalialan korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä. Terveys- ja sosiaalialalta valmistuneet korkeakoulutetut siirtyvät siis kaikkein todennäköisimmin ja myös kaikkein nopeimmin työttömyydestä takaisin työelämään. Päinvastainen tilanne vallitsee etenkin niin luonnontieteelliseltä kuin myös tekniikan alalta valmistuneilla. Terveys- ja sosiaalialalta ja toisaalta tekniikan

alalta valmistuneet työttömät edustavat koulutusalojen ääripäitä myös toisessa suhteessa: edellisessä koulutusryhmässä pitkittyvää työttömyyttä kokeneita on äärimmäisen vähän, jälkimmäisessä sitä vastoin kaikkein eniten.

Työttömyyden katkaiseminen haastavaa etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneiden kohdalla

Eri koulutustasoilta valmistuneista korkeakoulutetuista työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut ja työttömyys pitkittynyt eritoten tutkijakoulutusasteen suorittaneilla, kuten edellä jo todettiin. Tämä näyttää olevan yhteydessä siihen, että tutkijakoulutusasteen suorittaneiden työttömyyden katkaiseminen on erityisen haastavaa: tutkijakoulutusasteen suorittaneen työttömän todennäköisyys olla työelämässä neljä vuotta myöhemmin on selvästi pienempi kuin muilla korkeakoulutetuilla. Vastaavasti tutkijakoulutetun riski palata työttömyyteen tai jatkaa työttömyydessä on olennaisesti suurempi, kuten on myös hänen todennäköisyytensä päätyä kokonaan työvoiman ulkopuolelle.

Uudelleen työllistymisessä kasvavia eroja koulutusalojen välillä

Työttömien korkeakoulutettujen työelämään paluun mahdollisuudet eivät ole pelkästään huonontuneet. Ne ovat myös muuttuneet varsin merkittävästi eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen välillä. Kaikkein heikoimmiksi ovat muuttuneet tekniikan, humanististen ja luonnontieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden mahdollisuudet siirtyä työttömyydestä takaisin työelämään: tyypillisesti joka kolmas heistä on työtön myös neljä vuotta myöhemmin.

Työvoiman ulkopuolella on huomattava määrä korkeakoulutettuja

Tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevia korkeakoulutettuja on huomattava määrä. Joissakin korkeakoulutettujen ryhmissä niiden määrä on itse asiassa jatkuvasti ylittänyt työttömien määrän. Tämä tilanne vallitsee tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Koulutusaloista se pätee eritoten terveys- ja sosiaalialalta sekä palvelualoilta valmistuneiden kohdalla.

Näille kolmelle koulutusryhmälle on ominaista myös se, että sekä tuntemattomista syistä työvoiman ulkopuolella olevien että syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuraavien määrä on kasvanut korkeakoulutettujen ryhmistä kaikkein nopeimmin. Suurien koulutusalojen kohdalla vastaavassa tilassa olevien korkeakoulutettujen määrä on pysynyt suurena, mutta kehityssuunta on laskeva pikemmin kuin kasvava. Pienten koulutusalojen osalta on sen sijaan nähtävissä päinvastainen kehitys. Yhdistettynä työttömyyttä koskeviin havaintoihin tämä näyttäisi viittaavan siihen, että sekä työttömyydestä syrjäytymisriski on kasvanut pieniltä koulutusaloilta valmistuneiden ryhmissä.

Työvoiman ulkopuolella oleminen näyttää helposti pitkittyvän

Myös syrjäytymisriskiä kasvattavia polkuja seuraavien korkeakoulutettujen kohdalla toistuu kaikilla koulutustasoilla ja -aloilla sama tyypillisten työvoiman

ulkopuolella olemisen jälkeisten polkujen peruskuva. Ja aivan kuten työttömyyden kohdalla, tämä peruskuva on säilynyt likimain muuttumattomana vuosituhanen vaihteen jälkeen. Jälleen kerran on todettava, että tulos on hämmästyttävä ottaen huomioon työvoiman ulkopuolella pysyvien korkeakoulutettujen määrän tasainen kasvu kaikilla koulutustasoilla ja -aloilla. Ainoan selkeän poikkeuksen muodostaa kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneiden ryhmä, jossa syrjäytymisriskiä kasvatavia polkuja seuraavien osuus ja henkilömäärä ovat pysyneet suhteellisen pieninä ja muuttumattomina yli ajan.

Lisäksi myös syrjäytymisriskiä kasvattavien polkujen peruskuvan osalta pätee se, että erityyppiset polut esiintyvät eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden keskuudessa hyvinkin eri suhteessa. Toisin sanoen, eri koulutustasojen ja -alojen korkeakoulututkinnon suorittaneet siirtyvät työvoiman ulkopuolelta hyvin eri tavoin ja eri nopeudella.

Erityisen silmiinpistävää tässä yhteydessä on se, että varteenotettava osa lähtökohtaisesti työvoiman ulkopuolella tuntemattomassa toiminnassa olleista korkeakoulutetuista havainnoidaan tässä tilassa useana peräkkäisenä vuotena. Toisaalta eri koulutustasoilta ja -aloilta valmistuneiden välillä esiintyy myös tältä osin varteenotettavan suuria eroja. Koulutustasoinen tarkasteltuna erottuvat tutkijakoulutusasteen suorittaneet ja koulutusaloittain tarkasteltuna puolestaan tekniikan alalta valmistuneet. Lähes puolet tutkijakoulutusasteen suorittaneista havaittiin työvoiman ulkopuolella tuntemattomassa toiminnassa myös seuraavat neljä vuotta. Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneilla vastaava osuus oli alle kolmannes ja alemman korkeakouluasteen suorittaneilla vajaa neljännes. Tekniikan alalta valmistuneiden osalta tilanne oli hyvin samankaltainen: noin 45 %:lla työvoiman ulkopuolella oloinen pitkittyi verrattuna 40 %:n tai peräti 30 %:n alittavaan osuuteen muilta koulutusaloilta valmistuneilla.

Lisäksi pitkittyviä jaksoja työvoiman ulkopuolella tuntemattomassa toiminnassa kokeneiden korkeakoulutettujen määrä on ollut tasaisessa kasvussa. Eniten niitä on ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä, mikä on eittämättä yhteydessä koulutusryhmän kohdalla havaittuun heikkenevään työllisyyteen. Koulutusaloilta saman sijan vievät tekniikan alalta valmistuneet. Se, että tuntemattomassa toiminnassa oloinen näyttää monella korkeakoulutetulla jatkuvan useana peräkkäisenä vuotena, kieli siitä, ettei selitykseksi riitä tilapäinen jättäytyminen työvoiman ulkopuolelle muista kuin syrjäytymiseen liittyvistä syistä.

Vajaa kolmanneksella työttömyys tai lomautus on rajoittunut yhteen jaksoon

Vajaa kolmannes kaikista vuoden 2009 jälkeen työttömyyttä tai lomautusta kokeneista korkeakoulutetuista on ollut ainoastaan yhden jakson työttömänä tai lomautettuna. Määrällisesti heitä on ollut eniten alemman korkeakouluasteen ja vähiten tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ryhmässä. Koulutusryhmän kaikkiin vuoden 2009 jälkeen työttömyyttä tai lomautuksia kokeneisiin suhteutettuna

kolmen koulutustason välillä ei sitä vastoin esiinny eroja: yhden työttömyys- tai lomautusjakson kokeneiden osuus oli 31 %:n luokkaa eli vajaa kolmannes kaikilla kolmella koulutustasolla.

Sekä määrien että osuuksien suhteen tilanne on ollut hyvin samankaltainen vuoden 2009 jälkeen tasan kaksi työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneilla korkeakoulutetuilla. Toisin sanoen, työttömistä ja lomautetuista korkeakoulutetuista kaksi kolmesta on ollut enintään kahdesti joko työttömänä tai lomautettuna. Loput ovat kokeneet vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa.

Korkeakoulutettujen jakautumien yli yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyys- tai lomautusjaksoa kokeneisiin vaihtelee selvästi enemmän eri koulutusaloilta valmistuneiden välillä. Vuoden 2010 alusta lähtien ovat terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyysjaksot kaikkein todennäköisimmin rajoittuneet vain yhteen, kun tilanne on humanistiselta alalta valmistuneilla ollut päinvastainen. Kääntäen, lähes puolet humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneista työttömistä on vuoden 2009 jälkeen kokenut vähintään kolme työttömyysjaksoa verrattuna vain noin kolmannekseen niistä työttömistä, joilla on tekniikan tai terveys- ja sosiaali-alan korkeakoulututkinto.

2014 muodostui monelle ensimmäisen työttömyys- tai lomautusjakson mutta myös työttömyyden uusiutumisen vuodeksi

Kun korkeakoulutettujen työttömyys- ja lomautusjaksot järjestetään jaksojen alkamisvuoden mukaan, muodostuu peruskuva, joka havainnollistaa jaksojen jakaumaa yli vuosien. Tällaisen peruskuvan rakentaminen erikseen yhden, kaksi, kolme tai vähintään neljä jaksoa kokeneille korkeakoulutetuille paljastaa, että pitkälti sama peruskuva toistuu kaikilla koulutustasoilla ja -aloilla. Kiteyttäen peruskuva osoittaa, että vain yhden työttömyysjakson kokeneita oli eniten vuonna 2010 ja toiseksi eniten vuonna 2014. Väli vuosina oli selvästi vähemmän pelkästään yhden työttömyysjakson kokeneita.

Työttömyyden toistuminen näyttää siis korkeasti koulutetuilla yleistyneen vuoden 2011 jälkeen. Erityisen haastavaksi viime vuodet ovat muodostuneet tutkijakoulutusasteen suorittaneille. Lisäksi alimman korkean asteen (eli 5. asteen) tutkinnon ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyysjaksojen vertailu viittaa siihen, että korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen myönteiset erityispiirteet alempiin koulutusryhmiin verrattuna ovat pitkälti kadonneet. Toisin sanoen, työttömyyden yleistymisen myötä on työttömyyden luonne muuttunut korkeasti koulutetuilla yhä samankaltaisemmaksi kuin muissa koulutusryhmissä.

Lomautuksia esiintyi poikkeuksellisen paljon vuoden 2014 aikana. Toisaalta lomautetut korkeakoulutetut muodostavat tyypillisesti oman ryhmänsä siinä mielessä, että korkeakoulutettu kokee varsin harvoin sekä lomautuksia että työttömyyttä. Lisäksi lomautukset keskittyvät tietyiltä koulutusaloilta valmistuneisiin kuten tekniikan tai maa- ja metsätalouden alan tutkinnon suorittaneisiin. Muilta koulutusaloilta valmistuneet ovat selvästi vähemmän lomautuksien kohteena.

Työttömyyden pikhittymisen riski riippuu niin korkeakoulutuksen tasosta kuin myös sen alasta

Kolmen koulutustason vertailu osoittaa, että pitkittävän työttömyyden riski on tutkijakoulutusasteen suorittaneilla tyypillisesti suurempi kuin alemman tai ylempään korkeakouluasteen suorittaneilla. Tulos pätee riippumatta siitä, onko korkeakoulutetun työttömyys rajoittunut yhteen ainoaan jaksoon vai onko henkilö mahdollisesti kokenut toistuvaa työttömyyttä. Toisin sanoen, toistuvuuden ja keston välillä näyttää esiintyvän selkeää riippuvuutta ainoastaan tutkijakoulutusasteen suorittaneilla tarkoittaen, että työttömyyden toistuminen todennäköisesti vaikuttaa sen kestoon pidentävästi. Ja mitä pidemmiksi ovat venyneet aiemmat työttömyysjaksot, sitä todennäköisemmin myös myöhemmät työttömyysjaksot jäävät pitkiksi.

Etenkin alemman korkeakouluasteen suorittaneilla työttömyys ei tunnu sitä vastoin pitenevän, vaikka työttömyysjaksoja kertyisikin enemmän, vaan työttömyysjaksot jäävät silti useimmiten lyhytkestoisiksi. Tällainen tilanne syntyy helposti eritoten niillä, joilla on määräaikainen työsuhte tai ovat apurahalla.

Eri koulutusaloilta valmistuneiden välillä esiintyy tältä osin vielä enemmän vaihtelua kuin kolmen koulutustason välillä. Kun esimerkiksi tekniikan alalta valmistuneille ovat tyypillisiä pitkittävät työttömyysjaksot, niin humanistiselta alalta, terveys- ja sosiaialialalta ja palvelualoilta valmistuneet kokevat pikemmin usein toistuvaa mutta yleensä lyhytkestoista työttömyyttä. Luonnontieteelliseltä alalta ja maan- ja metsätalouden alalta valmistuneiden työttömyyskokemukset edustavat puolestaan jonkinlaista välimuotoa eli usein toistuvaa ja samalla myös pitkittävää työttömyyttä.

”Saanut itse työtä” työttömyyden päättymisen yleisin syy

Työttömyysjakson tyypillisin päättymisen syy työttömien korkeakoulutettujen kohdalla on se, että on itse onnistunut löytämään uuden työn. Toiseksi yleisin syy on, ettei ole jostain syystä uusinut työnhakuaan. Seitsemällä kymmenestä tutkijakoulutusasteen suorittaneesta työttömyysjakso päättyi jommastakummasta syystä ajanjaksolla 1.1.2010–30.4.2015. Vastaava osuus oli hieman alhaisempi ylempään korkeakouluasteen suorittaneilla ja alhaisin alemman korkeakouluasteen suorittaneilla. Kolmen koulutustason väliset erot johtuvat siitä, että tutkijakoulutusasteen suorittaneet ovat muita korkeakoulutettuja selvästi useammin itse löytäneet uuden työn. Ne korkeakoulutetut, jotka eivät ole uusineet työnhakuaan, muodostavat sitä vastoin kaikissa kolmessa koulutusryhmässä likimain samansuuruisen osuuden. Muiden syiden yhteenlaskettu osuus jää kaikilla kolmella korkeakoulutuksen tasolla alle 40 %:n.

Se, että korkeakoulutettu on ilmoittanut löytäneensä itse uuden työn, nousee työttömyysjakson päättymisen yleisimmäksi syyksi myös kaikilla koulutusaloilla. Lisäksi koulutusalojen väliset erot ovat tässä suhteessa hyvin pienet: osuudet vaihtelevat humanististen ja luonnontieteellisten alojen noin 37 %:sta kasvatustieteellisen alan noin 40 %:iin. Toisin sanoen, riippumatta siitä, miltä koulutusosalta työtön korkeakoulutettu on valmistunut, hänellä on lähes sama todennäköisyys hankkia itse

uusi työ. Myös toiseksi yleisin työttömyysjakson päättymisen syy (työtön ei ole esimerkiksi työllistymisen takia uusinut työnhakuaan) on kaikilla koulutusaloilla varsin samansuuruinen osuudella mitattuna.

Yleisille työmarkkinoille työhön välitetyksi tulleissa suuri vaihtelu koulutusryhmien välillä

Yleisille työmarkkinoille työhön välitettyjen korkeakoulutettujen osuuksissa on suuret erot sekä koulutustasoltaan että koulutusaloittain tarkasteltuna. Esimerkiksi alemman korkeakouluasteen suorittaneilla osuus on noin 14 % mutta tutkijakoulutusasteen suorittaneilla yli puolet pienempi. Vastaavasti osuus on poikkeuksellisen suuri (lähes 22 %) terveys- ja sosiaali-alalta valmistuneilla ja silmiinpistävän pieni etenkin humanistisen alan tutkinnon suorittaneilla (noin 9 %).

Varsin monella työttömyysjakso päättyy työvoiman ulkopuolelle siirtymiseen

Varsin monen korkeakoulutetun työttömyysjakso päättyy työvoiman ulkopuolelle siirtymisellä. Työvoiman ulkopuolelle siirtyminen on hieman yleisempi työttömyysjakson päättymisen syy tutkijakoulutusasteelta valmistuneilla kuin alemmalta tai ylemmältä korkeakouluasteelta valmistuneilla. Itse asiassa se on tutkijakoulutusasteelta valmistuneilla peräti yleisempi syy kuin se, että tulee yleisille työmarkkinoille työhön välitetyksi. Yleisesti ottaen, koulutustasojen väliset erot ovat kuitenkin tältä osin varsin pienet, kuten ovat myös koulutusalojen väliset vastaavat erot.

Aktiivitoimissa aloittamisessa pieniä eroja koulutusryhmien välillä

Korkeakoulutettujen työttömyysjaksot päättyvät kaikkein harvimmin erilaisissa aktiivitoimissa aloittamisen myötä. Lisäksi kolmelta koulutustasolta valmistuneiden välillä esiintyy myös tältä osin hyvin pieniä eroja suhteellisilla osuuksilla mitattuna: perinteisissä aktiivitoimissa (työllistetty, aloittanut työvoimakoulutuksen, aloittanut valmennuksen/kokeilun) aloittaneiden osuus liikkuu 8–9 %:n tasolla. Näistä yleisin on se, että henkilö on työllistetty. Työvoimakoulutuksen, valmennuksen tai kokeilun aloittaneiden osuus on selvästi pienempi. Muun tyyppisissä toimissa aloittaneiden osuudet ovat hyvin pienet, eikä myöskään niissä esiinny eri tutkintoasteilta valmistuneiden korkeakoulutettujen välillä olennaisia eroja.

Koulutusalojen välillä esiintyy huomattavasti suurempia eroja. Terveys- ja sosiaali-alan tai kasvatustieteiden tutkinnon suorittaneilla työttömyys tyypillisesti päättyy muista syistä kuin, että aloittaa jossain aktiivitoimissa. Karkeasti ottaen voidaan sanoa, että näiltä kahdelta koulutus-alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyysjaksoista vain joka kymmenes päättyy aktiivitoimeen siirtymisen myötä. Muilta koulutusaloilta valmistuneiden kohdalla vastaava suhde on noin kaksi kymmenestä.

Mutta vaikka aktiivitoimien kokonaisuudessa esiintyy koulutusalojen välillä selvää vaihtelua, erimuotoisia aktiivitoimia on usein käytetty likimain samassa

suhteessa niin suurilta kuin pienemmiltä koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työttömyysjaksojen katkaisemiseksi. Koska sama havainto pätee eri koulutustasojen kohdalla, tämä näyttää viittaavan varsin mekaaniseen aktiivitoimien kohdentamiseen yli koulutustasojen ja koulutusalojen. Vaikutelmaa tukee myös se, että korkeakoulutettujen ja alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneiden (aste 5) tilanteen vertailu paljastaa enintään pieniä eroja sen suhteen, miten todennäköisesti työttömyyden on katkaissut aktiivitoimessa aloittaminen.

Työttömyyden päättymisen syy vaihtelee ennen kaikkea työttömyysjakson keston mukaan

Työttömyysjaksojen lukumäärä ei näytä kytkeytyvän korkeakoulutetun todennäköisyyteen löytää itse uusi työ, joskin tästä esiintyy joitain selkeitä poikkeuksia. Etenkin humanistiselta alalta, terveystieteiden ja sosiaaliselta alalta ja palvelualoilta valmistuneista löytyvät itse uuden työn kaikkein todennäköisimmin ne, jotka toistuvasti kokevat lyhytkestoisempaa työttömyyttä. Sen sijaan pitkittyvät työttömyysjaksot päättyvät kauttaaltaan lyhytkestoisempia työttömyysjaksoja selvästi harvemmin siihen, että korkeakoulutettu on itse saanut uuden työn.

Työnhakuaan uusivat keskimääräistä yleisemmin ne korkeakoulutetut, jotka kokevat toistuvaa ja/tai pitkittyvää työttömyyttä. Samanaikaisesti näillä samoilla korkeakoulutetuilla on muita pienempi todennäköisyys tulla välitetyksi työhön yleisille työmarkkinoille. Työvoiman ulkopuolelle siirtymisen todennäköisyys näyttää niin ikään kasvavan työttömyyden pitkittymisen myötä. Tämä ilmiö nousee erityisen voimakkaasti esille kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden ryhmässä. Työttömyysjaksojen lukumäärä on sitä vastoin enintään lievästi yhteydessä työmarkkinoilta vetäytymiseen. Selkeän poikkeuksen muodostavat etenkin tutkijakoulutustason suorittaneet, joista yksittäisen työttömyysjakson kokeneilla on toistuvasti työttömyyttä kohdanneita suurempi todennäköisyys siirtyä työvoiman ulkopuolelle.

Mitä pidempikestoiseksi korkeakoulutetun työttömyys venyy, sitä todennäköisemmin se päättyy aktiivitoimessa aloittamiseen. Sama pätee työttömyysjaksojen toistuvuuden osalta: mitä useammin henkilö on ollut työttömänä, sitä todennäköisemmin myöhempi työttömyysjakso päättyy aktiivitoimiin siirtymiseen. Tämä yleiskuva toistuu jokaisen aktiivitoimen kohdalla.

Ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistutaan kaikkein eniten, mutta suunta on aleneva

Ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistutaan aktiivitoimista kaikkein eniten. Havainto pätee sekä eri koulutustasojen että eri koulutusalojen kohdalla. Korkeakoulutettujen kolmella koulutustasolla osallistutaan tähän aktiivitoimeen likimain samassa suhteessa. Ammatillisen työvoimakoulutuksen keskimääräisessä kestossa esiintyy kolmen tutkintoasteen välillä selvästi enemmän vaihtelua. Koulutusaloittain tarkasteltuna vaihtelu on melko suuri sekä osallistuvien osuudella että koulutusjakson keskimääräisellä kestolla mitattuna.

Sen sijaan yleiskehityksen suunta on sama koulutustasosta ja -alasta riippumatta: työttömistä korkeakoulutetuista pienenevä osa on osallistunut ammatilliseen työvoimakoulutukseen samalla, kun koulutuksen keskimääräinen kesto on lyhentynyt. Selkeimmin erottuu tältä osin vuosi 2014, jolloin aloittaneiden osuus oli poikkeuksellisen pieni ja koulutusjaksojen kesto keskimäärin varsin lyhyt. Vastaavasti esiintyi vuoden 2014 osalta räjähdysmäinen lisäys valmentavassa työvoimakoulutuksessa aloittaneiden korkeakoulutettujen määrässä.

Muiden työvoimapaalvelujen käytössä suuria eroja erityisesti koulutusalojen välillä

Etenkin eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen välillä esiintyy varsin suuria eroja myös muuntotyypisten työvoimapaalvelujen käytössä. Kehityssuunta on kuitenkin ollut sama korkeakoulutettujen kaikilla tasoilla ja aloilla. Työllistämistoimenpiteiden osalta voidaan todeta, että jaksot ovat keskimäärin pidentyneet.

Vuorotteluvapaasijaisuuksia käytetään kaikkein eniten alemman korkeakouluasteen suorittaneiden ryhmässä. Osuus on itse asiassa paljon suurempi myös alimman korkean asteen (eli 5. asteen) tutkinnon suorittaneisiin verrattuna. Havainto on mielenkiintoinen siinä mielessä, että kaikkia muita työvoimapaalveluja kohdistetaan alemman korkean asteen suorittaneille suhteellisesti enemmän kuin korkeakoulutetuille. Korkeakoulutettujen vuonna 2014 alkaneiden vuorotteluvapaasijaisuuksien kesto lyheni melkoisesti aiempiin vuosiin verrattuna.

Omaehtoisien opiskelun osalta voidaan todeta, että tällaisessa koulutuksessa aloittaneiden työttömien osuus on pudonnut takaisin vuoden 2010 matalalle tasolle samalla, kun sen keskimääräinen kesto on lyhentynyt rajusti. Työkokeilun käytössä on puolestaan tapahtunut räjähdysmäinen lisäys. Kuntouttavassa työtoiminnassa aloittavien korkeakoulutettujen määrä on pieni mutta tasaisesti kasvava.

Erimuotoisia työvoimapaalveluita yhdistetään harvoin

Useimmilla työvoimapaalveluita käytävillä korkeakoulutetuilla toimenpide rajoittuu yhdenlaiseen. Kahteen eri toimenpidelajiin osallistuminen on jopa viiden vuoden havaintojaksolla varsin harvinainen tilanne. Enemmän kuin kahdenlaisessa toimenpiteessä aloittamisia esiintyy hyvin harvoin.

Koulutusvalinnoilla on merkitystä

Voidaan ajatella, että edellä esille tuodut erot eri koulutustasoilta ja toisaalta eri koulutusaloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen välillä heijastavat enimmäkseen tai peräti kokonaan korkeakoulutettujen muissa keskeisissä ominaisuuksissa esiintyviä eroja. Naisten osuus korkeakoulututkinnon suorittaneista on suuri ja kasvava kaikilla tasoilla ja aloilla. Selkeän vähemmistön naiset muodostavat enää tutkijakoulutusasteen suorittaneista sekä tekniikan alalta valmistuneista. Korkeakoulutettujen ikärakenne on puolestaan muuttunut etenkin kahden ikäluokan osalta: 18–34-vuotiaiden osuus on kasvanut ja 45–54-vuotiaiden osuus kaventunut. Lisäksi

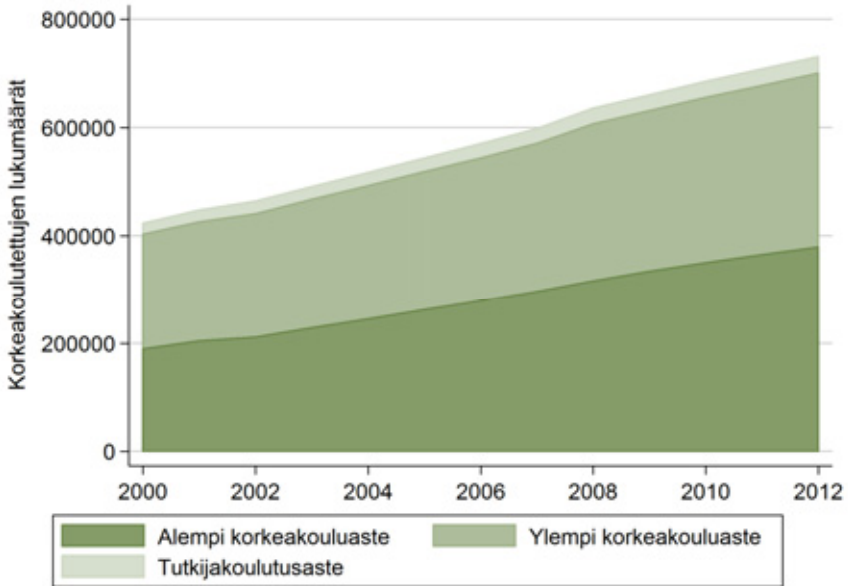
vastavalmistuneiden osuus kaikista 18–64-vuotiaista korkeakoulutetuista on ollut laskussa etenkin tutkijakoulutusasteen suorittaneiden ja suurimmilta koulutusaloilta valmistuneiden ryhmissä.

Mutta senkin jälkeen, kun on otettu huomioon tällaiset korkeakoulutettujen taust ominaisuuksissa esiintyvät erot, suoritettun tutkinnon tasolla ja alalla on edelleen merkitystä. Toisin sanoen, edellä esille nostetut erot koulutustasojen ja -alojen välillä säilyvät. Lisäksi tulokset osoittavat, että koulutusalojen väliset erot ovat kauttaaltaan huomattavasti suuremmat kuin koulutustasojen väliset erot.

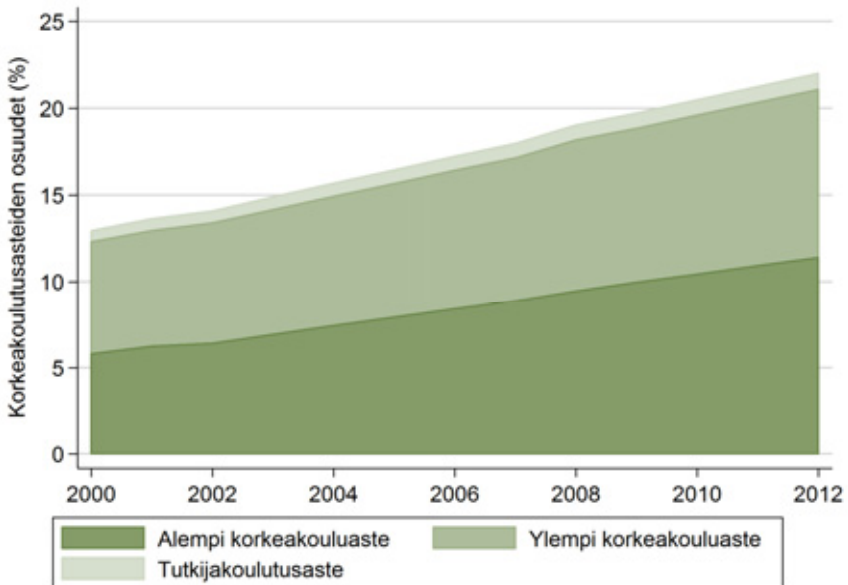
Koulutustaustan rinnalla vaikuttavat tosin myös korkeakoulutettujen muut henkilökohtaiset taustatekijät. Näistä keskeisimmät ovat korkeakoulutetun ikä ja maantieteellinen sijainti eli asuinpaikka.

Luvun 2 liitteet

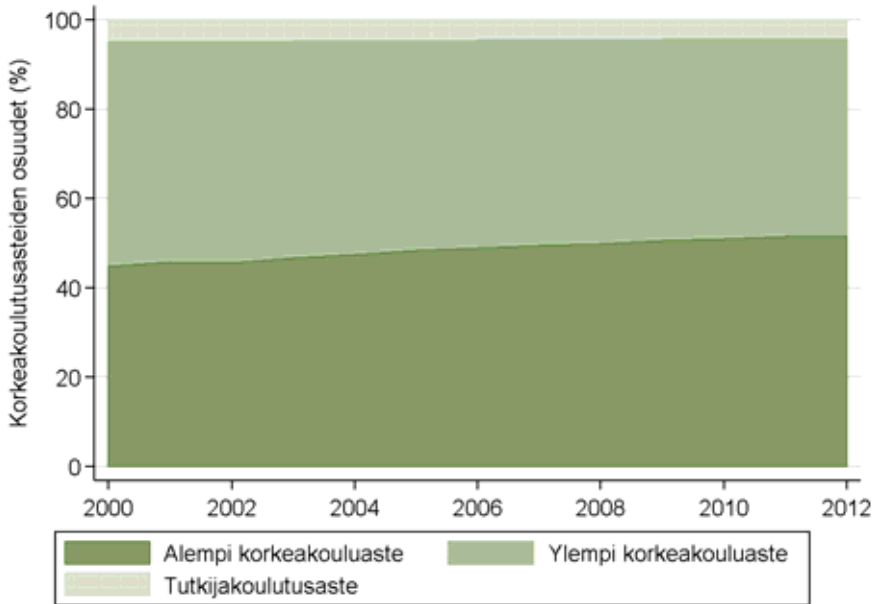
Kuvio A2.1 Korkeakoulutettujen henkilömäärät koulutusasteittain 2000–2012

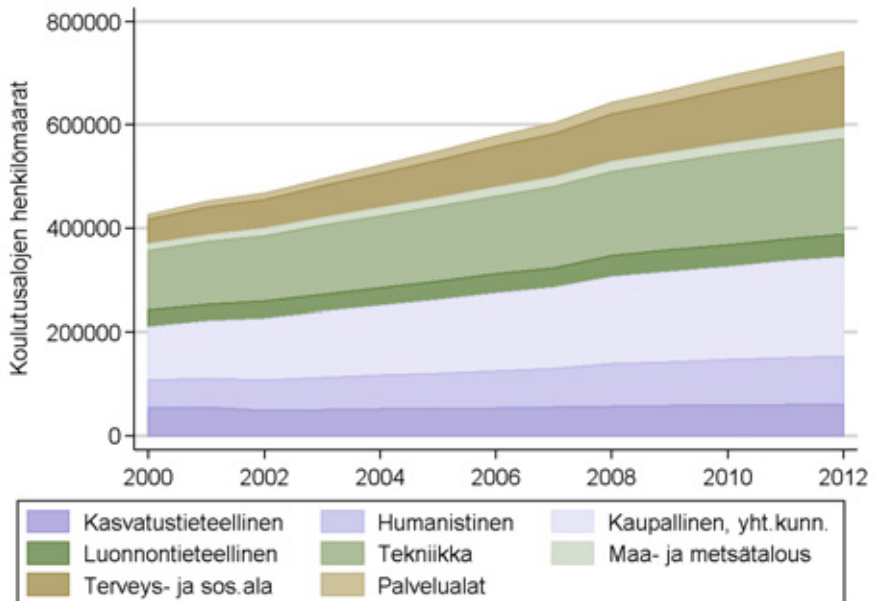
Kuvio A2.2 Korkeakoulutetut koulutusasteittain: osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä

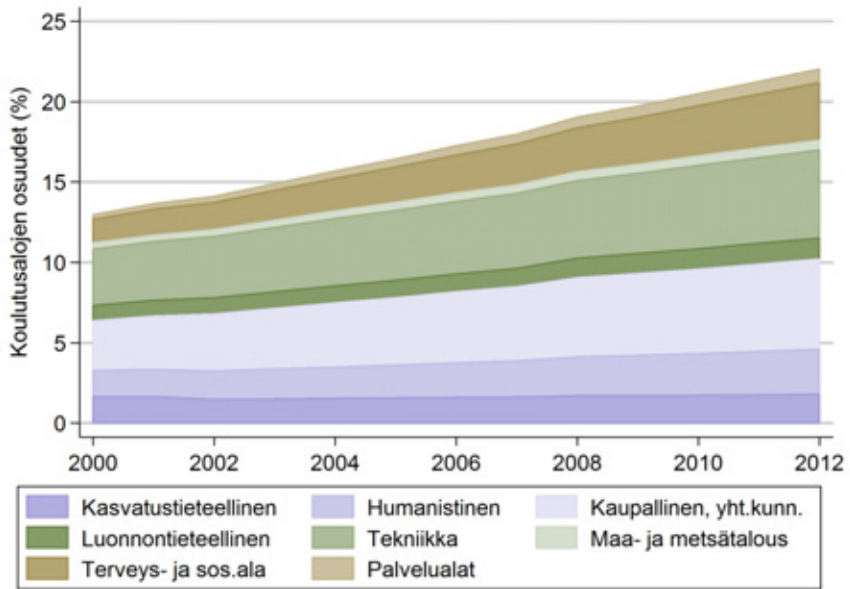
Kuvio A2.3 Korkeakoulutettujen jakauma (%) koulutusasteittain 2000–2012

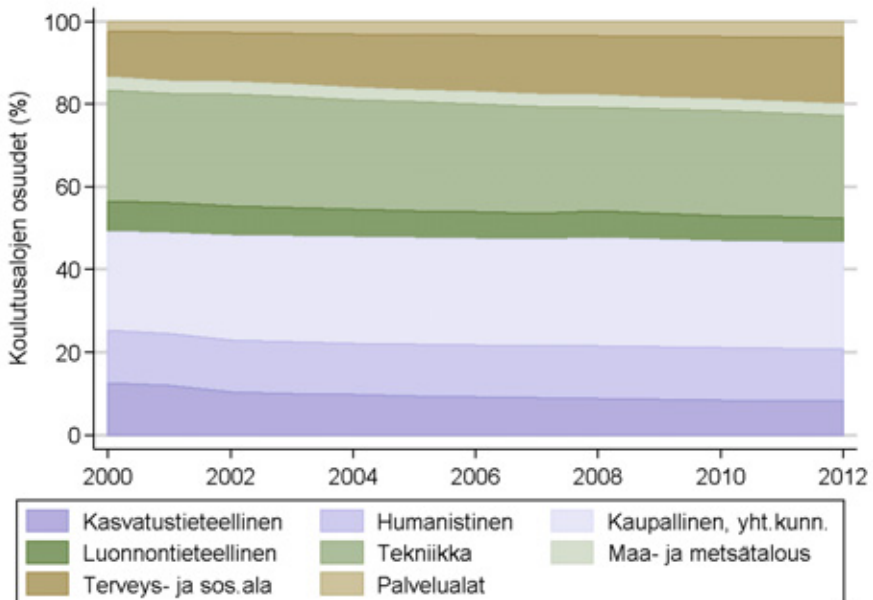
Kuvio A2.4 Korkeakoulutettujen henkilömäärät koulutusaloittain 2000–2012

Kuvio A2.5 Korkeakoulutetut koulutusaloittain: osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä

Kuvio A2.6 Korkeakoulutettujen jakauma (%) koulutusaloittain 2000–2012

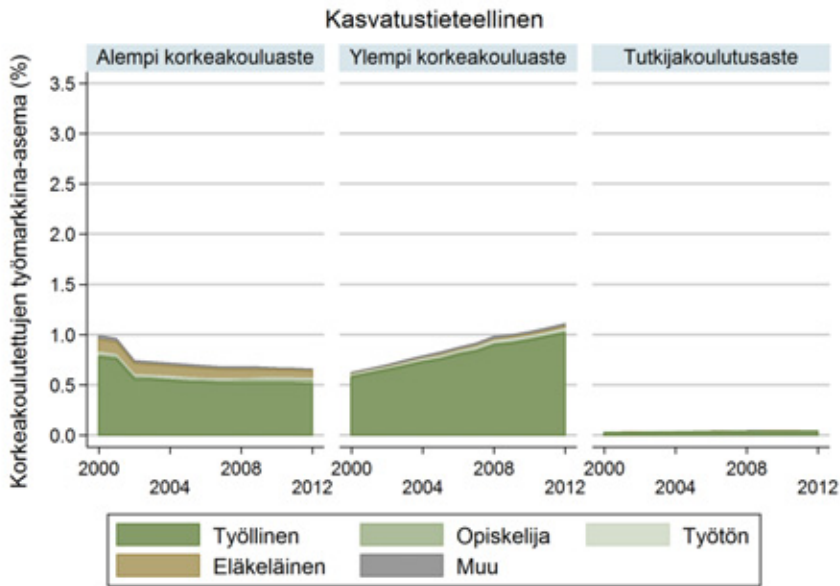
Taulukko A2.1a Valikoituja tunnuslukuja eri koulutusasteiden ja -alojen opiskelijoina jatkaneista korkeakoulutetuista vuosina 2000 ja 2012

KOULUTUSALAN OPISKELIJOIDEN OSUUS	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutus- aste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>	610	1 140	330	460	10	20
- koulutusasteen opiskelijoista, %	11.1	6.8	7.1	7.5	2.5	3.5
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	5.7	4.9	3.1	2.0	0.1	0.1
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.3	0.5	0.1	0.2	0.0	0.0
<i>Humanistinen</i>	1 060	3 750	1 140	1 430	130	70
- koulutusasteen opiskelijoista, %	19.3	22.3	24.1	23.4	28.9	14.3
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	10.0	16.0	10.7	6.1	1.2	0.3
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.5	1.6	0.5	0.6	0.1	0.0
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>	1 170	4 580	1 250	1 600	100	100
- koulutusasteen opiskelijoista, %	21.3	27.2	26.6	26.2	22.0	20.9
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	11.0	19.5	11.8	6.8	0.9	0.4
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.5	2.0	0.5	0.7	0.0	0.0
<i>Luonnontieteellinen</i>	130	1 080	760	980	90	120
- koulutusasteen opiskelijoista, %	2.4	6.4	16.0	16.0	20.9	26.9
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	1.2	4.6	7.1	4.2	0.9	0.5
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.1	0.5	0.3	0.4	0.0	0.1
<i>Tekniikka</i>	1 220	3 110	500	1 020	40	70
- koulutusasteen opiskelijoista, %	22.1	18.5	10.6	16.7	8.3	15.2
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	11.4	13.3	4.7	4.4	0.3	0.3
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.5	1.4	0.2	0.4	0.0	0.0
<i>Maa- ja metsätalous</i>	160	480	160	170	10	20
- koulutusasteen opiskelijoista, %	2.8	2.8	3.3	2.7	1.6	3.3
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	1.5	2.0	1.5	0.7	0.1	0.1
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.1	0.2	0.1	0.1	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>	1 030	2 040	510	370	70	70
- koulutusasteen opiskelijoista, %	18.8	12.1	10.9	6.0	15.5	15.4
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	9.7	8.7	4.8	1.6	0.6	0.3
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.5	0.9	0.2	0.2	0.0	0.0
<i>Palvelualat</i>	120	670	70	90	0	0
- koulutusasteen opiskelijoista, %	2.2	4.0	1.4	1.4	0.4	0.4
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	1.1	2.9	0.6	0.4	0.0	0.0
- kaikista alan opiskelijoista, %	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>	5 510	16 850	4 710	6 120	450	450
- koulutusasteen opiskelijoista, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- korkeakoulutetuista opiskelijoista, %	51.7	71.9	44.2	26.1	4.2	1.9
- kaikkien alojen opiskelijoista, %	2.4	7.4	2.1	2.7	0.2	0.2

Taulukko A2.1b Valikoituja tunnuslukuja eri koulutusasteiden ja -alojen eläkkeellä olevista korkeakoulutetuista vuosina 2000 ja 2012

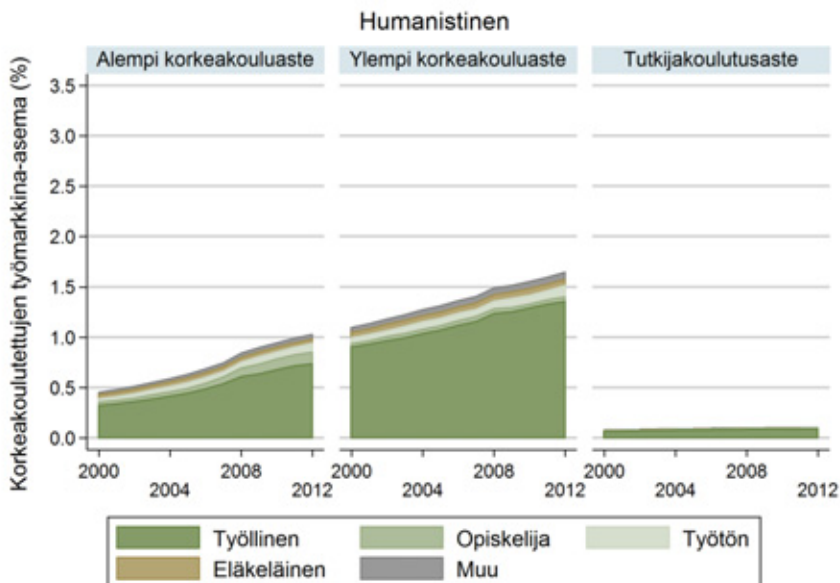
KOULUTUSALAN ELÄKKEELLÄ OLEVIEN 18–64- VUOTIAIDEN OSUUS	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutus- aste	
	2000	2012	2000	2012	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>	4 220	2 430	210	680	30	60
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	34.3	19.0	2.7	6.6	4.7	7.0
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	20.2	10.1	1.0	2.8	0.1	0.2
- kaikista eläkeläisistä, %	1.2	0.8	0.1	0.2	0.0	0.0
<i>Humanistinen</i>	1 380	1 280	1 790	1 950	90	90
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	11.2	10.0	22.6	18.9	14.0	11.1
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	6.6	5.4	8.6	8.2	0.4	0.4
- kaikista eläkeläisistä, %	0.4	0.4	0.5	0.6	0.0	0.0
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatiet.</i>	2 540	3 240	1 770	2 810	120	190
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	20.6	25.3	22.4	27.1	17.8	23.3
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	12.2	13.5	8.5	11.7	0.6	0.8
- kaikista eläkeläisistä, %	0.7	1.0	0.5	0.9	0.0	0.1
<i>Luonnontieteellinen</i>	490	720	720	1 310	180	160
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	4.0	5.6	9.1	12.6	26.6	20.5
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	2.3	3.0	3.5	5.4	0.8	0.7
- kaikista eläkeläisistä, %	0.1	0.2	0.2	0.4	0.0	0.1
<i>Tekniikka</i>	2 420	3 940	1 060	1 690	80	140
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	19.6	30.8	13.3	16.3	12.8	17.9
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	11.6	16.5	5.1	7.0	0.4	0.6
- kaikista eläkeläisistä, %	0.7	1.2	0.3	0.5	0.0	0.0
<i>Maa- ja metsätalous</i>	310	220	300	350	30	20
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	2.5	1.7	3.8	3.3	4.0	2.5
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	1.5	0.9	1.4	1.4	0.1	0.1
- kaikista eläkeläisistä, %	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>	610	580	820	950	130	140
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	5.0	4.5	10.4	9.1	19.8	17.5
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	2.9	2.4	3.9	3.9	0.6	0.6
- kaikista eläkeläisistä, %	0.2	0.2	0.2	0.3	0.0	0.0
<i>Palvelualat</i>	340	400	1 240	630	0	0
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	2.7	3.1	15.7	6.1	0.5	0.1
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	1.6	1.7	6.0	2.6	0.0	0.0
- kaikista eläkeläisistä, %	0.1	0.1	0.4	0.2	0.0	0.0
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>	12 320	12 810	7 910	10 360	660	800
- koulutusasteen eläkeläisistä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- korkeakoulutetuista eläkeläisistä, %	59.0	53.5	37.9	43.2	3.2	3.3
- kaikista eläkeläisistä, %	3.5	4.0	2.2	3.2	0.2	0.2

Kuvio A2.7a Kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

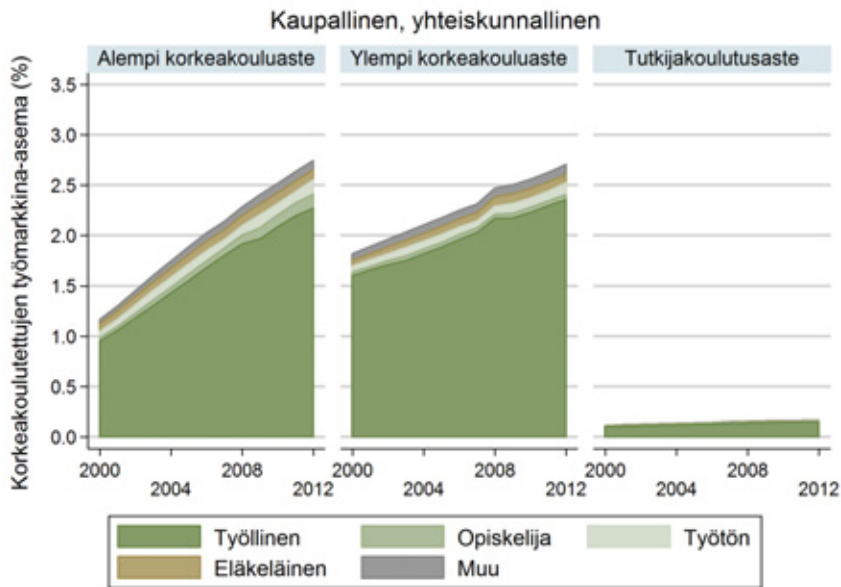
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden kokonaisosuuden lasku vuosittuhannen alkuvuosina johtuu osittain Tilastokeskuksen tekemästä tilastointimuutoksesta vuosien 2001 ja 2002 välillä, ks. kuvion 2.1 alaviite.

Kuvio A2.7b Humanistiselta alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

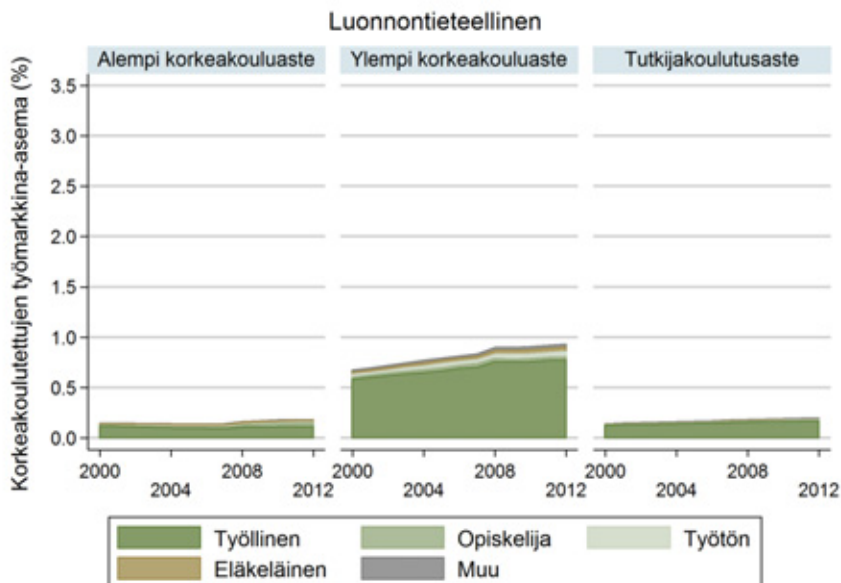
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7c Kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

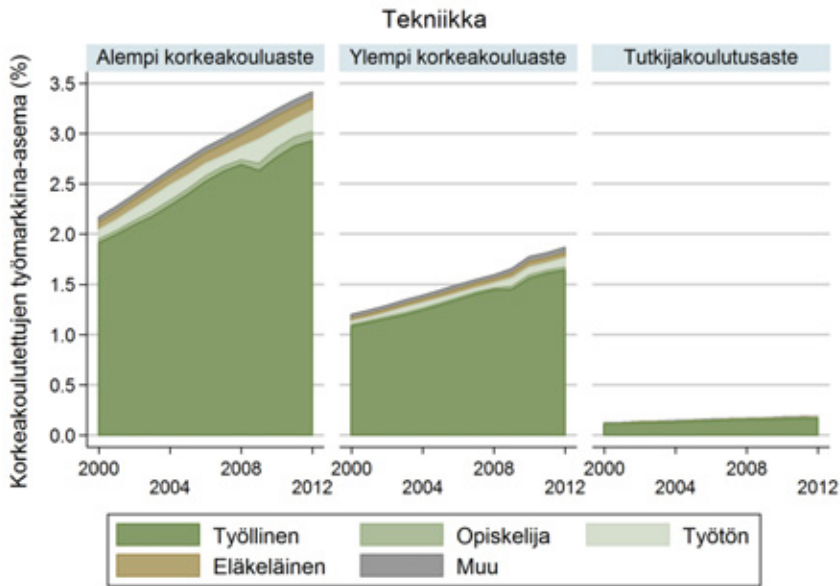
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7d Luonnontieteelliseltä alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

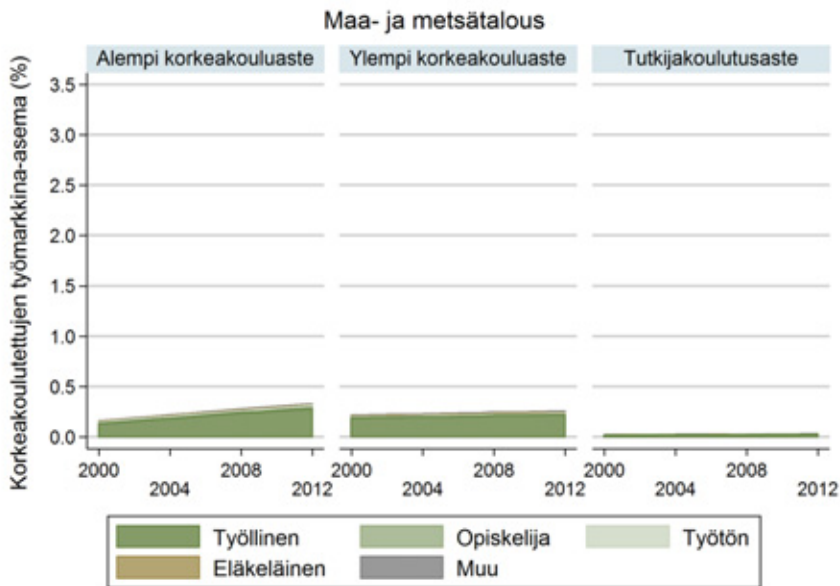
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7e Tekniikan alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

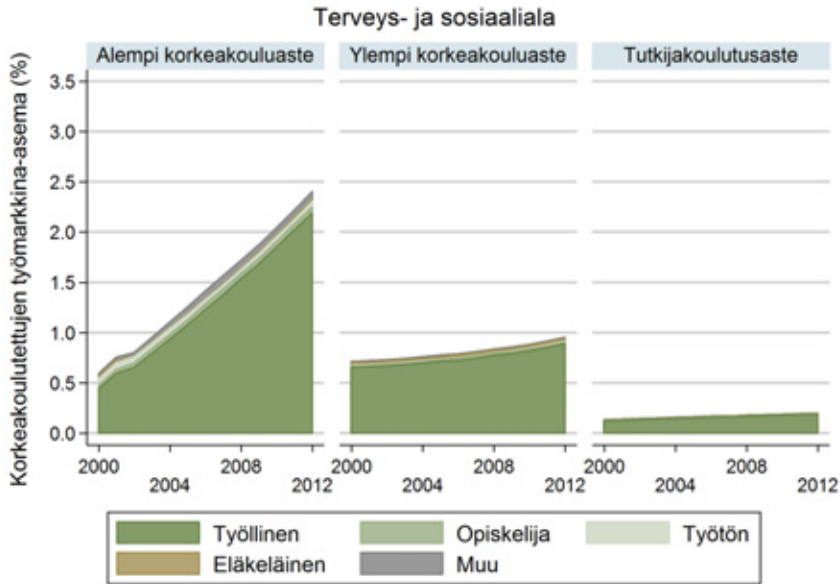
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7f Maa- ja metsätalouden alalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

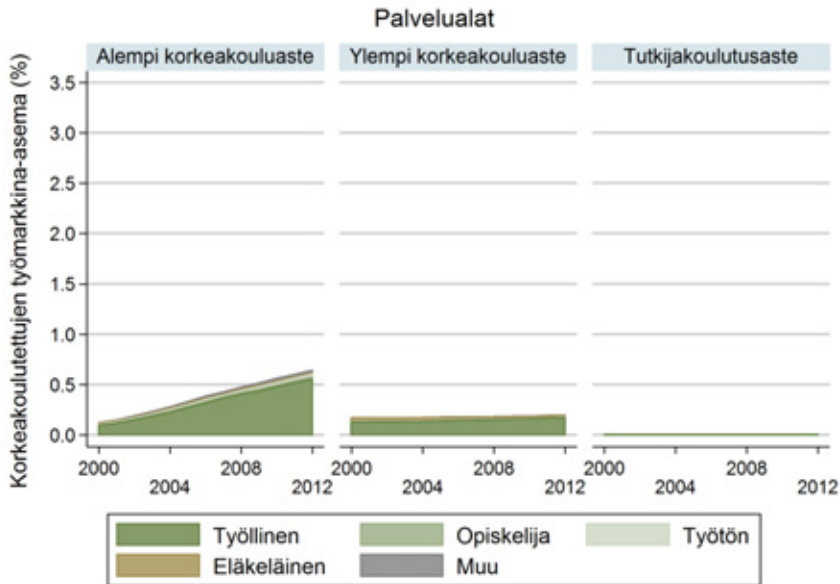
Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7g Terveys- ja sosiaalialalta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Kuvio A2.7h Palvelualoilta valmistuneiden korkeakoulutettujen työmarkkina-asema koulutusasteittain: päätoiminnan mukainen osuus (%) 18–64-vuotiaasta väestöstä, 2000–2012

Kuvion ylin käyrä samalla osoittaa ko. koulutusalan tutkinnon (korkeimpana tutkintona) suorittaneiden kokonaisosuuden koko 18–64-vuotiaasta väestöstä.

Taulukko A2.2a Yhteenveto eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen tyypillisimmistä ammasteista vuosina 2000 ja 2012: alempi korkeakouluaste

KOULUTUSALAN TYYPILLISIMMÄT AMMATIT	Alempi korkeakouluaste	
	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Lastentarhanopettajat	Lastentarhanopettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Luokanopettajat	Luokanopettajat
<i>Humanistinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Myyjät
- 2. tyypillisin ammatti	Kielentutkijat, kääntäjät ja tulkit	Graafiset ja mediasuunnittelijat
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Tilintarkastajat, kamreerit ym.	Yleissihteerit
- 2. tyypillisin ammatti	Sosiaalialan erityisasiantuntijat	Kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat
<i>Luonnontieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Tietotekniikan erityisasiantuntijat	Sovellussuunnittelijat
<i>Tekniikka</i>		
- tyypillisin ammatti	Konetekniikan erityisasiantuntijat	Konetekniikan erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Talorakennusalan erityisasiantuntijat	Konetekniikan asiantuntijat
<i>Maa- ja metsätalous</i>		
- tyypillisin ammatti	Metsätalousteknikot	Metsätalouden erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Metsäalan erityisasiantuntijat	Sisäänostajat
<i>Terveys- ja sosiaaliala</i>		
- tyypillisin ammatti	Farmaseutit	Sairaanhoidajat
- 2. tyypillisin ammatti	Sairaanhoidajat	Sosiaalialan ohjaajat
<i>Palvelualat</i>		
- tyypillisin ammatti	Perämiehet ja pienten alusten päälliköt	Ravintolaesimiehet ja vuoropäälliköt
- 2. tyypillisin ammatti	Kuljetuksen, varastoinnin ja tietoliikenteen johtajat	Myyjät
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>		
- tyypillisin ammatti	Konetekniikan erityisasiantuntijat	Sairaanhoidajat
- 2. tyypillisin ammatti	Lastentarhanopettajat	Lastentarhanopettajat

Tyypillisimmät ammatit on tunnistettu Tilastokeskuksen vuosien 2001 ja 2010 ammattiluokitusten pohjalta. Tyypilliset ammatit ovat siis taulukossa vuodelta 2000 vanhalla ja vuodelta 2012 uudella luokituksella. Ammatit ovat niin tarkalta tasolta kuin aineisto antoi myöten.

Taulukko A2.2b Yhteenveto eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen tyypillisimmistä ammasteista vuosina 2000 ja 2012: ylempi korkeakouluaste

KOULUTUSALAN TYYPILLISIMMÄT AMMATIT	Ylempi korkeakouluaste	
	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Luokanopettajat	Luokanopettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Erytisopettajat
<i>Humanistinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Papit ym. uskonnollisen elämän erityisasiantuntijat	Papit ym. uskonnollisen elämän erityisasiantuntijat
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Tilintarkastajat, kamreerit ym.	Laskentatoimen erityisasiantuntijat ja tilintarkastajat
- 2. tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Asianajajat
<i>Luonnontieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Biologit, kasvi- ja eläintieteilijät ym. erityisasiantuntijat
<i>Tekniikka</i>		
- tyypillisin ammatti	Elektroniiikan ja informaatiotekniikan erityisasiantuntijat	Konetekniikan erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Konetekniikan erityisasiantuntijat	Sähkötekniikan erityisasiantuntijat
<i>Maa- ja metsätalous</i>		
- tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Metsätalouden erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	Hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>		
- tyypillisin ammatti	Muut lääkärit	Erikoislääkärit
- 2. tyypillisin ammatti	Hammaslääkärit	Yleislääkärit
<i>Palvelualat</i>		
- tyypillisin ammatti	Upseerit	Upseerit
- 2. tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>		
- tyypillisin ammatti	Peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat	Muut peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat
- 2. tyypillisin ammatti	Luokanopettajat	Luokanopettajat

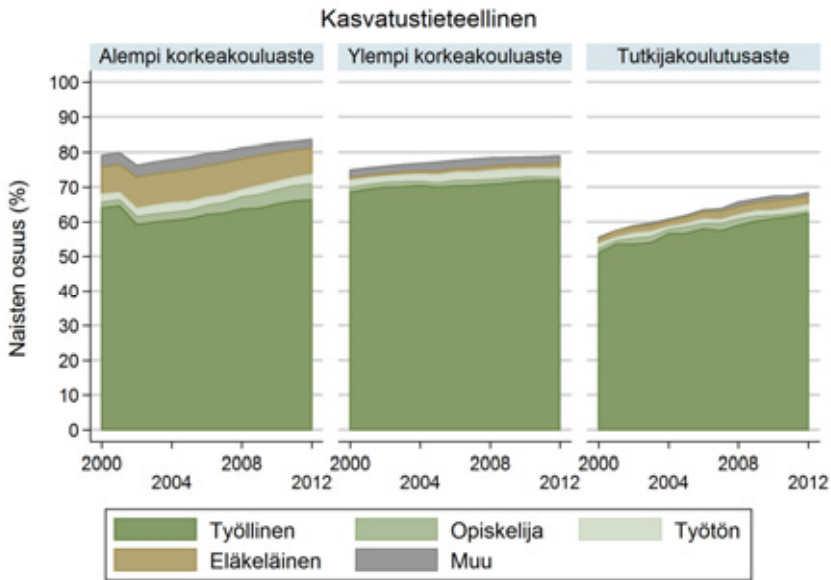
Ks. taulukon A2.2a selitykset.

Taulukko A2.2c Yhteenveto eri koulutusasteilta ja -aloilta valmistuneiden korkeakoulutettujen tyypillisimmistä ammateista vuosina 2000 ja 2012: tutkijakoulutusaste

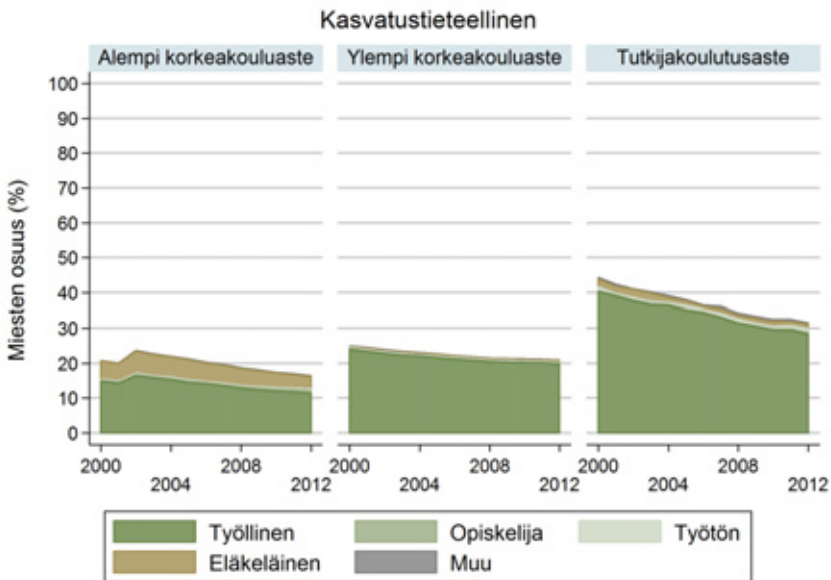
KOULUTUSALAN TYYPILLISIMMÄT AMMATIT	Tohtorikoulutusaste	
	2000	2012
<i>Kasvatustieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Lehtorit ja yliassistentit	Lehtorit ja yliassistentit (yliopisto)
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Opetusmenetelmien erityisasiantuntijat
<i>Humanistinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Lehtorit ja yliassistentit	Lehtorit ja yliassistentit (yliopisto)
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Professorit
<i>Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Professorit	Professorit
- 2. tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Psykologit
<i>Luonnontieteellinen</i>		
- tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Biologit, kasvi- ja eläintieteilijät ym. erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Lehtorit ja yliassistentit	Lehtorit ja yliassistentit (yliopisto)
<i>Tekniikka</i>		
- tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Professorit
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Sähkötekniikan erityisasiantuntijat
<i>Maa- ja metsätalous</i>		
- tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Metsätalouden erityisasiantuntijat
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Maa- ja kalatalouden erityisasiantuntijat
<i>Terveys- ja sosiaali-ala</i>		
- tyypillisin ammatti	Erikoislääkärit ja osastonlääkärit	Erikoislääkärit
- 2. tyypillisin ammatti	Ylilääkärit	Ylilääkärit
<i>Palvelualat</i>		
- tyypillisin ammatti	Lehtorit ja yliassistentit	Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Lehtorit ja yliassistentit (yliopisto)
<i>Kaikki koulutusalat yhteensä</i>		
- tyypillisin ammatti	Valtionhallinnon erityisasiantuntijat	Erikoislääkärit
- 2. tyypillisin ammatti	Professorit	Lehtorit ja yliassistentit (yliopisto)

Ks. taulukon A2.2a selitykset.

Kuvio A2.8a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

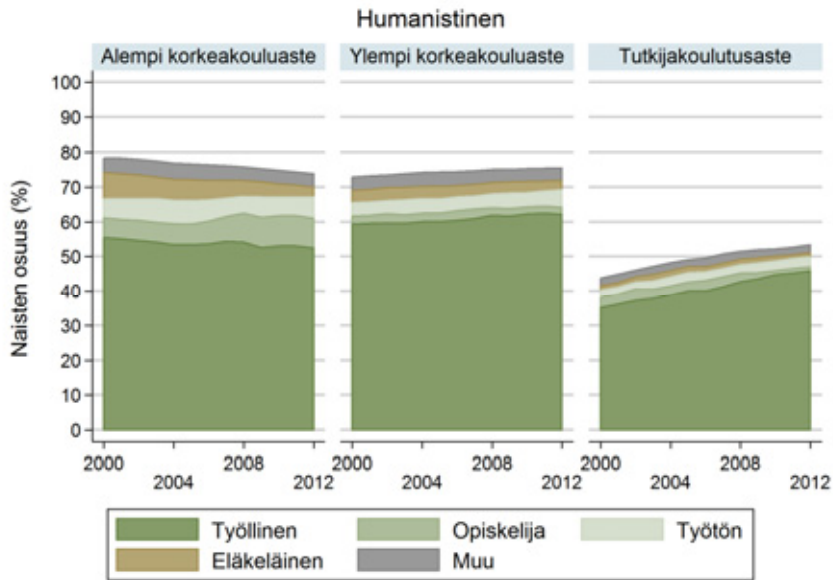

Kuvio A2.8b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

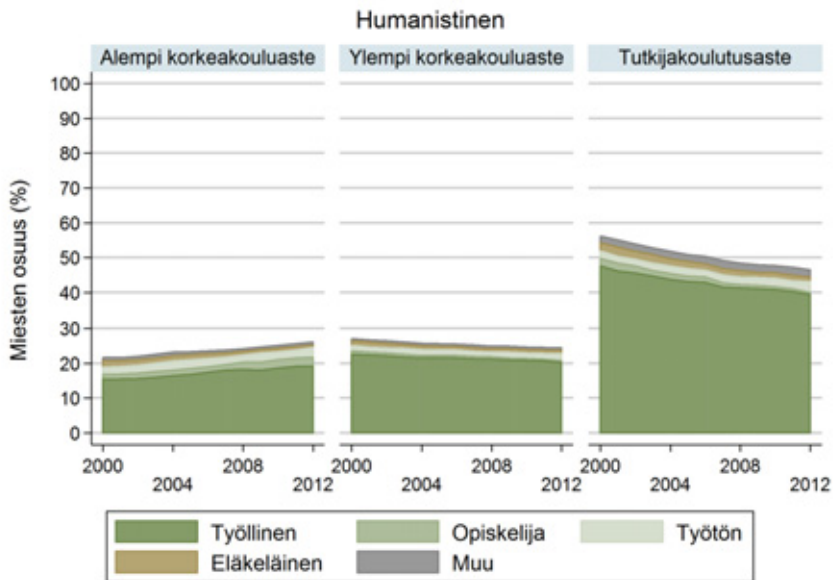

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.8a (2.8b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutusasteelta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisosuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisosuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.9a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

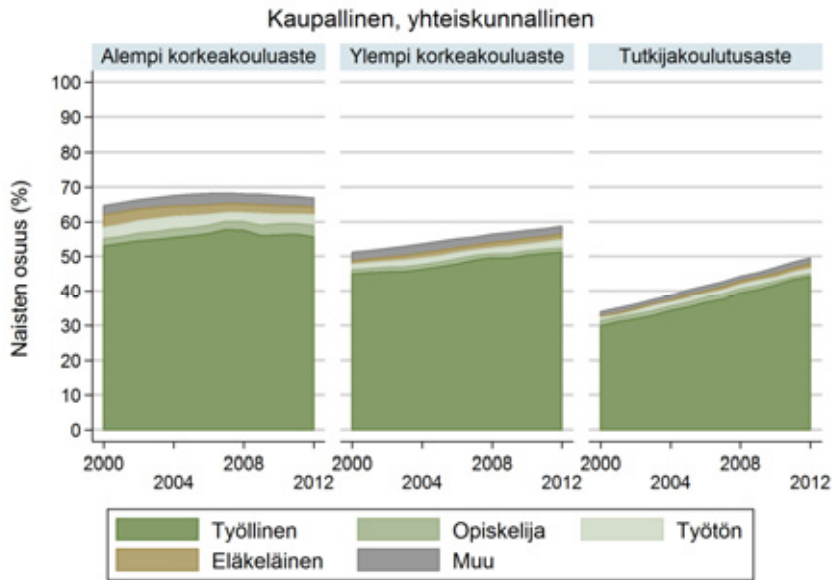

Kuvio A2.9b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

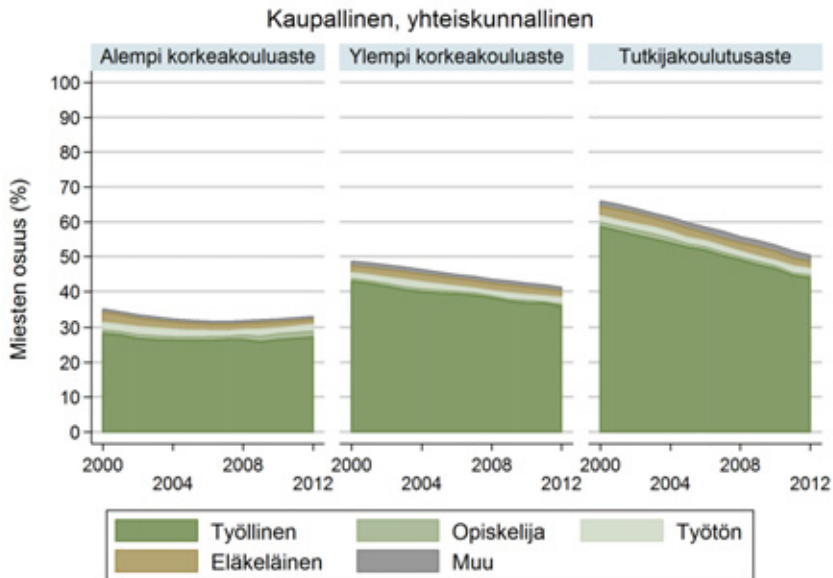

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.9a (2.9b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisosuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisosuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.10a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

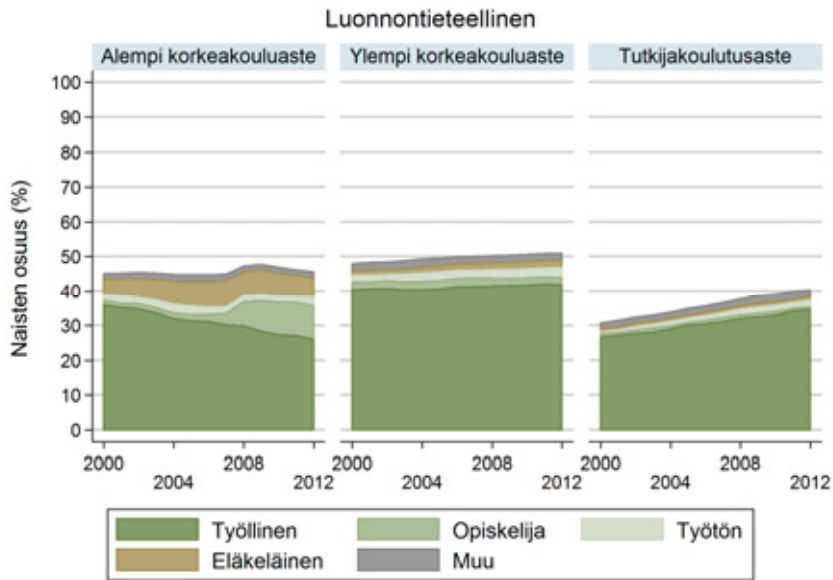

Kuvio A2.10b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

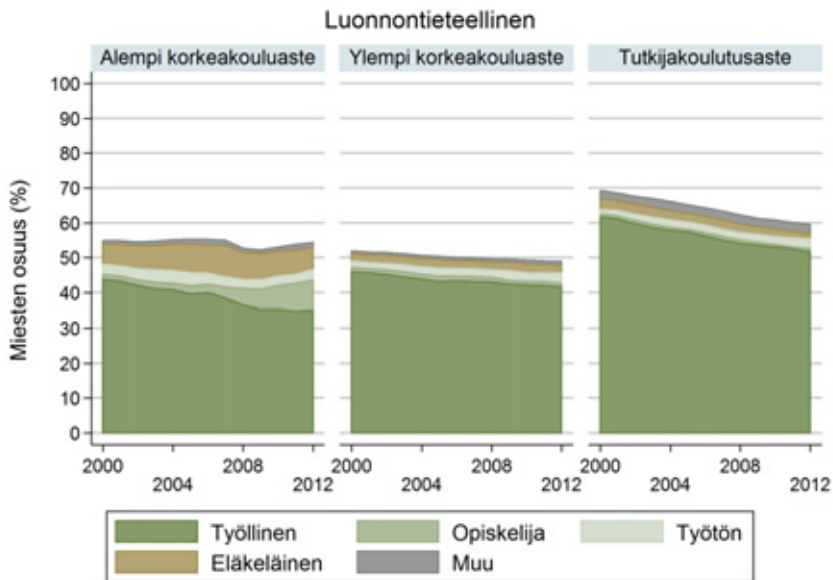

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.10a (2.10b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.11a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

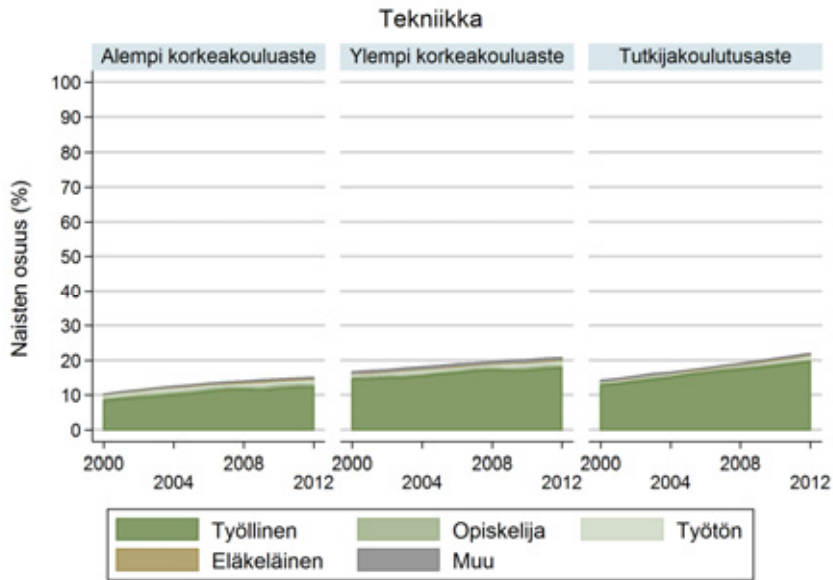

Kuvio A2.11b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

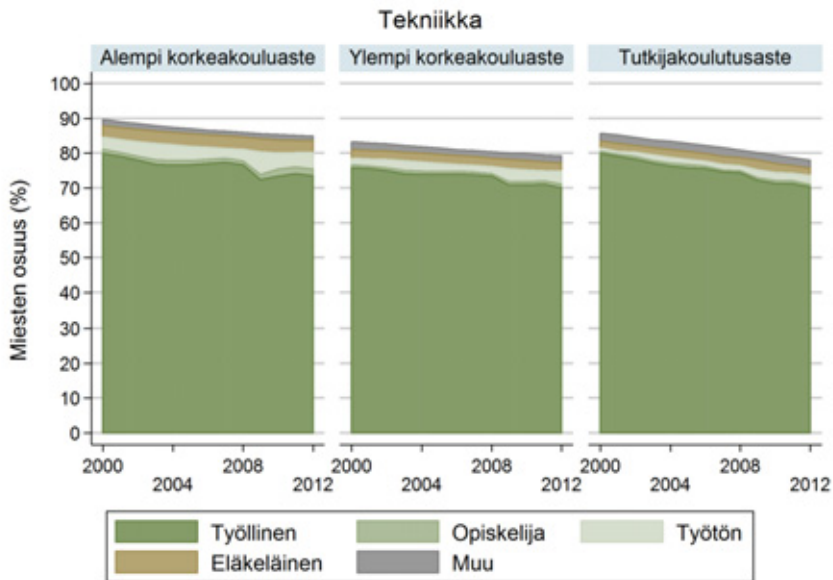

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.11a (2.11b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.12a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

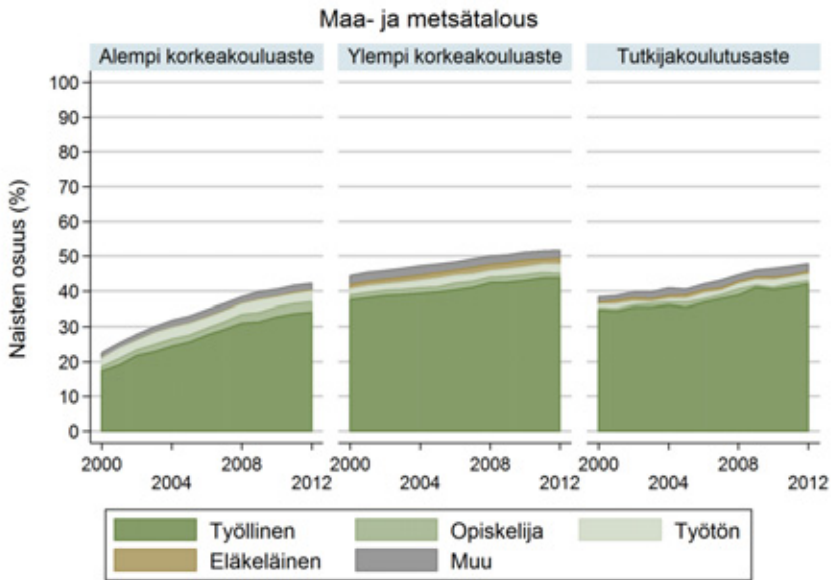

Kuvio A2.12b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

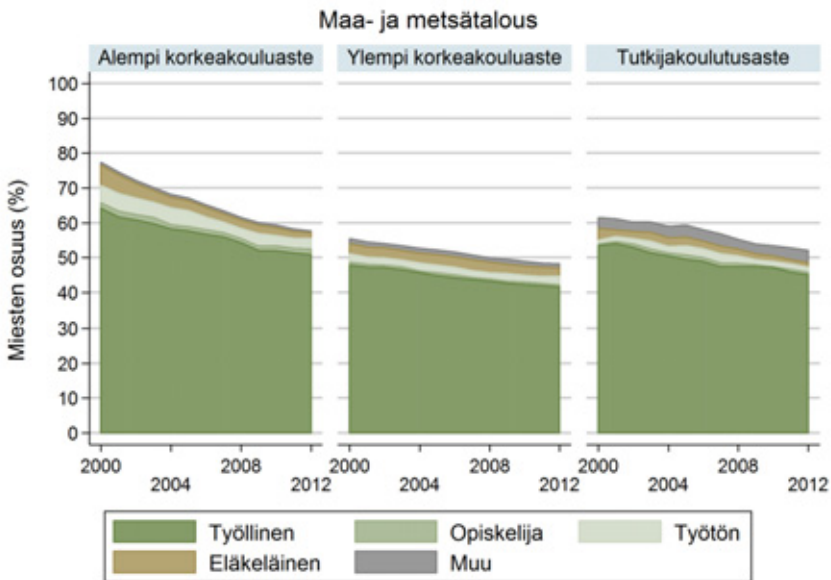

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.12a (2.12b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.13a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

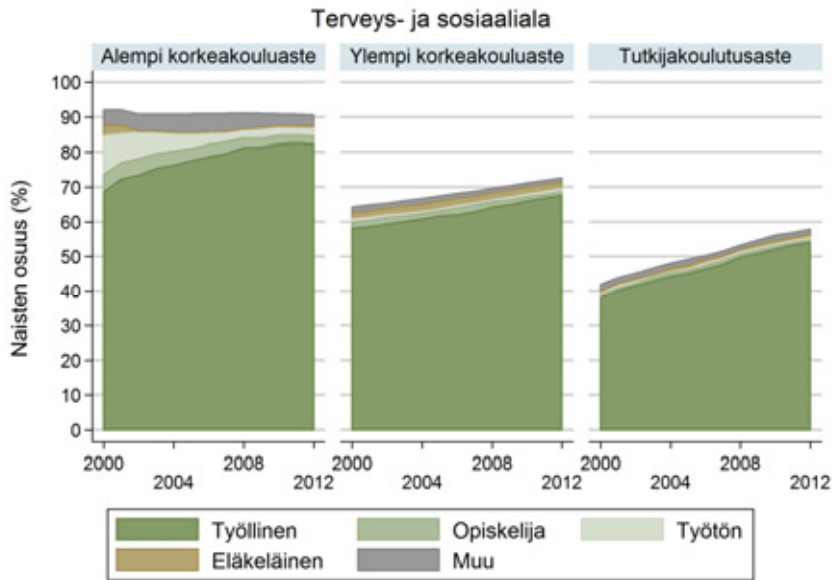

Kuvio A2.13b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

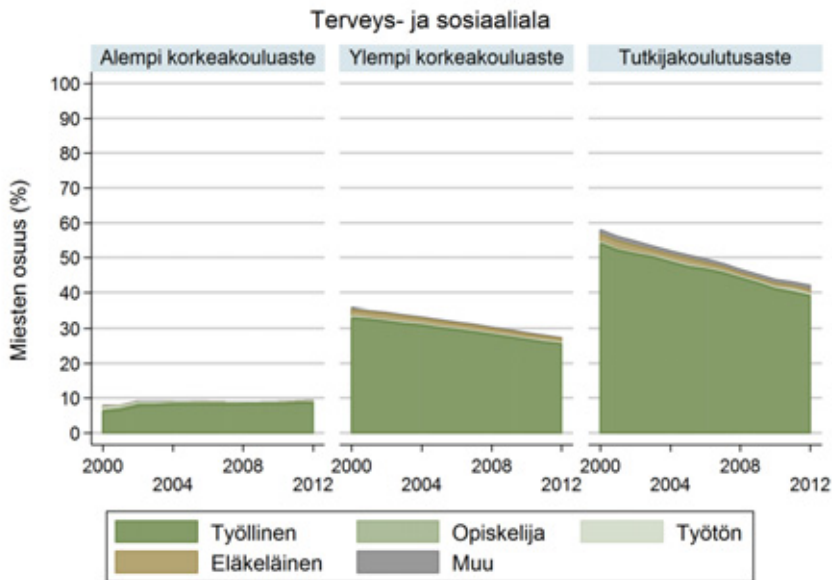

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.13a (2.13b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.14a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

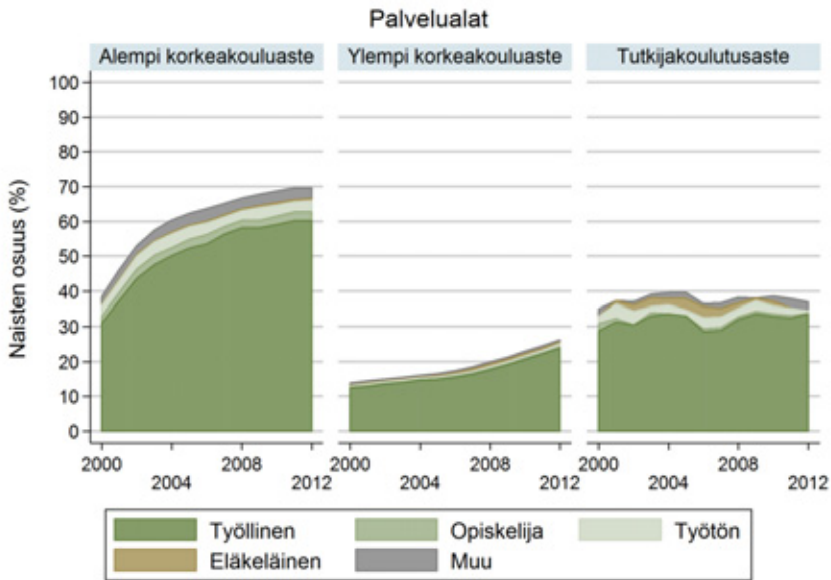

Kuvio A2.14b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

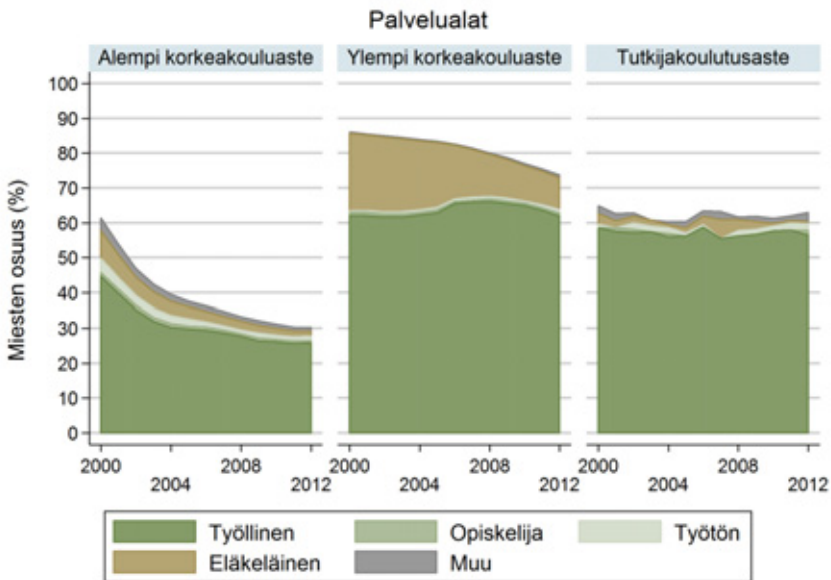

Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-asemien osuudet on kuviossa 2.14a (2.14b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.15a Naisten osuus (%) eri työmarkkina-aseimissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

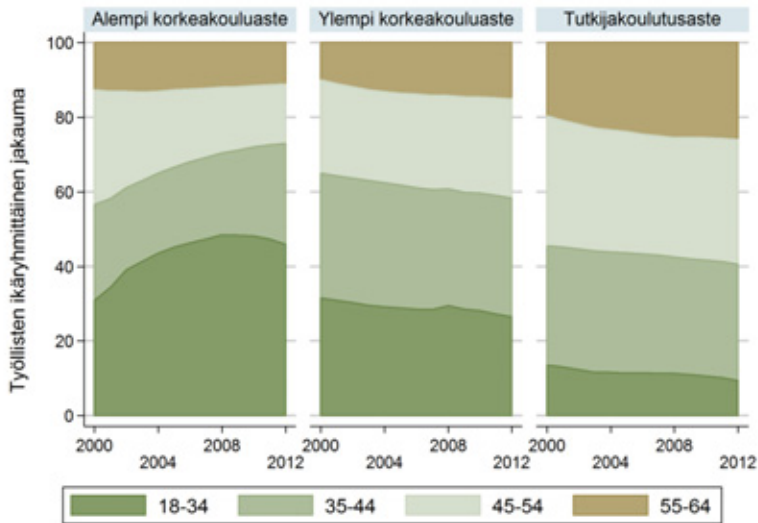

Kuvio A2.15b Miesten osuus (%) eri työmarkkina-aseimissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

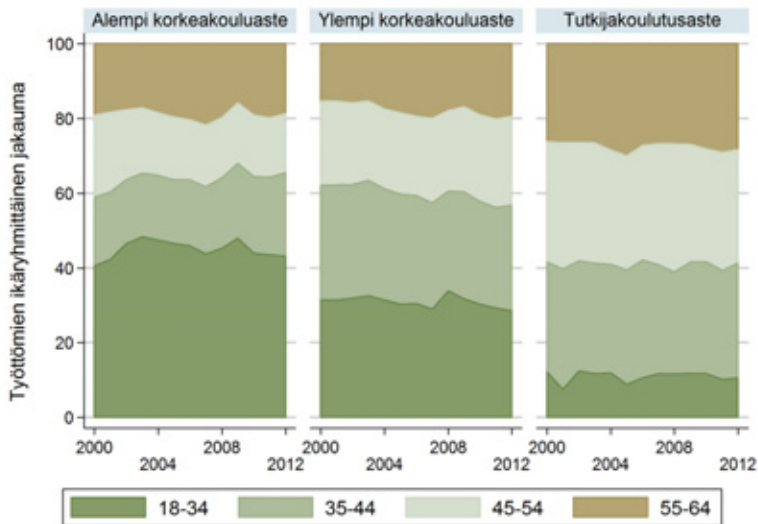
Korkeakoulutettujen naisten (miesten) eri työmarkkina-aseimien osuudet on kuviossa 2.15a (2.15b) suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin kuvan ylimmästä käyrästä selviävät naisten (miesten) kokonaisuus koulutusalan ko. tutkintoasteella ja siinä yli vuosien tapahtuneet muutokset. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan miesten (naisten) kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.16a Työlliset korkeakoulutetut koulutusasteittain: ikäryhmittäinen jakauma (%) neljällä ikäluokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 48 010 (146 370), 35-44 -vuotiaita 39 820 (86 250), 45-54 -vuotiaita 47 880 (50 570) ja 55-64 -vuotiaita 19 600 (35 340). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 58 780 (74 210), 35-44 -vuotiaita 62 330 (89 070), 45-54 -vuotiaita 46 720 (74 570) ja 55-64 -vuotiaita 18 560 (42 110). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 2 540 (2 600), 35-44 -vuotiaita 6 000 (8 660), 45-54 -vuotiaita 6 540 (9 290) ja 55-64 -vuotiaita 3 670 (7 180).

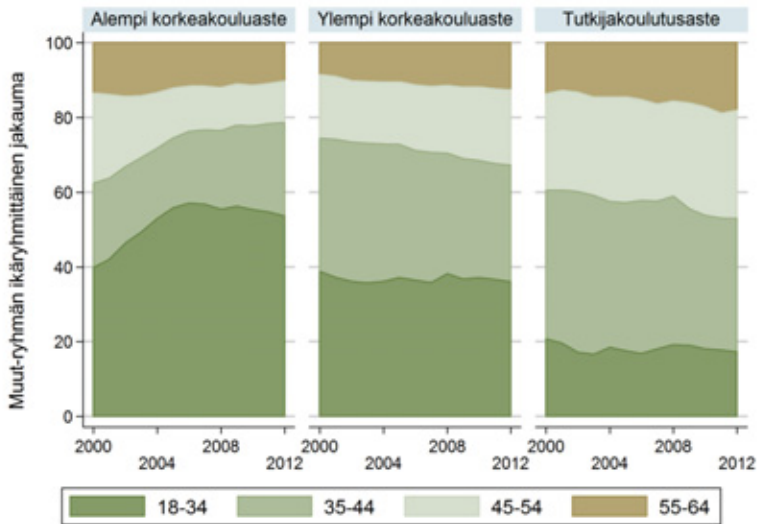
Kuvio A2.16b Työttömät korkeakoulutetut koulutusasteittain: ikäryhmittäinen jakauma (%) neljällä ikäluokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 4 190 (8 290), 35-44 -vuotiaita 1 890 (4 310), 45-54 -vuotiaita 2 270 (3 030) ja 55-64 -vuotiaita 1 970 (3 590). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 2 160 (4 220), 35-44 -vuotiaita 2 120 (4 170), 45-54 -vuotiaita 1 540 (3 540) ja 55-64 -vuotiaita 1 060 (2 860). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna

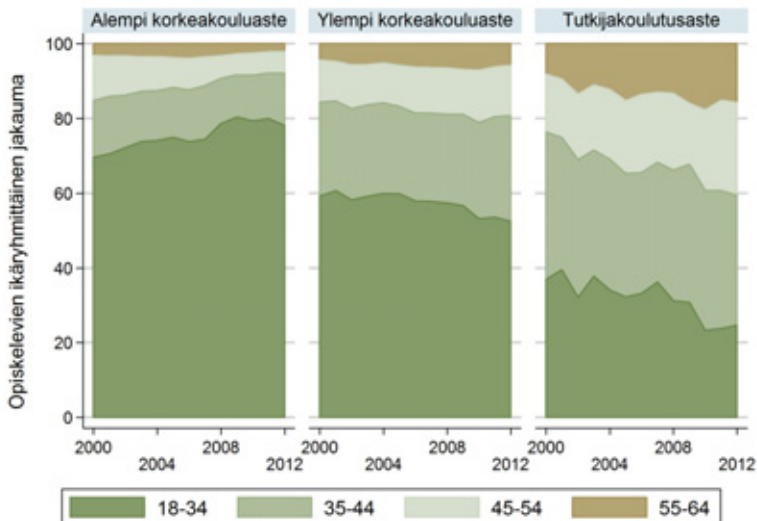
2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 50 (120), 35-44 -vuotiaita 130 (340), 45-54 -vuotiaita 140 (340) ja 55-64 -vuotiaita 110 (310).

Kuvio A2.16c Työvoiman ulkopuolella muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: ikäryhmittäinen jakauma (%) neljällä ikäluokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 2 520 (6 210), 35-44 -vuotiaita 1 430 (2 910), 45-54 -vuotiaita 1 520 (1 280) ja 55-64 -vuotiaita 850 (1 190). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 2 710 (3 660), 35-44 -vuotiaita 2 490 (3 160), 45-54 -vuotiaita 1 190 (2 050) ja 55-64 -vuotiaita 590 (1 270). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 150 (190), 35-44 -vuotiaita 280 (400), 45-54 -vuotiaita 180 (320) ja 55-64 -vuotiaita 100 (200).

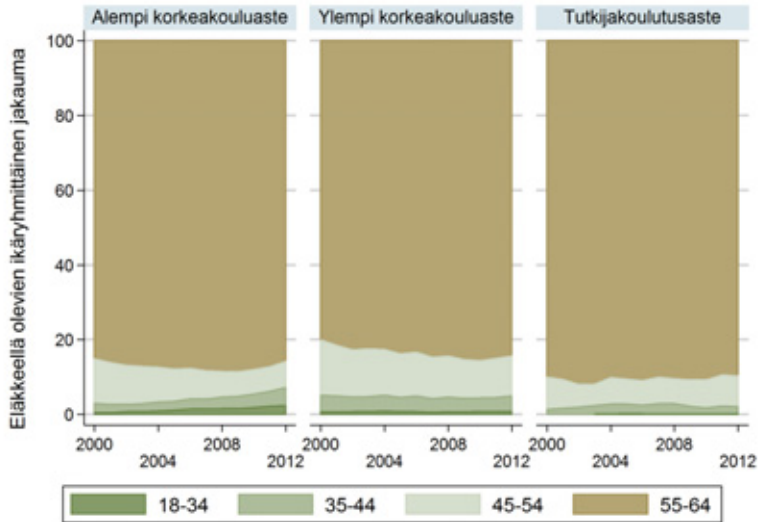
Kuvio A2.16d Opiskelijoina olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: ikäryhmittäinen jakauma (%) neljällä ikäluokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 3 840 (13 160), 35-44 -vuotiaita 840 (2 370), 45-54 -vuotiaita 660 (970) ja 55-64 -vuotiaita 170 (350). Ylemmän korkeakoulututkinnon

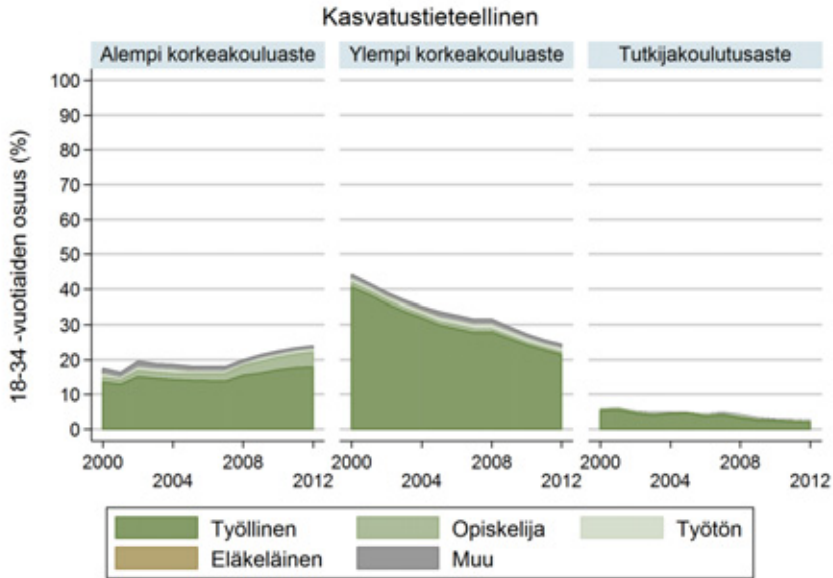
suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 2 790 (3 210), 35-44 -vuotiaita 1 190 (1 740), 45-54 -vuotiaita 530 (820) ja 55-64 -vuotiaita 200 (350). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 170 (110), 35-44 -vuotiaita 180 (160), 45-54 -vuotiaita 70 (110) ja 55-64 -vuotiaita 40 (70).

Kuvio A2.16e Eläkkeellä olevat korkeakouluasteittain: ikäryhmittäinen jakauma (%) neljällä ikäluokalla mitattuna, 2000–2012

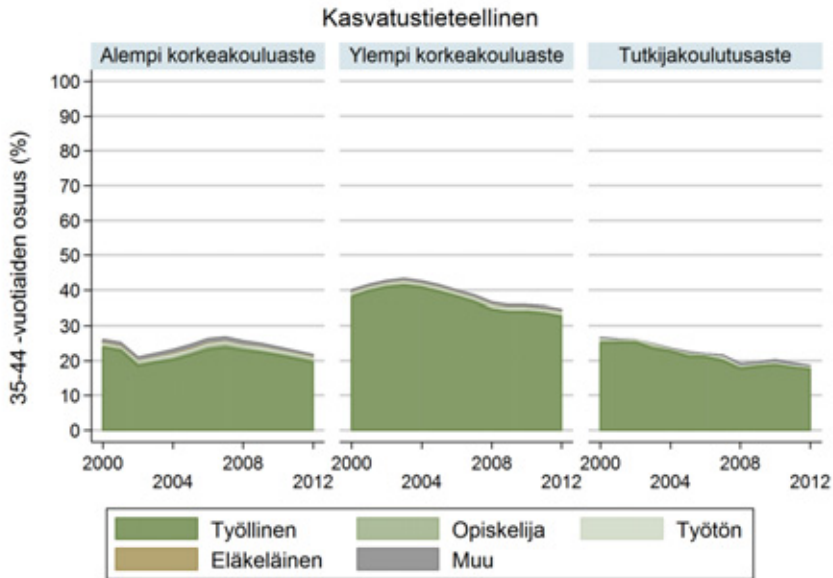

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 60 (310), 35-44 -vuotiaita 310 (610), 45-54 -vuotiaita 1 470 (900) ja 55-64 -vuotiaita 10 480 (11 000). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita 60 (80), 35-44 -vuotiaita 340 (430), 45-54 -vuotiaita 1 170 (1 100) ja 55-64 -vuotiaita 6 340 (8 740). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) seuraavasti: 18-34 -vuotiaita ei yhtään, 35-44 -vuotiaita 10 (20), 45-54 -vuotiaita 60 (70) ja 55-64 -vuotiaita 590 (720).

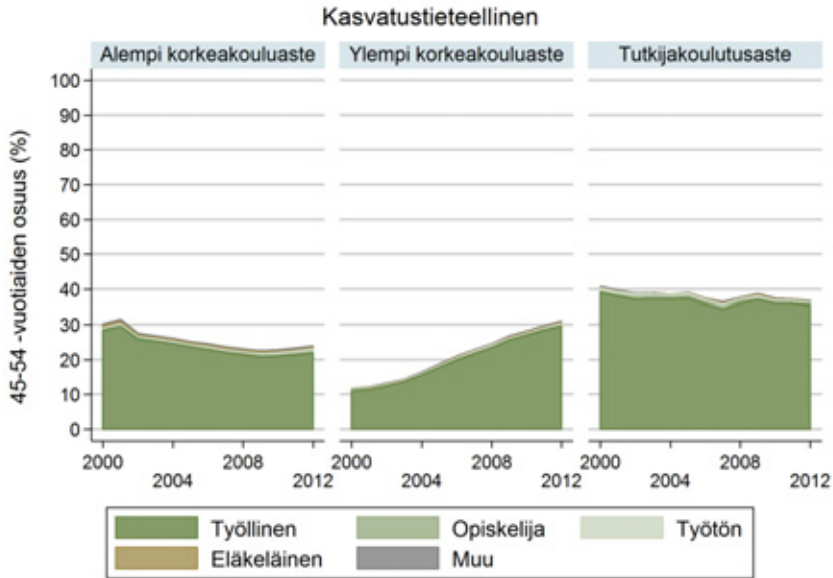
Kuvio A2.17a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

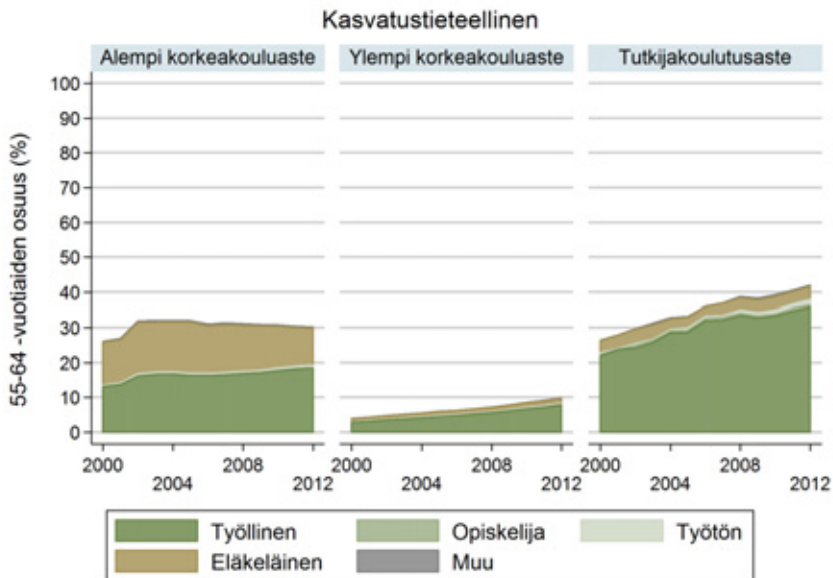
Kuvio A2.17b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.17c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

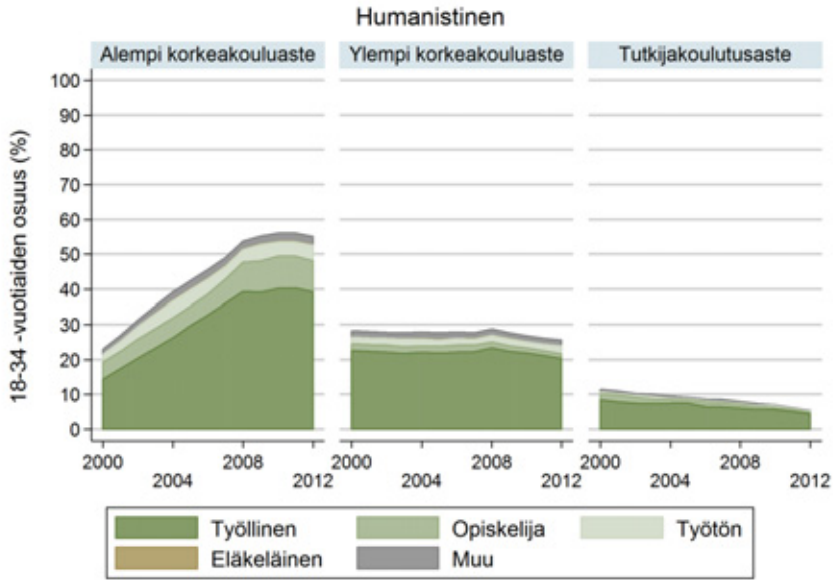

Kuvio A2.17d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

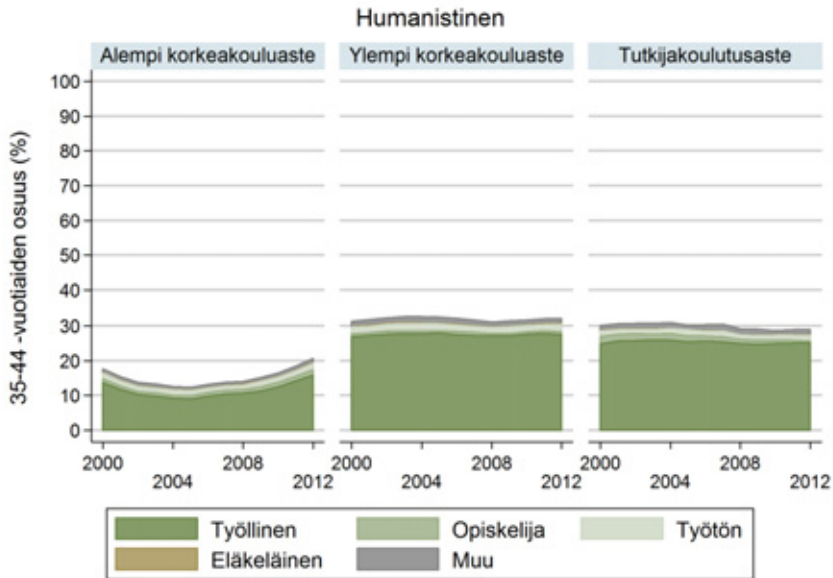

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

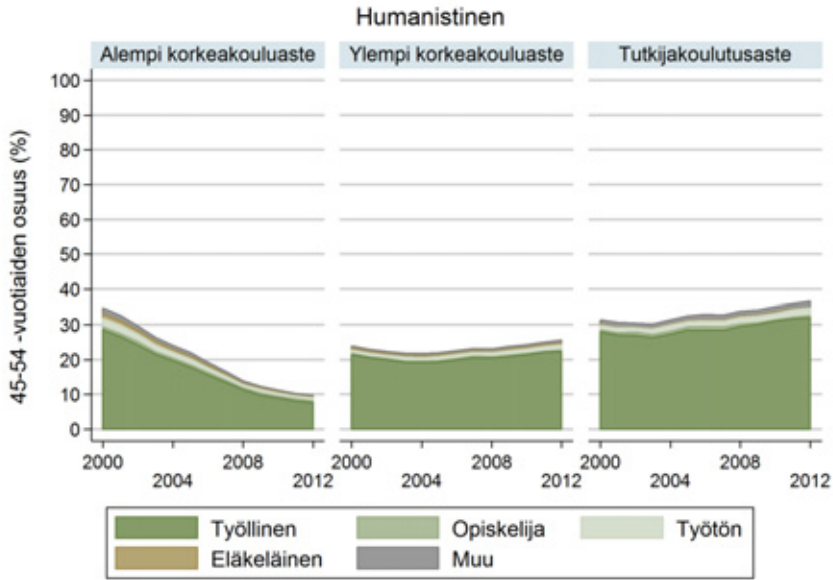
Kuvio A2.18a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

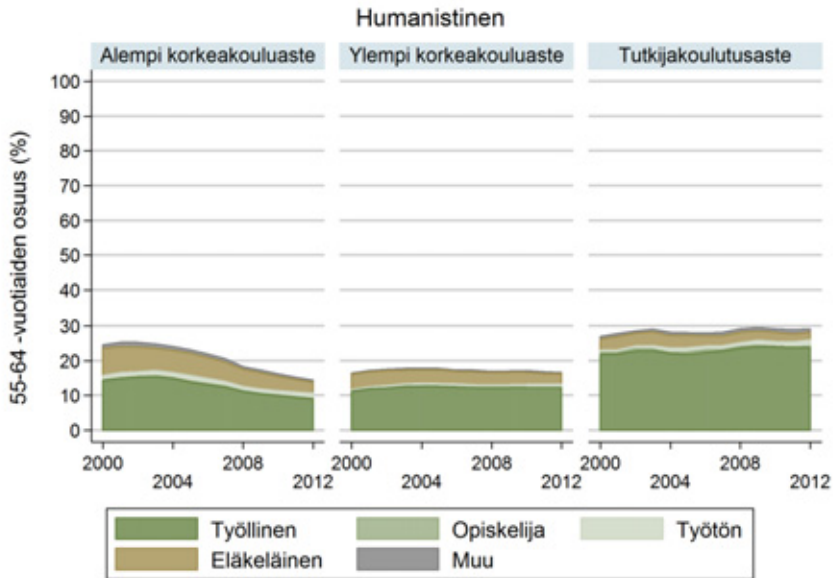
Kuvio A2.18b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.18c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

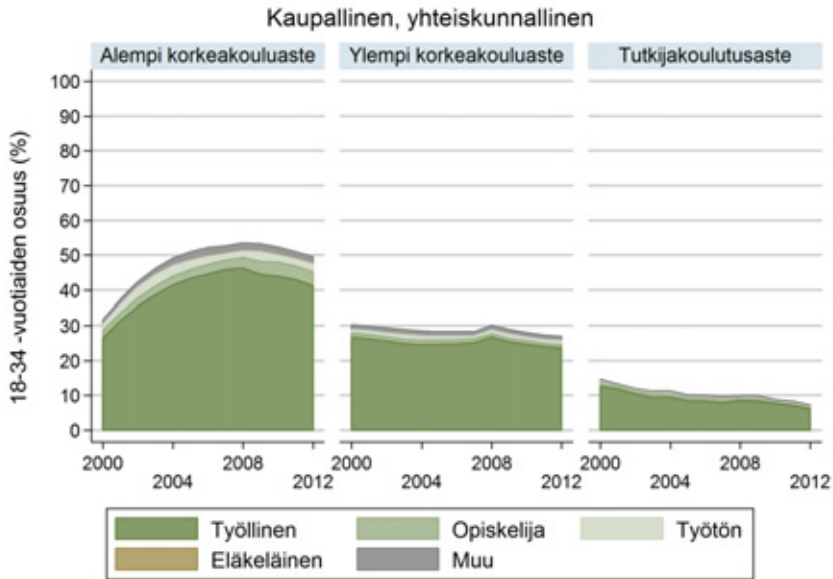

Kuvio A2.18d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

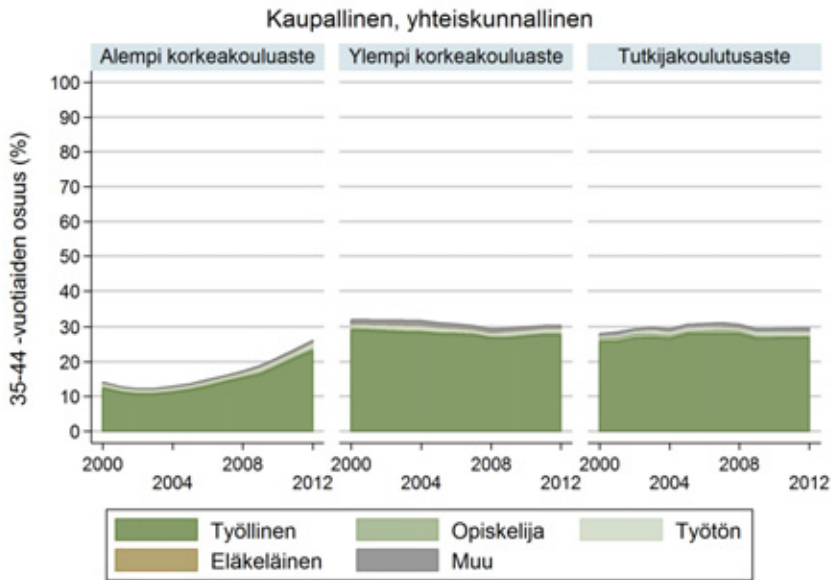

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

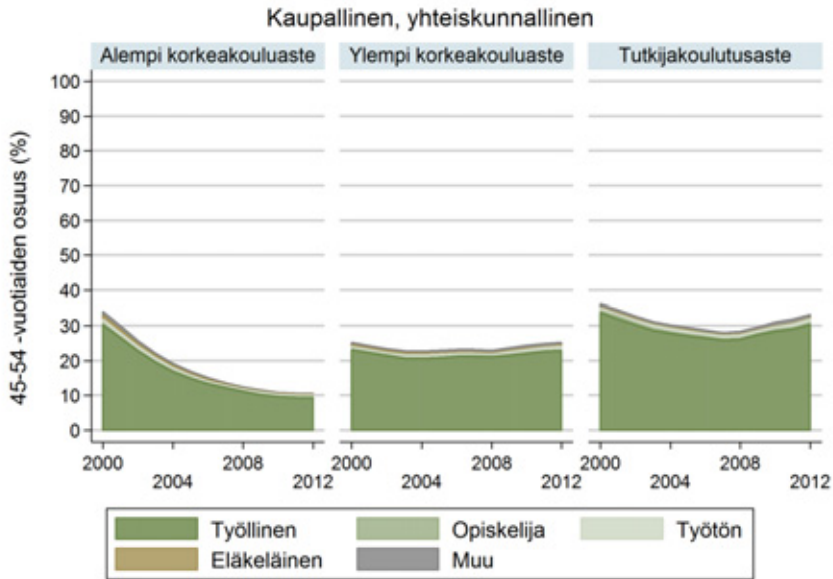
Kuvio A2.19a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

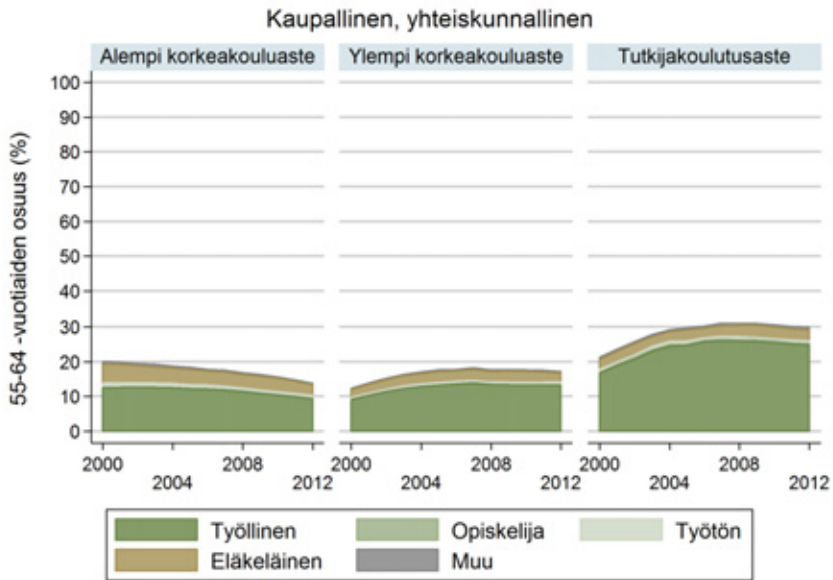
Kuvio A2.19b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.19c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

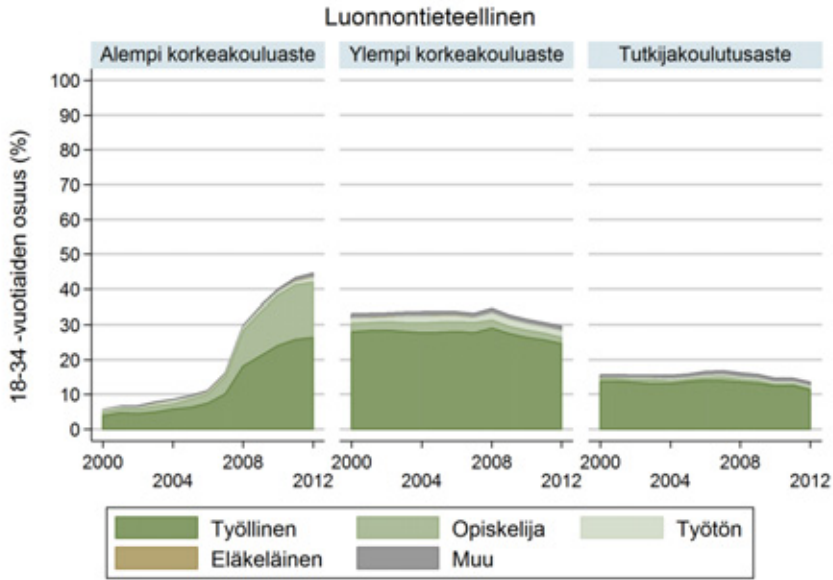

Kuvio A2.19d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

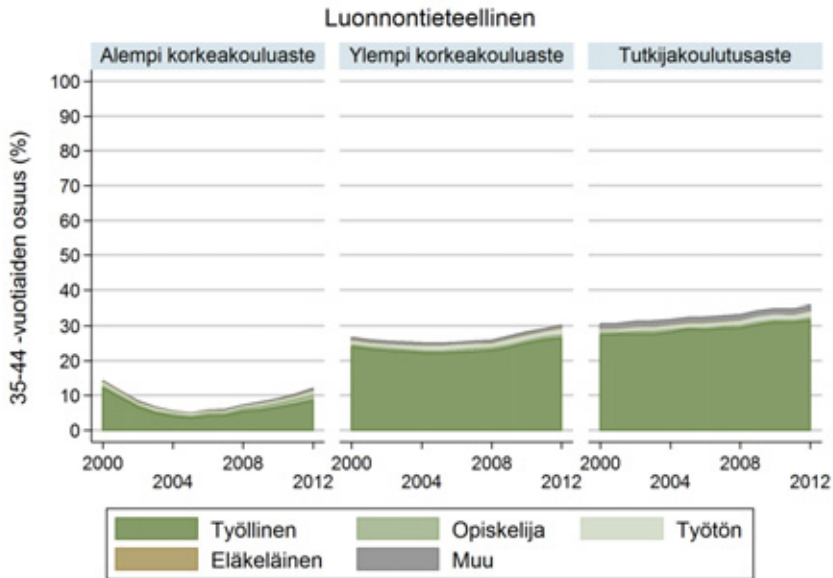

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmissä.

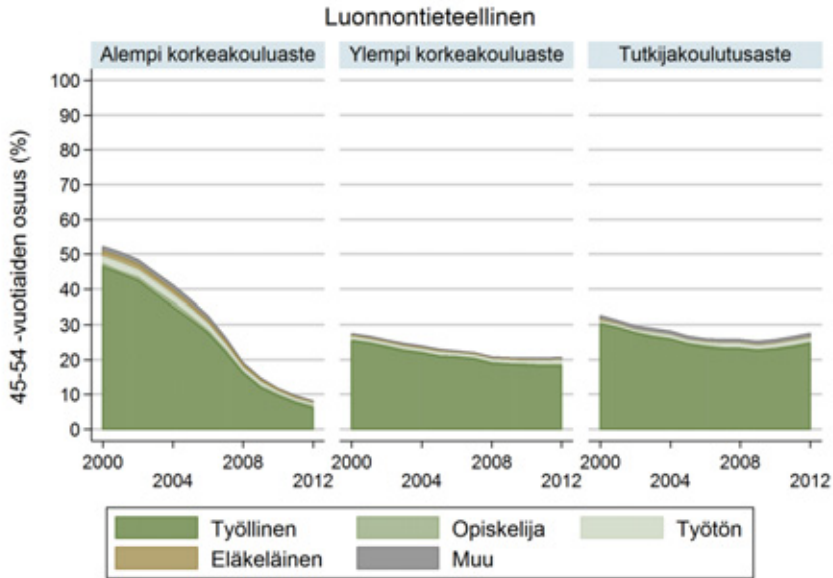
Kuvio A2.20a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

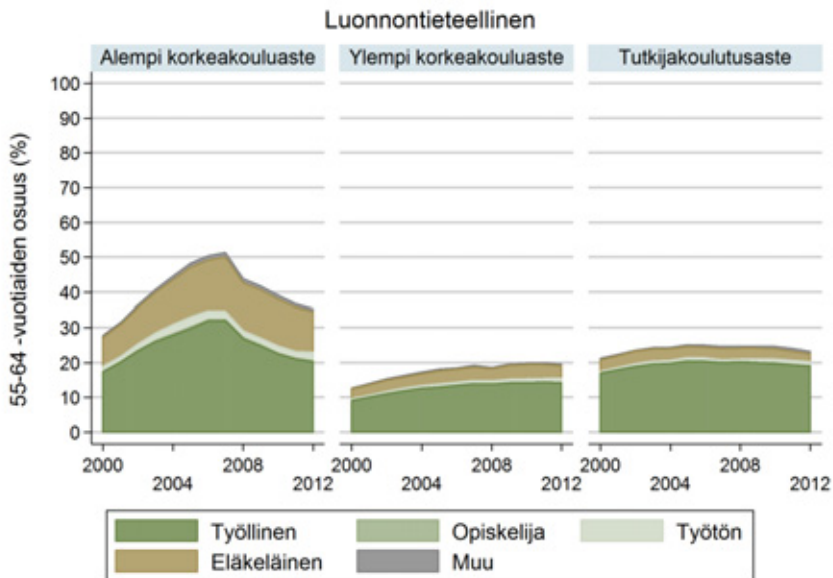
Kuvio A2.20b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.20c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

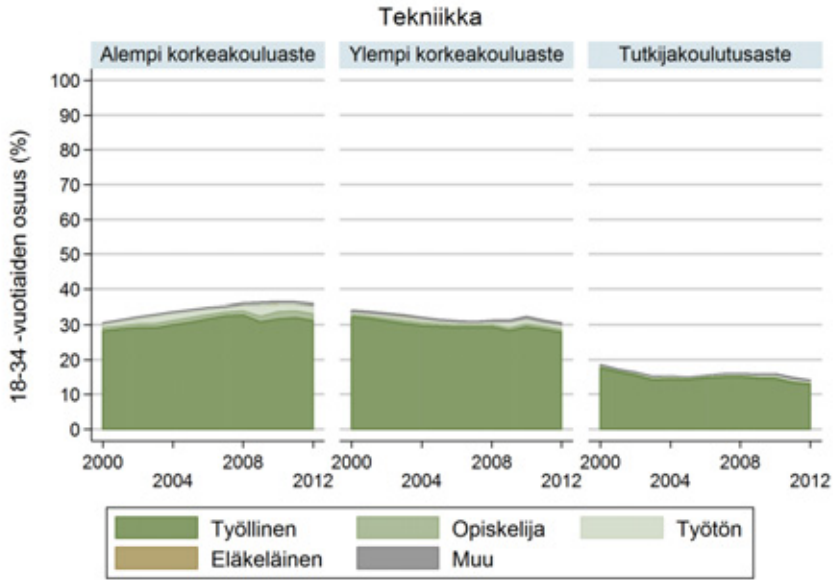

Kuvio A2.20d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

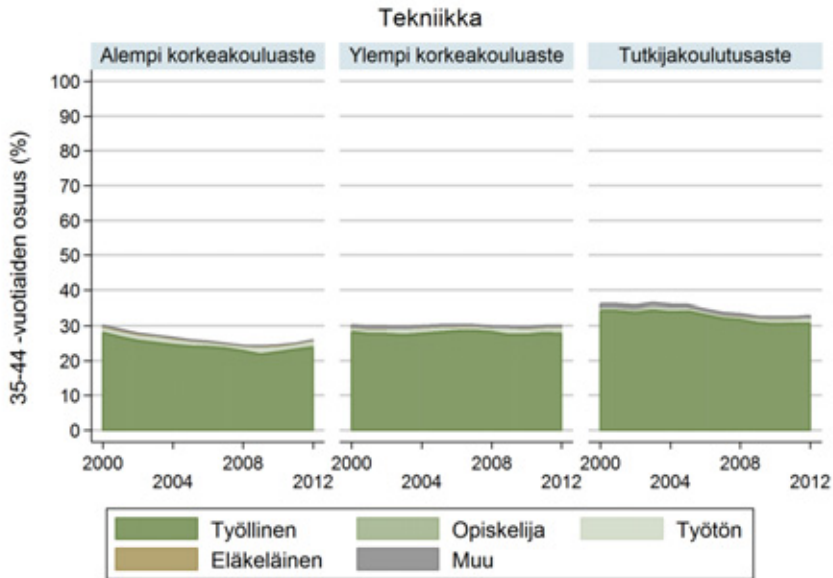

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

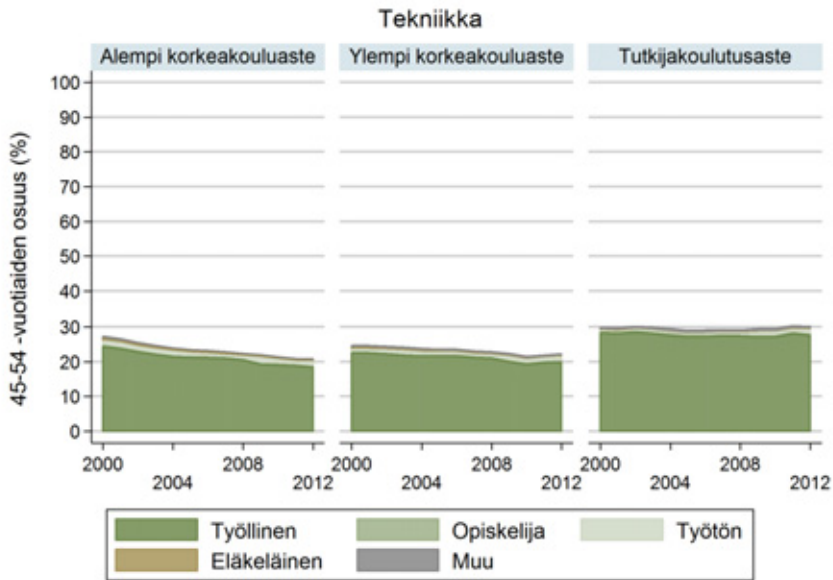
Kuvio A2.21a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

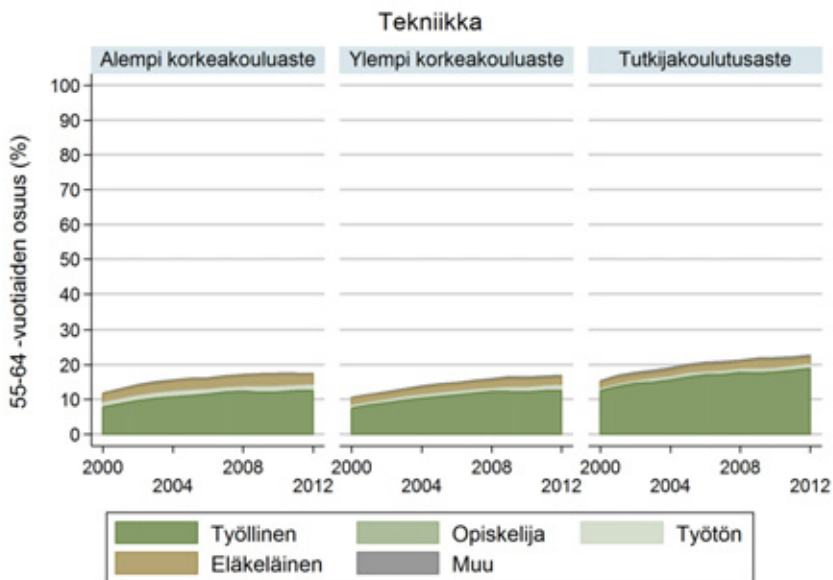
Kuvio A2.21b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.21c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

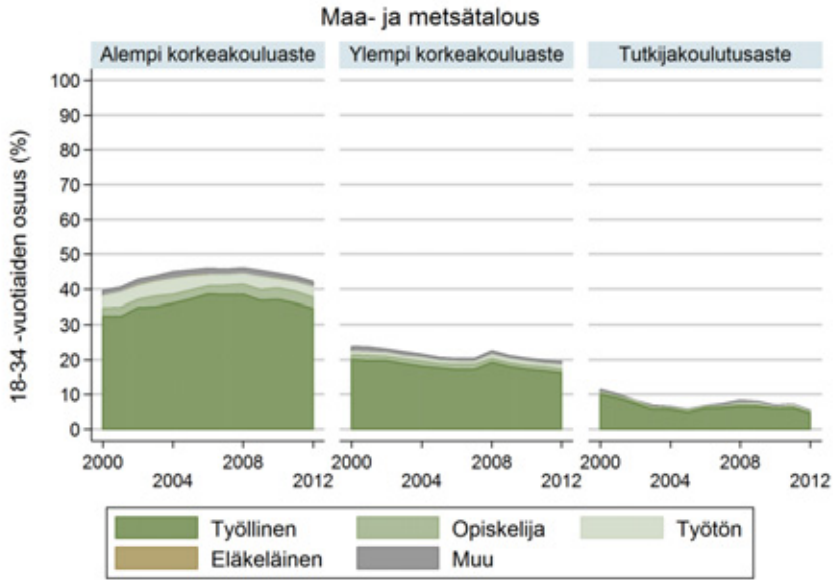

Kuvio A2.21d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

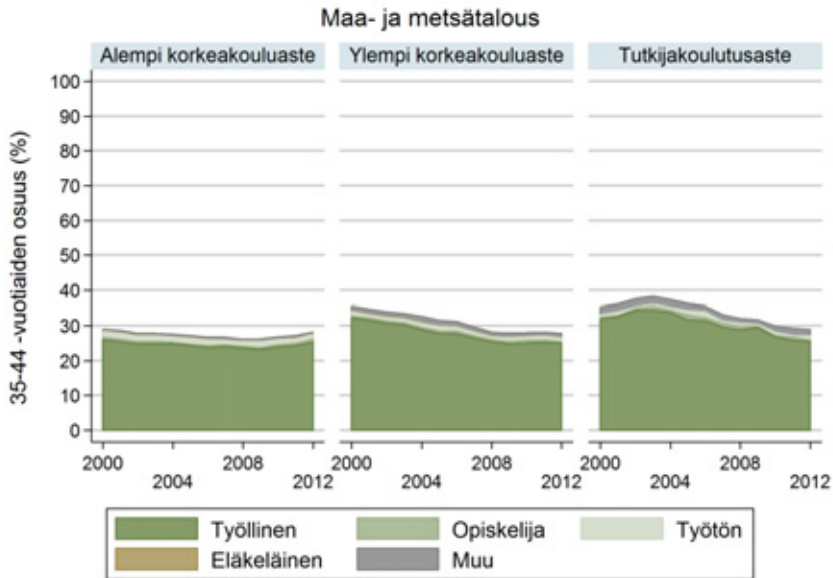

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

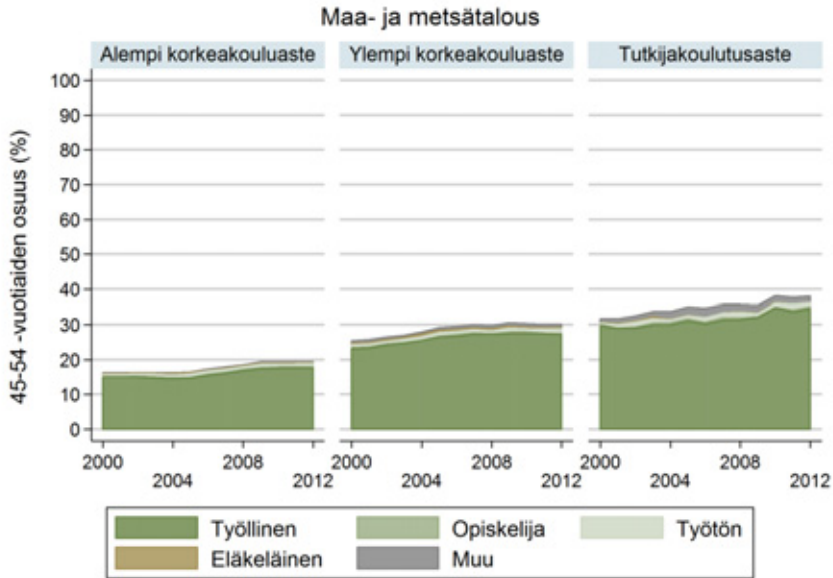
Kuvio A2.22a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

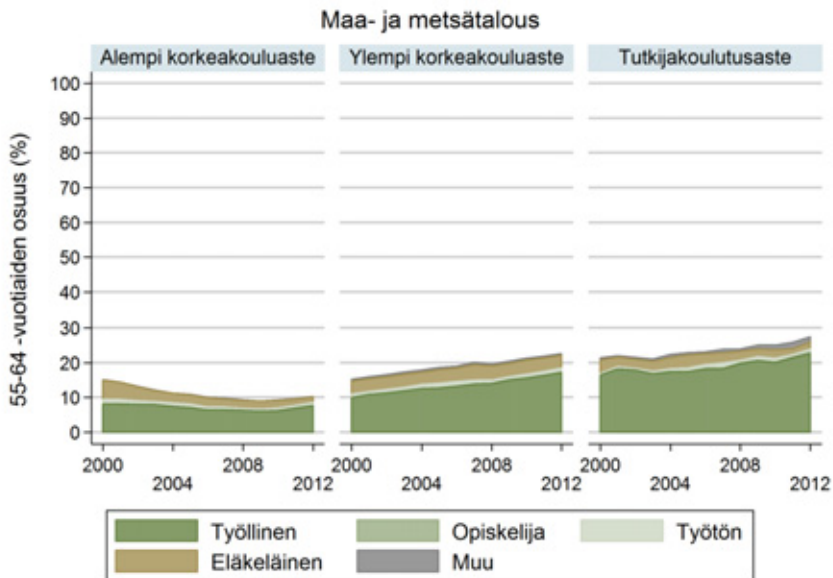
Kuvio A2.22b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.22c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

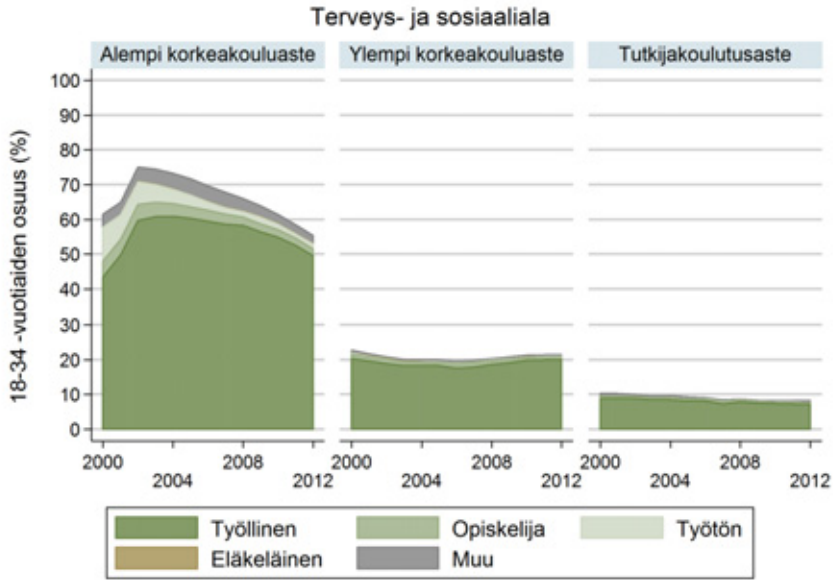

Kuvio A2.22d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

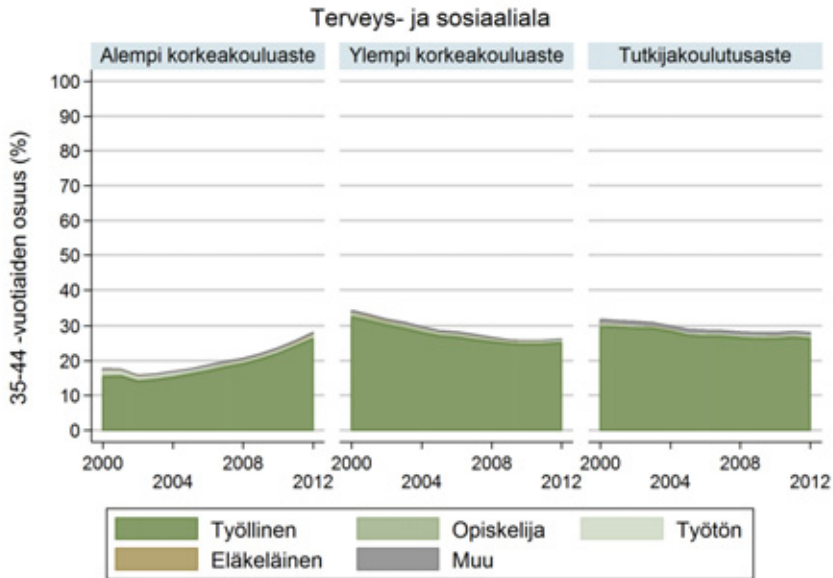

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

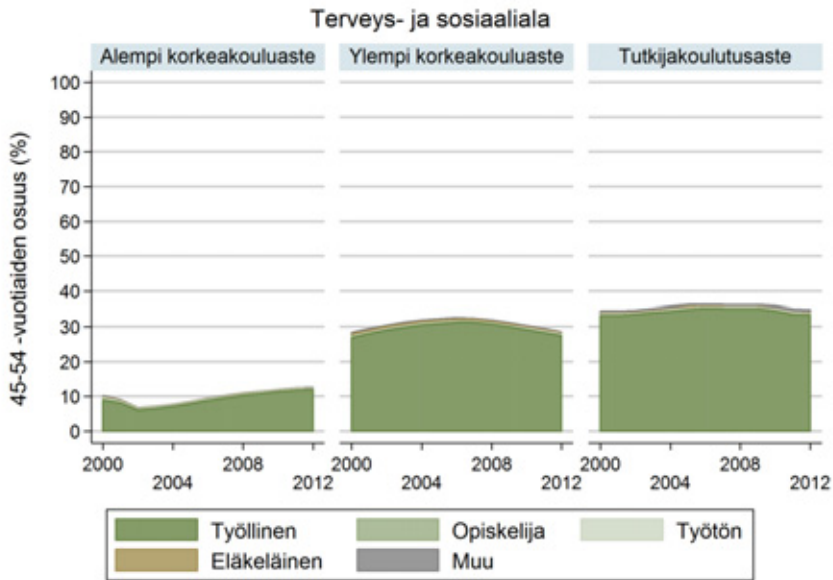
Kuvio A2.23a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

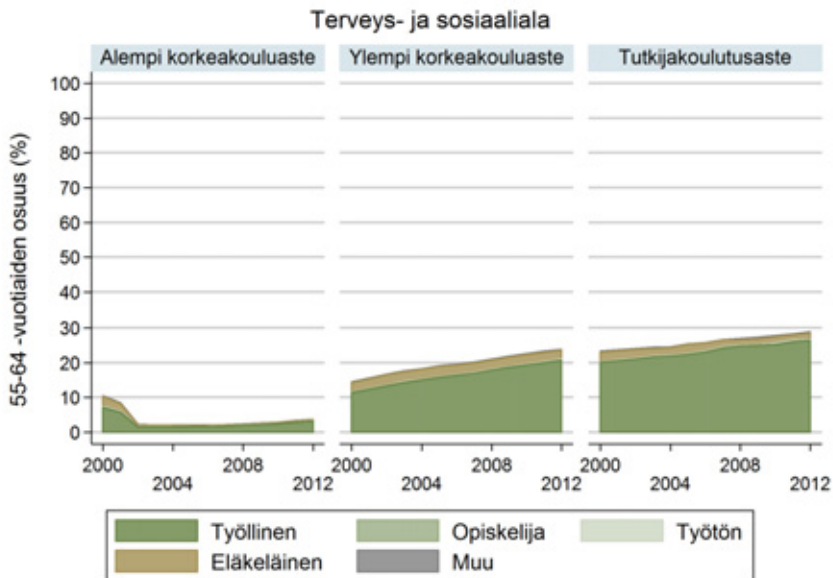
Kuvio A2.23b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.23c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

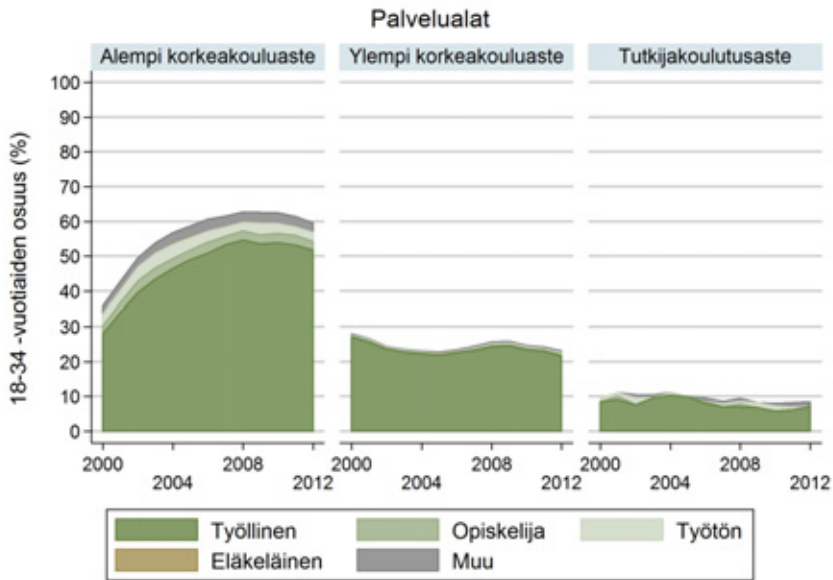

Kuvio A2.23d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

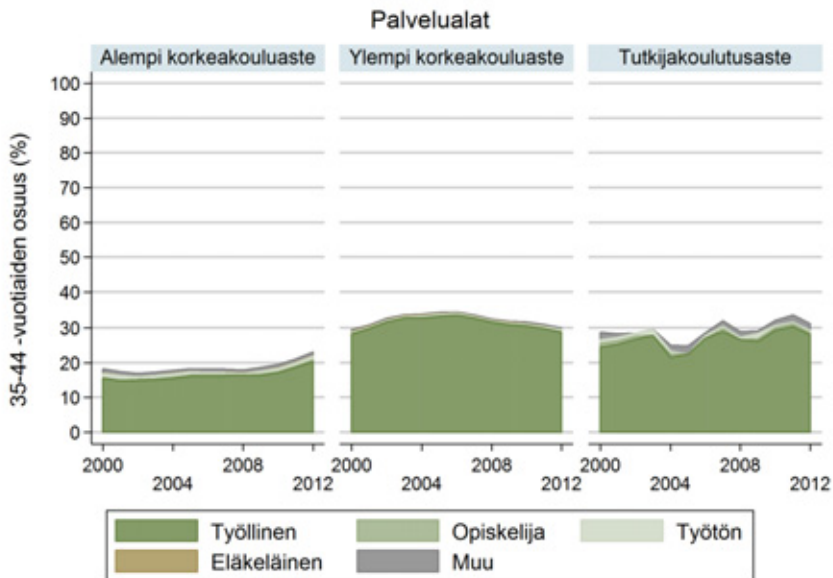

Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

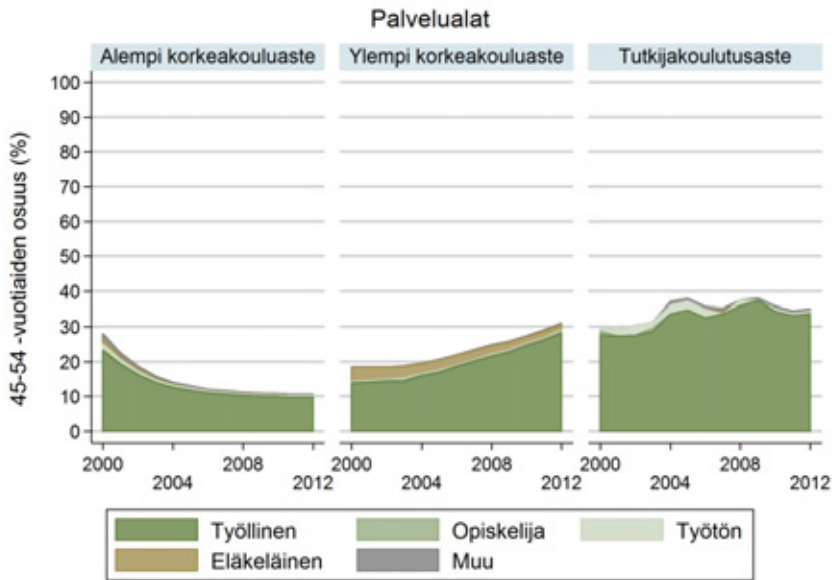
Kuvio A2.24a 18–34-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

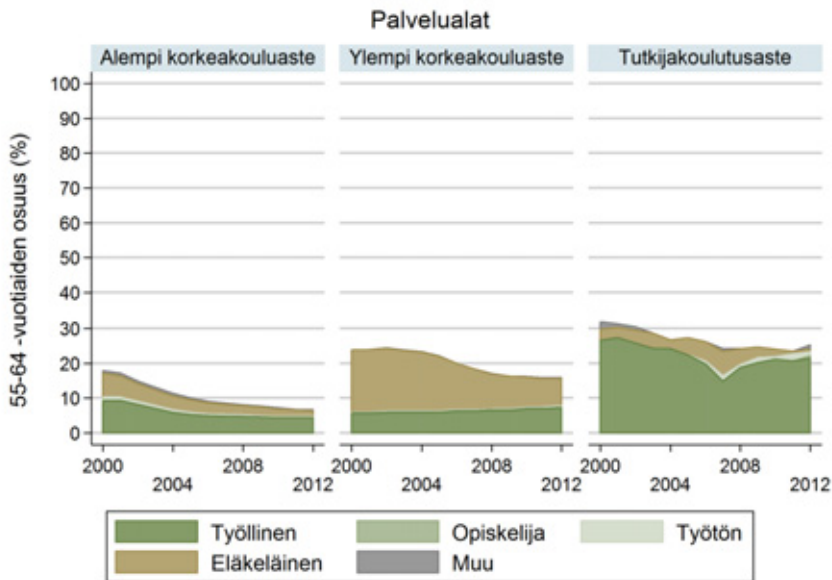
Kuvio A2.24b 35–44-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.24c 45–54-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

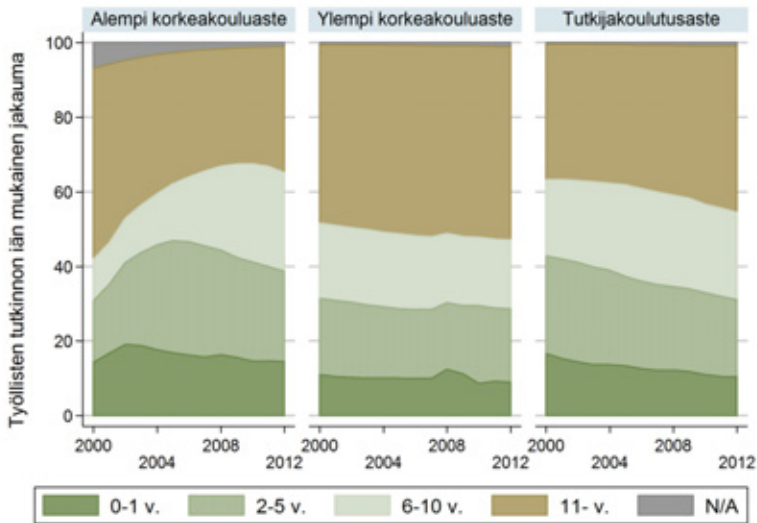

Kuvio A2.24d 55–64-vuotiaiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

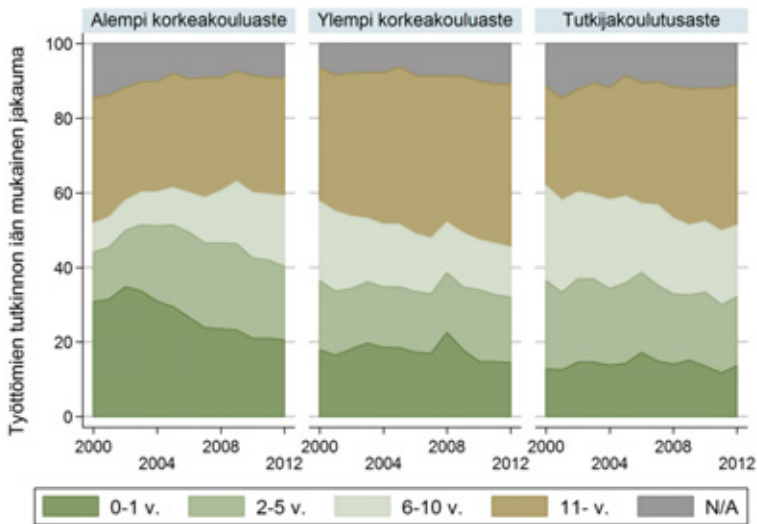
Eri-ikäisten korkeakoulutettujen eri työmarkkina-aseiden osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa ikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden ikä-luokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.25a Työlliset korkeakoulutetut koulutusasteittain: tutkinnon iän mukainen jakauma (%) neljällä valmistumisesta kuluneeseen aikaan perustuvalla luokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 22 230 (46 220), 2-5 vuotta: 25 710 (77 060), 6-10 vuotta: 17 370 (84 360), vähintään 11 vuotta: 79 320 (107 350). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 20 630 (24 950), 2-5 vuotta: 38 060 (55 240), 6-10 vuotta: 37 530 (51 840), vähintään 11 vuotta: 89 050 (144 990). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työllisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 3 130 (2 890), 2-5 vuotta: 4 900 (5 750), 6-10 vuotta: 3 830 (6 470), vähintään 11 vuotta: 6 830 (12 360).

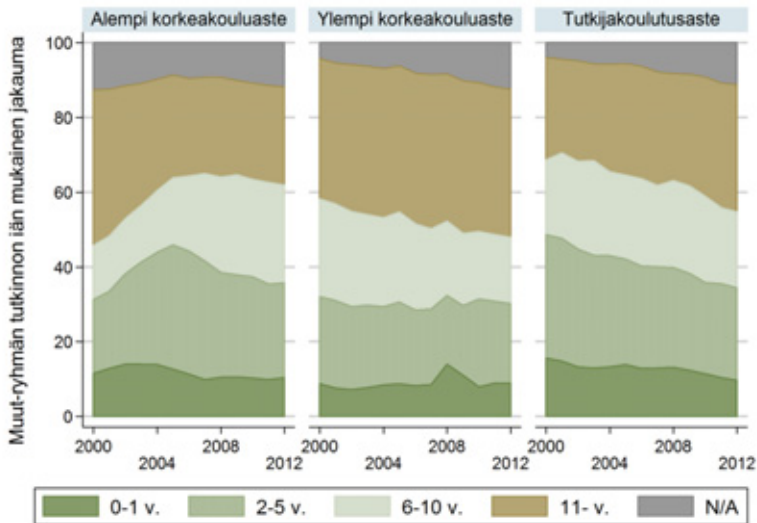
Kuvio A2.25b Työttömät korkeakoulutetut koulutusasteittain: tutkinnon iän mukainen jakauma (%) neljällä valmistumisesta kuluneeseen aikaan perustuvalla luokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 3 180 (3 950), 2-5 vuotta: 1 370 (3 800), 6-10 vuotta: 800 (3 630), vähintään 11 vuotta: 3 470 (6 110). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 1 230 (2 150), 2-5 vuotta: 1 280 (2 600), 6-10 vuotta: 1

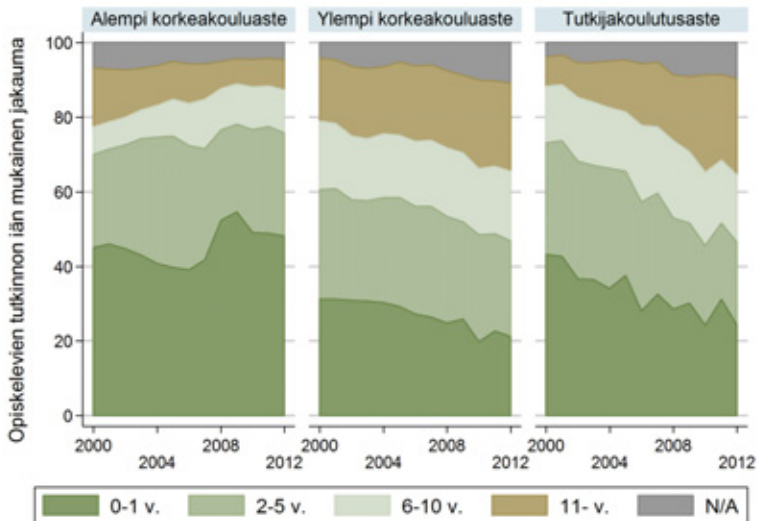
460 (1 980), vähintään 11 vuotta: 2 470 (6 460). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työttömiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 60 (150), 2-5 vuotta: 100 (210), 6-10 vuotta: 110 (210), vähintään 11 vuotta: 110 (420).

Kuvio A2.25c Työvoiman ulkopuolella muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: tutkinnon iän mukainen jakauma (%) neljällä valmistumisesta kuluneeseen aikaan perustuvalla luokalla mitattuna, 2000–2012

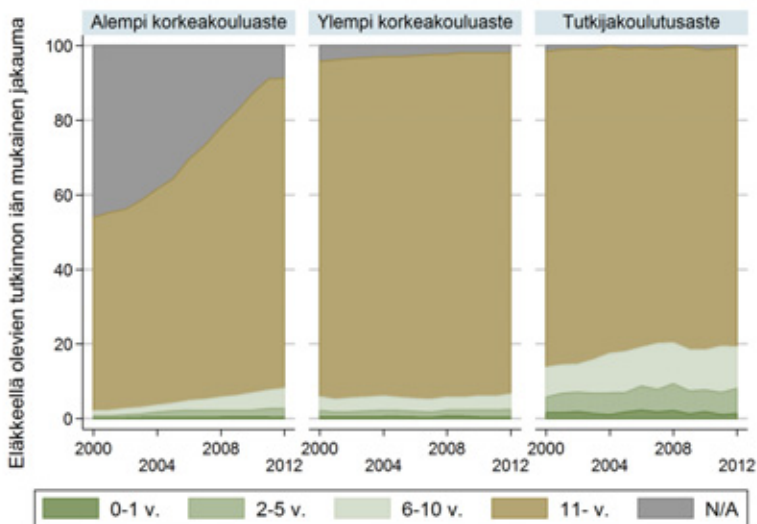
Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 730 (1 200), 2-5 vuotta: 1 250 (2 940), 6-10 vuotta: 920 (3 040), vähintään 11 vuotta: 2 630 (3 040). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 610 (890), 2-5 vuotta: 1 630 (2 170), 6-10 vuotta: 1 830 (1 790), vähintään 11 vuotta: 2 630 (4 020). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 110 (110), 2-5 vuotta: 230 (270), 6-10 vuotta: 140 (230), vähintään 11 vuotta: 190 (380).

Kuvio A2.25d Opiskelijoina olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: tutkinon iän mukainen jakauma (%) neljällä valmistumisesta kuluneeseen aikaan perustuvalla luokalla mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinon suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) tutkinon iän mukaan seuraavasti: Tutkinon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 2 480 (8 130), 2-5 vuotta: 1 380 (4 640), 6-10 vuotta: 410 (1 940), vähintään 11 vuotta: 870 (1 370). Ylemmän korkeakoulututkinon suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) tutkinon iän mukaan seuraavasti: Tutkinon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 1 480 (1 290), 2-5 vuotta: 1 380 (1 570), 6-10 vuotta: 870 (1 140), vähintään 11 vuotta: 790 (1 450). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eri-ikäisiä opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) tutkinon iän mukaan seuraavasti: Tutkinon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 190 (110), 2-5 vuotta: 130 (100), 6-10 vuotta: 70 (80), vähintään 11 vuotta: 40 (120).

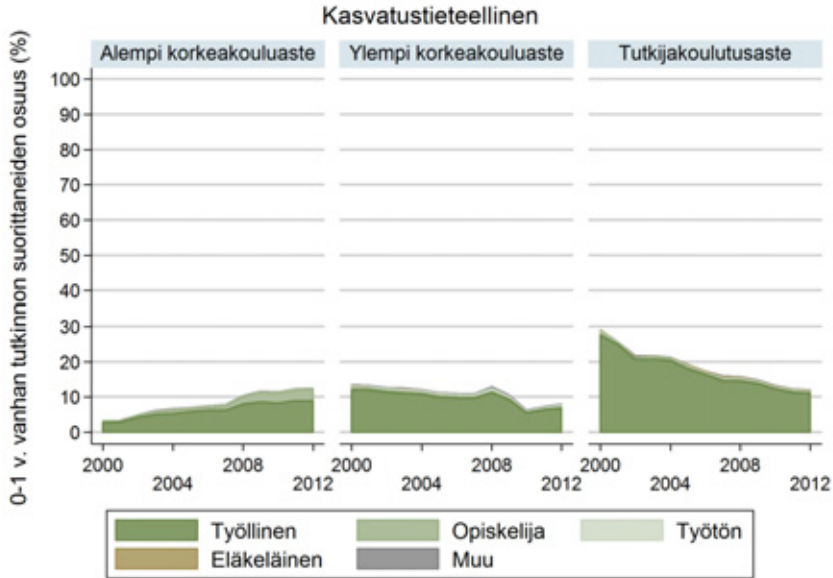
Kuvio A2.25e Eläkkeellä olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: tutkinon iän mukainen jakauma (%) neljällä valmistumisesta kuluneeseen aikaan perustuvalla luokalla mitattuna, 2000–2012

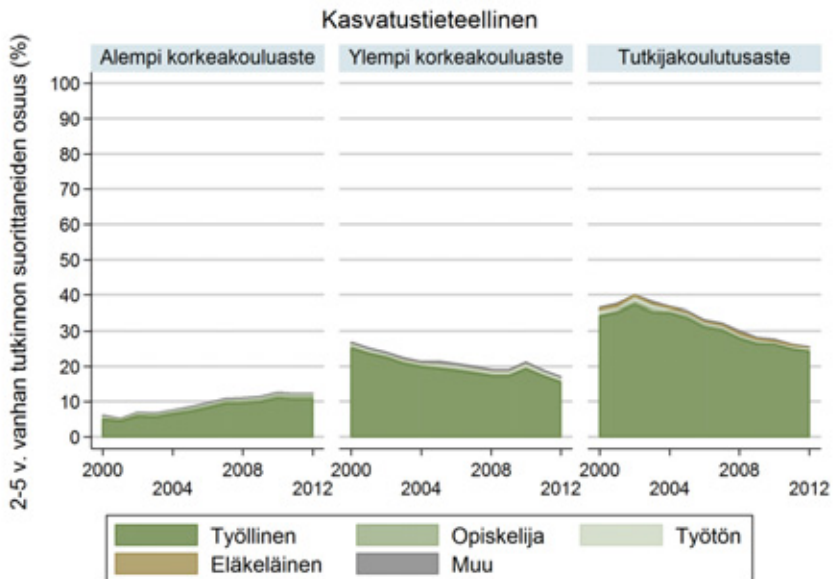
Alemman korkeakoulututkinon suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinon iän mukaan seuraavasti: Tutkinon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 20 (50), 2-5 vuotta: 80 (300), 6-10 vuotta: 150 (690), vähintään 11 vuotta: 6 400 (10 660). Ylemmän korkeakoulututkinon suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinon iän mukaan seuraavasti: Tutkinon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 40 (40), 2-5 vuotta: 140 (210), 6-10 vuotta: 290 (420), vähintään

11 vuotta: 7 120 (9 480). Tutkijakoulustasteen suorittaneita eri-ikäisiä eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) tutkinnon iän mukaan seuraavasti: Tutkinnon suorittamisesta oli kulunut enintään vuosi: 10 (10), 2-5 vuotta: 30 (50), 6-10 vuotta: 50 (90), vähintään 11 vuotta: 560 (640).

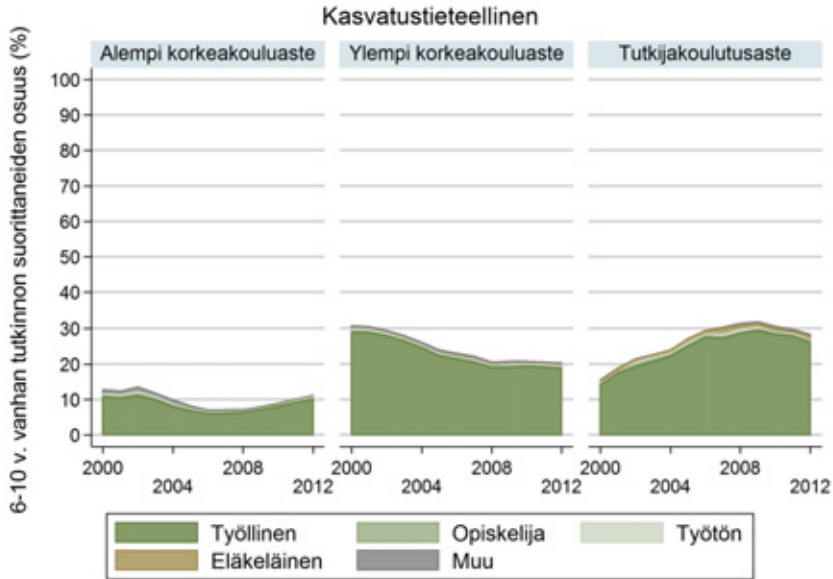
Kuvio A2.26a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

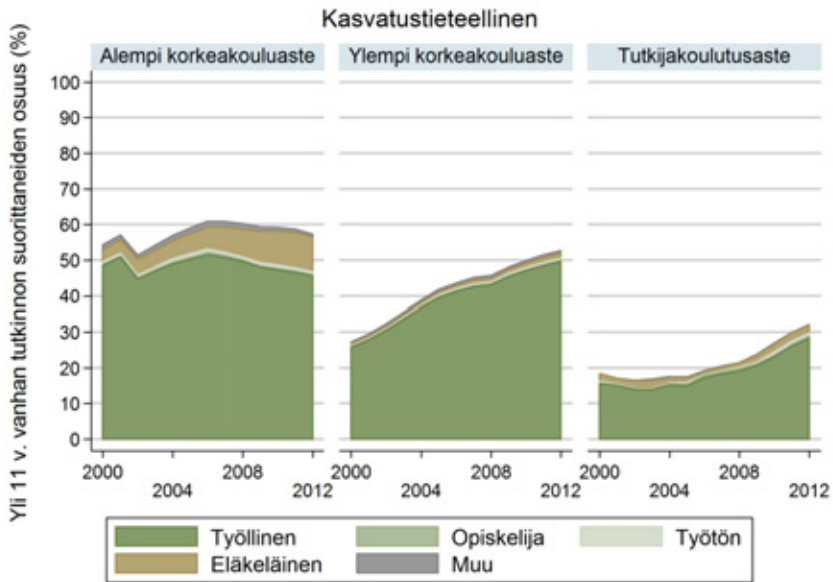
Kuvio A2.26b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.26c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

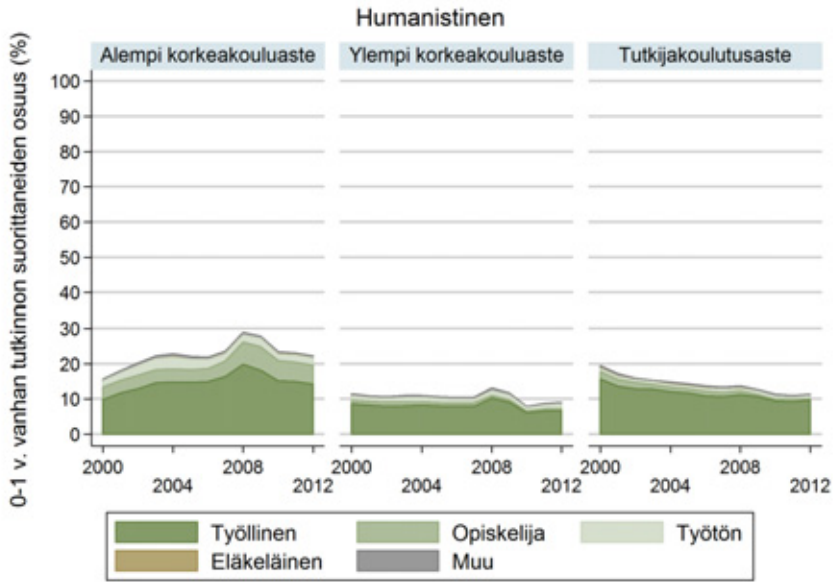

Kuvio A2.26d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

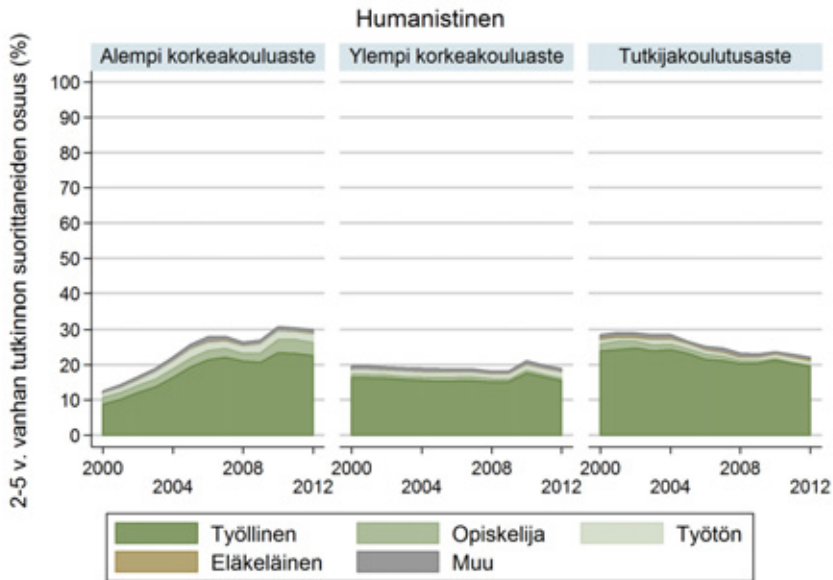

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

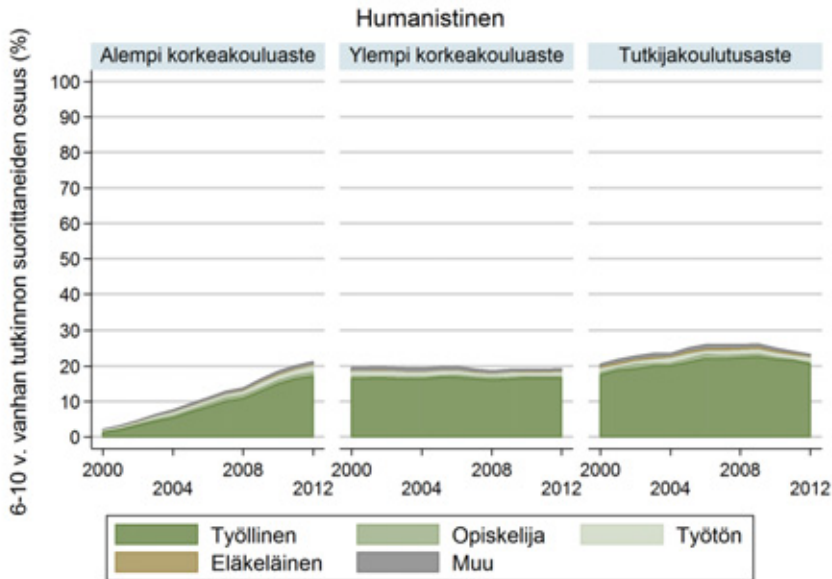
Kuvio A2.27a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

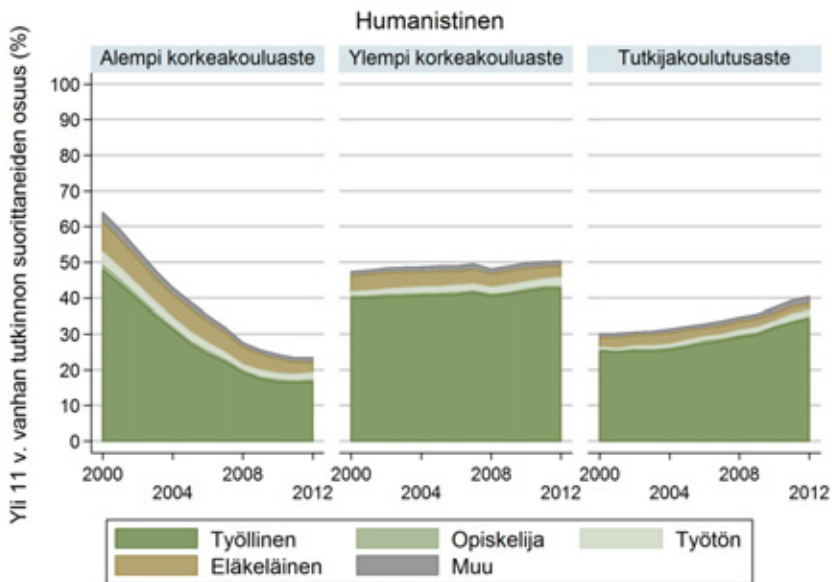
Kuvio A2.27b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.27c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

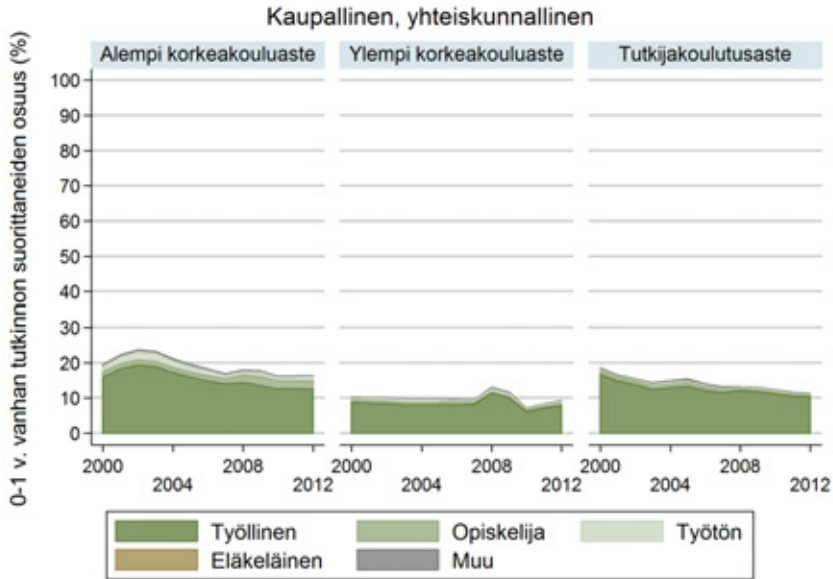

Kuvio A2.27d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

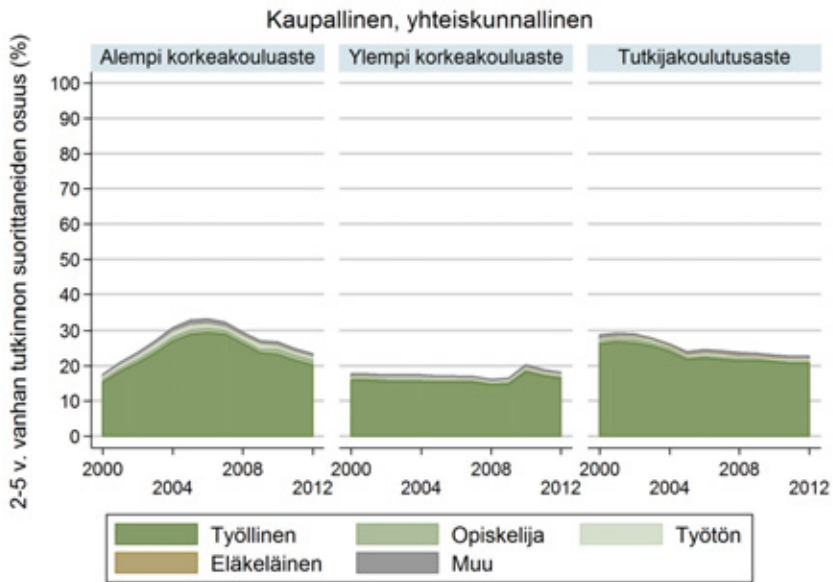

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

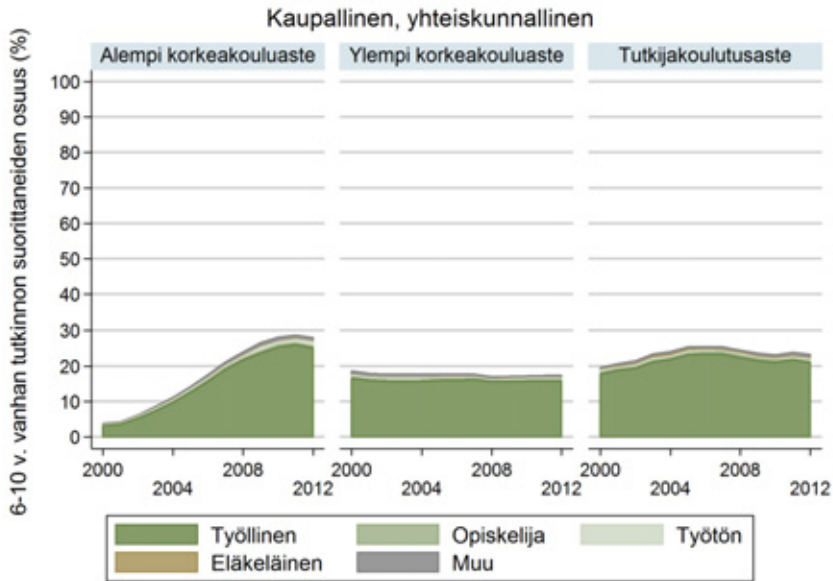
Kuvio A2.28a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

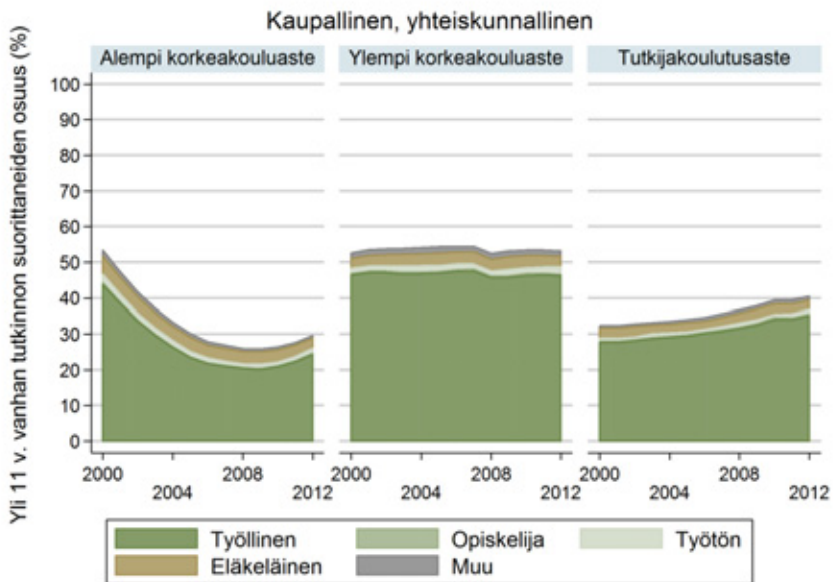
Kuvio A2.28b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.28c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

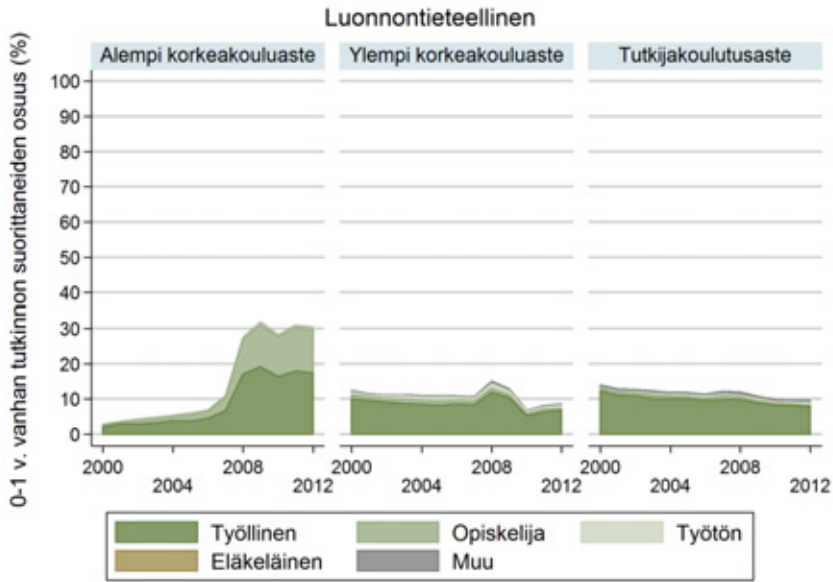

Kuvio A2.28d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

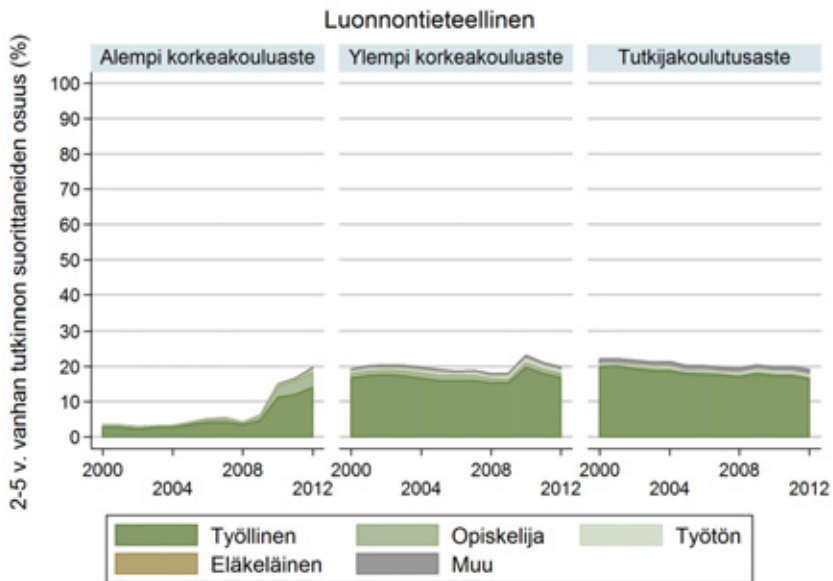

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

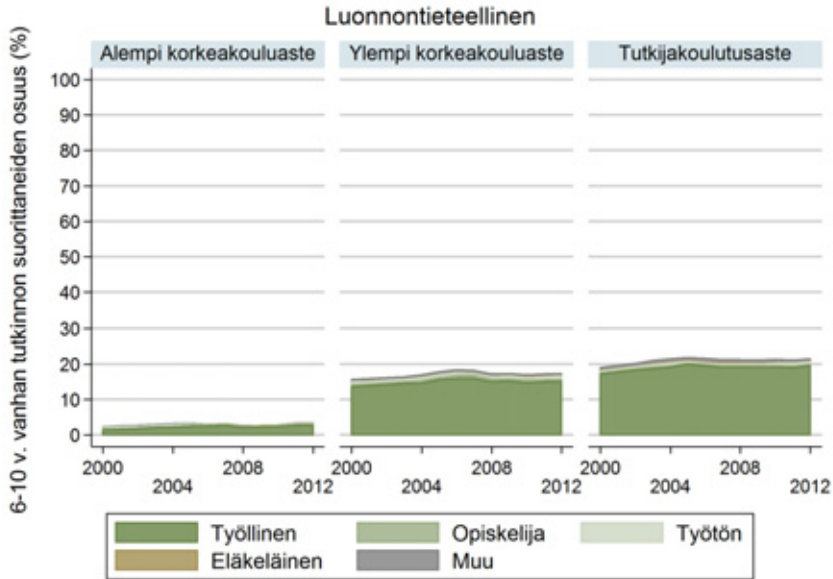
Kuvio A2.29a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

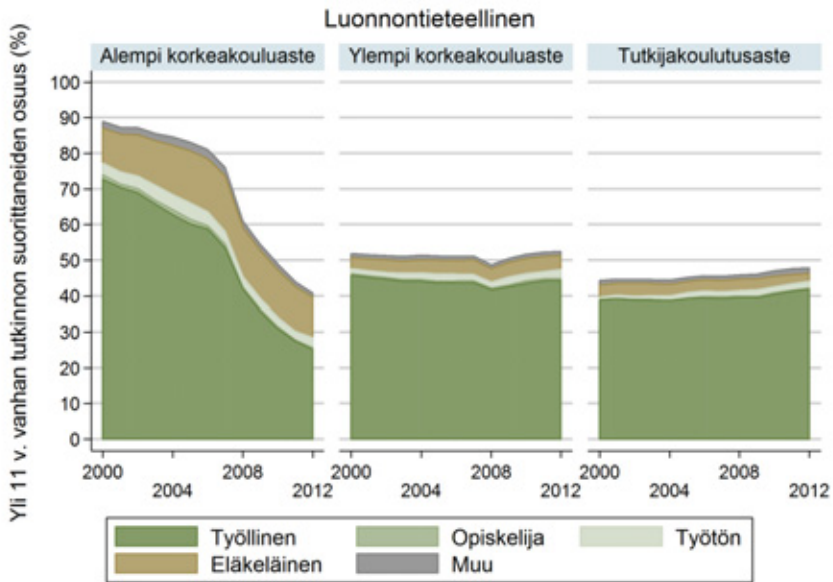
Kuvio A2.29b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.29c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

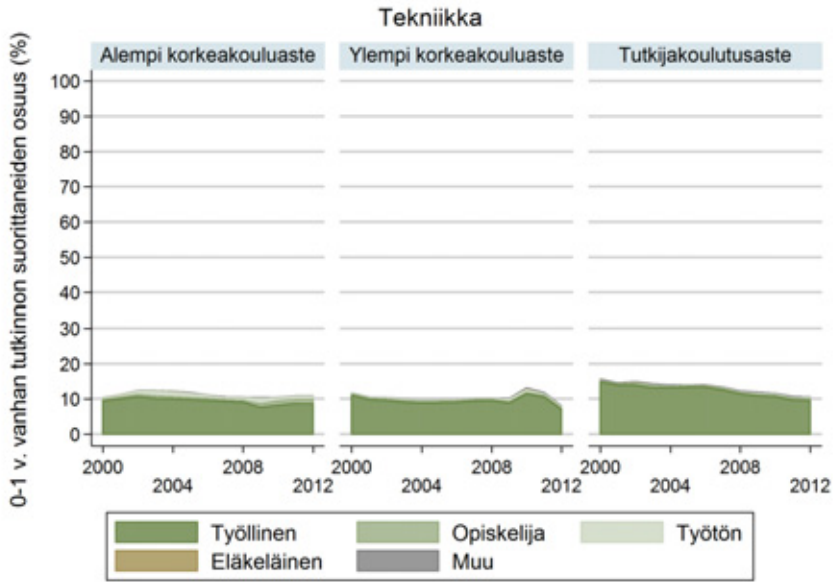

Kuvio A2.29d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

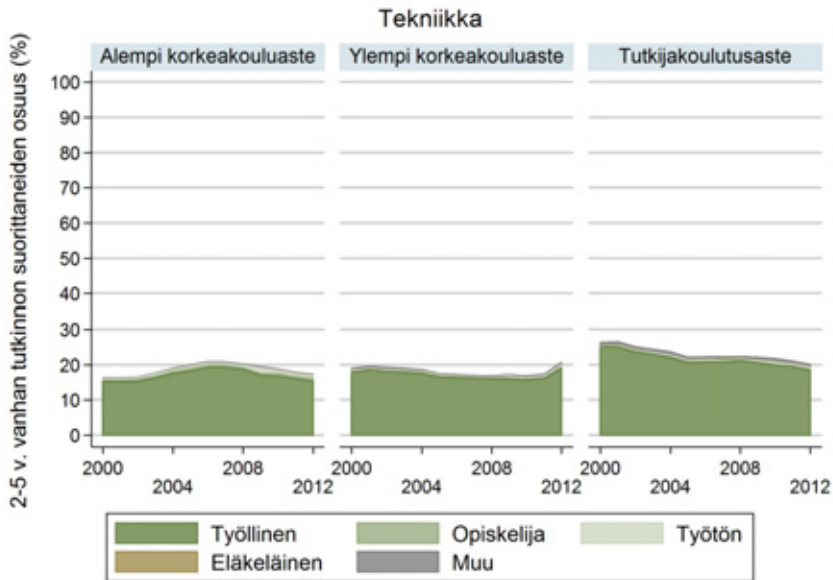

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

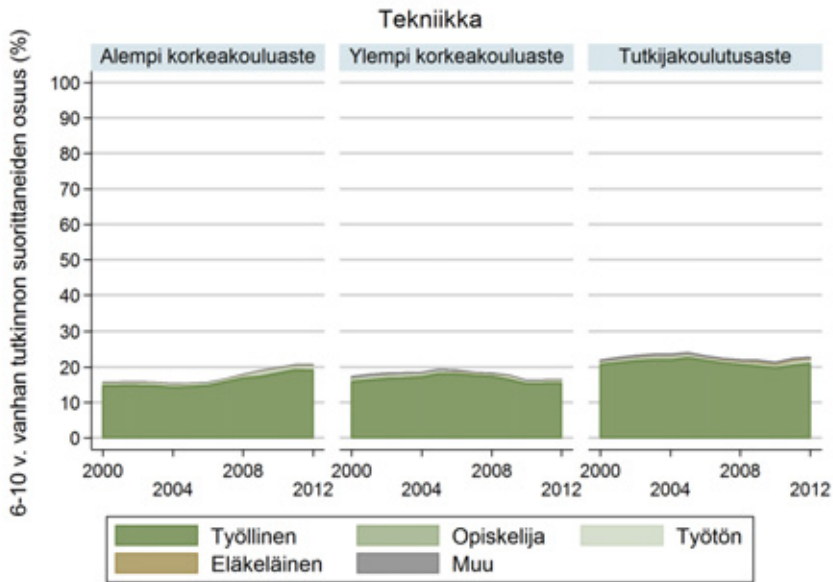
Kuvio A2.30a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

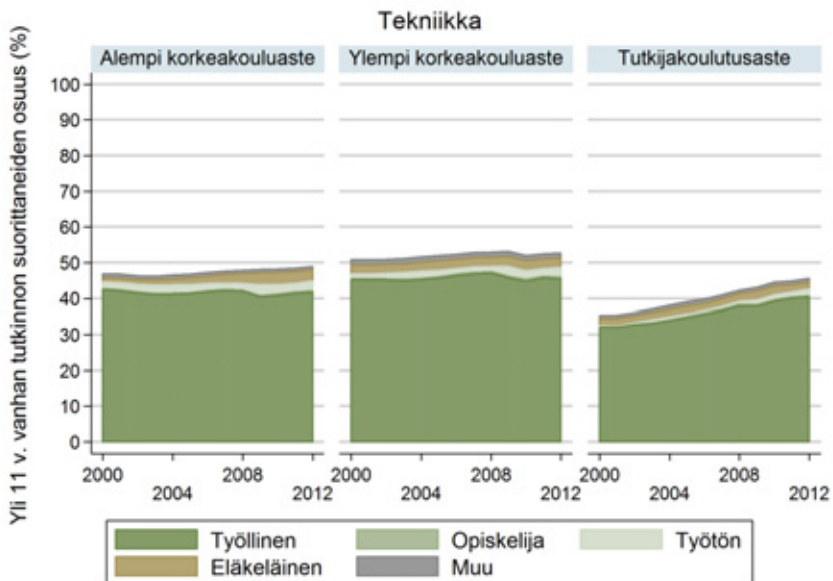
Kuvio A2.30b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.30c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

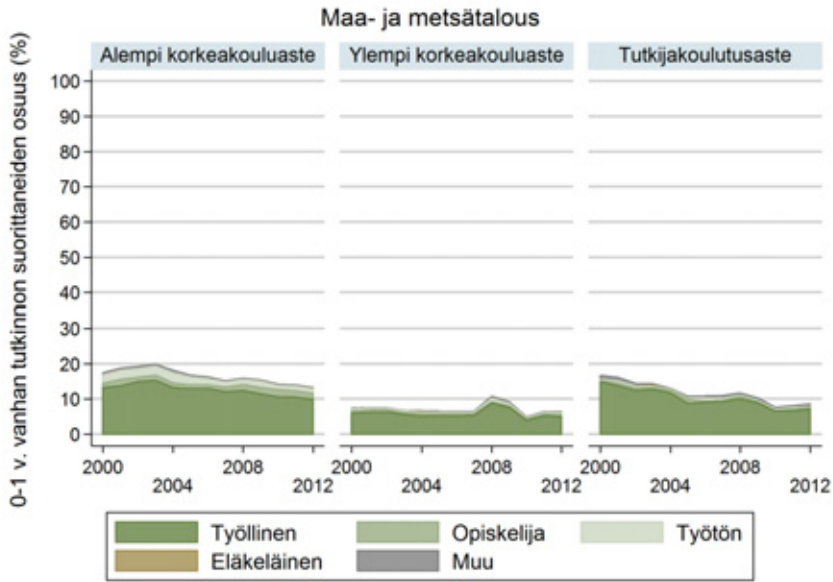

Kuvio A2.30d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

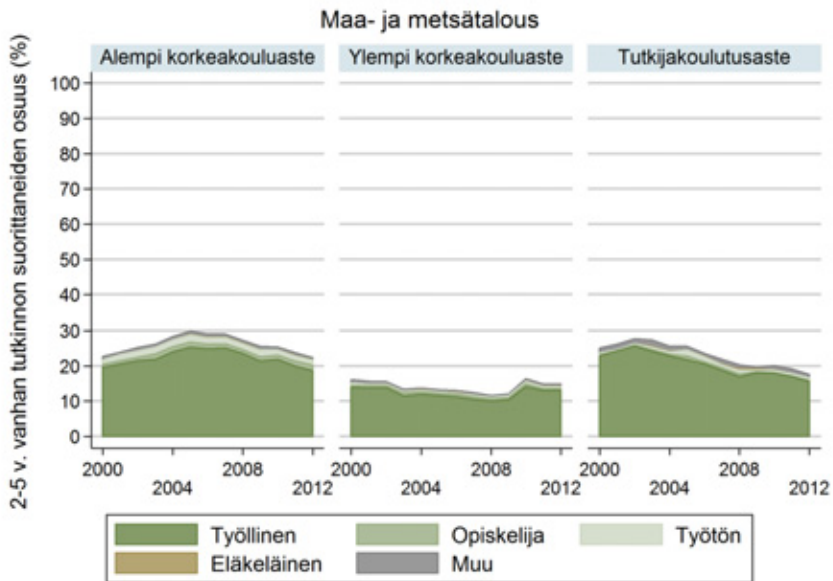

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

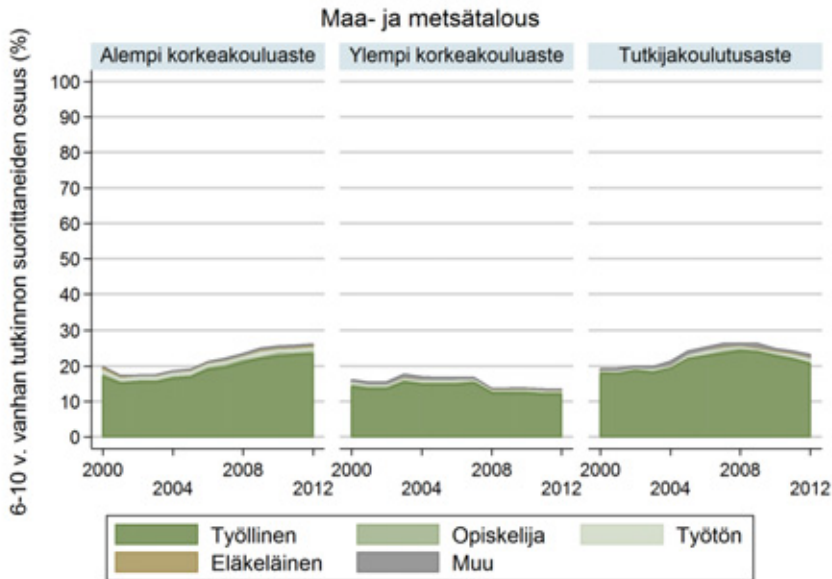
Kuvio A2.31a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

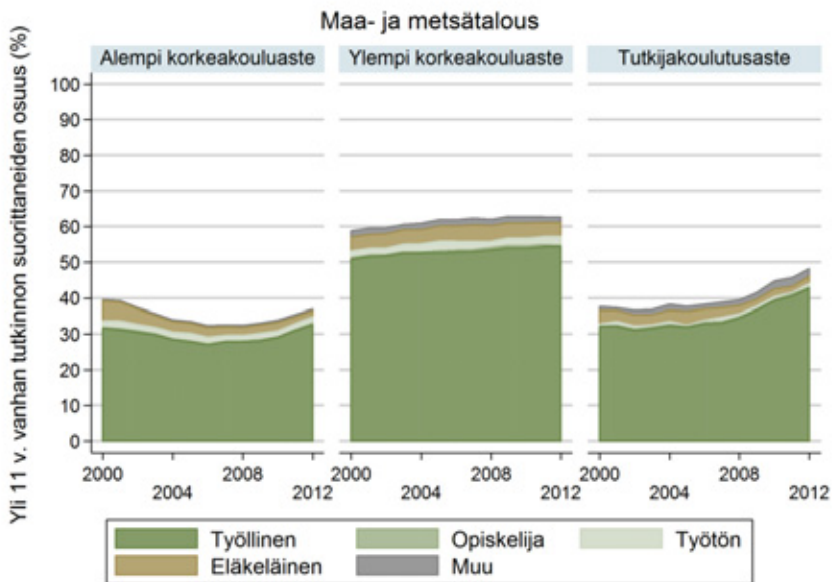
Kuvio A2.31b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.31c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

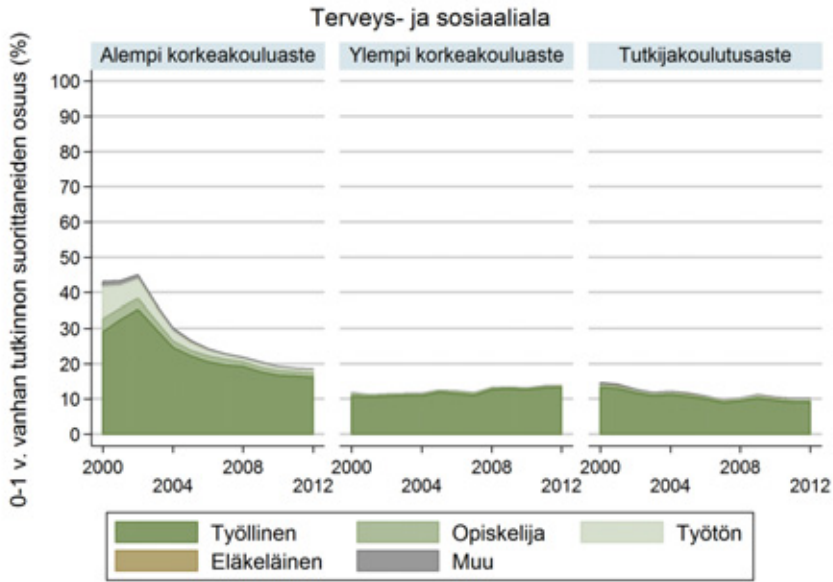

Kuvio A2.31d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

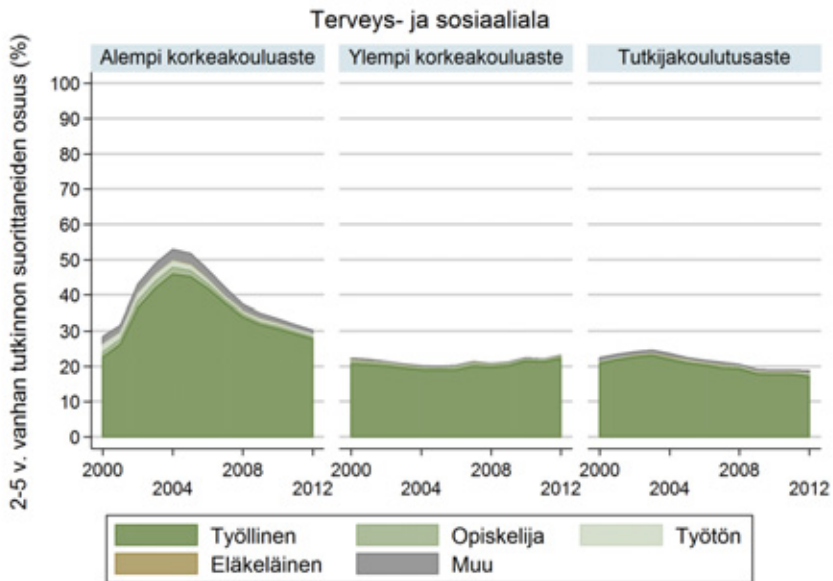

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

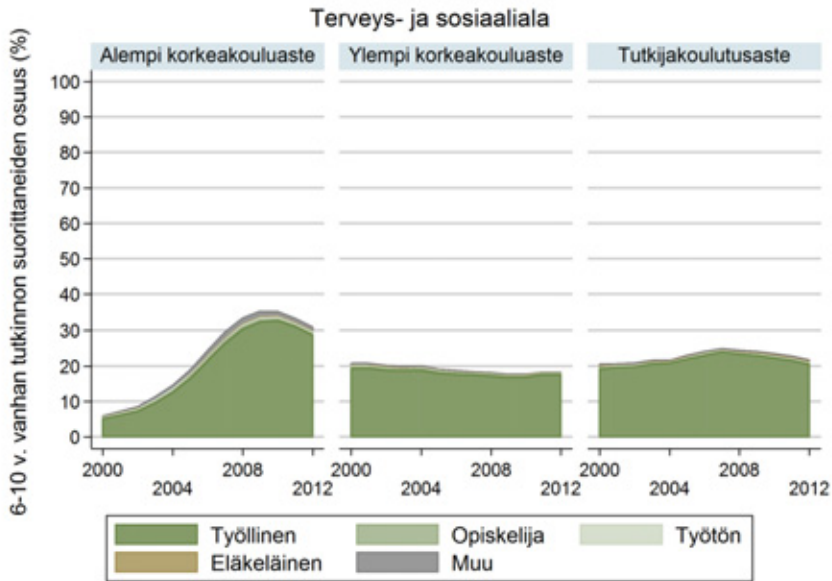
Kuvio A2.32a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

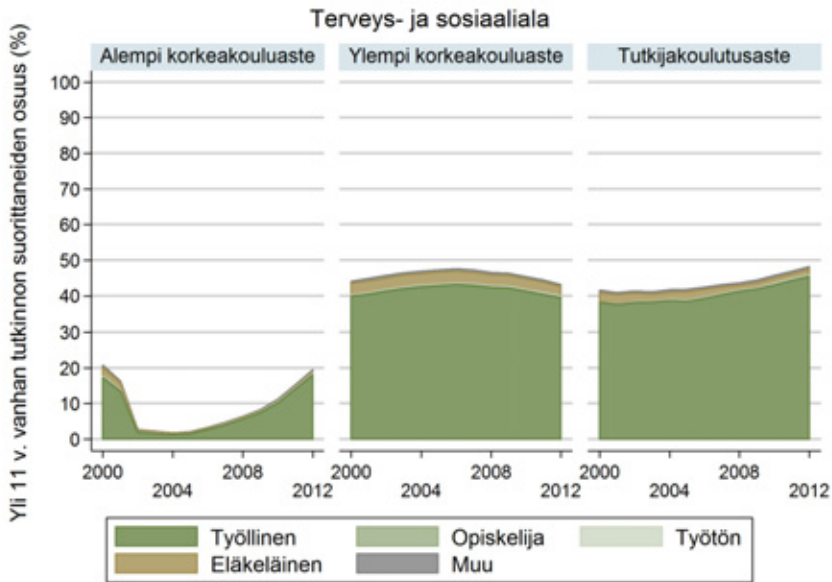
Kuvio A2.32b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-aseissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.32c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

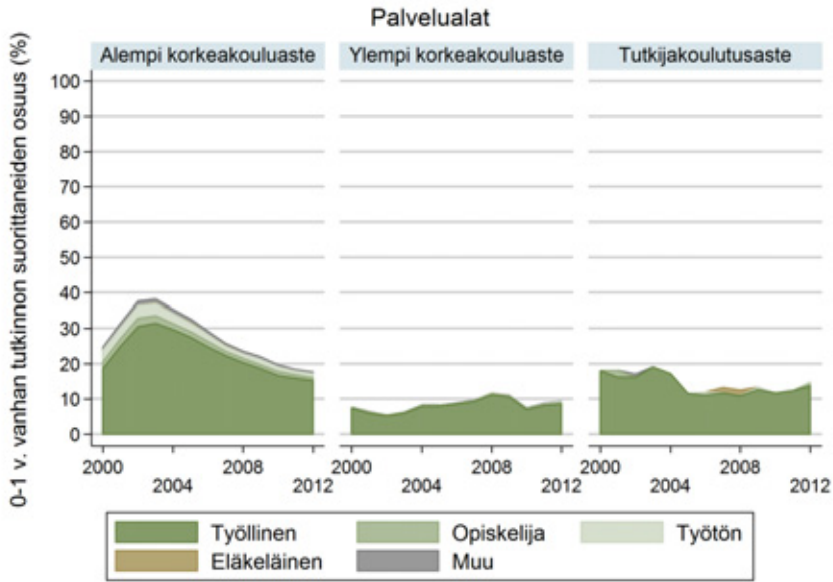

Kuvio A2.32d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

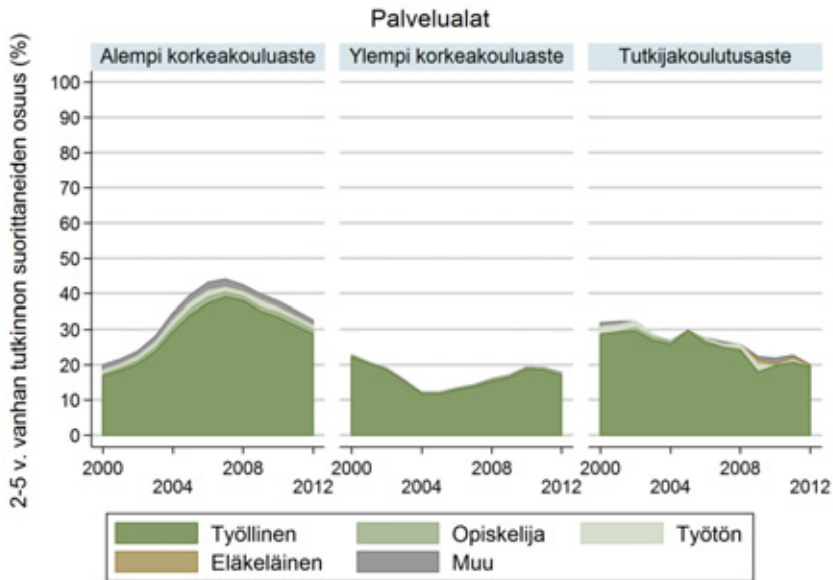

Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

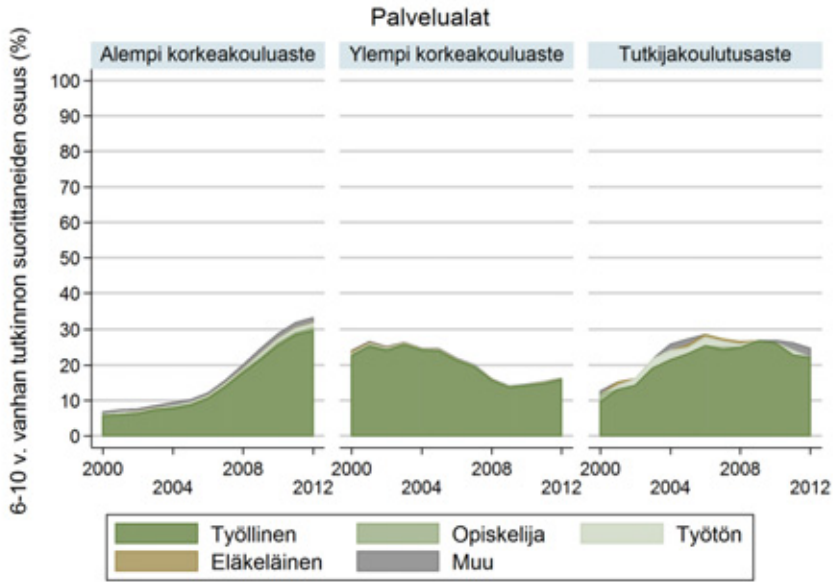
Kuvio A2.33a Vastavalmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

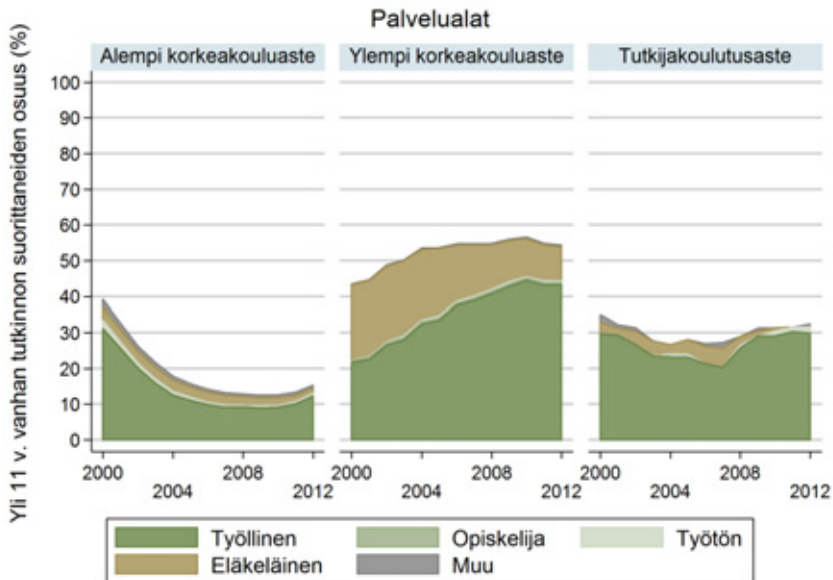
Kuvio A2.33b 2–5 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.33c 6–10 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

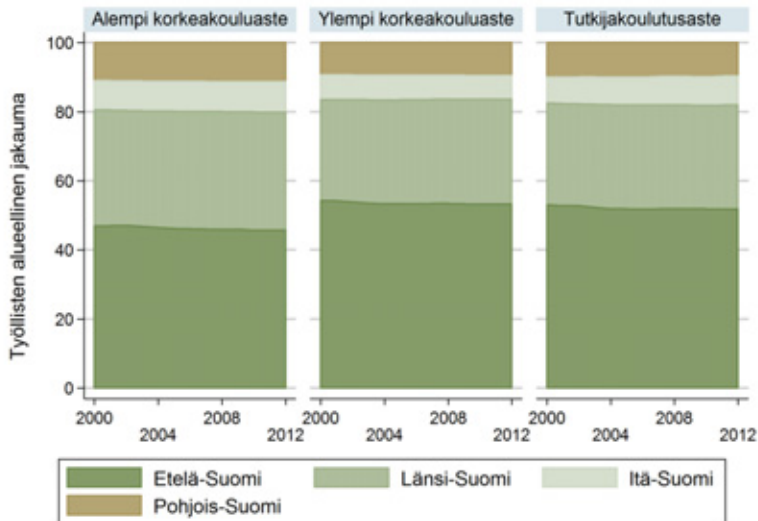

Kuvio A2.33d Vähintään 11 vuotta sitten valmistuneiden osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

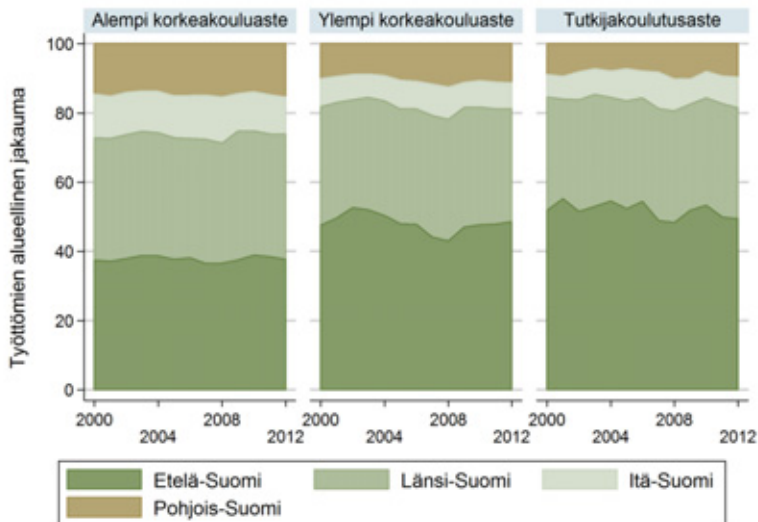
Eri määrä vuosia sitten valmistuneiden korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa tutkintoikäluokan kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden tutkintoikäluokkien yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala–koulutusasteryhmässä.

Kuvio A2.34a Työlliset korkeakouluasteittain: maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) neljällä maantieteellisellä alueella mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita työllisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 72 780 (145 520), Länsi-Suomessa asuvia 52 260 (109 080), Itä-Suomessa asuvia 13 280 (28 280) ja Pohjois-Suomessa asuvia 16 980 (35 650). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita työllisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 101 250 (149 040), Länsi-Suomessa asuvia 54 490 (85 180), Itä-Suomessa asuvia 13 460 (19 230) ja Pohjois-Suomessa asuvia 17 180 (26 510). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita työllisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 9 960 (14 410), Länsi-Suomessa asuvia 5 520 (8 350), Itä-Suomessa asuvia 1 420 (2 320) ja Pohjois-Suomessa asuvia 1 850 (2 660).

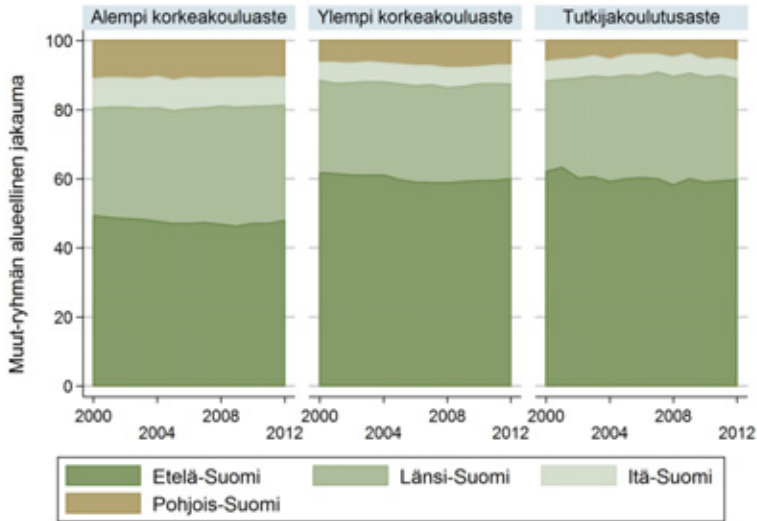
Kuvio A2.34b Työttömät korkeakouluasteittain: maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) neljällä maantieteellisellä alueella mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita työttömiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 3 860 (7 250), Länsi-Suomessa asuvia 3 650 (6 960), Itä-Suomessa asuvia 1 300 (2 070) ja Pohjois-Suomessa asuvia 1 500 (2 950). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita työttömiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 3 270 (7 190), Länsi-Suomessa asuvia 2 360 (4 810), Itä-Suomessa asuvia 550 (1 120) ja Pohjois-Suomessa asuvia 700 (1 660).

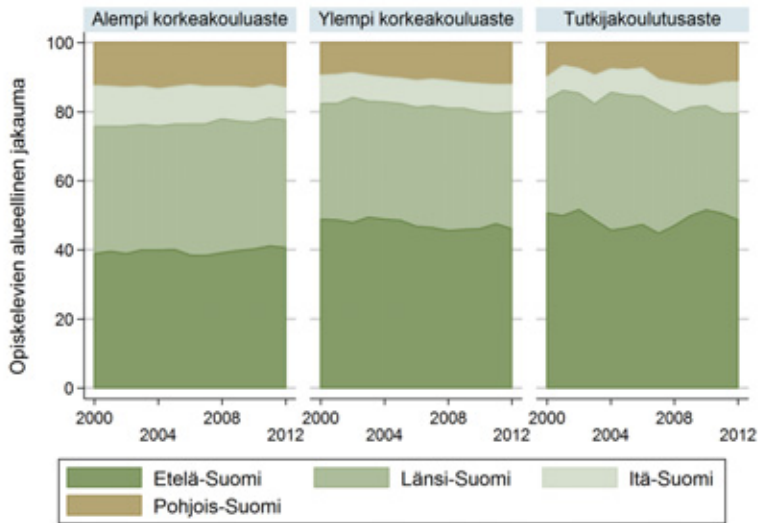
Tutkijakoulutusasteen suorittaneita työttömiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 220 (550), Länsi-Suomessa asuvia 140 (360), Itä-Suomessa asuvia 30 (100) ja Pohjois-Suomessa asuvia 40 (110).

Kuvio A2.34c Työvoiman ulkopuolella muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) neljällä maantieteellisellä alueella mitattuna, 2000–2012

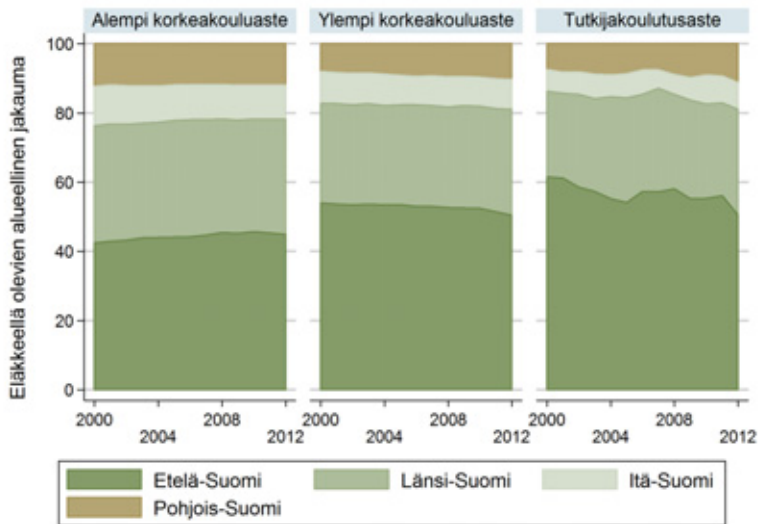
Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 3 120 (5 560), Länsi-Suomessa asuvia 1 970 (3 870), Itä-Suomessa asuvia 540 (930) ja Pohjois-Suomessa asuvia 690 (1 230). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 4 320 (6 080), Länsi-Suomessa asuvia 1 870 (2 780), Itä-Suomessa asuvia 380 (560) ja Pohjois-Suomessa asuvia 430 (720). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita työvoiman ulkopuolella olevia oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 440 (660), Länsi-Suomessa asuvia 190 (320), Itä-Suomessa asuvia 40 (60) ja Pohjois-Suomessa asuvia 40 (60).

Kuvio A2.34d Opiskelijoina olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) neljällä maantieteellisellä alueella mitattuna, 2000–2012

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 2 140 (6 860), Länsi-Suomessa asuvia 2 030 (6 240), Itä-Suomessa asuvia 650 (1 560) ja Pohjois-Suomessa asuvia 680 (2 200). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 2 300 (2 820), Länsi-Suomessa asuvia 1 580 (2 070), Itä-Suomessa asuvia 390 (490) ja Pohjois-Suomessa asuvia 440 (740). Tutkijakoulutusasteen suorittaneita opiskelijoita oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 230 (220), Länsi-Suomessa asuvia 150 (140), Itä-Suomessa asuvia 30 (40) ja Pohjois-Suomessa asuvia 40 (50).

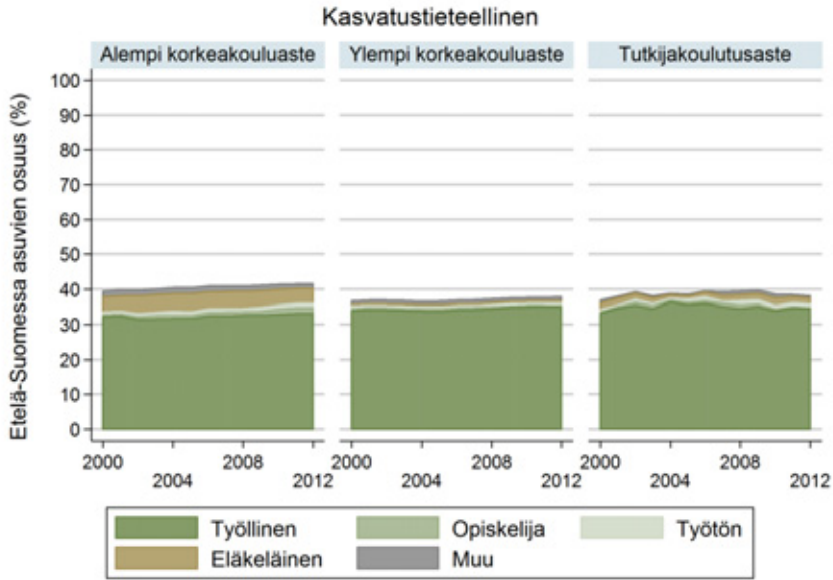
Kuvio A2.34e Eläkkeellä olevat korkeakoulutetut koulutusasteittain: maantieteellisen sijainnin mukainen jakauma (%) neljällä maantieteellisellä alueella mitattuna, 2000–2012

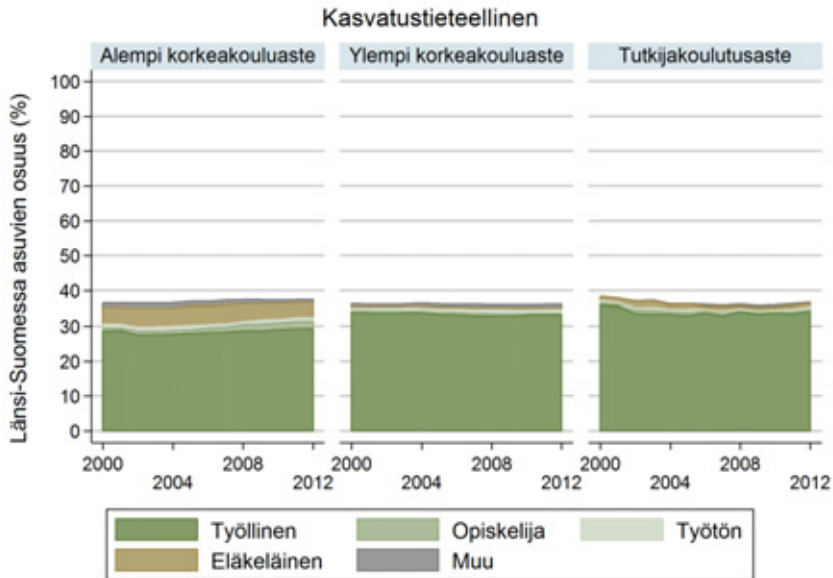
Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 5 230 (5 760), Länsi-Suomessa asuvia 4 170 (4 260), Itä-Suomessa asuvia 1 410 (1 270) ja Pohjois-Suomessa asuvia 1 510 (1 530). Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 4 280 (5 230), Länsi-Suomessa asuvia 2 270 (3 170), Itä-Suomessa asuvia 730 (900) ja Pohjois-Suomessa asuvia 630 (1 060).

Tutkijakoulutusasteen suorittaneita eläkeläisiä oli vuonna 2000 (2012) alueittain seuraavasti: Etelä-Suomessa asuvia 410 (400), Länsi-Suomessa asuvia 160 (250), Itä-Suomessa asuvia 40 (60) ja Pohjois-Suomessa asuvia 50 (90).

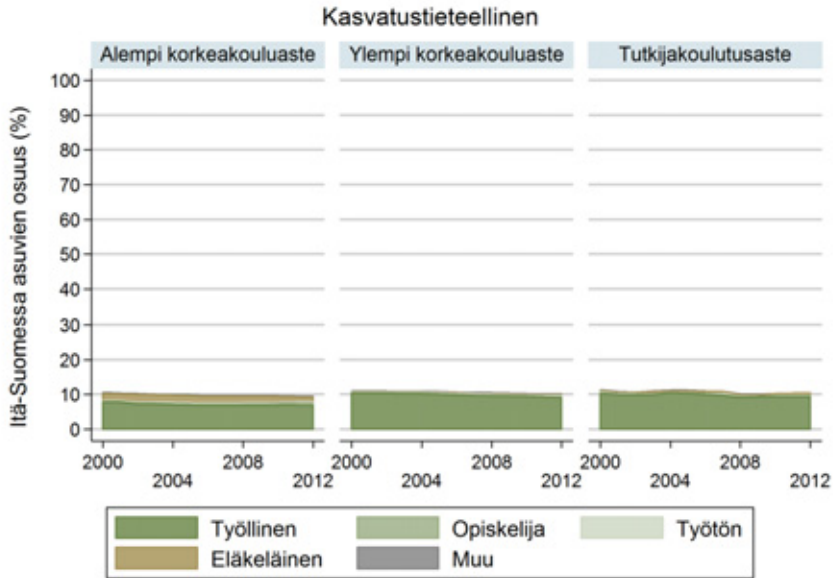
Kuvio A2.35a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

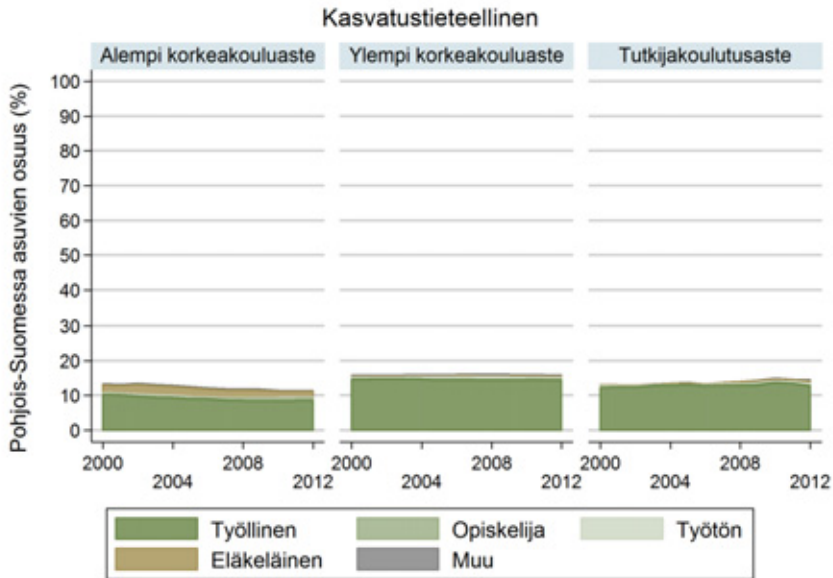
Kuvio A2.35b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.35c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

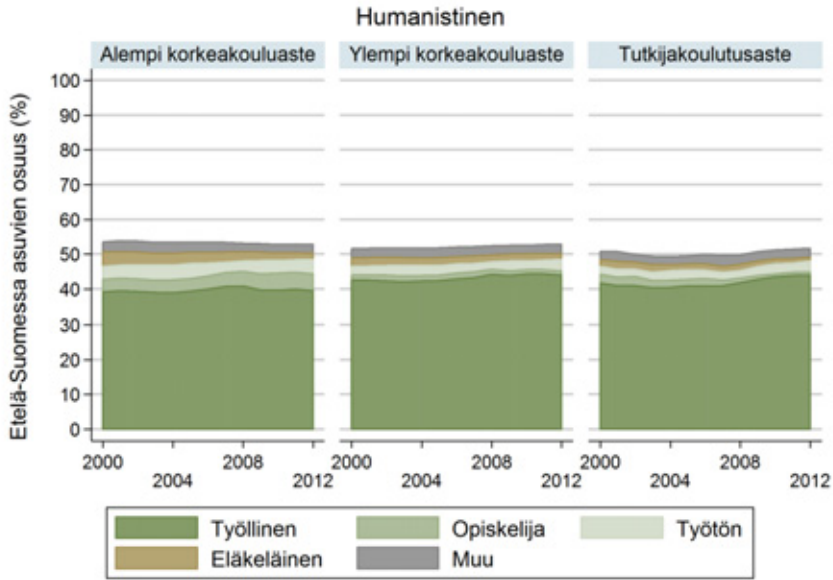

Kuvio A2.35d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kasvatustieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

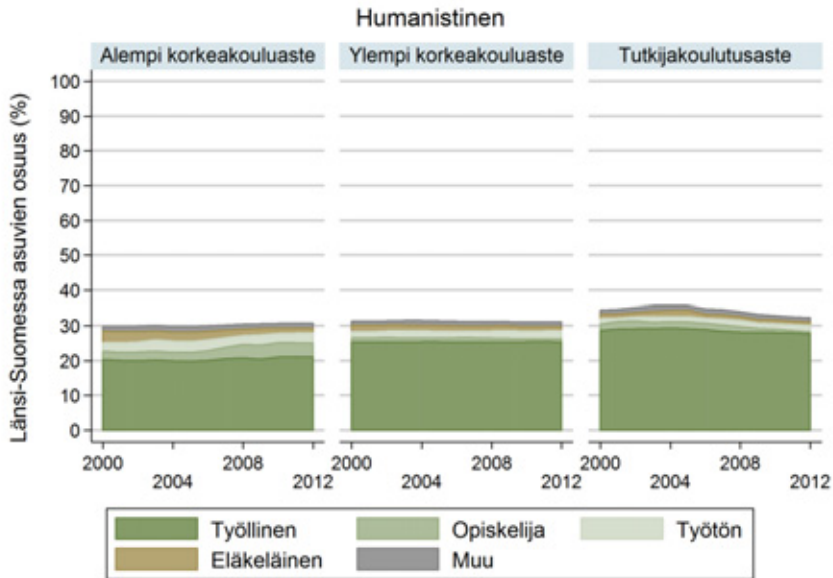

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

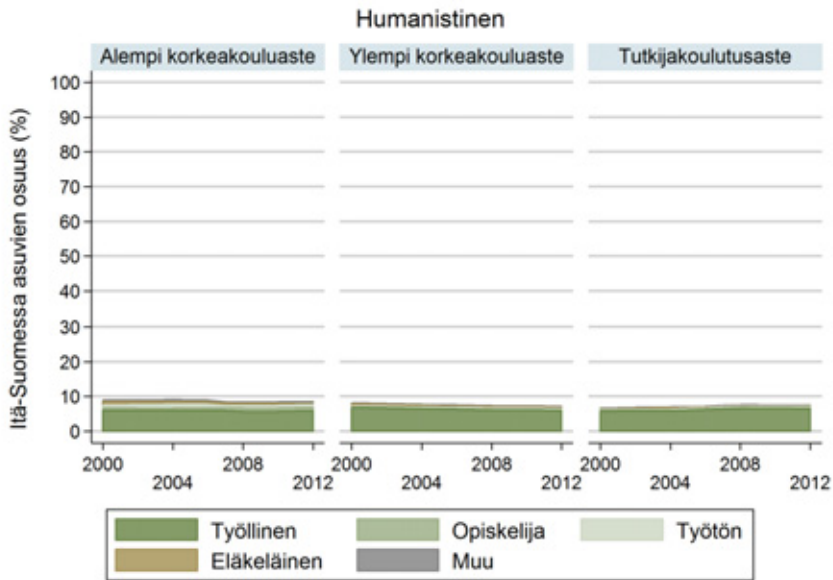
Kuvio A2.36a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

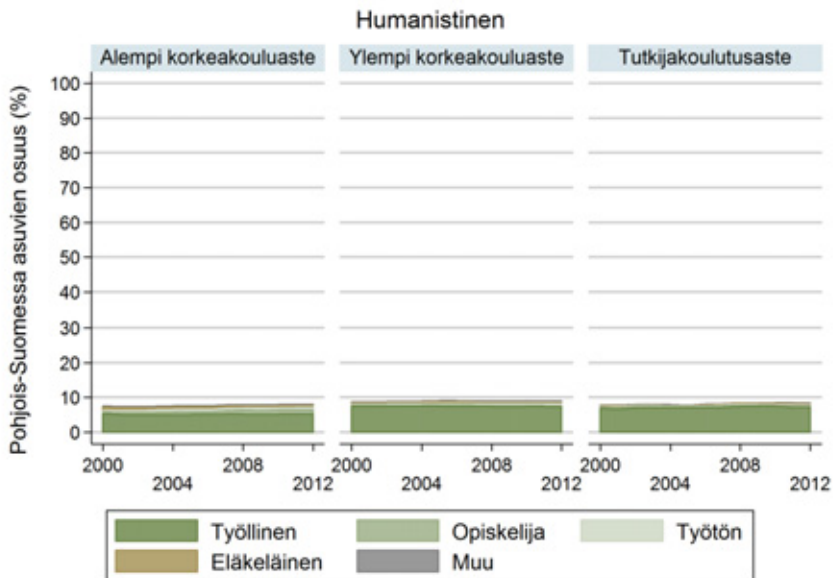
Kuvio A2.36b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.36c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

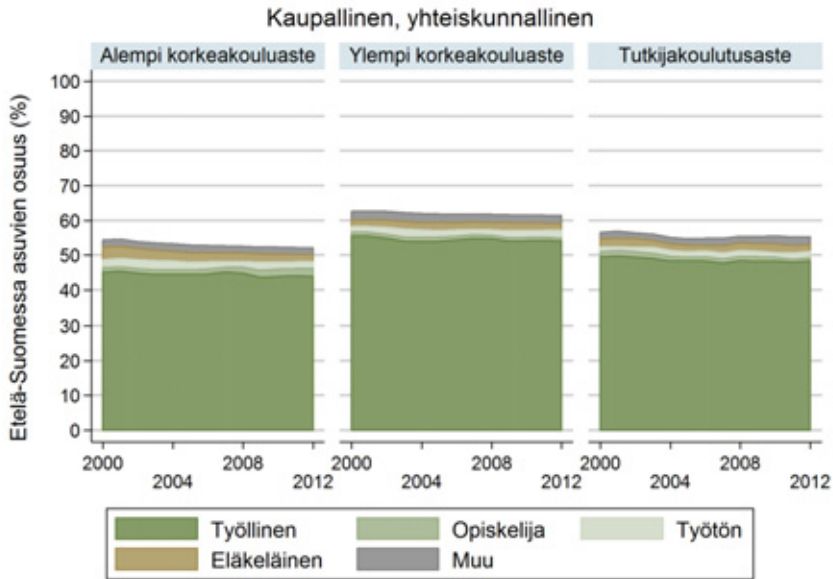

Kuvio A2.36d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista humanistiselta alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

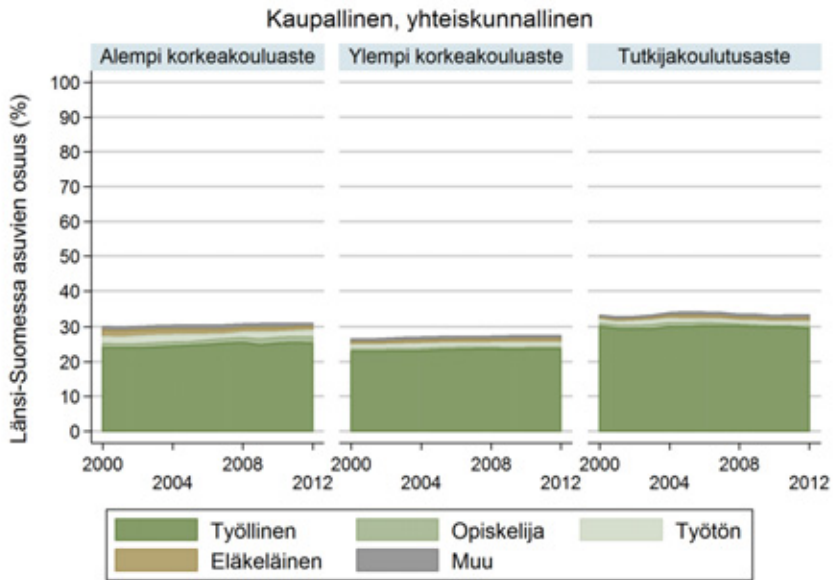

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

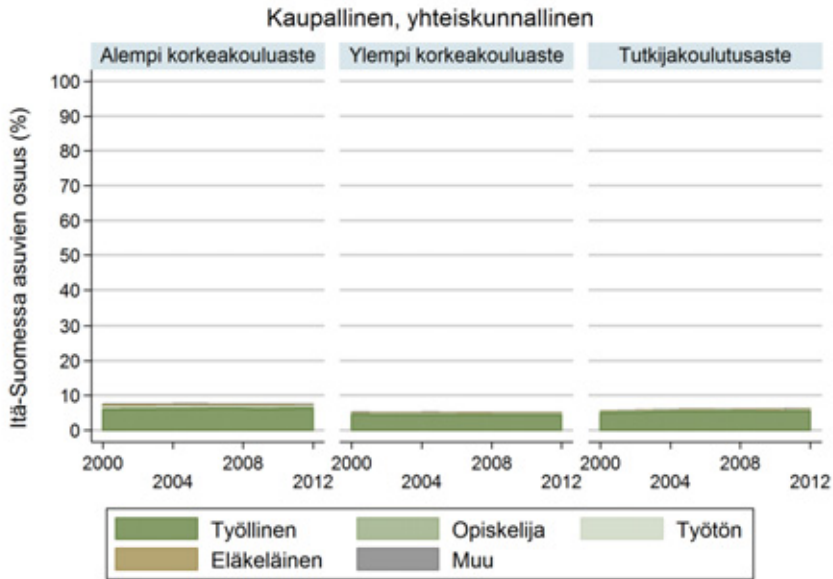
Kuvio A2.37a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

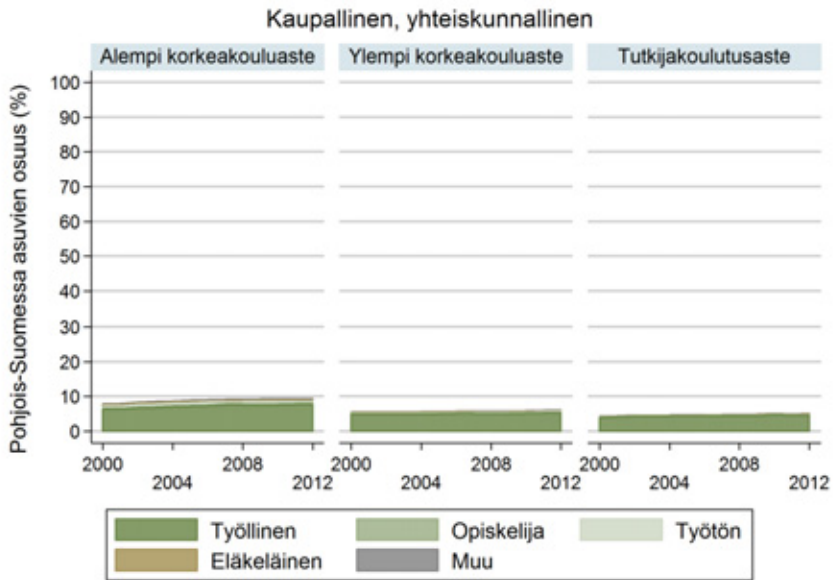
Kuvio A2.37b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.37c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

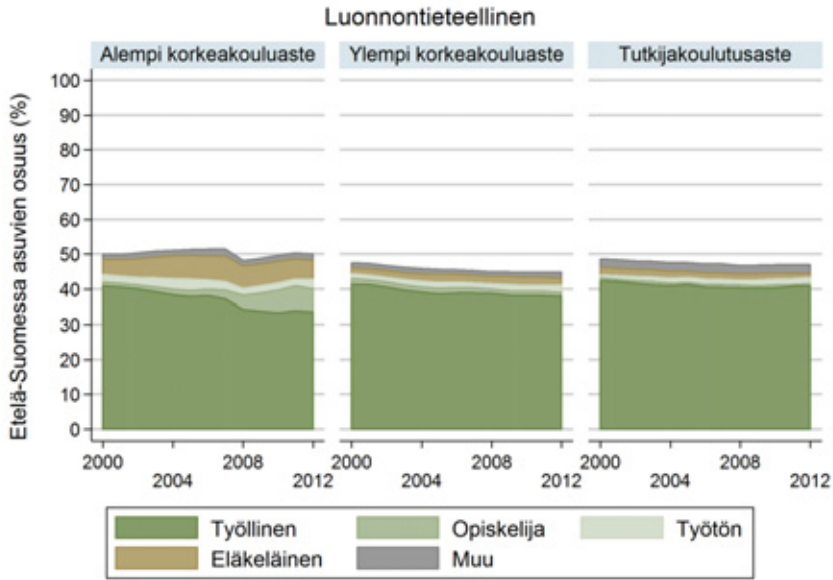

Kuvio A2.37d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista kaupalliselta tai yhteiskuntatieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

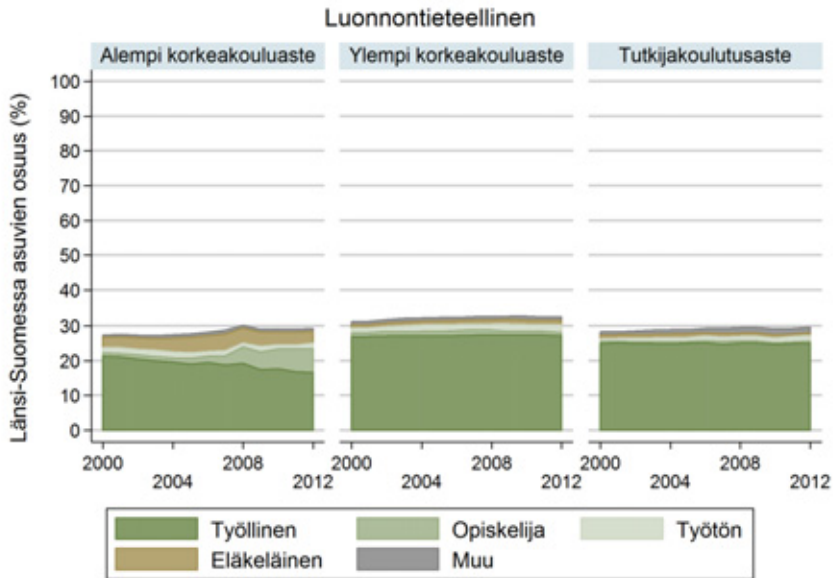

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

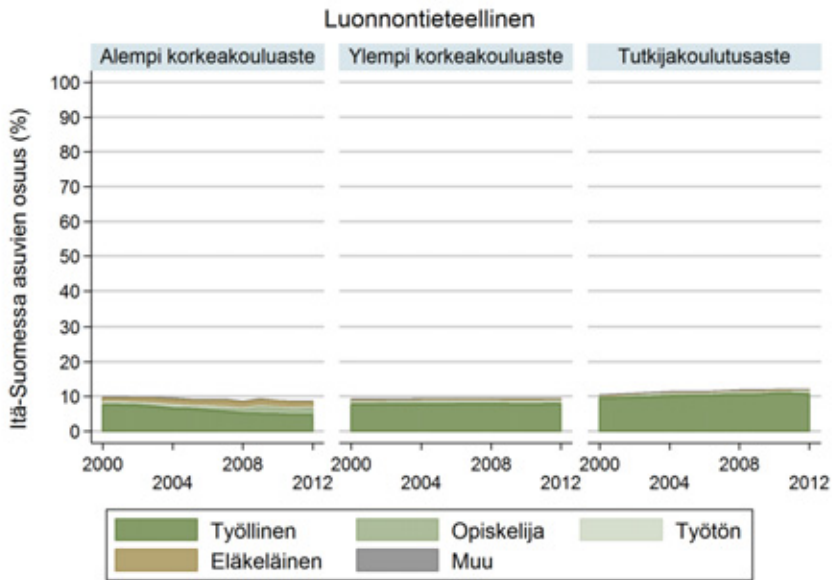
Kuvio A2.38a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

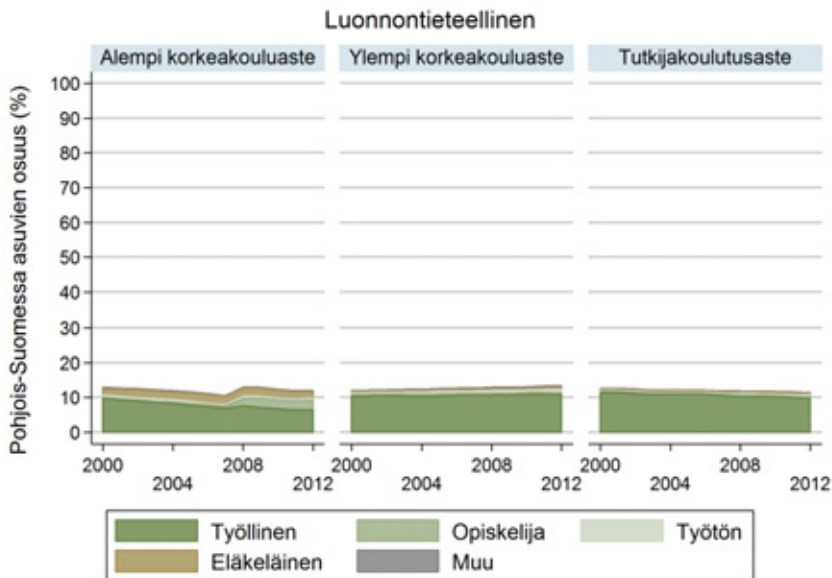
Kuvio A2.38b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.38c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

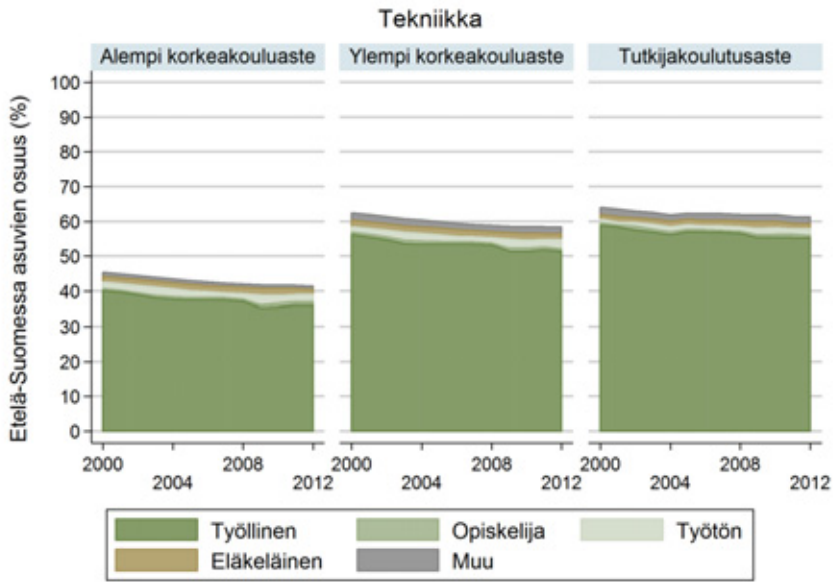

Kuvio A2.38d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista luonnontieteelliseltä alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

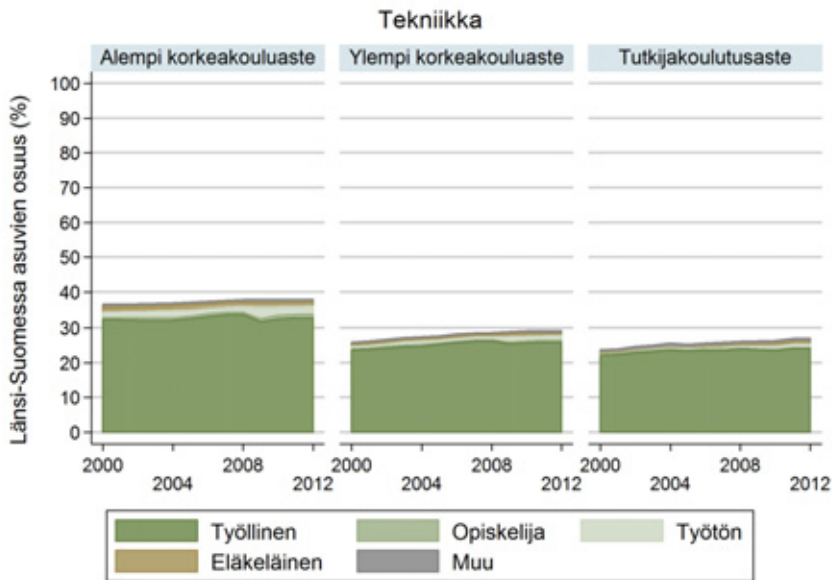

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalun kaikkiin ko. koulutustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalun ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

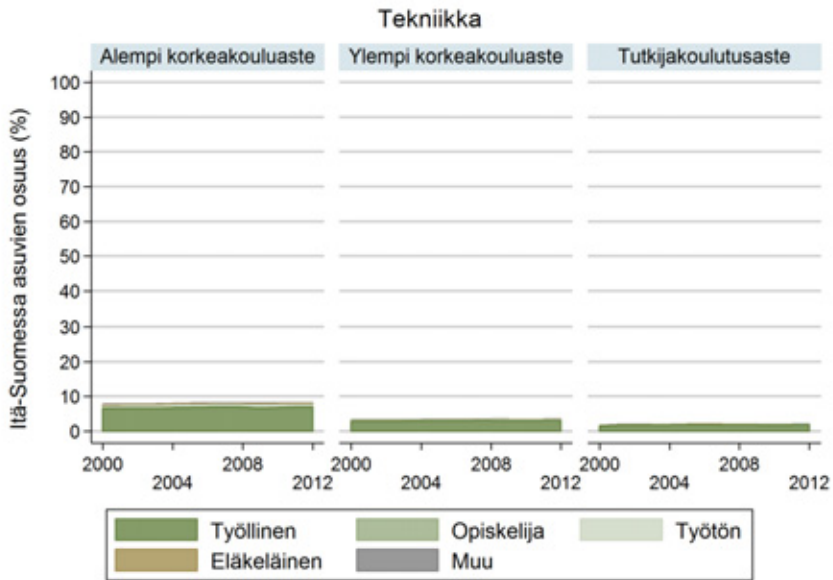
Kuvio A2.39a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

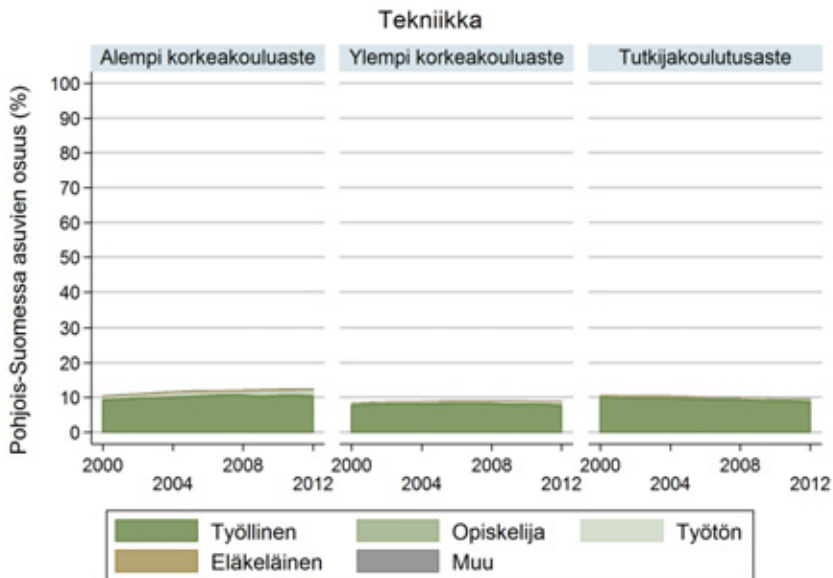
Kuvio A2.39b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.39c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

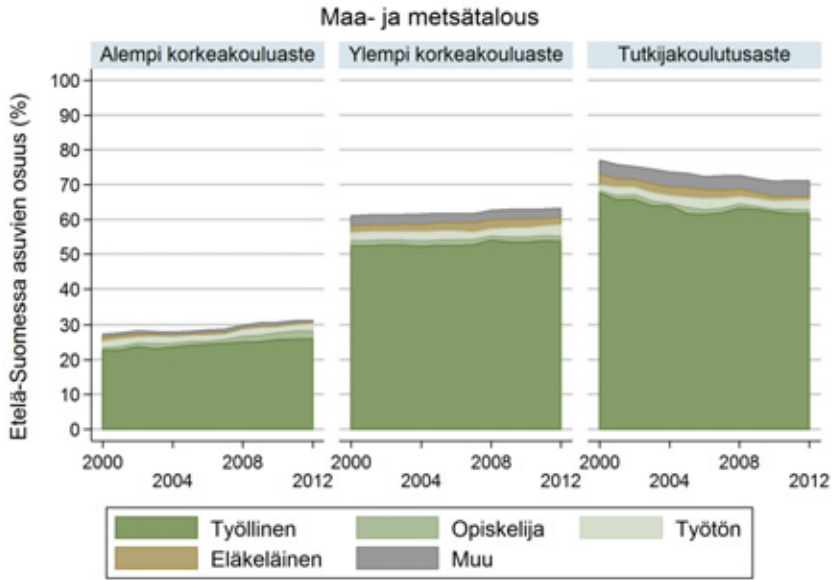

Kuvio A2.39d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista tekniikan alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

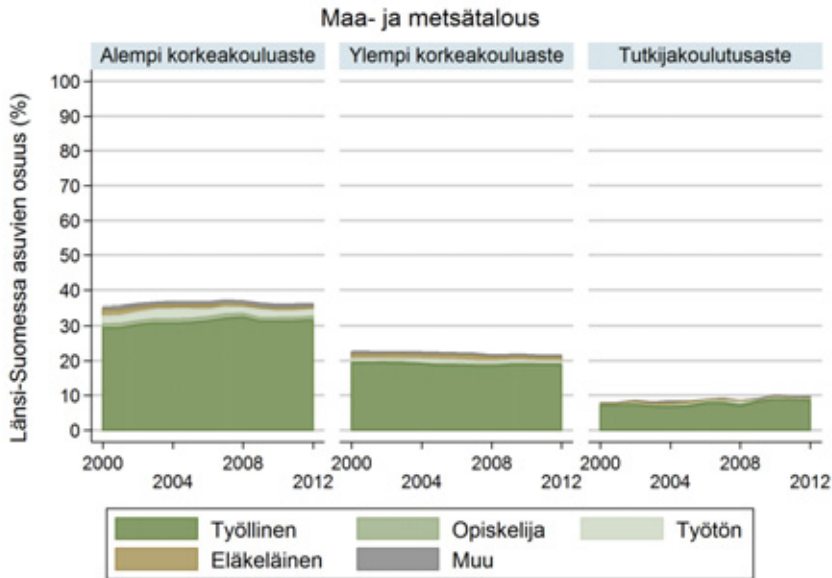

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

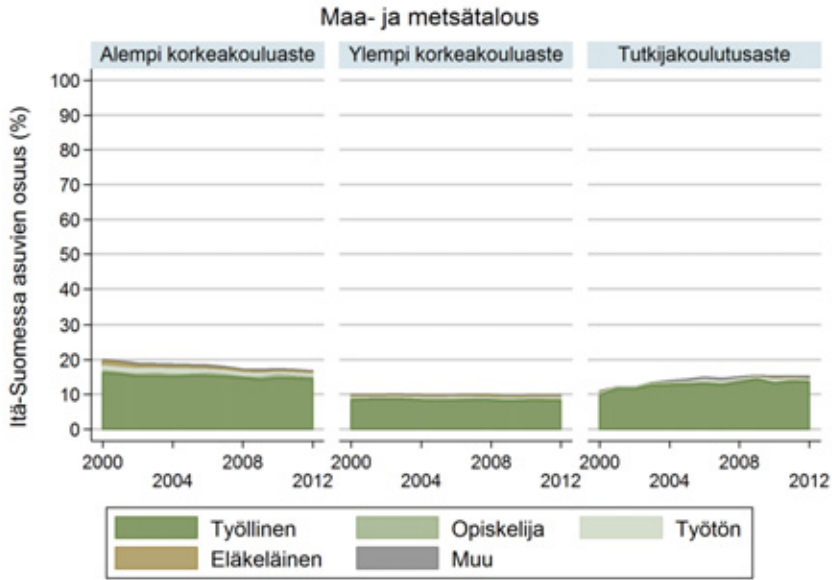
Kuvio A2.40a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetimissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

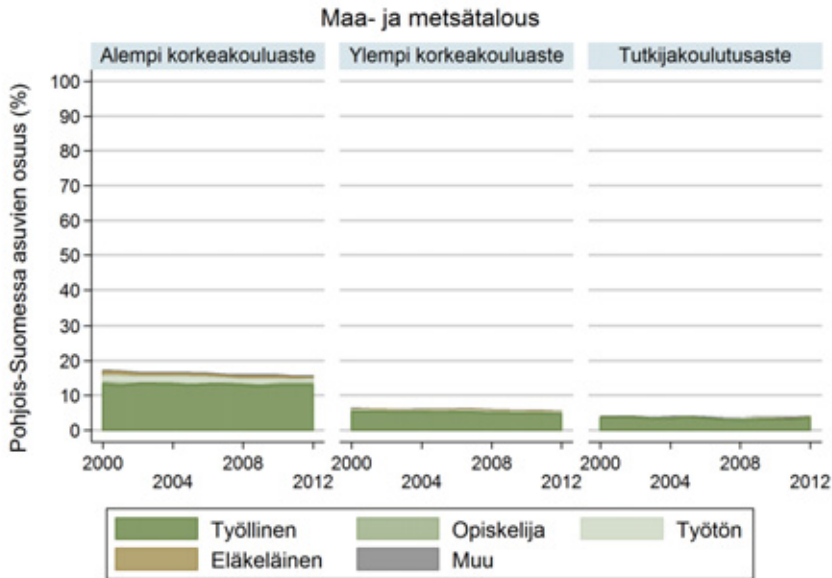
Kuvio A2.40b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetimissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.40c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

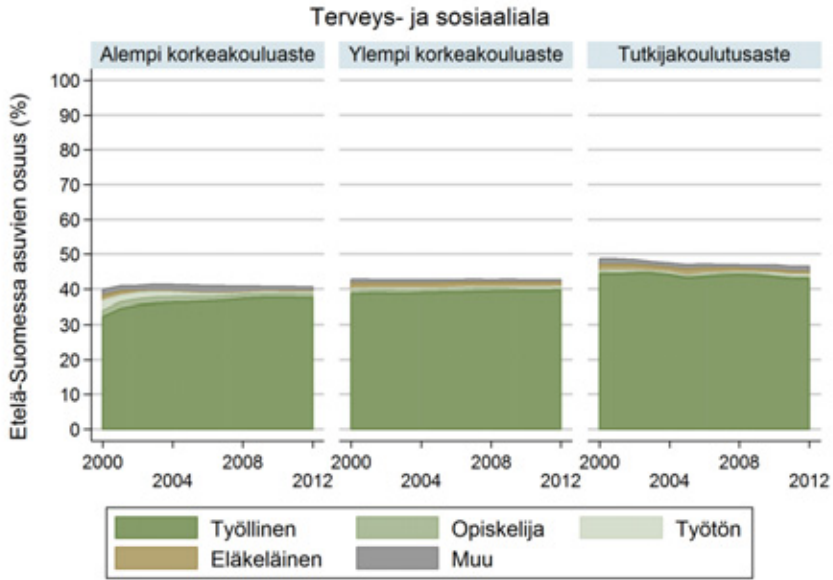

Kuvio A2.40d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista maa- ja metsätalouden alalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

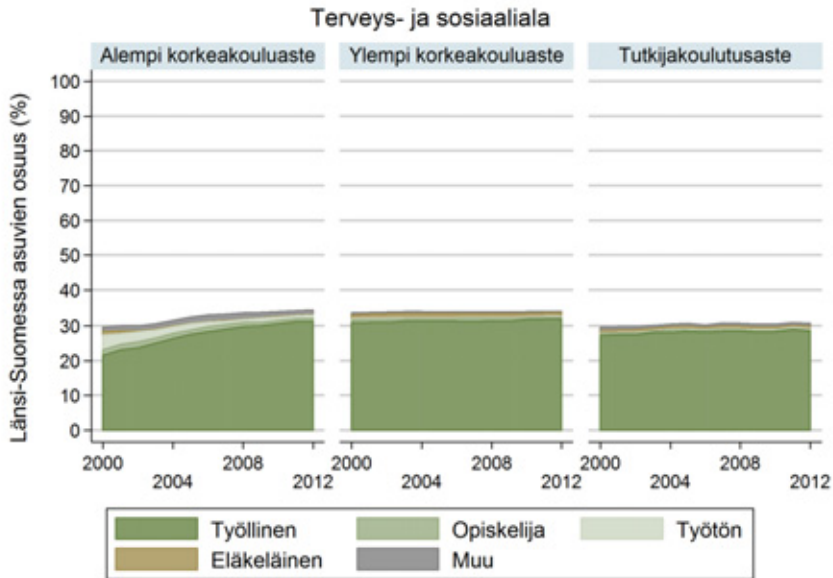

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

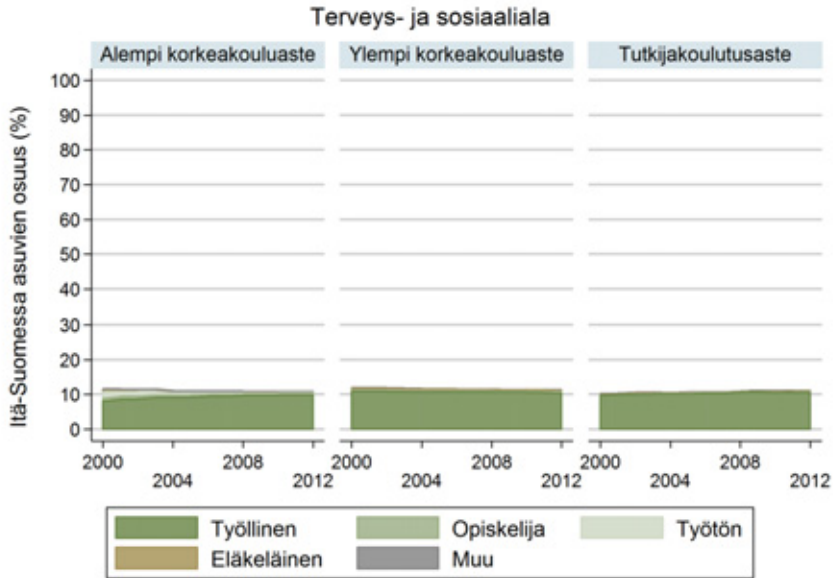
Kuvio A2.41a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

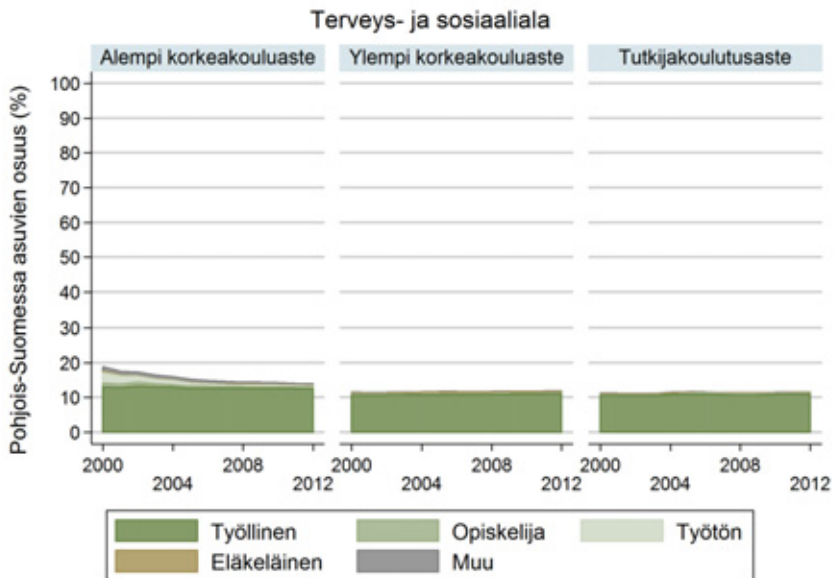
Kuvio A2.41b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asetissa olevista terveys- ja sosiaaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2. 41c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

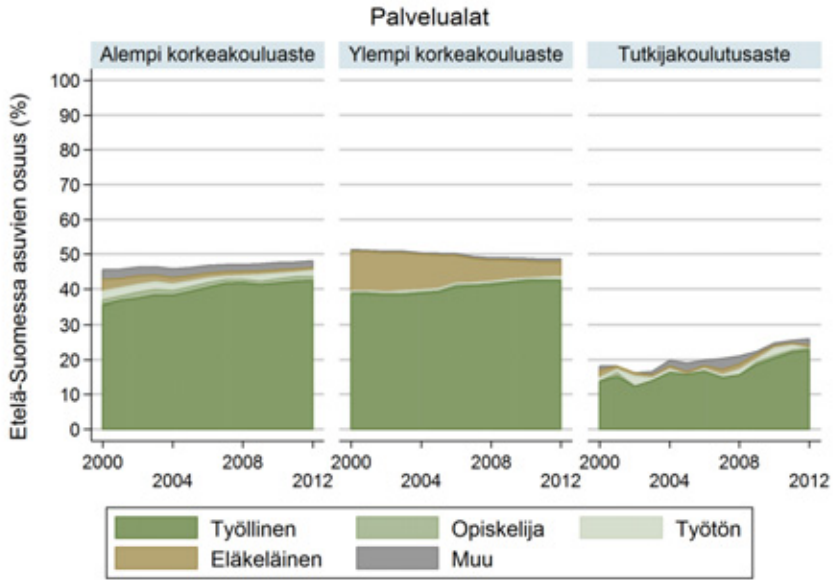

Kuvio A2.41d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista terveys- ja sosiaalialalta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

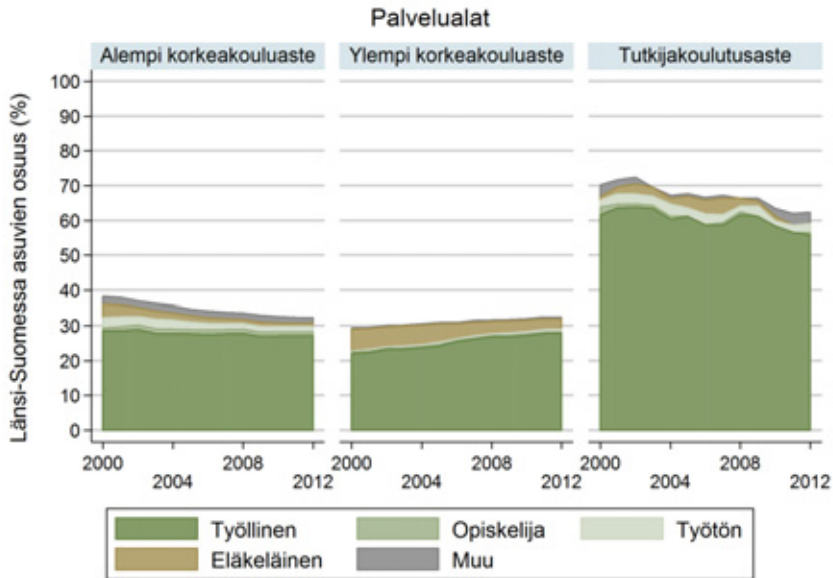

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

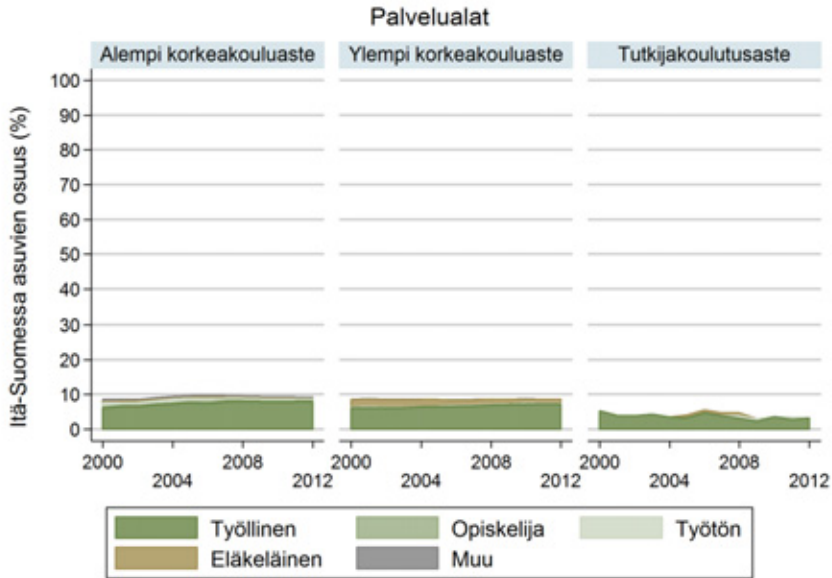
Kuvio A2.42a Etelä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

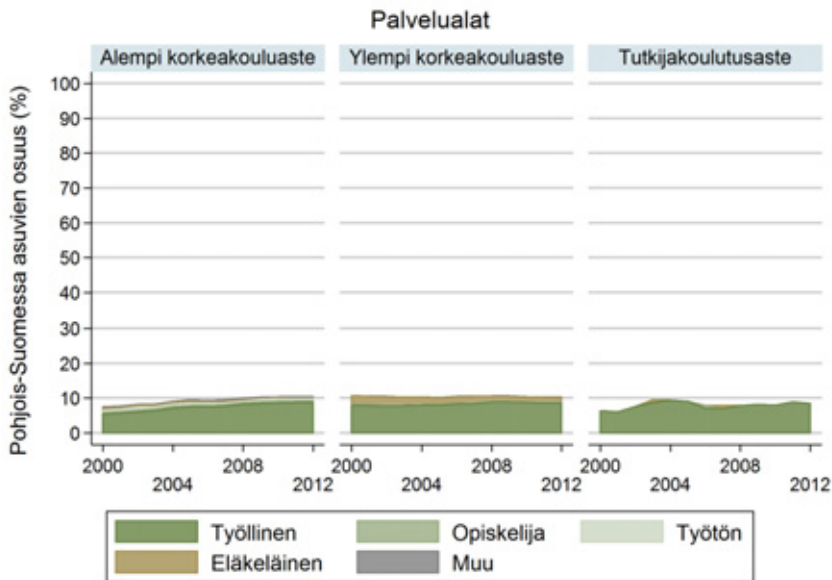
Kuvio A2.42b Länsi-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.42c Itä-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Kuvio A2.42d Pohjois-Suomen alueen osuus (%) eri työmarkkina-asemissa olevista palvelualoilta valmistuneista korkeakoulutetuista koulutusasteittain tarkasteltuna, 2000–2012

Eri alueilla asuvien korkeakoulutettujen eri työmarkkina-asemien osuudet on kuvioissa suhteutettu koulutusalan kaikkiin ko. koulustasolta valmistuneisiin, jolloin ylin käyrä kuvaa alueen kokonaisuuden kehitystä koulutusalan ko. tutkintoasteella. Näin ollen ylimmän käyrän yläpuolelle jäävä tyhjä alue jää heijastamaan muiden alueiden yhteenlasketun kokonaisuuden tasoa ja kehitystä tässä koulutusala-koulutusasteryhmässä.

Luvun 4 liitteet

Taulukko A4.1a Alemman korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Mies	52.3	35.1	54.5	53.7	31.9	51.5
Nainen	47.8	64.9	45.5	46.4	68.1	48.5

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Kasvatustieteellinen	15.6	10.8	8.7	28.0	21.9	16.1
Humanistinen	6.7	18.2	12.4	10.8	11.7	7.6
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	19.7	21.4	21.1	22.7	20.5	20.0
Luonnontieteellinen	2.3	2.9	3.2	4.9	1.9	2.5
Tekniikka	40.1	25.0	40.5	25.4	24.2	38.4
Maa- ja metsätalous	2.8	3.1	3.9	1.6	1.6	2.7
Terveys- ja sosiaalia	10.9	16.6	7.7	3.5	14.7	10.5
Palvelualat	2.0	2.1	2.6	3.2	3.4	2.1

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Etelä-Suomi	46.1	40.2	44.3	45.3	50.0	46.0
Länsi-Suomi	34.0	34.4	34.0	32.0	31.0	33.8
Itä-Suomi	8.8	11.3	10.0	10.3	8.2	9.0
Pohjois-Suomi	11.2	14.2	11.8	12.3	10.8	11.3

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
18-34	34.5	59.2	26.6	2.4	41.2	32.7
35-44	26.4	21.2	22.6	4.8	25.7	24.7
45-54	30.8	16.3	35.0	21.9	25.2	30.0
55-64	8.3	3.4	15.9	71.0	8.0	12.6

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
0-1 vuotta	16.8	36.9	15.0	1.1	15.1	16.0
2-5 vuotta	17.7	23.6	14.3	1.9	18.3	16.6
6-10 vuotta	11.6	8.3	9.9	2.3	12.9	10.9
11- vuotta	49.1	23.6	48.1	59.3	44.3	49.1
tuntematon	4.9	7.7	12.7	35.4	9.4	7.4

Taulukko A4.1b Alemman korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	49.3	28.3	55.4	53.6	29.4	48.1
Nainen	50.7	71.7	44.6	46.5	70.6	51.9

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	8.1	8.4	5.7	24.2	7.9	8.8
Humanistinen	6.7	20.0	16.9	11.7	11.6	7.8
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	23.2	24.4	23.1	23.3	25.7	23.4
Luonnontieteellinen	1.5	1.9	3.1	5.6	1.6	1.7
Tekniikka	37.6	20.4	38.6	27.3	23.4	35.9
Maa- ja metsätalous	3.0	3.3	4.6	1.6	2.5	3.0
Terveys- ja sosiaali- ja palvelualat	16.2	17.4	4.9	2.6	21.9	15.6
Palvelualat	3.8	4.2	3.2	3.7	5.4	3.9

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	45.9	39.0	42.2	44.6	48.1	45.6
Länsi-Suomi	33.9	36.0	33.8	33.0	33.1	33.8
Itä-Suomi	8.9	10.9	11.3	10.3	8.3	9.0
Pohjois-Suomi	11.4	14.1	12.7	12.1	10.5	11.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	46.6	74.0	26.9	2.5	57.4	45.3
35-44	22.3	13.9	20.1	4.2	16.6	20.9
45-54	22.3	8.7	26.8	16.8	14.9	21.5
55-64	8.7	3.3	26.2	76.5	11.1	12.4

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	19.8	35.7	15.9	1.3	18.9	19.2
2-5 vuotta	29.2	37.4	16.4	3.3	31.8	28.0
6-10 vuotta	14.1	9.9	9.8	3.4	14.2	13.4
11- vuotta	35.0	11.6	46.1	72.3	28.1	36.1
tuntematon	1.9	5.4	11.8	19.8	7.1	3.4

Taulukko A4.1c Alemman korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	44.3	29.2	51.8	52.5	29.0	44.0
Nainen	55.7	70.8	48.2	47.5	71.0	56.1

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	6.2	5.7	4.4	19.9	6.1	6.5
Humanistinen	7.3	23.5	16.6	10.1	13.8	8.7
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	23.8	26.8	22.8	24.9	27.1	24.0
Luonnontieteellinen	1.2	4.1	2.0	5.9	1.8	1.5
Tekniikka	32.6	18.9	39.0	29.5	20.6	32.0
Maa- ja metsätalous	3.0	3.2	3.9	1.8	2.4	3.0
Terveys- ja sosiaali- ja palvelualat	20.7	12.6	7.1	4.6	20.6	19.2
Palvelualat	5.2	5.3	4.3	3.3	7.6	5.1

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	45.4	39.8	39.3	45.0	49.4	45.0
Länsi-Suomi	34.4	36.7	35.4	32.5	33.0	34.5
Itä-Suomi	8.8	9.8	11.3	10.2	7.6	9.0
Pohjois-Suomi	11.4	13.6	14.0	12.2	10.0	11.6

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	51.6	76.3	39.3	4.0	58.5	50.6
35-44	23.0	14.2	22.2	6.1	19.5	21.9
45-54	17.9	7.5	21.6	14.8	13.9	17.5
55-64	7.5	2.0	16.9	75.1	8.2	10.1

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	17.6	43.6	17.7	1.4	15.9	18.1
2-5 vuotta	29.3	28.5	23.5	4.4	28.5	28.1
6-10 vuotta	23.7	14.7	15.9	6.8	21.2	22.3
11- vuotta	28.5	9.0	34.5	84.2	24.8	29.8
tuntematon	1.0	4.2	8.5	3.3	9.5	1.7

Taulukko A4.2a Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Mies	49.4	35.2	44.9	60.3	37.4	48.9
Nainen	50.6	64.8	55.1	39.8	62.7	51.1

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Kasvatustieteellinen	10.5	5.8	6.9	3.4	6.6	9.8
Humanistinen	15.4	25.8	27.2	19.5	20.4	16.5
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	28.0	26.6	29.1	26.1	32.9	28.2
Luonnontieteellinen	10.2	16.3	11.7	9.7	9.6	10.3
Tekniikka	18.9	12.2	17.0	13.3	19.9	18.5
Maa- ja metsätalous	3.2	3.1	3.9	3.3	3.6	3.3
Terveys- ja sosiaaliala	11.7	8.8	3.5	10.1	6.2	10.9
Palvelualat	2.2	1.4	0.8	14.5	0.8	2.5

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Etelä-Suomi	53.8	52.8	50.8	54.3	64.2	54.1
Länsi-Suomi	29.5	32.0	32.6	27.8	24.8	29.5
Itä-Suomi	7.3	7.7	7.3	8.7	5.0	7.3
Pohjois-Suomi	9.4	7.6	9.3	9.2	6.1	9.2

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
18-34	32.7	53.7	32.2	3.2	46.2	32.4
35-44	34.6	26.8	33.5	8.3	32.5	33.3
45-54	25.5	14.0	24.4	24.8	16.1	24.9
55-64	7.2	5.5	10.0	63.7	5.3	9.4

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
0-1 vuotta	11.6	23.0	16.3	1.6	13.2	11.7
2-5 vuotta	20.9	31.9	21.3	3.5	27.4	20.6
6-10 vuotta	20.7	18.0	21.6	6.8	24.0	20.4
11- vuotta	46.3	22.0	36.1	85.7	32.2	46.4
tuntematon	0.5	5.1	4.7	2.4	3.1	0.9

Taulukko A4.2b Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	47.4	32.2	47.6	55.4	34.0	46.6
Nainen	52.6	67.8	52.4	44.6	66.0	53.4

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	11.4	6.5	6.2	4.5	8.8	10.8
Humanistinen	15.9	24.6	29.1	20.2	21.8	16.8
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	28.0	25.8	27.2	27.9	32.3	28.2
Luonnontieteellinen	10.0	18.6	13.7	11.7	9.6	10.2
Tekniikka	19.2	11.5	16.9	13.6	18.1	18.7
Maa- ja metsätalous	3.0	3.5	3.5	3.7	3.1	3.0
Terveys- ja sosiaali- aliala	10.6	8.3	2.6	9.0	5.5	10.0
Palvelualat	2.0	1.2	0.8	9.4	0.9	2.2

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	52.9	50.3	48.9	52.4	61.7	53.3
Länsi-Suomi	30.4	32.7	33.6	29.1	26.4	30.2
Itä-Suomi	7.2	7.4	8.1	9.1	4.9	7.2
Pohjois-Suomi	9.5	9.6	9.4	9.4	7.0	9.4

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	30.3	58.5	20.2	1.5	47.5	30.5
35-44	34.8	24.8	33.6	6.9	30.9	33.5
45-54	25.2	12.2	29.4	20.4	15.2	24.4
55-64	9.7	4.6	16.8	71.2	6.4	11.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	10.8	26.4	10.3	0.9	13.5	10.9
2-5 vuotta	19.5	30.7	14.6	2.8	26.5	19.5
6-10 vuotta	20.6	17.7	18.0	5.5	23.1	20.2
11- vuotta	48.3	19.7	46.9	89.3	32.5	48.3
tuntematon	0.7	5.5	10.2	1.5	4.4	1.2

Taulukko A4.2c Ylemmän korkeakouluasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	44.7	31.2	43.3	52.5	34.0	44.3
Nainen	55.3	68.8	56.7	47.5	66.0	55.7

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	12.3	7.5	8.6	6.6	8.4	11.7
Humanistinen	15.9	24.8	25.9	19.1	23.0	17.0
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	28.2	24.2	27.2	26.5	32.7	28.2
Luonnontieteellinen	9.8	18.6	13.2	12.5	10.3	10.2
Tekniikka	18.7	13.4	19.0	16.0	17.3	18.5
Maa- ja metsätalous	2.8	3.4	3.1	3.2	3.2	2.8
Terveys- ja sosiaali- aliala	10.3	6.7	2.4	9.0	4.4	9.5
Palvelualat	2.0	1.4	0.7	7.1	0.7	2.0

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	53.2	46.7	47.2	51.4	60.3	52.9
Länsi-Suomi	30.4	33.5	33.5	29.9	27.3	30.5
Itä-Suomi	7.0	8.0	8.0	8.3	5.2	7.0
Pohjois-Suomi	9.5	11.8	11.3	10.4	7.2	9.6

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	31.3	57.0	34.0	4.9	40.3	31.4
35-44	33.1	24.9	30.7	8.4	30.2	31.9
45-54	26.2	12.8	24.2	21.1	21.5	25.5
55-64	9.4	5.4	11.2	65.6	8.0	11.2

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	13.1	23.7	20.2	2.7	15.0	13.5
2-5 vuotta	18.8	29.9	17.7	4.4	19.5	18.5
6-10 vuotta	19.6	18.1	16.5	7.0	17.4	19.0
11- vuotta	47.8	21.5	39.4	84.8	38.6	47.7
tuntematon	0.8	6.7	6.3	1.1	9.5	1.5

Taulukko A4.3a Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	66.4	50.7	61.6	73.4	60.9	65.9
Nainen	33.6	49.3	38.4	26.6	39.1	34.1

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	4.1	3.1	3.8	4.2	0.8	3.9
Humanistinen	11.3	29.8	18.7	14.3	14.3	12.0
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	18.0	23.0	24.3	22.7	15.4	18.3
Luonnontieteellinen	21.7	19.5	24.8	24.2	27.0	22.0
Tekniikka	19.9	13.7	16.0	15.9	20.4	19.6
Maa- ja metsätalous	3.0	2.4	3.0	3.7	3.8	3.0
Terveys- ja sosiaali-ala	21.7	8.6	8.6	15.1	18.4	20.8
Palvelualat	0.4	0.0	0.8	0.0	0.0	0.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	52.6	54.8	51.1	60.2	63.4	53.1
Länsi-Suomi	29.6	29.1	33.5	24.8	26.0	29.5
Itä-Suomi	7.8	5.8	6.8	6.7	4.6	7.6
Pohjois-Suomi	10.1	10.3	8.6	8.3	6.0	9.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	14.4	31.2	11.6	0.0	25.8	14.8
35-44	33.8	34.3	33.3	3.6	40.8	33.5
45-54	36.4	22.6	39.4	20.8	25.0	35.5
55-64	15.4	12.0	15.7	75.6	8.4	16.3

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	17.5	34.3	14.8	3.1	23.5	17.6
2-5 vuotta	27.3	28.8	27.1	9.8	30.1	27.1
6-10 vuotta	21.1	15.8	24.1	8.8	20.9	20.9
11- vuotta	33.7	18.5	25.7	78.3	22.9	33.7
tuntematon	0.3	2.7	8.3	0.0	2.8	0.7

Taulukko A4.3b Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	61.7	37.6	62.1	66.4	63.3	61.6
Nainen	38.4	62.5	37.9	33.6	36.8	38.4

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	4.5	3.8	3.0	5.0	1.9	4.4
Humanistinen	11.0	30.8	24.1	13.7	13.9	11.7
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	17.9	24.5	18.5	22.7	18.6	18.1
Luonnontieteellinen	21.0	13.9	27.8	23.8	25.3	21.3
Tekniikka	20.1	13.9	13.6	16.5	21.4	19.9
Maa- ja metsätalous	3.0	5.1	4.3	2.8	4.4	3.1
Terveys- ja sosiaali- aliala	22.1	8.0	7.9	15.6	14.5	21.2
Palvelualat	0.4	0.0	0.8	0.0	0.0	0.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	51.5	48.1	49.5	57.1	60.0	51.9
Länsi-Suomi	30.2	38.8	32.9	29.8	30.2	30.3
Itä-Suomi	8.3	7.6	9.1	5.2	4.7	8.1
Pohjois-Suomi	10.1	5.5	8.5	8.0	5.1	9.7

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	12.8	30.4	8.5	0.0	21.5	13.0
35-44	34.6	34.6	31.9	7.1	38.9	34.1
45-54	34.8	22.4	38.7	17.6	28.4	34.1
55-64	17.9	12.7	20.9	75.3	11.2	18.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	14.7	28.3	11.6	4.1	17.5	14.7
2-5 vuotta	26.7	31.7	22.7	10.5	30.7	26.5
6-10 vuotta	24.4	19.4	25.2	17.3	22.2	24.1
11- vuotta	33.6	16.0	29.6	68.1	25.9	33.7
tuntematon	0.6	4.6	11.0	0.0	3.7	1.0

Taulukko A4.3c Tutkijakoulutusasteen suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	57.2	39.6	59.9	63.0	56.7	57.2
Nainen	42.8	60.4	40.1	37.0	43.3	42.8

Koulutusala	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Kasvatustieteellinen	4.6	5.9	4.4	5.5	2.4	4.5
Humanistinen	11.0	19.6	19.7	10.6	13.6	11.4
Kaupallinen, yhteiskuntatieteellinen	17.7	24.2	16.3	24.3	17.0	17.8
Luonnontieteellinen	20.6	23.5	29.1	22.0	29.6	21.2
Tekniikka	20.5	13.7	19.2	21.0	18.5	20.3
Maa- ja metsätalous	3.1	2.6	3.6	2.2	4.4	3.1
Terveys- ja sosiaaliala	22.2	10.5	7.0	14.4	14.0	21.3
Palvelualat	0.5	0.0	0.7	0.0	0.5	0.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	51.5	51.3	49.5	54.1	58.7	51.8
Länsi-Suomi	30.3	30.5	30.8	28.2	31.4	30.3
Itä-Suomi	8.5	5.8	8.5	8.2	4.7	8.3
Pohjois-Suomi	9.8	12.3	11.2	9.6	5.2	9.6

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	12.8	22.7	7.5	0.0	23.9	13.0
35-44	34.4	42.2	29.6	6.7	37.4	34.0
45-54	34.8	24.0	39.5	23.2	28.6	34.4
55-64	18.0	11.0	23.5	70.1	10.2	18.6

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	13.4	18.2	11.1	3.0	19.0	13.5
2-5 vuotta	24.2	22.7	18.7	10.9	24.0	23.9
6-10 vuotta	25.9	28.6	21.3	15.9	21.7	25.5
11- vuotta	35.6	24.0	36.7	70.2	27.4	35.8
tuntematon	0.9	6.5	12.2	0.0	8.0	1.4

Taulukko A4.4a Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	21.4	10.5	17.9	37.8	5.3	21.5
Nainen	78.6	89.5	82.1	62.3	94.7	78.5

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	54.9	75.7	68.5	92.1	74.6	58.0
Ylempi kk-aste	43.5	23.0	30.1	7.4	25.1	40.5
Tutkijakoulutusaste	1.7	1.4	1.4	0.5	0.4	1.5

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	38.8	39.7	35.3	34.2	45.5	38.8
Länsi-Suomi	36.7	37.6	41.8	33.3	32.9	36.5
Itä-Suomi	10.4	9.7	10.0	14.2	8.1	10.5
Pohjois-Suomi	14.1	13.0	12.9	18.3	13.5	14.3

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	30.5	55.1	25.7	0.7	41.2	29.5
35-44	35.4	25.4	30.6	3.4	39.1	33.8
45-54	26.3	11.4	30.2	12.4	15.5	25.1
55-64	7.7	8.1	13.6	83.5	4.2	11.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	8.7	17.0	5.7	0.5	6.4	8.2
2-5 vuotta	16.4	18.4	14.8	1.0	15.9	15.6
6-10 vuotta	22.0	24.9	21.5	2.9	23.3	21.1
11- vuotta	46.0	22.7	32.3	36.8	44.7	45.0
tuntematon	7.0	17.0	25.7	58.8	9.7	10.2

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.8	20.9	22.7	14.8	28.3	87.0
Opiskelija	1.0	61.0	5.5	0.3	1.5	1.5
Työtön	1.1	5.6	63.5	1.2	3.9	2.3
Eläkeläinen	1.1	2.8	0.8	83.3	0.3	5.5
Muu	1.0	9.6	7.5	0.3	66.0	3.8

Taulukko A4.4b Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	21.6	10.0	18.5	35.3	6.7	21.8
Nainen	78.4	90.0	81.5	64.8	93.3	78.2

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	40.3	65.8	55.7	87.7	55.3	43.6
Ylempi kk-aste	57.4	32.4	42.6	11.5	43.9	54.3
Tutkijakoulutusaste	2.3	1.8	1.7	0.8	0.8	2.1

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	38.8	33.9	36.7	34.7	48.9	38.7
Länsi-Suomi	36.8	39.5	38.6	34.6	34.4	36.7
Itä-Suomi	10.2	12.6	11.7	13.7	5.3	10.3
Pohjois-Suomi	14.3	14.0	13.0	17.1	11.5	14.3

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	29.3	62.8	29.0	0.9	52.2	28.8
35-44	38.0	23.1	28.1	3.7	29.3	35.7
45-54	24.2	9.6	22.5	9.7	12.0	23.0
55-64	8.5	4.5	20.4	85.6	6.5	12.5

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	10.8	30.2	9.9	0.4	9.3	10.5
2-5 vuotta	17.1	24.1	12.4	1.6	20.3	16.4
6-10 vuotta	20.6	14.1	15.0	3.5	23.2	19.6
11- vuotta	49.1	18.8	31.5	52.0	29.8	48.1
tuntematon	2.5	12.8	31.2	42.5	17.4	5.4

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.4	35.3	18.4	16.2	17.1	87.7
Opiskelija	0.8	56.1	10.6	0.5	2.1	1.7
Työtön	1.4	4.3	60.8	0.5	8.7	2.4
Eläkeläinen	1.0	0.6	3.8	82.0	0.3	5.1
Muu	1.4	3.8	6.4	0.8	71.8	3.1

Taulukko A4.4c Kasvatustieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Mies	19.8	12.6	14.2	31.4	7.6	19.8
Nainen	80.2	87.4	85.8	68.6	92.4	80.2

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Alempi kk-aste	34.8	57.3	40.2	79.8	46.0	37.0
Ylempi kk-aste	63.0	39.9	58.2	19.3	51.8	60.8
Tutkijakoulutusaste	2.3	2.8	1.6	1.0	2.2	2.2

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Etelä-Suomi	39.0	32.2	35.6	34.9	47.8	38.8
Länsi-Suomi	36.9	37.1	37.4	35.6	33.5	36.8
Itä-Suomi	9.9	13.5	9.9	13.1	7.7	10.0
Pohjois-Suomi	14.2	17.3	17.1	16.4	10.9	14.4

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
18-34	28.3	54.6	38.2	1.0	48.5	28.3
35-44	35.9	25.9	29.0	5.2	30.3	34.3
45-54	27.2	14.5	21.7	12.0	13.9	26.1
55-64	8.6	5.1	11.1	81.8	7.4	11.3

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
0-1 vuotta	13.0	27.5	18.4	1.0	13.6	12.9
2-5 vuotta	17.7	19.4	20.3	2.0	22.5	17.3
6-10 vuotta	17.1	14.0	13.0	3.9	14.9	16.4
11- vuotta	50.8	17.0	29.0	87.0	30.9	50.8
tuntematon	1.5	22.1	19.3	6.1	18.1	2.7

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyyspolut	Opiskelupolut	Työttömyyspolut	Eläkepolut	Syrjäytymispolut	
Työllinen	96.5	17.3	36.6	15.2	13.7	89.3
Opiskelija	1.0	61.2	2.9	0.1	4.7	1.6
Työtön	0.9	11.4	45.6	1.4	3.9	2.6
Eläkeläinen	0.8	3.0	0.5	82.5	0.7	3.9
Muu	0.7	7.1	14.4	0.9	77.0	2.6

Taulukko A4.5a Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	27.3	27.6	31.8	23.3	17.9	26.8
Nainen	72.7	72.5	68.2	76.7	82.1	73.2

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	25.0	41.4	37.1	42.0	31.2	27.3
Ylempi kk-aste	70.2	52.3	59.9	55.1	64.2	68.0
Tutkijakoulutusaste	4.9	6.3	3.0	2.9	4.6	4.7

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	52.2	52.3	49.5	47.5	61.6	52.3
Länsi-Suomi	30.9	34.2	35.3	33.0	26.4	31.0
Itä-Suomi	8.3	6.4	8.0	10.0	6.5	8.2
Pohjois-Suomi	8.7	7.1	7.2	9.6	5.5	8.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	27.6	56.2	23.5	1.2	42.2	27.8
35-44	31.0	21.8	32.0	6.3	29.5	29.3
45-54	30.6	15.2	33.2	22.2	19.8	29.2
55-64	10.8	6.8	11.3	70.3	8.6	13.8

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	13.6	33.6	13.7	0.9	17.2	13.8
2-5 vuotta	19.5	29.1	19.7	3.0	26.0	19.3
6-10 vuotta	16.2	11.3	18.3	4.5	18.9	15.6
11- vuotta	49.0	21.2	41.2	85.3	32.8	48.8
tuntematon	1.7	4.8	7.1	6.3	5.1	2.4

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	94.6	31.2	17.6	20.8	21.5	81.5
Opiskelija	1.4	56.6	4.4	0.9	2.7	3.3
Työtön	2.7	7.6	68.8	1.8	3.4	5.6
Eläkeläinen	0.4	0.4	1.6	75.4	0.6	4.5
Muu	1.0	4.2	7.6	1.1	71.8	5.0

Taulukko A4.5b Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	26.9	23.0	28.8	21.9	16.6	26.1
Nainen	73.2	77.0	71.2	78.2	83.4	73.9

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	26.8	48.5	40.2	41.2	34.2	29.9
Ylempi kk-aste	68.6	47.2	56.3	55.9	61.5	65.6
Tutkijakoulutusaste	4.6	4.4	3.5	2.9	4.3	4.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	53.0	50.1	46.3	46.7	59.4	52.2
Länsi-Suomi	30.6	32.9	35.7	32.7	28.2	31.1
Itä-Suomi	8.0	8.3	9.3	9.7	6.5	8.1
Pohjois-Suomi	8.4	8.7	8.7	10.9	5.9	8.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	32.6	60.5	34.3	1.8	42.2	32.6
35-44	30.4	22.2	28.8	5.2	29.0	28.3
45-54	26.3	12.2	23.6	15.3	18.9	24.5
55-64	10.8	5.1	13.4	77.7	9.9	14.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	15.3	33.9	20.3	1.3	14.7	15.7
2-5 vuotta	22.3	32.1	22.6	3.1	25.1	21.7
6-10 vuotta	18.0	14.5	16.7	4.3	19.8	17.0
11- vuotta	43.0	15.2	34.2	87.6	33.1	43.4
tuntematon	1.4	4.3	6.2	3.8	7.3	2.2

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.5	31.9	32.9	31.5	11.0	81.2
Opiskelija	1.1	53.1	3.1	0.3	3.6	3.7
Työtön	1.5	9.1	57.3	2.2	4.9	6.0
Eläkeläinen	0.1	1.1	1.0	64.4	0.4	4.1
Muu	1.8	4.9	5.6	1.6	80.2	5.1

Taulukko A4.5c Humanistisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	26.2	20.1	33.3	23.7	17.9	25.7
Nainen	73.8	79.9	66.7	76.3	82.1	74.3

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	31.8	64.0	43.0	39.0	36.3	34.5
Ylempi kk-aste	64.1	34.1	53.7	59.0	59.6	61.7
Tutkijakoulutusaste	4.1	1.9	3.3	2.0	4.2	3.9

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	53.5	44.5	45.4	47.0	58.1	52.7
Länsi-Suomi	30.5	36.4	36.2	33.4	27.9	31.1
Itä-Suomi	7.6	8.3	8.9	8.7	6.7	7.6
Pohjois-Suomi	8.4	10.9	9.5	11.0	7.4	8.6

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	38.9	69.9	30.1	3.4	47.4	39.4
35-44	28.4	18.8	27.6	7.5	27.5	27.1
45-54	23.0	8.8	25.9	18.1	17.2	21.9
55-64	9.7	2.5	16.4	71.0	7.9	11.6

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	19.1	45.0	19.4	2.3	18.8	20.0
2-5 vuotta	23.2	26.4	20.4	4.8	25.3	22.7
6-10 vuotta	19.3	14.1	16.1	6.7	19.2	18.4
11- vuotta	37.0	10.0	37.0	84.1	28.3	36.8
tuntematon	1.4	4.5	7.2	2.2	8.5	2.1

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	94.0	31.0	20.2	18.0	19.5	82.0
Opiskelija	1.4	52.6	2.4	0.4	3.0	4.2
Työtön	3.1	9.9	71.7	2.8	5.3	6.4
Eläkeläinen	0.3	0.9	0.8	76.4	0.3	2.9
Muu	1.2	5.6	4.9	2.4	72.0	4.6

Taulukko A4.6a Kaupallisen ja yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	43.8	36.1	55.2	52.7	34.5	43.9
Nainen	56.2	63.9	44.8	47.3	65.5	56.1

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	35.5	47.9	48.5	53.4	36.0	36.9
Ylempi kk-aste	60.7	47.8	48.8	44.2	61.1	59.4
Tutkijakoulutusaste	3.8	4.3	2.7	2.4	2.9	3.7

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	59.4	47.8	50.8	58.2	65.3	59.2
Länsi-Suomi	28.1	35.4	35.8	27.4	24.9	28.3
Itä-Suomi	6.0	8.9	6.1	7.5	4.9	6.1
Pohjois-Suomi	6.5	8.0	7.2	6.9	4.9	6.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	32.3	57.3	16.4	1.1	44.8	31.6
35-44	27.4	23.2	23.2	5.2	27.3	26.3
45-54	31.1	15.0	36.6	25.7	20.7	30.2
55-64	9.2	4.4	23.8	67.9	7.2	12.0

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	15.0	33.0	9.9	0.7	15.9	14.6
2-5 vuotta	19.4	26.9	13.2	2.4	24.4	18.8
6-10 vuotta	13.8	13.6	13.0	3.4	19.0	13.6
11- vuotta	50.5	21.6	57.9	84.9	36.9	51.0
tuntematon	1.3	4.9	6.1	8.7	3.9	2.0

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	96.6	27.4	18.2	18.9	24.8	86.3
Opiskelija	0.8	56.1	3.1	0.8	2.3	1.9
Työtön	1.6	11.4	71.5	2.7	5.7	3.8
Eläkeläinen	0.3	0.5	4.1	76.0	0.5	3.7
Muu	0.7	4.5	3.1	1.7	66.7	4.2

Taulukko A4.6b Kaupallisen ja yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	40.0	31.5	48.0	49.7	29.3	40.1
Nainen	60.0	68.5	52.0	50.3	70.7	59.9

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	42.6	54.0	50.8	51.3	45.0	43.5
Ylempi kk-aste	54.0	43.1	46.2	46.0	52.3	53.2
Tutkijakoulutusaste	3.4	2.9	3.0	2.7	2.7	3.3

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	58.2	48.2	49.2	57.3	61.3	57.8
Länsi-Suomi	28.7	35.7	34.5	28.7	27.3	28.9
Itä-Suomi	6.1	7.2	7.8	7.6	5.4	6.2
Pohjois-Suomi	7.0	8.9	8.6	6.4	6.0	7.1

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	40.2	66.8	25.0	2.1	45.1	38.9
35-44	25.6	18.9	23.2	5.2	28.1	24.6
45-54	23.0	9.5	25.1	20.0	17.4	22.5
55-64	11.2	4.9	26.7	72.6	9.5	13.9

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	16.1	32.3	14.0	1.3	14.1	15.7
2-5 vuotta	25.8	32.1	17.4	3.8	25.1	24.8
6-10 vuotta	16.3	13.3	13.5	4.6	18.2	15.7
11- vuotta	40.9	15.9	49.0	86.3	36.1	42.3
tuntematon	1.0	6.4	6.1	4.1	6.6	1.6

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.7	29.3	24.8	19.8	17.9	86.8
Opiskelija	0.8	58.3	6.2	0.9	1.7	2.1
Työtön	1.6	3.2	60.0	2.9	6.0	3.7
Eläkeläinen	0.3	0.5	4.0	74.4	0.4	3.3
Muu	1.6	8.6	4.9	2.0	74.1	4.1

Taulukko A4.6c Kaupallisen ja yhteiskuntatieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	37.3	33.2	45.7	43.9	31.4	37.6
Nainen	62.7	66.8	54.3	56.1	68.6	62.4

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	46.2	64.8	51.7	53.3	45.0	46.8
Ylempi kk-aste	50.8	32.3	46.0	44.1	51.8	50.3
Tutkijakoulutusaste	3.0	2.9	2.4	2.6	3.2	3.0

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	57.5	49.3	48.3	54.6	60.3	57.0
Länsi-Suomi	29.1	34.2	33.5	29.9	27.5	29.3
Itä-Suomi	6.1	7.4	8.1	7.8	5.4	6.2
Pohjois-Suomi	7.4	9.1	10.1	7.8	6.8	7.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	44.5	66.0	32.6	5.5	46.5	43.3
35-44	26.0	19.2	25.9	8.1	27.4	25.5
45-54	19.6	9.7	23.5	18.2	17.9	19.6
55-64	10.0	5.2	18.1	68.2	8.3	11.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	16.6	35.5	15.7	2.3	13.1	16.3
2-5 vuotta	24.8	26.8	20.6	5.3	22.9	24.1
6-10 vuotta	22.5	15.0	18.0	8.1	19.8	21.8
11- vuotta	35.1	14.2	38.7	82.7	33.0	36.2
tuntematon	0.9	8.5	7.0	1.7	11.3	1.5

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.2	13.6	33.1	9.6	8.1	87.6
Opiskelija	1.4	70.2	4.3	1.2	2.9	2.2
Työtön	1.5	5.2	58.0	4.1	7.9	3.9
Eläkeläinen	0.5	0.9	1.2	81.5	0.3	2.5
Muu	1.4	10.0	3.5	3.6	80.8	3.7

Taulukko A4.7a Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	55.4	42.6	50.4	57.7	38.1	54.4
Nainen	44.6	57.4	49.6	42.3	61.9	45.6

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	13.7	14.9	20.0	39.3	11.8	14.8
Ylempi kk-aste	71.5	77.5	67.1	52.2	69.5	70.7
Tutkijakoulutusaste	14.8	7.6	12.9	8.5	18.8	14.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	48.2	41.0	43.7	50.9	53.7	48.1
Länsi-Suomi	30.2	31.9	32.1	26.4	29.2	30.2
Itä-Suomi	9.4	13.0	10.0	9.4	8.7	9.5
Pohjois-Suomi	12.2	14.1	14.3	13.3	8.4	12.3

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	27.4	54.2	24.8	1.2	43.9	27.6
35-44	27.4	24.0	30.0	5.8	24.1	26.5
45-54	34.8	19.0	31.5	21.2	25.0	33.5
55-64	10.4	2.8	13.8	71.7	7.0	12.5

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	11.6	24.7	12.0	0.6	16.8	11.7
2-5 vuotta	18.1	32.0	17.3	2.2	27.4	18.1
6-10 vuotta	14.9	15.7	20.3	2.5	16.6	14.7
11- vuotta	55.1	22.4	46.0	93.4	36.4	54.7
tuntematon	0.4	5.2	4.4	1.5	2.7	0.8

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	96.4	22.3	28.2	12.2	19.2	86.5
Opiskelija	1.1	52.9	2.6	0.3	3.2	2.5
Työtön	1.1	18.4	55.4	3.8	4.1	3.7
Eläkeläinen	0.8	1.2	1.4	82.3	0.2	3.8
Muu	0.6	5.2	12.3	1.3	73.4	3.5

Taulukko A4.7b Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	53.9	36.3	52.4	55.4	38.0	52.9
Nainen	46.1	63.7	47.6	44.6	62.0	47.1

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	10.8	11.9	16.8	36.7	10.9	12.2
Ylempi kk-aste	74.0	81.8	71.7	55.6	68.6	73.1
Tutkijakoulutusaste	15.3	6.3	11.5	7.7	20.5	14.7

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	46.8	39.9	38.8	49.5	51.2	46.5
Länsi-Suomi	31.3	35.1	33.3	28.6	32.0	31.4
Itä-Suomi	9.7	10.6	12.4	10.0	8.1	9.8
Pohjois-Suomi	12.2	14.4	15.5	12.0	8.8	12.3

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	29.6	67.5	23.7	1.6	43.7	29.6
35-44	26.1	18.3	28.0	5.0	24.4	25.1
45-54	29.9	10.2	29.2	16.8	21.1	28.6
55-64	14.4	3.9	19.1	76.6	10.9	16.8

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	11.0	28.4	10.7	0.7	13.7	11.1
2-5 vuotta	19.1	36.7	17.4	2.3	26.5	19.0
6-10 vuotta	17.3	15.5	17.4	4.5	19.2	16.8
11- vuotta	52.1	14.1	49.4	91.8	35.1	52.1
tuntematon	0.6	5.4	5.1	0.7	5.6	1.1

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	96.1	26.4	28.3	12.6	19.5	85.2
Opiskelija	1.1	62.6	5.7	1.1	4.3	2.8
Työtön	1.1	5.7	58.2	4.5	3.0	4.3
Eläkeläinen	0.9	0.6	1.9	80.1	0.4	4.1
Muu	0.9	4.6	6.0	1.7	72.8	3.5

Taulukko A4.7c Luonnontieteellisen alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Mies	52.3	34.6	52.7	54.2	37.4	51.3
Nainen	47.7	65.4	47.3	45.8	62.6	48.8

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Alempi kk-aste	9.5	31.0	14.7	35.6	11.4	11.8
Ylempi kk-aste	75.6	62.8	73.4	58.1	66.1	73.9
Tutkijakoulutusaste	15.0	6.2	12.0	6.3	22.5	14.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Etelä-Suomi	45.6	37.6	39.1	46.5	49.5	45.0
Länsi-Suomi	32.1	36.4	33.3	29.3	31.6	32.2
Itä-Suomi	9.7	9.9	11.9	10.1	8.2	9.8
Pohjois-Suomi	12.6	16.1	15.8	14.1	10.7	12.9

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
18-34	33.7	74.3	33.9	1.6	43.6	34.3
35-44	28.5	15.8	24.8	5.7	26.0	26.8
45-54	24.7	7.3	22.6	12.7	18.3	23.2
55-64	13.0	2.7	18.7	80.0	12.2	15.8

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
0-1 vuotta	16.8	46.9	21.2	1.8	19.3	17.7
2-5 vuotta	18.0	24.8	18.5	1.9	21.9	17.8
6-10 vuotta	18.2	13.5	14.5	5.0	18.1	17.2
11- vuotta	46.1	11.0	39.7	90.9	34.1	45.9
tuntematon	0.9	3.8	6.2	0.4	6.5	1.5

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys- polut	Opiskelu- polut	Työttömyys- polut	Eläkepolut	Syrjäytymis- polut	
Työllinen	96.5	34.8	31.8	22.4	18.0	84.7
Opiskelija	1.0	55.2	6.5	0.9	3.1	3.4
Työtön	1.6	5.4	54.0	2.0	5.5	4.9
Eläkeläinen	0.3	0.3	2.0	74.3	0.9	3.6
Muu	0.6	4.3	5.7	0.5	72.4	3.4

Taulukko A4.8a Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	87.7	65.2	80.1	93.3	77.5	87.1
Nainen	12.3	34.8	19.9	6.7	22.5	12.9

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	61.8	67.2	72.9	70.4	51.3	62.1
Ylempi kk-aste	34.7	29.5	25.8	27.4	44.2	34.4
Tutkijakoulutusaste	3.6	3.3	1.3	2.2	4.5	3.5

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	51.6	46.2	48.3	54.0	59.4	51.8
Länsi-Suomi	32.7	36.6	31.4	28.5	29.2	32.5
Itä-Suomi	5.8	6.6	9.8	8.1	4.5	5.9
Pohjois-Suomi	9.9	10.6	10.5	9.4	6.9	9.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	33.8	53.3	14.5	2.2	33.7	32.4
35-44	32.5	25.8	25.8	7.4	33.3	31.4
45-54	27.1	16.8	38.2	27.3	25.4	27.3
55-64	6.6	4.2	21.5	63.1	7.7	8.9

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	11.9	23.9	5.6	0.9	8.5	11.4
2-5 vuotta	18.8	25.7	9.9	2.2	18.2	18.1
6-10 vuotta	17.5	14.4	12.6	3.9	20.3	17.0
11- vuotta	48.1	27.1	51.7	57.3	44.3	48.1
tuntematon	3.8	9.0	20.1	35.7	8.7	5.5

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	97.0	35.5	16.7	15.8	23.0	89.1
Opiskelija	0.4	55.0	7.9	0.7	1.5	1.2
Työtön	1.7	5.6	66.1	4.3	3.0	3.9
Eläkeläinen	0.2	0.2	4.3	77.6	0.5	2.7
Muu	0.7	3.8	5.0	1.6	72.0	3.0

Taulukko A4.8b Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	85.8	64.2	81.0	91.6	72.2	85.0
Nainen	14.2	35.8	19.0	8.4	27.8	15.0

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	62.7	66.9	71.9	71.7	53.8	63.2
Ylempi kk-aste	33.8	30.2	26.0	26.2	41.5	33.4
Tutkijakoulutusaste	3.5	2.8	2.1	2.1	4.7	3.4

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	49.3	46.4	48.1	52.5	57.8	49.5
Länsi-Suomi	33.9	34.8	30.7	29.7	29.9	33.5
Itä-Suomi	6.0	6.6	9.6	7.6	5.0	6.2
Pohjois-Suomi	10.9	12.3	11.6	10.2	7.3	10.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	35.4	52.6	15.4	2.1	35.1	34.0
35-44	30.5	24.0	21.7	7.0	29.6	29.3
45-54	25.2	18.5	30.4	21.8	25.2	25.1
55-64	9.0	4.9	32.5	69.1	10.2	11.6

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	12.2	25.3	8.9	0.9	10.1	12.0
2-5 vuotta	20.7	24.8	10.0	2.5	18.8	19.8
6-10 vuotta	18.1	14.7	10.2	5.2	17.3	17.3
11- vuotta	47.2	26.9	59.3	74.1	45.1	48.0
tuntematon	1.8	8.4	11.6	17.3	8.7	2.9

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	97.5	36.6	25.5	15.0	22.2	89.6
Opiskelija	0.4	49.0	4.1	0.8	2.5	1.4
Työtön	1.2	9.1	61.2	4.8	5.3	3.7
Eläkeläinen	0.2	0.5	5.1	77.5	0.5	2.6
Muu	0.6	4.8	4.0	2.0	69.5	2.7

Taulukko A4.8c Tekniikan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	83.8	62.2	79.2	88.7	70.8	83.3
Nainen	16.2	37.8	20.8	11.3	29.2	16.7

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	62.9	67.3	70.3	66.9	54.0	63.1
Ylempi kk-aste	33.6	30.2	27.6	30.2	41.2	33.4
Tutkijakoulutusaste	3.5	2.5	2.2	2.9	4.8	3.5

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	47.8	40.5	43.6	50.9	57.1	47.9
Länsi-Suomi	34.8	37.1	33.8	31.1	30.7	34.6
Itä-Suomi	6.2	7.0	8.6	7.7	5.2	6.3
Pohjois-Suomi	11.2	15.4	13.9	10.3	7.0	11.2

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	37.3	55.9	21.1	5.8	33.1	35.9
35-44	29.3	23.5	21.6	9.0	27.3	28.3
45-54	24.1	16.1	31.5	18.7	28.3	24.2
55-64	9.3	4.5	25.7	66.5	11.4	11.7

Tutkinon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	11.4	23.5	9.6	1.9	9.8	11.1
2-5 vuotta	21.2	27.6	13.3	4.2	16.9	20.3
6-10 vuotta	20.1	16.2	11.0	6.4	15.7	19.2
11- vuotta	46.3	26.8	55.6	84.4	47.4	47.7
tuntematon	1.0	5.9	10.5	3.1	10.2	1.7

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	96.0	26.5	18.6	20.2	16.3	89.0
Opiskelija	0.7	62.8	6.1	0.5	2.9	1.5
Työtön	2.5	7.3	68.0	6.6	4.5	4.8
Eläkeläinen	0.2	1.8	1.2	69.9	0.5	2.3
Muu	0.6	1.6	6.1	2.9	75.9	2.4

Taulukko A4.9a Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	64.6	41.1	60.6	76.4	36.7	63.5
Nainen	35.4	58.9	39.4	23.6	63.3	36.6

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	39.7	44.9	54.7	37.9	28.8	40.2
Ylempi kk-aste	55.3	51.4	42.8	58.7	65.0	54.9
Tutkijakoulutusaste	5.1	3.7	2.5	3.4	6.2	4.9

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	48.8	49.5	38.5	39.2	65.7	48.5
Länsi-Suomi	27.1	26.2	27.4	29.6	20.3	26.9
Itä-Suomi	14.1	15.9	16.7	15.8	7.5	14.0
Pohjois-Suomi	10.1	8.4	17.4	15.3	6.6	10.6

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	31.2	70.5	36.1	0.0	45.0	31.4
35-44	36.4	21.0	32.0	6.5	32.0	34.9
45-54	24.2	8.6	21.2	18.1	16.0	23.3
55-64	8.2	0.0	10.7	75.4	7.0	10.4

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	12.3	46.2	19.2	0.0	12.4	12.6
2-5 vuotta	20.6	21.2	22.3	1.3	28.6	20.4
6-10 vuotta	19.0	17.3	17.7	5.2	23.2	18.7
11- vuotta	47.8	15.4	36.6	90.1	32.0	47.5
tuntematon	0.3	0.0	4.1	3.4	3.8	0.8

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	96.9	16.8	36.0	9.2	24.1	86.7
Opiskelija	1.0	71.0	6.2	0.3	2.5	2.0
Työtön	1.0	6.0	51.6	9.1	3.5	4.7
Eläkeläinen	0.4	0.9	1.2	79.6	0.5	3.0
Muu	0.7	5.2	5.0	1.8	69.4	3.6

Taulukko A4.9b Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	61.0	31.9	56.0	70.2	33.3	59.2
Nainen	39.0	68.1	44.0	29.8	66.7	40.8

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	46.3	54.1	63.0	37.4	38.0	46.8
Ylempi kk-aste	48.8	41.7	34.3	59.3	54.4	48.4
Tutkijakoulutusaste	4.8	4.3	2.7	3.4	7.6	4.8

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	47.1	45.7	34.1	39.9	56.5	46.6
Länsi-Suomi	28.4	30.0	29.0	28.1	25.3	28.4
Itä-Suomi	14.0	15.0	18.3	17.1	11.5	14.2
Pohjois-Suomi	10.5	9.3	18.6	14.9	6.6	10.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	32.6	67.6	36.1	2.8	41.7	33.4
35-44	33.3	23.3	27.0	6.2	34.9	32.1
45-54	24.8	7.9	24.2	22.2	15.6	23.9
55-64	9.3	1.2	12.7	68.8	7.8	10.6

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	12.2	31.7	22.1	2.0	13.5	13.0
2-5 vuotta	22.2	36.4	20.5	4.2	24.2	22.2
6-10 vuotta	19.3	13.8	17.7	3.9	25.0	18.9
11- vuotta	45.8	12.9	35.2	87.4	30.6	44.9
tuntematon	0.5	5.2	4.5	2.5	6.8	1.1

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.8	37.2	31.4	4.3	19.3	86.5
Opiskelija	0.6	50.0	4.3	0.4	3.4	2.3
Työtön	1.8	7.5	59.2	11.2	9.6	5.0
Eläkeläinen	0.8	0.6	1.5	80.8	0.4	2.7
Muu	1.0	4.8	3.6	3.4	67.3	3.5

Taulukko A4.9c Maa- ja metsätalouden alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	56.2	30.8	49.0	68.0	34.9	55.1
Nainen	43.8	69.2	51.0	32.0	65.2	44.9

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	51.2	59.7	63.1	40.1	41.0	51.4
Ylempi kk-aste	44.2	38.5	32.9	57.5	50.7	44.0
Tutkijakoulutusaste	4.6	1.8	4.0	2.4	8.3	4.6

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	46.5	44.7	40.6	44.4	59.6	46.5
Länsi-Suomi	29.3	25.3	27.3	23.9	24.1	28.9
Itä-Suomi	13.8	16.9	15.8	14.5	10.1	13.8
Pohjois-Suomi	10.5	13.2	16.3	17.2	6.2	10.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	35.4	59.0	41.8	2.2	44.5	35.6
35-44	29.8	20.5	26.1	7.0	25.8	28.9
45-54	26.4	14.7	21.5	19.1	24.1	25.8
55-64	8.3	5.9	10.6	71.8	5.6	9.7

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	13.8	30.0	19.7	2.2	15.5	14.1
2-5 vuotta	21.0	27.5	25.4	4.8	24.7	21.0
6-10 vuotta	20.8	15.4	16.7	7.5	18.6	20.2
11- vuotta	43.6	20.2	31.8	83.6	35.3	43.4
tuntematon	0.8	7.0	6.5	1.9	6.0	1.3

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.5	16.2	29.5	10.9	17.5	87.5
Opiskelija	1.4	63.7	4.4	0.2	2.6	2.4
Työtön	2.0	11.4	57.0	6.3	4.4	4.8
Eläkeläinen	0.4	3.1	0.5	80.7	0.4	2.1
Muu	0.8	5.6	8.5	2.0	75.1	3.2

Taulukko A4.10a Terveys- ja sosiaali-alan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	26.6	9.8	13.1	33.4	13.5	25.8
Nainen	73.5	90.2	86.9	66.6	86.5	74.2

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	39.6	70.0	76.0	34.4	63.9	41.4
Ylempi kk-aste	51.0	26.7	20.5	59.4	28.3	49.5
Tutkijakoulutusaste	9.4	3.3	3.5	6.2	7.8	9.0

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	42.0	38.8	30.8	43.8	43.5	41.8
Länsi-Suomi	31.8	30.8	32.7	32.0	27.2	31.6
Itä-Suomi	11.8	10.4	13.1	12.1	10.6	11.7
Pohjois-Suomi	14.5	20.0	23.4	12.1	18.8	14.8

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	38.0	67.1	63.8	6.6	66.4	39.2
35-44	29.7	16.1	19.3	10.4	20.9	28.5
45-54	23.1	11.2	11.7	29.5	10.3	22.4
55-64	9.2	5.5	5.1	53.5	2.4	9.8

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	25.6	37.8	49.2	5.3	34.4	26.1
2-5 vuotta	26.0	26.9	27.7	5.5	35.9	25.9
6-10 vuotta	15.6	12.9	7.8	8.1	12.5	15.2
11- vuotta	32.2	18.6	5.6	79.5	14.7	32.0
tuntematon	0.6	3.9	9.8	1.5	2.5	0.9

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	94.9	11.5	33.6	10.2	28.7	88.6
Opiskelija	1.9	62.7	8.0	1.1	1.8	2.6
Työtön	1.7	4.7	48.9	4.3	5.9	2.8
Eläkeläinen	0.4	0.1	0.5	82.3	0.1	2.1
Muu	1.2	21.0	9.0	2.1	63.5	4.0

Taulukko A4.10b Terveys- ja sosiaalialan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	21.3	11.0	13.2	34.6	8.2	20.8
Nainen	78.7	89.0	86.8	65.4	91.8	79.2

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	55.0	76.2	80.0	25.3	79.5	56.1
Ylempi kk-aste	37.3	21.5	16.3	67.1	15.6	36.4
Tutkijakoulutusaste	7.7	2.3	3.8	7.6	4.9	7.5

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	42.5	37.5	30.3	39.9	42.3	42.1
Länsi-Suomi	32.3	32.9	35.0	33.7	33.5	32.4
Itä-Suomi	11.4	11.4	15.2	11.4	8.8	11.4
Pohjois-Suomi	13.9	18.3	19.5	15.0	15.3	14.1

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	49.1	76.1	62.6	7.5	75.3	49.8
35-44	24.3	13.1	20.6	9.7	14.8	23.5
45-54	20.3	8.2	12.7	26.3	7.4	19.6
55-64	6.4	2.7	4.2	56.6	2.5	7.1

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	22.6	23.4	27.1	3.9	23.3	22.4
2-5 vuotta	39.4	51.3	44.6	13.0	48.6	39.5
6-10 vuotta	17.9	12.9	13.4	11.5	16.4	17.6
11- vuotta	19.6	7.2	6.1	71.7	8.4	19.7
tuntematon	0.5	5.1	8.9	0.0	3.2	0.8

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.5	18.9	48.1	22.4	28.4	90.1
Opiskelija	1.7	72.1	5.6	0.7	1.8	2.3
Työtön	0.9	3.3	39.9	2.1	5.2	2.0
Eläkeläinen	0.2	1.4	0.4	73.4	0.2	1.4
Muu	1.8	4.2	6.0	1.4	64.4	4.2

Taulukko A4.10c Terveys- ja sosiaalialan alan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	17.3	9.7	17.2	27.7	8.5	17.0
Nainen	82.7	90.3	82.9	72.3	91.5	83.0

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	64.1	79.0	72.9	37.2	79.8	64.5
Ylempi kk-aste	29.6	18.7	22.2	56.2	15.2	29.3
Tutkijakoulutusaste	6.3	2.3	4.9	6.6	5.0	6.2

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	41.9	36.0	31.4	39.6	43.4	41.7
Länsi-Suomi	33.6	33.2	36.0	30.7	34.1	33.6
Itä-Suomi	11.2	14.8	14.2	12.8	8.9	11.2
Pohjois-Suomi	13.4	16.0	18.4	16.9	13.6	13.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	49.4	75.4	44.4	10.8	71.6	49.8
35-44	24.3	16.6	25.3	11.5	17.7	23.8
45-54	20.1	6.9	20.5	26.8	7.6	19.7
55-64	6.2	1.2	9.8	51.0	3.1	6.8

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	19.3	27.6	18.3	3.4	16.9	19.1
2-5 vuotta	32.3	35.2	31.2	12.9	36.5	32.2
6-10 vuotta	29.2	26.0	24.9	21.1	29.6	29.0
11- vuotta	18.8	6.0	14.1	61.8	11.4	19.0
tuntematon	0.5	5.2	11.5	0.8	5.7	0.8

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	97.0	32.4	33.2	22.6	29.1	92.3
Opiskelija	0.9	55.2	2.9	1.0	1.8	1.7
Työtön	0.8	5.8	55.4	1.7	3.5	1.6
Eläkeläinen	0.2	0.7	0.6	72.5	0.1	1.2
Muu	1.0	6.0	7.9	2.1	65.4	3.2

Taulukko A4.11a Palvelualan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2000–2004

Sukuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	70.8	59.5	76.6	96.8	55.0	74.1
Nainen	29.2	40.5	23.4	3.2	45.1	25.9

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	43.6	54.4	79.0	20.6	79.8	42.2
Ylempi kk-aste	55.3	45.6	18.1	79.4	20.2	56.9
Tutkijakoulutusaste	1.1	0.0	2.9	0.0	0.0	0.9

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	48.6	35.4	44.4	48.8	51.1	48.5
Länsi-Suomi	33.8	34.2	38.6	30.8	33.6	33.5
Itä-Suomi	8.3	12.7	9.4	9.3	10.2	8.6
Pohjois-Suomi	9.3	17.7	7.6	11.1	5.1	9.5

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	39.0	58.2	15.2	0.0	43.8	33.2
35-44	31.3	7.6	21.6	1.7	27.2	26.4
45-54	22.9	22.8	41.5	29.1	22.4	24.1
55-64	6.9	11.4	21.6	69.2	6.7	16.3

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	18.6	37.2	12.9	0.0	20.1	16.0
2-5 vuotta	27.4	20.5	13.5	0.0	27.5	23.1
6-10 vuotta	20.7	11.5	10.5	3.9	16.0	17.8
11- vuotta	31.4	30.8	51.5	89.4	28.8	40.1
tuntematon	2.0	0.0	11.7	6.8	7.7	3.0

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	94.8	18.5	15.2	6.9	19.2	77.4
Opiskelija	1.0	66.8	2.5	0.4	1.7	1.5
Työtön	1.9	6.3	68.4	0.3	4.4	3.0
Eläkeläinen	1.4	2.8	5.7	92.1	0.5	14.6
Muu	0.9	5.6	8.2	0.3	74.2	3.5

Taulukko A4.11b Palvelualan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2004–2008

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	52.1	37.7	36.4	89.8	40.9	54.0
Nainen	48.0	62.3	63.6	10.3	59.1	46.0

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	63.9	79.2	86.7	33.5	89.0	63.4
Ylempi kk-aste	35.3	20.8	12.5	66.2	11.0	35.9
Tutkijakoulutusaste	0.8	0.0	0.8	0.3	0.0	0.7

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	48.2	36.9	37.3	45.8	50.1	47.4
Länsi-Suomi	33.4	33.9	40.3	33.2	38.7	33.9
Itä-Suomi	8.9	14.6	12.5	9.3	5.5	9.1
Pohjois-Suomi	9.5	14.6	9.8	11.7	5.7	9.7

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	49.9	66.9	56.6	2.7	60.2	46.6
35-44	28.7	13.9	19.4	3.1	19.9	25.6
45-54	16.8	14.6	12.8	28.8	11.4	17.5
55-64	4.6	4.6	11.2	65.5	8.5	10.3

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	28.9	40.8	31.9	1.6	24.5	26.7
2-5 vuotta	30.1	25.4	30.9	2.3	34.6	27.9
6-10 vuotta	18.1	10.0	14.3	2.3	13.4	16.3
11- vuotta	22.3	20.0	18.7	91.1	23.2	27.9
tuntematon	0.7	3.9	4.1	2.7	4.4	1.2

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.9	18.1	39.4	18.4	11.7	83.5
Opiskelija	1.4	66.7	2.7	1.5	2.1	2.1
Työtön	1.5	8.1	34.1	0.4	3.4	3.2
Eläkeläinen	0.3	2.5	2.4	79.5	0.6	7.1
Muu	0.9	4.7	21.4	0.2	82.2	4.0

Taulukko A4.11c Palvelualan korkeakoulututkinnon suorittaneet: valikoitujen taustatekijöiden jakaumat eri urapolkuja seuranneilla, havaintoajanjakso 2008–2012

Sukupuoli	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Mies	43.9	33.4	30.4	88.5	36.4	44.5
Nainen	56.1	66.6	69.6	11.5	63.6	55.5

Korkeakoulutusaste	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Alempi kk-aste	72.8	87.7	89.9	33.2	89.5	72.9
Ylempi kk-aste	26.7	12.3	9.2	66.8	10.1	26.5
Tutkijakoulutusaste	0.6	0.0	0.9	0.0	0.5	0.6

Alue	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Etelä-Suomi	48.4	30.8	37.3	41.5	46.1	47.4
Länsi-Suomi	32.6	39.1	37.6	35.6	38.4	33.2
Itä-Suomi	9.0	14.5	13.8	10.5	7.1	9.3
Pohjois-Suomi	10.0	15.6	11.3	12.3	8.3	10.1

Ikäryhmä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
18-34	55.6	77.7	58.6	2.9	64.8	54.7
35-44	24.3	12.1	21.4	3.3	19.9	23.1
45-54	15.8	7.6	12.1	32.5	10.2	15.8
55-64	4.4	2.6	8.0	61.3	5.2	6.4

Tutkinnon ikä	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
0-1 vuotta	21.6	28.7	25.2	0.8	22.5	21.2
2-5 vuotta	38.0	42.9	35.5	3.9	34.2	36.7
6-10 vuotta	20.4	14.5	19.4	3.9	22.5	19.8
11- vuotta	19.5	10.2	14.8	91.4	16.9	21.5
tuntematon	0.6	3.8	5.1	0.0	4.0	0.9

Asema	Urapolut					Yhteensä
	Työllisyys-polut	Opiskelu-polut	Työttömyys-polut	Eläkepolut	Syrjäytymis-polut	
Työllinen	95.5	34.5	36.6	7.7	24.3	86.9
Opiskelija	0.9	52.4	6.2	1.3	3.8	2.2
Työtön	1.5	8.5	50.6	1.5	4.3	3.2
Eläkeläinen	0.8	0.7	0.4	88.8	0.2	3.8
Muu	1.2	3.8	6.2	0.8	67.4	3.8

Taulukko A4.12a Korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja: koulutustasojen väliset erot seurantajaksolla 2000–2004

	Polkuryhmä, johon valikoiduttu				
	työllisyys- polut	opiskelu- polut	työttömyys- polut	eläkepolut	syрjäytymis- polut
<i>Sukupuoli:</i>					
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	-0.025*** (0.001)	0.006*** (0.000)	0.004*** (0.001)	-0.005*** (0.001)	0.020*** (0.001)
<i>Koulutustaso:</i>					
Alempi kk-aste (vert.ryhmä)					
Ylempi kk-aste	0.015*** (0.001)	-0.005*** (0.000)	-0.005*** (0.001)	-0.010*** (0.001)	0.005*** (0.001)
Tutkijakoulutusaste	0.051*** (0.003)	-0.003*** (0.001)	-0.028*** (0.001)	-0.037*** (0.001)	0.018*** (0.002)
<i>Koulutusala:</i>					
Kasvatustieteellinen	0.011*** (0.002)	-0.002*** (0.001)	-0.025*** (0.001)	0.021*** (0.001)	-0.004*** (0.001)
Humanistinen	-0.075*** (0.002)	0.017*** (0.001)	0.031*** (0.002)	0.017*** (0.001)	0.010*** (0.001)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.024*** (0.002)	0.004*** (0.001)	0.003** (0.001)	0.011*** (0.001)	0.005*** (0.001)
Luonnontieteellinen	-0.040*** (0.003)	0.014*** (0.001)	0.011*** (0.002)	0.012*** (0.001)	0.003* (0.001)
Tekninen (vert.ryhmä)					
Maa- ja metsätalous	-0.029*** (0.004)	0.005*** (0.001)	0.017*** (0.002)	0.006** (0.002)	0,001 (0.002)
Terveys- ja sosiaalia	0.029*** (0.002)	0.001* (0.001)	-0.028*** (0.001)	0.003* (0.001)	-0.005*** (0.001)
Palvelualat	-0.085*** (0.004)	0 (0.001)	-0.015*** (0.002)	0.101*** (0.003)	0 (0.002)
<i>Ikäluokka:</i>					
18-34-vuotiaat					
	0.014*** (0.002)	0.010*** (0.001)	-0.030*** (0.001)	-0.027*** (0.001)	0.033*** (0.001)
35-44-vuotiaat					
	0.019*** (0.002)	0.004*** (0.001)	-0.013*** (0.001)	-0.023*** (0.001)	0.012*** (0.001)
45-54-vuotiaat (vert.ryhmä)					
55-64-vuotiaat					
	-0.173*** (0.003)	-0.004*** (0.001)	-0.003* (0.002)	0.188*** (0.003)	-0.008*** (0.001)
<i>Tutkinnon suorittamisesta kulunut aika:</i>					
Tutkinto 0-1 vuotta					
	-0.015*** (0.003)	0.014*** (0.001)	0.040*** (0.002)	-0.027*** (0.001)	-0.012*** (0.001)

Tutkinto 2-5 vuotta	-0.006** (0.002)	0.008*** (0.001)	0.025*** (0.001)	-0.022*** (0.001)	-0.005*** (0.001)
Tutkinto 6-10 vuotta	-0.010*** (0.002)	0.003*** (0.001)	0.020*** (0.001)	-0.013*** (0.001)	0 (0.001)
Tutkinto 11+ vuotta (vert.ryhmä)					
Tutkintoikä tuntematon	-0.197*** (0.005)	0.035*** (0.002)	0.083*** (0.003)	0.018*** (0.001)	0.061*** (0.003)
Alue:					
Etelä-Suomi (vert.ryhmä)					
Länsi-Suomi	0 (0.001)	0.002*** (0.000)	0.007*** (0.001)	0,001 (0.001)	-0.011*** (0.001)
Itä-Suomi	-0.005* (0.002)	0.003*** (0.001)	0.008*** (0.001)	0.009*** (0.001)	-0.014*** (0.001)
Pohjois-Suomi	-0.007*** (0.002)	0.002* (0.001)	0.008*** (0.001)	0.010*** (0.001)	-0.013*** (0.001)
r2					
bic
N	404 412	404 412	404 412	404 412	404 412

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimet antavat jokaisen taustatekijän osalta korkeakoulutetun todennäköisyyden seurata vaihtoehtoisia urapolkuja suhteessa vertailuryhmään. Merkitsevyystasot ovat *** = 99 %, ** = 95 %, * = 90 %. Muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä 90 %:n tasolla. N = kokonaishavaintojen määrä.

Taulukko A4.12b Korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja: koulutustasojen väliset erot seurantajaksolla 2004–2008

	Polkuryhmä, johon valikoiduttu				
	työllisyys- polut	opiskelu- polut	työttömyys- polut	eläkepolut	syрjäytymis- polut
<i>Sukupuoli:</i>					
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	-0.034*** (0.001)	0.010*** (0.000)	-0.002*** (0.000)	-0.002*** (0.001)	0.029*** (0.001)
<i>Koulutustaso:</i>					
Alempi kk-aste (vert.ryhmä)					
Ylempi kk-aste	0.025*** (0.001)	-0.007*** (0.000)	-0.008*** (0.000)	-0.012*** (0.001)	0.002* (0.001)
Tutkijakoulutusaste	0.054*** (0.002)	-0.013*** (0.001)	-0.009*** (0.001)	-0.031*** (0.001)	-0,001 (0.002)
<i>Koulutusala:</i>					
Kasvatustieteellinen	-0.006*** (0.002)	0,001 (0.001)	-0.009*** (0.001)	0.026*** (0.001)	-0.012*** (0.001)
Humanistinen	-0.076*** (0.002)	0.022*** (0.001)	0.023*** (0.001)	0.017*** (0.001)	0.014*** (0.001)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.021*** (0.001)	0.004*** (0.001)	0.003*** (0.001)	0.009*** (0.001)	0.005*** (0.001)
Luonnontieteellinen	-0.054*** (0.002)	0.024*** (0.001)	0.012*** (0.001)	0.015*** (0.001)	0,003 (0.002)
Tekninen (vert.ryhmä)					
Maa- ja metsätalous	-0.034*** (0.003)	0.010*** (0.001)	0.011*** (0.001)	0.009*** (0.002)	0.005* (0.002)
Terveys- ja sosiaialia	0.013*** (0.002)	-0.002** (0.001)	-0.013*** (0.001)	0.006*** (0.001)	-0.004*** (0.001)
Palvelualat	-0.066*** (0.003)	0 (0.001)	-0.005*** (0.001)	0.068*** (0.002)	0,004 (0.002)
<i>Ikäluokka:</i>					
18-34-vuotiaat					
	-0.021*** (0.002)	0.015*** (0.001)	-0.017*** (0.001)	-0.022*** (0.001)	0.045*** (0.001)
35-44-vuotiaat					
	0.009*** (0.001)	0.004*** (0.001)	-0.007*** (0.001)	-0.018*** (0.001)	0.012*** (0.001)
45-54-vuotiaat (vert.ryhmä)					
55-64-vuotiaat					
	-0.156*** (0.002)	-0.004*** (0.001)	0.008*** (0.001)	0.151*** (0.002)	0,001 (0.001)
<i>Ikäluokka:</i>					
Tutkinto 0-1 vuotta					
	0.009*** (0.002)	0.020*** (0.001)	0.012*** (0.001)	-0.026*** (0.001)	-0.015*** (0.001)

Tutkinto 2-5 vuotta	0.010*** (0.002)	0.012*** (0.001)	0.004*** (0.001)	-0.019*** (0.001)	-0.007*** (0.001)
Tutkinto 6-10 vuotta	0.006*** (0.002)	0.004*** (0.001)	0.004*** (0.001)	-0.012*** (0.001)	-0,002 (0.001)
Tutkinto 11+ vuotta (vert.ryhmä)					
Tutkintoikä tuntematon	-0.283*** (0.005)	0.057*** (0.003)	0.081*** (0.003)	0.028*** (0.001)	0.117*** (0.004)
Alue:					
Etelä-Suomi (vert.ryhmä)					
Länsi-Suomi	-0,002 (0.001)	0.003*** (0.000)	0.004*** (0.000)	0.003*** (0.001)	-0.009*** (0.001)
Itä-Suomi	-0.006*** (0.002)	0.005*** (0.001)	0.007*** (0.001)	0.009*** (0.001)	-0.015*** (0.001)
Pohjois-Suomi	-0.007*** (0.002)	0.005*** (0.001)	0.006*** (0.001)	0.009*** (0.001)	-0.013*** (0.001)
r2					
bic					
N	491 900	491 900	491 900	491 900	491 900

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimet antavat jokaisen taustatekijän osalta korkeakoulutetun todennäköisyyden seurata vaihtoehtoisia urapolkuja suhteessa vertailuryhmään. Merkitsevyystasot ovat *** = 99 %, ** = 95 %, * = 90 %. Muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä 90 %:n tasolla. N = kokonaishavaintojen määrä.

Taulukko A4.12c Korkeakoulutetun todennäköisyys seurata vaihtoehtoisia urapolkuja: koulutustasojen väliset erot seurantajaksolla 2008–2012

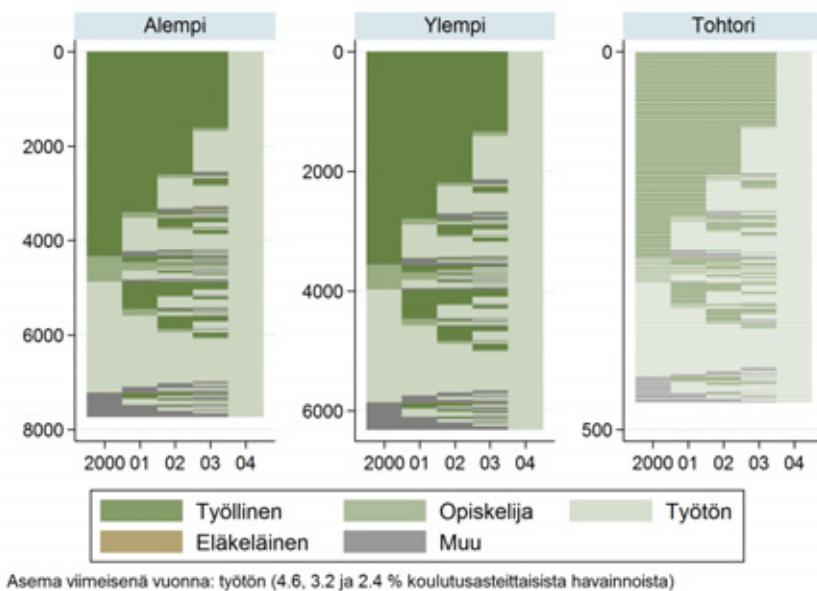
	Polkuryhmä, johon valikoiduttu				
	työllisyys- polut	opiskelu- polut	työttömyys- polut	eläkepolut	syрjäytymis- polut
<i>Sukupuoli:</i>					
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	-0.020*** (0.001)	0.012*** (0.000)	-0,001 (0.001)	-0.003*** (0.000)	0.012*** (0.000)
<i>Koulutustaso:</i>					
Alempi kk-aste (vert.ryhmä)					
Ylempi kk-aste	0.019*** (0.001)	-0.024*** (0.000)	0.010*** (0.001)	-0.010*** (0.000)	0.005*** (0.000)
Tutkijakoulutusaste	0.067*** (0.002)	-0.034*** (0.001)	-0.031*** (0.001)	-0.027*** (0.001)	0.026*** (0.002)
<i>Koulutusala:</i>					
Kasvatustieteellinen	0.012*** (0.002)	-0,001 (0.001)	-0.026*** (0.001)	0.020*** (0.001)	-0.006*** (0.001)
Humanistinen	-0.079*** (0.002)	0.030*** (0.001)	0.026*** (0.001)	0.013*** (0.001)	0.010*** (0.001)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.008*** (0.001)	0.004*** (0.001)	-0.008*** (0.001)	0.007*** (0.001)	0.005*** (0.001)
Luonnontieteellinen	-0.066*** (0.002)	0.037*** (0.002)	0.008*** (0.002)	0.014*** (0.001)	0.006*** (0.001)
Tekninen (vert.ryhmä)					
Maa- ja metsätalous	-0.021*** (0.003)	0.010*** (0.001)	0,003 (0.002)	0.004** (0.001)	0.005*** (0.001)
Terveys- ja sosiaialia	0.056*** (0.001)	-0.010*** (0.001)	-0.045*** (0.001)	0.002* (0.001)	-0.003*** (0.001)
Palvelualat	-0.018*** (0.003)	-0,002 (0.001)	-0.026*** (0.001)	0.041*** (0.002)	0.006*** (0.001)
<i>Ikäluokka:</i>					
18-34-vuotiaat					
	0.006*** (0.001)	0.019*** (0.001)	-0.024*** (0.001)	-0.017*** (0.000)	0.015*** (0.001)
35-44-vuotiaat					
	0.012*** (0.001)	0.006*** (0.001)	-0.009*** (0.001)	-0.013*** (0.000)	0.004*** (0.001)
45-54-vuotiaat (vert.ryhmä)					
55-64-vuotiaat					
	-0.147*** (0.002)	-0.005*** (0.001)	0.019*** (0.001)	0.135*** (0.002)	-0.002*** (0.001)
<i>Ikäluokka:</i>					
Tutkinto 0-1 vuotta					
	-0.043*** (0.002)	0.033*** (0.001)	0.040*** (0.001)	-0.022*** (0.001)	-0.007*** (0.001)

Tutkinto 2-5 vuotta	-0.006*** (0.002)	0.012*** (0.001)	0.018*** (0.001)	-0.019*** (0.001)	-0.006*** (0.001)
Tutkinto 6-10 vuotta	0.005*** (0.001)	0.004*** (0.001)	0.007*** (0.001)	-0.011*** (0.001)	-0.006*** (0.001)
Tutkinto 11+ vuotta (vert.ryhmä)					
Tutkintoikä tuntematon	-0.402*** (0.005)	0.072*** (0.003)	0.202*** (0.004)	0,002 (0.002)	0.127*** (0.004)
Alue:					
Etelä-Suomi (vert.ryhmä)					
Länsi-Suomi	-0.015*** (0.001)	0.006*** (0.000)	0.012*** (0.001)	0,001 (0.000)	-0.004*** (0.000)
Itä-Suomi	-0.025*** (0.002)	0.008*** (0.001)	0.021*** (0.001)	0.004*** (0.001)	-0.008*** (0.001)
Pohjois-Suomi	-0.032*** (0.002)	0.011*** (0.001)	0.022*** (0.001)	0.005*** (0.001)	-0.007*** (0.001)
r2					
bic					
N	597 221	597 221	597 221	597 221	597 221

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimet antavat jokaisen taustatekijän osalta korkeakoulutetun todennäköisyyden seurata vaihtoehtoisia urapolkuja suhteessa vertailuryhmään. Merkitsevyystasot ovat *** = 99 %, ** = 95 %, * = 90 %. Muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä 90 %:n tasolla. N = kokonaishavaintojen määrä.

Luvun 5 liitteet

Kuvio A5.1a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen tutkintoasteittaiset urapolut vuodesta 2000 lähtien

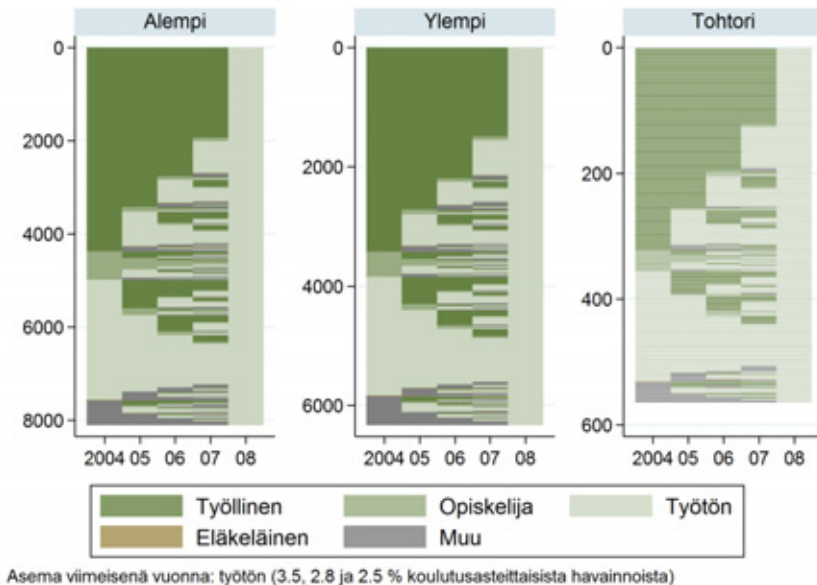
Noin 7 730 (pystyakselin asteikko) eli 4,6 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä työttömiä oli noin 6 310 eli 3,2 % vuonna 2004 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 460 työttöntä, mikä vastaa 2,4 % koulutusryhmään vuonna 2004 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2004 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 11,7 % (noin 900) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 10 % (noin 640) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja noin 11 % (noin 50) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.1a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2000), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Työtön vuonna 2004					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	56.0	4 330	56.4	3 560	58.6	270
Opiskelija	7.0	540	6.6	420	7.1	30
Työtön	30.3	2 340	29.9	1 890	26.7	120
Eläkeläinen	0.2	10	0.1	10	0.0	0
Muu (tuntematon)	6.5	500	7.1	450	7.5	40
Yhteensä	100.0	7 730	100.0	6 310	100.0	460

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.1a havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kuvio A5.1b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen tutkintoasteittaiset urapolut vuodesta 2004 lähtien

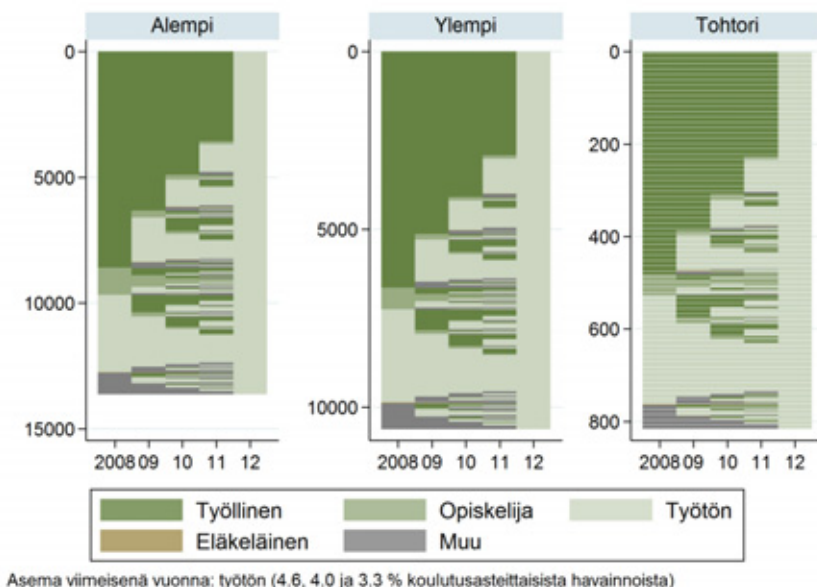
Noin 8 100 (pystyakselin asteikko) eli 3,5 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä työttömiä oli noin 6 330 eli 2,8 % vuonna 2008 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 560 työttöntä, mikä vastaa 2,5 % koulutusryhmään vuonna 2008 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2008 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 10,8 % (noin 880) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 11,6 % (noin 740) tarkasteluryhmään kuuluvista ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista ja 11,7 % (noin 70) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.1b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2004), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2008					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	54.1	4 380	54.1	3 420	56.9	320
Opiskelija	7.5	610	6.7	420	6.0	30
Työtön	31.8	2 570	31.5	1 990	31.0	180
Eläkeläinen	0.2	10	0.2	10	0.2	0
Muu (tuntematon)	6.4	520	7.5	480	5.9	30
Yhteensä	100.0	8 100	100.0	6 330	100.0	560

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.1b havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kuvio A5.1c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen tutkintoasteittaiset urapolut vuodesta 2008 lähtien

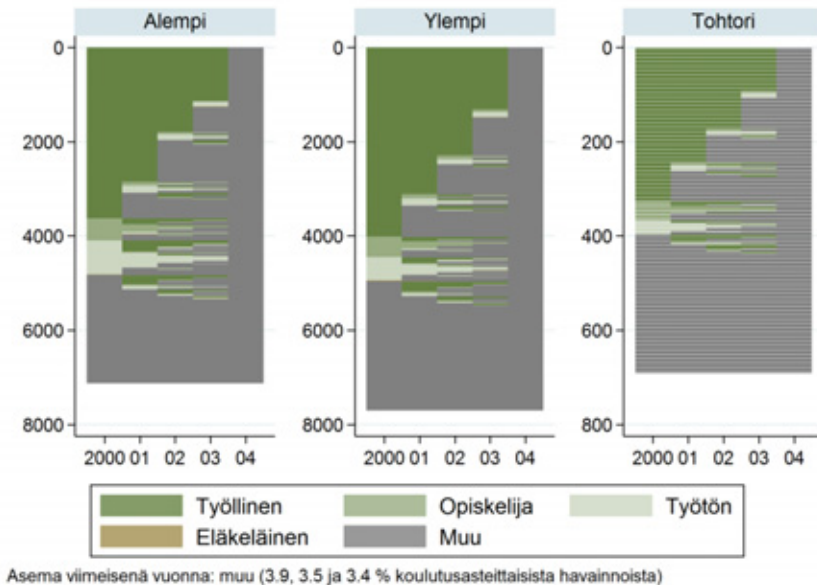
Noin 13 630 (pystyakselin asteikko) eli noin 4,6 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2012 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'työtön'. Ylemmällä korkeakoulutusasteella vastaava määrä työttömiä oli noin 10 600 (pystyakselin asteikko) eli noin 4 % vuonna 2012 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 820 työtöntä (pystyakselin asteikko), mikä vastaa 3,3 % koulutusryhmään vuonna 2012 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2012 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 8,1 % (noin 1 110) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 9,6 % (noin 1 020) tarkasteluryhmään kuuluvista ylemmän korkeakouluasteen suorittaneista ja 12,9 % (noin 110) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.1a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2008), koulutusasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2012					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	63.1	8 600	62.5	6 630	59.0	480
Opiskelija	8.0	1 090	5.8	620	5.5	50
Työtön	22.5	3 070	24.6	2 610	28.8	240
Eläkeläinen	0.2	30	0.2	30	0.2	0
Muu (tuntematon)	6.3	850	6.8	720	6.4	50
Yhteensä	100.0	13 630	100.0	10 600	100.0	820

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.1c havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kuvio A5.2a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden tutkintoasteittaiset urapolut vuodesta 2000 lähtien

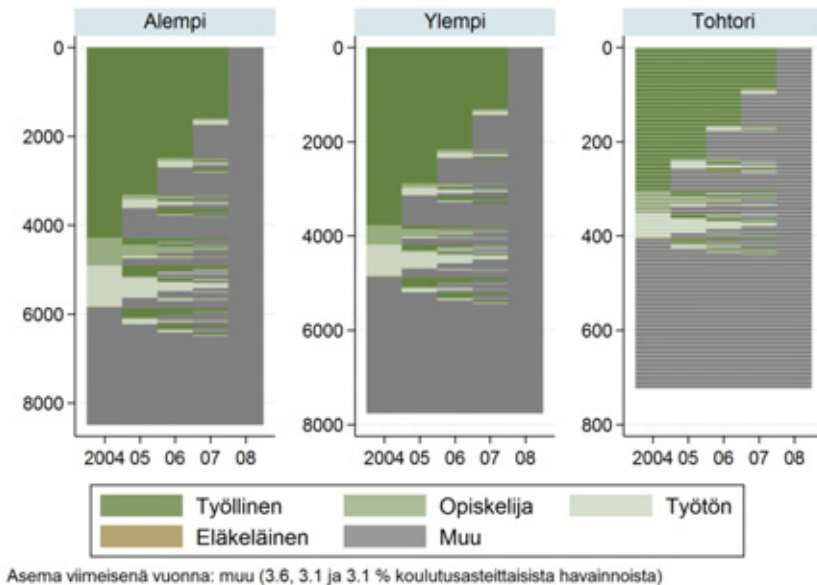
Noin 7 120 (pystyakselin asteikko) eli 3,9 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli 7 700 eli 3,5 % vuonna 2004 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli 690 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 3,4 % koulutusryhmään vuonna 2004 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2004 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnustetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 23,6 % (noin 1 680) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 26,8 % (noin 2 070) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja 34,9 % (noin 240) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.2a Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aikaisemmin (vuonna 2000), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Muussa toiminnassa vuonna 2004					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	50.9	3 620	52.2	4 020	47.1	330
Opiskelija	6.6	470	5.5	430	5.9	40
Työtön	10.2	720	6.5	500	4.3	30
Eläkeläinen	0.2	10	0.2	20	0.0	0
Muu (tuntematon)	32.2	2 290	35.6	2 740	42.6	290
Yhteensä	100.0	7 120	100.0	7 700	100.0	690

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.2a havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kuvio A5.2b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden tutkintoasteittaiset urapolut vuodesta 2004 lähtien

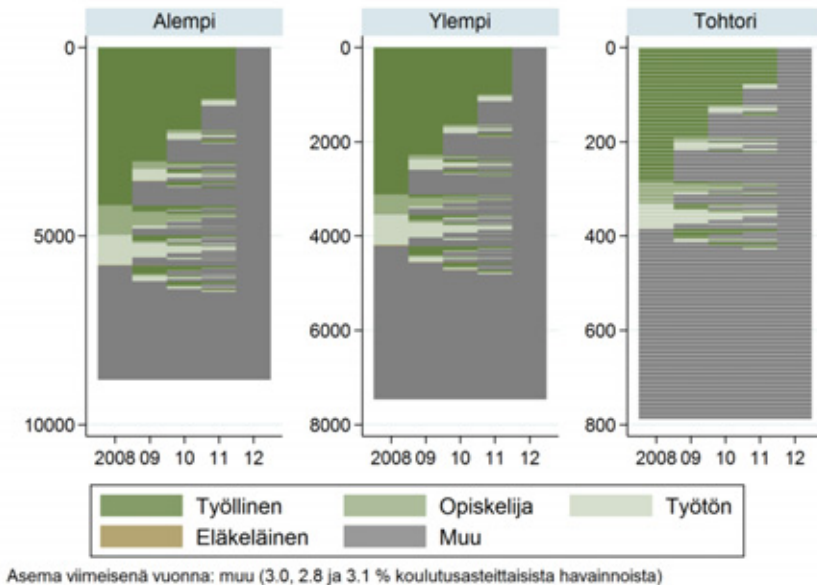
Noin 8 480 (pystyakselin asteikko) eli 3,6 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli noin 7 760 eli 3,1 % vuonna 2008 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 720 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 3,1 % koulutusryhmään vuonna 2008 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2008 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 22,6 % (noin 1 910) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 28,5 % (noin 2 210) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja 38,2 % (noin 280) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.2b Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aikaisemmin (vuonna 2004), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2008					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tutkijakoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	50.5	4 280	48.6	3 770	42.0	300
Opiskelija	7.3	620	5.3	410	6.5	50
Työtön	11.0	940	8.7	670	7.2	50
Eläkeläinen	0.2	10	0.2	10	0.3	0
Muu (tuntematon)	31.0	2 630	37.3	2 890	44.0	320
Yhteensä	100.0	8 480	100.0	7 760	100.0	720

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.2b havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

Kuvio A5.2c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusasteittaiset urapolut vuodesta 2008 lähtien

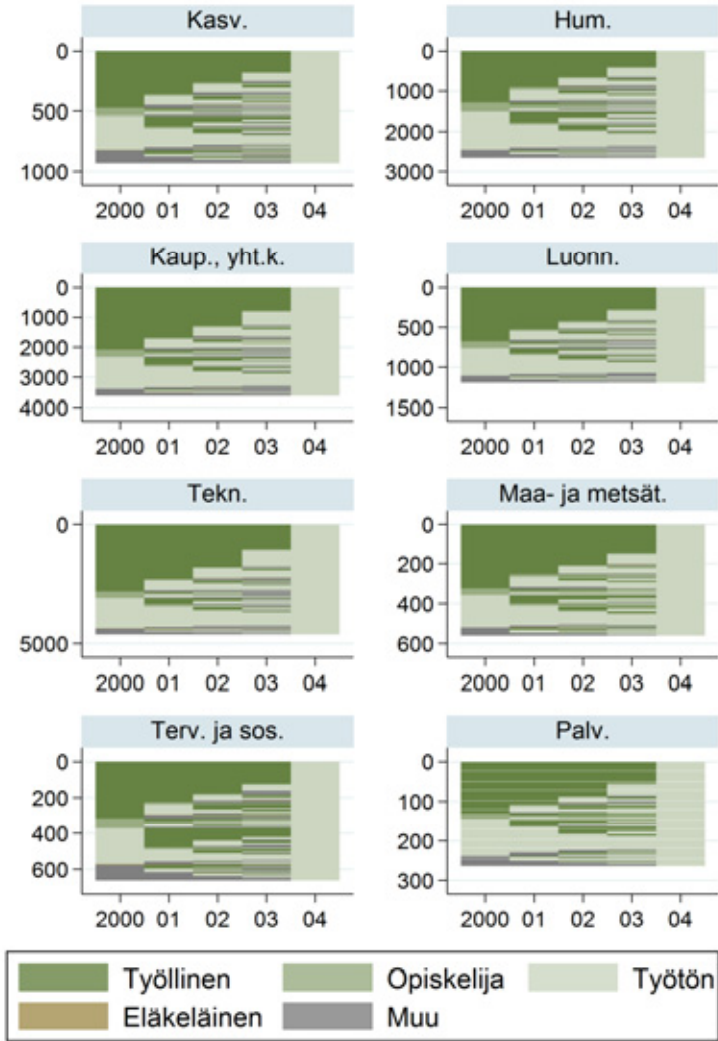
Noin 8 800 (pystyakselin asteikko) eli 3,0 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2012 oli alempi korkeakoulututkinto, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan 'muu toiminta'. Ylemmällä korkeakouluasteella vastaava määrä oli noin 7 460 (pystyakselin asteikko) eli 2,8 % vuonna 2012 koulutusryhmään kuuluneista. Tutkijakoulutusasteella oli noin 790 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa, mikä vastaa 3,1 % koulutusryhmään vuonna 2012 kuuluneista. Kolmessa kuvassa jokaista vuonna 2012 muussa toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 26,1 % (noin 2 300) tarkasteluryhmään kuuluvista alemman korkeakouluasteen suorittaneista, 35,2 % (2 630) tarkasteluryhmään kuuluvista ylempään korkeakouluasteen suorittaneista ja 45,8 % (noin 360) tarkasteluryhmään kuuluvista tutkijakoulutusasteen suorittaneista.

Taulukko A5.2c Eriasteisen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aikaisemmin (vuonna 2008), tutkintoasteittaiset osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2012					
	Alempi korkeakouluaste		Ylempi korkeakouluaste		Tohtorikoulutusaste	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	47.5	4 180	41.7	3 120	36.0	280
Opiskelija	9.0	790	5.8	430	6.0	50
Työtön	9.0	790	8.7	650	6.7	50
Eläkeläinen	0.2	20	0.2	10	0.0	0
Muu (tuntematon)	34.3	3 020	43.6	3 250	51.3	400
Yhteensä	100.0	8 800	100.0	7 460	100.0	790

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.2c havainnollistamaan tilanteeseen kolmella tutkintoasteella.

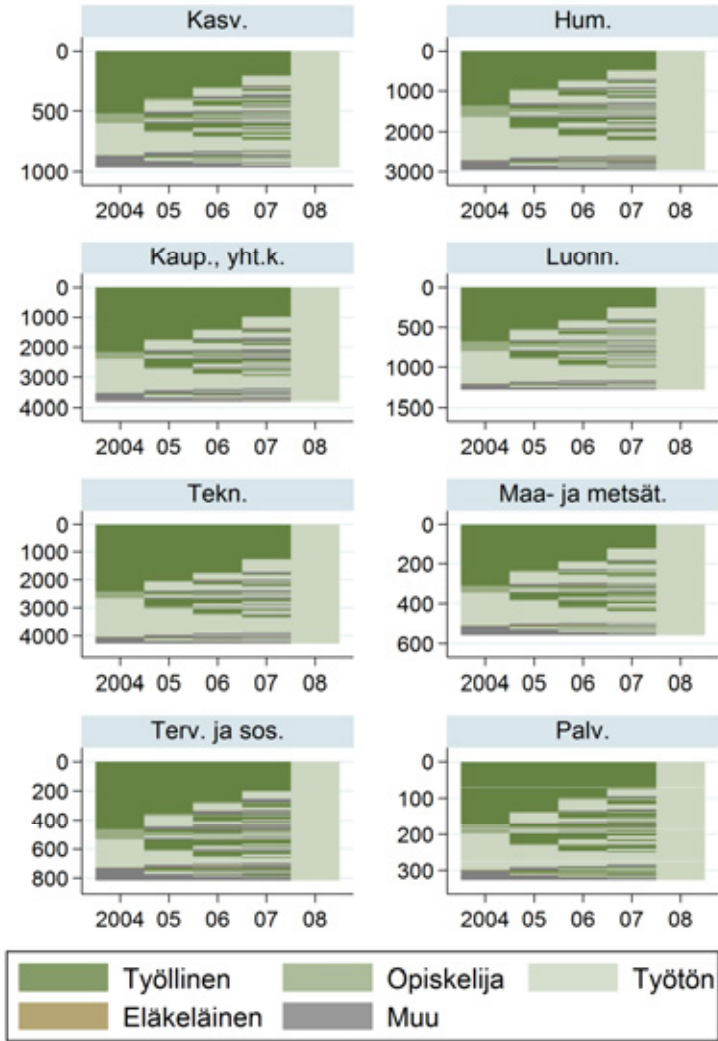
Kuvio A5.3a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2000 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: työtön

Noin 930 (pystyakselin asteikko) eli 2.1 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan työtön. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2660 henkilöä; 5.4 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (3620; 3.8 %), luonnontieteellinen ala (1200; 4.0 %), tekniikan ala (4610; 4.2 %), maa- ja metsätalouden ala (560; 4.6 %), terveys- ja sosiaaliala (660; 1.6 %), palvelualat (260; 2.9 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2004 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 8.3 % (80) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (12.0 %, 320), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (11.3 %, 410), luonnontieteellinen ala (11.4 %, 140), tekniikan ala (11.9 %, 550), maa- ja metsätalouden ala (9.5 %, 50), terveys- ja sosiaaliala (4.2 %, 30), palvelualat (12.5 %, 30).

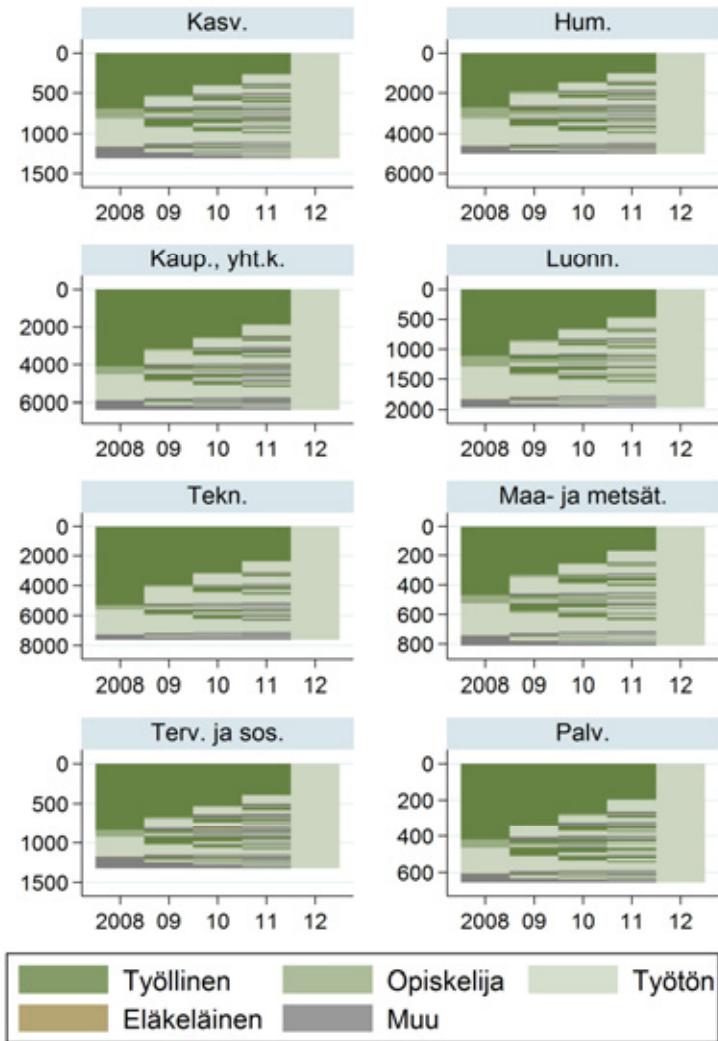
Kuvio A5.3b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2004 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: työtön

Noin 970 (pystyakselin asteikko) eli 2.1 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan työtön. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2960 henkilöä; 5.0 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (3800; 3.1 %), luonnontieteellinen ala (1290; 4.0 %), tekniikan ala (4270; 3.3 %), maa- ja metsätalouden ala (560; 3.8 %), terveys- ja sosiaaliala (810; 1.3 %), palvelualat (330; 2.3 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2008 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 8.9 % (90) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (13.1 %, 390), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (10.6 %, 400), luonnontieteellinen ala (12.6 %, 160), tekniikan ala (12.2 %, 520), maa- ja metsätalouden ala (10.4 %, 60), terveys- ja sosiaaliala (4.3 %, 40), palvelualat (10.4 %, 30).

Kuvio A5.3c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 työttöminä työnhakijoina rekisteröityjen koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2008 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: työtön

Noin 1310 (pystyakselin asteikko) eli 2.5 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2012 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan työtön. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (5000 henkilöä; 6.8 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (6370; 4.2 %), luonnontieteellinen ala (1960; 5.3 %), tekniikan ala (7610; 5.1 %), maa- ja metsätalouden ala (810; 4.7 %), terveys- ja sosiaaliala (1330; 1.5 %), palvelualat (650; 3.2 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2012 työttömäksi tunnistettua korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' työttömyyspolkuja seuraavien osuus on 8.4 % (110) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (9.5 %, 470), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (8.5 %, 540), luonnontieteellinen ala (11.0 %, 220), tekniikan ala (9.6 %, 730), maa- ja metsätalouden ala (9.0 %, 70), terveys- ja sosiaaliala (3.9 %, 50), palvelualat (6.1 %, 40).

Taulukko A5.3a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2000), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Työtön vuonna 2004							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	57.9	2 100	61.6	2 840	48.6	1 290	56.9	680
Opiskelija	6.6	240	5.9	270	8.7	230	7.1	90
Työtön	29.3	1 060	27.6	1 270	35.1	930	28.9	350
Eläkeläinen	0.1	0	0.1	10	0.1	0	0.2	0
Muu (tunteamaton)	6.2	220	4.9	220	7.5	200	6.9	80
Yhteensä	100.0	3 620	100.0	4 610	100.0	2 660	100.0	1 200

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.3b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2004), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2008							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	57.0	2 170	56.9	2 430	46.2	1 370	52.9	680
Opiskelija	6.1	230	5.7	240	9.0	270	9.6	120
Työtön	30.0	1 140	32.1	1 370	36.8	1 090	31.8	410
Eläkeläinen	0.1	0	0.1	10	0.2	10	0.2	0
Muu (tunteamaton)	6.8	260	5.1	220	7.8	230	5.5	70
Yhteensä	100.0	3 800	100.0	4 270	100.0	2 960	100.0	1 290

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.3c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2008), korkeiden työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2012							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Luonnontieteellinen	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	64.6	4 110	69.7	5 310	54.9	2 740	56.7	1 110
Opiskelija	6.6	420	4.3	320	10.4	520	9.3	180
Työtön	21.7	1 380	21.8	1 660	27.3	1 370	27.7	540
Eläkeläinen	0.2	10	0.1	10	0.2	10	0.2	0
Muu (tunteamaton)	6.9	440	4.1	310	7.2	360	6.1	120
Yhteensä	100.0	6 370	100.0	7 610	100.0	5 000	100.0	1 960

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.4a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2000), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Työtön vuonna 2004							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaali-ala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	51.2	480	47.7	320	58.0	330	49.2	130
Opiskelija	6.8	60	8.3	60	5.9	30	5.7	20
Työtön	30.4	280	30.6	200	28.9	160	35.6	90
Eläkeläinen	0.2	0	0.6	0	0.2	0	0.0	0
Muu (tuntematon)	11.4	110	12.9	90	7.0	40	9.5	30
Yhteensä	100.0	930	100.0	660	100.0	560	100.0	260

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.4b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2004), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Työtön vuonna 2008							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaali-ala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	54.3	520	57.1	470	55.7	310	53.1	170
Opiskelija	7.4	70	8.7	70	6.1	30	7.4	20
Työtön	28.1	270	23.5	190	29.7	170	31.0	100
Eläkeläinen	0.1	0	0.4	0	0.5	0	0.6	0
Muu (tuntematon)	10.2	100	10.3	80	7.9	40	8.0	30
Yhteensä	100.0	970	100.0	810	100.0	560	100.0	330

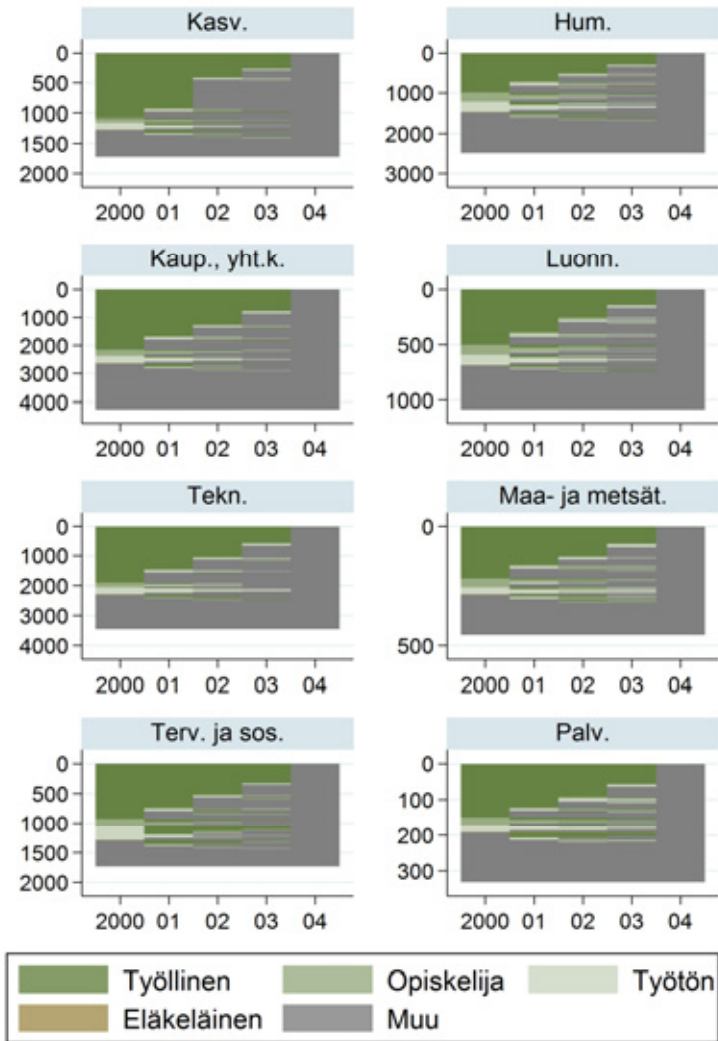
Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.4c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 työttöminä olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2008), alhaisempien työttömyysmäärien koulutusalat, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Työtön vuonna 2012							
	Kasvatustieteellinen		Terveys- ja sosiaali-ala		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	53.2	700	63.5	840	58.0	470	64.2	420
Opiskelija	8.8	120	6.6	90	7.0	60	6.9	50
Työtön	26.7	350	18.8	250	26.5	220	21.6	140
Eläkeläinen	0.4	10	0.5	10	0.2	0	0.3	0
Muu (tuntematon)	10.8	140	10.6	140	8.1	70	7.0	50
Yhteensä	100.0	1 310	100.0	1 330	100.0	810	100.0	650

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.3c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

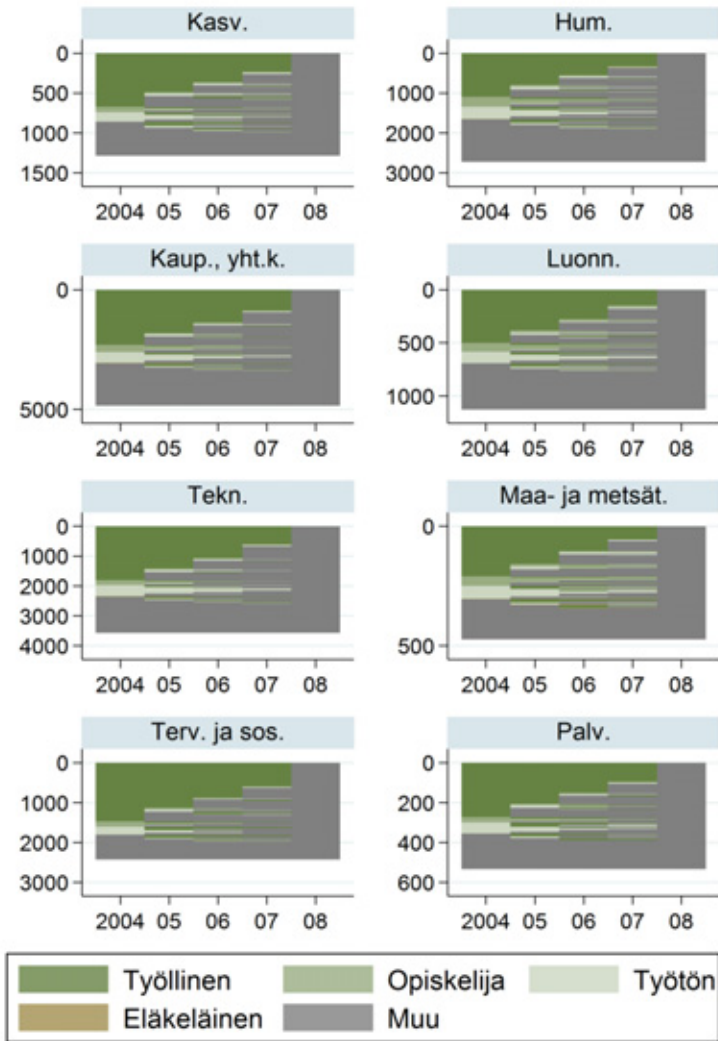
Kuvio A5.4a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2000 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: muu

Noin 1720 (pystyakselin asteikko) eli 4.0 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2004 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan muu toiminta. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2480 henkilöä; 5.0 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (4260; 4.4 %), luonnontieteellinen ala (1080; 3.7 %), tekniikan ala (3450; 3.2 %), maa- ja metsätalouden ala (460; 3.8 %), terveys- ja sosiaaliala (1730; 4.2 %), palvelualat (330; 3.7 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2004 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 16.5 % (280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (30.1 %, 750), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (29.8 %, 1270), luonnontieteellinen ala (29.9 %, 320), tekniikan ala (25.0 %, 860), maa- ja metsätalouden ala (26.4 %, 120), terveys- ja sosiaaliala (15.8 %, 270), palvelualat (32.3 %, 110).

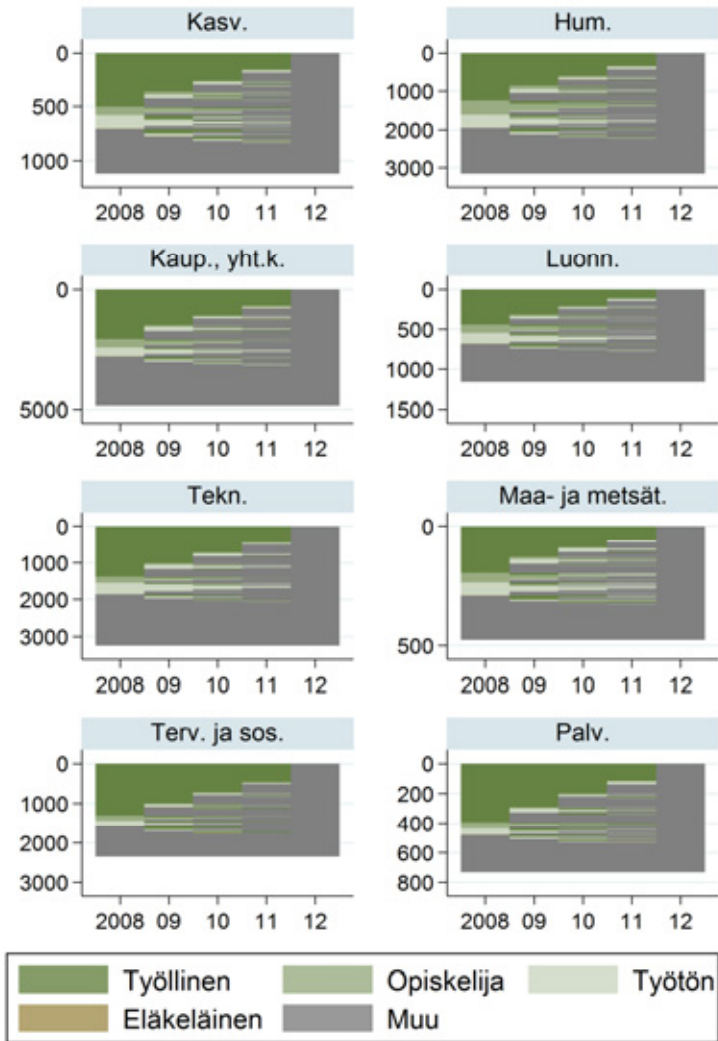
Kuvio A5.4b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2004 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: muu

Noin 1280 (pystyakselin asteikko) eli 2.7 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2008 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan muu toiminta. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (2730 henkilöä; 4.6 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (4840; 3.9 %), luonnontieteellinen ala (1120; 3.5 %), tekniikan ala (3570; 2.7 %), maa- ja metsätalouden ala (470; 3.2 %), terveys- ja sosiaaliala (2420; 3.8 %), palvelualat (530; 3.8 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2008 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 21.7 % (280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (29.2 %, 800), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (28.6 %, 1380), luonnontieteellinen ala (30.8 %, 350), tekniikan ala (26.0 %, 930), maa- ja metsätalouden ala (25.4 %, 120), terveys- ja sosiaaliala (17.3 %, 420), palvelualat (24.3 %, 130).

Kuvio A5.4c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olleiden koulutusaloittaiset urapolut vuodesta 2008 lähtien

Asema viimeisenä vuonna: muu

Noin 1120 (pystyakselin asteikko) eli 2.1 % niistä korkeakoulutetuista, joiden korkein tutkintoaste vuonna 2012 oli kasvatustieteiden alalta, sijoittui ryhmään, jonka työmarkkina-asema oli rekisteritietojen mukaan muu toiminta. Muilla koulutusaloilla vastaavat luvut olivat: humanistinen ala (3150 henkilöä; 4.3 %), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (4830; 3.2 %), luonnontieteellinen ala (1160; 3.1 %), tekniikan ala (3240; 2.2 %), maa- ja metsätalouden ala (480; 2.8 %), terveys- ja sosiaaliala (2350; 2.7 %), palvelualat (730; 3.5 %). Koulutusaloittaisissa kuvissa jokaista vuonna 2012 muussa (tuntemattomassa) toiminnassa olevaa korkeakoulutettua seurataan neljä vuotta ajassa taaksepäin ja jokaisen vuoden osalta tunnistetaan hänen työmarkkina-asemansa. Niin sanottuja 'katkeamattomia' syrjäytymispolkuja seuraavien osuus on 25.4 % (280) tarkasteluryhmään kuuluvista kasvatustieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista. Muiden koulutusalojen osalta vastaavat luvut ovat: humanistinen ala (28.9 %, 910), kaupallinen tai yhteiskuntatieteellinen ala (33.9 %, 1640), luonnontieteellinen ala (33.0 %, 380), tekniikan ala (36.2 %, 1170), maa- ja metsätalouden ala (31.0 %, 150), terveys- ja sosiaaliala (24.0 %, 560), palvelualat (26.7 %, 200).

Taulukko A5.5a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2000), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Muussa toiminnassa vuonna 2004							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaaliala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	50.7	2 160	55.6	1 920	40.2	1 000	53.8	930
Opiskelija	5.1	220	4.3	150	9.1	230	7.3	130
Työtön	6.2	260	6.9	240	10.6	260	13.4	230
Eläkeläinen	0.2	10	0.2	10	0.2	10	0.1	0
Muu (tuntematon)	37.8	1 610	33.1	1 140	39.9	990	25.3	440
Yhteensä	100.0	4 260	100.0	3 450	100.0	2 480	100.0	1 730

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.5b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2004), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2008							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaaliala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	47.9	2 320	50.8	1 810	40.3	1 100	60.8	1 480
Opiskelija	6.2	300	4.7	170	9.2	250	5.6	140
Työtön	9.3	450	10.5	370	11.3	310	8.1	200
Eläkeläinen	0.2	10	0.2	10	0.1	0	0.2	10
Muu (tuntematon)	36.4	1 760	33.8	1 210	39.0	1 060	25.2	610
Yhteensä	100.0	4 840	100.0	3 570	100.0	2 730	100.0	2 420

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.5c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2008), koulutusaloilla korkea muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2012							
	Kaupallinen, yhteiskuntatiet.		Tekniikka		Humanistinen		Terveys- ja sosiaaliala	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	43.4	2 100	42.9	1 390	39.8	1 250	55.6	1 310
Opiskelija	7.0	340	4.9	160	11.7	370	5.8	140
Työtön	7.7	370	9.7	310	10.4	330	5.6	130
Eläkeläinen	0.3	20	0.1	0	0.2	10	0.0	0
Muu (tuntematon)	41.6	2 010	42.5	1 380	37.9	1 190	33.0	780
Yhteensä	100.0	4 830	100.0	3 240	100.0	3 150	100.0	2 350

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.6a Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2004 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2000), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2000	Muussa toiminnassa vuonna 2004							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	63.1	1 090	46.4	500	48.6	220	45.0	150
Opiskelija	3.9	70	8.6	90	7.9	40	6.6	20
Työtön	6.9	120	8.6	90	6.6	30	6.0	20
Eläkeläinen	0.1	0	0.1	0	0.2	0	0.6	0
Muu (tuntematon)	25.9	450	36.3	390	36.7	170	41.7	140
Yhteensä	100.0	1 720	100.0	1 080	100.0	460	100.0	330

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4a havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.6b Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2008 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2004), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2004	Muussa toiminnassa vuonna 2008							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	52.7	680	44.5	500	44.4	210	50.9	270
Opiskelija	5.1	70	7.5	80	8.2	40	5.2	30
Työtön	9.2	120	9.5	110	11.6	60	10.3	60
Eläkeläinen	0.1	0	0.1	0	0.2	0	0.2	0
Muu (tuntematon)	32.9	420	38.4	430	35.5	170	33.3	180
Yhteensä	100.0	1 280	100.0	1 120	100.0	470	100.0	530

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4b havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

Taulukko A5.6c Eri koulutusalojen korkeakoulututkinnon suorittaneet: vuonna 2012 muussa toiminnassa olleiden työmarkkina-asema neljä vuotta aiemmin (vuonna 2008), koulutusaloilla alhaisempi muussa toiminnassa olevien korkeakoulutettujen määrä, eri työmarkkina-asemien osuudet (%) ja henkilömäärät

Työmarkkina-asema vuonna 2008	Muussa toiminnassa vuonna 2012							
	Kasvatustieteellinen		Luonnontieteellinen		Maa- ja metsätalous		Palvelualat	
	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä	%-osuus	henkilömäärä
Työllinen	44.9	500	38.2	440	41.3	200	54.2	400
Opiskelija	7.2	80	9.4	110	8.4	40	5.3	40
Työtön	10.6	120	11.7	140	11.3	50	6.2	50
Eläkeläinen	0.3	0	0.1	0	0.2	0	0.1	0
Muu (tuntematon)	37.1	420	40.7	470	38.8	190	34.2	250
Yhteensä	100.0	1 120	100.0	1 160	100.0	480	100.0	730

Taulukon sisältämät tiedot perustuvat kuvion A5.4c havainnollistamaan tilanteeseen eri koulutusaloilla.

	Asema viimeisenä (viidentenä) vuonna				
	työllinen	opiskelija	työtön	eläkeläinen	muu
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	0.047*** (0.004)	0.006** (0.002)	-0.061*** (0.004)	-0.013*** (0.002)	0.021*** (0.002)
Alempi kk-aste (vert.r.)					
Ylempi kk-aste	0.024*** (0.004)	-0.006** (0.002)	-0.005 (0.004)	-0.014*** (0.002)	0.001 (0.002)
Tutkijakoulutusaste	0.024* (0.012)	0.009 (0.006)	-0.006 (0.010)	-0.038*** (0.005)	0.01 (0.007)
Kasvatustieteellinen	0.005 (0.008)	-0.006 (0.004)	0.005 (0.008)	-0.011* (0.005)	0.007 (0.004)
Humanistinen	-0.063*** (0.006)	0.007* (0.003)	0.065*** (0.006)	-0.015*** (0.003)	0.007* (0.003)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.011* (0.005)	-0.002 (0.003)	0.004 (0.005)	0.003 (0.003)	0.006* (0.003)
Luonnontieteellinen	-0.069*** (0.008)	0.021*** (0.005)	0.037*** (0.007)	-0.003 (0.004)	0.014** (0.005)
Tekninen (vert.r.)					
Maa- ja metsätalous	-0.007 (0.010)	0.005 (0.005)	-0.005 (0.009)	0.008 (0.005)	-0.001 (0.006)
Terveys- ja sosiaaliala	0.066*** (0.008)	-0.013*** (0.003)	-0.078*** (0.007)	-0.002 (0.006)	0.027*** (0.005)
Palvelualat	-0.015 (0.012)	-0.002 (0.005)	0.007 (0.011)	-0.004 (0.007)	0.014 (0.007)
18-34-vuotiaat	0.203*** (0.007)	0.016*** (0.003)	-0.210*** (0.006)	-0.025*** (0.002)	0.016*** (0.004)
35-44-vuotiaat	0.121*** (0.006)	0.012*** (0.003)	-0.108*** (0.006)	-0.017*** (0.002)	-0.008* (0.003)
45-54-vuotiaat (vert.r.)					
55-64-vuotiaat	-0.277*** (0.007)	-0.023*** (0.002)	-0.059*** (0.007)	0.403*** (0.009)	-0.044*** (0.003)
Tutkinto 0-1 vuotta	0.126*** (0.007)	0.010*** (0.003)	-0.049*** (0.007)	-0.053*** (0.005)	-0.035*** (0.004)
Tutkinto 2-5 vuotta	0.045*** (0.007)	0.010*** (0.003)	-0.004 (0.006)	-0.025*** (0.004)	-0.026*** (0.004)
Tutkinto 6-10 vuotta	0.035*** (0.007)	0.007* (0.003)	0 (0.006)	-0.027*** (0.004)	-0.016*** (0.004)
Tutkinto 11+ vuotta (vert.r.)					

Tutkintoikä tuntematon	-0.097*** (0.008)	0.041*** (0.004)	0.016* (0.007)	-0.024*** (0.003)	0.064*** (0.006)
Etelä-Suomi (vert.r.)					
Länsi-Suomi	-0.012** (0.004)	0.002 (0.002)	0.028*** (0.004)	-0.005* (0.002)	-0.013*** (0.002)
Itä-Suomi	-0.01 (0.006)	0.007* (0.003)	0.032*** (0.006)	-0.009** (0.003)	-0.019*** (0.003)
Pohjois-Suomi	-0.014* (0.006)	0.009** (0.003)	0.027*** (0.006)	0 (0.003)	-0.021*** (0.003)
Ryhmä 1: 2000-2004 (vert.r.)					
Ryhmä 2: 2004-2008	0.076*** (0.005)	-0.005* (0.002)	-0.050*** (0.004)	-0.017*** (0.002)	-0.003 (0.003)
Ryhmä 3: 2008-2012	0.031*** (0.005)	0.003 (0.002)	0.013** (0.004)	-0.040*** (0.002)	-0.007** (0.003)
r2
bic
N	61174	61174	61174	61174	61174

	Asema viimeisenä (viidentenä) vuonna				
	työllinen	opiskelija	työtön	eläkeläinen	muu
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	0.052*** (0.006)	0.013*** (0.002)	0.008** (0.003)	-0.006** (0.002)	-0.067*** (0.006)
Alempi kk-aste (vert.r.)					
Ylempi kk-aste	0.003 (0.005)	-0.005** (0.002)	-0.011*** (0.003)	-0.013*** (0.002)	0.026*** (0.005)
Tutkijakoulutusaste	-0.032** (0.012)	-0.014*** (0.004)	-0.034*** (0.005)	-0.022*** (0.004)	0.101*** (0.012)
Kasvatustieteellinen	0.064*** (0.010)	-0.012*** (0.003)	-0.012* (0.005)	0 (0.004)	-0.041*** (0.009)
Humanistinen	-0.049*** (0.008)	0.004 (0.003)	0.012** (0.005)	0.002 (0.003)	0.030*** (0.008)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.029*** (0.007)	-0.005 (0.003)	-0.010* (0.004)	0.006* (0.003)	0.038*** (0.007)
Luonnontieteellinen	-0.050*** (0.011)	0.020*** (0.005)	0.012 (0.007)	-0.002 (0.004)	0.019 (0.010)
Tekninen (vert.r.)					
Maa- ja metsätalous	-0.013 (0.014)	0.002 (0.006)	0.024** (0.009)	0.006 (0.006)	-0.018 (0.013)
Terveys- ja sosiaaliala	0.081*** (0.009)	-0.017*** (0.003)	-0.037*** (0.004)	-0.007 (0.004)	-0.021* (0.009)
Palvelualat	-0.024 (0.014)	-0.011* (0.005)	-0.019** (0.007)	-0.013** (0.005)	0.067*** (0.014)
18-34-vuotiaat	0.235*** (0.009)	0.014*** (0.003)	-0.061*** (0.005)	-0.042*** (0.003)	-0.146*** (0.009)
35-44-vuotiaat	0.166*** (0.007)	0.010*** (0.003)	-0.028*** (0.005)	-0.035*** (0.003)	-0.112*** (0.007)
45-54-vuotiaat (vert.r.)					
55-64-vuotiaat	-0.139*** (0.009)	-0.018*** (0.003)	-0.009 (0.007)	0.228*** (0.010)	-0.062*** (0.010)
tutkinto 0-1 vuotta	0.066*** (0.010)	0.020*** (0.003)	0.040*** (0.006)	-0.008 (0.005)	-0.118*** (0.010)
tutkinto 2-5 vuotta	0.048*** (0.008)	0.010*** (0.003)	0.033*** (0.004)	-0.003 (0.004)	-0.087*** (0.008)
tutkinto 6-10 vuotta	0.058*** (0.008)	0.004 (0.002)	0.016*** (0.004)	-0.005 (0.004)	-0.073*** (0.008)
tutkinto 11+ vuotta (vert.r.)					

tutkintoikä tuntematon	-0.135*** (0.009)	0.070*** (0.005)	0.113*** (0.006)	-0.013*** (0.003)	-0.034*** (0.009)
Etelä-Suomi (vert.r.)					
Länsi-Suomi	-0.001 (0.005)	0.006** (0.002)	0.026*** (0.003)	0.005* (0.002)	-0.035*** (0.005)
Itä-Suomi	-0.001 (0.009)	0.019*** (0.004)	0.037*** (0.005)	0.012** (0.004)	-0.066*** (0.009)
Pohjois-Suomi	-0.014 (0.008)	0.022*** (0.004)	0.036*** (0.005)	0.011** (0.004)	-0.056*** (0.008)
Ryhmä 1: 2000-2004 (vert.r.)					
Ryhmä 2: 2004-2008	0.063*** (0.006)	0.007** (0.002)	-0.016*** (0.003)	0.001 (0.002)	-0.055*** (0.006)
Ryhmä 3: 2008-2012	0.024*** (0.005)	0.011*** (0.002)	0.009** (0.003)	0.003 (0.002)	-0.048*** (0.006)
r2
bic
N	46995	46995	46995	46995	46995

	Asema viimeisenä (viidentenä) vuonna				
	työllinen	opiskelija	työtön	eläkeläinen	muu
Mies (vertailuryhmä)					
Nainen	0.047*** (0.004)	0.006** (0.002)	-0.065*** (0.004)	-0.008*** (0.002)	0.021*** (0.002)
Alempi kk-aste (vert.r.)					
Ylempi kk-aste	0.021*** (0.004)	-0.005** (0.002)	-0.004 (0.004)	-0.012*** (0.002)	0 (0.002)
Tutkijakoulutusaste	0.018 (0.012)	0.011 (0.006)	-0.002 (0.010)	-0.036*** (0.005)	0.009 (0.007)
Kasvatustieteellinen	-0.001 (0.008)	-0.005 (0.004)	0.013 (0.008)	-0.013** (0.004)	0.007 (0.004)
Humanistinen	-0.064*** (0.006)	0.007* (0.003)	0.067*** (0.006)	-0.017*** (0.003)	0.007* (0.003)
Kaupallinen, yht.kunn.	-0.009 (0.005)	-0.002 (0.003)	0.003 (0.005)	0.001 (0.003)	0.007* (0.003)
Luonnontieteellinen	-0.067*** (0.008)	0.021*** (0.005)	0.036*** (0.007)	-0.003 (0.004)	0.014** (0.005)
Tekninen (vert.r.)					
Maa- ja metsätalous	-0.008 (0.010)	0.005 (0.005)	-0.006 (0.009)	0.01 (0.005)	-0.001 (0.006)
Terveys- ja sosiaaliala	0.062*** (0.008)	-0.012*** (0.003)	-0.071*** (0.007)	-0.004 (0.006)	0.026*** (0.005)
Palvelualat	-0.02 (0.012)	-0.001 (0.005)	0.012 (0.011)	-0.004 (0.007)	0.013 (0.007)
18-34-vuotiaat	0.195*** (0.007)	0.017*** (0.003)	-0.196*** (0.006)	-0.030*** (0.002)	0.015*** (0.004)
35-44-vuotiaat	0.118*** (0.006)	0.012*** (0.003)	-0.102*** (0.006)	-0.020*** (0.002)	-0.008* (0.003)
45-54-vuotiaat (vert.r.)					
55-64-vuotiaat	-0.281*** (0.007)	-0.021*** (0.003)	-0.005 (0.007)	0.351*** (0.008)	-0.044*** (0.003)
Tutkinto 0-1 vuotta	0.125*** (0.007)	0.010*** (0.003)	-0.051*** (0.007)	-0.050*** (0.005)	-0.035*** (0.004)
Tutkinto 2-5 vuotta	0.046*** (0.007)	0.010** (0.003)	-0.008 (0.006)	-0.021*** (0.004)	-0.026*** (0.004)
Tutkinto 6-10 vuotta	0.034*** (0.007)	0.007* (0.003)	-0.003 (0.006)	-0.023*** (0.004)	-0.016*** (0.004)
Tutkinto 11+ vuotta (vert.r.)					

Tutkintoikä tuntematon	-0.082*** (0.008)	0.036*** (0.004)	-0.011 (0.007)	-0.013*** (0.003)	0.070*** (0.006)
Etelä-Suomi (vert.r.)					
Länsi-Suomi	-0.011** (0.004)	0.002 (0.002)	0.026*** (0.004)	-0.004* (0.002)	-0.012*** (0.002)
Itä-Suomi	-0.005 (0.006)	0.005 (0.003)	0.021*** (0.006)	-0.003 (0.003)	-0.018*** (0.003)
Pohjois-Suomi	-0.012* (0.006)	0.008** (0.003)	0.024*** (0.006)	0.001 (0.003)	-0.021*** (0.003)
Ei toimenpiteitä (vert.r.)					
Osallistunut työv.koul./ ollut sijoitettuna	-0.050*** (0.004)	0.011*** (0.002)	0.115*** (0.004)	-0.069*** (0.002)	-0.007** (0.002)
Ryhmä 1: 2000-2004 (vert.r.)					
Ryhmä 2: 2004-2008	0.083*** (0.005)	-0.006** (0.002)	-0.065*** (0.004)	-0.010*** (0.002)	-0.001 (0.003)
Ryhmä 3: 2008-2012	0.039*** (0.005)	0.001 (0.002)	-0.007 (0.004)	-0.028*** (0.002)	-0.006* (0.003)
r2
bic
N	61174	61174	61174	61174	61174

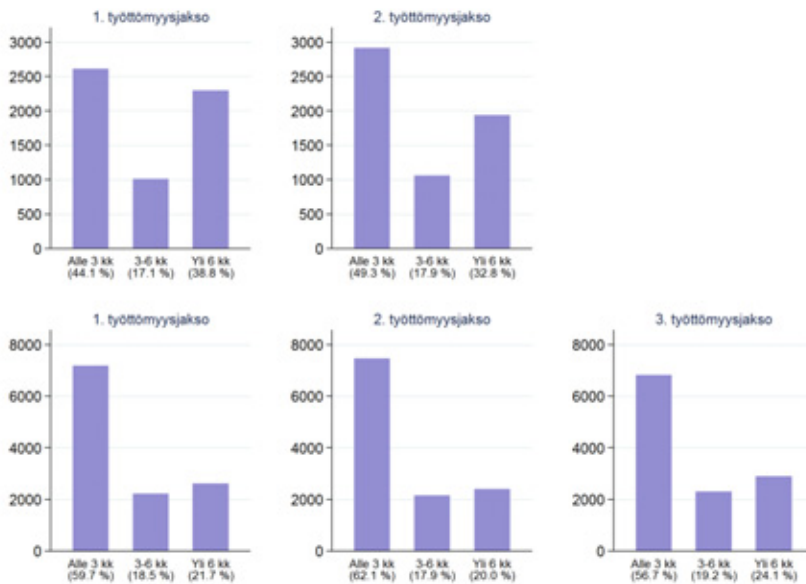
Luvun 6 liitteet

Kuvio A6.1 Yhden työttömyysjakson kokeneet alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneet: työttömyysjaksojen jakauma (%) alle 3 kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli 6 kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltynä sekä erikestoisten jaksojen esiintyvyyys eri havaintovuosina

Aineistossa on yhteensä 18 100 alimman korkean asteen suorittanutta, jotka ovat havaintojaksolla kokeneet pelkästään yhden työttömyysjakson. Kuvion laskelmissa ovat mukana vain ne henkilöt (yhteensä 14 280), joille aineistosta löytyy sekä työttömyysjakson alkamis- että päättymispäivämäärä. Tämä henkilömäärän karsinta vaikuttaa eritoten vuonna 2014 alkaneiden ja vuoden 2015 puolella jatkuvien työttömyysjaksojen esiintyvyyteen. Kuvion pylväät osoittavat kuinka monen koulutusryhmään kuuluvan kohdalla (pysty akselin asteikko) työttömyysjakso on kestänyt alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta tai yli kuusi kuukautta. Pylväiden jako erivärisiin alueisiin havainnollistaa puolestaan, missä suhteessa eri havaintovuosina on esiintynyt ko. kestoisia työttömyysjaksoja. Jokaisen pylvään osalta eri vuosien osuudet summautuvat siten sataan prosenttiin.

Kuvio A6.2 Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneet: eri työttömyysjaksojen keston mukainen jakauma (%) alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta ja yli kuusi kuukautta kestäneisiin jaksoihin eriteltyinä

Aineistossa on yhteensä 18 280 alimman korkean asteen suorittanutta, jotka ovat havaintoajanjaksolla kokeneet kaksi työttömyysjaksoa. Ylemmissä kuvissa mukana on 5 920 henkilöä, joille aineistosta löytyy kummankin työttömyysjakson osalta alkamis- ja päättymispäivämäärä. Vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneita on yhteensä 27 270, joista alemmissä kuvissa on vastaavasti mukana 12 040 henkilöä eli näiden osalta aineisto sisältää havaintoajanjakson kolmen viimeisimmän työttömyysjakson alkamis- ja päättymispäivämäärän.

Taulukko A6.1 Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneet: työttömyysjaksojen kestojen kytkentä

Työttömyysjaksojen määrä	Jakson kesto	% -jakauma 1. jaksolla	% -jakauma 2. jaksolla			% -jakauma 3. jaksolla		
			alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk	alle 3 kk	3–6 kk	yli 6 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	44.1	63.3	17.2	19.5			
	3–6 kk	17.1	47.5	19.7	32.8			
	yli 6 kk	38.8	34.2	17.8	48.0			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	59.7	70.4			68.4	15.9	15.7
		59.7		15.2		53.7	23.6	22.8
		59.7			14.4	47.0	20.2	32.7
	3–6 kk	18.5	52.8			58.7	20.0	21.3
		18.5		24.1		39.5	31.8	28.7
		18.5			23.1	42.7	21.4	35.9
	yli 6 kk	21.7	47.0			52.3	17.9	29.8
		21.7		20.0		38.0	23.3	38.6
		21.7			33.0	36.7	21.1	42.2

”%-jakauma 1. jaksolla” sarakkeen osuudet ovat samat kuin 1. työttömyysjakson osuudet kuviossa A6.2 yllä. Osuudet siis kuvaavat havaintoajanjaksolla kaksi (kolme) työttömyysjaksoa kokeneiden toiseksi (kolmanneksi) viimeisimmän työttömyysjakson keston mukaista jakaumaa. ”%-jakauma 2. jaksolla” sarakkeen osuudet havainnollistavat ensimmäisellä jaksolla erikestoisen työttömyyden kokeneiden seuraavan työttömyysjakson keston vaihtelua. Esimerkiksi kaksi (kolme) työttömyysjaksoa kokeneista, noin 44 %:lla (vajaalla 60 %:lla) ensimmäinen jakso kesti alle kolme kuukautta. Näistä noin 63 %:lla (noin 70 %:lla) myös toinen työttömyysjakso kesti alle kolme kuukautta. Näistä kolmannen kerran työttömäksi joutuneista noin 68 %:lla työttömyys jäi edelleen lyhyeksi.

Taulukko A6.2 Kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet alimman korkean asteen (aste 5) suorittaneet: työttömyysjaksojen välillä kulunut aika

Työttömyys- jaksojen määrä	1. jakson kesto	etäisyys 2. jaksolle			etäisyys 3. jaksolle		
		alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk	alle 6 kk	6–12 kk	yli 12 kk
Kaksi jaksoa	alle 3 kk	59.6	18.3	22.0			
	3–6 kk	64.7	16.8	18.4			
	yli 6 kk	67.6	16.8	15.6			
Vähintään kolme jaksoa	alle 3 kk	75.4			76.2	13.4	10.4
			16.2		51.4	38.2	10.3
				8.4	69.3	20.6	10.1
	3–6 kk	74.3			72.3	17.3	10.4
			16.9		51.0	38.0	11.0
				8.8	73.4	19.7	6.9
	yli 6 kk	81.0			77.3	12.5	10.3
			12.8		70.2	16.9	12.9
				6.2	78.3	15.0	6.7

Työttömyysjaksojen välillä kulunut aika (etäisyys) on mitattu vertailemalla edellisen työttömyysjakson päättymispäivämäärä seuraavan työttömyysjakson alkamispäivämäärään.

Luvun 7 liitteet

Taulukko A7.1 Viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt alimman korkean asteen suorittaneilla, henkilöiden lukumäärät ja osuudet (%)

<i>Päättymisen syy</i>	<i>lukumäärä</i>	<i>%-osuus</i>
<i>Saanut itse työtä</i>	9 954	30.9
<i>Ei ole uusinut työnhakuaan</i>	8 591	26.7
<i>Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille</i>	2 815	8.7
<i>Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle</i>	4 109	12.7
<i>Työllistetty</i>	2 380	7.4
<i>Aloittanut työvoimakoulutuksen</i>	787	2.4
<i>Aloittanut valmennuksen/kokeilun</i>	312	1.0
<i>Aloittanut omaehtoisen opiskelun</i>	921	2.9
<i>Aloittanut muun koulutuksen</i>	538	1.7
<i>Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan</i>	592	1.8
<i>Lomautus / lyh. työviikko päättynyt</i>	94	0.3
<i>Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle</i>	9	0.0
<i>Siirtynyt työttömyyseläkkeelle</i>	87	0.3
<i>Muu syy tai ei tietoa</i>	1 047	3.2
<i>Yhteensä</i>	32 236	100.0

Taulukko A7.2 Alimman korkean asteen suorittaneet: viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyt havaintoajanjakson työttömyysjaksojen kokonaislukumäärän sekä viimeisimmän (päättynen) työttömyysjakson keston mukaan eriteltynä, osuuksia (%) ja henkilömääriä

Päättymisen syy	Havaintovuosien työttömyysjaksojen kokonaislukumäärä			Viimeisimmän työttömyysjakson kesto (kk)			Koulutusryhmän kaikki työttömät
	yksi	kaksi	vähin. kolme	alle 3	3–6	yli 6	henkilömäärä
Saanut itse työtä	28.8	28.9	34.3	36.1	34.5	20.7	9 954
Ei ole uusinnut työnhakuaan	34.3	26.8	17.5	28.4	27.2	23.7	8 591
Välitetty työhön yleisille työmarkkinoille	8.9	8.6	8.7	11.5	7.6	5.0	2 815
Siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	14.0	13.4	10.9	6.2	9.4	24.8	4 109
Työllistetty	4.4	9.0	10.2	5.8	6.6	10.3	2 380
Aloittanut työvoimakoulutuksen	1.5	2.2	3.6	2.1	3.6	2.4	787
Aloittanut valmennuksen/kokeilun	0.2	0.6	2.0	0.9	1.2	0.9	312
Aloittanut omaehtoisen opiskelun	1.6	3.2	4.2	2.8	3.4	2.7	921
Aloittanut muun koulutuksen	1.5	1.9	1.8	1.8	2.0	1.3	538
Aloittanut kuntouttavan työtoiminnan	0.4	1.4	3.8	1.6	1.6	2.3	592
Lomautus/lyh.työviikko päättynyt	0.2	0.2	0.4	0.4	0.3	0.1	94
Työhön/työnhakuun EU/ETA-alueelle	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9
Siirtynyt työttömyyseläkkeelle	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.7	87
Muu syy tai ei tietoa	3.9	3.4	2.4	2.3	2.4	5.2	1 047
Yhteensä, %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Yhteensä, henkilömäärä	14 281	5 918	12 037	16 088	5 832	10 316	32 236

Työttömyysjaksojen luokittelu toistuvuuden suhteen noudattaa samaa kolmijakoa kuin luvussa 6: havaintoperiodilla yksi, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa kokeneet. Työttömyysjakson kesto viittaa viimeisimpään (päättäneeseen) työttömyysjaksoon eli samaan jaksoon kuin päättymisen syyn osalta. Keston mukainen ryhmittely on sama kuin luvussa 6: alle kolme kuukautta, vähintään kolme mutta enintään kuusi kuukautta sekä yli kuusi kuukautta kestäneet työttömyysjaksot. Viimeinen sarake toistaa taulukossa A7.1 esitetyt henkilömäärät.

Taulukko A7.3 Alimman korkean asteen tutkinnon suorittaneiden työvoimapalvelujen käyttö, henkilömäärät ja osuudet (%)

Työvoimapalvelu	lukumäärä	%-osuus
Ammatillinen työvoimakoulutus	6 547	20.3
Työllistäminen	6 508	20.2
Vuorotteluvapaasijaisuus	2 341	7.3
Omaehtoinen opiskelu	2 127	6.6
Valmentava työvoimakoulutus	1 702	5.3
Työkokeilu	1 407	4.4
Työtarjoituksen saaneet	11 015	34.2
Suunnitelma tehty	23 723	73.6

Taulukko A7.4 Korkeakoulutettujen eri taust ominaisuuksien yhteys siihen, että on havaintoajanjaksolla kokenut yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa

	1 työttömyys- jakso	2 työttömyys- jaksoa	vähintään 3 työttömyysjaksoa
Mies (vertailuryhmä)			
Nainen	-0.032***	-0.002	0.034***
Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)			
Ylempi korkeakouluaste	0.019***	0.001	-0.020***
Tutkijakoulutusaste	0.033**	0.012	-0.045***
Kasvatustieteellinen ala	-0.042***	-0.007	0.049***
Humanistinen ala	-0.107***	0.002	0.105***
Kaupallinen, yhteiskunnallinen ala	-0.022***	0.012**	0.010*
Luonnontieteellinen ala	-0.056***	-0.005	0.061***
Tekniikan ala (vertailuryhmä)			
Maa- ja metsätalouden ala	-0.059***	-0.004	0.063***
Terveys- ja sosiaaliala	-0.006	-0.010	0.015*
Palvelualat	-0.043***	0.021**	0.022*
Muu / tuntematon koulutusala	0.051***	0.004	-0.055***
Ikäryhmä 18–34	-0.027***	0.026***	0.002
Ikäryhmä 35–44	0.034***	0.001	-0.035***
Ikäryhmä 45–54 (vertailuryhmä)			
Ikäryhmä 55–64	0.027***	-0.003	-0.024***
Tutkinnon ikä 0–1 vuotta	0.224***	-0.004	-0.220***
Tutkinnon ikä 2–5 vuotta	0.022***	-0.003	-0.019***
Tutkinnon ikä 6–10 vuotta	0.025***	-0.001	-0.024***
Tutkinnon ikä 11– vuotta (vertailuryhmä)			
Tutkinnon ikä tuntematon	0.138***	-0.024***	-0.114***
Etelä-Suomi (vertailuryhmä)			
Länsi-Suomi	-0.027***	-0.005	0.032***
Itä-Suomi	-0.107***	-0.017***	0.124***
Pohjois-Suomi	-0.062***	0.002	0.061***
Johtajat	0.116***	-0.009	-0.106***
Erytisasiantuntijat (vertailuryhmä)			
Asiantuntijat	-0.006	0.002	0.004
Toimisto- ja asiakaspalveluyöntekijät	-0.009	-0.004	0.013*
Palvelu- ja myyntiyöntekijät	-0.037***	-0.009	0.046***
Maanviljelijä, metsätyöntekijät ym.	-0.136***	0.010	0.126***
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	-0.051***	-0.012	0.063***
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	-0.106***	0.004	0.102***
Muu/tuntematon	0.054***	-0.030***	-0.024***

Havaintojen lukumäärä	100179	100179	100179
-----------------------	--------	--------	--------

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimien tilastollinen merkitsevyys: *** 99,9 %:n tasolla; ** 95 %:n tasolla; * 90 %:n tasolla; muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Taulukko A7.5 Korkeakoulutettujen eri taust ominaisuuksien yhteys siihen, että on havaintoajanjaksolla kokenut yhden, kaksi tai vähintään kolme työttömyysjaksoa: mukana työllistämispalvelut

	1 työttömyys- jakso	2 työttömyys- jaksoa	vähintään 3 työttömyysjaksoa
Mies (vertailuryhmä)			
Nainen	-0.019***	-0.003	0.022***
Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)			
Ylempi korkeakouluaste	0.008*	0.002	-0.009**
Tutkijakoulutusaste	-0.003	0.017	-0.014
Kasvatustieteellinen ala	-0.108***	0.001	0.107***
Humanistinen ala	-0.135***	0.010*	0.125***
Kaupallinen, yhteiskunnallinen ala	-0.043***	0.016***	0.027***
Luonnontieteellinen ala	-0.070***	0.001	0.069***
Tekniikan ala (vertailuryhmä)			
Maa- ja metsätalouden ala	-0.074***	0.001	0.074***
Terveys- ja sosiaali-ala	-0.068***	-0.003	0.071***
Palvelualat	-0.102***	0.027***	0.075***
Muu / tuntematon koulutusala	-0.014*	0.013**	0.001
Ikäryhmä 18–34	-0.051***	0.032***	0.019***
Ikäryhmä 35–44	0.023***	0.003	-0.025***
Ikäryhmä 45–54 (vertailuryhmä)			
Ikäryhmä 55–64	-0.007	0.001	0.006
Tutkinnon ikä 0–1 vuotta	0.174***	0	-0.175***
Tutkinnon ikä 2–5 vuotta	0.019***	-0.007	-0.012*
Tutkinnon ikä 6–10 vuotta	0.022***	-0.003	-0.019***
Tutkinnon ikä 11– vuotta (vertailuryhmä)			
Tutkinnon ikä tuntematon	0.123***	-0.025***	-0.098***
Etelä-Suomi (vertailuryhmä)			
Länsi-Suomi	-0.020***	-0.005	0.025***
Itä-Suomi	-0.079***	-0.018***	0.097***
Pohjois-Suomi	-0.058***	0.001	0.057***
Johtajat	0.085***	-0.003	-0.081***
Erytisasiantuntijat (vertailuryhmä)			
Asiantuntijat	-0.001	0.002	-0.001
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	0.018**	-0.004	-0.013*
Palvelu- ja myyntityöntekijät	-0.018*	-0.008	0.026***
Maanviljelijä, metsätyöntekijät ym.	-0.143***	0.012	0.131***
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	-0.002	-0.014	0.016
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	-0.066***	0.003	0.063***
Muu/tuntematon	0.071***	-0.028***	-0.043***
Ei osallistunut aktiivitoimiin (vertailuryhmä)			
Työvoimakoulutus	-0.284***	0.051***	0.233***
Valmennus	-0.316***	0.034***	0.283***
Työllistäminen	-0.181***	0.016***	0.165***
Vuorotteluvapaa	-0.144***	0	0.144***
Omaehtoinen opiskelu	-0.260***	0.031***	0.228***

Kuntouttava työtoiminta	-0.302***	-0.019	0.321***
Työkokeilu	-0.353***	-0.025**	0.378***
Havaintojen lukumäärä	100 179	100 179	100 179

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimien tilastollinen merkitsevyys: *** 99,9 %:n tasolla; ** 95 %:n tasolla; * 90 %:n tasolla; muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Taulukko A7.6 Korkeakoulutettujen eri taust ominaisuuksien yhteys siihen, että havaintoajanjakson viimeisin (päättynyt) työttömyysjakso on kestänyt alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta tai yli kuusi kuukautta

	alle 3 kk	3 – 6 kk	yli 6 kk
Mies (vertailuryhmä)			
Nainen	0.065***	-0.015***	-0.050***
Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)			
Ylempi korkeakouluaste	-0.013***	0.005	0.008**
Tutkijakoulutusaste	-0.073***	0.013	0.060***
Kasvatustieteellinen ala	0.187***	-0.066***	-0.122***
Humanistinen ala	0.027***	-0.012*	-0.014**
Kaupallinen, yhteiskunnallinen ala	0.022***	-0.013**	-0.009*
Luonnontieteellinen ala	0.032***	-0.014*	-0.019**
Tekniikan ala (vertailuryhmä)			
Maa- ja metsätalouden ala	0.023*	-0.005	-0.018
Terveys- ja sosiaaliala	0.181***	-0.065***	-0.116***
Palvelualat	0.056***	-0.007	-0.050***
Muu / tuntematon koulutusala	0.109***	-0.044***	-0.065***
Ikäryhmä 18–34	0.074***	0.004	-0.078***
Ikäryhmä 35–44	0.033***	0.005	-0.037***
Ikäryhmä 45–54 (vertailuryhmä)			
Ikäryhmä 55–64	-0.118***	-0.028***	0.146***
Tutkinnon ikä 0–1 vuotta	0.141***	-0.007	-0.134***
Tutkinnon ikä 2–5 vuotta	0.037***	-0.002	-0.035***
Tutkinnon ikä 6–10 vuotta	0.006	-0.002	-0.004
Tutkinnon ikä 11– vuotta (vertailuryhmä)			
Tutkinnon ikä tuntematon	0.103***	-0.022***	-0.081***
Etelä-Suomi (vertailuryhmä)			
Länsi-Suomi	0.018***	-0.013***	-0.005
Itä-Suomi	0.061***	-0.033***	-0.029***
Pohjois-Suomi	0.022***	-0.016***	-0.006
Johtajat	-0.069***	0.025**	0.044***
Erityisasiantuntijat (vertailuryhmä)			
Asiantuntijat	0.022***	-0.002	-0.020***
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	-0.003	0.001	0.002
Palvelu- ja myyntityöntekijät	0.059***	-0.010	-0.049***
Maanviljelijä, metsätyöntekijät ym.	-0.046	0.110***	-0.064***
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	0.005	0.011	-0.016
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	0.084***	-0.006	-0.078***
Muu/tuntematon	0.026***	-0.005	-0.022***

Havaintojen lukumäärä	100179	100179	100179
-----------------------	--------	--------	--------

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimien tilastollinen merkitsevyys: *** 99,9 %:n tasolla; ** 95 %:n tasolla; * 90 %:n tasolla; muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Taulukko A7.7 Korkeakoulutettujen eri taustam ominaisuuksien yhteys siihen, että havaintoajanjakson viimeisin (päättynyt) työttömyysjakso on kestänyt alle kolme kuukautta, 3–6 kuukautta tai yli kuusi kuukautta, työvoimapa lvelut mukana

	alle 3 kk	3 – 6 kk	yli 6 kk
Mies (vertailuryhmä)			
Nainen	0.060***	-0.013***	-0.047***
Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)			
Ylempi korkeakouluaste	-0.013***	0.004	0.009**
Tutkijakoulutusaste	-0.067***	0.01	0.057***
Kasvatustieteellinen ala	0.180***	-0.061***	-0.119***
Humanistinen ala	0.027***	-0.010*	-0.017***
Kaupallinen, yhteiskunnallinen ala	0.020***	-0.010*	-0.010*
Luonnontieteellinen ala	0.030***	-0.012	-0.018**
Tekniikan ala (vertailuryhmä)			
Maa- ja metsätalouden ala	0.018	-0.001	-0.017
Terveys- ja sosiaialia	0.167***	-0.057***	-0.111***
Palvelualat	0.060***	-0.006	-0.054***
Muu / tuntematon koulutusala	0.108***	-0.041***	-0.067***
Ikäryhmä 18–34	0.075***	0.004	-0.079***
Ikäryhmä 35–44	0.034***	0.004	-0.038***
Ikäryhmä 45–54 (vertailuryhmä)			
Ikäryhmä 55–64	-0.110***	-0.028***	0.138***
Tutkinnon ikä 0–1 vuotta	0.144***	-0.007	-0.137***
Tutkinnon ikä 2–5 vuotta	0.030***	0.002	-0.032***
Tutkinnon ikä 6–10 vuotta	0.002	0	-0.002
Tutkinnon ikä 11– vuotta (vertailuryhmä)			
Tutkinnon ikä tuntematon	0.103***	-0.021***	-0.081***
Etelä-Suomi (vertailuryhmä)			
Länsi-Suomi	0.015***	-0.011***	-0.004
Itä-Suomi	0.052***	-0.028***	-0.024***
Pohjois-Suomi	0.018***	-0.014***	-0.004
Johtajat	-0.061***	0.022**	0.039***
Erytisasiantuntijat (vertailuryhmä)			
Asiantuntijat	0.019***	0	-0.019***
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	-0.006	0.002	0.004
Palvelu- ja myyntityöntekijät	0.058***	-0.01	-0.048***
Maanviljelijä, metsätyöntekijät ym.	-0.044	0.109***	-0.065***
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	0.007	0.009	-0.015
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	0.079***	-0.006	-0.073***
Muu/tuntematon	0.030***	-0.007	-0.023***
Ei osallistunut aktiivitoimiin (vertailuryhmä)			
Työvoimakoulutus	0.031***	0.005	-0.036***
Valmennus	-0.063***	0.027***	0.037***
Työllistäminen	0.006	-0.023***	0.017***
Vuorotteluvapaa	0.193***	-0.076***	-0.117***
Omaehtoinen opiskelu	0.018**	-0.002	-0.016**
Kuntouttava työtoiminta	0.008	-0.029	0.021

Työkokeilu	0.038***	-0.004	-0.034***
Havaintojen lukumäärä	100 179	100 179	100 179

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimien tilastollinen merkitsevyys: *** 99,9 %:n tasolla; ** 95 %:n tasolla; * 90 %:n tasolla; muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Taulukko A7.8 Korkeakoulutettujen eri taust ominaisuuksien yhteys viimeisimmän työttömyysjakson päättymisen syyhyn

	saanut itse työtä	ei ole uusinut työhakuaan	välitetty työhön yleisille työm:lle	siirtynyt työvoiman ulkopuolelle	työllistetty, aloittanut työvoima-	muu aktiivitoimi	muu syy
Mies (vertailuryhmä)							
Nainen	-0.023***	-0.023***	0.020***	0.032***	-0.014***	0.007***	0
Alempi korkeakouluaste (vertailuryhmä)							
Ylempi korkeakouluaste	0.045***	-0.009**	-0.005*	-0.007***	-0.007***	-0.009***	-0.007***
Tutkijakoulutusaste	0.095***	-0.031***	-0.043***	-0.001	-0.012*	-0.013***	0.006
Kasvatustieteellinen ala	0.003	0.069***	0.002	-0.008*	-0.052***	-0.007**	-0.008**
Humanistinen ala	-0.025***	0.031***	-0.029***	0.004	-0.014***	0.017***	0.016***
Kaupallinen, yhteiskunnallinen ala	-0.016**	0.010*	0.007*	-0.001	-0.001	-0.001	0.001
Luonnontieteellinen ala	-0.049***	0.022**	-0.008	0.010*	-0.012*	0.020***	0.017***
Tekniikan ala (vertailuryhmä)							
Maa- ja metsätalouden ala	-0.003	-0.004	-0.011	0.007	-0.003	0	0.014**
Terveys- ja sosiaaliala	0.01	0.027***	0.048***	-0.001	-0.053***	-0.021***	-0.009***
Palvelualat	0.031***	0.008	0.006	-0.006	-0.034***	-0.012***	0.007
Muu / tuntematon koulutusala	-0.038***	0.124***	-0.019***	-0.007*	-0.044***	-0.016***	0
Ikäryhmä 18–34	-0.031***	-0.036***	0.017***	0.029***	-0.002	0.010***	0.012***
Ikäryhmä 35–44	0.008	-0.016**	0.008*	0.011***	-0.013***	0	0.002
Ikäryhmä 45–54 (vertailuryhmä)							
Ikäryhmä 55–64	-0.130***	0.037***	-0.035***	0.141***	-0.027***	-0.011***	0.025***
Tutkinnon ikä 0–1 vuotta	0.033***	0.081***	0.062***	-0.054***	-0.052***	-0.064***	-0.006*
Tutkinnon ikä 2–5 vuotta	0.021***	0.049***	0.040***	-0.027***	-0.043***	-0.037***	-0.003
Tutkinnon ikä 6–10 vuotta	0.017**	0.021***	0.019***	-0.005	-0.023***	-0.021***	-0.007**
Tutkinnon ikä 11–vuotta (vertailuryhmä)							
Tutkinnon ikä tuntematon	-0.064***	0.141***	0.004	-0.014**	-0.036***	-0.029***	-0.002
Etelä-Suomi (vertailuryhmä)							
Länsi-Suomi	-0.006	-0.057***	0.024***	0.010***	0.016***	0.007***	0.006***
Itä-Suomi	-0.030***	-0.025***	0.023***	0.007*	0	0.017***	0.008**
Pohjois-Suomi	-0.002	-0.053***	0.023***	0.011***	0.008**	0.006**	0.007**
Johtajat	0.061***	-0.027***	-0.029***	0.015***	-0.006	-0.013***	0
Erityisasiantuntijat (vertailuryhmä)							
Asiantuntijat	-0.004	-0.017***	0.022***	-0.001	0.003	-0.002	-0.001
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	-0.018**	-0.024***	0.023***	0.005	0.013***	0.003	-0.002
Palvelu- ja myyntityöntekijät	-0.021**	0.002	-0.007	-0.003	0.011*	0.011***	0.007
Maanviljelijä, metsätyöntekijät ym.	0.057*	-0.064**	0.008	0.002	-0.008	0.008	-0.003
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	-0.063***	0.016	-0.019*	0.001	0.048***	0.014*	0.003
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	-0.022	0.021	0.006	-0.007	-0.015	0	0.017
Muu/tuntematon	-0.098***	0.056***	-0.043***	0.019***	0.017***	0.035***	0.013***
Havaintojen lukumäärä	100179	100179	100179	100179	100179	100179	100179

Tilastollinen malli: multinomiaalinen logit-malli. Kertoimien tilastollinen merkitsevyys: *** 99,9 %:n tasolla; ** 95 %:n tasolla; * 90 %:n tasolla; muut kertoimet eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Tekijät Författare Authors Rita Asplund Pekka Vanhala	Julkaisu-aika Publiceringstid Date Maj 2016 Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Högutbildades arbetsmarknadsstigar – Sysselsättning, arbetslöshet och marginaliseringsrisk	
Tiivistelmä Referat Abstract Föreliggande rapport är ett resultat av arbets- och näringsministeriets anbudstävlan (TEM/687/13.01.01/2015) gällande en <i>Studie om högutbildades arbetslöshet och sysselsättningstjänster</i> . I rapporten beskrivs de högutbildades arbetsmarknadssituation och de förändringar som inträffat sedan millennieskiftet. Speciell uppmärksamhet fåsts vid de högutbildades arbetslöshet: i vilken mån arbetslöshet överhuvudtaget förekommer bland högt utbildade personer, hur ofta den upprepas och hur länge den vanligtvis varar. Därtill analyseras i vilken utsträckning sysselsättningstjänster utnyttjas bland högutbildade och vilken roll dessa tjänster spelar. Utöver arbetslöshet uppmärksammas också de högutbildades risk att marginaliseras och de förändringar som kan iakttas i detta avseende. I samtliga analyser jämförs högutbildade som avlagt examen på olika nivåer och inom olika studieområden. Dessutom används statistiska modeller i syfte att utreda i vilken mån de observerade skillnaderna mellan högt utbildade snarare avspeglar skillnader i andra relevanta bakgrundsfaktorer än examensnivå och studieområde. Dessa övriga bakgrundsfaktorer relaterar till kön, ålder, region samt antalet år som förflutit sedan högskoleexamen. Dessutom ingår i vissa av modellerna indikatorer som beskriver den högutbildades arbetslöshet och utnyttjande av sysselsättningstjänster. Studien bygger på två individbaserade datamaterial. Den huvudsakliga datakällan är Statistikcentralens så kallade FLEED-data, som är en longitudinell databas med uppgifter om både arbetstagare och arbetsgivare. Analysperioden täcker åren 2000–2012. I analyserna har datamaterialet begränsats till alla högutbildade som tillhör åldersgruppen 18–64 år. Det andra datamaterialet har tagits fram av arbets- och näringsministeriet uttryckligen för denna studie. Datamaterialet bygger på den information som ingår i arbetsförmedlingens datasystem och innefattar samtliga högutbildade som i något skede varit arbetslösa under perioden 1.1.2010–30.4.2015. Till studiens viktigaste resultat hör bland annat följande. Antalet högt utbildade har vuxit kraftigt sedan början av 2000-talet. Men trots detta har fördelningen av högutbildade över examensnivåer och studieområden förändrats rätt lite. Sysselsättningssituationen och utvecklingen av densamma varierar avsevärt mellan högutbildade med examen från olika nivåer och olika studieområden: vissa utbildningsgrupper har upplevt en klar förbättring i sysselsättningssituationen, andra inte. Dessutom har arbetskarriären för många högt utbildade blivit osäkrare samtidigt som det finns tydliga tecken på ökande arbetslöshet på samtliga nivåer och områden. Ett annat bekymmersamt fenomen är att ett betydande antal högutbildade befinner sig helt utanför arbetskraften. I vissa utbildningsgrupper är antalet personer utanför arbetskraften de facto större än antalet arbetslösa. Ett iögonenfallande resultat är även det att de stigar arbetslösa med högskoleexamen oftast följer är i stort sett desamma oberoende av examensnivå och studieområde. Skillnaderna mellan examensnivåer och studieområden gäller således inte i första hand typiska vägar ut ur arbetslöshet. Däremot förekommer det stora skillnader mellan utbildningsgrupperna vad gäller den typ av vägar som huvudsakligen följs. Det är därtill slående att detta basmönster inte förändrats över tiden trots att arbetslösheten varierar avsevärt mellan utbildningsgrupperna och har utvecklats olika inom de olika utbildningsgrupperna. Resultaten utvisar också att det för många högutbildades del är en utmanande uppgift att bryta arbetslösheten. Därtill har skillnaderna ökat mellan högutbildade från olika studieområden vad gäller möjligheterna att återvända till arbetslivet. Likväl förefaller det som om olika sysselsättningstjänster riktas mot högutbildade arbetslösa på ett rätt mekaniskt sätt. Överlag pekar resultaten på att risken för att den högutbildades arbetslöshet förlängs sammanhänger med både examensnivån och studieområdet. Utbildningsvalet har med andra ord stor betydelse. Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Koncernstyrningsenheten/Heikki Räisänen, tfn 029 504 7118	
Asiasanat Nyckelord Key words högutbildade, utbildningsnivå, studieområde, sysselsättning, arbetslöshet, marginaliseringsrisk, sysselsättningstjänster	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554	Verkkajulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-327-113-5	ISBN 978-952-327-114-2
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 445	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Lönnerberg Print & Promo

Tekijät Författare Authors Rita Asplund Pekka Vanhala	Julkaisu-aika Publiceringstid Date May 2016 Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment
Julkaisun nimi Titel Title Labour market trajectories of the highly educated – Employment, unemployment and marginalisation	
Tiivistelmä Referat Abstract This study results from an invitation for a tender by the Ministry of Employment and the Economy (TEM/687/13.01.01/2015) entitled <i>Research on unemployment and use of employment services among the highly educated</i> . The report presents the main findings of our study concerning the labour market situation of the highly educated and the main changes having occurred in this respect since the early 2000s. With due allowance made for the shortcomings of the data used, particular attention is paid to the prevalence, repetition and duration of unemployment spells and the use and role of employment services in these contexts. Emphasis is also paid to the marginalisation risk of the highly educated and eventual changes having occurred in this risk over time. Throughout, comparisons are made across the highly educated differing in the level of their degrees and fields of study. Additionally, attempts are made to explore by means of statistical models to what extent the observed differences between these education categories reflect differences in other key individual characteristics rather than educational background. These other factors include gender, age, geographical location and time elapsed since completion of a degree, but also aspects such as distinct features of the unemployment experienced and the use of employment services. The study builds on two separate individual-level datasets. The main data source is the so-called FLEED data compiled by Statistics Finland, which is a matched longitudinal employer–employee database. The investigated time period covers the years 2000–2012. For the purposes of our study, the data was restricted to highly educated people aged 18–64. The other individual-level dataset was constructed by the Ministry of Employment and the Economy based on information available in the data system comprising information gathered from public employment agencies. The dataset made available to us covers all those highly educated persons who had experienced unemployment at least once during the period 1.1.2010–30.4.2015. Among the main findings of our study are the following. The number of highly educated people has increased markedly since the turn of the millennium. Nonetheless, there have been at most small changes in the distribution of those with a higher education across different degree levels and fields of study. The employment situation, as well as its trend over time, varies substantially depending on the degree level and field of study of the highly educated: some have seen their employment situation strengthen while others have faced a clear weakening of their employment prospects. Additionally, many have seen their labour market career becoming more uncertain. Concomitantly, there are clear-cut signs of increasing unemployment. This holds true for all degree levels and fields of study. Another worrying feature is the markedly large number of highly educated outside the labour market. Indeed, in some education groups their number exceeds the number of unemployed. Another conspicuous finding is that the post-unemployment trajectories look very similar irrespective of the degree level or field of study that the highly educated person has completed. In other words, the highly educated tend to leave unemployment following similar typical pathways. The main difference shows up in the share following each distinct pathway, implying that the degree level and field of study mainly affect the way and speed at which the highly educated person leaves (or does not leave) unemployment. Furthermore, these typical pathways have remained principally unchanged since the early 2000s. This finding is striking in view of large differences across education groups in unemployment levels and trends. The results also indicate that unemployment severance is often challenging. Simultaneously re-employment opportunities are diverging across fields of study. Employment services nonetheless seem to be used in quite a mechanical way. On the whole, the risk of prolonged unemployment depends on both the degree level and the field of study. Educational choices do matter. Contact person with in the Ministry of Employment and the Economy: Corporate steering/Heikki Räisänen, tel. +358 29 504 7118	
Asiasanat Nyckelord Key words highly educated, degree level, field of study, employment, unemployment, risk of marginalisation, employment services	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN 1797-3554	Verkkajulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-327-113-5	ISBN 978-952-327-114-2
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 445	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Kustantaja Förläggare Sold by Lönnerberg Print & Promo

Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut

Korkeasti koulutettujen työmarkkina-asema on muuttunut viime vuosina. Tämä johtuu koulutusmäärien ja eri alojen välisten työmarkkinatilanteiden muutoksista. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden työttömyys on ollut viime vuosina kasvussa.

Tämän tutkimusraportin ”Korkeasti koulutettujen työmarkkinapolut” ovat laatineet Rita Asplund ja Pekka Vanhala Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLAsta. Raportti sisältää runsaasti uutta ja yksityiskohtaista tietoa eri koulutustasojen ja -alojen korkeasti koulutetuista, heidän työllisyydestään, työttömyydestään ja työmarkkinoiden ulkopuolella olostaan. Lisäksi tarkastellaan työvoimapalvelujen roolia. Keskeinen analyysimenetelmä on polkuanalyysi, jossa samoja henkilöitä ja heidän työmarkkinatilojaan seurataan useamman vuoden ajan. Raportti hyödyntää sekä Tilastokeskuksen että työ- ja elinkeinoministeriön yksilötasoisia dataja.

Paino:
Lönnerberg Print & Promo, 2016

Painettu
ISSN 1797-3554
ISBN 978-952-327-113-5

Verkkajulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-327-114-2

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY